

SVOBODA SDRUŽOVÁNÍ

Přehled rozhodnutí a zásad svobodného sdružování
formulovaných Výborem pro svobodu sdružování
Správní rady MOP, 5. upravené vydání, 2006

FREEDOM OF ASSOCIATION

Digest of decisions and principles of the Freedom
of Association Committee of the Governing Body
of the ILO, 5th (revised) edition, 2006

ČMKOS

SVOBODA SDRUŽOVÁNÍ

Sborník rozhodnutí a zásad svobodného sdružování formulovaných Výborem pro svobodu sdružování Správní rady MOP, 5. upravené vydání, 2006

FREEDOM OF ASSOCIATION

Digest of decisions and principles of the Freedom of Association Committee of the Governing Body of the ILO, 5th (revised) edition, 2006

Páté (přepracované) vydání, 2006

MEZINÁRODNÍ ÚŘAD PRÁCE, ŽENEVA

ČMKOS

ČESKOMORAVSKÁ KONFEDERACE
ODBOROVÝ SVAZŮ
2017

SVOBODA SDRUŽOVÁNÍ

Sborník rozhodnutí a zásad svobodného sdružování formulovaných Výborem pro svobodu sdružování Správní rady MOP, 5. upravené vydání, 2006

FREEDOM OF ASSOCIATION

Digest of decisions and principles of the Freedom of Association Committee of the Governing Body of the ILO, 5th (revised) edition, 2006

Vydavatel:

Českomoravská konfederace odborových svazů

Nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3

Vydání I.

Počet stran 360

Praha 2017

Originální znění tohoto díla bylo publikováno Mezinárodním úřadem práce, Ženeva, pod názvem „Freedom of association. Digest of decisions and principles of the Freedom of Association Committee of the Governing Body of the ILO, 5th (revised) edition“.

Copyright © 2006 Mezinárodní organizace práce.

Český překlad copyright © 2017 ČMKOS.

Přeloženo a reprodukováno na základě povolení.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a reprodukována v jakékoli formě bez písemného souhlasu vydavatele.

Názvy použité v publikacích MOP, které jsou v souladu s praxí Organizace spojených národů, a uvedení materiálu s tím souvisejícího tamtéž v žádném případě na straně Mezinárodního úřadu práce neznamenají vyjádření jakéhokoli názoru/stanoviska týkajícího se právního stavu kterékoli země, území, regionu nebo oblasti nebo jejich orgánů, nebo týkajícího se vymezení jejich hranic.

Odpovědnost za názory vyjádřené ve studiích a dalších příspěvcích nesou pouze jejich autoři, a publikování nezakládá souhlas Mezinárodního úřadu práce s názory v nich vyjádřenými.

Odkaz na názvy firem a obchodních produktů a postupů/procesů neznamená vyjádření jejich podpory ze strany Mezinárodního úřadu práce, a jakékoli opomenutí uvést konkrétní firmu, obchodní produkt či postup není známkou nesouhlasu/odmítnutí.

MÚP nepřejímá žádnou odpovědnost za platnost nebo úplnost českého překladu nebo jakoukoli nepřesnost, chyby nebo opomenutí nebo následky z užití tohoto plynoucí.

ISBN 978-80-86809-64-9

O B S A H

Úvod	11
Úvodní poznámky	13
Poznámky k překladu	14
1. Procedura týkající se Výboru pro svobodu sdružování a sociálních partnerů	15
Fungování MOP a mandát Výboru pro svobodu sdružování	15
Základní závazky členských států v oblasti lidských a odborových práv	18
Závazky vlád vztahující se k proceduře Výboru pro svobodu sdružování	20
Úloha organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů	20
2. Odborová práva a občanské svobody	23
Všeobecné zásady	23
Právo na život, bezpečí a na fyzickou a mravní integritu osoby	25
Zatčení, zadržení a vazba odborářů	30
Preventivní zbavení svobody	33
Zadržení či vazba během výjimečného stavu	35
Systém převýchovy prací	36
Zvláštní orgány a zkrácená řízení	36
Umístění do psychiatrických nemocnic	37
Vznesení obvinění a odsouzení odborářů k trestu odnětí svobody	37
Záruka řádného soudního procesu	38
Svoboda pohybu	44
Právo shromažďovací a právo na demonstrace	46
A. <i>Shromáždění organizací v jejich prostorách a ve vztahu k pracovním sporům</i>	46
B. <i>Veřejná shromáždění a demonstrace</i>	47
C. <i>Mezinárodní odborová shromáždění</i>	51
Svoboda názoru a projevu	52
A. <i>Všeobecné zásady</i>	52
B. <i>Předchozí schválení a cenzura publikací</i>	54
C. <i>Publikace politické povahy</i>	55
D. <i>Zabavení publikací</i>	56

Svoboda projevu na Mezinárodní konferenci práce	57
Ochrana před vyzrazením informací o členství v odborech a o odborových činnostech	57
Ochrana odborových prostor a majetku	58
Krizová situace a výkon odborových práv	62
Záležitosti politické povahy mající dopady na odborová práva	65
3. Právo zaměstnanců a zaměstnavatelů bez jakéhokoliv rozdílu ustavovat organizace a stát se členy takových organizací	67
Všeobecná zásada	67
Rozdíly na základě rasy, politického názoru nebo státní příslušnosti	67
Rozlišování na základě kategorie povolání	69
<i>A. Všeobecné zásady</i>	69
<i>B. Státní zaměstnanci</i>	69
<i>C. Pracovníci bezpečnostních agentur</i>	74
<i>D. Zaměstnanci v zemědělství</i>	74
<i>E. Zaměstnanci na plantážích</i>	75
<i>F. Zaměstnanci leteckých společností</i>	75
<i>G. Zaměstnanci v přístavech</i>	75
<i>H. Zaměstnanci nemocnic</i>	76
<i>I. Vedoucí zaměstnanci a zaměstnanci dozoru</i>	76
<i>J. Samostatně výdělečně činné osoby a svobodná povolání</i>	78
<i>K. Přechnodně zaměstnaní pracovníci</i>	78
<i>L. Zaměstnanci ve zkušební době</i>	78
<i>M. Pracovníci na smlouvu o odborné přípravě</i>	79
<i>N. Osoby pracující v rámci komunitních participačních programů zaměřených na snižování nezaměstnanosti</i>	79
<i>O. Zaměstnanci v družstvech</i>	79
<i>P. Distributoři a obchodní zástupci</i>	80
<i>Q. Zaměstnanci vývozních zpracovatelských zón</i>	80
<i>R. Zaměstnanci v domácnostech</i>	81
<i>S. Propuštění zaměstnanci</i>	81
<i>T. Zaměstnanci po odchodu do důchodu</i>	82
Další rozlišování	82

4. Právo zaměstnanců a zaměstnavatelů ustavovat organizace bez předchozího schválení	83
Požadavek na předchozí schválení	83
Právní formality pro vznik organizací	84
Požadavky na ustavení organizací (minimální počet členů, atd.)	85
Registrace organizací	88
5. Právo zaměstnanců a zaměstnavatelů ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby	93
Všeobecné zásady	93
Odborová jednota a pluralita odborových organizací	93
Svoboda volby odborové struktury	100
Postihy ukládané za pokusy zakládat organizace	101
Zvýhodňování nebo diskriminace konkrétních organizací	102
Přípustné výsady pro nejrepresentativnější odborové organizace	105
Právo stát se svobodně členem organizací	109
Doložky na ochranu odborů	110
6. Právo organizací vypracovávat své stanovy a pravidla	113
Právní úprava vnitřního fungování organizací	113
Vzorové stanovy	117
Rasová diskriminace	117
Vztahy mezi základními a vyššími odborovými organizacemi	117
7. Právo volit zcela svobodně své zástupce	119
Všeobecné zásady	119
Volební postupy	120
Podmínky způsobilosti	122
<i>A. Rasová diskriminace</i>	122
<i>B. Zaměstnání v oboru nebo podniku</i>	123
<i>C. Trvání členství v organizaci</i>	124
<i>D. Politické názory nebo činnosti</i>	125
<i>E. Morální zachovalost uchazečů o funkci</i>	126
<i>F. Státní příslušnost</i>	126
<i>G. Záznam v rejstříku trestů</i>	127
<i>H. Znovuzvolení</i>	128
Povinnost volit	128

Zásahy orgánů veřejné moci do odborových voleb	129
Zpochybnění odborových voleb	131
Odvolání výkonných výborů a podřízení odborových organizací	132
8. Právo organizací organizovat svou správu	135
Všeobecné zásady	135
Vnitřní správa organizací	135
Ovládání vnitřních aktivit organizací	136
Finanční správa organizací	138
<i>A. Finanční nezávislost na veřejných orgánech</i>	138
<i>B. Členské příspěvky odborové organizace</i>	139
<i>C. Ovládání a omezení užití odborových finančních prostředků</i>	142
9. Právo organizací svobodně organizovat své činnosti a formulovat své programy	147
Všeobecné zásady	147
Politické činnosti a vztahy	147
Ostatní činnosti odborových organizací (protesty, okupační stávky, veřejné demonstrace, atd.)	151
10. Právo na stávku	155
Význam práva na stávku a jeho egitimní výkon	155
Cíl stávky (stávky v ekonomických a sociálních záležitostech, politické stávky, solidární stávky, atd.)	156
Typy stávkových akcí	160
Předpoklady	161
Obrácení se k povinnému rozhodčímu řízení	164
Případy, ve kterých mohou být stávky omezeny nebo i zakázány, a odpovídající záruky	166
<i>A. Naléhavá celostátní krizová situace</i>	166
<i>B. Veřejná služba</i>	166
<i>C. Nezbytné služby</i>	168
<i>D. Odpovídající záruky v případě zákazu stávek ve veřejné službě nebo v nezbytných službách</i>	173
Situace, ve kterých může být zavedena minimální služba k zaručení bezpečí osob a zařízení (minimální zajištění bezpečnosti)	175
Situace a podmínky, za kterých lze požadovat minimální provoz služeb	176

Příklady, kdy Výbor konstatoval, že byly splněny podmínky pro vyžadování minimálního provozu služby	178
Nedodržení minimálních služeb	181
Odpovědnost za prohlášení stávky za nezákonnou	181
Příkazy k návratu do práce, najímání zaměstnanců v době stávky, povolávací příkazy	181
Zásah orgánů veřejné moci v průběhu stávky	184
Zásah policie v průběhu stávky	184
Stávkové hlídky	185
Srážky z mezd	187
Sankce	188
<i>A. V případě zákonné stávky</i>	188
<i>B. Případy zneužití při výkonu práva na stávku</i>	190
<i>C. V případech pokojných stávek</i>	191
<i>D. Rozsáhlé uplatňování sankcí</i>	191
Diskriminace ve prospěch nestávkujících	192
Uzavření podniku v případě stávky	192
11. Rozpuštění organizací a dočasné pozastavení činnosti organizací	193
Všeobecné zásady	193
Dobrovolné rozpuštění	193
Rozpuštění kvůli nedostatečnému počtu členů	194
Rozpuštění a dočasné pozastavení činnosti správním orgánem	195
Zrušení registrace nebo statusu odborové organizace	195
Rozpuštění v rámci zákonodárné činnosti	196
Důvody pro rozpuštění	196
Zásah soudních orgánů	198
Využití aktiv rozpuštěných organizací	200
<i>A. Všeobecné zásady</i>	200
<i>B. Přejít do stavu plurality odborových organizací</i>	201
12. Právo organizací zaměstnavatelů a zaměstnanců ustavovat federace a konfederace a stát se členy mezinárodních organizací zaměstnavatelů a zaměstnanců	203
Ustavení federací a konfederací	203
Příslušnost k federacím a konfederacím	206

Práva federací a konfederací	207
Příslušnost k mezinárodním organizacím zaměstnanců a zaměstnavatelů	208
<i>A. Všeobecné zásady</i>	208
<i>B. Zásah veřejných orgánů</i>	209
<i>C. Důsledky příslušnosti k mezinárodní organizaci</i>	209
Účast na zasedáních MOP	214
13. Ochrana před protiodborovou diskriminací	217
Všeobecné zásady	217
Chránění zaměstnanci	218
Formy diskriminace	219
<i>A. Všeobecné zásady</i>	219
<i>B. Diskriminace v souvislosti s přijímáním zaměstnanců</i>	220
<i>C. Diskriminace v době trvání zaměstnání</i>	221
<i>D. Diskriminační propuštění</i>	222
Odboroví předáci a zástupci odborových organizací	224
<i>A. Všeobecné zásady</i>	224
<i>B. Černé listiny</i>	225
<i>C. Propuštění odborových předáků</i>	226
Potřeba rychlé a účinné ochrany	228
Navrácení odborářů na jejich pracovní místa	234
Diskriminace vůči zaměstnavatelům	238
14. Ochrana vůči zásahům	239
Všeobecné zásady	239
Solidární či jiná sdružení	242
<i>A. Definice</i>	242
<i>B. Pojistky bránící sdružením vykonávat odborové činnosti</i>	244
15. Kolektivní vyjednávání	247
Právo kolektivně vyjednat – Všeobecné zásady	247
Zaměstnanci pokrytí kolektivním vyjednáváním	248
Témata kolektivního vyjednávání	254
Zásada svobodného a dobrovolného vyjednávání	257
Mechanismus k usnadnění kolektivního vyjednávání	259
Zásada vyjednávání v dobré víře	260

Kolektivní vyjednávání se zástupci odborově neorganizovaných zaměstnanců	262
Uznání nejrepresentativnějších organizací	264
Určení odborové organizace (odborových organizací) oprávněné vyjednávat	265
Práva minoritních odborových organizací	271
Určení organizací zaměstnavatelů oprávněných vyjednávat	273
Zastupování organizací v procesu kolektivního vyjednávání	273
Úroveň vyjednávání	274
Omezení zásady svobodného a dobrovolného vyjednávání	275
<i>A. Povinné rozhodčí řízení</i>	275
<i>B. Zásah orgánů veřejné moci do kolektivního vyjednávání</i>	276
Lhůty pro vyjednávání	292
Období, na která se uzavírají kolektivní smlouvy	293
Rozšiřování kolektivních smluv	293
Vztah mezi individuálními pracovními smlouvami a kolektivními smlouvami	295
Pobídky pro zaměstnance, aby se vzdali práva kolektivně vyjednávat	296
Uzavření podniku a aplikace kolektivní smlouvy	296
Vztah mezi úmluvami MOP	297
16. Projednání s organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů	301
Všeobecné zásady	301
Projednání při přípravě právní úpravy a její aplikaci	302
Projednání a flexibilita zaměstnání	304
Projednání a proces restrukturalizace, racionalizace a snižování počtu zaměstnanců	305
Projednání týkající se vyjednávacího procesu	306
Projednání týkající se přerozdělení majetku zrušených odborových organizací	307
17. Účast organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů v různých orgánech a řízeních	309
18. Materiální možnosti pro zástupce zaměstnanců	313
Všeobecné zásady	313
Výběr členských příspěvků	313
Přístup k vedení	314

Přístup na pracoviště	314
Volno poskytované zástupcům zaměstnanců	316
Materiální možnosti na plantážích	317
19. Rozpory v rámci odborového hnutí	319
Zvláštní procedury Mezinárodní organizace práce pro přezkoumání stížností na údajné porušení svobody sdružování	322
Souvislosti	322
Stížnosti obdržené Organizací spojených národů	322
Orgány odpovědné za prověření stížností	323
Složení a činnost Výboru pro svobodu sdružování	323
Mandát a odpovědnost Výboru	324
Pravomoc Výboru prověřovat stížnosti	325
Přípustnost stížností	326
Opakované stížnosti	327
Forma stížnosti	327
Pravidla týkající se vztahů se stěžovateli	327
Lhůta pro vyřízení stížnosti	328
Zpětvzetí stížností	329
Pravidla pro vztahy s vládami, vůči kterým směřuje stížnost	329
Požadavky na odložení prošetření případů	331
Mise na místě	331
Slyšení stran	332
Uvedení doporučení Výboru v platnost	332
Chronologický seznam případů	335

Ú V O D

Uběhlo již šest let (*poznámka: jde o úvod k vydání z roku 2006*) od publikování předchozího vydání Sborníku rozhodnutí a zásad formulovaných Výborem pro svobodu sdružování (dále také „Výbor“). Od té doby prošel svět práce i průmyslové vztahy ve všech regionech světa hlubokými změnami souvisejícími s procesem globalizace.

Výbor pro svobodu sdružování, který je s ohledem na obsah stále čtenějších stížností, které dostává, centrem současného dění týkajícího se problémů, kterým čelí organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců, samozřejmě nemohl ignorovat vývoj světa a nové problémy vznikající v oblasti průmyslových vztahů. V průběhu posledních deseti let proto musel Výbor nacházet řešení problémů, kterými se do té doby nikdo nezabýval, a formulovat velké množství nových zásad, aby poskytl náležitou, nestrannou a objektivní odpověď na tvrzení obsažená ve stížnostech předkládaných organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců.

I když se Výbor vždy přizpůsoboval nepřetržitě se měnícímu světu, jenž ho obklopuje, byl přesto veden neměnnými hodnotami svobody sdružování, které tím, že dovolují ustavovat organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů a svěřují jim prostředky k podpoře a obhajobě zájmů svých členů, jsou zdrojem sociální spravedlnosti a jednou z hlavních záruk trvale udržitelného míru. Současně je svoboda sdružování nezbytnou podmínkou („*conditio sine qua non*“) tripartismu, kterou Ústava Mezinárodní organizace práce (*dále také „MOP“*) zakotvuje ve svých vlastních strukturách a obhazuje v zájmu členských států: bez svobody sdružování by myšlenka tripartismu postrádala smysl.

To vysvětluje, proč Ústava MOP od svého přijetí potvrzuje svobodu sdružování a proč po celá léta Mezinárodní konference práce přijímá úmluvy¹, doporučení a rezoluce, které v této oblasti tvoří nejdůležitější pramen mezinárodního práva a jejichž zásady, jak si zaslouží být v této souvislosti připomenuto, jsou široce přejímány do právních řádů mnoha zemí.

Kromě této normotvorné funkce MOP (*dále také „Organizace“*), která sama o sobě ukazuje, jak je pro Organizaci svoboda sdružování nezbytná, by mělo být zdůrazněno, že na základě jednání mezi Správní radou MOP a Hospodářskou a sociální radou Organizace spojených národů (*dále také „OSN“*) a jejich dohod, byl v letech 1950–1951 vytvořen zvláštní postup k ochraně svobody sdružování, doplňující obecné postupy pro dohled nad užitím standardů MOP

---

¹ Základní Úmluva o svobodě sdružování a kolektivním vyjednávání dosáhly velmi vysoký počet ratifikací: Úmluva o svobodě sdružování a ochraně práva organizovat se, 1948 (č. 87) dosáhla (k 1. lednu 2006) 145 ratifikací a Úmluva o právu organizovat se a kolektivně vyjednávat, 1949 (č. 98) dosáhla (ke stejnému datu) 154 ratifikací.

uskutečňovaný v odpovědnosti dvou orgánů: Vyšetřovací a smírčí komise pro svobodu sdružování a Výboru pro svobodu sdružování Správní rady MOP. V rámci tohoto zvláštního postupu mohou vlády nebo organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů podávat stížnosti týkající se porušování odborových práv státy (bez ohledu na to, zda jsou členy MOP, nebo členy OSN, aniž by byly členy MOP). Postup se může uplatnit, i když úmluvy o svobodě sdružování a kolektivním vyjednávání nebyly ratifikovány.

Vyšetřovací a smírčí komise pro svobodu sdružování (*dále také „Komise“*) byla zřízena v roce 1950 a je složena z nezávislých osob. Byl jí svěřen mandát přezkoumat jakoukoli stížnost týkající se údajných porušení odborových práv, která jí může být postoupena Správní radou MOP. Přestože je to v zásadě orgán zjišťující skutečný stav věcí, je oprávněn diskutovat s vládou, které se stížnost týká, možnosti urovnání problémů dohodou. Tato Komise, která dosud řešila šest stížností, vyžaduje pro svou intervenci, pokud příslušný stát neratifikoval úmluvy o svobodě sdružování, pouze souhlas jeho vlády. Řízení je po svém zahájení případ od případu vedeno samotnou Komisí, a obecně zahrnuje vyslechnutí svědků a návštěvu příslušného státu. Zahrnuje obvykle postup, který respektuje tradiční procesní, ústní a psané záruky, je poměrně dlouhé a nákladné, a proto bylo dosud užito jen v omezeném počtu případů. Přestože tento Sborník činnost Vyšetřovací a smírčí komise speciálně nepokrývá, je správné zdůraznit její významný přínos v oblasti lidských a odborových práv.

Výbor pro svobodu sdružování je tripartitním orgánem zřízeným Správní radou v roce 1951. Je složen z devíti členů a devíti zástupců ze skupin vlád, zaměstnanců a zaměstnavatelů Správní rady a má nezávislého předsedu. Výbor pro svobodu sdružování se schází třikrát za rok a s přihlédnutím k připomínkám učiněným vládami odpovídá za provádění šetření stížností předložených v rámci zvláštního postupu, a za předkládání náležitých doporučení Správní radě: že případ nevyžaduje žádné další šetření; že by měla upozornit vládu, které se stížnost týká, na problémy, které byly zjištěny, a aby ji vyzvala k přijetí náležitých opatření k odstranění problémů, nebo by konečně měla usilovat o získání souhlasu příslušné vlády s postoupením případu Vyšetřovací a smírčí komisi.

Je třeba zdůraznit, že zkušenost získaná v průběhu šetření více než 2 500 případů za dobu více než 50 let jeho existence, umožnila Výboru pro svobodu sdružování na základě ustanovení Ústavy MOP a příslušných úmluv, doporučení a rezolucí vytvořit soubor zásad o svobodě sdružování a kolektivním vyjednávání. Tento soubor zásad byl vytvořen specializovaným a nestranným mezinárodním orgánem vysokého renomé, který zaujímá tripartitní pohled a jehož činnost je založena na reálných situacích, a to na konkrétních, rozmanitých a často velmi závažných a složitých obviněních z porušování odborových práv po celém světě; stal se proto uznávanou autoritou jak na mezinárodní, tak domácí úrovni, kde je stále více využíván pro rozvoj vnitrostátního zákonodárství,

jakož i v různých orgánech odpovědných za uplatnění právních norem vztahujících se ke svobodě sdružování, k řešení nejzávažnějších kolektivních sporů a v publikacích o jurisprudenci.

V tom spočívá hodnota tohoto Sborníku, který shrnuje a aktualizuje rozhodnutí a zásady Výboru až do jeho 339. zprávy (z listopadu 2005) a znovu klade důraz v tomto pátém vydání² na rezoluci týkající se odborových práv a jejich vztahu k občanským svobodám, přijatou jednomyslně Mezinárodní konferencí práce na jejím 54. zasedání (Ženeva, 1970), ve které byla Správní rada vyzvána, aby dala generálnímu řediteli pokyn vydat a široce distribuovat v zestručněné formě dodatečná rozhodnutí přijatá Výborem pro svobodu sdružování. Úřad proto publikuje tento Sborník v rámci svých aktivit v návaznosti na tuto důležitou rezoluci Konference.

Úvodní poznámky

Tento Sborník je zamýšlen jako nástroj k usměrňování úvah týkajících se politik a aktivit, které by měly být připraveny a uskutečněny k zajištění základních zásad svobody sdružování. Nemůže být vnímán jako vyčerpávající výčet těchto zásad, jelikož Výbor se může vyslovovat jen k těm případům, které jsou mu předloženy. Navíc, přestože vytváří důležitý základ pro hodnocení dosažených výsledků v této oblasti, je každý případ jedinečný, a mělo by se proto plně přihlížet k jeho souvislostem. Využitím těchto zásad jako opory pro svou argumentaci může Výbor udržet kontinuitu kritérií užívaných při formulaci svých závěrů a při zjišťování, přiměřeně jednotlivému případu, zda jsou obvinění podložena fakty nebo zda nevyžadují žádné další kroky. Tudíž uplatnění zásady v konkrétním případě ve vztahu k zemi nutně neznamená, že vláda té země ji nedodržela.

Rozhodnutí a zásady Výboru byly vytvořeny na základě stížností podaných organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů. V tomto ohledu by mělo být poukázáno na to, že většina stížností dosud přezkoumaných Výborem byla podána organizacemi zaměstnanců, přestože se v posledních letech podstatně zvýšil počet stížností podaných organizacemi zaměstnavatelů. To vysvětluje, proč text zásad a rozhodnutí Výboru se často odkazuje na organizace zaměstnanců. Nicméně mnoho z těchto zásad je obecného charakteru a mohly by být aplikovány také na organizace zaměstnavatelů, pokud by takový případ nastal.

K nasměrování čtenáře jsou pro každou ze zásad a rozhodnutí Výboru obsažených v tomto Sborníku k dispozici příslušné odkazy na předchozí Sborník z roku 1996 nebo zprávy, případy a příslušné pasáže zpráv Výboru až do 339. zprávy (z listopadu 2005).

---

² Čtvrté vydání bylo připraveno v roce 1996.

Poznámky k překladu

Sborník rozhodnutí a zásad formulovaných Výborem pro svobodu sdružování Správní rady Mezinárodní organizace práce (MOP), Páté (přepřacované) vydání, 2005, přeložila Ing. Marta Blízková, korekturu překladu provedl JUDr. Vít Samek, cenné konzultace odborné právní terminologie poskytli PhDr. Pavel Janeček, Mgr. Pavel Pokorný, Mgr. Michal Mára a Mgr. Jan Horecký, PhD. ad.

Překlad vychází z existujících starších překladů znění úmluv Mezinárodní organizace práce pořízených v souvislosti s jejich ratifikacemi orgány státní správy, zejména MPSV, dále ČMKOS a jejími předchůdci. Vychází rovněž z existujících starších překladů části sborníku týkající se práva na stávku a snaží se udržet jejich kontinuitu. V přímých citacích ustanovení úmluv MOP jsou použity pojmy používané v těchto starších překladech úmluv MOP (např. pojem „pracovník“ pro anglický pojem „worker“), jinak jsou pro větší srozumitelnost v současném právním prostředí používány pojmy dnes platné a účinné právní úpravy (např. pojem „zaměstnanec“ pro anglický pojem „worker“).

1. PROCEDURA TÝKAJÍCÍ SE VÝBORU PRO SVOBODU SDRUŽOVÁNÍ A SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ

Fungování MOP a mandát Výboru pro svobodu sdružování

1. Úlohou Mezinárodní organizace práce, pokud jde o svobodu sdružování a ochranu jednotlivce, je přispět k účinnosti obecných zásad svobody sdružování, jako jedné ze základních záruk míru a sociální spravedlnosti. Organizace při naplňování své odpovědnosti v této věci nesmí váhat projednávat na mezinárodní úrovni případy, které mají takovou povahu, že by výrazně ovlivnily dosažení cílů, záměrů a smyslu MOP, jak jsou vyloženy v Ústavě Organizace, Filadelfské deklaraci a různých úmluvách týkajících se svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 1; a 332. zprávu, Případ č. 2227, odst. 600.)

The function of the International Labour Organization in regard to freedom of association and the protection of the individual is to contribute to the effectiveness of the general principles of freedom of association, as one of the primary safeguards of peace and social justice. In fulfilling its responsibility in the matter, the Organization must not hesitate to discuss at the international level cases which are of such a character as to affect substantially the attainment of the aims and purposes of the ILO as set forth in the Constitution of the Organization, the Declaration of Philadelphia and the various Conventions concerning freedom of association.

2. Jak je uvedeno v její Ústavě, MOP byla založena zejména proto, aby se v různých zemích zlepšily pracovní podmínky a podpořila svoboda sdružování. Záležitosti, kterými se Organizace v této souvislosti zabývá, proto již více nespádají do výlučné působnosti států, a jednání Organizace za tímto účelem nelze považovat za vměšování se do jejich vnitřních záležitostí, neboť spadá do kompetencí, které MOP s ohledem na dosažení jí zadaných cílů získala od svých členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 2; 329. zprávu, Případ č. 2114, odst. 69; a 331. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 548.)

By virtue of its Constitution, the ILO was established in particular to improve working conditions and to promote freedom of association in the various countries. Consequently, the matters dealt with by the Organization in this connection no longer fall within the exclusive sphere of States and the action taken by the Organization for the purpose cannot be considered to be interference in internal affairs, since it falls within the terms of reference that the ILO has received from its Members with a view to attaining the aims assigned to it.

3. Smyslem procedury Výboru je podpořit dodržování odborových práv v právu i v praxi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 4; a např. 299. zprávu, Případ č. 1772, odst. 127; 300. zprávu, Případ č. 1799, odst. 205; 305. zprávu, Případ č. 1870, odst. 140; 311. zprávu, Případ č. 1873, odst. 106; 316. zprávu, Případ č. 1988, odst. 386; 321. zprávu, Případ č. 1888, odst. 230; 325. zprávu, Případ č. 2052, odst. 407; 332. zprávu, Případ č. 2225, odst. 373; 335. zprávu, Případ č. 2111, odst. 1169 a 336. zprávu, Případ č. 2321, odst. 491.)

The purpose of the procedure of the Committee is to promote respect for trade union rights in law and in fact.

4. Účelem zvláštní procedury ke svobodě sdružování není někoho obviňovat nebo trestat, ale spíše se věnovat konstruktivnímu tripartitnímu dialogu, aby se podpořilo dodržování odborových práv v právu i v praxi.

(Viz 323. zprávu, Případ č. 1888, odst. 199.)

The object of the special procedure on freedom of association is not to blame or punish anyone, but rather to engage in a constructive tripartite dialogue to promote respect for trade union rights in law and practice.

5. Stížnosti lze k Výboru podat, ať již dotyčná země úmluvy o svobodě sdružování ratifikovala či nikoli.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 5; a 332. zprávu, Případ č. 227, odst. 600.)

Complaints lodged with the Committee can be submitted whether or not the country concerned has ratified the freedom of association Conventions.

6. Mandát Výboru spočívá v rozhodování, zda je určitá právní úprava nebo praxe v souladu se zásadami svobody sdružování a kolektivního vyjednávání stanovenými v příslušných úmluvách.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 6; 310. zprávu, Případ č. 1931, odst. 494; 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 262; 335. zprávu, Případ č. 2187, odst. 116; a 337. zprávu, Případ č. 2258, odst. 836.)

The mandate of the Committee consists in determining whether any given legislation or practice complies with the principles of freedom of association and collective bargaining laid down in the relevant Conventions.

7. V rámci svého mandátu je Výbor oprávněn posuzovat, do jaké míry může být výkon odborových práv ovlivněn v případech obvinění z omezování občanských svobod.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 7.)

Within the terms of its mandate, the Committee is empowered to examine to what extent the exercise of trade union rights may be affected in cases of allegations of the infringement of civil liberties.

8. Mandát Výboru není provázán s Deklarací MOP o základních zásadách a právech v práci z roku 1998, která má svůj vlastní zabudovaný mechanismus následných kroků, ale spíše pramení přímo ze základních cílů a záměrů vytyčených v Ústavě MOP.

(Viz 332. zprávu, Případ č. 2227, odst. 600.)

The Committee's mandate is not linked to the 1998 ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work – which has its own built-in follow-up mechanisms – but rather stems directly from the fundamental aims and purposes set out in the ILO Constitution.

9. Součástí mandátu Výboru je pravomoc posoudit, zda a do jaké míry bylo obvinění dostatečně doloženo; toto posouzení se týká samotné podstaty případu a nemůže být argumentem pro závěr o nepřijatelnosti podání.

(Viz 325. zprávu, Případ č. 2106, odst. 477.)

It is within the mandate of the Committee to examine whether, and to what extent, satisfactory evidence is presented to support allegations; this appreciation goes to the merits of the case and cannot support a finding of irreceivability.

10. Výbor vždy přihlíží k vnitrostátním podmínkám, jako je vývoj pracovních vztahů a sociální a hospodářský kontext, ale zásady svobody sdružování se ve všech zemích uplatňují jednotně a důsledně.

(Viz 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 630.)

The Committee always takes account of national circumstances, such as the history of labour relations and the social and economic context, but the freedom of association principles apply uniformly and consistently among countries.

11. Výbor tam, kde vnitrostátní právní předpisy, včetně předpisů vyložených vyššími soudy, porušují zásady svobody sdružování, považoval vždy za součást svého mandátu pravomoc prověřit tyto právní předpisy, poskytnout vodítka a nabídnout technickou pomoc MOP k uvedení právních předpisů do souladu se zásadami svobody sdružování, jak je stanoveno v Ústavě MOP a v příslušných úmluvách.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 8; 310. zprávu, Případ č. 1931, odst. 494; 318. zprávu, Případ č. 1954, odst. 50; 329. zprávu, Případ č. 2114, odst. 69, a Případ č. 2177/2183, odst. 631.)

Where national laws, including those interpreted by the high courts, violate the principles of freedom of association, the Committee has always considered it within its mandate to examine the laws, provide guidelines and offer the ILO's technical assistance to bring the laws into compliance with the principles of freedom of association, as set out in the Constitution of the ILO and the applicable Conventions.

12. Přestože Výboru nepřísluší rozhodovat otázky týkající se okupace nebo správy území, je vláda okupující země jako člen MOP povinna dodržovat zásadu svobody sdružování tak, jak je obsažena v Ústavě MOP, i na okupovaných územích, kde se její vnitrostátní zákonodárství neuplatňuje, a ve vztahu k nimž ratifikace mezinárodních úmluv o svobodě sdružování sama o sobě nevytváří závazek vůči MOP. Výbor v tomto ohledu znovu prohlašuje, že jeho pravomoc v této záležitosti nezávisí na ratifikaci úmluv o svobodě sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 9.)

While it is not for the Committee to decide upon questions concerning the occupation or administration of territories, as a Member of the ILO, the Government of the occupying country is bound to respect the principle of freedom of association as contained in the ILO Constitution in respect of the occupied territories where its national legislation does not apply and in respect of which the ratification of the international Conventions on freedom of association does not of itself create an obligation vis-à-vis the ILO. The Committee recalls, in this respect, that its competence in the matter is independent of the ratification of the Conventions on freedom of association.

13. Výbor není kompetentní posuzovat ryze politická obvinění; může ale posoudit opatření politické povahy přijatá vládami do té míry, do níž mohou ovlivňovat výkon odborových práv.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 200.)

The Committee is not competent to consider purely political allegations; it can, however, consider measures of a political character taken by governments in so far as these may affect the exercise of trade union rights.

14. Otázka zastoupení na Mezinárodní konferenci práce spadá do pravomoci Mandátového výboru Konference.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 659.)

The question of representation at the International Labour Conference falls within the competence of the Conference Credentials Committee.

Základní závazky členských států v oblasti lidských a odborových práv

15. Rozhodnutím stát se členem Organizace stát přijímá základní zásady vtělené do Ústavy a Filadelfské deklarace, včetně zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 10; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 630; 330. zprávu, Případ č. 2166/2173/2180/2196, odst. 288; 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 732; 335. zprávu, Případ č. 2187, odst. 116; 336. zprávu, Případ č. 1937/2027, odst. 141; 338. zprávu, Případ č. 1890, odst. 179, a Případ č. 2252, odst. 306.)

When a State decides to become a Member of the Organization, it accepts the fundamental principles embodied in the Constitution and the Declaration of Philadelphia, including the principles of freedom of association.

16. Členství státu v Mezinárodní organizaci práce je spojeno se závazkem ctít ve vnitrostátním právním řádu zásady svobody sdružování a úmluvy, které stát dobrovolně ratifikoval.

(Viz 300. zprávu, Případ č. 1793, odst. 263.)

The membership of a State in the International Labour Organization carries with it the obligation to respect in national legislation freedom of association principles and the Conventions which the State has freely ratified.

17. Konečná odpovědnost za zajištění dodržování zásady svobody sdružování spočívá na vládě.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1852, odst. 492.)

The ultimate responsibility for ensuring respect for the principles of freedom of association lies with the Government.

18. Je odpovědností vlády zajistit uplatňování mezinárodních pracovních úmluv o svobodě sdružování, které byly dobrovolně ratifikovány a které musí být dodržovány všemi státními orgány, včetně orgánů soudních.

(Viz 313. zprávu, Případ č. 1952, odst. 300; a 318. zprávu, Případ č. 1991, odst. 269.)

It is the responsibility of the Government to ensure the application of international labour Conventions concerning freedom of association which have been freely ratified and which must be respected by all state authorities, including the judicial authorities.

19. Odborová práva, jako ostatní základní lidská práva, by měla být dodržována bez ohledu na úroveň rozvoje dotčené země.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 17 a 41; a 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 166.)

Trade union rights, like other basic human rights, should be respected no matter what the level of development of the country concerned.

20. Výbor připomíná Tripartitní deklaraci zásad o nadnárodních podnicích a sociální politice, přijatou Správní radou MOP v listopadu 1977, která uvádí (odstavec 46 Deklarace, v upraveném znění z listopadu 2000): „pokud vlády hostitelských zemí nabízejí zvláštní pobídky, aby přilákaly zahraniční investice, neměly by tyto pobídky zahrnovat jakékoli omezení svobody sdružování pracovníků nebo jejich práva organizovat se a kolektivně vyjednávat“.

(Viz *Sborník* z roku 1996, para 12.)

The Committee has referred to the Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy, adopted by the Governing Body of the ILO in November 1977, which states that (paragraph 46 of the Declaration, as amended in November 2000): “where governments of host countries offer special incentives to attract foreign investment, these incentives should not include any limitation of the workers’ freedom of association or the right to organize and bargain collectively”.

21. Stát nemůže tvrdit, že jeho jiné závazky nebo dohody mohou být důvodem pro neuplatňování ratifikovaných úmluv MOP.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 13; a 330. zprávu, Případ č. 2194, odst. 791.)

A State cannot use the argument that other commitments or agreements can justify the non-application of ratified ILO Conventions.

22. Úroveň ochrany výkonu odborových práv, která vyplývá z ustanovení a zásad úmluv č. 87 a č. 98, představuje minimální standard, který může být zvýšen, a je žádoucí, aby byly přidány další záruky, vycházející z ústavních a právních systémů té které země a jejich tradic v oblasti pracovních vztahů, činnosti odborových organizací nebo vyjednávání mezi stranami.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 14.)

The level of protection for exercising trade union rights which results from the provisions and principles of Conventions Nos. 87 and 98 constitutes a minimum standard which may be complemented and it is desirable that other supplementary guarantees should be added resulting from the constitutional and legal system of any given country, its traditions as regards labour relations, trade union action or bargaining between the parties.

23. Postaven před obvinění jedné vlády z porušení odborových práv, Výbor připomněl, že se nástupnická vláda stejného státu nemůže z pouhého důvodu, že došlo ke změně, zbavit odpovědnosti pramenící z událostí, které se staly za předchozí vlády. V každém případě je nová vláda odpovědná za jakékoli přetrvávající následky, které tyto události mohou mít. V zemi, kde došlo ke změně režimu, by měla nová vláda podniknout všechny nezbytné kroky k nápravě jakýchkoli přetrvávajících dopadů, které mohly mít události, na nichž je obvinění založeno, od jejího nástupu k moci, přestože k těmto událostem došlo za předchozí vlády.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 18; 306. zprávu, Případ č. 1904, odst. 594; 307. zprávu Případ č. 1905, odst. 147, a Případ č. 1910, odst. 165; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 547; a 335. zprávu, Případ č. 2305, odst. 501.)

Faced with allegations against one government of violations of trade union rights, the Committee recalled that a successive government in the same State cannot, for the mere reason that a change has occurred, escape the responsibility deriving from events that occurred under a former government. In any event, the new government is responsible for any continuing consequences which these events may have. Where a change of regime has taken place in a country, the new government should take all necessary steps to remedy any continuing effects which the events on which a complaint is based may have had since its accession to power, even though those events took place under its predecessor.

Závazky vlád vztahující se k proceduře Výboru pro svobodu sdružování

24. Vlády by s ohledem na svou pověst měly uznat význam formulování zevrubných odpovědí na tvrzení vznesená stěžujícími si organizacemi, které by Výboru umožnily podniknout objektivní přezkoumání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 20; a např. 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 205; 307. zprávu, Případ č. 1864, odst. 427; 311. zprávu, Případ č. 1873, odst. 106; 318. zprávu, Případ č. 1978, odst. 216; 323. zprávu, Případ č. 2017/2050, odst. 301; 324. zprávu, Případ č. 2035, odst. 570; 326. zprávu, Případ č. 2103, odst. 294; 330. zprávu, Případ č. 2166/2173/2180/2196, odst. 289; 334. zprávu, Případ č. 2200, odst. 756; a 335. zprávu, Případ č. 2187, odst. 116.)

Governments should recognize the importance for their own reputation of formulating detailed replies to the allegations brought by complainant organizations, so as to allow the Committee to undertake an objective examination.

25. Ve všech případech, které mu byly předloženy od doby svého vzniku, Výbor zastával názor, že odpovědi vlád, vůči nimž jsou podávány stížnosti, by se neměly omezovat jen na obecná tvrzení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 21; a 310. zprávu, Případ č. 1929, odst. 424.)

In all the cases presented to it since it was first set up, the Committee has always considered that the replies of governments against whom complaints are made should not be limited to general observations.

Úloha organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů

(Viz také odst. 36 a 1069)

26. Rozvoj svobodných a nezávislých organizací a jednání se všemi účastníky sociálního dialogu jsou nezbytné k tomu, aby vláda mohla čelit sociálním a ekonomickým problémům a řešit je v nejlepším zájmu zaměstnanců a země.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 24; a 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 124; 330. zprávu, Případ č. 2189, odst. 466; 332. zprávu, Případ č. 2090, odst. 353; a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 485.)

The development of free and independent organizations and negotiation with all those involved in social dialogue is indispensable to enable a government to confront its social and economic problems and resolve them in the best interests of the workers and the nation.

27. Základním cílem odborového hnutí by mělo být zajištění rozvoje sociálního a hospodářského blaha všech zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 27; a 310. zprávu, Případ č. 1929, odst. 425.)

The fundamental objective of the trade union movement should be to ensure the development of the social and economic well-being of all workers.

28. Pracovní a hospodářské zájmy, které zaměstnanci a jejich organizace hájí, nezahnují jen lepší pracovní podmínky nebo kolektivní nároky pracovní povahy, ale také řešení otázek hospodářské a sociální politiky a problémů, jimž podnik čelí a které se mohou zaměstnanců přímo týkat.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 29; a 310. zprávu, Příklad č. 1929, odst. 425.)

The occupational and economic interests which workers and their organizations defend do not only concern better working conditions or collective claims of an occupational nature, but also the seeking of solutions to economic and social policy questions and problems facing the undertaking which are of direct concern to the workers.

29. Činnosti odborové organizace nemohou být omezeny jen na pracovní záležitosti. Zvolení obecné strategie, obzvláště v hospodářských záležitostech, má nutně dopady na situaci zaměstnanců (odměňování, dovolená, pracovní podmínky).

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 30.)

A trade union's activities cannot be restricted solely to occupational questions. The choice of a general policy, notably in economic affairs, is bound to have consequences on the situation of workers (remuneration, holidays, working conditions).

2. ODBOROVÁ PRÁVA A OBČANSKÉ SVOBODY

Všeobecné zásady

(Viz také odst. 7 a 19)

30. Výbor považuje za vhodné zdůraznit význam přiznávaný základním zásadám uvedeným ve Všeobecné deklaraci lidských práv vzhledem k tomu, že jejich omezování může nepříznivě ovlivnit svobodný výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 32; a 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 135.)

The Committee has considered it appropriate to emphasize the importance to be attached to the basic principles set out in the Universal Declaration of Human Rights, considering that their infringement can adversely affect the free exercise of trade union rights.

31. Výbor při mnoha příležitostech zdůraznil důležitost zásady potvrzené v roce 1970 Mezinárodní konferencí práce v její rezoluci týkající se odborových práv a jejich vztahu k občanským svobodám, která uznává, že „práva udělená organizacím zaměstnanců a zaměstnavatelů musí být založena na dodržování těch občanských svobod, které byly zformulovány zejména ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech, a že bez těchto občanských svobod je myšlenka odborových práv zcela zbavena smyslu“.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 33; a 300. zprávu, Případ č. 1790, odst. 296.)

On many occasions, the Committee has emphasized the importance of the principle affirmed in 1970 by the International Labour Conference in its resolution concerning trade union rights and their relation to civil liberties, which recognizes that “the rights conferred upon workers’ and employers’ organizations must be based on respect for those civil liberties which have been enunciated in particular in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenant on Civil and Political Rights, and that the absence of these civil liberties removes all meaning from the concept of trade union rights”.

32. Výbor konstatoval, že demokratický systém je nezbytný pro svobodný výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 34; 302. zprávu, Případ č. 1773, odst. 469; a 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 684.)

The Committee has considered that a system of democracy is fundamental for the free exercise of trade union rights.

33. Skutečně svobodné a nezávislé odborové hnutí se může rozvinout jen tam, kde jsou dodržována základní lidská práva.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 35; 300. zprávu, Případy č. 1682/1711/1716, odst. 173; 302. zprávu, Případ č. 1773, odst. 469; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 614; a 338. zprávu, Případ č. 2378, odst. 1153.)

A genuinely free and independent trade union movement can only develop where fundamental human rights are respected.

34. Vláda má povinnost bránit takové společenské prostředí, v němž dodržování práva představuje jediný způsob zaručení úcty k jednotlivcům a jejich ochrany.

(Viz 326. zprávu, Případ č. 2027, odst. 176.)

The Government has the duty to defend a social climate where respect for the law reigns as the only way of guaranteeing respect for and protection of individuals.

35. Měla by být přijímána všechna náležitá opatření, aby se zaručilo, že odborová práva mohou být bez ohledu na příslušnost ke konkrétní odborové organizaci vykonávána za obvyklých podmínek za současného dodržování základních lidských práv a v atmosféře prosté násilí, nátlaku, strachu a hrozeb jakéhokoli druhu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 36; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 684; 308. zprávu Případ č. 1934, odst. 135; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 614; 332. zprávu, Případ č. 1888, odst. 61; a 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 744.)

All appropriate measures should be taken to guarantee that, irrespective of trade union affiliation, trade union rights can be exercised in normal conditions with respect for basic human rights and in a climate free of violence, pressure, fear and threats of any kind.

36. Aby bylo zapojení odborových organizací a organizací zaměstnavatelů opravdu prospěšné a věrohodné, musí mít tyto organizace možnost vykonávat svou činnost v atmosféře svobody a bezpečí. Z toho vyplývá, že v míře, v níž se odborové organizace a organizace zaměstnavatelů mohou domnívat, že nemají základní svobody k naplňování svého poslání přímo, jsou oprávněny požadovat, aby tyto svobody a právo jich užívat byly uznávány a aby tyto požadavky byly považovány za součást legitimních činností odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 28, 37 a 459; 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1082; a 337. zprávu, Případ č. 2258, odst. 852.)

For the contribution of trade unions and employers' organizations to be properly useful and credible, they must be able to carry out their activities in a climate of freedom and security. This implies that, in so far as they may consider that they do not have the basic freedom to fulfil their mission directly, trade unions and employers' organizations would be justified in demanding that these freedoms and the right to exercise them be recognized and that these demands be considered as coming within the scope of legitimate trade union activities.

37. Svobodné odborové hnutí se může rozvinout jen za režimu, který zaručuje základní práva, včetně práva odborářů pořádat schůze v prostorách odborové organizace, svobodu názoru vyjádřeného slovem i tiskem a právo zadržovaných odborářů požívat záruk obvyklého soudního řízení co nejdříve.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 38.)

A free trade union movement can develop only under a regime which guarantees fundamental rights, including the right of trade unionists to hold meetings in trade union premises, freedom of opinion expressed through speech and the press and the right of detained trade unionists to enjoy the guarantees of normal judicial procedure at the earliest possible moment.

38. Mezinárodní konference práce zdůraznila to, že právo sdružovací, svoboda názoru a projevu, zejména svoboda vyjadřovat své názory bez zasahování,

a právo vyhledávat, přijímat a šířit informace a myšlenky jakýmikoli prostředky a bez ohledu na hranice představují občanské svobody nezbytné pro výkon odborových práv obvyklým způsobem (rezoluce týkající se odborových práv a jejich vztahu k občanským svobodám přijatá na 54. zasedání v roce 1970).

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 39.)

The International Labour Conference has pointed out that the right of assembly, freedom of opinion and expression and, in particular, freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers constitute civil liberties which are essential for the normal exercise of trade union rights (resolution concerning trade union rights and their relation to civil liberties, adopted at the 54th Session, 1970).

39. Politikou každé vlády by mělo být zajištění dodržování lidských práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 15 a 40.)

It should be the policy of every government to ensure observance of human rights.

40. Přestože odboroví funkcionáři nejsou z titulu své pozice oprávněni porušovat účinnou právní úpravu, tato úprava by neměla porušovat základní záruky svobody sdružování, ani by neměla postihovat činnosti, které by měly být v souladu se zásadami svobody sdružování považovány za součást legitimních odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 42 a 726; 305. zprávu, Případ č. 1870, odst. 145; 326. zprávu, Případ č. 2105, odst. 448; 329. zprávu, Případ č. 2188, odst. 211; 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 744; a 335. zprávu, Případ č. 2276, odst. 408.)

Although holders of trade union office do not, by virtue of their position, have the right to transgress legal provisions in force, these provisions should not infringe the basic guarantees of freedom of association, nor should they sanction activities which, in accordance with the principles of freedom of association, should be considered as legitimate trade union activities.

41. Obvinění z trestné činnosti by nemělo být užito k perzekuci odborářů pro jejich odborové členství nebo odborovou činnost.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 43; 305. zprávu, Případ č. 1773, odst. 365; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 700 a 327. zprávu, Případ č. 2018, odst. 117.)

Allegations of criminal conduct should not be used to harass trade unionists by reason of their union membership or activities.

Právo na život, bezpečí a na fyzickou a mravní integritu osoby

(Viz též odst. 80 a 1125)

42. Právo na život je základním předpokladem pro výkon práv obsažených v úmluvě č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 45.)

The right to life is a fundamental prerequisite for the exercise of the rights contained in Convention No. 87.

43. Svoboda sdružování může být využívána jen v podmínkách, ve kterých jsou plně dodržována a zaručována základní práva, zejména ta, která se týkají lidského života a osobní bezpečnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 46; a např. 300. zprávu, Případ č. 1649, odst. 453; 305. zprávu, Případ č. 1876, odst. 322; 307. zprávu, Případ č. 1876, odst. 312; 308. zprávu, Případ č. 1892, odst. 401; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 548; 324. zprávu, Případ č. 1787, odst. 273; 329. zprávu, Případ č. 2201, odst. 508; 332. zprávu, Případ č. 2201, odst. 546; 333. zprávu, Případ č. 1787, odst. 450; a 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1088.)

Freedom of association can only be exercised in conditions in which fundamental rights, and in particular those relating to human life and personal safety, are fully respected and guaranteed.

44. Práva organizací zaměstnanců a organizací zaměstnavatelů mohou být využívána jen v atmosféře, která je prostá násilí, nátlaku nebo hrozeb jakéhokoli druhu vůči vedoucím představitelům a členům těchto organizací, a je na vládách, aby zajistily, že tato zásada bude dodržována.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 47; a např. 299. zprávu, Případ č. 1512, odst. 407; 304. zprávu, Případ č. 1862, odst. 81; 308. zprávu, Případ č. 1888, odst. 342; 321. zprávu, Případ č. 2052, odst. 247; 327. zprávu, Případ č. 2017/2050, odst. 601; 333. zprávu, Případ č. 2158, odst. 83; 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1088; 336. zprávu, Případ č. 2321, odst. 496; 337. zprávu, Případ č. 1787, odst. 535; a 338. zprávu, Případ č. 2298, odst. 886.)

The rights of workers' and employers' organizations can only be exercised in a climate that is free from violence, pressure or threats of any kind against the leaders and members of these organizations, and it is for governments to ensure that this principle is respected.

45. Skutečně svobodné a nezávislé odborové hnutí se nemůže rozvíjet v atmosféře násilí a nejistoty.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 48; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 202; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 207; 326. zprávu, Případ č. 2027, odst. 176; a 337. zprávu, Případ č. 2318, odst. 340.)

A genuinely free and independent trade union movement cannot develop in a climate of violence and uncertainty.

46. Atmosféra násilí, například taková, která provází vraždy nebo zmizení odborových předáků, nebo ve které jsou prostory a majetek zaměstnanců a zaměstnavatelů předmětem útoků, představuje vážnou překážku pro výkon odborových práv; taková jednání vyžadují, aby byla příslušnými orgány přijata přísná opatření.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 49; a 330. zprávu, Případ č. 1888, odst. 657.)

A climate of violence, such as that surrounding the murder or disappearance of trade union leaders, or one in which the premises and property of workers and employers are attacked, constitutes a serious obstacle to the exercise of trade union rights; such acts require severe measures to be taken by the authorities.

47. Skutky přisouditelné jednotlivcům nastolují otázku odpovědnosti státu z důvodu jeho závazku předcházet porušování lidských práv. Proto by vlády měly usilovat o naplnění svých závazků v oblasti dodržování individuálních práv a svobod, včetně závazku zajistit odborářům právo na život.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 19 a 50; a 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 135.)

Facts imputable to individuals bring into play the State's responsibility owing to the State's obligation to prevent violations of human rights. Consequently, governments should endeavour to meet their obligations regarding the respect of individual rights and freedoms, as well as their obligation to guarantee the right to life of trade unionists.

48. Zabití, zmizení nebo vážné ublížení na zdraví odborových předáků a odborářů vyžaduje zahájení nezávislých soudních vyšetřování, aby byly co nejdříve objasněny skutky a okolnosti, za jakých k takovým činům došlo, a bylo tak v co největším rozsahu určeno, kdo za ně nese odpovědnost, aby byli potrestáni viníci a zabránilo se opakování obdobných případů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 51; a např. 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 699; 310. zprávu, Případ č. 1773, odst. 462; 325. zprávu, Případ č. 1888, odst. 393; 327. zprávu, Případ č. 2156, odst. 202; 328. zprávu, Případ č. 1787, odst. 114; 331. zprávu, Případ č. 2158, odst. 38; 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 748; 337. zprávu, Případ č. 2318, odst. 336, a Případ č. 2268, odst. 1091; a 338. zprávu, Případ č. 2158, odst. 185.)

The killing, disappearance or serious injury of trade union leaders and trade unionists requires the institution of independent judicial inquiries in order to shed full light, at the earliest date, on the facts and the circumstances in which such actions occurred and in this way, to the extent possible, determine where responsibilities lie, punish the guilty parties and prevent the repetition of similar events.

49. V případech, ve kterých rozeznání veřejných setkání policií mělo za následek ztrátu na životě nebo vážné ublížení na zdraví, příkládá Výbor zvláštní význam okamžitému a úplnému nezávislému prošetření okolností a dodržení obvyklého právního postupu, pro přesné určení oprávněnosti policejního zásahu a konkrétní odpovědnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 52 a 148; 302. zprávu, Případ č. 1840, odst. 353; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 207; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 696; 331. zprávu, Případ č. 2217, odst. 200; a 337. zprávu, Případ č. 2323, odst. 1030.)

In cases in which the dispersal of public meetings by the police has involved loss of life or serious injury, the Committee has attached special importance to the circumstances being fully investigated immediately through an independent inquiry and to a regular legal procedure being followed to determine the justification for the action taken by the police and to determine responsibilities.

50. V případě útoků na fyzickou nebo mravní integritu jednotlivců Výbor konstatoval, že by mělo být okamžitě zahájeno nezávislé soudní vyšetřování za účelem úplného objasnění skutků, určení odpovědnosti, potrestání odpovědných a předcházení opakování takových činů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 53; a např. 299. zprávu, Případ č. 1512, odst. 407; 304. zprávu, Případ č. 1719, odst. 409; 305. zprávu, Případ č. 1876, odst. 324; 306. zprávu, Případ č. 1862, odst. 116; 320. zprávu, Případ č. 2048, odst. 717; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 314; 326. zprávu, Případ č. 2116, odst. 358; a 337. zprávu, Případ č. 2318, odst. 340.)

In the event of assaults on the physical or moral integrity of individuals, the Committee has considered that an independent judicial inquiry should be instituted immediately with a view to fully clarifying the facts, determining responsibility, punishing those responsible and preventing the repetition of such acts.

51. V případě, že soudní vyšetřování vražd a zmizení odborářů jsou úspěšná jen zřídka, považuje Výbor za nezbytné přijmout opatření s cílem odhalit viníky, postavit je před soud a usvědčit je, a zdůrazňuje, že pokud pachatelé v praxi požívají beztrestnosti, posiluje to atmosféru násilí a nejistoty, což má krajně škodlivý dopad na výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 54; a 322. zprávu, Případ č. 1787, odst. 30.)

In the event that judicial investigations into the murder and disappearance of trade unionists are rarely successful, the Committee has considered it indispensable that measures be taken to identify, bring to trial and convict the guilty parties and has pointed out that such a situation means that, in practice, the guilty parties enjoy impunity which reinforces the climate of violence and insecurity and thus has an extremely damaging effect on the exercise of trade union rights.

52. Absence rozsudků nad pachateli vede v praxi k beztrestnosti, která posiluje atmosféru násilí a nejistoty a je krajně škodlivá pro výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 55; a např. 304. zprávu, Případ č. 1787, odst. 172; 306. zprávu, Případ č. 1843, odst. 616; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 548; 320. zprávu, Případ č. 2027, odst. 873; 321. zprávu, Případ č. 1813, odst. 62; 325. zprávu, Případ č. 2010, odst. 28; 330. zprávu, Případ č. 1888, odst. 657; 331. zprávu, Případ č. 1937/2027, odst. 106; a 337. zprávu, Případ č. 2318, odst. 336.)

The absence of judgements against the guilty parties creates, in practice, a situation of impunity, which reinforces the climate of violence and insecurity, and which is extremely damaging to the exercise of trade union rights.

53. Výbor zdůraznil potřebu uplatnění procedur směřujících k rychlému rozhodnutí, jestliže soudní vyšetřování související se smrtí odborářů se zdá být zdlouhavá.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1843, odst. 615.)

The Committee emphasized the need, in a case in which judicial inquiries connected with the death of trade unionists seemed to be taking a long time to conclude, of proceedings being brought to a speedy conclusion.

54. Výbor zastává názor, že by zadržení odboráři, stejně jako všechny ostatní osoby, měli požívat záruk jasně formulovaných ve Všeobecné deklaraci lidských práv a Mezinárodním paktu o občanských a politických právech, podle nichž se se všemi osobami zbavenými jejich svobody musí jednat lidsky a s úctou k přirozené důstojnosti lidské bytosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 60; a 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 361.)

The Committee has considered that detained trade unionists, like all other persons, should enjoy the guarantees enunciated in the Universal Declaration of Human Rights and the International Covenant on Civil and Political Rights according to which all persons deprived of their liberty must be treated with humanity and with respect for the inherent dignity of the human person.

55. Co se týče obvinění z fyzického týrání nebo mučení odborářů, Výbor připomíná, že by vlády měly dát přesné pokyny k zajištění, že žádná zadržená

osoba ve vazbě nebude takovému zacházení podrobena a uplatnit účinné sankce tam, kde budou shledány případy týrání nebo mučení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 59; 300. zprávu, Případ č. 1682/1711/1716, odst. 175, a Případ č. 1818, odst. 365; 306. zprávu, Případ č. 1843, odst. 616; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 182; 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 171; 336. zprávu, Případ č. 2321, odst. 495; a 337. zprávu, Případ č. 2249, odst. 1495.)

As regards allegations of the physical ill-treatment and torture of trade unionists, the Committee has recalled that governments should give precise instructions and apply effective sanctions where cases of ill-treatment are found, so as to ensure that no detainee is subjected to such treatment.

56. V případech údajného mučení nebo týrání během zbavení osobní svobody by vlády měly prošetřit takové stížnosti, aby byla přijata náležitá opatření k tomu, aby žádná zadržovaná osoba nebyla vystavena takovému zacházení, včetně náhrady utrpěné újmy a potrestání odpovědných osob.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 57; 306. zprávu, Případ č. 1843, odst. 616; 309. zprávu, Případ č. 1843, odst. 384; 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 353; 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 171, a Případ č. 1965, odst. 383; 328. zprávu, Případ č. 1787, odst. 114; 331. zprávu, Případ č. 2169, odst. 640; a 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 755.)

In cases of alleged torture or ill-treatment while in detention, governments should carry out inquiries into complaints of this kind so that appropriate measures, including compensation for damages suffered and the sanctioning of those responsible, are taken to ensure that no detainee is subjected to such treatment.

57. Pokud jde o obvinění týkající se týrání či jakýchkoli jiných trestních opatření údajně přijatým vůči zaměstnancům, kteří se zúčastnili stávek, Výbor zdůraznil význam, jenž přičítá právu odborářů i všech ostatních osob, požívat záruk řádného soudního procesu v souladu se zásadami jasně formulovanými ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 58.)

As regards allegations relating to the ill-treatment or any other punitive measures said to have been taken against workers who took part in strikes, the Committee has pointed out the importance that it attaches to the right of trade unionists, like all other persons, to enjoy the guarantees afforded by due process of law in accordance with the principles enunciated in the Universal Declaration of Human Rights and in the International Covenant on Civil and Political Rights.

58. Atmosféra násilí, nátlaku a hrozeb jakéhokoli druhu směřující vůči odborovým předákům a jejich rodinám nepodporuje svobodný a úplný výkon práv a svobod stanovených v úmluvách č. 87 a 98. Všechny státy mají neoddiskutovatelnou povinnost podporovat a chránit společenské prostředí, ve kterém dodržování práva představuje jediný způsob zaručení úcty k životu a jeho ochrany.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 61 a 62; 306. zprávu, Případ č. 1903, odst. 489; 331. zprávu, Případ č. 1937/2027, odst. 106; 327. zprávu, Případ č. 1787, odst. 342; a 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 755.)

A climate of violence, coercion and threats of any type aimed at trade union leaders and their families does not encourage the free exercise and full enjoyment of the rights and freedoms set out in Conventions Nos. 87 and 98. All States have the undeniable duty to promote and defend a social climate where respect of the law reigns as the only way of guaranteeing respect for and protection of life.

59. Útoky proti odborářům a prostorám a majetku odborové organizace představují vážný zásah do odborových práv. Trestná činnost tohoto charakteru vytváří atmosféru strachu, která je pro výkon odborových činností nesmírně škodlivá.

(Viz 306. zprávu, Příklad č. 1862, odst. 112.)

Attacks against trade unionists and trade union premises and property constitute serious interference with trade union rights. Criminal activities of this nature create a climate of fear which is extremely prejudicial to the exercise of trade union activities.

60. Atmosféra strachu navozená pohrůzkami smrti odborářům má nevyhnutelně dopady na výkon odborových činností, a výkon těchto činností je možný jen v kontextu dodržování základních lidských práv a v atmosféře prosté násilí, nátlaku a hrozeb jakéhokoli druhu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 63 a 337. zprávu, Příklad č. 2318, odst. 333.)

The environment of fear induced by threats to the life of trade unionists has inevitable repercussions on the exercise of trade union activities, and the exercise of these activities is possible only in a context of respect for basic human rights and in an atmosphere free of violence, pressure and threats of any kind.

Zatčení, zadržení a vazba odborářů

(Viz též odst. 151, 174, 671, 672, 673 a 674.)

61. Zadržení odborových předáků nebo členů za výkon odborové činnosti nebo za členství v odborech je v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 69 a 72; 302. zprávu, Příklad č. 1824, odst. 155, Příklad č. 1849, odst. 213, a Příklad č. 1773, odst. 476; 304. zprávu, Příklad č. 1850, odst. 211, a Příklad č. 1865, odst. 245; 305. zprávu, Příklad č. 1773, odst. 369; 307. zprávu, Příklad č. 1864, odst. 432; 308. zprávu, Příklad č. 1920, odst. 524; a 334. zprávu, Příklad č. 2249, odst. 866.)

The detention of trade union leaders or members for trade union activities or membership is contrary to the principles of freedom of association.

62. Zatčení nebo zadržení odborových předáků, odborářů nebo vedoucích představitelů zaměstnavatelských organizací za výkon legitimních činností souvisejících s jejich sdružovacím právem, i když jen na krátkou dobu, představuje porušení zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 70; a např. 299. zprávu, Příklad č. 1772, odst. 129; 300. zprávu, Příklad č. 1818, odst. 363; 309. zprávu, Příklad č. 1851/1922, odst. 236; 323. zprávu, Příklad č. 1988, odst. 53; 326. zprávu, Příklad č. 2116, odst. 357; 328. zprávu, Příklad č. 2143, odst. 594; 330. zprávu, Příklad č. 2189, odst. 455; 331. zprávu, Příklad č. 2220, odst. 575; 336. zprávu, Příklad č. 2340, odst. 651; a 337. zprávu, Příklad č. 2365, odst. 1664.)

The arrest, even if only briefly, of trade union leaders and trade unionists, and of the leaders of employers' organizations, for exercising legitimate activities in relation with their right of association constitutes a violation of the principles of freedom of association.

63. Opatření zbavující odboráře jejich svobody z důvodů souvisejících s jejich odborovou činností, i pokud jsou jen krátce předvoláni nebo vyslýcháni, představují překážku ve výkonu odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 77; a např. 305. zprávu, Případ č. 1805, odst. 224; 307. zprávu, Případ č. 1863, odst. 342; 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 131; 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 147; 320. zprávu, Případ č. 2023, odst. 428; 325. zprávu, Případ č. 2109, odst. 461; 326. zprávu, Případ č. 2116, odst. 357; 328. zprávu, Případ č. 2129, odst. 603; 331. zprávu, Případ č. 2169, odst. 638.)

Measures depriving trade unionists of their freedom on grounds related to their trade union activity, even where they are merely summoned or questioned for a short period, constitute an obstacle to the exercise of trade union rights.

64. Zadržení odborářů z důvodů spojených s jejich činnostmi na obhajobu zájmů zaměstnanců představuje vážný zásah do občanských svobod obecně, zejména pak do odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 71; a např. 302. zprávu, Případ č. 1826, odst. 413; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 609; 318. zprávu, Případ č. 1994, odst. 457; 325. zprávu, Případ č. 2052, odst. 410; 330. zprávu, Případ č. 1961, odst. 74; 332. zprávu, Případ č. 2090, odst. 354; 334. zprávu, Případ č. 2313, odst. 1118; 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 651; a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 483 a Případ č. 2365, odst. 1664.)

The detention of trade unionists for reasons connected with their activities in defence of the interests of workers constitutes a serious interference with civil liberties in general and with trade union rights in particular.

65. Opatření určená ke zbavení odborových předáků nebo členů odborů jejich svobody s sebou nesou vážné riziko zasahování do odborových činností, a pokud jsou taková opatření přijata kvůli odborovému členství nebo výkonu odborové činnosti, představují porušení zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 74; 323. zprávu, Případ č. 2079, odst. 541; 333. zprávu, Případ č. 2153, odst. 212; a 336. zprávu, Případ č. 2321, odst. 494.)

Measures designed to deprive trade union leaders and members of their freedom entail a serious risk of interference in trade union activities and, when such measures are taken on trade union grounds, they constitute an infringement of the principles of freedom of association.

66. Zadržení odborářů z důvodu jejich odborových činností představuje vážnou překážku ve výkonu odborových práv a porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 75; 300. zprávu, Případ č. 1649, odst. 454; a 305. Zprávu, Případ č. 1870, odst. 145.)

The detention of trade unionists on the grounds of trade union activities constitutes a serious obstacle to the exercise of trade union rights and an infringement of freedom of association.

67. Zatčení nebo zadržení odborářů nebo vedoucích představitelů zaměstnavatelských organizací může vytvářet atmosféru zastrasování a strachu, která je na újmu normálnímu vývoji odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 76; 308. zprávu, Případ č. 1888, odst. 344; 331. zprávu, Případ č. 2220, odst. 575; 332. zprávu, Případ č. 2090, odst. 355, a Případ č. 2238, odst. 969; 334. zprávu, Případ č. 2313, odst. 1118; a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 484.)

The arrest of trade unionists and leaders of employers' organizations may create an atmosphere of intimidation and fear prejudicial to the normal development of trade union activities.

68. Zatýkáni a plánovité nebo svévolné vyslýchání odborových předáků a odborářů policií v sobě nese nebezpečí zneužití moci a může představovat vážný útok na odborová práva.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 78.)

The apprehension and systematic or arbitrary interrogation by the police of trade union leaders and unionists involves a danger of abuse and could constitute a serious attack on trade union rights.

69. Zatčení, zadržení nebo vzetí odborářů do vazby bez vznesení obvinění nebo bez soudního příkazu představuje vážné porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 79 a 82; 299. zprávu, Případ č. 1803, odst. 338; 300. zprávu, Případ č. 1818, odst. 364; 302. zprávu, Případ č. 1846, odst. 266 a Případ č. 1833, odst. 552; 331. zprávu, Případ č. 2217, odst. 200 a Případ č. 2169, odst. 638.)

The arrest and detention of trade unionists without any charges being laid or court warrants being issued constitutes a serious violation of trade union rights.

70. Zatčení nebo zadržení odborářů, proti kterým není vzneseno žádné obvinění, s sebou nese omezení svobody sdružování, a vlády by měly přijmout opatření, aby byly vydány náležitě pokyny k tomu, aby se při takovém zatčení nebo zadržení předešlo s tím spojenému ohrožení výkonu odborové činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 80 a 81; 304. zprávu, Případ č. 1649, odst. 391; 308. zprávu, Případ č. 1917, odst. 205; 323. zprávu, Případ č. 2028, odst. 212; 326. zprávu, Případ č. 2017/2050, odst. 279; 328. zprávu, Případ č. 2158, odst. 322; a 331. zprávu, Případ č. 2220, odst. 575.)

The arrest of trade unionists against whom no charge is brought involves restrictions on freedom of association, and governments should adopt measures for issuing appropriate instructions to prevent the danger involved for trade union activities by such arrests.

71. Zatčení nebo zadržení vedoucích představitelů zaměstnavatelů z důvodů spojených s činnostmi vztahujícími se k legitimním požadavkům je vážným omezením jejich práv a porušením svobody sdružování.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1084.)

The arrest of employers' officials for reasons linked to actions relating to legitimate demands is a serious restriction of their rights and a violation of freedom of association.

72. Osoby zapojené do odborových činností nebo odboroví funkcionáři se sice nemohou dovolávat beztrestnosti v rámci běžného trestního práva, ale odborové činnosti samy o sobě by veřejnými orgány neměly být užívány jako záminka pro svévolné zatýkáni, zadržování nebo vzetí odborářů do vazby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 83, a např. 304. zprávu, Případ č. 1865, odst. 246; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 179; 320. zprávu, Případ č. 2048, odst. 716; 321. zprávu, Případ č. 1888, odst. 233; 323. zprávu, Případ č. 2074, odst. 149; 324. zprávu, Případ č. 2031, odst. 47;

327. zprávu, Případ č. 2148, odst. 802; 333. zprávu, Případ č. 2153, odst. 213; 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 475; a 338. zprávu, Případ č. 2382, odst. 531.)

While persons engaged in trade union activities or holding trade union office cannot claim immunity in respect of the ordinary criminal law, trade union activities should not in themselves be used by the public authorities as a pretext for the arbitrary arrest or detention of trade unionists.

73. Vůči odborovým předákům, kteří Výboru pro svobodu sdružování předloží jakýkoli případ, by v žádném případě nemělo být zahájeno trestní řízení nebo uplatněna jiná forma postihu, a obvinění proti nim vznesená by měla být okamžitě stažena.

(Viz 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 524.)

Prosecutions, or other forms of sanction, should not in any way be instituted against trade union leaders who bring a case before the Freedom of Association Committee and the charges against them should be withdrawn immediately.

74. Odboroví předáci by neměli být cílem odvetných opatření zejména v podobě zatčení, zadržení nebo uvěznění bez soudu za to, že vykonávají svá práva, která pramení z ratifikovaných nástrojů MOP týkajících se svobody sdružování, v tomto případě proto, že podali stížnost k Výboru pro svobodu sdružování.

(Viz 338. zprávu, Případ č. 2382, odst. 532.)

Union leaders should not be subject to retaliatory measures, and in particular arrest and detention without trial, for having exercised their rights which derive from the ratification of ILO instruments on freedom of association, in this case for having lodged a complaint with the Committee on Freedom of Association.

75. Zatčení, zadržení nebo uvěznění odborářů, a to i z důvodů vnitřní bezpečnosti, aniž by bylo postaráno o náležitou soudní ochranu, může představovat vážný zásah do odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 84; 308. zprávu, Případ č. 1888, odst. 344; a 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 755.)

The arrest and detention of trade unionists, even for reasons of internal security, may constitute a serious interference with trade union rights unless attended by appropriate judicial safeguards.

Preventivní zbavení svobody

(Viz též odst. 86 a 120)

76. Opatření preventivního zbavení svobody mohou znamenat vážný zásah do odborových činností, který může být odůvodněn jen existencí mimořádné situace nebo krizové situace. Tato opatření mohou být předmětem kritiky, jestliže nejsou v přiměřené době doprovázena adekvátní soudní ochranou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 85 a 305. zprávu, Případ č. 2304, odst. 1013.)

Measures of preventive detention may involve a serious interference with trade union activities which can only be justified by the existence of a serious situation or emergency and which

would be open to criticism unless accompanied by adequate judicial safeguards applied within a reasonable period.

77. Preventivní zbavení svobody odborářů z důvodu, že v průběhu stávky může dojít k porušení zákona, znamená vážné nebezpečí porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 86.)

The preventive detention of trade unionists on the ground that breaches of the law may take place in the course of a strike involves a serious danger of infringement of trade union rights.

78. Preventivní zbavení svobody by mělo být omezeno na velmi krátké časové období určené jen k usnadnění průběhu soudního vyšetřování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 87; 323. zprávu, Příklad č. 2028, odst. 212; a 333. zprávu, Příklad č. 2153, odst. 212.)

Preventive detention should be limited to very short periods of time intended solely to facilitate the course of a judicial inquiry.

79. Ve všech případech, v nichž jsou odboroví předáci preventivně zbaveni svobody, může jít o vážný zásah do výkonu odborových práv, a Výbor vždy zdůrazňoval právo všech uvězněných osob na spravedlivý soudní proces bez zbytečného odkladu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 88.)

In all cases in which trade union leaders are preventively detained, this can involve a serious interference with the exercise of trade union rights and the Committee has always emphasized the right of all detained persons to receive a fair trial at the earliest possible moment.

80. Preventivní zbavení svobody by mělo být doprovázeno právními zárukami a podléhat omezením, aby bylo:

(1) zejména zajištěno, že nebude protahováno přes dobu nezbytně nutnou a že nebude prováděno zastrašování;

(2) zabráněno jeho užití pro jiné účely, než ty, pro které je zamýšleno, a konkrétně bylo vyloučeno mučení, špatné zacházení nebo týrání a poskytnuta ochrana v situacích, kdy je zbavení svobody nepřijatelné z hygienických důvodů, z důvodu zbytečného strádání nebo z důvodu omezení práva na obhajobu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 89.)

Preventive detention should be accompanied by safeguards and limitations:

(1) *to ensure, in particular, that it is not extended beyond the time absolutely necessary and that it is not accompanied by measures of intimidation;*

(2) *to prevent it being used for purposes other than those for which it is designed and, in particular, to exclude torture and ill-treatment and give protection against situations where the detention is unsatisfactory from the viewpoint of sanitation, unnecessary hardship or the right to defence.*

81. Prodlužované zbavení svobody osob bez jejich postavení před soud kvůli obtížnému zajišťování důkazů v obvyklém řízení je praxí, která s sebou nese nebezpečí zneužití moci; z tohoto důvodu může být předmětem kritiky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 90; 310. zprávu, Případ č. 1929, odst. 426; a 338. zprávu, Případ č. 2387, odst. 864.)

The prolonged detention of persons without bringing them to trial because of the difficulty of securing evidence under the normal procedure is a practice which involves an inherent danger of abuse; for this reason it is subject to criticism.

82. Přestože se osoby zapojené do odborových činností nebo odboroví funkcionáři nemohou dovolávat beztrestnosti směrem k běžnému trestnímu právu, pokračující zbavení svobody odborářů bez toho, aby byli postaveni před soud, může představovat vážnou překážku výkonu odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 91; a 338. zprávu, Případ č. 2382, odst. 532.)

Although the exercise of trade union activity or the holding of trade union office does not provide immunity as regards the application of ordinary criminal law, the continued detention of trade unionists without bringing them to trial may constitute a serious impediment to the exercise of trade union rights.

Zadržení či vazba během výjimečného stavu

83. Výbor, aniž by vyjadřoval svůj názor na politické aspekty výjimečného stavu, vždy zdůrazňoval, že opatření zahrnující zbavení svobody musí být doprovázena přiměřenými zárukami soudní ochrany uplatněnými v přiměřené době, a že všem osobám zbaveným svobody musí být co nejdříve zajištěn spravedlivý soudní proces.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 99.)

The Committee, while refraining from expressing an opinion on the political aspects of a state of emergency, has always emphasized that measures involving detention must be accompanied by adequate judicial safeguards applied within a reasonable period and that all detained persons must receive a fair trial at the earliest possible moment.

84. Tam, kde se poměry blíží situaci občanské války, Výbor zdůrazňuje důležitost požadavku, aby byl všem osobám zbaveným svobody co nejdříve zajištěn spravedlivý soudní proces.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 100.)

Where circumstances approximate to a situation of a civil war, the Committee has emphasized the importance attached to all detained persons receiving a fair trial at the earliest possible moment.

85. Právo na řádný proces by zřejmě nebylo zajištěno, pokud by důsledkem výjimečného stavu podle vnitrostátního práva bylo, že soud nemůže přezkoumat podstatu případu, a ani ji nepřezkoumává.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 101.)

Due process would not appear to be ensured if, under the national law, the effect of a state of emergency is that a court cannot examine, and does not examine, the merits of the case.

86. Při přezkoumávání případů zbavení svobody podle právní úpravy výjimečného stavu Výbor zdůrazňuje, že opatření preventivního zbavení svobody

by měla být omezena na velmi krátké období určené jen k usnadnění průběhu soudního vyšetřování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 195.)

When examining cases of detention under emergency regulations, the Committee has pointed out that measures of preventive detention should be limited to very short periods intended solely to facilitate the course of a judicial inquiry.

Systém převýchovy prací

87. „Systém převýchovy prací“ uplatňovaný vůči propuštěným osobám, znamená formu nucené práce a administrativního omezení na svobodě lidí, kteří nebyli odsouzeni soudy, a kteří v některých případech ani nepodléhají postihům uloženým soudními orgány. Tato forma omezení svobody a nucené práce představuje bezpochyby porušení základních norem MOP, které zaručují dodržování lidských práv, a pokud je uplatněna vůči lidem, kteří se zapojili do odborových činností, je jednoznačným porušením zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 67; 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 358; 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 168; a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 480.)

The “system of education through labour” with regard to persons who have already been released, constitutes a form of forced labour and administrative detention of people who have not been convicted by the courts and who, in some cases, are not even liable to sanctions imposed by the judicial authorities. This form of detention and forced labour constitutes without any doubt a violation of basic ILO standards which guarantee compliance with human rights and, when applied to people who have engaged in trade union activities, a blatant violation of the principles of freedom of association.

88. Podrobení zaměstnanců systému převýchovy prací bez jakéhokoli rozsudku soudu je formou administrativního omezení na svobodě, které představuje jasné porušení základních lidských práv, jejichž dodržování je nezbytné pro výkon odborových práv, jak bylo zdůrazněno Mezinárodní konferencí práce v roce 1970.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 68; a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 480.)

The subjection of workers to the education through labour system without any court judgement is a form of administrative detention which constitutes a clear infringement of basic human rights, the respect of which is essential for the exercise of trade union rights, as pointed out by the International Labour Conference in 1970.

Zvláštní orgány a zkrácená řízení

89. Ve všech případech, kde byli odboráři podrobeni opatřením nebo rozhodnutím vydaným orgány zvláštní povahy, Výbor zdůrazňuje význam, který přikládá zárukám obvyklého soudního řízení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 120.)

In all cases where trade unionists have been the subject of measures or decisions emanating from bodies of a special nature, the Committee has emphasized the importance which it attaches to the guarantees of a normal judicial procedure.

90. Výbor konstatuje, že pokud byli odboráři odsouzeni v rámci zkrácených řízení, nepoživali veškerou ochranu obvyklého soudního řízení. Proto Výbor navrhuje umožnit přezkoumávání případů odborářů odsouzených v rámci takových řízení, aby bylo zajištěno, že nikdo nebude zbaven své svobody bez možnosti využít obvyklé řízení před nestranným a nezávislým soudním orgánem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 121; a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 476.)

The Committee has considered that, when trade unionists have been sentenced under summary procedures, they have not enjoyed all the safeguards of a normal procedure. Accordingly, the Committee has suggested that it should be possible to review cases of trade unionists sentenced under such procedures so as to ensure that no one is deprived of their liberty without the benefit of a normal procedure before an impartial and independent judicial authority.

Umístění do psychiatrických nemocnic

91. Měla by být poskytnuta veškerá nezbytná ochrana, aby se zabránilo umístování jednotlivců do péče psychiatrických nemocnic jakožto postihu nebo prostředku nátlaku vůči osobám, které chtějí založit novou organizaci nezávislou na existujících odborových strukturách.

(Viz 207. zprávu, Případ č. 905, odst. 129; a 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 352.)

All the necessary safeguards should be provided to prevent individuals being committed to psychiatric hospitals as a sanction or a means of pressure against persons who wish to establish a new organization independent of the existing trade union structure.

Vznesení obvinění a odsouzení odborářů k trestu odnětí svobody

92. Výbor zdůrazňuje hrozbu, kterou pro svobodný výkon odborových práv, představuje odsuzování zástupců zaměstnanců za činnosti spojené s obhajobou zájmů osob, které zastupují.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 44; a 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 744.)

The Committee has pointed out the danger for the free exercise of trade union rights of sentences imposed on representatives of workers for activities related to the defence of the interests of those they represent.

93. Zatčení a odsouzení odborářů k dlouhým trestům odnětí svobody z důvodů „rušení veřejného pořádku“ s ohledem na obecnou povahu takového obvinění by mohly umožnit potlačování činnosti odborové povahy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 64; 305. zprávu, Případ č. 1773, odst. 365; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 180; 320. zprávu, Případ č. 2048, odst. 721; a 330. zprávu, Případ č. 2189, odst. 456.)

The arrest and sentencing of trade unionists to long periods of imprisonment on grounds of the “disturbance of public order”, in view of the general nature of the charges, might make it possible to repress activities of a trade union nature.

94. V případech, kdy dojde k zatčení, zbavení svobody nebo odsouzení odborového funkcionáře, je Výbor názoru, že jednotlivci mají právo být považo-

vání za nevinné, dokud nejsou shledáni vinnými, a proto konstatuje, že je povinností vlády prokázat, že tato opatření nebyla v žádném případě přijata, kvůli odborové činnosti dotyčného.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 65; 305. zprávu, Případ č. 1870, odst. 145; 331. zprávu, Případ č. 2169, odst. 638; 337. zprávu, Případ č. 2268, odst. 1092; a 338. zprávu, Případ č. 2387, odst. 863.)

In cases involving the arrest, detention or sentencing of a trade union official, the Committee, taking the view that individuals have the right to be presumed innocent until found guilty, has considered that it was incumbent upon the government to show that the measures it had taken were in no way occasioned by the trade union activities of the individual concerned.

95. Jakákoli odsouzení odborářů na základě běžného trestního práva by neměla způsobit, že orgány veřejné moci zaujmou negativní postoj k organizaci, již jsou tyto a ostatní osoby členy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 66; a 335. zprávu, Případ č. 2304, odst. 1016.)

Any sentences passed on trade unionists on the basis of the ordinary criminal law should not cause the authorities to adopt a negative attitude towards the organization of which these persons and others are members.

Záruka řádného soudního procesu

(Viz též odst. 57, 75, 76, 78, 79, 81, 82, 83, 89 a 90)

96. Protože zbavení svobody může znamenat vážný zásah do odborových práv, a kvůli významu přikládanému zásadě spravedlivého soudního procesu, Výbor vyvíjí tlak na vlády, aby osoby v této situaci byly postaveny před soud ve všech případech bez ohledu na důvody uváděné vládami za účelem prodlužování zbavení svobody.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 92.)

Because of the fact that detention may involve serious interference with trade union rights and because of the importance which it attaches to the principle of fair trial, the Committee has pressed governments to bring detainees to trial in all cases, irrespective of the reasons put forward by governments for prolonging the detention.

97. Je jedním ze základních práv jednotlivce, že by osoba zbavená svobody měla být bez prodlení postavena před příslušného soudce; toto právo je uznáno v takových dokumentech, jako je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Americká deklarace práv a povinností člověka. V případě osob zapojených do odborových činností je toto právo jednou z občanských svobod, které by měly být zajištěny orgány veřejné moci za účelem zaručení výkonu odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 93; a 308. zprávu, Případ č. 1888, odst. 344.)

It is one of the fundamental rights of the individual that a detained person should be brought without delay before the appropriate judge, this right being recognized in such instruments as the United Nations International Covenant on Civil and Political Rights and the American Declaration of the Rights and Duties of Man. In the case of persons engaged in trade union

activities, this is one of the civil liberties which should be ensured by the authorities in order to guarantee the exercise of trade union rights.

98. Je jedním ze základních práv jednotlivce, že by osoba zbavená svobody měla být bez prodlení postavena před příslušného soudce, a v případě odborářů patří ochrana před svévolným zatčením, zadržením nebo uvězněním a právo na spravedlivý a rychlý soudní proces mezi občanské svobody, které by měly být zajištěny orgány veřejné moci, aby byl zaručen výkon odborových práv obvyklým způsobem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 94; 323 zprávu, Případ č. 2028, odst. 212; a 332. zprávu, Případ č. 2086, odst. 123.)

It is one of the fundamental rights of the individual that a detainee be brought without delay before the appropriate judge and, in the case of trade unionists, freedom from arbitrary arrest and detention and the right to a fair and rapid trial are among the civil liberties which should be ensured by the authorities in order to guarantee the normal exercise of trade union rights.

99. Každý, kdo je zatčen, by měl být při svém zatčení informován o důvodech tohoto zatčení a měl by být okamžitě vyrozuměn o každém obvinění proti němu vzneseném.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 95; a 308. zprávu, Případ č. 1888, odst. 344.)

Anyone who is arrested should be informed, at the time of the arrest of, the reasons for the arrest and should be promptly notified of any charges brought against her or him.

100. Zajištění dodržování lidských práv, a zejména práva všech zadržených nebo obviněných osob na spravedlivý soudní proces bez zbytečného odkladu, by mělo být politikou každé vlády.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 96; a 310. zprávu, Případ č. 1888, odst. 384.)

It should be the policy of every government to ensure observance of human rights and especially of the right of all detained or accused persons to receive a fair trial at the earliest possible moment.

101. Výbor zdůrazňuje význam, který by měl být přikládán zásadě, že všechny zadržené osoby by měly být podrobeny obvyklému soudnímu řízení v souladu se zásadami zakotvenými ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v souladu se zásadou, že je základním právem jednotlivce, aby zadržená osoba byla bez prodlení postavena před příslušného soudce, a že toto právo je uznáno v takových dokumentech, jako jsou Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Americká deklarace práv a povinností člověka a Americká úmluva o lidských právech.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 97; a 316. zprávu, Případ č. 1988, odst. 389.)

The Committee has emphasized the importance that should be attached to the principle that all arrested persons should be subject to normal judicial procedure in accordance with the principles enshrined in the Universal Declaration of Human Rights, and in accordance with the principle that it is a fundamental right of the individual that a detained person should be brought without delay before the appropriate judge, this right being recognized in such instruments as the International Covenant on Civil and Political Rights, the American Declaration of the Rights and Duties of Man and the American Convention of Human Rights.

102. Odboráři zbavení svobody by stejně jako kdokoli jiný, měli mít možnost využít obvyklé soudní řízení a právo na řádný proces, zejména právo být informováni o obviněních vznesených proti nim, mít dostatek času a možností pro přípravu svých obhajob a aby se mohli spojit s obhájci podle své vlastní volby, a právo na rychlé soudní řízení před nestranným a nezávislým soudním orgánem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 102; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 181; 321. zprávu, Případ č. 1888, odst. 233; 323 zprávu, Případ č. 1888, odst. 193; 330. zprávu, Případ č. 2189, odst. 457; 331. zprávu, Případ č. 2169, odst. 638; a 333. zprávu, Případ č. 2189, odst. 382.)

Detained trade unionists, like anyone else, should benefit from normal judicial proceedings and have the right to due process, in particular, the right to be informed of the charges brought against them, the right to have adequate time and facilities for the preparation of their defence and to communicate freely with counsel of their own choosing, and the right to a prompt trial by an impartial and independent judicial authority.

103. Dodržování zásady řádného soudního procesu by nemělo znemožnit nestranné a rychlé soudní řízení; nepřiměřené průtahy naopak mohou zastrašit dotčené vedoucí představitele zaměstnavatelů, a tím mít dopady na výkon jejich činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 103.)

Respect for due process of law should not preclude the possibility of a fair and rapid trial and, on the contrary, an excessive delay may intimidate the employers' leaders concerned, thus having repercussions on the exercise of their activities.

104. Pokud jde o tvrzení, že soudní řízení jsou příliš zdlouhavá, Výbor znovu připomíná význam, který přikládá tomu, aby taková řízení byla završena rychle, jelikož opožděná spravedlnost je spravedlností odepřenou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 104; a 327. zprávu, Případ č. 1962, odst. 404.)

As concerns allegations that legal proceedings are overly lengthy, the Committee has recalled the importance it attaches to such proceedings being concluded expeditiously, as justice delayed is justice denied.

105. Spravedlnost opožděná je spravedlností odepřenou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 56 a 105; a např. 320. zprávu, Případ č. 1890, odst. 56; 325. zprávu, Případ č. 1888, odst. 392; 326. zprávu, Případ č. 2017/2050, odst. 284; 329. zprávu, Případ č. 1787, odst. 376, a Případ č. 2201, odst. 508; 332. zprávu, Případ č. 2046, odst. 445; 333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 350; a 337. zprávu, Případ č. 2249, odst. 1472.)

Justice delayed is justice denied.

106. Absence záruk řádného soudního procesu může vést ke zneužitím moci a mít za následek, že odborovým funkcionářům budou ukládány tresty na základě nepodložených rozhodnutí. Může rovněž vytvořit atmosféru nejistoty a strachu, což může ovlivňovat výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 106; 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 755; a 337. zprávu, Případ č. 2323, odst. 1041.)

The absence of guarantees of due process of law may lead to abuses and result in trade union officials being penalized by decisions that are groundless. It may also create a climate of insecurity and fear which may affect the exercise of trade union rights.

107. Záruky obvyklého soudního řízení by neměly být jen součástí práva, ale měly by být také uplatňovány v praxi.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 107; a 309. zprávu, Případ č. 1851/1922, odst. 247.)

The safeguards of normal judicial procedure should not only be embodied in the law, but also applied in practice.

108. Řádný soudní proces by měl zahrnovat zákaz retroaktivity v trestním právu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 108; a 332. zprávu, Případ č. 2086, odst. 123.)

Due process of law should include the non-retroactive application of the criminal law.

109. Výbor vždy přikládá velký význam zásadě neprodleného a spravedlivého soudního procesu vedeného nezávislými a nestrannými soudy ve všech případech, včetně těch, ve kterých jsou odboráři obžalováni z politických nebo trestních deliktů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 109; 308. zprávu, Případ č. 1773, odst. 443; a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 476.)

The Committee has always attached great importance to the principle of prompt and fair trial by an independent and impartial judiciary in all cases, including cases in which trade unionists are charged with political or criminal offences.

110. Jestliže má vláda dostatečné důvody, aby věřila, že zatčené osoby byly zapojeny do podvratné činnosti, měly by být tyto osoby rychle souzeny soudy se všemi zárukami obvyklého soudního procesu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 110.)

If a government has sufficient grounds for believing that the persons arrested have been involved in subversive activity, these persons should be rapidly tried by the courts with all the safeguards of a normal judicial procedure.

111. V případech, kde stěžovatelé tvrdí, že odboroví předáci nebo zaměstnanci byli zatčeni pro odborovou činnost, a odpovědi vlád se omezují jen na obecné popření takových tvrzení nebo pouze na konstatování, že zatčení byla provedena pro podvratnou činnost, z důvodů vnitřní bezpečnosti nebo kvůli běžným trestným činům, Výbor vždy dodržuje pravidlo, že dotčené vlády by měly být požádány o předložení dalších a co nejpřesnějších informací týkajících se zatčení, zejména v souvislosti s právními a soudními řízeními, uskutečněnými v návaznosti na tato zatčení, a o jejich výsledcích, aby mohl tato tvrzení řádně prověřit.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 98 a 111; 310. zprávu, Případ č. 1929, odst. 428; a 337. zprávu, Případ č. 2323, odst. 1044.)

In cases where the complainants alleged that trade union leaders or workers had been arrested for trade union activities, and the governments' replies amounted to general denials of the allegation or were simply to the effect that the arrests were made for subversive activities, for reasons of internal security or for common law crimes, the Committee has always followed the rule that the governments concerned should be requested to submit further and as precise information as possible concerning the arrests, particularly in connection with the legal or judicial

proceedings instituted as a result thereof and the result of such proceedings, in order to be able to make a proper examination of the allegations.

112. V mnoha případech Výbor žádá dotčené vlády, aby předaly texty jakýchkoli vynesených soudních rozsudků spolu s jejich odůvodněními.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 112.)

In many cases, the Committee has asked the governments concerned to communicate the texts of any judgements that have been delivered together with the grounds adduced therefor.

113. Výbor zdůrazňuje, že žádá-li vládu o poskytnutí rozsudků v soudních řízeních, takový požadavek v žádném případě nevyjadřuje jeho postoj k jednotnosti, zásadovosti nebo nezávislosti soudnictví dané země. Samotnou podstatou soudního řízení je to, že jsou známy jeho výsledky, na čemž je založena důvěra v jeho nestrannost.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 23 a 113; 327. zprávu, Případ č. 1888, odst. 583; 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 471 a Případ č. 2258, odst. 838.)

The Committee has emphasized that when it requests a government to furnish judgements in judicial proceedings, such a request does not reflect in any way on the integrity or independence of the judiciary. The very essence of judicial procedure is that its results are known, and confidence in its impartiality rests on their being known.

114. Výbor upozorňuje, že tam, kde byly osoby odsouzeny z důvodů, které nemají žádný vztah k odborovým právům, věc nespadá do jeho pravomoci. Zdůrazňuje však, že to, zda jde o věc, která se vztahuje k trestnímu právu nebo k výkonu odborových práv, nemůže být rozhodnuto jednostranně příslušnou vládou. Toto je otázka pro rozhodnutí Výboru po přezkoumání všech dostupných informací, zejména textu rozsudku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 114; 310. zprávu, Případ č. 1888, odst. 383 a Případ č. 1929, odst. 428.)

The Committee has pointed out that, where persons have been sentenced on grounds that have no relation to trade union rights, the matter falls outside its competence. It has, however, emphasized that whether a matter is one that relates to the criminal law or to the exercise of trade union rights is not one which can be determined unilaterally by the government concerned. This is a question to be determined by the Committee after examining all the available information and, in particular, the text of the judgement.

115. Jestliže v některých případech Výbor dospěl k závěru, že stížnost vztahující se k opatřením přijatým proti odborářům neopravňovala k dalšímu šetření, učinil tak až poté, kdy obdržel informace od vlád prokazující dostatečně přesně to, že opatření nebyla v žádném případě vyvolána činnostmi odborů, ale výlučně jen činnostmi mimo jejich sféru, které buď narušovaly veřejný pořádek, nebo byly politické povahy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 115; a 305. zprávu, Případ č. 1858, odst. 306.)

If in certain cases the Committee has reached the conclusion that allegations relating to measures taken against trade unionists did not warrant further examination, this was only after it had received information from the governments showing sufficiently precisely that the measures

were in no way occasioned by trade union activities, but solely by activities outside the trade union sphere that were either prejudicial to public order or political in nature.

116. Pokud se z dostupných informací zdálo, že dotčené osoby byly souzeny příslušnými soudními orgány se zárukami obvyklého řízení a odsouzeny za činnosti, které neměly souvislost s obvyklými činnostmi odborů nebo které šly nad rámec takových činností, Výbor konstatoval, že případ nevyžaduje žádné další šetření.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 116.)

When it appeared from the information available that the persons concerned had been judged by the competent judicial authorities, with the safeguards of normal procedure, and sentenced on account of actions which were not connected with normal trade union activities or which went beyond the scope of such activities, the Committee has considered that the case called for no further examination.

117. Kterýkoli odborář, který je zatčen, by měl být považován za nevinného do doby, než by se ve veřejném soudním řízení, během kterého by požíval všech záruk nezbytných pro svou obhajobu, prokázalo, že je vinen.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 117; a 305. zprávu, Případ č. 1773, odst. 368.)

Any trade unionist who is arrested should be presumed innocent until proven guilty after a public trial during which he or she has enjoyed all the guarantees necessary for his or her defence.

118. Výbor znovu připomíná, že článek 14 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech stanoví, že každý obviněný z trestného činu má mít dostatek času a možností pro přípravu své obhajoby a aby se mohl spojit s obhájcem podle své vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 118 a 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 698.)

The Committee has recalled that the International Covenant on Civil and Political Rights, in Article 14, states that everyone charged with a criminal offence shall have the right to adequate time and the necessary facilities for the preparation of his defence and to communicate with counsel of his own choosing.

119. Není povinností Výboru vyjádřit stanovisko v otázce udělení povolení zahraničnímu právníkovi obhajovat obžalovaného.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 119.)

The Committee is not required to express an opinion on the question of the granting of permission for a foreign lawyer to plead.

120. Právní úprava, která dovoluje ministru podle jeho uvážení zavést omezení pohybu odborových předáků na dobu 90 dní, které může být prodlouženo bez soudu nebo aniž by tito byli obviněni, je neslučitelná s právem vykonávat odborové činnosti nebo funkce a s právem na spravedlivý a bezodkladný soudní proces.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 129.)

Legislation which permits the Minister at his discretion to impose restrictions on the movement of trade union leaders for a 90-day period, which can be renewed, without trial or without

even being charged, is incompatible with the right to perform trade union activities or functions and the right to a fair trial at the earliest possible moment.

Svoboda pohybu

(Viz též odst. 153, 749 až 754 a 756.)

121. Odboráři by, stejně jako každý jiný, měli požívat svobody pohybu. Zejména by měli, za podmínek vnitrostátní právní úpravy, která by neměla porušovat zásady svobody sdružování, požívat práva účastnit se odborových aktivit v zahraničí.

(Viz 302. zprávu, Příklad č. 1849, odst. 220.)

Trade unionists, just like all persons, should enjoy freedom of movement. In particular they should enjoy the right, subject to national legislation, which should not be such so as to violate freedom of association principles, to participate in trade union activities abroad.

122. Výbor upozorňuje na význam, který příkládá zásadě uvedené ve Všeobecné deklaraci lidských práv, že každý má právo opustit jakoukoli zemi, včetně své vlastní, a vrátit se do své země.

(Viz 337. zprávu, Příklad č. 2268, odst. 1100.)

The Committee has drawn attention to the importance that it attaches to the principle set out in the Universal Declaration of Human Rights that everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

123. Nucená emigrace odborových předáků a odborářů představuje závažné porušení lidských práv a odborových práv, protože odborové hnutí, je-li připraveno o své vedoucí představitele, oslabuje jako celek.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 122; a 300. zprávu, Případy č. 1682/1711/1716, odst. 176.)

Forced exile of trade union leaders and unionists constitutes a serious infringement of human rights and trade union rights since it weakens the trade union movement as a whole when it is deprived of its leaders.

124. Uložení sankcí, jako je omezení práva na volný pohyb, domácí vězení nebo vyhoštění, z odborových důvodů, představuje porušení zásady svobody sdružování. Výbor považuje za nepřijatelné, aby postihy této povahy mohly být ukládány administrativním opatřením.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 123.)

The imposition of sanctions, such as restricted movement, house arrest or banishment for trade union reasons, constitutes a violation of the principles of freedom of association. The Committee has considered it unacceptable that sanctions of this nature should be imposed by administrative action.

125. Pokud jde o emigraci, vyhoštění nebo umístění odborářů do domácího vězení, Výbor – ač uznává, že tento postup může být vyvolán krizí v zemi – upozorňuje na vhodnost, aby tento postup byl provázen všemi zárukami nezbytnými pro to, aby se zabránilo jeho zneužití k narušení svobodného výkonu odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 124.)

As regards the exile, banishment or the placing under house arrest of trade unionists, the Committee, while recognizing that this procedure may be occasioned by a crisis in a country, has drawn attention to the appropriateness of this procedure being accompanied by all the safeguards necessary to ensure that it shall not be utilized for the purpose of impairing the free exercise of trade union rights.

126. Exil odborářů, vynucený v rozporu s lidskými právy, je obzvláště závažný, protože zbavuje tyto osoby možnosti pracovat ve své zemi a udržovat kontakty se svými rodinami.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 125.)

The exile of trade unionists, which is in violation of human rights, is particularly grave since it deprives the persons concerned of the possibility of working in their country and of maintaining contacts with their families.

127. Propuštění odboráře na svobodu spojené s podmínkou, že opustí zemi, je neslučitelné se svobodným výkonem odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 126.)

The granting of freedom to a trade unionist on condition that he leave the country is not compatible with the free exercise of trade union rights.

128. Vypovězení odborových předáků z jejich země pro činnosti spojené s vykonáváním jejich funkcí není v rozporu jen s lidskými právy, ale je navíc zasahováním do činností organizace, jíž jsou členy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 127.)

The expulsion of trade union leaders from their country for activities connected with the exercise of their functions is not only contrary to human rights but is, furthermore, an interference in the activities of the organization to which they belong.

129. Omezení pohybu osoby na vymezenou oblast, doprovázené zákazem vstupu do oblasti, ve které působí její odbory a ve které obvykle vykonává své odborové funkce, je v rozporu s obvyklým užíváním sdružovacího práva a práva vykonávat odborovou činnost a zastávat odborové funkce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 128.)

The restriction of a person's movements to a limited area, accompanied by the prohibition of entry into the area in which his trade union operates and in which he normally carries on his trade union functions, is inconsistent with the normal enjoyment of the right of association and with the exercise of the right to carry on trade union activities and functions.

Právo shromážd'ovací a právo na demonstrace

(Viz též odst. 511)

A. Shromáždění organizací v jejich prostorách a ve vztahu k pracovním sporům

(Viz též odst. 456)

130. Právo zaměstnaneckých organizací pořádat schůze ve svých prostorech za účelem projednání zaměstnaneckých otázek bez předchozího schválení a zasahování orgánů veřejné moci je nezbytným prvkem svobody sdružování a veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli vměšování, které by toto právo omezovalo nebo ztěžovalo jeho výkon, ledaže je na schůzi narušen veřejný pořádek nebo je jeho udržení vážně a bezprostředně ohroženo.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 130; 305. zprávu, Případ č. 1893, odst. 461; 307. zprávu, Případ č. 1850, odst. 116; 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 338; 324. zprávu, Případ č. 2014, odst. 923; 327. zprávu, Případ č. 2153, odst. 158; 329. zprávu, Případ č. 2198, odst. 685; 330. zprávu, Případ č. 2144, odst. 715; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 219.)

The right of occupational organizations to hold meetings in their premises to discuss occupational questions, without prior authorization and interference by the authorities, is an essential element of freedom of association and the public authorities should refrain from any interference which would restrict this right or impede its exercise, unless public order is disturbed thereby or its maintenance seriously and imminently endangered.

131. Právo na stávkou a právo pořádat odborová jednání jsou neoddělitelnými součástmi odborových práv, a opatření přijímaná orgány veřejné moci s cílem zajistit dodržování práva by proto neměla bránit odborům v organizování jednání v průběhu pracovních sporů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 131.)

The right to strike and to organize union meetings are essential aspects of trade union rights, and measures taken by the authorities to ensure the observance of the law should not, therefore, prevent unions from organizing meetings during labour disputes.

132. Pokud se zástupce veřejných orgánů může zúčastnit odborových jednání, může to ovlivnit diskusi a přijímaná rozhodnutí (zejména, pokud tento zástupce je oprávněn se aktivně zapojit do jejich průběhu), a tudíž může představovat akt vměšování neslučitelný se zásadou svobody pořádat odborová jednání.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1772, odst. 132.)

Where a representative of the public authorities can attend trade union meetings, this may influence the deliberations and the decisions taken (especially if this representative is entitled to participate in the proceedings) and hence may constitute an act of interference incompatible with the principle of freedom to hold trade union meetings.

B. Veřejná shromáždění a demonstrace

(Viz též odst. 49 a 196)

133. Pracovníci by měli požívat práva na pokojnou demonstraci za účelem obhajoby svých profesních zájmů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 132; a např. 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 695; 307. zprávu, Případ č. 1909, odst. 493; 320. zprávu, Případ č. 2023, odst. 425; 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 174; 326. zprávu, Případ č. 2113, odst. 374; 330. zprávu, Případ č. 2189, odst. 453; 335. zprávu, Případ č. 2320, odst. 664; 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 650; 337. zprávu, Případ č. 2318, odst. 338 a Případ č. 2323, odst. 1043.)

Workers should enjoy the right to peaceful demonstration to defend their occupational interests.

134. Právo organizovat veřejná shromáždění představuje důležitou součást odborových práv. V této souvislosti Výbor vždy rozlišuje mezi demonstracemi s cílem dosáhnout ryze odborových cílů, které považuje za součást výkonu odborových práv, a demonstracemi sledujícími dosažení jiných cílů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 133 a 464; 300. zprávu, Případ č. 1818, odst. 364; 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 131; 309. zprávu, Případ č. 1852, odst. 340; 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 148; 332. zprávu, Případ č. 2238, odst. 968; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 219.)

The right to organize public meetings constitutes an important aspect of trade union rights. In this connection, the Committee has always drawn a distinction between demonstrations in pursuit of purely trade union objectives, which it has considered as falling within the exercise of trade union rights, and those designed to achieve other ends.

135. Protesty jsou chráněny zásadami svobody sdružování pouze tehdy, jsou-li takové činnosti organizovány odborovými organizacemi nebo mohou-li být považovány za legitimní odborové činnosti ve smyslu článku 3 úmluvy č. 87.

(Viz 333. zprávu, Případ č. 2204, odst. 228.)

Protests are protected by the principles of freedom of association only when such activities are organized by trade union organizations or can be considered as legitimate trade union activities as covered by Article 3 of Convention No. 87.

136. Právo organizovat veřejná shromáždění a průvody, zejména u příležitosti Svátku práce, představuje důležitou součást odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 134; 300. zprávu, Případ č. 1791, odst. 339; 302. zprávu, Případ č. 1840, odst. 350; 311. zprávu, Případ č. 1851/1922, odst. 478; 335. zprávu, Případ č. 2270, odst. 1393; a 337. zprávu, Případ č. 2323, odst. 1039.)

The right to organize public meetings and processions, particularly on the occasion of May Day, constitutes an important aspect of trade union rights.

137. Pořádání veřejných shromáždění a vznášení požadavků sociální a hospodářské povahy u příležitosti Svátku práce jsou tradičními formami odborové činnosti. Odbory by měly mít právo svobodně organizovat jakákoli shromáždění, kterými chtějí oslavit Svátek práce, za předpokladu, že dodržují opatření přijatá orgány veřejné moci k zajištění veřejného pořádku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 135; 308. zprávu, Případ č. 1894, odst. 539; 323. zprávu, Případ č. 2074, odst. 148; a 324. zprávu, Případ č. 2055, odst. 683.)

The holding of public meetings and the voicing of demands of a social and economic nature on the occasion of May Day are traditional forms of trade union action. Trade unions should have the right to organize freely whatever meetings they wish to celebrate on May Day, provided that they respect the measures taken by the authorities to ensure public order.

138. Demonstrace k připomenutí 50. výročí úmluvy č. 87 spadá do výkonu odborových práv.

(Viz 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 148.)

A demonstration to commemorate the 50th anniversary of Convention No. 87 falls within the exercise of trade union rights.

139. Odborová práva zahrnují právo organizovat veřejné demonstrace. Přestože zákaz demonstrací na veřejné silnici v nejušnějších částech města v případě obav, že by mohlo dojít k nepokojům, nepředstavuje zasahování do odborových práv, orgány veřejné moci by se měly snažit dosáhnout dohody s organizátory demonstrace tak, aby umožnily demonstraci uspořádat na nějakém jiném místě, kde obavy z možnosti vzniku nepokojů nebudou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 136; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 213; 309. zprávu, Případ č. 1940, odst. 284; 318. zprávu, Případ č. 1994, odst. 460; 327. zprávu, Případ č. 2148, odst. 802; a 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 650.)

Trade union rights include the right to organize public demonstrations. Although the prohibition of demonstrations on the public highway in the busiest parts of a city, when it is feared that disturbances might occur, does not constitute an infringement of trade union rights, the authorities should strive to reach agreement with the organizers of the demonstration to enable it to be held in some other place where there would be no fear of disturbances.

140. Orgány veřejné moci by se měly uchýlit k užití síly jen v situacích, kde jsou vážně ohroženy právo a pořádek. Zásah pořádkových sil by měl být úměrný ohrožení práva a pořádku, který se snaží orgány veřejné moci zajišťovat, a vlády by měly přijmout opatření k zajištění, že příslušné orgány dostanou odpovídající pokyny, aby bylo omezeno riziko spojené s užitím nepřiměřeného násilí při zvládnání demonstrací, jež by mohly vést k narušení pořádku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 137; a např. 300. zprávu, Případ č. 1811/1816, odst. 311; 304. zprávu, Případ č. 1837, odst. 55; 308. zprávu, Případ č. 1914, odst. 670; 311. zprávu, Případ č. 1865, odst. 336; 320. zprávu, Případ č. 2027, odst. 872; 328. zprávu, Případ č. 2143, odst. 593; 330. zprávu, Případ č. 2189, odst. 453; 332. zprávu, Případ č. 2218, odst. 422; 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 651; a 337. zprávu, Případ č. 2323, odst. 1031.)

The authorities should resort to the use of force only in situations where law and order is seriously threatened. The intervention of the forces of order should be in due proportion to the danger to law and order that the authorities are attempting to control and governments should take measures to ensure that the competent authorities receive adequate instructions so as to eliminate the danger entailed by the use of excessive violence when controlling demonstrations which might result in a disturbance of the peace.

141. Požadavek na povolení správního orgánu k pořádání veřejných shromáždění a demonstrací není sám o sobě z hlediska zásad svobody sdružování nepřijatelný. Udržování veřejného pořádku není neslučitelné s právem pořádat

demonstrace, pokud orgány odpovědné za veřejný pořádek dosáhnou dohody s organizátory demonstrace ohledně místa jejího konání a způsobu, jakým proběhne.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 138; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 219; 335. zprávu, Případ č. 2285, odst. 1184; a 336. zprávu, Případ č. 2358, odst. 719.)

The requirement of administrative permission to hold public meetings and demonstrations is not objectionable per se from the standpoint of the principles of freedom of association. The maintenance of public order is not incompatible with the right to hold demonstrations so long as the authorities responsible for public order reach agreement with the organizers of a demonstration concerning the place where it will be held and the manner in which it will take place.

142. Povolení pořádat veřejná shromáždění a demonstrace, což je důležité odborové právo, by nemělo být svévolně odepíráno.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 139; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 612; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 219.)

Permission to hold public meetings and demonstrations, which is an important trade union right, should not be arbitrarily refused.

143. Přestože právo pořádat odborová shromáždění je neoddělitelnou součástí odborových práv, musí dotčené organizace dodržovat obecnou úpravu týkající se konání veřejných shromáždění, která se vztahuje na jakákoliv shromáždění. Tato zásada je obsažena v článku 8 úmluvy č. 87, který stanoví, že „pracovníci a jejich organizace, tak jako jiné osoby nebo organizované kolektivy, mají dbát zákona“.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 140; 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 719; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 219.)

Although the right of holding trade union meetings is an essential aspect of trade union rights, the organizations concerned must observe the general provisions relating to public meetings, which are applicable to all. This principle is contained in Article 8 of Convention No. 87, which provides that workers and their organizations, like other persons or organized collectivities, shall respect the law of the land.

144. Odbory se musí přizpůsobit obecné úpravě vztahující se na všechna veřejná shromáždění a musí respektovat důvodná omezení, která mohou být stanovena orgány veřejné moci za účelem předejití nepokojům na veřejných místech.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 141; 300. zprávu, Případ č. 1791, odst. 339; 304. zprávu, Případ č. 1865, odst. 247; 308. zprávu, Případ č. 1914, odst. 670; 327. zprávu, Případ č. 2148, odst. 802; 335. zprávu, Případ č. 2285, odst. 1184; 336. zprávu, Případ č. 2358, odst. 719; a 337. zprávu, Případ č. 2318, odst. 339.)

Trade unions must conform to the general provisions applicable to all public meetings and must respect the reasonable limits which may be fixed by the authorities to avoid disturbances in public places.

145. Právo pořádat odborová shromáždění nemůže být vykládáno jako osvobození organizací, pokud chtějí využít veřejných prostor, od povinnosti splnit důvodné formální náležitosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 142.)

The right to hold trade union meetings cannot be interpreted as relieving organizations from the obligation to comply with reasonable formalities when they wish to make use of public premises.

146. Vládě, která je odpovědná za udržování veřejného pořádku, přísluší rozhodnout, zda shromáždění, včetně odborových, mohou za konkrétních okolností ohrozit veřejný pořádek a bezpečnost, a přijmout jakákoli nezbytná preventivní opatření.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 143; a 300. zprávu, Případ č. 1791, odst. 339.)

It is for the government, which is responsible for the maintenance of public order, to decide whether meetings, including trade union meetings, may, in particular circumstances, endanger public order and security, and to take any necessary preventive measures.

147. Odbory by měly dodržovat právní předpisy určené k zachování veřejného pořádku; veřejné orgány by se na druhou stranu měly zdržet jakéhokoli zásahu, který by omezil právo odborů zcela svobodně organizovat pořádání svých shromáždění a jejich průběh.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 144; 326. zprávu, Případ č. 2113, odst. 372; 335. zprávu, Případ č. 2320, odst. 669, a Případ č. 2330, odst. 878.)

Trade unions should respect legal provisions which are intended to ensure the maintenance of public order; the public authorities should, for their part, refrain from any interference which would restrict the right of trade unions to organize the holding and proceedings of their meetings in full freedom.

148. Povinnost, aby se průvod držel předurčeného plánu trasy, nepředstavuje porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 145.)

The obligation on a procession to follow a predetermined itinerary does not constitute a violation of trade union rights.

149. Jakékoli časové omezení práva demonstrovat uložené právním řádem není ospravedlnitelné a může toto právo učinit v praxi neúčinným.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 2023, odst. 425.)

A time restriction placed by legislation on the right to demonstrate is not justified and may render that right inoperative in practice.

150. Obecně by užití pořádkových sil během odborových demonstrací mělo být omezeno na případy, ve kterých je skutečně nutné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 146; 327. zprávu, Případ č. 2148, odst. 802; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 216.)

In general, the use of the forces of order during trade union demonstrations should be limited to cases of genuine necessity.

151. Policejní orgány by měly dostat přesné pokyny, aby v případech, kde veřejný pořádek není vážně ohrožen, nebyli lidé zatýkáni jen proto, že demonstraci organizovali nebo se jí zúčastnili.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 147; 300. zprávu, Případ č. 1818, odst. 364; a 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 651.)

The police authorities should be given precise instructions so that, in cases where public order is not seriously threatened, people are not arrested simply for having organized or participated in a demonstration.

C. Mezinárodní odborová shromáždění

(Viz též odst. 748, 754 a 758)

152. Odborová shromáždění mezinárodní povahy mohou vést ke vzniku zvláštních problémů, nejenom vzhledem ke státní příslušnosti účastníků, ale také kvůli mezinárodní politice a závazkům země, ve které se tato shromáždění mají konat. V důsledku takových závazků může vláda konkrétní země považovat za nezbytné přijmout omezující opatření z důvodu určitých zvláštních okolností existujících v konkrétní době. Taková opatření by mohla být ospravedlněna ve výjimečných případech souvisejících s konkrétní mimořádnou situací, a za předpokladu, že jsou v souladu s právními předpisy dané země. Nikdy by však nemělo být možné uplatňovat opatření obecné povahy vůči konkrétním odborovým organizacím, aniž by v každém případě existovaly dostatečné důvody k odůvodnění takového rozhodnutí vlády, jako např. skutečná rizika pro mezinárodní vztahy daného státu nebo jeho bezpečnost a veřejný pořádek. V opačném případě by došlo k vážnému omezení práva shromažďovacího, jehož výkon ze strany mezinárodních organizací by měl být též uznáván.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 150.)

Trade union meetings of an international character may give rise to special problems, not only because of the nationality of the participants, but also because of the international policy and commitments of the country in which these meetings are to take place. As a result of such commitments, the government of a particular country may consider it necessary to adopt restrictive measures on the grounds of certain special circumstances prevailing at a particular time. Such measures might be justified in exceptional cases, having more regard to specific situations, and provided they conform to the laws of the country. However, it should never be possible to apply measures of a general nature against particular trade union organizations unless in each case sufficient grounds exist to justify the government decision, such as genuine dangers which may arise for the international relations of a State or for security and public order. Otherwise, the right of assembly, the exercise of which by international organizations should also be recognized, would be seriously restricted.

153. Účast odborářů na mezinárodních odborových shromážděních je základním odborovým právem a vlády by se proto měly zdržet jakéhokoli opatření, jako např. zadržení cestovních dokladů, které by zabránilo zástupcům organizací zaměstnanců vykonávat svůj mandát zcela svobodně a nezávisle.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 151 a 645; 300. zprávu, Případ č. 1805, odst. 421 a 336. zprávu, Případ č. 2328, odst. 885.)

Participation by trade unionists in international trade union meetings is a fundamental trade union right and governments should therefore abstain from any measure, such as withholding travel documents, that would prevent representatives of workers' organizations from exercising their mandate in full freedom and independence.

Svoboda názoru a projevu

A. Všeobecné zásady

(Viz též odst. 745)

154. Plný výkon odborových práv vyžaduje volný tok informací, názorů a myšlenek, a za tímto účelem by zaměstnanci, zaměstnavatelé a jejich organizace měli požívat svobody názoru a projevu na svých shromážděních, ve svých publikacích a v průběhu jiných odborových činností. Při vyjadřování svých názorů by nicméně odborové organizace měly respektovat meze slušnosti a zdržet se užívání urážlivého jazyka.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 152; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 210; 306. zprávu, Případ č. 1885, odst. 140; 309. zprávu, Případ č. 1945, odst. 67; 324. zprávu, Případ č. 2014, odst. 925; a 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 652.)

The full exercise of trade union rights calls for a free flow of information, opinions and ideas, and to this end workers, employers and their organizations should enjoy freedom of opinion and expression at their meetings, in their publications and in the course of other trade union activities. Nevertheless, in expressing their opinions, trade union organizations should respect the limits of propriety and refrain from the use of insulting language.

155. Právo vyjádřit názory prostřednictvím tisku nebo jinak je neoddělitelnou součástí odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 153; 299. zprávu, Případ č. 1640/1646, odst. 150; 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 324; 324. zprávu, Případ č. 2065, odst. 131; 327. zprávu, Případ č. 2147, odst. 865; 328. zprávu, Případ č. 1961, odst. 42; 332. zprávu, Případ č. 2090, odst. 354; a 333. zprávu, Případ č. 2272, odst. 539.)

The right to express opinions through the press or otherwise is an essential aspect of trade union rights.

156. Právo vyjádřit názor prostřednictvím tisku bez předchozího schválení je jednou z neoddělitelných součástí práv zaměstnaneckých organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 154.)

The right to express opinions without previous authorization through the press is one of the essential elements of the rights of occupational organizations.

157. Svoboda projevu, kterou by měly požívat odbory a jejich předáci, by měla být zaručena také, i když chtějí kritizovat hospodářskou a sociální politiku vlády.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 155.)

The freedom of expression which should be enjoyed by trade unions and their leaders should also be guaranteed when they wish to criticize the government's economic and social policy.

158. Právo organizací zaměstnavatelů a zaměstnanců vyjádřit svůj názor necenzurovaně prostřednictvím nezávislého tisku by se nemělo nijak lišit od práva vyjádřit názor ve výlučně zaměstnaneckých nebo odborových časopisech.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 156; a 328. zprávu, Případ č. 1961, odst. 42.)

The right of an employers' or workers' organization to express its opinion uncensored through the independent press should in no way differ from the right to express opinions in exclusively occupational or trade union journals.

159. V případě, ve kterém hlavní sdělovací prostředky byly měsíce zavřené, Výbor zdůraznil, že právo organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů vyjádřit své názory v tisku nebo prostřednictvím jiných médií je jednou z neoddělitelných součástí svobody sdružování; proto by se orgány veřejné moci měly zdržet nemístného bránění jeho zákonnému uplatnění.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 157.)

In a case in which the major communications media had been closed down for months, the Committee emphasized that the right of workers' and employers' organizations to express their views in the press or through other media is one of the essential elements of freedom of association; consequently the authorities should refrain from unduly impeding its lawful exercise.

160. S ohledem na právní úpravu, která připustila dočasné nebo úplné pozastavení vydávání časopisů a publikací, které „ohrožují hospodářskou stabilitu státu“, Výbor konstatuje, že taková omezení, která lze pokládat za trvalou hrozbu pozastavení zveřejňování informací, však nemohou výrazně bránit právu odborových a profesních organizací vyjádřit své názory v tisku, ve svých vlastních publikacích nebo prostřednictvím jiných médií, což je jednou z neoddělitelných součástí odborových práv, a tudíž by se vlády měly zdržet přehnaného bránění zákonnému uplatnění těchto práv.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 158.)

With regard to legislation which allowed the temporary or definitive suspension of journals and publications which “compromise the economic stability of the nation”, the Committee considered that such restrictions, which amount to a constant threat of suspension of publications, cannot but impede considerably the right of trade union and professional organizations to express their views in the press, in their own publications or through other media, which is one of the essential elements of trade union rights and consequently governments should refrain from unduly impeding the lawful exercise thereof.

161. Výběr odborových symbolů je součástí svobody projevu, jejíž dodržování je nezbytné pro výkon odborových práv obvyklým způsobem, a proto by měla být jako obecná zásada výlučně vnitřní záležitostí příslušné odborové organizace.

(Viz 306. zprávu, Příklad č. 1885, odst. 140.)

The choice of union insignia falls within the scope of freedom of expression, the respect of which is essential for the normal exercise of trade union rights, and therefore should, as a general principle, be left solely to the internal affairs of the trade union in question.

162. Vztyčení odborových vlajek při shromážděních na pracovišti, vyvěšování odborových nástěnek se zprávami, šíření odborových zpráv a letáků, podepisování petic a účast na odborových manifestacích představují legitimní odborové činnosti.

(Viz 308. zprávu, Příklad č. 1897, odst. 475.)

The display of union flags at meetings in the workplace, the putting up of union bulletin boards, the distribution of union news and leaflets, the signing of petitions and participation in union rallies constitute legitimate trade union activities.

163. Zákaz vyvěšování plakátů obsahujících stanovisko odborové centrály je nepřijatelným omezením odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 467.)

The prohibition of the placing of posters stating the point of view of a central trade union organization is an unacceptable restriction on trade union activities.

B. Předchozí schválení a cenzura publikací

(Viz též odst. 197 a 198)

164. Pokud je po odborech vyžadováno, aby složily předem vysokou kauci, aby mohly vydávat noviny, znamenalo by to, zejména v případě menších odborových organizací nepřiměřenou podmínku, neslučitelnou s výkonem práva odborů vyjadřovat své názory prostřednictvím tisku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 159; a 328. zprávu, Případ č. 2160, odst. 658.)

If before being able to publish a newspaper trade unions are required to furnish a substantial bond, this would constitute, especially in the case of smaller unions, such an unreasonable condition as to be incompatible with the exercise of the right of trade unions to express their opinions through the press.

165. Obava orgánů veřejné moci, že odborové noviny slouží politickým cílům, které nesouvisí s odborovými činnostmi, nebo přinejmenším směřují zcela mimo jejich obvyklou oblast působení, není dostačujícím důvodem pro odmítnutí povolit, aby takové noviny vycházely.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 160; a 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 324.)

The fear of the authorities of seeing a trade union newspaper serve political ends unrelated to trade union activities or which, at least, lie far outside their normal scope, is not a sufficient reason to refuse to allow such a newspaper to appear.

166. Vydávání a šíření zpráv a informací obecného nebo zvláštního zájmu odborových organizací a jejich členů je legitimní odborovou činností a uplatnění opatření směřujících k dohledu nad publikačními a informačními prostředky může představovat vážný zásah správních orgánů do této činnosti. V takových případech by výkon správní moci měl být co nejdříve přezkoumán soudem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 161; 320. zprávu, Případ č. 2031, odst. 172; a 327. zprávu, Případ č. 1787, odst. 341.)

The publication and distribution of news and information of general or special interest to trade unions and their members constitutes a legitimate trade union activity and the application of measures designed to control publication and means of information may involve serious interference by administrative authorities with this activity. In such cases, the exercise of administrative authority should be subject to judicial review at the earliest possible moment.

167. Pravomoc veřejných orgánů odejmout podle vlastního uvážení licenci udělenou odborovým novinám, aniž by bylo možné se proti takovému rozhodnutí odvolat k soudu, je neslučitelné s ustanoveními úmluvy č. 87, podle které mají organizace zaměstnanců právo organizovat svou činnost bez zásahu veřejných orgánů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 162.)

The discretionary power of the public authorities to revoke the licence granted to a trade union newspaper, without it being possible to appeal against such decisions to a court of law, is not compatible with the provisions of Convention No. 87, which provides that workers' organizations have the right to organize their activities without interference by the public authorities.

168. Zatímco zavedení všeobecné cenzury je primárně záležitostí týkající se spíše občanských svobod než odborových práv, cenzura tisku během kolektivního sporu může mít přímé dopady na vedení sporu a může poškodit strany tím, že nedovolí, aby se pravdivá fakta provázející spor stala známými.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 163.)

While the imposition of general censorship is primarily a matter that relates to civil liberties rather than to trade union rights, the censorship of the press during an industrial dispute may have a direct effect on the conduct of the dispute and may prejudice the parties by not allowing the true facts surrounding the dispute to become known.

C. Publikace politické povahy

(Viz též odst. 155)

169. Odborové organizace by v zájmu rozvoje odborového hnutí měly při vydávání svých publikací brát zřetel na zásady formulované Mezinárodní konferencí práce na jejím 35. zasedání (v roce 1952) na ochranu svobody a nezávislosti odborového hnutí a na zajištění jeho základní úlohy spočívající v zajištění sociálního a ekonomického blahobytu všech pracovníků.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 165.)

When issuing their publications, trade union organizations should have regard, in the interests of the development of the trade union movement, to the principles enunciated by the International Labour Conference at its 35th Session (1952) for the protection of the freedom and independence of the trade union movement and the safeguarding of its fundamental task, which is to ensure the social and economic well-being of all workers.

170. V případě, v němž se zdálo, že odborové noviny ve svých narážkách a obviněních vůči vládě překročily přípustné hranice polemiky, Výbor upozornil, že odborové publikace by se měly zdržet jazykových výstředností. Primární úlohou publikací tohoto typu by mělo být zabývat se zejména záležitostmi, které podstatně souvisí s obhajobou a podporováním zájmů členů odborů a obecně s pracovními otázkami. Výbor nicméně uznal, že je obtížné jasně rozlišovat mezi tím, co je politické a co je striktně odborové povahy. Upozornil, že tato dvě pojetí se mohou překrývat a je nevyhnutelné, a někdy i obvyklé, aby odbo-

rové publikace zaujímaly stanoviska k otázkám politickým i ke striktně ekonomickým a sociálním otázkám.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 166.)

In a case in which a trade union newspaper, in its allusions and accusations against the government, seemed to have exceeded the admissible limits of controversy, the Committee pointed out that trade union publications should refrain from extravagance of language. The primary role of publications of this type should be to deal with matters essentially relating to the defence and furtherance of the interests of the unions' members in particular and with labour questions in general. The Committee, nevertheless, recognized that it is difficult to draw a clear distinction between what is political and what is strictly trade union in character. It pointed out that these two notions overlap, and it is inevitable and sometimes normal for trade union publications to take a stand on questions having political aspects, as well as on strictly economic or social questions.

171. V případě, kdy byla zakázána distribuce všech publikací odborové organizace, Výbor navrhl, aby bylo příslušné nařízení přehodnoceno s ohledem na zásadu, že odborové organizace by měly mít právo distribuovat publikace, v nichž je formulován jejich program, a aby bylo rozlišováno mezi odborovými publikacemi, které se zabývají problémy obvykle považovanými za takové, které přímo nebo nepřímě spadají do působnosti odborů, a publikacemi, které mají zřetelně politický nebo protistátní charakter.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 167.)

In a case where the distribution of all the publications of a trade union organization was prohibited, the Committee suggested that the order in question be reexamined in the light of the principle that trade union organizations should have the right to distribute the publications in which their programme is formulated, and so as to distinguish between those trade union publications which deal with problems normally regarded as falling directly or indirectly within the competence of trade unions and those which are obviously political or antinational in character.

D. Zabavení publikací

172. Zabavení propagandistického materiálu nebo jiných odborových publikací k Svátku práce představuje vážný zásah orgánů do odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 168.)

The confiscation of May Day propaganda material or other trade union publications may constitute a serious interference by the authorities in trade union activities.

173. Postoj zaujatý orgány veřejné moci spočívající v systematickém zabavování odborových novin se nezdá být v souladu se zásadou, že právo vyjádřit názor prostřednictvím tisku nebo jinak je jednou z neoddelitelných součástí odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 169.)

The attitude adopted by the authorities in systematically seizing a trade union newspaper does not seem to be compatible with the principle that the right to express opinions through the press or otherwise is one of the essential aspects of trade union rights.

Svoboda projevu na Mezinárodní konferenci práce

174. Výbor zdůrazňuje, že delegáti organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů na Mezinárodní konferenci práce (*dále také „Konference“*) se ve svých projevech zabývají otázkami, které jsou přímo či nepřímo záležitostí MOP. Jednání Konference by velmi omezovalo a svobodu projevu delegátů zaměstnanců a zaměstnavatelů paralyzovalo, kdyby jim na základě obsahu jejich projevů na Konferenci hrozilo ať již přímo či nepřímo trestní stíhání. Článek 40 Ústavy Organizace stanoví, že delegáti Konference mají požívat takových „imunit, které jsou nezbytné pro nezávislý výkon jejich funkcí souvisejících s Organizací“. Z práva delegátů Konference vyjádřit svobodně své stanovisko k otázkám, které jsou v kompetenci Organizace, vyplývá, že delegáti organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů mají právo informovat své členy ve svých příslušných zemích o svých projevech. Zatčení, zadržení a odsouzení delegátů za projev na Konferenci ohrožuje svobodu projevu delegátů i výsady, kterých by v tomto ohledu měli požívat.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 170.)

The Committee has pointed out that delegates of workers' and employers' organizations to the International Labour Conference deal, in their speeches, with questions which are of direct or indirect concern to the ILO. The functioning of the Conference would risk being considerably hampered and the freedom of speech of the workers' and employers' delegates paralysed if they were to be threatened with prosecution based, directly or indirectly, on the contents of their speeches at the Conference. Article 40 of the Constitution of the Organization provides that delegates to the Conference shall enjoy such "immunities as are necessary for the independent exercise of their functions in connection with the Organisation". The right of delegates to the Conference to express freely their point of view on questions within the competence of the Organization implies that delegates of employers' and workers' organizations have the right to inform their members in their respective countries of their speeches. The arrest and sentencing of a delegate following a speech to the Conference jeopardize freedom of speech for delegates as well as the immunities they should enjoy in this regard.

Ochrana před vyzrazením informací o členství v odborech a o odborových činnostech

(Viz též odst. 782 a 803)

175. Neoprávněné manipulování s korespondencí je trestný čin, který je neslučitelný se svobodným výkonem odborových práv a občanských svobod; Mezinárodní konference práce ve své rezoluci z roku 1970 o odborových právech a jejich vztahu k občanským svobodám prohlásila, že zvláštní pozornost by měla být věnována právu na nedotknutelnost korespondence a telefonických rozhovorů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 171.)

Tampering with correspondence is an offence which is incompatible with the free exercise of trade union rights and civil liberties; the International Labour Conference in its 1970 resolu-

tion on trade union rights and their relation to civil liberties stated that particular attention should be given to the right to the inviolability of correspondence and telephonic conversations.

176. V jednom případě, kde bylo tvrzeno, že vojenská policie rozeslala podnikům dotazník, ve kterém se dotazovala, zda jsou v podniku přirození vůdci zaměstnanců, iniciátoři stávky, delegáti odborové organizace nebo organizace zaměstnanců, Výbor konstatoval, že takové šetření by mohlo představovat riziko zneužití v případě pracovního sporu vojenskými orgány nebo policií. Například, zaměstnanci by mohli být uvězněni jen proto, že se ocitli na takto sestaveném seznamu osob, přestože se žádného trestného činu nedopustili. Výbor také konstatoval, že kvůli ovzduší nedůvěry, kterou by to vytvořilo, by takový postup byl jen stěží příznivý pro rozvoj harmonických průmyslových vztahů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 172.)

In one case where it was alleged that the military police had sent out a questionnaire to undertakings in which it was asked whether there were any natural leaders among the employees, strike instigators, trade union delegates or workers' organizations in the undertaking, the Committee considered that such an inquiry could involve a risk of being put to improper use by the military authorities or the police in the event of a labour dispute. For example, workers might be taken into custody simply because they were on a list of persons thus established, even though they had not committed any offence. The Committee also considered that, because of the atmosphere of mistrust that it created, such a procedure was hardly favourable for the development of harmonious industrial relations.

177. Založení rejstříku obsahujícího údaje o členech odborových organizací nerespektuje práva osoby (včetně práva na soukromí) a takový rejstřík může být zneužit k sestavení černých listin zaměstnanců.

(Viz 326. zprávu, Příklad č. 2067, odst. 512.)

The establishment of a register containing data on trade union members does not respect rights of the person (including privacy rights) and such a register may be used to compile black-lists of workers.

Ochrana odborových prostor a majetku

(Viz též odst. 345)

178. Nedotknutelnost odborových prostor je občanskou svobodou, která je nezbytná k výkonu odborových práv.

(Viz 300. zprávu, Příklad č. 1795, odst. 189 a Příklad č. 1791, odst. 342.)

The inviolability of trade union premises is a civil liberty which is essential to the exercise of trade union rights.

179. Obsazení odborových prostor bezpečnostními silami bez soudního příkazu povolujícího takové obsazení je vážným zásahem orgánů veřejné moci do odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 174; 300. zprávu, Příklad č. 1791, odst. 342; 321. zprávu, Příklad č. 2052, odst. 249; 325. zprávu, Příklad č. 2052, odst. 411; a 338. zprávu, Příklad č. 2364, odst. 980.)

The occupation of trade union premises by the security forces, without a court warrant authorizing such occupation, is a serious interference by the authorities in trade union activities.

180. Právo na nedotknutelnost prostor organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů také nutně znamená, že veřejné orgány nesmí trvat na vstupu do takových prostor bez předchozího svolení nebo bez získání soudního příkazu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 175; a např. 299. zprávu, Případ č. 1772, odst. 131; 300. zprávu, Případ č. 1790, odst. 296; 305. zprávu, Případ č. 1858, odst. 308; 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 552; 311. zprávu, Případ č. 1954, odst. 409; 316. zprávu, Případ č. 1888, odst. 497; 320. zprávu, Případ č. 1961, odst. 615; 321. zprávu, Případ č. 2020, odst. 48; 329. zprávu, Případ č. 2184, odst. 828; a 331. zprávu, Případ č. 2081, odst. 109.)

The right of the inviolability of the premises of organizations of workers and employers also necessarily implies that the public authorities may not insist on entering such premises without prior authorization or without having obtained a legal warrant to do so.

181. Vstup policie nebo vojenských sil do prostor odborové organizace bez soudního příkazu představuje závažný a neospravedlnitelný zásah do činnosti odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 176; 300. zprávu, Případ č. 1799, odst. 211; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 214; 305. zprávu, Případ č. 1874, odst. 271; 311. zprávu, Případ č. 1954, odst. 409; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 185; 329. zprávu, Případ č. 2184, odst. 828; a 336. zprávu, Případ č. 2321, odst. 493.)

The entry by police or military forces into trade union premises without a judicial warrant constitutes a serious and unjustifiable interference in trade union activities.

182. Jakékoli prohlédání prostor odborové organizace nebo domovní prohlídka u odborářů bez soudního příkazu představují velmi vážný zásah do svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 177; 300. zprávu, Případ č. 1649, odst. 455; 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 284; 309. zprávu, Případ č. 1851/1922, odst. 245; 320. zprávu, Případ č. 1961, odst. 615; 323. zprávu, Případ č. 2081, odst. 568; 326. zprávu, Případ č. 2090, odst. 239; 331. zprávu, Případ č. 2081, odst. 109; a 337. zprávu, Případ č. 2388, odst. 1344.)

Any search of trade union premises, or of unionists' homes, without a court order constitutes an extremely serious infringement of freedom of association.

183. Pokud jde o prohlídky prostor odborové organizace, rezoluce o odborových právech a jejich vztahu k občanským svobodám, přijatá Mezinárodní konferencí práce na jejím 54. zasedání (v roce 1970), konstatuje, že právo na odpovídající ochranu odborového majetku je jednou z občanských svobod, které jsou nezbytné pro obvyklý výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 178; 300. zprávu, Případ č. 1799, odst. 211, a Případ č. 1649, odst. 455; a 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 214.)

With regard to searches of trade union premises, it is stated in the resolution on trade union rights and their relation to civil liberties, adopted by the International Labour Conference at its 54th Session (1970), that the right to adequate protection of trade union property is one of those civil liberties which are essential for the normal exercise of trade union rights.

184. Při prověřování obvinění z útoků na prostory odborových organizací a obvinění z výhrůžek odborářům Výbor znovu připomněl, že činnosti tohoto

charakteru vytvářejí mezi odboráři atmosféru strachu, která je pro výkon odborových činností nesmírně škodlivá, a že by je orgány veřejné moci, pokud jsou informovány o takových záležitostech, měly ihned vyšetřit za účelem vyhledání viníků a jejich potrestání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 179; 306. zprávu, Případ č. 1908, odst. 458; 308. zprávu, Případ č. 1908, odst. 359; 318. zprávu, Případ č. 1994, odst. 461; a 320. zprávu, Případ č. 2027, odst. 874.)

When examining allegations of attacks carried out against trade union premises and threats against trade unionists, the Committee has recalled that activities of this kind create among trade unionists a climate of fear which is extremely prejudicial to the exercise of trade union activities and that the authorities, when informed of such matters, should carry out an immediate investigation to determine who is responsible and punish the guilty parties.

185. Prohlídky prostor odborových organizací by měly být prováděny jen na základě příkazu vystaveného řádným soudním orgánem, který shledal, že existují dostatečné důvody pro předpoklad, že v těchto prostorách existují důkazy pro trestní stíhání za trestný čin, a za podmínky, že prohlídka bude omezena jen na účel, pro který byl příkaz vystaven.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 180; 300. zprávu, Případ č. 1783, odst. 286; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 212; 323. zprávu, Případ č. 2081, odst. 568; 331. zprávu, Případ č. 2081, odst. 109 a 333. zprávu, Případ č. 2246, odst. 935.)

Searches of trade union premises should be made only following the issue of a warrant by the ordinary judicial authority where that authority is satisfied that there are reasonable grounds for supposing that evidence exists on the premises material to a prosecution for a penal offence and on condition that the search be restricted to the purpose in respect of which the warrant was issued.

186. Jestliže jsou prostory odborových organizací užívány jako útočiště osob, které spáchaly vážné zločiny, nebo jako místo setkání politické organizace, dotčené odborové organizace se nemohou dovolávat imunity vůči vstupu orgánů veřejné moci do těchto prostor.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 181.)

If trade union premises are used as a refuge by persons who have committed serious crimes, or as a meeting place for a political organization, the trade unions concerned cannot claim any immunity against the entry of the authorities into these premises.

187. Přestože zásah policie v prostorách odborové organizace může být odůvodnitelný za zvlášť závažných okolností, takový zásah by v žádném případě neměl vést k drancování prostor odborové organizace nebo jejich archivů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 182; a 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 212.)

Even if police intervention in trade union premises may be justified in particularly serious circumstances, such intervention should in no case entail the ransacking of the premises and archives of an organization.

188. Obsazení nebo zapečetění odborových prostor by mělo být s ohledem na značná rizika, že tato opatření mohou ochromit odborovou činnost, předmě-

tem nezávislého soudního přezkumu dříve, než budou orgány veřejné moci provedena.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 183; 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 284; 316. zprávu, Případ č. 1888, odst. 497, a Případ č. 1972, odst. 707; 326. zprávu, Případ č. 2090, odst. 239; 332. zprávu, Případ č. 2199, odst. 162; 333. zprávu, Případ č. 2153, odst. 205; 334. zprávu, Případ č. 2267, odst. 659; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 980.)

The occupation or sealing of trade union premises should be subject to independent judicial review before being undertaken by the authorities in view of the significant risk that such measures may paralyse trade union activities.

189. Výbor upozorňuje na význam zásady, že majetek odborových organizací by měl požívat odpovídající ochrany.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 184; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 212; 307. zprávu, Případ č. 1851, odst. 268; 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 522; 316. zprávu, Případ č. 1972, odst. 707; 327. zprávu, Případ č. 2118, odst. 643; 330. zprávu, Případ č. 2144, odst. 708; 331. zprávu, Případ č. 2199, odst. 704; 333. zprávu, Případ č. 2153, odst. 205; a 335. zprávu, Případ č. 2304, odst. 1016.)

The Committee has drawn attention to the importance of the principle that the property of trade unions should enjoy adequate protection.

190. Zabavení odborového majetku orgány veřejné moci bez soudního příkazu představuje porušení práva odborů vlastnit majetek a přehnaný zásah do odborové činnosti.

(Viz 310. zprávu, Případ č. 1957, odst. 132.)

The confiscation of trade union property by the authorities, without a court order, constitutes an infringement of the right of trade unions to own property and undue interference in trade union activities.

191. Atmosféra násilí, ve které jsou prováděny útoky na odborové prostory a majetek, představuje vážný zásah do výkonu odborových práv; takové situace volají po přijetí tvrdých opatření orgány veřejné moci, a zejména po postavení těch, o nichž se předpokládá, že jsou za takové útoky odpovědní, před nezávislé soudní orgány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 185; 307. zprávu, Případ č. 1851, odst. 268; 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 522; a 318. zprávu, Případ č. 2020, odst. 320.)

A climate of violence, in which attacks are made against trade union premises and property, constitutes serious interference with the exercise of trade union rights; such situations call for severe measures to be taken by the authorities, and in particular the arraignment of those presumed to be responsible before an independent judicial authority.

192. Přístup členů odborové organizace do prostor jejich odborové organizace by neměl být státními orgány omezován.

(Viz 326. zprávu, Případ č. 2090, odst. 239.)

The access of trade union members to their union premises should not be restricted by the state authorities.

Krizová situace a výkon odborových práv

193. Výbor pro svobodu sdružování připomíná, že Výbor expertů pro provádění úmluv a doporučení zdůrazňuje, že úmluvy o svobodě sdružování neobsahují žádná ustanovení povolující odchylky od povinností vyplývajících z úmluvy, nebo pozastavení jejich uplatnění na základě odůvodnění, že existuje krizová situace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 186; 318. zprávu, Případ č. 2006, odst. 347; 323 zprávu, Případ č. 2006, odst. 427; a 326. zprávu, Případ č. 2096, odst. 428.)

The Committee on Freedom of Association has recalled that the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations has emphasized that the freedom of association Conventions do not contain any provision permitting derogation from the obligations arising under the Convention, or any suspension of their application, based on a plea that an emergency exists.

194. V případech opakovaných prodloužení krizové situace Výbor upozornil, že rezoluce týkající se odborových práv a jejich vztahu k občanským svobodám, přijatá Mezinárodní konferencí práce v roce 1970, uvádí, že „práva svěřená organizacím zaměstnanců a zaměstnavatelů musí být založena na dodržování“ ... „občanských svobod“ ... „a že neexistence těchto občanských svobod zbavuje koncepci odborových práv jejího smyslu“.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 187.)

In cases of repeated renewals of the state of emergency, the Committee has pointed out that the resolution concerning trade union rights and their relation to civil liberties, adopted by the International Labour Conference in 1970, states that “the rights conferred upon workers’ and employers’ organisations must be based on respect for (...) civil liberties (...) and that the absence of these civil liberties removes all meaning from the concept of trade union rights”.

195. Pokud krizová situace trvala několik let a byla spojena s vážným omezením odborových práv a občanských svobod, které jsou pro výkon takových práv nezbytné, Výbor konstatoval, že je nutné zajistit především výkon odborových práv, jako jsou např. práva na založení organizací zaměstnavatelů a zaměstnanců, právo pořádat odborová shromáždění v odborových prostorách a právo na stávkou ve službách, které nejsou nezbytné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 189.)

When a state of emergency has continued over a period of several years, entailing serious restrictions on trade union rights and civil liberties that are essential for the exercise of such rights, the Committee has considered that it is necessary to safeguard the exercise specifically of trade union rights such as the establishment of employers’ and workers’ organizations, the right to hold trade union meetings in trade union premises and the right to strike in non-essential services.

196. Schválení předpisů pro případ krizové situace, které opravňují vládu uvalit omezení na organizování veřejných shromáždění a které lze použít nejen na veřejná odborová shromáždění, nýbrž na všechna veřejná shromáždění, a které jsou vyvolány událostmi, které vláda považovala za tak závažné, aby si

vyžádaly vyhlášení krizové situace, nepředstavuje samo o sobě porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 149 a 190; a 334. zprávu, Případ č. 2279, odst. 697.)

The enactment of emergency regulations which empower the government to place restrictions on the organization of public meetings and which are applicable not only to public trade union meetings, but also to all public meetings, and which are occasioned by events which the government considered so serious as to call for the declaration of a state of emergency, does not in itself constitute a violation of trade union rights.

197. Pokud se zdálo, že důvody omezení uvalených revoluční vládou na některé publikace za trvání krizové situace byla hlavně obecné politické povahy, Výbor zohlednil výjimečnou povahu těchto opatření a upozornil vládu na význam zajištění dodržování svobody odborových publikací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 191.)

Where restrictions imposed by a revolutionary government on certain publications during a period of emergency appeared mainly to have been imposed for reasons of a general political character, the Committee, while taking account of the exceptional nature of these measures, drew the attention of the government to the importance of ensuring respect for the freedom of trade union publications.

198. Omezení práva na stávkou a svobody projevu zavedená v souvislosti s nezdařeným pokusem o státní převrat proti ústavní vládě, který vedl k vyhlášení krizové situace v souladu s ústavou, neporušují svobodu sdružování z důvodu, že taková omezení jsou v případě naléhavé celostátní krizové situace oprávněná.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 192 a 529.)

Restrictions on the right to strike and on freedom of expression imposed in the context of an attempted coup d'état against the constitutional government, which gave rise to a state of emergency called in accordance with the constitution, do not violate freedom of association on the grounds that such restrictions are justified in the event of an acute national emergency.

199. Jakákoli opatření spočívající v pozastavení odborové činnosti nebo zrušení odborové organizace správním orgánem, přijatá v průběhu krizové situace, by měla být provázena obvyklými soudními zárukami, včetně práva odvolat se k soudu proti takovému zrušení odborové organizace nebo pozastavení odborové činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 193.)

Any measures of suspension or dissolution by administrative authority, when taken during an emergency situation, should be accompanied by normal judicial safeguards, including the right of appeal to the courts against such dissolution or suspension.

200. V případě, ve kterém byla opatření pro případ krizové situace prodloužena o řadu let, Výbor upozornil, že stanné právo je neslučitelné s plným výkonem odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 194.)

In a case in which emergency measures had been extended over many years, the Committee pointed out that martial law was incompatible with the full exercise of trade union rights.

201. Právní úprava pro krizové situace zaměřená na protispolečenské rozvratné skupiny by neměla být zneužita vůči zaměstnancům za výkon jejich legitimních odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 196.)

Emergency legislation aimed at anti-social disruptive elements should not be applied against workers for exercising their legitimate trade union rights.

202. Pokud jde o země, které se nacházejí ve stavu politické krize nebo právě prošly vážnými nepokoji (občanskou válkou, revolucí, atd.), Výbor považoval za nutné, když přezkoumával různá opatření přijatá vládami, včetně opatření vůči odborovým organizacím, brát v úvahu takové výjimečné okolnosti při přezkoumávání podstaty obvinění.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 197.)

As regards countries which are in a state of political crisis or have just undergone grave disturbances (civil war, revolution, etc.), the Committee has considered it necessary, when examining the various measures taken by governments, including some against trade union organizations, to take account of such exceptional circumstances when examining the merits of the allegations.

203. V případech, kdy bylo vyhlášeno stanné právo a přijata zvláštní protiteroristická opatření, Výbor, přestože si je vědom vážnosti problému násilnosti, které mohou zemi postihnout, musí upozornit na to, že je nezbytné se navrátit, tak rychle, jak to jen bude možné, k ustanovením obecně platného práva, spíše než k nouzovým opatřením, která jsou ze své povahy náchylná k určitému omezení základních práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 188 a 198.)

In cases in which martial law has been declared and special provisions adopted against terrorism, although the Committee is aware of the serious situation of violence which may affect a country, it has to point out that as far as possible recourse should be made to the provisions of the ordinary law rather than emergency measures which are liable, by their very nature, to involve certain restrictions on fundamental rights.

204. Jestliže revoluční vláda pozastaví ústavní pojistky, může to představovat vážný zásah orgánů veřejné moci do odborových záležitostí, v rozporu s článkem 3 úmluvy č. 87, s výjimkou případu, kdy jsou taková opatření nezbytná, protože organizace, kterých se týkají, se odchýlily od svých odborových cílů a vzepřely se právu. V každém případě by taková opatření měla být předmětem odpovídající soudní ochrany, která by měla být uplatněna bez prodlení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 199.)

If a revolutionary government suspends constitutional safeguards, this may constitute serious interference by the authorities in trade union affairs, contrary to Article 3 of Convention No. 87, except where such measures are necessary because the organizations concerned have diverged from their trade union objectives and have defied the law. In any case, such measures should be subject to appropriate judicial guarantees that may be invoked without delay.

Záležitosti politické povahy mající dopady na odborová práva

205. Je důležité rozlišovat mezi vývojem politických institucí země a záležitostmi vztahujícími se k uplatnění svobody sdružování, jestliže, jak bylo zdůrazněno Mezinárodní konferencí práce v roce 1970 v rezoluci týkající se odborových práv a jejich vztahu k občanským svobodám, je dodržování svobody sdružování úzce spojeno s dodržováním občanských svobod. Organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů mají nicméně obecně právo vykonávat své specifické funkce bez ohledu na politický systém země.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 201.)

It is important to distinguish between the evolution of a country's political institutions and matters relating to the exercise of freedom of association, if, as was emphasized by the International Labour Conference in 1970 in the resolution concerning trade union rights and their relation to civil liberties, respect for freedom of association is closely bound up with respect for civil liberties. In general, workers' and employers' organizations nevertheless have their own specific functions to perform, irrespective of the country's political system.

206. Politická opatření, která nejsou zamýšlená k omezování odborových práv jako takových, mohou nicméně být uplatňována takovým způsobem, že výkon takových práv ovlivní.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 202.)

Measures which, although of a political nature and not intended to restrict trade union rights as such, may nevertheless be applied in such a manner as to affect the exercise of such rights.

207. Jak konstatovala Mezinárodní konference práce v roce 1970, přestože dodržování svobody sdružování je obecně úzce spojeno s dodržováním občanských svobod, je nicméně důležité rozlišovat mezi uznáním svobody sdružování a otázkami týkajícími se politického vývoje země.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 203; a 326. zprávu, Případ č. 2090, odst. 240.)

As stated by the International Labour Conference in 1970, although respect for freedom of association is closely bound up with respect for civil liberties in general, it is nevertheless important to distinguish between the recognition of freedom of association and questions relating to a country's political evolution.

208. Politické záležitosti, které nenarušují výkon svobody sdružování, nespádají do působnosti Výboru. Výbor není příslušný k projednávání stížností, které jsou založeny na podvratných činech, a nemůže rovněž projednávat politické záležitosti, které mohou být zmíněny v odpovědi vlády.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 204.)

Political matters which do not impair the exercise of freedom of association are outside the competence of the Committee. The Committee is not competent to deal with a complaint that is based on subversive acts, and it is likewise incompetent to deal with political matters that may be referred to in a government's reply.

3. PRÁVO ZAMĚŠTNANCŮ A ZAMĚŠTNAVATELŮ BEZ JAKÉHOKOLIV ROZDÍLU USTAVOVAT ORGANIZACE A STÁT SE ČLENY TAKOVÝCH ORGANIZACÍ

Všeobecná zásada

209. Článek 2 úmluvy č. 87 je formulován tak, aby vyjádřil zásadu nediskriminace v odborových záležitostech, a slovní spojení „bez jakéhokoli rozdílu“ užitá v tomto článku znamená, že svoboda sdružování by měla být zaručena bez diskriminace jakéhokoli druhu na základě zaměstnání, pohlaví, barvy pleti, rasy, víry, státní příslušnosti, politického názoru atd., nejenom pracovníkům v soukromém sektoru hospodářství, ale také obecně veřejným zaměstnancům a zaměstnancům veřejných služeb.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 205; a 308. zprávu, Případ č. 1900, odst. 182.)

Article 2 of Convention No. 87 is designed to give expression to the principle of non-discrimination in trade union matters, and the words "without distinction whatsoever" used in this Article mean that freedom of association should be guaranteed without discrimination of any kind based on occupation, sex, colour, race, beliefs, nationality, political opinion, etc., not only to workers in the private sector of the economy, but also to civil servants and public service employees in general.

Rozdíly na základě rasy, politického názoru nebo státní příslušnosti

210. Právo, které zakazuje africkým zaměstnancům založit odbory, které mohou být zaregistrovány, a účastnit se průmyslových rad za účelem sjednání dohod a urovnání sporů, zakládá formu diskriminace, která je neslučitelná se zásadou uznávanou ve většině zemí a vyjádřenou v úmluvě č. 87, že pracovníci by měli mít právo bez jakéhokoli rozdílu zakládat organizace podle své vlastní volby bez předchozího schválení, a jen na základě pravidel dané organizace se stát členy organizací podle své vlastní volby bez předchozího schválení. V souladu se zásadou není také to, že by všechny organizace zaměstnanců měly požívat právo na kolektivní vyjednávání.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 208.)

A law which prohibits African workers from establishing trade unions which can be registered and participate in industrial councils for the purpose of negotiating agreements and settling disputes constitutes a form of discrimination which is inconsistent with the principle accepted in the majority of countries, and embodied in Convention No. 87, that workers without distinction whatsoever should have the right to establish and, subject only to the rules of the organization concerned, to join organizations of their own choosing without previous authorization. It is also inconsistent with the principle that all workers' organizations should enjoy the right of collective bargaining.

211. Zákaz registrace smíšených odborových organizací (složených ze zaměstnanců různých ras) je neslučitelný se všeobecně přijímanou zásadou, že pracovníci, bez jakéhokoliv rozdílu, by měli mít právo ustavovat organizace, a jen na základě pravidel dané organizace se stát jejich členy podle své vlastní volby bez předchozího schválení.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 209.)

The prohibition of registration of mixed trade unions (consisting of workers of different races) is not compatible with the generally accepted principle that workers, without distinction whatsoever, should have the right to establish and, subject only to the rules of the organizations concerned, to join organizations of their own choosing without previous authorization.

212. Pracovníci by měli mít právo, bez jakéhokoliv rozdílu, zejména bez diskriminace na základě politického názoru, se stát členy organizace podle své vlastní volby.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 210.)

Workers should have the right, without distinction whatsoever, in particular without discrimination on the basis of political opinion, to join the organization of their own choosing.

213. Pracovníci by měli mít právo založit organizace, které považují za potřebné v ovzduší úplného bezpečí bez ohledu na to, zda podporují sociální a hospodářský model vlády, včetně politického modelu země, či nikoli.

(Viz 332. zprávu, Případ č. 2258, odst. 515.)

Workers should have the right to establish the organizations that they consider necessary in a climate of complete security irrespective of whether or not they support the social and economic model of the Government, including the political model of the country.

214. Pokud jde o odepření práva organizovat se migrujícím zaměstnancům v neobvyklých situacích, Výbor připomněl, že všichni zaměstnanci, pouze s výjimkou ozbrojených sil a policie, jsou pokryti úmluvou č. 87, a požádal proto vládu, aby zohlednila podmínky článku 2 úmluvy č. 87 v příslušné právní úpravě.

(Viz 327. zprávu, Případ č. 2121, odst. 561.)

With regard to the denial of the right to organize to migrant workers in an irregular situation, the Committee recalled that all workers, with the sole exception of the armed forces and the police, are covered by Convention No. 87, and it therefore requested the Government to take the terms of Article 2 of Convention No. 87 into account in the legislation in question.

215. Pokud jde o přiznání odborových práv cizincům, požadavek reciprocity není podle článku 2 úmluvy č. 87 přijatelný.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 211.)

With regard to the granting of trade union rights to aliens, the requirement of reciprocity is not acceptable under Article 2 of Convention No. 87.

Rozlišování na základě kategorie povolání

A. Všeobecné zásady

216. Všichni pracovníci bez jakéhokoliv rozdílu a bez diskriminace na základě povolání, by měli mít právo ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby.

(Viz 326. zprávu, Případ č. 2113, odst. 372.)

All workers, without distinction whatsoever, including without discrimination in regard to occupation, should have the right to establish and join organizations of their own choosing.

217. Stanovit uzavřený seznam povolání za účelem přiznání práva sdružovat se by bylo v rozporu se zásadou, že pracovníci bez jakéhokoliv rozdílu by měli mít právo ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 278.)

To establish a limited list of occupations with a view to recognizing the right to associate would be contrary to the principle that workers, without distinction whatsoever, should have the right to establish and join organizations of their own choosing.

B. Státní zaměstnanci

218. Standardy obsažené v Úmluvě č. 87 se vztahují na všechny zaměstnance „bez jakéhokoliv rozdílu“ a jsou proto použitelné na zaměstnance státu. Bylo dokonce považováno za nespravedlivé rozlišovat v odborových záležitostech mezi zaměstnanci soukromého sektoru a státními zaměstnanci, protože zaměstnanci obou kategorií by měli mít právo organizovat se na obhajobu svých zájmů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 212; 300. zprávu, Případ č. 1844, odst. 240; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 206.)

The standards contained in Convention No. 87 apply to all workers “without distinction whatsoever”, and are therefore applicable to employees of the State. It was indeed considered inequitable to draw any distinction in trade union matters between workers in the private sector and public servants, since workers in both categories should have the right to organize for the defence of their interests.

219. Státní zaměstnanci mají, jako všichni ostatní zaměstnanci, bez jakéhokoliv rozdílu právo na podporu a obhajobu zájmů svých povolání bez předchozího schválení ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 213; 300. zprávu, Případ č. 1823, odst. 438; 307. zprávu, Případ č. 1865, odst. 212; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 616; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 204; 335. zprávu, Případ č. 1865, odst. 816; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 979.)

Public servants, like all other workers, without distinction whatsoever, have the right to establish and join organizations of their own choosing, without previous authorization, for the promotion and defence of their occupational interests.

220. Veřejní zaměstnanci (s jedinou možnou výjimkou ozbrojených sil a policie na základě článku 9 úmluvy č. 87) by měli mít, stejně jako zaměstnanci v soukromém sektoru, možnost ustavovat organizace podle své vlastní volby, aby podporovaly a obhajovaly zájmy svých členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 206 a 214; 308. zprávu, Případ č. 1902, odst. 701; 309. zprávu, Případ č. 1865, odst. 144; 320. zprávu, Případ č. 1865, odst. 509; 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 332; 323. zprávu, Případ č. 1874, odst. 60; 327. zprávu, Případ č. 1865, odst. 484; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 633; 330. zprávu, Případ č. 2200, odst. 1096; 333. zprávu, Případ č. 2229, odst. 108; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 979.)

Public employees (with the sole possible exception of the armed forces and the police, by virtue of Article 9 of Convention No. 87) should, like workers in the private sector, be able to establish organizations of their own choosing to further and defend the interests of their members.

221. S ohledem na význam práva zaměstnanců státu a místních orgánů založit a zaregistrovat odborové organizace není zákaz sdružovacího práva pro zaměstnance ve službách státu v souladu s obecně přijímanou zásadou, že by pracovníci bez jakéhokoli rozdílu měli mít právo ustavovat organizace podle své vlastní volby bez předchozího schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 215; a 328. zprávu, Případ č. 1987/2085, odst. 47.)

In view of the importance of the right of employees of the State and local authorities to constitute and register trade unions, the prohibition of the right of association for workers in the service of the State is incompatible with the generally accepted principle that workers, without distinction whatsoever, should have the right to establish organizations of their own choosing without previous authorization.

222. Odepření práva zaměstnancům veřejného sektoru na zřízení odborových organizací, jaké požívají zaměstnanci soukromého sektoru, s tím, že jejich „sdružení“ nepožívají stejných výhod a výsad jako „odborové organizace“, zakládá diskriminaci zaměstnanců zaměstnaných vládou a jejich organizací, pokud jde o srovnání se zaměstnanci v soukromém sektoru a jejich organizacemi. Taková situace vyvolává problém souladu těchto rozdílů s článkem 2 úmluvy č. 87, podle kterého pracovníci „bez jakéhokoliv rozdílu“ mají mít právo bez předchozího schválení ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby, a také s články 3 a 8, odstavcem 2 úmluvy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 216; 307. zprávu, Případ č. 1865, odst. 212; 324. zprávu, Případ č. 2083, odst. 253; a 327. zprávu, Případ č. 1865, odst. 485.)

The denial of the right of workers in the public sector to set up trade unions, where this right is enjoyed by workers in the private sector, with the result that their “associations” do not enjoy the same advantages and privileges as “trade unions”, involves discrimination as regards government-employed workers and their organizations as compared with private sector workers and their organizations. Such a situation gives rise to the question of compatibility of these distinctions with Article 2 of Convention No. 87, according to which workers “without distinction whatsoever” shall have the right to establish and join organizations of their own choosing without previous authorization, as well as with Articles 3 and 8, paragraph 2, of the Convention.

(a) Členové ozbrojených sil a policie

223. Členové ozbrojených sil, kteří mohou být vyloučeni z uplatňování úmluvy č. 87, by měli být vymezeni restriktivně.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 219; 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 941; a 335. zprávu, Případ č. 2257, odst. 459.)

The members of the armed forces who can be excluded from the application of Convention No. 87 should be defined in a restrictive manner.

224. Článek 9 odstavec 1 úmluvy č. 87 stanoví, že „rozsah, v jakém se záruky, upravené v této úmluvě, vztahují na ozbrojené síly a policii, má být stanoven vnitrostátním zákonodárstvím“; podle tohoto ustanovení je zřejmé, že Mezinárodní konference práce zamýšlela ponechat na každém státu, aby rozhodl o rozsahu, v jakém je žádoucí členům ozbrojených sil a policie přiznat práva upravená úmluvou, což znamená, že po státech, pokud úmluvu ratifikovaly, není vyžadováno, aby tato práva výše zmíněným skupinám osob zaručily.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 220; 332. zprávu, Případ č. 2240, odst. 264; a 335. zprávu, Případ č. 2325, odst. 1257.)

Article 9, paragraph 1, of Convention No. 87 provides that “the extent to which the guarantees provided for in this Convention shall apply to the armed forces and the police shall be determined by national laws or regulations”; under this provision, it is clear that the International Labour Conference intended to leave it to each State to decide on the extent to which it was desirable to grant members of the armed forces and of the police the rights covered by the Convention, which means that States having ratified the Convention are not required to grant these rights to the said categories of persons.

225. Skutečnost, že článek 9 odstavec 1 úmluvy č. 87 stanoví, že rozsah, v jakém se záruky upravené v úmluvě mají vztahovat na ozbrojené síly a policii, má být stanoven vnitrostátními právními předpisy, nemůže ospravedlnit domněnku, že jakákoli omezení nebo výjimky stanovené vnitrostátní úpravou týkající se odborových práv ozbrojených sil a policie, jsou v rozporu s úmluvou; tato záležitost je ponechána na uvážení členských států MOP.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 221; a 307. zprávu, Případ č. 1898, odst. 323.)

The fact that Article 9, paragraph 1, of Convention No. 87 stipulates that the extent to which the guarantees provided for in the Convention shall apply to the armed forces and the police shall be determined by national laws and regulations cannot warrant the assumption that any limitations or exclusions imposed by the legislation of a State as regards the trade union rights of the armed forces and the police are contrary to the Convention; this is a matter which has been left to the discretion of the States Members of the ILO.

226. Článek 2 úmluvy č. 87 stanoví, že pracovníci a zaměstnavatelé bez jakéhokoliv rozdílu mají mít právo ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby. Zatímco článek 9 úmluvy povoluje výjimky v rámci jejích ustanovení pro policii a ozbrojené síly, Výbor připomíná, že příslušníci ozbrojených sil, kteří mohou být vyloučeni, by měli být vymezeni restriktivně. Navíc Výbor expertů pro provádění úmluv a doporučení pozname-

nává, že, jelikož tento článek úmluvy stanoví jen výjimky z obecné zásady, měli by zaměstnanci být v případě pochybnosti považováni za civilisty.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 222; 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 332; a 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 829.)

Article 2 of Convention No. 87 provides that workers and employers, without distinction whatsoever, shall have the right to establish and to join organizations of their own choosing. While Article 9 of the Convention does authorize exceptions to the scope of its provisions for the police and the armed forces, the Committee would recall that the members of the armed forces who can be excluded should be defined in a restrictive manner. Furthermore, the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations has observed that, since this Article of the Convention provides only for exceptions to the general principle, workers should be considered as civilians in case of doubt.

(b) Civilní zaměstnanci v ozbrojených silách

227. Civilní zaměstnanci ve výrobních podnicích ozbrojených sil by v souladu s úmluvou č. 87 měli mít právo ustavovat organizace podle své vlastní volby bez předchozího schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 223; a 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 941.)

Civilian workers in the manufacturing establishments of the armed forces should have the right to establish organizations of their own choosing without previous authorization, in conformity with Convention No. 87.

228. Civilní zaměstnanci pracující v Armádní bance by měli požívat právo ustavovat odborové organizace a stát se jejich členy a na odpovídající ochranu vůči diskriminačním protiodborovým jednáním stejně jako ostatní členové odborů a vedoucí představitelé v zemi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 224.)

The civilian staff working at the Army Bank should enjoy the right to establish and join trade union organizations, and adequate protection against acts of anti-union discrimination, in the same way as other trade union members and leaders in the country.

229. Civilisté pracující ve službách armády by měli mít právo ustavit odborové organizace.

(Viz 338. zprávu, Případ č. 2387, odst. 868.)

Civilians working in the services of the army should have the right to form trade unions.

(c) Zaměstnanci místních veřejných služeb

230. Zaměstnanci místních veřejných služeb by měli mít možnost účinně ustavovat organizace podle své vlastní volby, a tyto organizace by měly požívat plného práva podporovat a obhajovat zájmy zaměstnanců, které zastupují.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 217.)

Local public service employees should be able effectively to establish organizations of their own choosing, and these organizations should enjoy the full right to further and defend the interests of the workers whom they represent.

(d) Požárníci

231. Funkce vykonávané požárníky neospravedlňují jejich vyloučení z práva organizovat se. Měli by proto požívat práva organizovat se.

(Viz 308. zprávu, Případ č. 1902, odst. 701; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 633; a 338. zprávu, Případ č. 2187, odst. 170.)

The functions exercised by firefighters do not justify their exclusion from the right to organize. They should therefore enjoy the right to organize.

(e) Vězeňský personál

232. Vězeňský personál by měl požívat práva organizovat se.

(Viz 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 633.)

Prison staff should enjoy the right to organize.

(f) Celní úředníci

233. Celní úředníci jsou pokryti úmluvou č. 87, a proto mají právo organizovat se.

(Viz 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 829.)

Customs officials are covered by Convention No. 87 and therefore have the right to organize.

(g) Zaměstnanci inspektorátu práce

234. Odepření práva organizovat se zaměstnancům inspektorátu práce představuje porušení článku 2 úmluvy č. 87.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1823, odst. 444.)

The denial of the right to organize to workers in the labour inspectorate constitutes a violation of Article 2 of Convention No. 87.

(h) Učitelé

235. Učitelé by měli mít právo ustavovat na podporu a ochranu svých zaměstnaneckých zájmů organizace podle své vlastní volby a stát se jejich členy bez předchozího schválení.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1865, odst. 143.)

Teachers should have the right to establish and join organizations of their own choosing, without previous authorization, for the promotion and defence of their occupational interests.

236. Instruktoři pracující na základě smluv o poskytování služeb by měli mít možnost ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby.

(Viz 326. zprávu, Případ č. 2013, odst. 416.)

Instructors governed by contracts for the provision of services should be able to establish and join organizations of their own choosing.

237. Výbor požádal vládu, aby přijala opatření ke zrušení ustanovení zákona o vysokých školách, které opravňovalo zaměstnavatele, aby určil osoby, které by mohly být členy sdružení akademických pracovníků. Výbor také doporučil pečlivě zvážit, pokud je to nezbytné, možnost zavedení nezávislého systému pro jmenování členů z řad akademických pracovníků, prostřednictvím rozhodčího řízení, třetí strany nebo nějakou formou neformálního mechanismu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 242.)

The Committee requested a government to take measures to repeal a provision of the Universities Act which empowered the employer to determine the persons who could be members of academic staff associations. The Committee also recommended that consideration be given to the possibility of introducing an independent system for the designation, where necessary, of academic staff members, either through third party arbitration or some form of informal machinery.

(i) Personál velvyslanectví najímaný v místě jeho působení

238. Úmluva č. 87 se vztahuje na personál velvyslanectví najímaný v místě jeho působení.

(Viz 334. zprávu, Příklad č. 2197, odst. 130.)

Convention No. 87 is applicable to locally recruited personnel in embassies.

C. Pracovníci bezpečnostních agentur

239. Pracovníci soukromých bezpečnostních agentur by měli mít možnost svobodně ustavovat odborové organizace podle své vlastní volby.

(Viz 333. zprávu, Příklad č. 2299, odst. 562.)

Private security agents should freely be able to establish trade union organizations of their own choosing.

240. Vnitrostátní ústava by neměla odpírat právo organizovat se zaměstnancům, kteří z povahy své práce musí nosit zbraň.

(Viz 333. zprávu, Příklad č. 2299, odst. 561.)

A national constitution should not have the effect of denying the right to organize of workers who need to carry arms because of the nature of their work.

D. Zaměstnanci v zemědělství

241. Zaměstnanci v zemědělství by měli požívat práva organizovat se.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 225.)

Agricultural workers should enjoy the right to organize.

242. Právní úprava, která stanoví, že alespoň 60 procent členů odborové organizace musí být gramotných, je neslučitelná se zásadou uvedenou v úmluvě č. 87, že pracovníci bez jakéhokoli rozdílu mají mít právo ustavovat organizace podle své volby. Článek 1 úmluvy č. 11 tuto zásadu potvrzuje a stanoví, že každý člen Mezinárodní organizace práce ratifikující tuto úmluvu, se zavazuje za-

jistit všem osobám zaměstnaným v zemědělství táž práva spolčovací a sdružovací jako dělníkům průmyslovým.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 226.)

Legislation which lays down that not less than 60 per cent of the members of a trade union must be literate is incompatible with the principle established in Convention No. 87 that workers, without distinction whatsoever, shall have the right to establish organizations of their choosing. Article 1 of Convention No. 11 confirms this principle and lays down that each Member of the International Labour Organization which ratifies this Convention undertakes to secure to all those engaged in agriculture the same rights of association and combination as to industrial workers.

E. Zaměstnanci na plantážích

243. Usnesení přijaté Výborem pro plantáže na jeho prvním zasedání v roce 1950 stanoví, že zaměstnavatelé by měli odstranit stávající překážky, pokud nějaké existují, ve způsobu organizace svobodných, nezávislých a demokraticky spravovaných odborových organizací zaměstnanců na plantážích.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 227.)

In the resolution adopted by the Plantations Committee at its First Session in 1950, it is provided that employers should remove existing hindrances, if any, in the way of the organization of free, independent and democratically controlled trade unions by plantation workers.

F. Zaměstnanci leteckých společností

244. Zákaz odborových činností v mezinárodních leteckých společnostech představuje závažné porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 228.)

The prohibition of trade union activities in international airlines constitutes a serious violation of freedom of association.

G. Zaměstnanci v přístavech

245. V jednom případě, kdy byli zaměstnanci přístavu v dané zemi podle zvyklostí a dohody zařazeni mezi vládní úředníky, a proto nespádali pod zákon o odborových organizacích, a vláda konstatovala, že se na ně nevztahuje úmluva č. 87 (ratifikovaná dotyčnou zemí), Výbor upozornil, že vláda převzala mezinárodní závazek vztáhnout úmluvu na pracovníky „bez jakéhokoli rozdílu“ a že za těchto okolností ustanovení úmluvy nemohou být upravena, pokud jde o zvláštní skupiny zaměstnanců, na základě jakékoli soukromé nebo vnitrostátní dohody, zvyklostí či jiných ujednání mezi takovými kategoriemi zaměstnanců a vládou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 218.)

In one case where the port employees of a country were, by custom and agreement, classified as government officials and were therefore outside the coverage of the Trade Unions Act, and the government had considered that Convention No. 87 (ratified by the country concerned) did not apply to them, the Committee pointed out that the government had assumed an interna-

tional obligation to apply the Convention to workers “without distinction whatsoever”, and that in these circumstances the provisions of the Convention could not be modified as regards particular categories of workers because of any private or national agreement, custom or other arrangement between such categories of workers and the government.

H. Zaměstnanci nemocnic

246. Právo ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací na podporu a obhajobu zájmů zaměstnanců bez předchozího schválení je základním právem, které by měli požívat všichni zaměstnanci bez jakéhokoliv rozdílu, včetně zaměstnanců nemocnic.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 229.)

The right to establish and to join organizations for the promotion and defence of workers' interests without previous authorization is a fundamental right which should be enjoyed by all workers without distinction whatsoever, including hospital personnel.

I. Vedoucí zaměstnanci a zaměstnanci dozoru

247. Není nutně neslučitelné s požadavky článku 2 úmluvy č. 87 odepřít vedoucím zaměstnancům a zaměstnancům dozoru právo být členy stejných odborových organizací jako ostatní zaměstnanci za podmínky, že jsou splněny dva požadavky: zaprvé, že takoví zaměstnanci mají právo založit svá vlastní sdružení na obhajobu jejich zájmů, a zadruhé, že skupiny takových zaměstnanců nejsou vymezeny tak široce, aby oslabily organizace ostatních zaměstnanců v podniku nebo odvětví či oboru činnosti tím, že je zbaví výrazného podílu jejich současných nebo potenciálních členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 231; 307. zprávu, Případ č. 1878, odst. 453; 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 222; 313. zprávu, Případ č. 1959, odst. 217; 325. zprávu, Případ č. 1951, odst. 210; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 638; 330. zprávu, Případ č. 2200, odst. 1096; 332. zprávu, Případ č. 2242, odst. 823; 335. zprávu, Případ č. 2257, odst. 460, a Případ č. 1865, odst. 816.)

It is not necessarily incompatible with the requirements of Article 2 of Convention No. 87 to deny managerial or supervisory employees the right to belong to the same trade unions as other workers, on condition that two requirements are met: first, that such workers have the right to establish their own associations to defend their interests and, second, that the categories of such staff are not defined so broadly as to weaken the organizations of other workers in the enterprise or branch of activity by depriving them of a substantial proportion of their present or potential membership.

248. Pokud jde o ustanovení, která zakazují zaměstnancům dozoru stát se členy organizací zaměstnanců, Výbor zastává názor, že pojem „zaměstnanci dozoru“ by měl být vymezen tak, aby pokrýval jen ty osoby, které opravdu zastupují zájmy zaměstnavatelů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 232; 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 222 a 325. zprávu, Případ č. 1951, odst. 210.)

As regards provisions which prohibit supervisory employees from joining workers' organizations, the Committee has taken the view that the expression "supervisors" should be limited to cover only those persons who genuinely represent the interests of employers.

249. Zúžení definice vedoucích zaměstnanců na osoby, které mají pravomoc jmenovat jiné zaměstnance do funkce nebo je z funkce odvolat, je dostatečně omezující, aby byla naplněna podmínka, že tyto skupiny zaměstnanců nebudou vymezeny příliš široce.

(Viz 313. zprávu, Příklad č. 1959, odst. 217.)

Limiting the definition of managerial staff to persons who have the authority to appoint or dismiss is sufficiently restrictive to meet the condition that these categories of staff are not defined too broadly.

250. Odkaz v definici vedoucích zaměstnanců na výkon disciplinární pravomoci nad zaměstnanci by mohl vést k extenzivnímu výkladu, který by zbavoval velký počet zaměstnanců jejich práv.

(Viz 313. zprávu, Příklad č. 1959, odst. 217.)

A reference in the definition of managerial staff to the exercise of disciplinary control over workers could give rise to an expansive interpretation which would exclude large numbers of workers from workers' rights.

251. Příliš široký výklad pojmu „zaměstnanec, který je seznamován s důvěrnými informacemi“, který odpírá takovým zaměstnancům jejich právo sdružovací, může vážně omezit odborová práva, a dokonce, v malých podnicích, zabránit ustavování odborových organizací, což je v rozporu se zásadou svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 233; 307. zprávu, Příklad č. 1878, odst. 453; a 324. zprávu, Příklad č. 1880, odst. 859.)

An excessively broad interpretation of the concept of "worker of confidence", which denies such workers their right of association, may seriously limit trade union rights and even, in small enterprises, prevent the establishment of trade unions, which is contrary to the principle of freedom of association.

252. Právní úprava, která povoluje zaměstnavatelům narušovat organizace zaměstnanců prostřednictvím účelových povýšení zaměstnanců, představuje porušení zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 234; 307. zprávu, Příklad č. 1878, odst. 453; a 329. zprávu, Příklad č. 2177/2183, odst. 638.)

Legal provisions which permit employers to undermine workers' organizations through artificial promotions of workers constitute a violation of the principles of freedom of association.

253. Co se týče osob, které vykonávají vyšší řídicí nebo rozhodovací pravomoc při tvorbě politik, je Výbor názoru, že i když může být těmto státním zaměstnancům zakázáno stát se členy odborových organizací, které zastupují ostatní zaměstnance, taková omezení by se měla striktně vztahovat jen na tuto skupinu zaměstnanců, a ti by měli mít právo ustavovat své vlastní organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 230; a 327. zprávu, Příklad č. 1865, odst. 484.)

As concerns persons exercising senior managerial or policy-making responsibilities, the Committee is of the opinion that while these public servants may be barred from joining trade unions which represent other workers, such restrictions should be strictly limited to this category of workers and they should be entitled to establish their own organizations.

J. Samostatně výdělečně činné osoby a svobodná povolání

254. Podle zásad svobody sdružování by všichni pracovníci – pouze s výjimkou členů ozbrojených sil a policie – měli mít právo ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby. Kritérium pro určení osob, na které se toto právo vztahuje, není proto založeno na existenci zaměstnaneckého vztahu, který často neexistuje, například v případě pracovníků v zemědělství, samostatně výdělečně činných osob obecně nebo osob provozujících svobodná povolání, které by nicméně měly požívat právo organizovat se.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 235; 304. zprávu, Případ č. 1796, odst. 464; 323 zprávu, Případ č. 2059, odst. 475; 326. zprávu, Případ č. 2013, odst. 416; 332. zprávu, Případ č. 2221, odst. 222; a 336. zprávu, Případ č. 2347, odst. 628.)

By virtue of the principles of freedom of association, all workers – with the sole exception of members of the armed forces and the police – should have the right to establish and join organizations of their own choosing. The criterion for determining the persons covered by that right, therefore, is not based on the existence of an employment relationship, which is often non-existent, for example in the case of agricultural workers, self-employed workers in general or those who practise liberal professions, who should nevertheless enjoy the right to organize.

K. Přechodně zaměstnaní pracovníci

255. Všichni pracovníci bez rozdílu, zda jsou zaměstnaní na dobu neurčitou, na dobu určitou nebo jako smluvní pracovníci, by měli mít právo ustavovat organizace a stát se jejich členy podle své vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 236; 324. zprávu, Případ č. 2083, odst. 253; a 330. zprávu, Případ č. 2158, odst. 846.)

All workers, without distinction whatsoever, whether they are employed on a permanent basis, for a fixed term or as contract employees, should have the right to establish and join organizations of their own choosing.

L. Zaměstnanci ve zkušební době

256. Zaměstnanci ve zkušební době by měli mít možnost, pokud chtějí, ustavovat organizace a stát se jejich členy podle své volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 237; 304. zprávu, Případ č. 1796, odst. 467; 327. zprávu, Případ č. 2138, odst. 544; a 330. zprávu, Případ č. 2158, odst. 846.)

Workers undergoing a period of work probation should be able to establish and join organizations of their choosing, if they so wish.

257. Odepření práva organizovat se zaměstnancům ve zkušební době by mohlo vyvolat problémy, pokud jde o uplatňování úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 238.)

The denial of the right to organize to workers undergoing a period of work probation could raise problems with regard to the application of Convention No. 87.

M. Pracovníci na smlouvu o odborné přípravě

258. Osoby najaté na základě smlouvy o odborné přípravě by měly mít právo organizovat se.

(Viz 304. zprávu, Příklad č. 1796, odst. 464; a 323 zprávu, Příklad č. 2059, odst. 475.)

Persons hired under training agreements should have the right to organize.

259. Právní postavení, na jehož základě zaměstnanci působí u zaměstnavatele jako učni nebo jinak, by neměl mít žádný vliv na jejich právo stát se členy organizací zaměstnanců a účastnit se jejich činností.

(Viz 330. zprávu, Příklad č. 2158, odst. 846.)

The status under which workers are engaged with the employer, as apprentices or otherwise, should not have any effect on their right to join workers' organizations and participate in their activities.

N. Osoby pracující v rámci komunitních participačních programů zaměřených na snižování nezaměstnanosti

260. Osoby pracující v rámci komunitních participačních programů zaměřených na snižování nezaměstnanosti jsou zaměstnanci spadající do rámce úmluvy č. 87 a musí mít právo se organizovat, vzhledem k tomu, že mají nepochybně kolektivní zájmy, které musí být podporovány a obhajovány.

(Viz 316. zprávu, Příklad č. 1975, odst. 270; a 324. zprávu, Příklad č. 2022, odst. 765.)

Persons working under community participation programmes intended to combat unemployment are workers within the meaning of Convention No. 87 and they must have the right to organize, given that they undeniably have collective interests which must be promoted and defended.

O. Zaměstnanci v družstvech

261. Doporučení o podpoře družstev z roku 2002 (č. 193) vyzývá vlády, aby zajistily, aby družstva nebyla zřizována nebo využívána za účelem obcházení pracovního práva nebo využívána ke vzniku zastřených pracovních poměrů.

(Viz 338. zprávu, Příklad č. 2239, odst. 144.)

The Promotion of Cooperatives Recommendation, 2002 (No. 193), calls on governments to ensure that cooperatives are not set up or used for non-compliance with labour law or used to establish disguised employment relationships.

262. Při vědomí konkrétních charakteristických rysů družstev se Výbor domnívá, že sdružení pracujících družstevníků (jejichž členové jsou svými vlastními pány) nemohou být podle práva, ani v praxi považována za „organi-

zace zaměstnanců“ ve smyslu úmluvy č. 87, čili za organizace, které mají za svůj cíl podporovat a obhajovat zájmy pracovníků. Vzhledem k tomu Výbor s odvoláním se na článek 2 úmluvy č. 87 a s připomenutím, že pojem pracovník v sobě nezahrnuje jen pracovníky s platem, ale také nezávislé a samostatné pracovníky, konstatoval, že pracující družstevníci by měli mít právo ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby.

(Viz 335. zprávu, Případ č. 2237, odst. 72; 336. zprávu, Případ č. 2239, odst. 353; 337. zprávu, Případ č. 2362, odst. 757 a 338. zprávu, Případ č. 2239, odst. 144.)

Mindful of the particular characteristics of cooperatives, the Committee considers that associated labour cooperatives (whose members are their own bosses) cannot be considered, in law or in fact, as “workers’ organizations” within the meaning of Convention No. 87, that is organizations that have as their objective to promote and defend workers’ interests. That being so, referring to Article 2 of Convention No. 87 and recalling that the concept of worker means not only salaried worker, but also independent or autonomous worker, the Committee has considered that workers associated in cooperatives should have the right to establish and join organizations of their own choosing.

P. Distributoři a obchodní zástupci

263. Výbor nemá pravomoc vyjádřit názor, pokud jde o právní vztah (pracovní nebo obchodní) některých distributorů a obchodních zástupců podniku včetně otázky, zda neexistence regulérního pracovního poměru znamená, že se na ně nevztahuje zákoník práce. Nicméně, z pohledu skutečnosti, že úmluva č. 87 povoluje výjimku jen pro ozbrojené síly a policii, obchodní zástupci, o které se jedná, by měli mít možnost ustavovat organizace podle své vlastní volby (úmluva č. 87, článek 2).

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 239.)

The Committee does not have the competence to express an opinion concerning the legal relationship (labour or commercial) of certain distributors and sales agents of an enterprise including on the question of whether the absence of a recognized employment relationship implies that they are not covered by the Labour Act. Nevertheless, in view of the fact that Convention No. 87 permits the exclusion only of the armed forces and the police, the sales agents in question should be able to establish organizations of their own choosing (Convention No. 87, Article 2).

Q. Zaměstnanci vývozních zpracovatelských zón

264. Zaměstnanci vývozních zpracovatelských zón – navzdory často uplatňovaným ekonomickým argumentům – by měli požívat odborových práv upravených v úmluvách o svobodě sdružování bez jakéhokoliv rozdílu jako ostatní zaměstnanci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 240; 302. zprávu, Případ č. 1826, odst. 411; a 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 195.)

Workers in export processing zones – despite the economic arguments often put forward – like other workers, without distinction whatsoever, should enjoy the trade union rights provided for by the freedom of association Conventions.

265. V případě týkajícím se porušování odborových práv ve vývozních zpracovatelských zónách Výbor připomněl, že standardy obsažené v úmluvě č. 87 se vztahují na všechny pracovníky „bez jakéhokoliv rozdílu“, a požádal vládu, aby změnila právní úpravu tak, aby zaručila příslušným zaměstnancům právo sdružovat se a kolektivně vyjednávat v souladu s úmluvami č. 87 a 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 241; a 335. zprávu, Případ č. 2228, odst. 905.)

In a case relating to violations of trade union rights in export processing zones, the Committee recalled that the standards contained in Convention No. 87 apply to all workers “without distinction whatsoever” and requested the government to amend the legislation in order to guarantee the workers concerned the right of association and collective bargaining in accordance with Conventions Nos. 87 and 98.

266. Tripartitní deklarace MOP o zásadách pro nadnárodní společnosti a sociální politiku stanoví, že zvláštní pobídky k přilákání zahraničních investic by neměly vést k omezení svobody sdružování zaměstnanců nebo jejich práva organizovat se a kolektivně vyjednávat. Výbor se domnívá, že právní úprava týkající se vývozních zpracovatelských zón by měla zaměstnancům zajistit právo organizovat se a kolektivně vyjednávat.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 801; a 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 636.)

The ILO Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy provides that special incentives to attract foreign investment should not include any limitation of the workers’ freedom of association or the right to organize and bargain collectively. The Committee considers that legal provisions on export processing zones should ensure the right to organize and bargain collectively for workers.

R. Zaměstnanci v domácnostech

267. Zaměstnanci v domácnostech nejsou vyloučeni z uplatňování úmluvy č. 87 a měli by se proto na ně vztahovat záruky, které tato úmluva poskytuje, a mít právo ustavovat zaměstnanecké organizace a stát se jejich členy.

(Viz 308. zprávu, Případ č. 1900, odst. 182.)

Domestic workers are not excluded from the application of Convention No. 87 and should therefore be governed by the guarantees it affords and have the right to establish and join occupational organizations.

S. Propuštění zaměstnanci

268. Ustanovení zbavující propuštěné zaměstnance práva na členství v odborové organizaci je neslučitelné se zásadami svobody sdružování, jelikož zbavuje dotyčné osoby práva stát se členy organizace podle své volby. Takové opatření s sebou nese riziko protiodborových diskriminačních jednání, je-li prováděno v takové míře, že propuštění odborových aktivistů by zaměstnancům bránilo v pokračování jejich odborových činností v rámci své organizace.

(Viz 336. zprávu, Případ č. 1865, odst. 333.)

A provision depriving dismissed workers of the right to union membership is incompatible with the principles of freedom of association since it deprives the persons concerned of joining the organization of their choice. Such a provision entails the risk of acts of anti-union discrimination being carried out to the extent that the dismissal of trade union activists would prevent them from continuing their trade union activities within their organization.

269. Ztráta odborového statutu osoby v důsledku propuštění za stávkové aktivity je v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz 309. zprávu, Příklad č. 1851/1922, odst. 238.)

The loss of a person's trade union status as a result of dismissal for strike activities is contrary to the principles of freedom of association.

T. Zaměstnanci po odchodu do důchodu

270. Právo rozhodnout, zda by měla odborová organizace zastupovat zaměstnance po jejich odchodu do důchodu za účelem obhajoby jejich zvláštních zájmů, či nikoli, je otázkou spadající do vnitřní autonomie odborových organizací.

(Viz 336. zprávu, Příklad č. 2347, odst. 627.)

The right to decide whether or not a trade union should represent retired workers for the defence of their specific interests is a question pertaining to the internal autonomy of all trade unions.

Další rozlišování

271. Požadavek při ustanovení odborové organizace, že zaměstnanci musí být zaměstnanci pouze jediného zaměstnavatele, je porušením zásad svobody sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 243.)

The requirement for the establishment of a trade union that workers need to be employees of only one employer is a violation of the principles of freedom of association.

4. PRÁVO ZAMĚSTNANCŮ A ZAMĚSTNAVATELŮ USTAVOVAT ORGANIZACE BEZ PŘEDCHOZÍHO SCHVÁLENÍ

Požadavek na předchozí schválení

(Viz též odst. 377)

272. Zásada svobody sdružování by často zůstala jen na papíře, pokud by se po zaměstnancích a zaměstnavatelích vyžadovalo získat jakékoli předchozí povolení, které by jim umožnilo ustavit organizaci. Takové povolení by se mohlo týkat vytvoření odborové organizace samotné, požadavku získat souhlas se stanovami nebo pravidly organizace na základě volného uvážení úředníka nebo opětovně získat souhlas k provedení některých kroků před založením organizace. To neznamená, že zakladatelé organizace jsou zcela osvobozeni od povinnosti dodržování formalit týkajících se zveřejňování nebo jiných obdobných formalit, které mohou být stanoveny právní úpravou. Tyto požadavky však nesmí být takové povahy, aby se v praxi rovnaly předchozímu schválení nebo aby vytvářely takovou překážku vzniku organizace, která se prakticky rovná přímému zákazu. I v případech, kde je registrace nepovinná, ale kde taková registrace zakládá organizaci základní práva, která jí umožňují „prosazovat a obhajovat zájmy svých členů“, se skutečnost, že orgán oprávněný provést registraci má oprávnění na základě své volné úvahy tuto formalitu odmítnout, příliš neliší od případů, ve kterých je vyžadováno předchozí schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 207 a 244; a např. 308. zprávu, Případ č. 1894, odst. 536; 313. zprávu, Případ č. 1987, odst. 111; 318. zprávu, Případ č. 2038, odst. 530; 324. zprávu, Případ č. 2090, odst. 200, a Případ č. 2053, odst. 231; 329. zprávu, Případ č. 2140, odst. 295, a Případ č. 2133, odst. 545; 332. zprávu, Případ č. 2225, odst. 377; 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 733; a 334. zprávu, Případ č. 2282, odst. 638.)

The principle of freedom of association would often remain a dead letter if workers and employers were required to obtain any kind of previous authorization to enable them to establish an organization. Such authorization could concern the formation of the trade union organization itself, the need to obtain discretionary approval of the constitution or rules of the organization, or, again, authorization for taking steps prior to the establishment of the organization. This does not mean that the founders of an organization are freed from the duty of observing formalities concerning publicity or other similar formalities which may be prescribed by law. However, such requirements must not be such as to be equivalent in practice to previous authorization, or as to constitute such an obstacle to the establishment of an organization that they amount in practice to outright prohibition. Even in cases where registration is optional but where such registration confers on the organization the basic rights enabling it to “further and defend the interests of its members”, the fact that the authority competent to effect registration has discretionary power to refuse this formality is not very different from cases in which previous authorization is required.

273. Právní úprava, podle které podléhá sdružovací právo schválení vládním orgánem čistě podle jeho uvážení, je neslučitelná se zásadou svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 245; a 332. zprávu, Případ č. 2225, odst. 380.)

A law providing that the right of association is subject to authorization granted by a government department purely in its discretion is incompatible with the principle of freedom of association.

274. Nepřípustnost odvolání se k soudnímu orgánu proti odmítnutí udělit souhlas se založením odborové organizace ministerstvem porušuje zásady svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 246; a 308. zprávu, Případ č. 1894, odst. 537.)

The absence of recourse to a judicial authority against any refusal by the Ministry to grant an authorization to establish a trade union violates the principles of freedom of association.

Právní formality pro vznik organizací

275. Výbor pro svobodu sdružování a průmyslové vztahy ve své zprávě pro Mezinárodní konferenci práce v roce 1948 prohlásil, že „by státy měly mít volnost ve stanovení vhodných formalit ve své právní úpravě, aby zajistily obvyklé fungování profesních organizací“. Proto formality stanovené vnitrostátními předpisy týkající se zřízení a fungování organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů jsou slučitelné s ustanoveními této úmluvy za předpokladu, že ovšem ustanovení takových předpisů neoslabují záruky stanovené v úmluvě č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 247; a 313. zprávu, Případ č. 1977, odst. 237.)

In its report to the 1948 International Labour Conference, the Committee on Freedom of Association and Industrial Relations declared that “the States would remain free to provide such formalities in their legislation as appeared appropriate to ensure the normal functioning of occupational organizations”. Consequently, the formalities prescribed by national regulations concerning the constitution and functioning of workers’ and employers’ organizations are compatible with the provisions of that Convention provided, of course, that the provisions in such regulations do not impair the guarantees laid down in Convention No. 87.

276. Ačkoli by zakladatelé odborové organizace měli vyhovět formalitám stanoveným právními předpisy, tyto formality by neměly být takové povahy, aby narušovaly svobodné ustavení organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 248; a např. 308. zprávu, Případ č. 1894, odst. 536; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 615; 323. zprávu, Případ č. 2085, odst. 172, a Případ č. 2079, odst. 540; 329. zprávu, Případ č. 2075, odst. 151; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 208; 336. zprávu, Případ č. 2046, odst. 312; 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 200, a Případ č. 2346, odst. 1056; a 338. zprávu, Případ č. 2046, odst. 106.)

Although the founders of a trade union should comply with the formalities prescribed by legislation, these formalities should not be of such a nature as to impair the free establishment of organizations.

277. Ustanovení, které stanoví, že zaměstnancům nebude povoleno založit sdružení zaměstnanců do uplynutí doby tří měsíců od zahájení komerční výroby v jednotce, které se to týká, je v rozporu s článkem 2 úmluvy č. 87 a mělo by být změněno tak, aby bylo zajištěno, že uvedení zaměstnanci budou moci založit sdružení zaměstnanců od počátku svého smluvního vztahu.

(Viz 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 197.)

A provision stating that workers will not be allowed to establish workers' associations until the expiry of a period of three months following the commencement of commercial production in the concerned unit is contrary to Article 2 of Convention No. 87 and should be amended to ensure that the workers in question may establish workers' associations from the beginning of their contractual relationship.

278. Pokud existuje závažné podezření, že odboroví předáci se dopustili jednání, které je podle práva trestné, měli by podléhat obvyklému soudnímu řízení, aby byla stanovena jejich odpovědnost, a jejich zadržení a vazba by samy o sobě neměly představovat překážku přiznání právní osobnosti příslušné organizaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 250.)

If there is grave suspicion that trade union leaders have committed acts which are punishable by law, they should be subject to normal judicial proceedings in order to determine their responsibilities, and their detention should not in itself constitute an obstacle to the granting of legal personality to the organization concerned.

Požadavky na ustavení organizací (minimální počet členů, atd.)

(Viz také odst. 681)

279. Formality stanovené zákonem pro vznik odborové organizace by neměly být uplatňovány takovým způsobem, aby zdržovaly nebo bránily vzniku odborových organizací. Jakékoli zdržení způsobené orgány veřejné moci při registraci odborové organizace představuje porušení článku 2 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 249 a 251; 308. zprávu, Případ č. 1894, odst. 536; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 615; 324. zprávu, Případ č. 2053, odst. 231; 332. zprávu, Případ č. 2225, odst. 377; a 334. zprávu, Případ č. 2282, odst. 638.)

The formalities prescribed by law for the establishment of a trade union should not be applied in such a manner as to delay or prevent the establishment of trade union organizations. Any delay caused by authorities in registering a trade union constitutes an infringement of Article 2 of Convention No. 87.

280. Vnitrostátní právní úprava, která stanoví, že organizace musí uložit své předpisy, je v souladu s článkem 2 úmluvy č. 87, pokud je to pouze formalita, aby bylo zajištěno, že tyto předpisy budou zveřejněny. Mohou však vzniknout problémy, pokud jsou orgány veřejné moci ze zákona povinny požadovat po zakladatelích organizace, aby vložili do svých stanov určitá ustanovení, která nejsou v souladu se zásadami svobody sdružování.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 2038, odst. 530.)

National legislation providing that an organization must deposit its rules is compatible with Article 2 of Convention No. 87 if it is merely a formality to ensure that those rules are made public. However, problems may arise when the competent authorities are obliged by law to request the founders of organizations to incorporate in their constitution certain provisions which are not in accord with the principles of freedom of association.

281. Profesní sdružení zaměstnavatelů by neměla být omezena nepřiměřeně podrobnými ustanoveními, která odrazují od jejich založení, v rozporu

s článkem 2 úmluvy č. 87, který stanoví, že zaměstnavatelé i pracovníci mají mít právo ustanovit organizace podle své vlastní volby bez předchozího schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 252; a 333. zprávu, Případ č. 2133, odst. 59.)

Employers' occupational associations should not be restricted by excessively detailed provisions which discourage their establishment, contrary to Article 2 of Convention No. 87, which provides that employers, as well as workers, shall have the right to establish organizations of their own choosing without previous authorization.

282. Požadavek, že odborová organizace má mít zapsané své sídlo, je ve velkém počtu zemí obvyklým požadavkem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 253; a 318. zprávu, Případ č. 2038, odst. 530.)

The requirement that a trade union shall have a registered office is a normal requirement in a large number of countries.

283. Minimální požadavek 100 zaměstnanců k založení odborových organizací podle odvětví činnosti, povolání nebo pro různá povolání musí být po projednání s organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů snížen.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 254; a 325. zprávu, Případ č. 2098, odst. 543.)

A minimum requirement of 100 workers to establish unions by branch of activity, occupation or for various occupations must be reduced in consultation with the workers' and employers' organizations.

284. Založení odborové organizace může být značně ztíženo, nebo i znemožněno, jestliže právní úprava stanoví zjevně příliš vysoký minimální počet členů odborové organizace, jako například pokud právní úprava požaduje, že odborová organizace musí mít minimálně 50 zakládajících členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 255; 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 662; a 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 166.)

The establishment of a trade union may be considerably hindered, or even rendered impossible, when legislation fixes the minimum number of members of a trade union at obviously too high a figure, as is the case, for example, where legislation requires that a union must have at least 50 founder members.

285. I když by minimální počet 30 zaměstnanců byl v případě odvětvových odborových organizací přijatelný, v případě rad zaměstnanců by tento minimální počet měl být snížen, aby se neztížilo založení takových orgánů, zejména když se vezme v úvahu, že země má velmi velký podíl malých podniků a že odborová struktura je založena na podnikových odborech.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 257.)

Even though the minimum number of 30 workers would be acceptable in the case of sectoral trade unions, this minimum number should be reduced in the case of works councils so as not to hinder the establishment of such bodies, particularly when it is taken into account that the country has a very large proportion of small enterprises and that the trade union structure is based on enterprise unions.

286. Zákonný požadavek minimálního počtu 30 zaměstnanců pro vznik odborové organizace stanovený zákoníkem práce by měl být snížen, aby nebylo ztíženo založení odborových organizací v podnicích, zejména vezme-li se v úvahu velmi významný podíl malých podniků v zemi.

(Viz 327. zprávu, Příklad č. 2138, odst. 539.)

The legal requirement laid down in the Labour Code for a minimum of 30 workers to establish a trade union should be reduced in order not to hinder the establishment of trade unions at enterprises, especially taking into account the very significant proportion of small enterprises in the country.

287. Ačkoliv požadavek minimálního počtu členů není sám o sobě neslučitelný s úmluvou č. 87, tento počet by měl být určen rozumně, aby neztížil ustavení organizací. Co se myslí rozumným počtem, se může lišit podle konkrétních podmínek, za kterých se toto omezení zavádí.

(Viz 336. zprávu, Příklad č. 2332, odst. 703.)

While a minimum membership requirement is not in itself incompatible with Convention No. 87, the number should be fixed in a reasonable manner so that the establishment of organizations is not hindered. What constitutes a reasonable number may vary according to the particular conditions in which a restriction is imposed.

288. Požadavek minimálního počtu členů ve výši 30 procent zaměstnanců, kterých se to týká, pro ustavení organizace je příliš vysoký.

(Viz 306. zprávu, Příklad č. 1862, odst. 102; a 337. zprávu, Příklad č. 2327, odst. 200.)

A minimum membership requirement of 30 per cent of the workers concerned to establish an organization is too high.

289. Předpisy, které stanoví požadavek počtu členů ve výši 30 procent celkového počtu zaměstnanců zaměstnaných v dotčeném podniku pro registraci organizace, a která umožňují její zrušení, pokud počet členů poklesne pod tuto úroveň, nejsou v souladu s článkem 2 úmluvy č. 87.

(Viz 306. zprávu, Příklad č. 1862, odst. 102.)

Provisions which impose a membership requirement of 30 per cent of the total number of workers employed in the establishment concerned for a union to be registered and which permit dissolution if membership falls below that level are not in conformity with Article 2 of Convention No. 87.

290. Jestliže právní předpisy stanovily, že odborová organizace musí mít více než 50 procent pracovníků, pokud jde o organizaci pracovníků, více než 50 procent zaměstnanců odměňovaných platem, pokud jde o odborovou organizaci zaměstnanců odměňovaných platem, a více než 50 procent zaměstnanců obou kategorií, pokud jde o smíšenou odborovou organizaci, Výbor připomněl, že takové ustanovení je neslučitelné s článkem 2 úmluvy č. 87, a že klade velkou překážku vzniku odborových organizací umožňujících „podporovat a obhajovat zájmy“ svých členů; navíc takové předpisy vedly nepřímě k zákazu ustavení nové odborové organizace, pokud již v příslušném podniku či závodu odborová organizace existovala.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 294.)

Where the legislation provided that a trade union should consist of more than 50 per cent of the workers, if it was a workers' union; more than 50 per cent of the salaried employees, if it was a union of salaried employees; and more than 50 per cent of both categories if it was a mixed union, the Committee recalled that such a provision was not in conformity with Article 2 of Convention No. 87, and that it placed a major obstacle in the way of the establishment of trade unions capable of "furthering and defending the interests" of their members; moreover, the provision had the indirect result of prohibiting the establishment of a new trade union whenever a trade union already existed in the undertaking or establishment concerned.

291. Požadavek minimálního počtu 10 000 členů pro registraci odborových organizací na federální úrovni by mohl nevhodně ovlivnit svobodnou volbu zaměstnanců, které odborové organizace se chtějí stát členy, a to i pokud federální registrace je jen jednou z dostupných možností pro ochranu jejich práv.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 270.)

The minimum membership requirement of 10,000 members for the registration of trade unions at the federal level could influence unduly the workers' free choice of union to which they wish to belong, even when federal registration is only one of the alternatives available for protecting their rights.

292. Zákonný požadavek minimálního počtu 20 členů k vytvoření odborové organizace se nezdá být přehnaný, a proto sám o sobě nepředstavuje překážku vytvoření odborové organizace.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 256; a 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 662.)

The legal requirement that there be a minimum number of 20 members to form a union does not seem excessive and, therefore, does not in itself constitute an obstacle to the formation of a trade union.

293. Ustanovení, které vyžaduje k založení sdružení zaměstnavatelů deset nebo více zaměstnavatelů působících ve stejném průmyslovém odvětví nebo činnosti, nebo v obdobných či příbuzných průmyslových odvětvích nebo činnostech, stanoví nepřiměřeně vysoký minimální počet a porušuje právo zaměstnavatelů ustavovat organizace podle své vlastní volby.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 258.)

A provision which requires ten or more employers engaged in the same industry or activity, or similar or related industries or activities, to establish an employers' association imposes an excessively high minimum number and violates the right of employers to establish organizations of their own choosing.

Registrace organizací

294. Pokud jsou podmínky registrace srovnatelné s podmínkami pro získání předchozího schválení veřejnými orgány k ustavení nebo působení odborové organizace, jedná se bezpochyby o porušení Úmluvy č. 87. O takový případ ovšem nejde, pokud je registrace odborových organizací pouhou formalitou, jestliže podmínky registrace nejsou takové povahy, aby narušily záruky stanovené Úmluvou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 259; 307. zprávu, Případ č. 1918, odst. 250; a 325. zprávu, Případ č. 2100, odst. 429.)

If the conditions for the granting of registration are tantamount to obtaining previous authorization from the public authorities for the establishment or functioning of a trade union, this would undeniably constitute an infringement of Convention No. 87. This, however, would not seem to be the case when the registration of trade unions consists solely of a formality where the conditions are not such as to impair the guarantees laid down by the Convention.

295. Právo na úřední uznání prostřednictvím právní registrace je základním aspektem práva organizovat se, protože jde o první krok, který organizace zaměstnanců nebo zaměstnavatelů musí učinit, aby mohly efektivně fungovat a zastupovat adekvátně své členy.

(Viz 324. zprávu, Případ č. 2053, odst. 232.)

The right to official recognition through legal registration is an essential facet of the right to organize since that is the first step that workers' or employers' organizations must take in order to be able to function efficiently, and represent their members adequately.

296. Ačkoli je proces registrace velmi často pouhou formalitou, existuje řada zemí, ve kterých právní předpisy svěřují příslušným státním orgánům oprávnění jednat více či méně podle vlastního uvážení při rozhodování, zda organizace splňuje všechny podmínky požadované pro registraci, či nikoli, a tím vytvářejí situaci podobnou té, v níž je vyžadováno předchozí schválení. Obdobné situace mohou nastat, pokud existuje složitý a zdlouhavý postup registrace, nebo jestliže příslušné správní orgány mohou vykonávat své pravomoci s velkou volností; tyto faktory mohou vytvářet vážné překážky pro vznik odborů a vést k odíráání práva organizovat se bez předchozího schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 260; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 110; a 328. zprávu, Případ č. 2158, odst. 321.)

Although the registration procedure very often consists in a mere formality, there are a number of countries in which the law confers on the relevant authorities more or less discretionary powers in deciding whether or not an organization meets all the conditions required for registration, thus creating a situation which is similar to that in which previous authorization is required. Similar situations can arise where a complicated and lengthy registration procedure exists, or where the competent administrative authorities may exercise their powers with great latitude; these factors are such as to create a serious obstacle for the establishment of a trade union and lead to a denial of the right to organize without previous authorization.

297. Správní orgány by neměly mít možnost odmítnout registraci organizace pouze proto, že mají za to, že organizace by mohla působit nad rámec obvyklých činností odborové organizace nebo že by nebyla schopna vykonávat své funkce. Takový systém by byl rovnocenný podrobení registrace odborových organizací povinnosti předchozího schválení správním orgánem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 261.)

The administrative authorities should not be able to refuse registration of an organization simply because they consider that the organization could exceed normal union activities or that it might not be able to exercise its functions. Such a system would be tantamount to subjecting the compulsory registration of trade unions to the previous authorization of the administrative authorities.

298. Právní úprava, podle které může být registrace odborové organizace odmítnuta, pokud se odborová organizace „zamýšlí zapojit“ do aktivit, které mohou vážně ohrozit veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek, by mohla vést k jejímu zneužívání, a proto by měla být používána jen s nejvyšší opatrností. K odmítnutí registrace odborové organizace by mělo dojít pouze za dozoru příslušných soudních orgánů, jestliže byly spáchány a řádně prokázány závažné přečiny.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 262.)

A provision whereby registration of a trade union may be refused if the union “is about to engage” in activities likely to cause a serious threat to public safety or public order could give rise to abuse, and it should therefore be applied with the greatest caution. The refusal to register should only take place under the supervision of the competent judicial authorities where serious acts have been committed, and have been duly proven.

299. Povinnost odborových organizací získat souhlas ústřední odborové organizace k registraci musí být zrušena.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 263.)

The obligation for trade unions to obtain the consent of a central trade union organization in order to be registered must be removed.

300. Proti správnímu rozhodnutí ve věci registrace odborové organizace by mělo být přípustné podání odvolání k soudům. Takové právo na odvolání je nezbytnou pojistkou proti nezákonným nebo nepodloženým rozhodnutím orgánů veřejné moci provádějícím registraci.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 264; 307. zprávu, Případ č. 1918, odst. 251; 308. zprávu, Případ č. 1894, odst. 537; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 208.)

An appeal should lie to the courts against any administrative decision concerning the registration of a trade union. Such a right of appeal constitutes a necessary safeguard against unlawful or ill-founded decisions by the authorities responsible for registration.

301. Vydané rozhodnutí zakazující registraci odborové organizace, která nabyla právní osobnosti, by nemělo nabýt účinnosti, dokud neuplyne zákonem stanovená lhůta pro podání odvolání proti tomuto rozhodnutí, bez ohledu na to, zda odvolání bylo podáno, nebo zda bylo na základě podaného odvolání potvrzeno soudy.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 265; a 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 594.)

A decision to prohibit the registration of a trade union which has received legal recognition should not become effective until the statutory period of lodging an appeal against this decision has expired without an appeal having been lodged, or until it has been confirmed by the courts following an appeal.

302. Pokud musí vypracovat osoba provádějící registraci svůj vlastní posudek o tom, zda jsou splněny podmínky pro registraci odborové organizace, v případě, kdy bylo podáno proti rozhodnutí registrátora odvolání k soudu, Výbor konstatuje, že existence odvolací procedury k soudům se nezdá být dostatečnou zárukou; ve svém důsledku nemění povahu pravomocí svěřených orgá-

nům veřejné moci odpovědným za provádění registrace, a soudci projedávající takové odvolání by mohli pouze dospět k závěru, že právní úprava je uplatňována správně. Výbor věnuje pozornost potřebě jasně vymezit v právní úpravě přesné podmínky, které odborové organizace musí splnit, aby měly právo na registraci, a na základě nichž může registrátor registraci odmítnout nebo zrušit, a stanovit zvláštní zákonná kritéria pro rozhodování o tom, zda takové podmínky jsou splněny či nikoli.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 266; a 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 594.)

Where a registrar has to form his or her own judgement as to whether the conditions for the registration of a trade union have been fulfilled, although an appeal lies against the registrar's decisions to the courts, the Committee has considered that the existence of a procedure of appeal to the courts does not appear to be a sufficient guarantee; in effect, this does not alter the nature of the powers conferred on the authorities responsible for effecting registration, and the judges hearing such an appeal would only be able to ensure that the legislation has been correctly applied. The Committee has drawn attention to the desirability of defining clearly in the legislation the precise conditions which trade unions must fulfil in order to be entitled to registration and on the basis of which the registrar may refuse or cancel registration, and of prescribing specific statutory criteria for the purpose of deciding whether such conditions are fulfilled or not.

303. Jestliže potíže při výkladu norem týkajících se zápisu odborových organizací do příslušných státních rejstříků vedou k situaci, kdy příslušné orgány veřejné moci nadužívají svých pravomocí, mohou vznikat problémy slučitelnosti s úmluvou č. 87.

(Viz 330. zprávu, Případ č. 2038, odst. 156.)

Where the difficulties with regard to the interpretation of standards concerning the inclusion of trade unions in the appropriate state registers create situations where competent authorities make excessive use of their powers, problems of compatibility with Convention No. 87 may arise.

304. Soudci by měli mít možnost zabývat se podstatou případu týkajícího se odmítnutí registrace tak, aby mohli rozhodnout, zda právní předpisy, na kterých jsou napadená správní rozhodnutí založena, představují porušení práv přiznaných zaměstnaneckým organizacím úmluvou č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 267; 307. zprávu, Případ č. 1918, odst. 251; a 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 594.)

Judges should be able to deal with the substance of a case concerning a refusal to register so that they can determine whether the provisions on which the administrative measures in question are based constitute a violation of the rights accorded to occupational organizations by Convention No. 87.

305. Běžná kontrola činností odborových organizací by měla být prováděna a posteriori, a to soudními orgány; a skutečnost, že organizace, která se domáhá přiznání statutu zaměstnanecké organizace, by se mohla v některých případech zapojit do činností nesouvisejících s odborovou činností, nezakládá zřejmě a priori dostačující důvod pro podrobení odborových organizací kontrole jejich složení a složení jejich výkonných výborů. Odmítnutí registrovat odborovou organizaci proto, že orgány veřejné moci již předem na základě svého

vlastního úsudku dospěly k závěru, že by to bylo politicky nežádoucí, je rovnocenné podrobení povinné registrace odborových organizací předchozímu schválení příslušnými orgány veřejné moci, což je neslučitelné se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 268; 307. zprávu, Případ č. 1918, odst. 251; a 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 591.)

Normal control of the activities of trade unions should be effected a posteriori and by the judicial authorities; and the fact that an organization which seeks to enjoy the status of an occupational organization might in certain cases engage in activities unconnected with trade union activities would not appear to constitute a sufficient reason for subjecting trade union organizations a priori to control with respect to their composition and with respect to the composition of their management committees. The refusal to register a union because the authorities, in advance and in their own judgement, consider that this would be politically undesirable, would be tantamount to submitting the compulsory registration of trade unions to previous authorization on the part of the authorities, which is not compatible with the principles of freedom of association.

306. V právním systému, kde je registrace organizace zaměstnanců nepovinná, může akt registrace organizaci poskytovat několik důležitých výhod, jako např. zvláštní imunity, osvobození od daní, právo být výhradním zástupcem zaměstnanců pro kolektivní vyjednávání atd. Pro získání takového uznání může být po organizaci požadováno splnění určitých formalit, které se fakticky nerovnájí předchozímu schválení a které obvykle nepředstavují problém, pokud jde o požadavky Úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 269.)

In a legal system where registration of a workers' organization is optional, the act of registration may confer on an organization a number of important advantages such as special immunities, tax exemption, the right to obtain recognition as exclusive bargaining agent, etc. In order to obtain such recognition, an organization may be required to fulfil certain formalities which do not amount to previous authorization and which do not normally pose any problem as regards the requirements of Convention No. 87.

307. Zdlouhavý proces registrace představuje závažnou překážku ustavení organizací a je prakticky rovnocenný odeprání práva zaměstnanců ustavovat organizace bez předchozího schválení.

(Viz 338. zprávu, Případ č. 2273, odst. 294.)

A long registration procedure constitutes a serious obstacle to the establishment of organizations and amounts to a denial of the right of workers to establish organizations without previous authorization.

308. Doba jednoho měsíce předpokládaná právní úpravou pro registraci organizace je rozumná.

(Viz 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1261.)

A period of one month envisaged by the legislation to register an organization is reasonable.

5. PRÁVO ZAMĚŠTNANCŮ A ZAMĚŠTNAVATELŮ USTAVOVAT ORGANIZACE A STÁT SE ČLENY TĚCHTO ORGANIZACÍ PODLE SVÉ VLASTNÍ VOLBY

Všeobecné zásady

309. Nelze hovořit o právu zaměstnanců zcela svobodně ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby, pokud taková svoboda není plně zakotvena a respektována v právu i v praxi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 271; 302. zprávu, Případ č. 1825, odst. 491; 304. zprávu, Případ č. 1712, odst. 376; 318. zprávu, Případ č. 1978, odst. 217; 325. zprávu, Případ č. 2109, odst. 460; 333. zprávu, Případ č. 2133, odst. 59, a Případ č. 2301, odst. 592 a 337. zprávu, Případ č. 2388, odst. 1353.)

The right of workers to establish and join organizations of their own choosing in full freedom cannot be said to exist unless such freedom is fully established and respected in law and in fact.

310. Výbor zdůrazňuje význam, který přikládá skutečnosti, aby pracovníci a zaměstnavatelé měli v praxi možnost zcela svobodně ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 274; 302. zprávu, Případ č. 1840, odst. 351; 304. zprávu, Případ č. 1819, odst. 156; 316. zprávu, Případ č. 1989, odst. 194; 325. zprávu, Případ č. 2109, odst. 460; 328. zprávu, Případ č. 2160, odst. 658; 332. zprávu, Případ č. 2262, odst. 398, a Případ č. 2233, odst. 638.)

The Committee has emphasized the importance that it attaches to the fact that workers and employers should in practice be able to establish and join organizations of their own choosing in full freedom.

Odborová jednota a pluralita odborových organizací

311. Právo zaměstnanců ustavovat organizace podle své vlastní volby znamená zejména faktickou možnost ustavovat v atmosféře úplného bezpečí organizace nezávislé jak na již existujících organizacích, tak na politických stranách.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 273; 304. zprávu, Případ č. 1819, odst. 156; 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 366; 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 169; 325. zprávu, Případ č. 1888, odst. 397; 328. zprávu, Případ č. 1961, odst. 41; a 330. zprávu, Případ č. 2189, odst. 465.)

The right of workers to establish organizations of their own choosing implies, in particular, the effective possibility of forming, in a climate of full security, organizations independent both of those which exist already and of any political party.

312. Svobodná volba zaměstnanců ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací je pro svobodu sdružování jako celek tak zásadní, že nemůže být ohrožována prodlením.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 329.)

The free choice of workers to establish and join organizations is so fundamental to freedom of association as a whole that it cannot be compromised by delays.

313. Existence organizace v konkrétním povolání by neměla představovat překážku vzniku další organizace, pokud to zaměstnanci chtějí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 276; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 691; a 315. zprávu, Případ č. 1935, odst. 21.)

The existence of an organization in a specific occupation should not constitute an obstacle to the establishment of another organization, if the workers so wish.

314. Ustanovení obsažená ve vnitrostátní ústavě týkající se zákazu ustavení více než jedné odborové organizace pro určitou kategorii povolání nebo hospodářství v určité územní oblasti, která v žádném případě nesmí být menší než obec, bez ohledu na úroveň organizace, jsou neslučitelná se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 277.)

The provisions contained in a national constitution concerning the prohibition of creating more than one trade union for a given occupational or economic category, regardless of the level of organization, in a given territorial area which in no case may be smaller than a municipality, are not compatible with the principles of freedom of association.

315. Právo zaměstnanců ustavovat organizace podle své vlastní volby znamená zejména faktickou možnost ustavit – jestliže se tak zaměstnanci rozhodnou – více než jednu organizaci zaměstnanců na podnik.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 280; 302. zprávu, Případ č. 1840, odst. 351; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 109; a 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 198.)

The right of workers to establish organizations of their own choosing implies, in particular, the effective possibility to create – if the workers so choose – more than one workers' organization per enterprise.

316. Ustanovení právního předpisu, které nepovoluje ustavení druhé odborové organizace v podniku, je v rozporu s článkem 2 úmluvy č. 87, který zaměstnancům zaručuje právo ustavovat organizace podle své vlastní volby a stát se členy takových organizací bez předchozího schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 281 a 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 198.)

A provision of the law which does not authorize the establishment of a second union in an enterprise fails to comply with Article 2 of Convention No. 87, which guarantees workers the right to establish and join organizations of their own choosing without previous authorization.

317. Ustanovení, která vyžadují jedinou odborovou organizaci v každém podniku, odvětví nebo povolání, jsou neslučitelná s článkem 2 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 282; a 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 592.)

Provisions which require a single union for each enterprise, trade or occupation are not in accordance with Article 2 of Convention No. 87.

318. Výbor zdůraznil, že Mezinárodní konference práce učinila vložением slov „organizace podle své vlastní volby“ do úmluvy č. 87 maximum možného vzhledem ke skutečnosti, že v některých zemích existuje řada různých organi-

zací zaměstnanců a zaměstnavatelů, mezi kterými si jednotlivec může vybrat, aby se stal jejich členem, z profesních, náboženských nebo politických důvodů; nevyslovil se však k tomu, zda je v zájmu zaměstnanců a zaměstnavatelů jednotné odborové hnutí vhodnější než pluralita odborových organizací. Konference tím uznala právo jakékoli skupiny zaměstnanců (nebo zaměstnavatelů) ustavovat nové organizace vedle již existující organizace, jestliže se domnívají, že je to žádoucí, aby zajistili své materiální nebo morální zájmy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 286; 332. zprávu, Případ č. 2046, odst. 453 a 334. zprávu, Případ č. 2258, odst. 448.)

The Committee has pointed out that the International Labour Conference, by including the words "organizations of their own choosing" in Convention No. 87, made allowance for the fact that, in certain countries, there are a number of different workers' and employers' organizations which an individual may choose to join for occupational, denominational or political reasons; it did not pronounce, however, as to whether, in the interests of workers and employers, a unified trade union movement is preferable to trade union pluralism. The Conference thereby recognized the right of any group of workers (or employers) to establish organizations in addition to the existing organization if they think this desirable to safeguard their material or moral interests.

319. Zatímco obecně může být výhodné pro zaměstnance vyhnout se pluralitě odborových organizací, jednota odborového hnutí zavedená státním záskem legislativními prostředky je v rozporu se zásadou zakotvenou v člancích 2 a 11 úmluvy č. 87. Výbor expertů MOP pro provádění úmluv a doporučení k této otázce zdůraznil, že „s ohledem na záruky svobody sdružování a ochrany práva organizovat se existuje podstatný rozdíl mezi situací, ve které je odborový monopol zaveden nebo udržován právními předpisy, a konkrétními situacemi existujícími v některých zemích, ve kterých se všechny odborové organizace spojují dobrovolně do jediné federace nebo konfederace, aniž by to bylo přímým či nepřímým důsledkem právních předpisů vztahujících se na odborové organizace a na ustavování odborových organizací. Skutečnost, že zaměstnanci a zaměstnavatelé obecně shledávají, že je v jejich zájmu vyhnout se násobení počtu soupeřících organizací, se ve skutečnosti nejeví postačující k tomu, aby ospravedlnila přímý či nepřímý zásah státu, a zejména ne zásah státu legislativními prostředky“. Výbor, který plně oceňuje touhu kterékoli vlády usilovat o podporu silného odborového hnutí a vyhnout se problémům vyplývajícím z nadměrné plurality malých a soupeřících odborových organizací, jejichž nezávislost může být ohrožena jejich slabostí, upozorňuje na skutečnost, že je více žádoucí, aby se vláda v takových případech snažila přesvědčit odborové organizace, aby se spojovaly dobrovolně a vytvářely silné a jednotné organizace, než aby jim legislativními prostředky uložila povinnost sjednotit se, která by zbavila zaměstnance svobodného výkonu jejich sdružovacího práva a byla by tak v rozporu se zásadami, které jsou vtěleny do mezinárodních pracovních úmluv týkajících se svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 287.)

While it may generally be to the advantage of workers to avoid a multiplicity of trade union organizations, unification of the trade union movement imposed through state intervention by legislative means runs counter to the principle embodied in Articles 2 and 11 of Convention No. 87. The Committee of Experts of the ILO on the Application of Conventions and Recommendations has emphasized on this question that "there is a fundamental difference, with respect to the guarantees of freedom of association and protection of the right to organize, between a situation in which a trade union monopoly is instituted or maintained by legislation and the factual situations which are found to exist in certain countries in which all the trade union organizations join together voluntarily in a single federation or confederation, without this being the direct or indirect result of legislative provisions applicable to trade unions and to the establishment of trade union organizations. The fact that workers and employers generally find it in their interests to avoid a multiplication of the number of competing organizations does not, in fact, appear sufficient to justify direct or indirect intervention by the State, and especially, intervention by the State by means of legislation". While fully appreciating the desire of any government to promote a strong trade union movement by avoiding the defects resulting from an undue multiplicity of small and competing trade unions, whose independence may be endangered by their weakness, the Committee has drawn attention to the fact that it is more desirable in such cases for a government to seek to encourage trade unions to join together voluntarily to form strong and united organizations than to impose upon them by legislation a compulsory unification which deprives the workers of the free exercise of their right of association and thus runs counter to the principles which are embodied in the international labour Conventions relating to freedom of association.

320. Zatímco obecně je výhodné pro zaměstnance i zaměstnavatele vyhýbat se rozšiřování počtu soupeřících organizací, monopolní situace zavedená právními předpisy je v rozporu se zásadou svobodné volby organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 288; a 338. zprávu, Případ č. 2348, odst. 995.)

While it is generally to the advantage of workers and employers to avoid the proliferation of competing organizations, a monopoly situation imposed by law is at variance with the principle of free choice of workers' and employers' organizations.

321. Jednota odborového hnutí by neměla být zaváděna státem prostřednictvím právních předpisů, protože by to bylo v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 289; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 220; a 324. zprávu, Případ č. 2067, odst. 988.)

Unity within the trade union movement should not be imposed by the State through legislation because this would be contrary to the principles of freedom of association.

322. Vláda by neměla ani podporovat, ani blokovat právní pokus odborové organizace vytlačit existující organizaci. Zaměstnanci by měli mít možnost svobodně si zvolit odborovou organizaci, která podle jejich názoru bude nejlépe podporovat jejich zaměstnanecké zájmy bez zásahu orgánů veřejné moci. Předcházet pluralitě odborových organizací může být ku prospěchu zaměstnanců, ale tato volba by měla být učiněna svobodně a dobrovolně. Zařazením obratu „organizace podle své vlastní volby“ do úmluvy č. 87 Mezinárodní konference práce uznala, že jednotlivci si mohou z profesních, náboženských nebo politic-

kých důvodů vybrat mezi několika organizacemi zaměstnanců nebo zaměstnavatelů. Nevyslovila se však k tomu, zda je v zájmu zaměstnanců a zaměstnavatelů jednotné odborové hnutí vhodnější než pluralita odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 290.)

The government should neither support nor obstruct a legal attempt by a trade union to displace an existing organization. Workers should be free to choose the union which, in their opinion, will best promote their occupational interests without interference by the authorities. It may be to the advantage of workers to avoid a multiplicity of trade unions, but this choice should be made freely and voluntarily. By including the words "organizations of their own choosing" in Convention No. 87, the International Labour Conference recognized that individuals may choose between several workers' or employers' organizations for occupational, denominational or political reasons. It did not pronounce as to whether, in the interests of workers and employers, a unified trade union movement is preferable to trade union pluralism.

323. Pokud jedna vláda prohlásila, že nebyla připravena „tolerovat“ rozdělení odborového hnutí na několik směrů a že byla rozhodnuta zavést jednotu v celém hnutí, Výbor připomněl, že článek 2 úmluvy č. 87 stanoví, že pracovníci a zaměstnavatelé mají mít právo ustavovat organizace „podle své vlastní volby“ a stát se členy těchto organizací. Toto ustanovení úmluvy není v žádném případě zamýšleno jako vyjádření podpory buď myšlenky odborové jednoty, nebo myšlenky odborové plurality. Je zamýšleno sdělit, na jedné straně, že v mnoha zemích existuje několik organizací, z nichž si pracovníci či zaměstnavatelé mohou chtít svobodně vybrat, a na druhé straně, že pracovníci si mohou chtít v zemi, kde doposud pluralita neexistuje, ustavovat nové organizace. Jinými slovy, přestože úmluva zjevně nezamýšlí učinit odborovou pluralitu povinností, vyžaduje alespoň, aby tato pluralita byla nadále ve všech případech možná. V souladu s tím by jakýkoli vládní postoj znamenající „zavedení“ jedině odborové organizace byl v rozporu s článkem 2 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 291; 337. zprávu, Případ č. 2258, odst. 836; a 338. zprávu, Případ č. 2348, odst. 995.)

Where one government stated that it was not prepared to "tolerate" a trade union movement split into several tendencies and that it was determined to impose unity on the whole movement, the Committee recalled that Article 2 of Convention No. 87 provides that workers and employers shall have the right to establish and to join organizations "of their own choosing". This provision of the Convention is in no way intended as an expression of support either for the idea of trade union unity or for that of trade union diversity. It is intended to convey, on the one hand, that in many countries there are several organizations among which the workers or the employers may wish to choose freely and, on the other hand, that workers and employers may wish to establish new organizations in a country where no such diversity has hitherto been found. In other words, although the Convention is evidently not intended to make trade union diversity an obligation, it does at least require this diversity to remain possible in all cases. Accordingly, any governmental attitude involving the "imposition" of a single trade union organization would be contrary to Article 2 of Convention No. 87.

324. Situace, kdy je jednotlivci odepřena jakákoli možnost volby mezi různými organizacemi z důvodu, že právní úprava povoluje existenci jen jedné organizace v oblasti, ve které tento jednatel vykonává své povolání, je neslu-

čitelná se zásadami vtělenými do úmluvy č. 87; ve skutečnosti taková ustanovení zakládají legislativními prostředky odborový monopol, což je nutné odlišit jak od doložek na ochranu odborů a praxe, tak od situací, kdy pracovníci dobrovolně utvoří jedinou organizaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 292; a 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 220.)

A situation in which an individual is denied any possibility of choice between different organizations, by reason of the fact that the legislation permits the existence of only one organization in the area in which that individual carries on his or her occupation, is incompatible with the principles embodied in Convention No. 87; in fact, such provisions establish, by legislation, a trade union monopoly which must be distinguished both from union security clauses and practices and from situations in which the workers voluntarily form a single organization.

325. Pravomoc uložit všem zaměstnancům určité kategorie povinnost platit příspěvky jediné národní odborové organizaci, jejíž ustavení je povoleno podle odvětví průmyslu a podle regionu, je neslučitelná se zásadou, že pracovníci by měli mít právo stát se členy organizací „podle své vlastní volby“. Za uvedených okolností se zdá, že zákonná povinnost platit příspěvky této monopolní odborové organizaci, ať jsou pracovníci jejími členy či nikoli, představuje další posvěcení a posílení tohoto monopolu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 293.)

The power to impose an obligation on all the workers in the category concerned to pay contributions to the single national trade union, the establishment of which is permitted by branch of industry and by region, is not compatible with the principle that workers should have the right to join organizations “of their own choosing”. In these circumstances, it would seem that a legal obligation to pay contributions to that monopoly trade union, whether workers are members or not, represents a further consecration and strengthening of that monopoly.

326. Výbor požádal, aby stát změnil svou právní úpravu tak, aby vyjasnil, zda skutečnost, že již existuje odborová organizace pro stejné zaměstnance, jako jsou ti, které organizuje nebo zamýšlí organizovat nová organizace usilující o registraci, nebo že existující organizace je držitelem osvědčení k vyjednávání vztahujícímu se na stejnou skupinu zaměstnanců, nemůže vést k opodstatněným námitkám dostatečně odůvodňujícím odmítnutí registrátora zaregistrovat novou odborovou organizaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 295.)

The Committee has suggested that a State should amend its legislation so as to make it clear that when a trade union already exists for the same employees as those whom a new union seeking registration is organizing or is proposing to organize, or the fact that the existing union holds a bargaining certificate in respect of such class of employees, this cannot give rise to objections of sufficient substance to justify the registrar in refusing to register the new union.

327. Výbor podpořil stanovisko Výboru expertů pro provádění úmluv a doporučení uplatňující námitky proti právní úpravě přijaté za účelem zřízení a udržování systému jediné odborové organizace tím, že výslovně zmiňuje národní odborovou konfederaci. Výbor expertů zastává názor, že taková úprava představuje překážku ustavení další konfederace, pokud ji pracovníci budou chtít.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 296.)

The Committee has endorsed the position of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations in taking exception to legislation designed to set up and maintain a single trade union system by expressly mentioning the national trade union confederation. The Committee of Experts has considered that this constitutes an obstacle to the creation of another confederation if the workers so wish.

328. Právní předpisy opravňující zamítnout žádost o registraci, jestliže jiná, již zaregistrovaná odborová organizace je dostatečně reprezentativní pro obhajobu zájmů, které má v úmyslu obhajovat odborová organizace usilující o registraci, znamená, že v rozporu se zásadami svobody sdružování může být v některých případech zaměstnancům odepřeno právo stát se členy organizace podle své vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 297; 304. zprávu, Případ č. 1865, odst. 249; a 305. zprávu, Případ č. 1883, odst. 393.)

A provision authorizing the refusal of an application for registration if another union, already registered, is sufficiently representative of the interests which the union seeking registration proposes to defend, means that, in certain cases, workers may be denied the right to join the organization of their own choosing, contrary to the principles of freedom of association.

329. Pokud organizace zaměstnanců samy požadovaly sjednocení odborových organizací, a tato žádost byla potvrzena způsobem, který ji postavil na roveň zákonné povinnosti, Výbor zdůraznil, že pokud je jednotné odborové hnutí pouze výsledkem projevu vůle zaměstnanců, tato situace nevyžaduje, aby byla stvrzena právními texty, jejichž existence by mohla vyvolávat dojem, že jednotné odborové hnutí je prostě výsledkem existující právní úpravy nebo je jen prostřednictvím takové právní úpravy udržováno.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 298.)

Where workers' organizations have themselves requested the unification of the trade unions, and this desire has been confirmed in such a way as to make it equivalent to a legal obligation, the Committee has pointed out that, when a unified trade union movement results solely from the will of the workers, this situation does not require to be sanctioned by legal texts, the existence of which might give the impression that the unified trade union movement is merely the result of existing legislation or is maintained only through such legislation.

330. Ani v situaci, kdy je odborové hnutí organizováno historicky jako jednotné, by právo nemělo tuto situaci institucionalizovat tím, že se bude zmiňovat například o jediné federaci jejím jménem, a to ani, pokud by tak činilo na přání existující odborové organizace. Ve skutečnosti by mělo být chráněno právo zaměstnanců, kteří se nechtějí stát členy federace nebo existující odborové organizace, a tito zaměstnanci by měli mít právo ustavovat organizace podle své vlastní volby, což není případ situace, kdy byl zaveden systém jediné odborové organizace právní úpravou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 299; a 315. zprávu, Případ č. 1935, odst. 21.)

Even in a situation where, historically speaking, the trade union movement has been organized on a unitary basis, the law should not institutionalize this situation by referring, for example, to the single federation by name, even if it is referring to the will of an existing trade union

organization. In fact, the right of workers who do not wish to join the federation or the existing trade unions should be protected, and such workers should have the right to form organizations of their own choosing, which is not the case in a situation where the law has imposed the system of the single trade union.

331. Požadavek, aby odborová organizace byla povinna získat doporučení určité ústřední organizace, aby byla řádně uznána, představuje pro zaměstnance překážku svobodného ustavování organizací podle své vlastní volby, a je proto v rozporu se svobodou sdružování.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1773, odst. 472.)

The requirement that a trade union is obliged to obtain the recommendation of a specific central organization in order to be duly recognized constitutes an obstacle for workers to establish freely the organization of their own choosing and is therefore contrary to freedom of association.

332. Odborová jednota dosažená dobrovolně by neměla být zakazována a měla by být respektována veřejnými orgány.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 220.)

Trade union unity voluntarily achieved should not be prohibited and should be respected by the public authorities.

Svoboda volby odborové struktury

333. Svobodný výkon práva ustavovat odborové organizace a stát se jejich členy zahrnuje svobodné určení struktury a složení odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 275; 306. zprávu, Případ č. 1862, odst. 103; 321. zprávu, Případ č. 1978, odst. 34; 325. zprávu, Případ č. 2100, odst. 430; 327. zprávu, Případ č. 2115, odst. 681; 330. zprávu, Případ č. 2207, odst. 907; 332. zprávu, Případ č. 2115, odst. 114, a Případ č. 2207, odst. 119; 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 592; a 335. zprávu, Případ č. 2308, odst. 1041.)

The free exercise of the right to establish and join unions implies the free determination of the structure and composition of unions.

334. Pracovníci by měli mít možnost svobodně se rozhodnout, zda na základní úrovni upřednostní ustavení závodní odborové organizace nebo jiné formy základní organizace, jako jsou např. odbory podle oboru jejich činnosti nebo podle druhu vykonávané práce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 279; 305. zprávu, Případ č. 1874, odst. 268; a 325. zprávu, Případ č. 2100, odst. 430.)

Workers should be free to decide whether they prefer to establish, at the primary level, a works union or another form of basic organization, such as an industrial or craft union.

335. Podle článku 2 úmluvy č. 87 mají pracovníci právo ustavovat organizace podle své vlastní volby, včetně organizací seskupujících dohromady zaměstnance z různých pracovišť a různých měst.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 283; a 306. zprávu, Případ č. 1862, odst. 103.)

Under Article 2 of Convention No. 87, workers have the right to establish organizations of their own choosing, including organizations grouping together workers from different workplaces and different cities.

336. Omezení na základě právní úpravy místních veřejných služeb, že vyjednávání musí probíhat na regionální úrovni a že vyjednávací organizace proto může existovat jen na regionální úrovni, představuje omezení práva zaměstnanců ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své svobodné volby a volit zcela svobodně své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 284.)

The restriction established under a local public service law that negotiation must take place at the regional level, and that the negotiating organization must therefore only exist at the regional level, constitutes a limitation of the right of workers to establish and join organizations of their own choosing and to elect their representatives in full freedom.

337. Pokud jde o omezení bránící všem státním zaměstnancům v členství v odborových organizacích vyhrazených pro tuto skupinu zaměstnanců, je přípustné, aby základní organizace státních zaměstnanců byly omezeny jen na tuto skupinu zaměstnanců za podmínky, že jejich organizace nejsou současně uzavřeny pro zaměstnance žádného konkrétního ministerstva, odboru nebo služby, a že základní organizace se mohou svobodně stát členy federací a konfederací podle své vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 285.)

With regard to restrictions limiting all public servants to membership of unions confined to that category of workers, it is admissible for first-level organizations of public servants to be limited to that category of workers on condition that their organizations are not also restricted to employees of any particular ministry, department or service, and that the first-level organizations may freely join the federations and confederations of their own choosing.

Postihy ukládané za pokusy zakládat organizace

338. Opatření přijatá proti zaměstnancům, protože se pokusili ustavit nebo znovu ustavit organizace zaměstnanců vně oficiální odborové organizace, jsou neslučitelná se zásadou, že pracovníci by měli mít právo ustavovat organizace podle své vlastní volby a stát se členy těchto organizací bez předchozího schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 301; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 109; 328. zprávu, Případ č. 2160, odst. 658; 332. zprávu, Případ č. 2046, odst. 454; a 338. zprávu, Případ č. 2348, odst. 995.)

Measures taken against workers because they attempt to constitute organizations or to reconstitute organizations of workers outside the official trade union organization would be incompatible with the principle that workers should have the right to establish and join organizations of their own choosing without previous authorization.

Zvýhodňování nebo diskriminace konkrétních organizací

339. Výbor, s ohledem na omezení funkcí, které v jednom případě právní předpisy umožňovaly vykonávat některým skupinám odborových organizací, cítí, že rozlišování mezi odborovými organizacemi prováděné na základě vnitrostátní právní úpravy by mohlo mít nepřímý důsledek v podobě omezení svobody zaměstnanců být členy organizací podle své volby. Důvody, které vedly Výbor k zaujetí tohoto postoje, jsou následující. Platí obecné pravidlo, že pokud vláda poskytne výhodu konkrétní organizaci nebo tuto výhodu přeneše z jedné organizace ve prospěch jiné, existuje riziko, a to i v případě, kdy to není záměrem vlády, že jedna odborová organizace bude ve vztahu k ostatním nespravedlivě zvýhodněna nebo znevýhodněna, a tak dojde k diskriminačnímu jednání. Přesněji, zvýhodněním nebo znevýhodněním jedné organizace ve vztahu k ostatním může vláda buď přímo, nebo nepřímo ovlivnit rozhodování zaměstnanců, pokud jde o organizaci, již se chtějí stát členy, protože se budou chtít bezesporu stát členy organizace, která jim bude nejlépe schopna sloužit, i kdyby je jejich přirozená preference vedla k tomu, aby se z profesních, náboženských, politických nebo jiných důvodů stali členy jiné organizace. Svoboda stran rozhodnout se o svém členství je právem výslovně stanoveným v úmluvě č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 303; a 328. zprávu, Případ č. 2139, odst. 445.)

Considering the limited functions which, in one case, were by law open to certain categories of trade unions, the Committee felt that the distinction made between trade unions under the national legislation could have the indirect consequence of restricting the freedom of workers to belong to the organizations of their choosing. The reasons which led the Committee to adopt this position are as follows. As a general rule, when a government can grant an advantage to one particular organization or withdraw that advantage from one organization in favour of another, there is a risk, even if such is not the government's intention, that one trade union will be placed at an unfair advantage or disadvantage in relation to the others, which would thereby constitute an act of discrimination. More precisely, by placing one organization at an advantage or at a disadvantage in relation to the others, a government may either directly or indirectly influence the choice of workers regarding the organization to which they intend to belong, since they will undeniably want to belong to the union best able to serve them, even if their natural preference would have led them to join another organization for occupational, religious, political or other reasons. The freedom of the parties to choose is a right expressly laid down in Convention No. 87.

340. Prostřednictvím příznivého nebo nepříznivého zacházení s konkrétní organizací v porovnání s jinými může být vláda schopná ovlivnit rozhodování zaměstnanců, pokud jde o organizaci, které se chtějí stát členem. Navíc vláda, která tak jedná záměrně, porušuje zásadu stanovenou v úmluvě č. 87, že veřejné orgány se musí zdržet jakéhokoli zásahu, který by omezoval práva stanovená v úmluvě nebo zabraňoval jejich zákonnému provádění; méně přímo by to také porušilo zásadu, že právo země nemá oslabovat záruky stanovené v úmluvě, ani nemá být uplatňováno tak, aby záruky dané v úmluvě narušilo. Bylo by proto žádoucí, aby odborové organizace, pokud jim vláda hodlá poskytnout některé materiální možnosti, bylo poskytováno v tomto ohledu stejné zacházení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 304; 324. zprávu, Případ č. 2067, odst. 988; 325. zprávu, Případ č. 1888, odst. 397; 328. zprávu, Případ č. 2139, odst. 445; 330. zprávu, Případ č. 2200, odst. 1100; 331. zprávu, Případ č. 2090, odst. 164; 334. zprávu, Případ č. 2200, odst. 750; 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1272; a 338. zprávu, Případ č. 2200, odst. 325.)

By according favourable or unfavourable treatment to a given organization as compared with others, a government may be able to influence the choice of workers as to the organization which they intend to join. In addition, a government which deliberately acts in this manner violates the principle laid down in Convention No. 87 that the public authorities shall refrain from any interference which would restrict the rights provided for in the Convention or impede their lawful exercise; more indirectly, it would also violate the principle that the law of the land shall not be such as to impair, nor shall it be so applied as to impair, the guarantees provided for in the Convention. It would seem desirable that, if a government wishes to make certain facilities available to trade union organizations, these organizations should enjoy equal treatment in this respect.

341. V případě, ve kterém existoval přinejmenším úzký pracovní vztah mezi odborovou organizací a správními orgány působícími v oblasti práce a ostatními orgány veřejné moci, Výbor zdůraznil význam, který přikládá rezoluci z roku 1952 týkající se nezávislosti odborového hnutí, a vyzval vládu, aby se zdržela zvýhodňování nebo diskriminování jakékoli konkrétní odborové organizace, a požádal ji, aby zaujímal ve svých stycích se všemi organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů neutrální přístup tak, aby byly všechny postaveny na stejnou úroveň.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 305; 309. zprávu, Případ č. 1851/1922, odst. 242; a 323. zprávu, Případ č. 1888, odst. 192.)

In a case in which there was at the very least a close working relationship between a trade union and the labour and other authorities, the Committee emphasized the importance it attaches to the resolution of 1952 concerning the independence of the trade union movement and urged the government to refrain from showing favouritism towards, or discriminating against, any given trade union, and requested it to adopt a neutral attitude in its dealings with all workers' and employers' organizations, so that they are all placed on an equal footing.

342. Při více než jedné příležitosti Výbor přezkoumal případy, ve kterých byla vznesena obvinění, že veřejné orgány svým přístupem zvýhodnily nebo diskriminovaly jednu nebo více odborových organizací:

(1) nátlakem vyvinutým na zaměstnance prostřednictvím veřejných prohlášení orgánů veřejné moci;

(2) nerovným rozdělením dotací mezi odborové organizace nebo poskytnutím prostor pro pořádání shromáždění nebo výkon činností jedné z více odborových organizací;

(3) odmítnutím uznat vedoucí představitele některých organizací při výkonu jejich legitimních činností.

Diskriminace takovýmito nebo obdobnými metodami může neformálním způsobem ovlivňovat členství zaměstnanců v odborové organizaci. Je proto někdy obtížné ji dokázat. Skutečností nicméně zůstává, že jakákoli diskriminace tohoto druhu ohrožuje právo zaměstnanců ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby zakotvené v úmluvě č. 87 článku 2.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 306; 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 146; 334. zprávu, Případ č. 2200, odst. 750, a Případ č. 2249, odst. 871; a 338. zprávu, Případ č. 2200, odst. 325.)

On more than one occasion, the Committee has examined cases in which allegations were made that the public authorities had, by their attitude, favoured or discriminated against one or more trade union organizations:

- (1) *pressure exerted on workers by means of public statements made by the authorities;*
- (2) *unequal distribution of subsidies among unions or the granting to one union, rather than to the others, of premises for holding its meetings or carrying on its activities;*
- (3) *refusal to recognize the leaders of certain organizations in the performance of their legitimate activities.*

Discrimination by such methods, or by others, may be an informal way of influencing the trade union membership of workers. It is therefore sometimes difficult to prove. The fact, nevertheless, remains that any discrimination of this kind jeopardizes the right of workers set out in Convention No. 87, Article 2, to establish and join organizations of their own choosing.

343. Jak vládní orgány, tak zaměstnavatelé by se měli zdržet jakékoli diskriminace odborových organizací, zejména pokud jde o uznání jejich představitelů, kteří se snaží vykonávat legitimní odborovou činnost.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 307; 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 146; 324. zprávu, Případ č. 2055, odst. 683; a 338. zprávu, Případ č. 2374, odst. 509.)

Both the government authorities and employers should refrain from any discrimination between trade union organizations, especially as regards recognition of their leaders who seek to perform legitimate trade union activities.

344. Situace, ve kterých místní orgány zasahují do činností svobodně ustavené odborové organizace tím, že zakládají alternativní organizace zaměstnanců a podněcují zaměstnance užitím nepoctivých prostředků, aby změnily jejich členskou základnu, ohrožují právo zaměstnanců ustavovat organizace a stát se členy těchto organizací podle své vlastní volby.

(Viz 330. zprávu, Případ č. 2144, odst. 719.)

Situations in which the local authorities interfere in the activities of a freely constituted trade union by establishing alternative workers' organizations and inciting workers using unfair means to change their membership violate the right of workers to establish and join organizations of their own choosing.

345. Obecně skutečnost, že vláda může nabídnout využití prostor konkrétní organizaci nebo vypovědět konkrétní organizaci z prostor, které užívá, aby je nabídla jiné organizaci, může, i když to není zamýšleno, vést k příznivému nebo nepříznivému zacházení s konkrétní odborovou organizací ve srovnání s ostatními, a tím i k diskriminačnímu jednání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 308.)

Generally, the fact that a government is able to offer the use of premises to a particular organization, or to evict a given organization from premises which it has been occupying in order to offer them to another organization, may, even if this is not intended, lead to the favourable or unfavourable treatment of a particular trade union as compared with others, and thereby constitute an act of discrimination.

Přípustné výsady pro nejrepresentativnější odborové organizace

(Viz též odst. 339 a 949 až 980)

346. Výbor při několika příležitostech, zejména během diskuse o návrhu úmluvy o právu organizovat se a kolektivně vyjednávat, poukázal na to, že Mezinárodní konference práce se zabývala otázkou reprezentativní povahy odborových organizací a do určité míry souhlasila s rozlišováním, které je mezi různými organizacemi, kterých se to týká, často činěno podle toho, jak jsou reprezentativní. Článek 3 odstavec 5 Ústavy MOP obsahuje pojem „nejrepresentativnějších“ organizací. Proto má výbor za to, že pouhá skutečnost, že právo země rozlišuje mezi nejrepresentativnějšími odborovými organizacemi a ostatními odborovými organizacemi, není sama o sobě předmětem kritiky. Takové rozlišování by ale nemělo mít za následek, že nejrepresentativnějším organizacím budou přiznány výsady při zastupování nad rámec jejich priority náležející z důvodu, že mají pro takové účely, jako je kolektivní vyjednávání nebo projednávání s vládami nebo nominování delegátů do mezinárodních orgánů, největší členskou základnu. Jinými slovy, toto rozlišování by nemělo vést ke zbavení odborových organizací, které nejsou uznány jako nejrepresentativnější, základních prostředků pro obhajování zaměstnaneckých zájmů jejich členů, organizování jejich správy a činností a formulování jejich programů, jak je stanoveno v úmluvě č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 309; 332. zprávu, Případ č. 2216, odst. 908; a 337. zprávu, Případ č. 2334, odst. 1219.)

The Committee has pointed out on several occasions, and particularly during discussion on the draft of the Right to Organize and Collective Bargaining Convention, that the International Labour Conference referred to the question of the representative character of trade unions, and, to a certain extent, it agreed to the distinction that is sometimes made between the various unions concerned according to how representative they are. Article 3, paragraph 5, of the Constitution of the ILO includes the concept of “most representative” organizations. Accordingly, the Committee felt that the mere fact that the law of a country draws a distinction between the most representative trade union organizations and other trade union organizations is not in itself a matter for criticism. Such a distinction, however, should not result in the most representative organizations being granted privileges extending beyond that of priority in representation, on the ground of their having the largest membership, for such purposes as collective bargaining or consultation by governments, or for the purpose of nominating delegates to international bodies. In other words, this distinction should not have the effect of depriving trade union organizations that are not recognized as being among the most representative of the essential means for defending the occupational interests of their members, for organizing their administration and activities and formulating their programmes, as provided for in Convention No. 87.

347. Určení nejrepresentativnější odborové organizace by vždy mělo být založeno na objektivních a předem určených kritériích, aby se předešlo možnosti stranění nebo zneužití.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 314; 305. zprávu, Případ č. 1871, odst. 79, a Případ č. 1765, odst. 98; 327. zprávu, Případ č. 2132, odst. 661; 331. zprávu, Případ č. 2132, odst. 588; a 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 827.)

The determination of the most representative trade union should always be based on objective and pre-established criteria so as to avoid any opportunity for partiality or abuse.

348. Předem určená, přesná a objektivní kritéria pro určení reprezentativnosti organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů by měla být stanovena právními předpisy a její určení by nemělo být ponecháno na volné úvaze vlád.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 315; 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 325; 331. zprávu, Případ č. 2132, odst. 588; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 827; a 337. zprávu, Případ č. 2334, odst. 1220.)

Pre-established, precise and objective criteria for the determination of the representativity of workers' and employers' organizations should exist in the legislation and such a determination should not be left to the discretion of governments.

349. Úmluvy č. 87 a 98 jsou slučitelné se systémy, které určují reprezentativnost odborových organizací pro výkon kolektivních odborových práv na základě velikosti aktuální členské základny odborové organizace, i se systémy, které určují reprezentativnost odborové organizace na základě všeobecného hlasování všech zaměstnanců nebo funkcionářů, nebo kombinací obou systémů.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 2040, odst. 669.)

Conventions Nos. 87 and 98 are compatible with systems which envisage union representation for the exercise of collective trade union rights based on the degree of actual union membership, as well as those envisaging union representation on the basis of general ballots of workers or officials, or a combination of both systems.

350. Systém, podle kterého rozdělení počtu odborových důvěrníků sdružených organizací je určeno výborem odpovědným za ověřování stavu odborové členské základny různých organizací, je v souladu se zásadami svobody sdružování, pokud poskytuje určité záruky. Ochrana údajů, týkajících se členství v odborech, je základním aspektem lidských práv, zejména pokud jde o právo na soukromí; jelikož ověřování stavu členské základny odborové organizace je předmětem přísných záruk, neexistuje důvod, proč by nebylo v souladu s dodržováním uvedených práv nebo nezaručovalo zachování mlčenlivosti ve vztahu k totožnosti členů. Je také důležité, aby orgány odpovědné za ověřování stavu členské základny odborových organizací požívaly důvěry všech takových organizací.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 2040, odst. 669.)

A system under which the apportioning of the number of union stewards for joint organizations is determined by a committee responsible for verifying the trade union membership of the different organizations is compatible with the principles of freedom of association, as long as it offers certain guarantees. Clearly, the protection of data regarding union membership is a fundamental aspect of human rights and, in particular, with regard to the right to privacy; however, inasmuch as the verification of union membership is subject to strict guarantees, there is no reason why it should not be compatible with the observance of such rights or guarantee confidentiality in respect of members' identities. It is also important for the bodies responsible for verifying the membership levels of union organizations to enjoy the confidence of all such organizations.

351. Rozhodnutí zjistit nebo ověřit reprezentativní povahu odborových organizací lze nejlépe zabezpečit, pokud je zajištěna ve vysoké míře diskrétnost a nestrannost. Ověření reprezentativní povahy odborové organizace by proto mělo být provedeno apriorně nezávislým a nestranným orgánem.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 325.)

The determination to ascertain or verify the representative character of trade unions can best be ensured when strong guarantees of secrecy and impartiality are offered. Thus, verification of the representative character of a union should a priori be carried out by an independent and impartial body.

352. Je zbytečné sestavovat seznam členů odborové organizace ke zjištění počtu jejích členů; ten vyplývá z evidence odborových členských příspěvků a není třeba vytvářet jmenný seznam, který by mohl usnadnit protiodborová diskriminační jednání.

(Viz 327. zprávu, Případ č. 2132, odst. 661.)

It is unnecessary to draw up a list of trade union members in order to determine the number of members; this will be evident from the record of trade union membership dues, and there is no need for a list of names which could make acts of antiunion discrimination easier.

353. Požadavek, který v praxi vznášejí orgány veřejné moci, na předání jmenného seznamu všech členů organizace a kopií jejich členských karet, aby určily nejreprezentativnější organizaci, představuje problém, pokud jde o zásady svobody sdružování. S tímto typem požadavku je spjata riziko represálií a protiodborové diskriminace.

(Viz 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 166.)

The requirement that the authorities make in practice of obtaining a list of the names of all the members of an organization and a copy of their membership card to determine the most representative organization poses a problem with regard to the principles of freedom of association. There is a risk of reprisals and anti-union discrimination inherent in this type of requirement.

354. Uznání možnosti plurality odborových organizací nepředjímá přiznání určitých práv a zvýhodnění nejreprezentativnějším organizacím. Určení nejreprezentativnější organizace se ale musí opírat o objektivní, předem určená a přesná kritéria, aby se předešlo jakékoli možnosti zaujatosti nebo zneužití, a rozlišování by obecně mělo být omezeno na přiznání určitých preferenčních práv, např. k takovým účelům, jako jsou kolektivní vyjednávání, projednání s orgány veřejné moci nebo jmenování delegátů do mezinárodních organizací.

(Viz 300. zprávu, Případ č. 1844, odst. 241.)

Recognizing the possibility of trade union pluralism does not preclude granting certain rights and advantages to the most representative organizations. However, the determination of the most representative organization must be based on objective, pre-established and precise criteria so as to avoid any possibility of bias or abuse, and the distinction should generally be limited to the recognition of certain preferential rights, for example for such purposes as collective bargaining, consultation by the authorities or the designation of delegates to international organizations.

355. Výbor zastává názor, že by odborovým organizacím mohly být přiznány určité výhody podle míry jejich reprezentativnosti, zejména pokud jde o zastupování. Ale zaujal názor, že zásah veřejných orgánů, pokud jde o takové výhody, by neměl nevhodně ovlivňovat rozhodování zaměstnanců, pokud jde o organizaci, které chtějí být členy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 311; 327. zprávu, Případ č. 2132, odst. 661; a 335. zprávu, Případ č. 2317, odst. 1083.)

The Committee has considered that certain advantages, especially with regard to representation, might be accorded to trade unions by reason of the extent of their representativeness. But it has taken the view that the intervention of the public authorities as regards such advantages should not be of such a nature as to influence unduly the choice of the workers in respect of the organization to which they wish to belong.

356. Skutečnost, že se v právní úpravě stanoví procento pro určení hranice reprezentativnosti organizací a pro udělení určitých výsad nejreprezentativnějším organizacím (zejména pro účely kolektivního vyjednávání), nevyvolává žádné potíže za předpokladu, že tato kritéria jsou objektivní, přesná a předem určená, aby se předešlo jakékoli možnosti zaujatosti nebo zneužití.

(Viz 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 166.)

The fact of establishing in the legislation a percentage in order to determine the threshold for the representativeness of organizations and grant certain privileges to the most representative organizations (in particular for collective bargaining purposes) does not raise any difficulty provided that the criteria are objective, precise and pre-established, in order to avoid any possibility of bias or abuse.

357. Výbor je názoru, že, pokud jde o právní úpravu zavádějící systém pro určení reprezentativnosti, nezdá se, že by přiznání práva zasedat v Hospodářské a sociální radě jen těm odborovým organizacím, které jsou považovány za nejreprezentativnější, nevhodně ovlivnilo zaměstnance při volbě organizace, jíž se chtějí stát členy, nebo zabránilo méně reprezentativním organizacím v obhajování zájmů jejich členů, organizování jejich činností a formulování jejich programů.

(Viz 311. zprávu, Případ č. 1968, odst. 502.)

The Committee has considered, with regard to legislation establishing a system for determining representativity, that granting the right to sit on the Economic and Social Council only to those trade union organizations deemed to be the most representative would not appear to influence workers unduly in the choice of organization that they wish to join, nor to prevent less representative organizations from defending the interests of their members, organizing their activities and formulating their programmes.

358. Výbor má za to, že systém registrace zavedený právní úpravou, která přiznává výhradní práva k vyjednávání registrovaným odborovým organizacím, by nebyl neslučitelný se zásadami svobody sdružování za předpokladu, že registrace je založena na objektivních a předem určených kritériích. Přiznání výhradních práv nejreprezentativnější organizaci by však nemělo znamenat, že

existence ostatních odborových organizací, jejichž členy by se mohli určití pracovníci, o které tu jde, chtít stát, je zakázána.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 312.)

The Committee has considered that a registration system set up by law which grants exclusive negotiation rights to registered unions would not be incompatible with the principles of freedom of association provided that the registration is based on objective and predetermined criteria. However, the granting of exclusive rights to the most representative organization should not mean that the existence of other unions to which certain involved workers might wish to belong is prohibited.

359. Menšinovým odborovým organizacím, kterým bylo právo kolektivně vyjednávat odepřeno, by mělo být dovoleno vykonávat jejich činnosti a alespoň vystupovat jménem svých členů a zastupovat je v případě jejich individuálních nároků.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 313; a 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 168.)

Minority trade unions that have been denied the right to negotiate collectively should be permitted to perform their activities and at least to speak on behalf of their members and represent them in the case of an individual claim.

Právo stát se svobodně členem organizací

360. Pracovníci by měli mít možnost, pokud si to přejí, stát se členy odborových organizací současně na odvětvové i na podnikové úrovni.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 317; a 325. zprávu, Případ č. 2100, odst. 430.)

Workers should be able, if they so wish, to join trade unions at the branch level as well as the enterprise level at the same time.

361. V jednom případě, kdy člen odborové organizace, který chtěl ukončit své členství v odborové organizaci, tak mohl učinit pouze za přítomnosti notáře, který musel ověřit totožnost dotyčné osoby a její podpis, Výbor konstatoval, že tento požadavek sám o sobě nezakládá porušení odborových práv za předpokladu, že je to formalita, která by v praxi mohla být jednoduše a bez prodlení splněna. Ovšem, kdyby takový požadavek za určitých okolností mohl zaměstnancům, kteří chtějí z odborové organizace vystoupit, způsobit praktické potíže, mohl by omezovat svobodné uplatnění jejich práva stát se členy organizací podle své vlastní volby. Aby se takové situaci předešlo, Výbor vyjádřil názor, že by vláda měla prověřit možnost zavedení jiné metody vzdání se členství v odborové organizaci, která by dotyčným zaměstnancům nepůsobila žádné praktické nebo finanční problémy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 319.)

In one case where any member of a trade union who wished to resign from the union could only do so in the presence of a notary who had to verify the identity of the person concerned and attest his or her signature, the Committee considered that this requirement in itself did not constitute an infringement of trade union rights provided that this was a formality which, in practice, could be carried out easily and without delay. However, if such a requirement could, in certain circumstances, present practical difficulties for workers wishing to withdraw from a union,

it might restrict the free exercise of their right to join organizations of their own choosing. In order to avoid such a situation, the Committee considered that the government should examine the possibility of introducing an alternative method of resigning from a union which would involve no practical or financial difficulties for the workers concerned.

362. Výbor naléhal na vládu, aby stáhla požadavek vládní Divize pro kontrolu zaměstnávání námořníků, že námořníci musí před opuštěním země podepsat přísežné prohlášení omezující jejich právo stát se členy mezinárodní odborové organizace nebo ji kontaktovat s žádostí o pomoc při ochraně svých zaměstnaneckých zájmů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 320.)

The Committee urged a government to withdraw the requirement by the Seamen Employment Control Division that seafarers must sign an affidavit before leaving the country restricting their right to affiliate with or contact an international trade union organization for assistance to protect their occupational interests.

Doložky na ochranu odborů

(Viz též odst. 324 a 480)

363. Mělo by být rozlišováno mezi doložkami na ochranu odborů, které jsou právními předpisy uznávány, a těmi, které jsou jimi upraveny, z nichž zřejmě jen ty druhé vedou k systému odborového monopolu, který je v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 321; a 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 220.)

A distinction should be made between union security clauses allowed by law and those imposed by law, only the latter of which appear to result in a trade union monopoly system contrary to the principles of freedom of association.

364. Přípustnost doložek na ochranu odborů v kolektivních smlouvách byla ponechána na vlastním uvážení ratifikujících států, o čemž svědčí přípravné práce k úmluvě č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 322.)

The admissibility of union security clauses under collective agreements was left to the discretion of ratifying States, as evidenced by the preparatory work for Convention No. 98.

365. Problémy související s doložkami na ochranu odborů by měly být řešeny na národní úrovni v souladu s národní praxí a systémem průmyslových vztahů v každé zemi. Jinými slovy, obě situace, jak ty, kdy jsou doložky na ochranu odborů povoleny, tak ty, kdy jsou zakázány, mohou být považovány za situace, které jsou v souladu se zásadami a standardy MOP o svobodě sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 323; 329. zprávu, Případ č. 2136, odst. 102; a 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 721.)

Problems related to union security clauses should be resolved at the national level, in conformity with national practice and the industrial relations system in each country. In other words, both situations where union security clauses are authorized and those where they are prohibited

can be considered to be in conformity with ILO principles and standards on freedom of association.

366. V některých případech, kdy byly zavedeny srážky odborových příspěvků a jiné formy ochrany odborů nikoli platnou právní úpravou, ale kolektivními smlouvami nebo na základě praxe existující mezi oběma stranami, Výbor odmítl přezkoumat vznesená obvinění, opíraje svou argumentaci o stanovisko Výboru pro průmyslové vztahy ustaveného Mezinárodní konferencí práce v roce 1949, podle kterého úmluva č. 87 nemůže být v žádném případě vykládána tak, že povoluje nebo zakazuje dohody na ochranu odborů, takovéto otázky jsou předmětem regulace v souladu s vnitrostátní praxí. Podle tohoto stanoviska, ty země, a zvláště ty, ve kterých existuje pluralita odborových organizací, by v žádném případě nebyly zavázány ustanoveními úmluvy, aby povolily doložky na ochranu odborů, buď právní úpravou, nebo v rámci zvykového práva, zatímco jiné země, které takové doložky připouštějí, by neměly být stavěny do pozice, kdy by nemohly úmluvu ratifikovat.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 324.)

In certain cases where the deduction of union contributions and other forms of union protection were instituted, not in virtue of the legislation in force, but as a result of collective agreements or established practice existing between both parties, the Committee has declined to examine the allegations made, basing its reasoning on the statement of the Committee on Industrial Relations appointed by the International Labour Conference in 1949, according to which Convention No. 87 can in no way be interpreted as authorizing or prohibiting union security arrangements, such questions being matters for regulation in accordance with national practice. According to this statement, those countries – and more particularly those countries having trade union pluralism – would in no way be bound under the provisions of the Convention to permit union security clauses either by law or as a matter of custom, while other countries which allow such clauses would not be placed in the position of being unable to ratify the Convention.

367. Výbor, opíraje se o svou argumentaci k prohlášení učiněnému Výborem pro průmyslové vztahy Mezinárodní konference práce v roce 1949, konstatuje, že právní úprava, která stanoví, že nikdo nemůže být nucen stát se členem odborové organizace, či nikoli, sama o sobě neporušuje úmluvy č. 87 a 98.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 329.)

Basing its reasoning on the declaration made in 1949 by the Committee on Industrial Relations of the International Labour Conference, the Committee has considered that legislation which provides that no one shall be compelled to join or not to join a trade union does not in itself infringe Conventions Nos. 87 and 98.

368. Pokud existující dohody na ochranu odborů vyžadující členství v určité organizaci jako podmínku pro získání zaměstnání, mohlo by docházet k diskriminaci, jestliže by na osobách ucházejících se o takové členství bylo vyžadováno splnění přehnaných podmínek.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 330.)

*Where union security arrangements exist requiring membership of a given organization as a condition of employment, there might be **discrimination if unreasonable conditions** were to be imposed upon persons seeking such membership.*

6. PRÁVO ORGANIZACÍ VYPRACOVÁVAT SVÉ STANOVY A PRAVIDLA

Právní úprava vnitřního fungování organizací

(Viz též odst. 392, 401, 405, 427, 430 a 473)

369. Právní úprava, která podrobně reguluje vnitřní fungování organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů, představuje vážné riziko zásahů veřejných orgánů. Pokud je taková úprava veřejnými orgány považovaná za nezbytnou, měla by vymezit jednoduchý všeobecný rámec, ve kterém by byla ponechána organizacím co největší autonomie v jejich fungování a správě. Omezení této zásady by měla mít jediný cíl, a to ochranu zájmů členů a zaručení demokratického fungování organizací. Navíc by měl existovat postup pro odvolání se k nestrannému a nezávislému soudnímu orgánu, aby se předešlo jakémukoli nebezpečí nadměrného či svévolného zasahování do svobodného fungování organizací.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 331; a 321. zprávu, Případ č. 2011, odst. 215.)

Legislative provisions which regulate in detail the internal functioning of workers' and employers' organizations pose a serious risk of interference by the public authorities. Where such provisions are deemed necessary by the public authorities, they should simply establish an overall framework in which the greatest possible autonomy is left to the organizations in their functioning and administration. Restrictions on this principle should have the sole objective of protecting the interests of members and guaranteeing the democratic functioning of organizations. Furthermore, there should be a procedure for appeal to an impartial and independent judicial body so as to avoid any risk of excessive or arbitrary interference in the free functioning of organizations.

370. Podle názoru Výboru pouhá existence právní úpravy týkající se odborových organizací sama o sobě nepředstavuje porušení odborových práv, neboť stát smí legitimně přijímat opatření, která zajistí, že stanovy a pravidla odborových organizací budou vypracovávány v souladu s právem. Na druhé straně, žádná právní úprava přijatá v této oblasti by neměla podkopávat práva zaměstnanců vymezená zásadami svobody sdružování. Příliš podrobná či omezující právní úprava v této oblasti může v praxi bránit vytváření a rozvoji odborových organizací.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 332; a 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 326.)

In the Committee's opinion, the mere existence of legislation concerning trade unions in itself does not constitute a violation of trade union rights, since the State may legitimately take measures to ensure that the constitutions and rules of trade unions are drawn up in accordance with the law. On the other hand, any legislation adopted in this area should not undermine the rights of workers as defined by the principles of freedom of association. Overly detailed or restrictive legal provisions in this area may in practice hinder the creation and development of trade union organizations.

371. Aby bylo zaručeno právo organizací zaměstnanců zcela svobodně vypracovávat své stanovy a pravidla, měla by vnitrostátní právní úprava stanovit jen formální požadavky týkající se odborových stanov, a stanovy a pravidla by neměly podléhat předchozímu schválení veřejnými orgány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 333; 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 323; 321. zprávu, Případ č. 2011, odst. 215; 327. zprávu, Případ č. 2115, odst. 681; 330. zprávu, Případ č. 2207, odst. 907; 332. zprávu, Případ č. 2115, odst. 114, a Případ č. 2207, odst. 119; a 335. zprávu, Případ č. 2308, odst. 1041.)

To guarantee the right of workers' organizations to draw up their constitutions and rules in full freedom, national legislation should only lay down formal requirements as regards trade union constitutions, and the constitutions and rules should not be subject to prior approval by the public authorities.

372. Požadavky týkající se územní působnosti a počtu členů odborové organizace by měly být ponechány na odborových organizacích, aby si je stanovily ve svých vlastních interních předpisech. Jakákoli právní úprava, která jde nad rámec formálních požadavků, může ve skutečnosti bránit ustavování a rozvoji organizací a představovat zásah, který je v rozporu s článkem 3 odstavcem 2 úmluvy.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 2038, odst. 529.)

Requirements regarding territorial competence and number of union members should be left for trade unions to determine in their own by-laws. In fact, any legislative provisions that go beyond formal requirements may hinder the establishment and development of organizations and constitute interference contrary to Article 3, paragraph 2, of the Convention.

373. Úprava požadující, aby pravidla odborové organizace vyhovovala vnitrostátním zákonným požadavkům, neporušuje zásadu, že organizace zaměstnanců mají mít právo zcela svobodně vypracovávat své stanovy a pravidla za předpokladu, že takové zákonné požadavky samy o sobě nenarušují zásadu svobody sdružování, a že při schvalování těchto pravidel není příslušný orgán veřejné moci oprávněn jednat dle vlastního uvážení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 334.)

A provision that union rules shall comply with national statutory requirements is not in violation of the principle that workers' organizations shall have the right to draw up their constitutions and rules in full freedom, provided that such statutory requirements in themselves do not infringe the principle of freedom of association and provided that approval of the rules by the competent authority is not within the discretionary powers of such authorities.

374. Vypracovávání stanov ústředních organizací zaměstnanců samotnými veřejnými orgány znamená porušení zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 335; a 299. zprávu, Případ č. 1772, odst. 132.)

The drafting by the public authorities themselves of the constitutions of central workers' organizations constitutes a violation of the principles of freedom of association.

375. Pokud je při schvalování odborových pravidel příslušný orgán veřejné moci oprávněn jednat dle vlastního uvážení, není to v souladu s všeobecně přijímanou zásadou, že organizace zaměstnanců mají mít právo vypracovávat zcela svobodně své stanovy a pravidla.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 336.)

Where the approval of trade union rules is within the discretionary powers of a competent authority, this is not compatible with the generally accepted principle that workers' organizations shall have the right to draw up their constitutions and rules in full freedom.

376. Existence práva odvolat se k soudům v souvislosti se schvalováním interních předpisů neznamená sama o sobě dostačující záruku. Nezměnila by se povaha pravomocí svěřených správním orgánům a soudy by mohly pouze ověřit, zda právní úprava byla aplikována správně. Soudy by proto měly být oprávněny přezkoumat podstatu případu i důvody, o které se opírá správní rozhodnutí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 337.)

The existence of a right to appeal to the courts in connection with the approval of by-laws does not in itself constitute a sufficient guarantee. This would not change the nature of the powers conferred on the administrative authorities and the courts would only be able to ensure that the legislation had been correctly applied. The courts should, therefore, be entitled to re-examine the substance of the case, as well as the grounds on which an administrative decision is based.

377. Právní úprava, která zmocňuje vládu vznášet za určitých okolností námitky proti založení odborové organizace v době do tří měsíců od data registrace jejích interních předpisů, je v rozporu se základní zásadou, že zaměstnavatelé a zaměstnanci by měli mít právo ustavovat organizace podle jejich vlastní volby bez předchozího schválení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 338.)

A legal provision which authorizes the government in certain circumstances to object to the setting up of a trade union within a period of three months from the date of registration of its by-laws is in contradiction with the basic principle that employers and workers should have the right to establish organizations of their own choosing without previous authorization.

378. Existence právní úpravy zaměřené na podporu demokratických zásad v rámci odborových organizací, je přijatelná. Tajné a přímé hlasování je nepochybně demokratickým procesem a jako takové nemůže být kritizováno.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 339.)

The existence of legislation which is designed to promote democratic principles within trade union organizations is acceptable. Secret and direct voting is certainly a democratic process and cannot be criticized as such.

379. Výčet podrobností, které musí být obsaženy ve stanovách odborové organizace, v právní úpravě, není sám o sobě porušením práva organizací zaměstnanců vypracovávat zcela svobodně svá vnitřní pravidla.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 340; a 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 690.)

The listing in the legislation of the particulars that must be contained in a union's constitution is not in itself an infringement of the right of workers' organizations to draw up their internal rules in full freedom.

380. Závazný seznam funkcí a cílů, které sdružení musí mít, a který je nepřiměřeně obsáhlý a podrobný, může v praxi bránit ustavování a rozvoji organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 341.)

A mandatory list of functions and aims that associations must have that is excessively extensive and detailed may in practice hinder the establishment and development of organizations.

381. Dodatky ke stanovám odborové organizace by měly být diskutovány a přijímány samotnými členy odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 342; a 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 323.)

Amendments to the constitution of a trade union should be debated and adopted by the union members themselves.

382. V některých zemích právo vyžaduje, aby většina členů odborové organizace, alespoň při prvním hlasování, rozhodla o záležitostech, které ovlivňují samotnou existenci organizace nebo její strukturu (přijetí stanov a jejich dodatky, zánik, atd.). V takových případech, zahrnujících základní záležitosti týkající se existence odborové organizace a její struktury nebo základních práv jejích členů, nepředstavuje úprava pravidla většinového hlasování pro přijímání rozhodnutí s tím spojených správními předpisy zásah, který by byl v rozporu s úmluvou, za předpokladu, že tato úprava vážně nebrání chodu odborové organizace, zejména neznemožňuje v praxi přijímat za běžných okolností potřebná rozhodnutí, a pokud jejím účelem je zaručit právo členů podílet se demokraticky na činnosti organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 343.)

In some countries the law requires that the majority of the members of a trade union – at least at a first vote – decide on certain questions which affect the very existence or structure of the organization (adoption and amendments of the constitution, dissolution, etc.). In such cases involving basic matters relating to the existence and structure of a union or the fundamental rights of its members, the regulation by law of majority votes for the adoption of the decisions involved does not imply interference contrary to the Convention, provided that this regulation is not such as to seriously impede the running of a trade union, thereby making it practically impossible to adopt the required decisions in the prevailing circumstances, and provided that the purpose is to guarantee the members' right to participate democratically in the organization.

383. Vložení doložky o rozhodnutí veřejného orgánu do stanov odborové organizace, podle kterého musí odborová organizace posílat každoročně ministerstvu sadu dokumentů, a to kopii zápisu z členské schůze uvádějící plná jména přítomných členů, kopii zprávy jejího předsedy schválenou členskou schůzí, kopii zprávy pokladníka, atd., s tím, že nesplnění této povinnosti ve stanovené době bude mít za následek, že odborová organizace bude považována za zrušenou, je neslučitelné se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 345.)

The insertion in the constitution of a trade union, on the decision of the public authorities, of a clause whereby the trade union must forward annually to the ministry a series of documents – namely a copy of the minutes of the last general assembly indicating precisely the names of the members present, a copy of the general secretary's report, as approved by the assembly, a copy of the treasurer's report, etc. – and where failure to do so within a prescribed period will result in the union being considered as having ceased to exist – is incompatible with the principles of freedom of association.

Vzorové stanovy

384. Povinnost odborové organizace vypracovat své stanovy podle závazného vzoru (kromě určitých ryze formálních doložek) by narušila pravidla, která zajišťují svobodu sdružování. Zcela jiná je situace, pokud vláda vzorové stanovy vznikajícím organizacím pouze zpřístupní, aniž by po nich vyžadovala takový vzor přijmout. Příprava vzorových stanov a pravidel pro fungování odborových organizací bez nucení odborových organizací nebo nátlaku na ně, aby je v praxi přijaly, nutně neznamená zasahování do práv organizací zcela svobodně vypracovávat své stanovy a pravidla.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 346.)

Any obligation on a trade union to base its constitution on a compulsory model (apart from certain purely formal clauses) would infringe the rules which ensure freedom of association. The case is quite different, however, when a government merely makes model constitutions available to organizations that are being established without requiring them to accept such a model. The preparation of model constitutions and rules for the guidance of trade unions, provided that there is no compulsion or pressure on the unions to accept them in practice, does not necessarily involve any interference with the right of organizations to draw up their constitutions and rules in full freedom.

Rasová diskriminace

385. Právní úprava požadující po registrovaných smíšených odborových organizacích členění do oddělených organizačních součástí pro zaměstnance různých ras a pořádání oddělených schůzí těchto organizačních součástí, je neslučitelná s obecně přijímanou zásadou, že organizace pracovníků a zaměstnavatelů mají mít právo vypracovávat své stanovy a pravidla a organizovat svou správu a činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 347.)

Laws providing for the organization, in registered mixed trade unions, of separate branches for workers of different races, and the holding of separate meetings by the separate branches, are not compatible with the generally accepted principle that workers' and employers' organizations shall have the right to draw up their constitutions and rules and to organize their administration and activities.

Vztahy mezi základními a vyššími odborovými organizacemi

386. Autonomie odborových organizací a vyšších odborových organizací, včetně jejich různých vztahů, by měla být respektována veřejnými orgány jako pravidlo. Právní úprava týkající se této autonomie by proto měla být jen výjimkou, a pokud je považována za nezbytnou z důvodu zvláštních okolností, měly by ji doprovázet všechny možné záruky proti nepřipustným zásahům.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 348.)

As a rule, the autonomy of trade unions and higher-level organizations, including as regards their various relationships, should be respected by public authorities. Legal provisions

impinging on this autonomy should therefore remain an exception and, where deemed necessary by reason of unusual circumstances, should be accompanied by all possible guarantees against undue interference.

387. Podřizování základních odborových organizací vyšším odborovým organizacím, schvalování jejich ustavení vyššími odborovými organizacemi, a vypracovávání stanov odborových organizací Národním kongresem odborových svazů představují hlavní omezení práva odborových organizací vypracovávat své vlastní stanovy, organizovat své činnosti a formulovat své programy.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 349; a 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 343.)

The subjection of grass-roots organizations to the control of trade union organizations at a higher level, the approval of their establishment by the latter, and the establishment by the National Congress of Trade Union Members of the constitutions of trade unions constitute major constraints on the right of the unions to establish their own constitutions, organize their activities and formulate their programmes.

7. PRÁVO VOLIT ZCELA SVOBODNĚ SVÉ ZÁSTUPCE

Všeobecné zásady

(Viz také odst. 417)

388. Svoboda sdružování zahrnuje právo zaměstnanců a zaměstnavatelů volit zcela svobodně své zástupce.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 350; 305. zprávu, Případ č. 1874, odst. 268; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 639; a 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 591.)

Freedom of association implies the right of workers and employers to elect their representatives in full freedom.

389. Pracovníci a jejich organizace by měli mít právo zcela svobodně volit své zástupce a organizace by měly mít právo předkládat požadavky jejich jménem.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 352.)

Workers and their organizations should have the right to elect their representatives in full freedom and the latter should have the right to put forward claims on their behalf.

390. Je výsadou organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů stanovit podmínky voleb svých vedoucích představitelů a orgány veřejné moci by se měly zdržet nepřijatelných zásahů do výkonu práva organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů svobodně volit své zástupce, které je zaručeno úmluvou č. 87.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 351; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 692; 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 591; a 335. zprávu, Případ č. 2276, odst. 404.)

It is the prerogative of workers' and employers' organizations to determine the conditions for electing their leaders and the authorities should refrain from any undue interference in the exercise of the right of workers' and employers' organizations freely to elect their representatives, which is guaranteed by Convention No. 87.

391. Právo organizací zaměstnanců volit svobodně své vlastní zástupce je nepostradatelnou podmínkou, aby mohly zcela svobodně jednat a efektivně prosazovat zájmy svých členů. Aby toto právo bylo plně uznáno, je nezbytné, aby se veřejné orgány zdržely jakýchkoli zásahů, které by mohly narušovat výkon tohoto práva, ať už při určování podmínek způsobilosti vedoucích představitelů nebo při provádění voleb samotných.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 353; 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 322; 304. zprávu, Případ č. 1865, odst. 251; 328. zprávu, Případ č. 2128, odst. 262; 329. zprávu, Případ č. 2090, odst. 273; 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 591; a 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 210.)

The right of workers' organizations to elect their own representatives freely is an indispensable condition for them to be able to act in full freedom and to promote effectively the interests of their members. For this right to be fully acknowledged, it is essential that the public authorities refrain from any intervention which might impair the exercise of this right, whether it be in determining the conditions of eligibility of leaders or in the conduct of the elections themselves.

Volební postupy

(Viz také odst. 955)

392. Postupy a metody pro volby odborových funkcionářů by měly především být upraveny pravidly samotných odborových organizací. Základní myšlenkou článku 3 úmluvy č. 87 je, že pracovníci a zaměstnavatelé by si měli sami rozhodovat o pravidlech, která by měla upravovat správu jejich organizací a volby, které se u nich konají.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 354; 307. zprávu, Případ č. 1905, odst. 154; 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 520; 326. zprávu, Případ č. 2067, odst. 512; a 335. zprávu, Případ č. 2276, odst. 404.)

The regulation of procedures and methods for the election of trade union officials is primarily to be governed by the trade unions' rules themselves. The fundamental idea of Article 3 of Convention No. 87 is that workers and employers may decide for themselves the rules which should govern the administration of their organizations and the elections which are held therein.

393. Nadměrně důkladná a podrobná regulace volebního postupu odborové organizace je porušením práva takových organizací zvolit si zcela svobodně své zástupce, jak je zakotveno v článku 3 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 355.)

An excessively meticulous and detailed regulation of the trade union electoral process is an infringement of the right of such organizations to elect their representatives in full freedom, as established in Article 3 of Convention No. 87.

394. Právní úprava, která podrobně reguluje vnitřní volební postupy odborové organizace a složení výkonných výborů, určuje dny, ve kterých se budou konat schůze, přesné datum výroční členské schůze a datum, ke kterému mají skončit mandáty odborových funkcionářů, je neslučitelná s právy, které odborovým organizacím přiznává úmluva č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 356.)

Legislation which minutely regulates the internal election procedures of a trade union and the composition of its executive committees, fixes the days on which meetings will take place, the precise date for the annual general assembly and the date on which the mandates of trade union officers shall expire, is incompatible with the rights afforded to trade unions by Convention No. 87.

395. Úprava, která poskytuje ministrovi široké oprávnění regulovat dle vlastního uvážení podrobně vnitřní volební postupy odborových organizací, složení a datum zvolení jejich nejružnějších výborů a také způsob, jakým by měly fungovat, je neslučitelná se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 357.)

A provision which gives a broad discretionary power to the minister to regulate minutely the internal election procedures of trade unions, the composition and the date of elections of their various committees, and even the way in which they should function, is incompatible with the principles of freedom of association.

396. Pokud vláda reguluje volby odborové organizace příliš podrobně, může to být považováno za omezení práva odborové organizace zvolit si svobodně své vlastní zástupce. Nicméně obecně však právní předpisy upravující četnost voleb a určení maximální délky trvání funkčního období výkonných orgánů neovlivňují zásady svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 358; a 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 520.)

If a government regulates trade union elections too closely, this may be considered as a limitation of the right of trade unions to elect their own representatives freely. However, in general, laws governing the frequency of elections and fixing a maximum period for the terms of office of executive bodies do not affect the principles of freedom of association.

397. Mělo by být ponecháno na odborových organizacích samotných, aby si stanovily délku trvání funkčního období.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 359; 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 520; a 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 639.)

It should be left to the unions themselves to set the period of terms of office.

398. Zavedení přímého, tajného a všeobecného hlasování pro volby odborových předáků právními předpisy nevyvolává problémy, pokud jde o zásady svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 360.)

The imposition by legislative means of a direct, secret and universal vote for the election of trade union leaders does not raise any problems regarding the principles of freedom of association.

399. O ohrožení zásad svobody sdružování se nejedná, pokud právní úprava obsahuje některá pravidla směřující k podpoře demokratických zásad v odborových organizacích nebo k zajištění, aby volby byly prováděny obvyklým způsobem a s náležitým ohledem na práva členů, aby se, pokud jde o výsledek voleb, zabránilo jakémukoli sporu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 361.)

No violation of the principles of freedom of association is involved where the legislation contains certain rules intended to promote democratic principles within trade union organizations or to ensure that the electoral procedure is conducted in a normal manner and with due respect for the rights of members in order to avoid any dispute as to the election results.

400. Nezdá se, že ustanovení vyžadující, aby registrované organizace zvolily své funkcionáře hlasováním poštou, ohrožují svobodu zvolit odborové předáky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 362.)

Provisions requiring registered organizations to elect their officers by postal vote do not appear to infringe the freedom to elect trade union leaders.

401. Mělo by být ponecháno na samotných organizacích zaměstnanců, aby zahrnuly do svých stanov či pravidel ustanovení upravující většinu hlasů vyžadovanou pro zvolení odborových předáků.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 363.)

It should be left to the workers' organizations themselves to make provision, in their constitutions or rules, as to the majority of votes required for the election of trade union leaders.

402. Počet vedoucích představitelů organizace by měl být záležitostí, o které rozhodují samy odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 364.)

The number of leaders of an organization should be a matter for decision by the trade union organizations themselves.

403. Registrace výkonných orgánů odborových organizací by měla proběhnout automaticky po oznámení podaném odborovou organizací, a měla by být zpochybněna jen na žádost členů dotyčné odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 365; 318. zprávu, Případ č. 2003, odst. 390; a 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 311.)

The registration of the executive boards of trade union organizations should take place automatically when reported by the trade union, and should be contested only at the request of the members of the trade union in question.

404. Protože ustavení rad zaměstnanců a rad zaměstnavatelů může představovat první krok k založení nezávislých a svobodně ustavených organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů, měly by všechny oficiální funkce v takových radách být bez výjimky obsazeny osobami, které byly svobodně zvoleny zaměstnanci nebo zaměstnavateli, kterých se to týká.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 367; a 332. zprávu, Případ č. 2255, odst. 947.)

Since the creation of works councils and councils of employers can constitute a preliminary step towards the setting up of independent and freely established workers' and employers' organizations, all official positions in such councils should, without exception, be occupied by persons who are freely elected by the workers or employers concerned.

Podmínky způsobilosti

405. Stanovení podmínek způsobilosti k členství v odborové organizaci nebo k výkonu odborové funkce je záležitostí, která by měla být ponechána na úpravě obsažené v interních odborových předpisech, a veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli zásahu, který by mohl narušit výkon tohoto práva odborovými organizacemi.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1865, odst. 153; a 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 263.)

The determination of conditions of eligibility for union membership or union office is a matter that should be left to the discretion of union by-laws and the public authorities should refrain from any intervention which might impair the exercise of this right by trade union organizations.

A. Rasová diskriminace

406. Právní úprava, která vyhrazuje Evropanům právo být členy výkonných výborů smíšených odborových organizací (složených ze zaměstnanců různých ras), je neslučitelná se zásadou, že organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů mají mít právo zvolit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 368.)

Legislative provisions which reserve to Europeans the right to be members of the executive committees of mixed trade unions (made up of workers of different races), are incompatible with the principle that workers' and employers' organizations shall have the right to elect their representatives in full freedom.

B. Zaměstnání v oboru nebo podniku

407. Požadavek na příslušnost k určitému povolání nebo k podniku jako podmínka způsobilosti k výkonu odborové funkce je neslučitelný s právem zaměstnanců zvolit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 2003, odst. 390.)

The requirement of membership of an occupation or establishment as a condition of eligibility for union office are not consistent with the right of workers to elect their representatives in full freedom.

408. Jestliže vnitrostátní právní úprava stanoví, že všichni odboroví předáci musí příslušet k povolání, které organizace zastupuje, existuje nebezpečí, že mohou být ohroženy záruky stanovené v úmluvě č. 87. Přesněji řečeno, v takových případech propuštění zaměstnance, který je odborovým funkcionářem, může, stejně jako jeho přinucení, aby se vzdal svého postavení odborového funkcionáře, zasáhnout právo na svobodnou činnost organizace a její právo zvolit si zcela svobodně své zástupce, a také podněcovat k zásahům ze strany zaměstnavatele.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 369; 307. zprávu, Případ č. 1905, odst. 154; a 326. zprávu, Případ č. 2096, odst. 427.)

If the national legislation provides that all trade union leaders must belong to the occupation in which the organization functions, there is a danger that the guarantees provided for in Convention No. 87 may be jeopardized. In fact, in such cases, the laying off of a worker who is a trade union official can, as well as making him forfeit his position as a trade union official, affect the freedom of action of the organization and its right to elect its representatives in full freedom, and even encourage acts of interference by employers.

409. Za účelem zajištění souladu právní úpravy, která umožňuje vykonávat odborovou funkci osobám zaměstnaným v dané době v povolání nebo podniku, kterých se tato úprava týká, se zásadou svobodné volby zástupců, je nezbytné přinejmenším zpružnit příslušná ustanovení tím, že připustí jako kandidáty osoby, které byly zaměstnány v uvedeném povolání dříve, a osvobodí od plnění požadavku na příslušnost k určitému povolání přiměřený podíl funkcionářů organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 371; 326. zprávu, Případ č. 2096, odst. 427; a 335. zprávu, Případ č. 1865, odst. 829.)

For the purpose of bringing legislation which restricts union office to persons actually employed in the occupation or establishment concerned into conformity with the principle of the free election of representatives, it is necessary at least to make these provisions more flexible by admitting as candidates persons who have previously been employed in the occupation concerned and by exempting from the occupational requirement a reasonable proportion of the officers of an organization.

410. Ustanovení, která vyžadují, aby všichni odboroví předáci působili v době svého zvolení v povolání nebo odvětví po dobu delší než jeden rok, nejsou v souladu s úmluvou č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 372.)

Provisions which require that all trade union leaders shall, at the time of their election, have been engaged in the occupation or trade for more than one year are not in harmony with Convention No. 87.

411. Vzhledem k tomu, že organizace zaměstnanců jsou oprávněny zcela svobodně volit své zástupce, propuštění odborového vedoucího představitele, nebo pouhá skutečnost, že vedoucí představitel odborové organizace opouští práci, kterou vykonával v určitém podniku, by neměla ovlivnit jeho odborový statut nebo funkci, pokud stanovy dotyčné odborové organizace nestanoví jinak.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 373; 304. zprávu, Případ č. 1865, odst. 251; a 326. zprávu, Případ č. 2105, odst. 447.)

Given that workers' organizations are entitled to elect their representatives in full freedom, the dismissal of a trade union leader, or simply the fact that a trade union leader leaves the work that he or she was carrying out in a given undertaking, should not affect his or her trade union status or functions unless stipulated otherwise by the constitution of the trade union in question.

412. Požadavek, že odboroví předáci mají pokračovat ve výkonu svého zaměstnání během svého funkčního období, brání funkcionářům vykonávat svoji funkci na plný úvazek. Takové ustanovení může velmi poškozovat zájmy odborových organizací, zejména pokud jejich velikost nebo územní působnost vyžaduje vynaložení nemalého množství času ze strany jejich funkcionářů. Takové ustanovení brání svobodnému fungování odborových organizací a je neslučitelné s požadavky článku 3 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 374.)

A requirement that trade union leaders shall continue to carry out their employment during their term of office prevents the existence of full-time officers. Such a provision may be highly detrimental to the interests of trade unions, in particular those whose size or geographical extent require the contribution of a considerable amount of time by the officers. Such a provision impedes the free functioning of trade unions and is not in conformity with the requirements of Article 3 of Convention No. 87.

C. Trvání členství v organizaci

413. Ustanovení, které stanoví jako jeden z požadavků způsobilosti pro výkon odborové funkce, že kandidát musí být členem organizace alespoň jeden rok, by mohlo být vykládáno tak, že všichni odboroví předáci musí mít povolání vyskytující se v podniku, jejichž zaměstnance odbory zastupují, nebo v něm pracovat. Pokud by se v daném případě stejný požadavek vztahoval na všechny funkcionáře odborových organizací, byl by neslučitelný se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 375.)

A provision laying down as one of the eligibility requirements for trade union office that the candidate must have belonged to the organization for at least one year could be interpreted as meaning that all trade union leaders must belong to the occupation or work in the undertaking in which the trade union represents the workers. In this event, if the requirement were applied to all office-holders in trade union organizations, it would be incompatible with the principles of freedom of association.

414. Ustanovení vyžadující, aby každý odborový vedoucí představitel byl členem odborové organizace nejméně šest měsíců, představuje zásadní omezení práva organizací zaměstnanců zvolit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 376.)

A provision requiring any trade union leader to have been a member of the trade union for not less than six months implies an important restriction on the right of workers' organizations to elect their representatives in full freedom.

D. Politické názory nebo činnosti

415. Právní úprava, která vylučuje osoby z výkonu odborové funkce z důvodu jejich politického přesvědčení nebo příslušnosti, je neslučitelná s právem odborářů zvolit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 377.)

Legislation which disqualifies persons from trade union office because of their political beliefs or affiliations is not in conformity with the right of trade unionists to elect their representatives in full freedom.

416. V případě orgánu zastupujícího zaměstnance ve sporu, voleného zastupovanými zaměstnanci, je právo volit zcela svobodně své zástupce omezeno, jestliže jsou vládou považováni za způsobilé k účasti na smírčích řízeních na základě svých politických názorů jen někteří z těchto zástupců zaměstnanců. Pokud vnitrostátní právo stanoví, že vláda smí jednat pouze s těmi, kteří vystupují jako zástupci zaměstnanců podniku, ale ve skutečnosti v podstatě může sama určit osoby, se kterými bude jednat, pak jakýkoli výběr provedený na základě politických názorů způsobem, který vylučuje z jednání, byť i nepřímo, vedoucí představitele nejrepresentativnější organizace zastupující skupinu zaměstnanců, kterých se jednání týká, by zřejmě vedl k takové aplikaci vnitrostátního práva, která by narušovala právo zaměstnanců zvolit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 378.)

Where a body representing the workers in a dispute is elected by those workers, the right to elect their representatives in full freedom is restricted if some only of those representatives, on the basis of their political opinions, are considered by a government to be capable of participating in conciliation proceedings. Where the law of the land provides that the government may only deal with those who appear to be the representatives of the workers of an undertaking and, in effect, choose those with whom it will deal, any selection based on the political opinions of those concerned in such a way as to eliminate from negotiations, even indirectly, the leaders of the organization that is the most representative of the category of workers concerned would

appear to result in the law of the land being so applied as to impair the right of the workers to choose their representatives freely.

417. Právní úprava, která zbavuje odborové funkce na období deseti let „jakoukoli osobu, která se účastní politických činností komunistického rázu“ a která obsahuje množství „právních domněnek“, na jejichž základě může být kterákoli osoba pohnána k odpovědnosti za takové činnosti, může představovat porušení zásady stanovené v úmluvě č. 87, která uvádí, že organizace pracovníků a zaměstnavatelů by měly mít právo „zcela svobodně si volit své zástupce, organizovat svoji správu a činnosti“ a že „veřejné orgány se mají zdržet jakéhokoliv zásahu, který by omezil toto právo nebo zabraňoval jeho zákonnému výkonu“.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 379.)

Legislation which debars from trade union office for a period of ten years “any person taking part in political activities of a Communist character” and which lists a number of “legal presumptions” whereby any person can be held to be responsible for such activities, may involve a violation of the principle laid down in Convention No. 87, which states that workers’ and employers’ organizations shall have the right “to elect their representatives in full freedom, to organise their administration and activities” and that the “public authorities shall refrain from any interference which would restrict this right or impede the lawful exercise thereof”.

418. Výbor přijal názor, že právní řád je v rozporu se zásadami svobody sdružování, jestliže může být odborář zbaven odborové funkce nebo členství v odborové organizaci, protože podle názoru ministra by jeho činnost mohla podporovat zájmy komunismu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 380.)

The Committee has taken the view that a law is contrary to the principles of freedom of association when a trade unionist can be barred from union office and membership because, in the view of the minister, his or her activities might further the interests of Communism.

E. Morální zachovalost uchazečů o funkci

419. Zákonný požadavek, aby uchazeči o odborovou funkci podrobili prošetření své minulosti ministerstvem vnitra a ministerstvem spravedlnosti, se rovná předchozímu schválení uchazečů státními orgány, což je neslučitelné s úmluvou č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 381.)

A legal requirement that candidates for trade union office must be subjected to a background investigation conducted by the ministry of the interior and the department of justice amounts to prior approval by the authorities of candidates, which is incompatible with Convention No. 87.

F. Státní příslušnost

420. Právní úprava by měla být pružnější, aby umožnila organizacím zvolit si své vedoucí představitele svobodně a bez překážky a umožnila zahraničním

zaměstnancům přístup k odborovým funkcím, přinejmenším po přiměřené době pobytu v přijímací zemi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 382.)

Legislation should be made flexible so as to permit the organizations to elect their leaders freely and without hindrance, and to permit foreign workers access to trade union posts, at least after a reasonable period of residence in the host country.

G. Záznam v rejstříku trestů

421. Zákon, který zakazuje obecně přístup k odborové funkci z důvodu odsouzení ze spáchání trestného činu, je neslučitelný se zásadami svobody sdružování, pokud činnost, za kterou k odsouzení došlo, není na újmu způsobilosti a nepoškozuje integritu požadovanou pro výkon odborové funkce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 383.)

A law which generally prohibits access to trade union office because of any conviction is incompatible with the principles of freedom of association, when the activity condemned is not prejudicial to the aptitude and integrity required to exercise trade union office.

422. Odsouzení ze spáchání trestného činu, jehož povaha nezpochybňuje integritu dotyčné osoby, a není na újmu výkonu odborových funkcí, by nemělo být důvodem ztráty způsobilosti k výkonu odborové funkce, a jakákoli právní úprava ztráty způsobilosti k výkonu odborové funkce na základě jakéhokoli deliktu je neslučitelná se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 384.)

Conviction on account of offences the nature of which is not such as to call into question the integrity of the person concerned and is not such as to be prejudicial to the exercise of trade union functions should not constitute grounds for disqualification from holding trade union office, and any legislation providing for disqualification on the basis of any offence is incompatible with the principles of freedom of association.

423. Pokud jde o právní úpravu, která stanoví, že odsouzení jakýmkoli soudem k výkonu trestu odnětí svobody v délce jednoho měsíce či delší, s výjimkou politických trestných činů, zakládá neslučitelnost nebo je důvodem zákazu zastávat výkonné či správní místo v odborové organizaci, Výbor zaujímá postoj, že taková obecná úprava by mohla být vykládána tak, že by z odpovědných odborových pozic vyloučila všechny osoby odsouzené za činnosti ovlivňující výkon odborových práv, jako např. za porušení právních předpisů regulujících tisk, a tím by nepřiměřeně omezovala právo odborářů zvolit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 385.)

As regards legislation which provides that a sentence by any court whatsoever, except for political offences, to a term of imprisonment of one month or more, constitutes grounds that are incompatible with, or which disqualify from the holding of executive or administrative posts in a trade union, the Committee has taken the view that such a general provision could be interpreted in such a way as to exclude from responsible trade union posts any individuals convicted for activities involving the exercise of trade union rights, such as a violation of the laws govern-

ing the press, thereby restricting unduly the right of trade unionists to elect their representatives in full freedom.

424. Nezpůsobilost pro výkon odborové funkce pro „jakýkoli trestný čin včetně podvodu, nepoctivosti nebo vydírání“ by mohla bránit právu zvolit si zástupce zcela svobodně, neboť „nepoctivost“ by mohla pokrývat širokou škálu chování, které není nutně nevhodné pro to, aby osoby obviněné z takových trestných činů zastávaly pozice vyžadující důvěru, jakou vyžaduje odborová funkce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 387.)

Ineligibility for trade union office based on “any crime involving fraud, dishonesty or extortion” could run counter to the right to elect representatives in full freedom since “dishonesty” could cover a wide range of conduct not necessarily making it inappropriate for persons convicted of this crime to hold positions of trust such as trade union office.

H. Znovuzvolení

425. Zákaz znovuzvolení odborových funkcionářů není slučitelný s úmluvou č. 87. Takový zákaz navíc může mít vážné dopady na normální vývoj odborového hnutí, které nemá dostatečné množství osob schopných odpovídajícím způsobem zastávat odborové funkce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 388.)

A ban on the re-election of trade union officials is not compatible with Convention No. 87. Such a ban, moreover, may have serious repercussions on the normal development of a trade union movement which does not have a sufficient number of persons capable of adequately carrying out the functions of trade union office.

426. Právní úprava, která stanoví maximální délku trvání funkčních období odborových funkcionářů a která současně omezuje jejich právo na znovuzvolení, ohrožuje právo organizací zcela svobodně si zvolit své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 389.)

Legislation which fixes the maximum length of the terms of trade union officers and which at the same time limits their right of re-election violates the right of organizations to elect their representatives in full freedom.

Povinnost volit

427. Povinnost členů organizace volit by měla být ponechána na pravidlech odborových organizací a neměla by být stanovena právním předpisem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 390.)

The obligation for the organization's members to vote should be left to the unions' rules and not imposed by law.

428. Právní předpisy, které stanoví pokuty pro zaměstnance, kteří se neúčastní odborových voleb, je neslučitelné s ustanoveními úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 391.)

A law which imposes fines on workers who do not participate in trade union elections is not in conformity with the provisions of Convention No. 87.

Zásahy orgánů veřejné moci do odborových voleb

429. Jakýkoli zásah veřejných orgánů do odborových voleb s sebou nese riziko svévole, a proto představuje zásah do fungování organizací zaměstnanců, které je neslučitelný s článkem 3 úmluvy č. 87, který uznává jejich právo volit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 392.)

Any intervention by the public authorities in trade union elections runs the risk of appearing to be arbitrary and thus constituting interference in the functioning of workers' organizations, which is incompatible with Convention No. 87, Article 3, which recognizes their right to elect their representatives in full freedom.

430. Právo zaměstnanců volit si své zástupce zcela svobodně by mělo být vykonáváno v souladu se stanovami jejich zaměstnaneckých sdružení, a proto by svolání voleb nemělo podléhat rozhodnutím ministerstva.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 393; a 308. zprávu, Případ č. 1915, odst. 271.)

The right of workers to elect their representatives in full freedom should be exercised in accordance with the statutes of their occupational associations and should not be subject to the convening of elections by ministerial resolution.

431. Pokud jde o vnitřní spor odborové organizace mezi dvěma soupeřícími orgány, Výbor konstatoval, že z pohledu zaručení nestrannosti a objektivitu postupu by dohled nad odborovými volbami měl být svěřen příslušným soudním orgánům.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 394; a 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 524.)

With regard to an internal dispute within the trade union organization between two rival administrations, the Committee considered that, with a view to guaranteeing the impartiality and objectivity of the procedure, the supervision of trade union elections should be entrusted to the competent judicial authorities.

432. Jakékoli zásahy orgánů veřejné moci a politické strany, která je u moci, týkající se předsednictví ústřední odborové organizace v zemi je neslučitelné se zásadou, že organizace mají mít právo volit si své zástupce zcela svobodně.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 395; 324. zprávu, Případ č. 2090, odst. 203; 329. zprávu, Případ č. 2090, odst. 271; a 330. zprávu, Případ č. 2144, odst. 711.)

Any interference by the authorities and the political party in power concerning the presidency of the central trade union organization in a country is incompatible with the principle that organizations shall have the right to elect their representatives in full freedom.

433. Nominace členů výkonných výborů odborových organizací orgány veřejné moci představuje přímý zásah do vnitřních záležitostí odborových organizací a je neslučitelná s úmluvou č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 396; a 306. zprávu, Případ č. 1908, odst. 459.)

The nomination by the authorities of members of executive committees of trade unions constitutes direct interference in the internal affairs of trade unions and is incompatible with Convention No. 87.

434. Pokud orgány veřejné moci zasahují do průběhu voleb odborové organizace tím, že vyjadřují názor na kandidáty a výsledky voleb, dochází k vážnému zpochybnění zásady, že odborové organizace mají právo volit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 397; 324. zprávu, Případ č. 2090, odst. 203; a 329. zprávu, Případ č. 2090, odst. 271.)

When the authorities intervene during the election proceedings of a union, expressing their opinion of the candidates and the consequences of the election, this seriously challenges the principle that trade union organizations have the right to elect their representatives in full freedom.

435. Pokud byli odboroví předáci odvoláváni z funkcí správními orgány, které je považovaly za neschopné udržet „disciplínu“ ve svých odborových organizacích, nikoli rozhodnutím členů jejich odborových organizací z důvodu porušení zvláštních ustanovení odborových stanov nebo právního předpisu, Výbor vyjádřil názor, že taková opatření jsou zcela zjevně neslučitelná se zásadou, že odborové organizace mají právo volit si své zástupce zcela svobodně a organizovat svou správu a své činnosti.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 398.)

Where trade union leaders were removed from office, not by decision of the members of the trade unions concerned but by the administrative authority, and not because of infringement of specific provisions of the trade union constitution or of the law, but because the administrative authorities considered these trade union leaders incapable of maintaining “discipline” in their unions, the Committee was of the view that such measures were obviously incompatible with the principle that trade union organizations have the right to elect their representatives in full freedom and to organize their administration and activities.

436. Právní úprava, která vyžaduje, že kandidáti na odborové funkce musí získat schválení guvernérem provincie, které je vydáno na základě policejní zprávy, je neslučitelná se zásadou, že organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců by měly mít právo volit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 399.)

Legislation which requires candidates for trade union office to have obtained the approval of the Provincial Governor, which is given on the basis of a report from the police, is incompatible with the principle that employers' and workers' organizations should have the right to elect their representatives in full freedom.

437. Následující opatření jsou neslučitelná s právem uspořádat svobodně volby, zejména ta, která zahrnují zásahy veřejných orgánů v různých stádiích volebního procesu, počínaje uložením povinnosti předložit předem jména kandidátů spolu s osobními údaji ministerstvu práce, přes účast zástupce ministerstva práce nebo občanských nebo vojenských orgánů u voleb až po schválení volby výkonného výboru ministerským rozhodnutím, bez nichž jsou volby neplatné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 400; a 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 523.)

The following provisions are incompatible with the right to hold free elections, namely those which involve interference by the public authorities in various stages of the electoral process, beginning with the obligation to submit the candidates' names in advance to the ministry of labour, together with personal particulars, the presence of a representative of the ministry of labour or the civil or military authorities at the elections, including the approval of the election of the executive committee by ministerial decision, without which they are invalid.

438. Přítomnost orgánů veřejné moci v průběhu odborových voleb může narušit svobodu sdružování, zejména být neslučitelná se zásadou, že organizace zaměstnanců má mít právo volit si zcela svobodně své zástupce, a že veřejné orgány by se měly zdržet jakýchkoli zásahů, které by omezily toto právo nebo bránily jeho výkonu v souladu se zákonem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 401; a 330. zprávu, Případ č. 2144, odst. 711.)

The presence during trade union elections of the authorities is liable to infringe freedom of association and, in particular, to be incompatible with the principle that workers' organizations shall have the right to elect their representatives in full freedom, and that the public authorities should refrain from any interference which would restrict this right or impede the lawful exercise thereof.

439. Výbor poznamenává, že v řadě zemí existuje právní úprava, podle níž úředník nezávislý na veřejných orgánech, jako např. úředník provádějící registraci odborových organizací, může činit kroky, proti nimž se lze odvolat k soudům, je-li podána stížnost nebo pokud existují dostatečné důvody pro předpoklad, že při konání odborových voleb došlo v rozporu s právními předpisy nebo stanovami dotyčné organizace k nesrovnalostem. Situace je však jiná v případech, kdy volby mohou být platné až po schválení správními orgány. Výbor zastává názor, že požadavek na schválení výsledků odborových voleb orgány veřejné moci je neslučitelný se zásadou svobody volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 402.)

The Committee has observed that, in a number of countries, legal provisions exist whereby an official who is independent of the public authorities – such as a trade union registrar – may take action, subject to an appeal to the courts, if a complaint is made or if there are reasonable grounds for supposing that irregularities have taken place in a trade union election, contrary to the law or the constitution of the organization concerned. The situation, however, is different when the elections can be valid only after being approved by the administrative authorities. The Committee has considered that the requirement of approval by the authorities of the results of trade union elections is not compatible with the principle of freedom of election.

Zpochybnění odborových voleb

440. Opatření přijatá správními orgány, jestliže výsledky voleb byly zpochybněny, jsou spojena s nebezpečím svévole. Z tohoto důvodu a za účelem zajistit nestranný a objektivní postup by měly být záležitosti tohoto druhu přezkoumány soudními orgány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 403.)

Measures taken by the administrative authorities when election results are challenged run the risk of being arbitrary. Hence, and in order to ensure an impartial and objective procedure, matters of this kind should be examined by the judicial authorities.

441. Aby se předešlo nebezpečí vážného omezení práva zaměstnanců volit si zcela svobodně své zástupce, stížnosti předložené pracovním soudům správním orgánem zpochybňující výsledky odborových voleb by neměly mít až do konečného výsledku soudního řízení účinek spočívající v pozastavení platnosti takových voleb.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 404; 330. zprávu, Případ č. 2067, odst. 173 a Případ č. 2046, odst. 526.)

In order to avoid the danger of serious limitation on the right of workers to elect their representatives in full freedom, complaints brought before labour courts by an administrative authority challenging the results of trade union elections should not – pending the final outcome of the judicial proceedings – have the effect of suspending the validity of such elections.

442. V případech, kdy byly výsledky odborových voleb zpochybněny, by takové záležitosti měly být v zájmu zaručení nestranného, objektivního a rychlého řízení předloženy soudním orgánům.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 405; 306. zprávu, Případ č. 1908, odst. 459; a 335. zprávu, Případ č. 2294, odst. 383.)

In cases where the results of trade union elections are challenged, such questions should be referred to the judicial authorities in order to guarantee an impartial, objective and expeditious procedure.

443. Aby se předešlo nebezpečí vážného omezení práva zaměstnanců volit si zcela svobodně své zástupce, neměly by mít případy týkající se zpochybnění výsledků odborových voleb předložené správními orgány soudům až do konečného výsledku soudního řízení za následek ochromení činnosti odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 406.)

In order to avoid the danger of serious limitations on the right of workers to elect their representatives in full freedom, cases brought before the courts by the administrative authorities involving a challenge to the results of trade union elections should not – pending the final outcome of the proceedings – have the effect of paralysing the operations of trade unions.

Odvolání výkonných výborů a podřízení odborových organizací

444. Odvolání odborových představitelů z funkcí vládou je vážným narušením svobodného výkonu odborových práv.

(Viz 299. Zprávu, Případ č. 1772, odst. 131.)

The removal by the Government of trade union leaders from office is a serious infringement of the free exercise of trade union rights.

445. Jmenování osob spravujících ústřední národní odborovou organizaci vládou, které bylo uznáno za nezbytné z důvodu nefunkční správy odborové organizace, by za normálních okolností bylo zřejmě neslučitelné se svobodou sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 407.)

The appointment by the government of persons to administer the central national trade union on the ground that such a measure was rendered necessary by the corrupt administration of the unions would seem to be incompatible with freedom of association in a normal period.

446. V případě, kdy byl vládou jmenován správce odborových záležitostí, aby jménem odborů zajistil funkce obvykle vykonávané ústřední organizací zaměstnanců, Výbor konstatoval, že jakákoli reorganizace odborového hnutí by měla být ponechána na samotných odborových organizacích a že správce by se měl omezit jen na koordinaci úsilí odborů toho dosáhnout. Oprávnění udělená správci by neměla být taková, aby omezila práva zaručená článkem 3 odstavcem 1 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 408.)

In a case where an administrator of trade union affairs had been appointed by the government so as to ensure, on behalf of the trade unions, the functions normally carried out by a central workers' organization, the Committee considered that any reorganization of the trade union movement should be left to the trade union organizations themselves and that the administrator should confine himself to coordinating the efforts made by the unions to bring this about. The prerogatives conferred on the administrator should not be such as to restrict the rights guaranteed by Article 3, paragraph 1, of Convention No. 87.

447. Právní předpisy, které svěřují veřejným orgánům pravomoc odvolat řídicí výbor odborové organizace podle jejich vlastního uvážení, kdykoli se domnívají, že existují „vážné a oprávněné důvody“, a která opravňuje vládu, aby jmenovala výkonné výbory nahrazující volené výbory odborových organizací, je neslučitelná se zásadou svobody sdružování. Takové předpisy nelze v žádném případě srovnávat s těmi, které umožňují v některých zemích soudům prohlásit volby za neplatné z konkrétních právním předpisem vymezených důvodů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 409.)

Legislation which confers on the public authorities the power to remove the management committee of a union whenever, in their discretion, they consider that they have "serious and justified reasons", and which empowers the government to appoint executive committees to replace the elected committees of trade unions, is not compatible with the principle of freedom of association. Such provisions can in no way be compared with those which, in some countries, make it possible for the courts to declare an election invalid for specific reasons defined by law.

448. Ustavení provizorního vyjednávacího výboru odborové organizace vládou po změně režimu a odmítnutí uznat výkonný výbor, který byl zvolen sjezdem této organizace, představuje porušení zásady, že veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli zásahu, který by omezil právo organizací zaměstnanců volit si zcela svobodně své zástupce a organizovat svou správu a své činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 410.)

The setting up by the government, following a change of regime, of a provisional consultative committee of a trade union confederation and the refusal to recognize the executive committee which has been elected at the congress of that organization constitutes a breach of the principle that the public authorities should refrain from any interference which would restrict the right

of workers' organizations to elect their representatives in full freedom and to organize their administration and activities.

449. Pokud jde o podřízení si určitých odborových organizací, Výbor upozorňuje na význam, který příkládá zásadě, že veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli zásahu, který by omezil právo organizací zaměstnanců volit si zcela svobodně své zástupce a organizovat svou správu a své činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 411; a 300. zprávu, Případ č. 1793, odst. 270.)

With regard to the placing of certain unions under control, the Committee has drawn attention to the importance which it attaches to the principle that the public authorities should refrain from any interference which would restrict the right of workers' organizations to elect their representatives in full freedom and to organize their administration and activities.

450. Podřízení si odborových organizací představuje vážné nebezpečí omezení práv organizací zaměstnanců volit si zcela svobodně své vlastní zástupce a organizovat svou správu a své činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 412.)

The placing of trade union organizations under control involves a serious danger of restricting the rights of workers' organizations to elect their representatives in full freedom and to organize their administration and activities.

451. Výbor uznal, že určité skutečnosti měly výjimečný charakter a mohly by proto opodstatnit zásah orgánů veřejné moci, a konstatuje, že převzetí správy odborové organizace, aby bylo přípustné, musí být dočasné a musí být zaměřeno výhradně na to, aby umožnilo uspořádání svobodných voleb.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 413.)

While recognizing that certain events were of an exceptional kind and may have warranted intervention by the authorities, the Committee considered that, in order to be admissible, the taking over of a trade union must be temporary and aimed solely at permitting the organization of free elections.

452. Opatření přijatá správními orgány, jako je podřízení organizací, i když jsou dočasná a mohou být napadena u soudu, mohou být považována za svévolná.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 414.)

Measures taken by the administrative authorities, such as the placing of organizations under control, are liable to appear arbitrary, even if they are temporary and may be challenged before the courts.

453. Pravomoc svěřená osobě v zájmu zajištění obvyklého chodu odborové organizace by neměla vést k omezení práva odborových organizací vypracovávat své stanovy, volit si své zástupce, organizovat svou správu a formulovat své programy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 415.)

The power conferred on a person with a view to facilitating the normal functioning of a trade union organization should not be such as to lead to limitations on the right of trade union organizations to draw up their constitutions, elect their representatives, organize their administration and formulate their programmes.

8. PRÁVO ORGANIZACÍ ORGANIZOVAT SVOU SPRÁVU

Všeobecné zásady

454. Svoboda sdružování v sobě zahrnuje právo zaměstnanců a zaměstnavatelů volit si zcela svobodně své zástupce a organizovat svou správu a své činnosti bez zásahu veřejných orgánů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 416; a 331. zprávu, Případ č. 2132, odst. 589.)

Freedom of association implies the right of workers and employers to elect their representatives in full freedom and to organize their administration and activities without any interference by the public authorities.

455. Základní myšlenkou článku 3 úmluvy č. 87 je, že pracovníci a zaměstnavatelé si mohou sami stanovit pravidla, která by měla řídit správu jejich organizací a volby, které se u nich konají.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 417.)

The fundamental idea of Article 3 of Convention No. 87 is that workers and employers may decide for themselves the rules which should govern the administration of their organizations and the elections which are held therein.

Vnitřní správa organizací

456. S ohledem na skutečnost, že v každém demokratickém odborovém hnutí je nejvyšším orgánem odborové organizace sjezd členů, který schvaluje pravidla, týkající se její správy a činnosti, a přijímá její program, by zákaz takových sjezdů zřejmě zakládal porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 418.)

In view of the fact that in every democratic trade union movement the congress of members is the supreme trade union authority which determines the regulations governing the administration and activities of trade unions and which establishes their programme, the prohibition of such congresses would seem to constitute an infringement of trade union rights.

457. Pokud jsou právní předpisy uplatňovány tak, že brání odborovým organizacím ve využívání služeb expertů, kteří nemusí být nutně volenými funkcionáři, jako jsou ekonomičtí poradci, právníci či zmocněnci oprávnění je zastupovat v soudních nebo správních řízeních, existovala by vážná pochybnost, pokud jde o soulad těchto ustanovení s článkem 3 úmluvy č. 87, podle kterého mají mít organizace pracovníků právo, kromě jiného, organizovat svou správu a své činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 420.)

When legislation is applied in such a manner as to prevent trade union organizations from using the services of experts who are not necessarily elected officers, such as industrial advisers, lawyers or agents able to represent them in judicial or administrative proceedings, there would be serious doubt as to the compatibility of such provisions with Article 3 of Convention No. 87, according to which workers' organizations shall have the right, inter alia, to organize their administration and activities.

458. Ustanovení zakazující odborovému předákoví pobírat odměny jakéhokoli druhu je neslučitelné s požadavky článku 3 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 421.)

A provision prohibiting a trade union leader from receiving remuneration of any kind is not in conformity with the requirements of Article 3 of Convention No. 87.

459. Pokud jde o nedávno přijatou právní úpravu zakazující vyplácení mezd zaměstnavateli odborovým funkcionářům, vykonávajícím odborové funkce na plný úvazek, Výbor zastává názor, že opuštění této široce rozšířené dlouhodobé praxe může vést k finančním potížím odborových organizací a představuje nebezpečí vážného narušení jejich fungování.

(Viz 307. zprávu, Příklad č. 1865, odst. 225.)

With regard to legislation which had just been adopted prohibiting the payment of the wages of full-time union officials by employers, the Committee considered that abandoning such a widespread, long-standing practice may lead to financial difficulties for unions and entail the risk of considerably hindering their functioning.

460. Svoboda sdružování zahrnuje právo organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů urovnávat jakékoli spory samy a bez zásahu orgánů veřejné moci; vládě přísluší vytvářet prostředí příznivé pro řešení takových sporů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 422.)

Freedom of association implies the right of workers' and employers' organizations to resolve any disputes by themselves and without interference by the authorities; it is for the government to create an atmosphere conducive to the resolution of such disputes.

Ovládání vnitřních aktivit organizací

461. Právní úprava, která opravňuje ministra prověřovat podle vlastního uvážení vnitřní záležitosti odborové organizace, považuje-li to za nezbytné ve veřejném zájmu, je neslučitelná se zásadami, že organizace zaměstnanců by měly mít právo organizovat svou správu a své činnosti bez zásahu veřejných orgánů, který by omezoval toto právo nebo bránil jeho zákonnému uplatnění.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 423.)

Legislation which accords to the minister the discretionary right to investigate the internal affairs of a trade union merely if he or she considers it necessary in the public interest is not in conformity with the principles that workers' organizations should have the right to organize their administration and activities without any interference by the public authorities which would restrict this right or impede the lawful exercise thereof.

462. Výjimečné události si mohou vynutit přímý zásah vlády do vnitřních záležitostí odborové organizace s cílem obnovit situaci, kdy budou odborová práva plně dodržována.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 424.)

Events of an exceptional nature may warrant direct intervention by a government in internal trade union matters in order to re-establish a situation in which trade union rights are fully respected.

463. Jediné omezení práv stanovených v článku 3 úmluvy č. 87, které by mohlo být přijatelné, by mělo směřovat výhradně k zajištění dodržování demokratických pravidel v rámci odborového hnutí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 425.)

The only limitation on the rights set out in Article 3 of Convention No. 87 which might possibly be acceptable should aim solely at ensuring respect for democratic rules within the trade union movement.

464. Zásady stanovené v článku 3 úmluvy č. 87 nebrání kontrole vnitřních předpisů odborové organizace, jestliže tyto vnitřní předpisy porušují právní předpisy nebo pravidla. Nicméně je důležité, aby výkon kontroly těchto vnitřních předpisů odborové organizace a oprávnění přijmout opatření k pozastavení jejich účinnosti nebo k jejich zrušení byl vyhrazen pouze soudním orgánům, nejen proto, aby bylo zaručeno nestranné a objektivní řízení a zajištěno právo na ochranu (které samo soudní řízení může obvykle zaručit), ale také aby se zamezilo nebezpečí, že se tato správními orgány přijatá opatření mohou zdát svévolná.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 426.)

The principles established in Article 3 of Convention No. 87 do not prevent the control of the internal acts of a trade union if those internal acts violate legal provisions or rules. Nevertheless, it is important that control over the internal acts of a trade union and the power to take measures for its suspension or dissolution should be exercised by the judicial authorities, not only to guarantee an impartial and objective procedure and to ensure the right of defence (which normal judicial procedure alone can guarantee), but also to avoid the risk that measures taken by the administrative authorities may appear to be arbitrary.

465. Vnější kontrola může být uplatněna jen ve výjimečných případech, pokud existují vážné okolnosti ospravedlňující takové jednání, protože jinak by existovalo riziko omezení práva, které mají organizace zaměstnanců na základě článku 3 úmluvy č. 87, organizovat si svou správu a své činnosti bez zásahu veřejných orgánů, který by toto právo omezil nebo zabránil jeho zákonnému uplatnění. Výbor konstatuje, že právní úprava, která přiznává oprávnění zasáhnout soudnímu úředníkovi, proti jehož rozhodnutím se lze odvolat k nejvyššímu soudu, a která stanoví, že žádost o provedení kontroly musí být podporována velkou většinou zaměstnanců v kategorii povolání, které se kontrola týká, neporušuje tyto zásady.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 427.)

There should be outside control only in exceptional cases, when there are serious circumstances justifying such action, since otherwise there would be a risk of limiting the right that workers' organizations have, by virtue of Article 3 of Convention No. 87, to organize their administration and activities without interference by the public authorities which would restrict this right or impede its lawful exercise. The Committee has considered that a law which confers the power to intervene on an official of the judiciary, against whose decisions an appeal may be made to the Supreme Court, and which lays down that a request for intervention must be supported by a substantial number of those in the occupational category in question, does not violate these principles.

Finanční správa organizací

A. Finanční nezávislost na veřejných orgánech

466. Předpokladem práva zaměstnanců ustavovat organizace podle vlastní volby a právo takových organizací vypracovávat své vlastní stanovby a vnitřní pravidla a organizovat svou správu a činnosti je jejich finanční nezávislost. Finanční nezávislost znamená, že organizace zaměstnanců by neměly být financovány takovým způsobem, který by nad nimi zajistil veřejným orgánům neomezenou moc.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 428; 300. zprávu, Případ č. 1793, odst. 267; a 304. zprávu, Případ č. 1865, odst. 248.)

The right of workers to establish organizations of their own choosing and the right of such organizations to draw up their own constitutions and internal rules and to organize their administration and activities presuppose financial independence. Such independence implies that workers' organizations should not be financed in such a way as to allow the public authorities to enjoy discretionary powers over them.

467. Pokud jde o systémy financování odborového hnutí, které činí odborové organizace finančně závislé na veřejných orgánech, Výbor zastává názor, že jakákoli forma státní kontroly je neslučitelná se zásadami svobody sdružování a měla by být zrušena, protože by umožňovala zásah orgánů veřejné moci do finančního řízení odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 429.)

With regard to systems of financing the trade union movement which made trade unions financially dependent on a public body, the Committee considered that any form of state control is incompatible with the principles of freedom of association and should be abolished since it permitted interference by the authorities in the financial management of trade unions.

468. Ustanovení upravující finanční operace organizací zaměstnanců by neměla poskytovat veřejným orgánům neomezenou moc nad těmito organizacemi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 430; 304. zprávu, Případ č. 1865, odst. 248; a 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 326.)

Provisions governing the financial operations of workers' organizations should not be such as to give the public authorities discretionary powers over them.

469. Ustanovení, která omezují svobodu odborových organizací spravovat a volně nakládat se svými finančními prostředky obvyklým a zákonným způsobem pro odborové účely, jsou neslučitelná se zásadami svobody sdružování.

(Viz 324. zprávu, Případ č. 1942, odst. 41.)

Provisions which restrict the freedom of trade unions to administer and utilize their funds as they wish for normal and lawful trade union purposes are incompatible with principles of freedom of association.

470. Systém, ve kterém jsou pracovníci povinni platit příspěvky veřejné organizaci, která na druhé straně financuje odborové organizace, představuje vážné ohrožení nezávislosti těchto organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 431.)

A system in which workers are bound to pay contributions to a public organization which, in turn, finances trade union organizations, constitutes a serious threat to the independence of these organizations.

471. Jestliže má být podporována odborová příprava, měla by být zajištěna samotnými odborovými organizacemi; odborové organizace mohou samozřejmě využít jakoukoli materiální pomoc nebo morální podporu, kterou jim vláda nabídne.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 432.)

While trade union training is to be encouraged, it should be provided by the unions themselves; the unions can, of course, take advantage of any material or moral assistance which the government may offer to them.

472. Různé systémy subvencování organizací zaměstnanců mají velmi různé důsledky v závislosti na jejich formě, idejích, jejichž naplnění sledují, jejich použití a rozsahu, ve kterém jsou subvence poskytnuty na základě zákonného ustanovení jako nárokové nebo na základě uvážení veřejného orgánu. Dopady, které finanční pomoc může mít na autonomii odborových organizací, budou nezbytně záviset na okolnostech; nemohou být posuzovány podle všeobecných zásad a jsou závislé na skutečnostech, které musí být prověřeny ve světle okolností každého případu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 433.)

Various systems of subsidizing workers' organizations have very different consequences according to the form which they assume, the spirit in which they are conceived and applied and the extent to which the subsidies are granted as a matter of right, by virtue of statutory provisions, or at the discretion of a public authority. The repercussions which financial aid may have on the autonomy of trade union organizations will depend essentially on circumstances; they cannot be assessed by applying general principles: they are questions of fact which must be examined in the light of the circumstances of each case.

B. Členské příspěvky odborové organizace

(Viz též odst. 325)

473. Otázky týkající se financování odborových a zaměstnavatelských organizací, pokud jde o jejich vlastní rozpočty a rozpočty federací a konfederací, by měly být upraveny interními předpisy samotných organizací, federací a konfederací, a proto ústavní nebo zákonná ustanovení, která vyžadují příspěvky, jsou neslučitelná se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 434; 326. zprávu, Příklad č. 2090, odst. 237; a 327. zprávu, Příklad č. 2146, odst. 895.)

Questions concerning the financing of trade union and employers' organizations, as regards both their own budgets and those of federations and confederations, should be governed by

the by-laws of the organizations, federations and confederations themselves, and therefore, constitutional or legal provisions which require contributions are incompatible with the principles of freedom of association.

474. Přerozdělení odborových členských příspěvků mezi různé odborové struktury je záležitostí, která by měla být rozhodnuta výhradně dotčenými odborovými organizacemi.

(Viz 326. zprávu, Případ č. 2090, odst. 237.)

The repartition of trade union dues among various trade union structures is a matter to be determined solely by the trade unions concerned.

475. Zrušení možnosti strhávání odborových příspěvků, které by mohlo vést k finančním potížím odborových organizací, nenapomáhá rozvoji harmonických průmyslových vztahů a mělo by se mu proto předcházet.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 435; a např. 315. zprávu, Případ č. 1935, odst. 23; 318. zprávu, Případ č. 2016, odst. 101; 324. zprávu, Případ č. 2055, odst. 683; 325. zprávu, Případ č. 2090, odst. 165; 329. zprávu, Případ č. 2163, odst. 705; 330. zprávu, Případ č. 2206, odst. 915; 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 723; 335. zprávu, Případ č. 2330, odst. 876; 337. zprávu, Případ č. 2395, odst. 1188; a 338. zprávu, Případ č. 2386, odst. 1253.)

The withdrawal of the check-off facility, which could lead to financial difficulties for trade union organizations, is not conducive to the development of harmonious industrial relations and should therefore be avoided.

476. Požadavek, aby pracovníci písemně potvrdili své členství v odborové organizaci pro účely srážení odborových členských příspěvků z jejich mezd, nenarušuje zásady svobody sdružování.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1832, odst. 36.)

The requirement that workers confirm their trade union membership in writing in order to have their union dues deducted from their wages does not violate the principles of freedom of association.

477. Výbor žádá vládu, aby přijala nezbytné kroky k novelizaci právní úpravy, aby se zaměstnanci mohli rozhodnout, že srážky z jejich mezd prováděné v rámci systému odvádění odborových příspěvků, budou vypláceny odborovým organizacím podle jejich volby, a to ani, pokud nejsou nejrepresentativnější.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1832, odst. 38.)

The Committee has requested a Government to take the necessary steps to amended the legislation so that workers can opt for deductions from their wages under the check-off system to be paid to trade union organizations of their choice, even if they are not the most representative.

478. V případě, ve kterém požadavky na srážky odborových členských příspěvků z mezd zahrnovaly předložení identifikačního dokladu zaměstnance a jeho členského průkazu, seznamu členů, přísežného prohlášení generálního tajemníka odborové organizace potvrzujícího pravdivost seznamu členů a zveřejnění seznamu na webových stránkách zaměstnavatele, Výbor konstatoval, že kombinace všech těchto požadavků dohromady narušuje zásady svobody sdružování, a zdůraznil, že za účelem srážení odborových členských příspěvků

z mezd by se podnik měl omezit jen na doložení příslušnosti či nepříslušnosti členů k odborové organizaci. Mimo to výroční zveřejnění seznamu členů odborové organizace na webových stránkách zaměstnavatele je zvláště nepřijatelné, neboť nijak nesouvisí se srážkami odborových členských příspěvků a narušuje soukromí členů odborové organizace.

(Viz 337. zprávu, Případ č. 2293, odst. 1135.)

In a case in which the requirements for the deduction of trade union dues from wages included the provision of the worker's identity document and her/his membership card, a list of members, an affidavit by the General-Secretary of the union stating the veracity of the list of members and the posting of the list on the employer's website, the Committee considered that all these requirements combined to violate the principles of freedom of association and emphasizes that, for the deduction of trade union dues from wages, the enterprise should confine itself to requesting evidence of members' affiliation and disaffiliation. Furthermore, the annual publication of the list of trade union members on the employer's website is particularly unacceptable as it has nothing to do with the deduction of trade union dues and violates the privacy of union members.

479. V případě, ve kterém orgány veřejné moci nepřevedly příslušné odborové organizaci členské příspěvky, které byly srazeny z mezd veřejných úředníků, Výbor konstatoval, že odborové členské příspěvky nepatří veřejným orgánům, ani nejsou veřejnými fondy, nýbrž deponovanou částkou, kterou veřejné orgány nemohou užít pro jiný účel, než je poukázat neprodleně příslušné organizaci.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2224, odst. 143.)

In a case in which the authorities had not transferred to the trade union concerned the dues that had been deducted from the wages of public officials, the Committee considered that trade union dues do not belong to the authorities, nor are they public funds, but rather they are an amount on deposit that the authorities may not use for any reason other than to remit them to the organization concerned without delay.

480. Pokud právní úprava připouští doložky na ochranu odborové organizace, jako je např. srážení příspěvků odborové organizaci z mezd nečlenů, kteří mají prospěch z uzavření kolektivní smlouvy, mohly by takovéto doložky nabýt účinnosti pouze na základě kolektivních smluv.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 325.)

When legislation admits trade union security clauses, such as the withholding of trade union dues from the wages of non-members benefiting from the conclusion of a collective agreement, those clauses should only take effect through collective agreements.

481. Srážky odborových členských příspěvků zaměstnavateli a jejich převod na odborové organizace je záležitostí, která by měla být řešena prostřednictvím kolektivního vyjednávání mezi zaměstnavateli a všemi odborovými organizacemi bez legislativních překážek.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 326; 300. zprávu, Případ č. 1744, odst. 99; a 323. zprávu, Případ č. 2043, odst. 502.)

The deduction of trade union dues by employers and their transfer to trade unions is a matter which should be dealt with through collective bargaining between employers and all trade unions without legislative obstruction.

482. Značné zdržení při výkonu spravedlnosti v souvislosti se zasíláním plateb členských příspěvků sražených podnikem odborové organizaci, se v praxi rovná odepření spravedlnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 328; a 323. zprávu, Případ č. 2043, odst. 504.)

A considerable delay in the administration of justice with regard to the remittance of trade union dues withheld by an enterprise is tantamount in practice to a denial of justice.

483. Zákonné omezení částky, kterou může federace obdržet od svých členských odborových organizací, by zřejmě bylo v rozporu s obecně přijímanou zásadou, že organizace zaměstnanců mají mít právo organizovat svou správu a činnosti a správu a činnosti federací, které vytvoří.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 437.)

A legal restriction on the amount which a federation may receive from the unions affiliated to it would appear to be contrary to the generally accepted principle that workers' organizations shall have the right to organize their administration and activities and those of the federations which they form.

484. Zejména v transformujících se zemích by měla být v zájmu ulehčení rozvoje zaměstnavatelských organizací a organizací zaměstnanců vzata v úvahu zvláštní opatření zahrnující daňové odpočty odborových členských příspěvků a členských příspěvků zaměstnavatelských organizací.

(Viz 338. zprávu, Případ č. 2350, odst. 1084.)

Particularly in transition countries, special measures, including tax deductions for trade union dues and membership dues of employers' organizations, should be considered in order to ease the development of employers' and workers' organizations.

C. Ovládání a omezení užití odborových finančních prostředků

(Viz též odst. 702)

485. Právní předpisy, které přiznávají orgánům veřejné moci právo omezit svobodu odborové organizace spravovat a užívat své finanční prostředky podle vlastního uvážení pro obvyklé a legální odborové účely, jsou neslučitelné se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 438; a 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 264.)

Provisions which give the authorities the right to restrict the freedom of a trade union to administer and utilize its funds as it wishes for normal and lawful trade union purposes are incompatible with the principles of freedom of association.

486. Zmrazení bankovních účtů odborové organizace může představovat vážný zásah orgánů veřejné moci do činností odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 439; 308. zprávu, Případ č. 1888, odst. 341; 323. zprávu, Případ č. 2075, odst. 522; 324. zprávu, Případ č. 2090, odst. 207; a 333. zprávu, Případ č. 2246, odst. 937.)

The freezing of union bank accounts may constitute serious interference by the authorities in trade union activities.

487. I když právní předpisy v mnoha zemích vyžadují, aby odborové účetnictví bylo ověřováno auditorem, ať již auditorem ustaveným odborovou organizací nebo méně často jmenovaným úřadem provádějícím registraci, je obecně uznáváno, že takový auditor má mít požadovanou profesní kvalifikaci a má být nezávislou osobou. Právní předpisy, které vyhrazují vládě právo ověřit finanční situaci odborové organizace auditem, nejsou v souladu s obecně přijímanou zásadou, že odborové organizace by měly mít právo organizovat si svou správu a že veřejné orgány by se měly zdržet zásahů, které by toto právo omezily nebo bránily jeho zákonnému uplatnění.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 440.)

While the legislation in many countries requires that trade union accounts be audited, either by an auditor appointed by the trade union or, less frequently, appointed by the registrar of trade unions, it is generally accepted that such an auditor shall possess the required professional qualifications and be an independent person. A provision which reserves to the government the right to audit trade union funds is therefore not consistent with the generally accepted principle that trade unions should have the right to organize their administration and that the public authorities should refrain from any interference which would restrict this right or impede the lawful exercise thereof.

488. Právní předpisy ukládající odborové organizaci povinnost nechat si vlastní účetní knihy opatřit razítkem ministerstva práce a nechat si jím očíslovat stránky těchto účetních knih před tím, než budou otevřeny, zřejmě směřuje jen k předcházení podvodům. Výbor přijal názor, že takovýto požadavek nezakládá porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 441.)

Legislation obliging a trade union to have its books of account stamped and the pages numbered by the ministry of labour before they are opened for use appears only to be aimed at preventing fraud. The Committee has taken the view that such a requirement does not constitute a breach of trade union rights.

489. Výbor zaznamenal, že odborové organizace zřejmě obecně souhlasí s tím, že právní předpisy vyžadující např., aby byly každoročně předkládány v předepsané formě orgánům veřejné moci účetní závěrky a další údaje k bodům těchto závěrek, které se nemusejí zdát jasné, samy o sobě nenarušují odborovou autonomii. Opatření dohledu nad správou odborových organizací mohou být užitečná, pokud jsou využita, jen aby se předešlo zneužívání, a aby byli chráněni sami členové odborové organizace před špatným hospodařením s jejich finančními prostředky. Zdá se však, že opatření tohoto druhu mohou v některých případech znamenat nebezpečí zásahu veřejných orgánů do správy odborových organizací a že takový zásah může omezovat práva organizací nebo bránit jejich zákonnému uplatňování v rozporu s článkem 3 úmluvy č. 87. Lze ovšem do určité míry vzít v úvahu, že existuje záruka proti takovému zásahu,

jestliže úředník pověřený výkonem dohledu je do určité míry nezávislý na správních orgánech a podléhá kontrole ze strany soudních orgánů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 442; 323 zprávu, Případ č. 2081, odst. 573; a 334. zprávu, Případ č. 2259, odst. 564.)

The Committee has observed that, in general, trade union organizations appear to agree that legislative provisions requiring, for instance, financial statements to be presented annually to the authorities in the prescribed form and the submission of other data on points which may not seem clear in the said statements, do not per se infringe trade union autonomy. Measures of supervision over the administration of trade unions may be useful if they are employed only to prevent abuses and to protect the members of the trade union themselves against mismanagement of their funds. However, it would seem that measures of this kind may, in certain cases, entail a danger of interference by the public authorities in the administration of trade unions and that this interference may be of such a nature as to restrict the rights of organizations or impede the lawful exercise thereof, contrary to Article 3 of Convention No. 87. It may be considered, however, to some extent, that a guarantee exists against such interference where the official appointed to exercise supervision enjoys some degree of independence of the administrative authorities and where that official is subject to the control of the judicial authorities.

490. Kontrola vykonávaná veřejnými orgány nad finančními prostředky odborové organizace by obvykle neměla přesahovat povinnost podávat pravidelné zprávy. Právo orgánů veřejné moci kdykoliv podle vlastního uvážení provést kontrolu a požadovat informace s sebou nese nebezpečí zásahu do vnitřní správy odborových organizací

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 443; 308. zprávu, Případ č. 1911, odst. 254; 323. zprávu, Případ č. 2081, odst. 569; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 110; 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 944; a 331. zprávu, Případ č. 2081, odst. 110.)

The control exercised by the public authorities over trade union finances should not normally exceed the obligation to submit periodic reports. The discretionary right of the authorities to carry out inspections and request information at any time entails a danger of interference in the internal administration of trade unions.

491. Pokud jde o některá opatření správní kontroly nad odborovými aktivy, jako jsou např. finanční audity a šetření, Výbor konstatuje, že by měla být uplatňována jen ve výjimečných případech odůvodněných vážnými okolnostmi (např. při předpokládaných nesrovnalostech ve výročních zprávách nebo nesrovnalostech oznámených členy organizace), aby se předešlo jakékoli diskriminaci mezi odborovými organizacemi a zabránilo se nebezpečí nepřiměřeného zásahu orgánů veřejné moci, což by mohlo bránit odborové organizaci ve výkonu práva svobodně organizovat svou správu, a současně by vyloučilo škodlivou a pravděpodobně nedůvodnou publicitu nebo zveřejnění informací, které by mohly být důvěrné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 444; 308. zprávu, Případ č. 1911, odst. 254; 323. zprávu, Případ č. 2081, odst. 569; 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 944; 331. zprávu, Případ č. 2081, odst. 110; a 338. zprávu, Případ č. 2387, odst. 865.)

As regards certain measures of administrative control over trade union assets, such as financial audits and investigations, the Committee has considered that these should be applied only in exceptional cases, when justified by grave circumstances (for instance, presumed irregularities in the annual statement or irregularities reported by members of the organization), in order

to avoid any discrimination between one trade union and another and to preclude the danger of excessive intervention by the authorities which might hamper a union's exercise of the right to organize its administration freely, and also to avoid harmful and perhaps unjustified publicity or the disclosure of information which might be confidential.

492. Obecná zásada, že by měla existovat soudní kontrola vnitřní správy zaměstnanecké organizace, aby byl zajištěn nestranný a objektivní postup, je zvláště důležitá, pokud jde o správu odborového majetku a finančních prostředků.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 445.)

The general principle that there should be judicial control of the internal management of an occupational organization in order to ensure an impartial and objective procedure is particularly important in regard to the administration of trade union property and finances.

493. Pokud byly zmrazeny bankovní účty odborových předáků obviněných ze zpronevěry odborových finančních prostředků, Výbor upozorňuje, že pokud by v průběhu vyšetřování nebyl nalezen žádný důkaz zpronevěry odborových finančních prostředků, bylo by neodůvodněné, aby účty odborářů, ať již zůstali v zemi, či nikoli, zůstaly zmrazeny.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 446.)

Where the bank accounts of trade union leaders accused of embezzlement of trade union funds are frozen, the Committee has pointed out that if, following investigation, no evidence of misappropriation of trade union funds has been found, it would be unreasonable for the accounts of the trade unionists, whether or not they have remained in the country, to remain frozen.

494. Je na samotných organizacích, aby si rozhodly, zda přijmou finanční prostředky na legitimní činnosti k podpoře a obhajobě lidských práv a odborových práv.

(Viz 332. zprávu, Případ č. 2258, odst. 515.)

It is for the organizations themselves to decide whether they shall receive funding for legitimate activities to promote and defend human rights and trade union rights.

9. PRÁVO ORGANIZACÍ SVOBODNĚ ORGANIZOVAT SVÉ ČINNOSTI A FORMULOVAT SVÉ PROGRAMY

Všeobecné zásady

495. Svoboda sdružování neznamená jen právo zaměstnanců a zaměstnavatelů vytvářet svobodně organizace podle své vlastní volby, ale pro organizace samotné také právo vykonávat zákonné činnosti na obhajobu jejich zaměstnaneckých zájmů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 447; 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 127; 323. zprávu, Případ č. 2075, odst. 523; 329. zprávu, Případ č. 2140, odst. 295; 330. zprávu, Případ č. 1888, odst. 658; 334. zprávu, Případ č. 2313, odst. 1119; a 335. zprávu, Případ č. 2236, odst. 970.)

Freedom of association implies not only the right of workers and employers to form freely organizations of their own choosing, but also the right for the organizations themselves to pursue lawful activities for the defence of their occupational interests.

496. Jakékoli ustanovení, které dává orgánům veřejné moci např. právo omezit činnosti vykonávané odborovými organizacemi a cíle jimi sledované na podporu a obhajobu zájmů jejich členů, by bylo neslučitelné se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 448.)

Any provision which gives the authorities, for example, the right to restrict the activities and objects pursued by trade unions for the furtherance and defence of the interests of their members would be incompatible with the principles of freedom of association.

Politické činnosti a vztahy

(Viz též odst. 13, 29, 157, 165, 169 až 171, 205 až 208, 305, 528 a 529.)

497. Aby odborové organizace mohly být ochráněny před politickými zvraty a mohly se vyhnout závislosti na veřejných orgánech, je žádoucí, aby omezily bez předsudků vůči svobodě názoru svých členů, oblast svých činností na zaměstnanecké a odborové záležitosti; na druhé straně by se vláda měla zdržet zásahů do fungování odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 449.)

In order that trade unions may be sheltered from political vicissitudes, and in order that they may avoid being dependent on the public authorities, it is desirable that, without prejudice to the freedom of opinion of their members, they should limit the field of their activities to the occupational and trade union fields; the government, on the other hand, should refrain from interfering in the functioning of trade unions.

498. V zájmu obvyklého rozvoje odborového hnutí by bylo žádoucí nahlížet na zásady formulované v rezoluci týkající se nezávislosti odborového hnutí přijaté Mezinárodní konferencí práce na jejím 35. zasedání (v roce 1952) tak, že základním a trvalým posláním odborového hnutí je zlepšování ekonomické

a sociální situace zaměstnanců a že, pokud se odborové organizace v souladu s vnitrostátními právními předpisy a praxí jejich zemí a z rozhodnutí svých členů rozhodnou navázat vztah s politickou stranou nebo podniknout ústavní politickou akci jako prostředek k prosazování svých hospodářských a sociálních cílů, tyto politické vztahy nebo akce by neměly být takové povahy, aby ohrožovaly dobrou pověst odborového hnutí nebo jeho sociální či ekonomické funkce bez ohledu na politické změny v zemi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 450; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 180; a 328. zprávu, Případ č. 2129, odst. 604.)

In the interests of the normal development of the trade union movement, it would be desirable to have regard to the principles enunciated in the resolution concerning the independence of the trade union movement adopted by the International Labour Conference at its 35th Session (1952) that the fundamental and permanent mission of the trade union movement is the economic and social advancement of the workers and that when trade unions, in accordance with the national law and practice of their respective countries and at the decision of their members, decide to establish relations with a political party or to undertake constitutional political action as a means towards the advancement of their economic and social objectives, such political relations or actions should not be of such a nature as to compromise the continuance of the trade union movement or its social or economic functions irrespective of political changes in the country.

499. Výbor opětovně potvrdil zásadu vyjádřenou Mezinárodní konferencí práce v rezoluci týkající se nezávislosti odborového hnutí, že vlády by se neměly pokoušet měnit odborové hnutí na nástroj k dosažení politických cílů, ani by se neměly pokoušet zasahovat do obvyklých funkcí odborového hnutí, protože svobodně navázalo vztahy s politickou stranou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 451; 299. zprávu, Případ č. 1772, odst. 133; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 180; a 323. zprávu, Případ č. 2081, odst. 572.)

The Committee has reaffirmed the principle expressed by the International Labour Conference in the resolution concerning the independence of the trade union movement that governments should not attempt to transform the trade union movement into an instrument for the pursuance of political aims, nor should they attempt to interfere with the normal functions of a trade union movement because of its freely established relationship with a political party.

500. Právní předpisy, které stanoví obecný zákaz politických činností odborových organizací na podporu jejich specifických cílů, jsou v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 452; 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 264; 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 167; a 323. zprávu, Případ č. 2081, odst. 572.)

Provisions imposing a general prohibition on political activities by trade unions for the promotion of their specific objectives are contrary to the principles of freedom of association.

501. Jestliže je odborovým organizacím obecně zakázáno zapojovat se do jakýchkoli politických činností, může to vyvolat potíže z důvodu, že výklad příslušných ustanovení se může v praxi kdykoliv změnit a značně omezit možnost jednání organizací. Proto by zřejmě státy, které politické činnosti zaměstnaneckým organizacím obecně nezakazují, měly mít možnost svěřit soudním

orgánům úkol potírat zneužívání takových činností, kterého by se mohly v některých případech dopustit organizace, které pustily ze zřetele skutečnost, že jejich základním cílem by mělo být zlepšování ekonomické a sociální situace jejich členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 453.)

If trade unions are prohibited in general terms from engaging in any political activities, this may raise difficulties by reason of the fact that the interpretation given to the relevant provisions may, in practice, change at any moment and considerably restrict the possibility of action of the organizations. It would, therefore, seem that States, without prohibiting in general terms political activities of occupational organizations, should be able to entrust to the judicial authorities the task of repressing abuses which might, in certain cases, be committed by organizations which have lost sight of the fact that their fundamental objective should be the economic and social advancement of their members.

502. Odborové organizace by se neměly nepatřičným způsobem zapojovat do politických činností a podporováním nutně politických zájmů překračovat rámec svých pravých funkcí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 454; 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 264; 332. zprávu, Případ č. 2238, odst. 967; 334. zprávu, Případ č. 2313, odst. 1116; 336. zprávu, Případ č. 2365, odst. 910; a 337. zprávu, Případ č. 2365, odst. 1661.)

Trade union organizations should not engage in political activities in an abusive manner and go beyond their true functions by promoting essentially political interests.

503. Obecný zákaz týkající se zapojování odborových organizací do jakýchkoli politických činností by byl nejen neslučitelný se zásadami svobody sdružování, ale také nereálný v praxi. Odborové organizace mohou chtít např. veřejně vyjádřit svůj názor, pokud jde o vládní hospodářskou a sociální politiku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 455; 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 167; 328. zprávu, Případ č. 2129, odst. 604; 332. zprávu, Případ č. 2238, odst. 967; 334. zprávu, Případ č. 2313, odst. 1116; 336. zprávu, Případ č. 2365, odst. 910; a 337. zprávu, Případ č. 2365, odst. 1661.)

A general prohibition on trade unions from engaging in any political activities would not only be incompatible with the principles of freedom of association, but also unrealistic in practice. Trade union organizations may wish, for example, to express publicly their opinion regarding the government's economic and social policy.

504. Mezi výkonem specifických funkcí odborových organizací a organizací zaměstnavatelů, tj. obhajobou a podporou profesních zájmů zaměstnanců a zaměstnavatelů, a možným provozováním jiných činností některými jejich členy, které nesouvisí s funkcemi odborů, by neměla být žádná nejasnost. Trestní odpovědnost, kterou si mohou takové osoby přivodit v důsledku výkonu těchto jiných činností, by v žádném případě neměla vést k opatřením přijímaným se záměrem zbavit samotné organizace nebo jejich vedoucí představitele jejich akčních prostředků.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 456; a 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1083.)

There should be no confusion between the performance of their specific functions by trade unions and employers' organizations, i.e. the defence and promotion of the occupational interests of workers and employers, and the possible pursuit by certain of their members of other activities

that are unconnected with trade union functions. The penal responsibility which such persons may incur as a result of such acts should in no way lead to measures being taken to deprive the organizations themselves or their leaders of their means of action.

505. Jen potud, pokud odborové organizace nepřipustí, aby jejich zaměstnanecké požadavky nabyly čistě politickou povahu, mohou legitimně požadovat, aby do jejich aktivit nebylo zasahováno. Na druhé straně je obtížné jasně rozlišovat mezi tím, co je politické, a co je, přísně vzato, typicky odborové. Tato dvě pojetí se překrývají a je nevyhnutelné, a někdy užitečné, aby odborové organizace zaujímaly navenek stanoviska k otázkám politické povahy, stejně jako ke striktně ekonomickým a sociálním otázkám.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 164 a 457; 305. zprávu, Případ č. 1893, odst. 458; a 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 684.)

It is only in so far as trade union organizations do not allow their occupational demands to assume a clearly political aspect that they can legitimately claim that there should be no interference in their activities. On the other hand, it is difficult to draw a clear distinction between what is political and what is, properly speaking, trade union in character. These two notions overlap and it is inevitable, and sometimes usual, for trade union publications to take a stand on questions having political aspects, as well as on strictly economic and social questions.

506. Pokud jde o právní úpravu, podle které „odborové organizace mají mobilizovat a vzdělávat zaměstnance, aby ...dodržovali pracovní kázeň“, „mají organizovat dělníky i zaměstnance na pracovišti prostřednictvím kampaní napodobujících socialisty“ a „odborové organizace mají vzdělávat své zaměstnance ...aby posílily jejich ideologické přesvědčení“, Výbor konstatuje, že funkce svěřené odborovým organizacím takovým souborem ustanovení musí nutně omezovat v rozporu se zásadami svobody sdružování jejich právo organizovat své činnosti. Konstatuje, že takto vymezené povinnosti, které musí odborové organizace plnit, brání ustavování odborových organizací nezávislých na veřejných orgánech a vládnoucí straně, jejichž posláním by mělo být obhajovat a podporovat zájmy svých členů a nikoliv upevňování politického a hospodářského systému země.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 300.)

With regard to legal provisions under which “the trade unions shall mobilize and educate workers and employees so that they ... respect work discipline”, they “shall organize workers and employees by conducting socialist emulation campaigns at the workplace” and “the trade unions shall educate workers and employees ... in order to strengthen their ideological convictions”, the Committee has considered that the functions assigned to the trade unions by this body of provisions must necessarily limit their right to organize their activities, contrary to the principles of freedom of association. It has considered that the obligations thus defined, which the unions must observe, prevent the establishment of trade union organizations that are independent of the public authorities and of the ruling party, and whose mission should be to defend and promote the interests of their constituents and not to reinforce the country’s political and economic systems.

507. Zákon ukládající vedoucím představitelům zaměstnaneckých sdružení povinnost učinit prohlášení „na podporu demokracie“ by mohl vést v praxi ke zneužití, neboť takové ustanovení neobsahuje přesná kritéria, o která by se

mohlo opírat soudní rozhodnutí, pokud by byl odborový předák obviněn z porušování podmínek prohlášení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 458.)

A law obliging leaders of occupational associations to make a declaration "to uphold democracy" could lead to abuses, since such a provision does not include any precise criteria on which a judicial decision could be based were a trade union leader to be accused of not having respected the terms of the declaration.

Ostatní činnosti odborových organizací (protesty, okupační stávky, veřejné demonstrace, atd.)

508. Petiční právo je legitimní činností odborových organizací, a osoby, které podepíší odborové petice, by neměly být za takovou činnost kárány či trestány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 460 a 719; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 319; 329. zprávu, Případ č. 2188, odst. 215; a 331. zprávu, Případ č. 2217, odst. 210.)

The right of petition is a legitimate activity of trade union organizations, and persons who sign such trade union petitions should not be reprimanded or punished for this type of activity.

509. Předkládání stížností, které mohou vyústit ve spor, je legitimní odborovou činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 461.)

The fact of having presented a list of dispute grievances is a legitimate trade union activity.

510. Odborové organizace by měly mít volnost při stanovení postupu pro předkládání požadavků zaměstnavateli, a právní úprava by neměla narušovat fungování odborové organizace tím, že odborové organizaci uloží povinnost svolat členskou schůzi pokaždé, pokud se vyskytne požadavek, který by měl být uplatněn vůči zaměstnavateli.

(Viz 332. zprávu, Případ č. 2216, odst. 911.)

Trade unions should be free to determine the procedure for submitting claims to the employer and the legislation should not impede the functioning of a trade union by obliging a trade union to call a general meeting every time there is a claim to be made to an employer.

511. Pokud vláda skutečně odvetná opatření, přímá či nepřímá, vůči odborářům nebo vůči vedoucím představitelům organizací zaměstnanců nebo zaměstnavatelů za to, že protestují proti jmenování delegátů zaměstnanců nebo zaměstnavatelů na národní nebo mezinárodní shromáždění, jedná se o zásah do výkonu odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 462.)

If a government takes reprisals, directly or indirectly, against trade unionists or the leaders of workers' or employers' organizations for the simple reason that they protest against the appointment of workers' or employers' delegates to a national or international meeting, this constitutes an infringement of trade union rights.

512. Právní úprava, která umožňuje příslušným orgánům veřejné moci zakázat jakoukoli organizaci, která vyvíjí obvyklou odborovou činnost, jako je

vedení kampaní za minimální mzdu, je neslučitelná s obecně přijímanou zásadou, že veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli zásahu, který by omezil právo organizací zaměstnanců organizovat si své činnosti a formulovat své programy, nebo který by bránil zákonnému výkonu tohoto práva.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 463.)

Legislation which permits the competent authorities to ban any organization which carries on any normal trade union activity, such as campaigning for a minimum wage, is incompatible with the generally accepted principle that the public authorities should refrain from any interference which would restrict the right of workers' organizations to organize their activities and to formulate their programmes, or which would impede the lawful exercise of this right.

513. Vyjádření názoru odborovou organizací týkajícího se rozhodnutí soudu vztahujícího se k usmrcení členů odborů je ve skutečnosti legitimní odborovou činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 465.)

The expression of an opinion by a trade union organization concerning a court decision relative to the killing of trade union members is in fact a legitimate trade union activity.

514. Vyhrožováním odvetnými opatřeními vůči zaměstnancům, kteří pouze vyjádřili svůj záměr uspořádat okupační stávkou za prosazení svých legitimních ekonomických a sociálních zájmů, zaměstnavatel zasáhl do základního práva zaměstnanců organizovat své záležitosti a svou činnost a formulovat svůj program v rozporu s článkem 3 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 466.)

By threatening retaliatory measures against workers who had merely expressed their intention to hold a sit-in in pursuance of their legitimate economic and social interests, the employer interfered in the workers' basic right to organize their administration and activities and to formulate their programmes, contrary to Article 3 of Convention No. 87.

515. Rozsah, ve kterém je role, kterou sehrávají odborové organizace při organizování pracovní soutěže a provádění propagandy týkající se výroby a plnění hospodářských plánů, v souladu s naplňováním odpovědnosti odborových organizací za ochranu zájmů zaměstnanců, závisí na míře svobody, jakou odborové organizace požívají v jiných ohledech.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 468.)

The extent to which the part played by the trade unions in organizing work competition and undertaking propaganda for production or the carrying out of economic plans is consistent with the fulfilment by the trade unions of their responsibility for protecting the interests of the workers depends on the degree of freedom enjoyed by the trade unions in other respects.

516. Výbor konstatuje, že i když nebyl vyzván k vyjádření názoru ohledně vhodnosti svěřeni správy sociálního pojištění a dohledu nad uplatňováním právní úpravy v sociální oblasti zaměstnaneckým sdružením spíše než správním orgánům státu, zda by takové opatření mohlo omezit svobodný výkon odborových práv, že taková otázka spadá do jeho mandátu: (1) jestliže odborové organizace zneužívají diskriminaci při správě fondů sociálního pojištění, které mají

k dispozici, k vyvinutí nátlaku na neorganizované zaměstnance; (2) jestliže by tím měla být ohrožena nezávislost odborového hnutí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 469.)

The Committee has considered that, while it is not called upon to express an opinion as to the desirability of entrusting the administration of social insurance and the supervision of the application of social legislation to occupational associations rather than to administrative state organs, in so far as such a measure might restrict the free exercise of trade union rights, such questions might be within its mandate: (1) if the trade unions exercise discrimination in administering the social insurance funds made available to them for the purpose of exercising pressure on unorganized workers; (2) if the independence of the trade union movement should thereby be compromised.

517. Právo zaměstnanců být zastupováni představitelem své odborové organizace v jakémkoli řízení týkajícím se jejich pracovních podmínek v souladu s postupy stanovenými právními předpisy, je právem, které je všeobecně uznáváno ve velkém počtu zemí. Je zejména důležité, aby toto právo bylo dodržováno, pokud si zaměstnanci, jimž jejich úroveň vzdělání neumožňuje hájit se dostatečně bez pomoci zkušenější osoby, nemohou dovolit být zastupováni právníkem, a kdy spoléhají jen na pomoc svých odborových funkcionářů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 470.)

The right of workers to be represented by an official of their union in any proceedings involving their working conditions, in accordance with procedures prescribed by laws or regulations, is a right that is generally recognized in a large number of countries. It is particularly important that this right should be respected when workers whose level of education does not enable them to defend themselves adequately without the assistance of a more experienced person, are not permitted to be represented by a lawyer and so can rely only on their union officers for assistance.

518. Bojkot je velmi specifickou formou akce, která se v některých případech může týkat odborové organizace, jejíž členové pokračují ve své práci a nejsou přímo zapojeni do sporu se zaměstnavatelem, vůči kterému je bojkot veden. Za těchto podmínek se zákaz bojkotů právním předpisem nutně nejví jako zásah do odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 471.)

The boycott is a very special form of action which, in some cases, may involve a trade union whose members continue their work and are not directly involved in the dispute with the employer against whom the boycott is imposed. In these circumstances, the prohibition of boycotts by law does not necessarily appear to involve an interference with trade union rights.

519. Výběr odborářů k účasti na školeních organizovaných výlučně odbory, bez ohledu na místo, kde se pořádají, by měl být ponechán na organizacích zaměstnanců nebo na vzdělávacích institucích odpovědných za takové činnosti, a neměl by být ovlivňován žádnou politickou stranou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 472.)

The choice of unionists to take part in purely union-organized training courses, wherever held, should be left to the workers' organization or educational institution responsible for such activities and not be dictated by any political parties.

10. PRÁVO NA STÁVKU

Význam práva na stávkou a jeho legitimní výkon

(Viz též odst. 131.)

520. I když Výbor vždy považoval právo na stávkou za základní právo zaměstnanců a jejich organizací, považoval je za takové jen v té míře, do jaké se používá jako prostředek k obhajování jejich ekonomických zájmů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 473; 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 282; a 338. zprávu, Případ č. 2407, odst. 491.)

While the Committee has always regarded the right to strike as constituting a fundamental right of workers and of their organizations, it has regarded it as such only in so far as it is utilized as a means of defending their economic interests.

521. Výbor vždy uznával právo na stávkou zaměstnanců a jejich organizací jako legitimní prostředek obhajoby jejich ekonomických a sociálních zájmů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 474; a např. 302. zprávu, Případ č. 1809, odst. 381; 304. zprávu, Případ č. 1863, odst. 356; 307. zprávu, Případ č. 1850, odst. 120; 308. zprávu, Případ č. 1900, odst. 183; 311. zprávu, Případ č. 1934, odst. 126; 324. zprávu, Případ č. 2072, odst. 587; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 111; 328. zprávu, Případ č. 2116, odst. 368; 332. zprávu, Případ č. 2258, odst. 522; a 335. zprávu, Případ č. 2305, odst. 505.)

The Committee has always recognized the right to strike by workers and their organizations as a legitimate means of defending their economic and social interests.

522. Právo na stávkou je jedním ze základních prostředků, jimiž zaměstnanci a jejich organizace mohou prosazovat a bránit své ekonomické a sociální zájmy.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 475; a např. 299. zprávu, Případ č. 1687, odst. 457; 300. zprávu, Případ č. 1799, odst. 207; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 695; 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 131; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 176; 316. zprávu, Případ č. 1930, odst. 365; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 111; 330. zprávu, Případ č. 2196, odst. 304; 335. zprávu, Případ č. 2257, odst. 466; 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 645; a 337. zprávu, Případ č. 2365, odst. 1665.)

The right to strike is one of the essential means through which workers and their organizations may promote and defend their economic and social interests.

523. Právo na stávkou je neodmyslitelným důsledkem práva organizovat se chráněného úmluvou č. 87.

(Viz 311. zprávu, Případ č. 1954, odst. 405.)

The right to strike is an intrinsic corollary to the right to organize protected by Convention No. 87.

524. Nezdá se, že vyhrazení práva vyhlásit stávkou pouze odborovým organizacím je neslučitelné se standardy úmluvy č. 87. Pracovníci, a zejména jejich vedoucí představitelé v podnicích, by ale měli být chráněni proti jakékoli diskriminaci, ke které by mohlo dojít z důvodu stávkou, a měli by mít možnost vytvořit odborové organizace, aniž by byli vystaveni protiodborové diskriminaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 477; 334. zprávu, Případ č. 2258, odst. 454; a 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 173.)

It does not appear that making the right to call a strike the sole preserve of trade union organizations is incompatible with the standards of Convention No. 87. Workers, and especially their leaders in undertakings, should however be protected against any discrimination which might be exercised because of a strike and they should be able to form trade unions without being exposed to anti-union discrimination.

525. Zákaz federacím a konfederacím vyhlašovat stávkou je neslučitelný s úmluvou č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 478; a 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 686.)

The prohibition on the calling of strikes by federations and confederations is not compatible with Convention No. 87.

Cíl stávky (stávky v ekonomických a sociálních záležitostech, politické stávky, solidární stávky, atd.)

526. Zájmy v zaměstnání a ekonomické zájmy, které zaměstnanci brání pomocí práva na stávkou, se netýkají jen lepších pracovních podmínek nebo kolektivních nároků souvisejících se zaměstnáním, ale také úsilí o vyřešení otázek a problémů hospodářské a sociální politiky, kterým čelí podnik, a které se zaměstnanců přímo týkají.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 479; 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 280; 314. zprávu, Případ č. 1787, odst. 31; 320. zprávu, Případ č. 1865, odst. 526; 326. zprávu, Případ č. 2094, odst. 491; 329. zprávu, Případ č. 2094, odst. 135; a 331. zprávu, Případ č. 1937/2027, odst. 104.)

The occupational and economic interests which workers defend through the exercise of the right to strike do not only concern better working conditions or collective claims of an occupational nature, but also the seeking of solutions to economic and social policy questions and problems facing the undertaking which are of direct concern to the workers.

527. Organizace odpovědné za hájení sociálně-ekonomických zájmů zaměstnanců a zaměstnaneckých zájmů by měly mít možnost použít stávkou na podporu svého stanoviska při hledání řešení problémů vyvolaných hlavními trendy sociální a hospodářské politiky, které mají přímý dopad na jejich členy, a obecně na zaměstnance, zejména pokud jde o zaměstnání, sociální ochranu a životní úroveň.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 480; 305. zprávu, Případ č. 1870, odst. 143; 320. zprávu, Případ č. 1865, odst. 526, a Případ č. 2027, odst. 876; 336. zprávu, Případ č. 2354, odst. 682; a 337. zprávu, Případ č. 2323, odst. 1039.)

Organizations responsible for defending workers' socio-economic and occupational interests should be able to use strike action to support their position in the search for solutions to problems posed by major social and economic policy trends which have a direct impact on their members and on workers in general, in particular as regards employment, social protection and standards of living.

528. Stávky čistě politické povahy a stávky, o nichž se systematicky rozhoduje dlouho před započítím vyjednávání, nespádají do rámce zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 481; 303 zprávu, Případ č. 1810/1830, odst. 61; a 329. zprávu, Případ č. 2094, odst. 135.)

Strikes of a purely political nature and strikes decided systematically long before negotiations take place do not fall within the scope of the principles of freedom of association.

529. I když čistě politické stávky nespadají do okruhu zásad svobody sdružování, odborové organizace by měly mít možnost uchýlit se k protestním stávkám, zejména když jsou zaměřeny na kritiku vládní hospodářské a sociální politiky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 482; 300. zprávu, Případ č. 1777, odst. 71; 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 280, a Případ č. 1863, odst. 356; 314. zprávu, Případ č. 1787, odst. 31; 320. zprávu, Případ č. 1865, odst. 526; a 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 985.)

While purely political strikes do not fall within the scope of the principles of freedom of association, trade unions should be able to have recourse to protest strikes, in particular where aimed at criticizing a government's economic and social policies.

530. V jednom případě, kde generální stávka proti nařízení týkajícímu se smírčího a rozhodčího řízení byla bezesporu stávkou proti vládní politice, Výbor usoudil, že se zdá pochybné, zda tvrzení týkající se této politiky by mohla být ihned odmítnuta s odůvodněním, že nebyla na podporu kolektivního sporu, protože odborové organizace byly ve sporu s vládou jako důležitým zaměstnavatelem v důsledku přijetí opatření týkajícího se průmyslových vztahů, které podle názoru odborových organizací omezovalo výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 483.)

In one case where a general strike against an ordinance concerning conciliation and arbitration was certainly one against the government's policy, the Committee considered that it seemed doubtful whether allegations relating to it could be dismissed at the outset on the ground that it was not in furtherance of a trade dispute, since the trade unions were in dispute with the government in its capacity as an important employer following the initiation of a measure dealing with industrial relations which, in the view of the trade unions, restricted the exercise of trade union rights.

531. Právo na stávku by nemělo být omezeno pouze na kolektivní spory, u nichž je pravděpodobné, že budou vyřešeny podpisem kolektivní smlouvy; zaměstnanci a jejich organizace by měli mít možnost vyjádřit, pokud je to nutné, v širších souvislostech svou nespokojenost týkající se ekonomických a sociálních záležitostí ovlivňujících zájmy jejich členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 484; 300. zprávu, Případ č. 1777, odst. 71; a 320. zprávu, Případ č. 1865, odst. 526.)

The right to strike should not be limited solely to industrial disputes that are likely to be resolved through the signing of a collective agreement; workers and their organizations should be able to express in a broader context, if necessary, their dissatisfaction as regards economic and social matters affecting their members' interests.

532. Řešení právního sporu vyplývajícího z rozdílného výkladu právního textu by mělo být ponecháno na kompetentních soudech. Zákaz stávek v takové situaci nepředstavuje porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 485.)

The solution to a legal conflict as a result of a difference in interpretation of a legal text should be left to the competent courts. The prohibition of strikes in such a situation does not constitute a breach of freedom of association.

533. Jestliže jsou stávky zakázány po dobu účinnosti kolektivní smlouvy, toto omezení musí být vyváženo právem mít možnost uchýlit se k nestranným a rychlým mechanismům, v jejichž rámci mohou být přezkoumány individuální nebo kolektivní stížnosti týkající se výkladu či provádění kolektivních smluv; tento typ mechanismu nejen umožňuje urovnat nevyhnutelné problémy, které mohou nastat v době účinnosti kolektivních smluv, pokud jde o jejich výklad nebo provádění, ale přináší také výhodu spočívající v připravení půdy pro další kola vyjednávání za předpokladu, že umožňuje rozpoznat problémy, které vznikly v době platnosti dotčené kolektivní smlouvy.

(Viz 330. zprávu, Příklad č. 2208, odst. 601.)

If strikes are prohibited while a collective agreement is in force, this restriction must be compensated for by the right to have recourse to impartial and rapid mechanisms, within which individual or collective complaints about the interpretation or application of collective agreements can be examined; this type of mechanism not only allows the inevitable difficulties which may occur regarding the interpretation or application of collective agreements to be resolved while the agreements are in force, but also has the advantage of preparing the ground for future rounds of negotiations, given that it allows problems which have arisen during the period of validity of the collective agreement in question to be identified.

534. Všeobecný zákaz podpůrných stávek by mohl vést ke zneužití a zaměstnanci by měli mít možnost sáhnout k takovému kroku za předpokladu, že původní stávka, kterou podporují, je legální.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 486; 303 zprávu, Příklad č. 1810/1830, odst. 61; 307. zprávu, Příklad č. 1898, odst. 325; 320. zprávu, Příklad č. 1963, odst. 235; 333. zprávu, Příklad č. 2251, odst. 985; a 338. zprávu, Příklad č. 2326, odst. 445.)

A general prohibition of sympathy strikes could lead to abuse and workers should be able to take such action provided the initial strike they are supporting is itself lawful.

535. Skutečnost, že stávka je vyhlášena za uznání odborové organizace, je legitimním zájmem, který mohou zaměstnanci a jejich organizace hájit.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 487; a 302. zprávu, Příklad č. 1809, odst. 381.)

The fact that a strike is called for recognition of a union is a legitimate interest which may be defended by workers and their organizations.

536. Zákaz stávek vztahujících se ke sporům o uznání (pro kolektivní vyjednávání) je neslučitelný se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 488; a 321. zprávu, Příklad č. 2066, odst. 336.)

A ban on strikes related to recognition disputes (for collective bargaining) is not in conformity with the principles of freedom of association.

537. Protestní stávky v situaci, kde zaměstnancům nebyly mnoho měsíců vládou vypláceny jejich platy, jsou legitimními akcemi odborových organizací.

(Viz 304. zprávu, Příklad č. 1850, odst. 216.)

Protest strikes in a situation where workers have for many months not been paid their salaries by the Government are legitimate trade union activities.

538. Zákaz stávký, která se netýká kolektivního sporu, jehož stranou je zaměstnanec nebo odborová organizace, je v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 489; a 307. zprávu, Případ č. 1898, odst. 325.)

A ban on strike action not linked to a collective dispute to which the employee or union is a party is contrary to the principles of freedom of association.

539. Ustanovení, která zakazují stávky, pokud se týkají otázky, zda bude kolektivní pracovní smlouva zavazovat více než jednoho zaměstnavatele, jsou v rozporu se zásadami svobody sdružování ve věci práva na stávku; zaměstnanci a jejich organizace by měli mít možnost svolat kolektivní akci na podporu smluv zavazujících více zaměstnavatelů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 490.)

Provisions which prohibit strikes if they are concerned with the issue of whether a collective employment contract will bind more than one employer are contrary to the principles of freedom of association on the right to strike; workers and their organizations should be able to call for industrial action in support of multi-employer contracts.

540. Zaměstnanci a jejich organizace by měli mít možnost vyhlásit kolektivní akci (stávky) na podporu smluv zavazujících více zaměstnavatelů (kolektivních smluv).

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 491.)

Workers and their organizations should be able to call for industrial action (strikes) in support of multi-employer contracts (collective agreements).

541. Výbor prohlásil při mnoha příležitostech, že stávky na celostátní úrovni jsou legitimní, jestliže mají hospodářské a sociální cíle a ne pouze politické cíle; zákaz stávek by mohl být přijatelný pouze v případě státních zaměstnanců vykonávajících pravomoc jménem státu nebo v případě zaměstnanců v nezbytných službách ve striktním významu tohoto pojmu, tj. službách, jejichž přerušeni by mohlo ohrozit život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 492.)

The Committee has stated on many occasions that strikes at the national level are legitimate in so far as they have economic and social objectives and not purely political ones; the prohibition of strikes could only be acceptable in the case of public servants exercising authority in the name of the State or of workers in essential services in the strict sense of the term, i.e. services whose interruption could endanger the life, personal safety or health of the whole or part of the population.

542. Prohlášení celostátní stávky, kterou se protestuje proti sociálním a pracovním důsledkům vládní hospodářské politiky, za nelegální a zákaz takové stávky představují závažné porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 493.)

A declaration of the illegality of a national strike protesting against the social and labour consequences of the government's economic policy and the banning of the strike constitute a serious violation of freedom of association.

543. Pokud jde o generální stávkou, Výbor konstatuje, že stávka je jedním z akčních prostředků, který by měly mít organizace zaměstnanců k dispozici. Čtyřadvacetihodinová generální stávka usilující o zvýšení minimální mzdy, dodržování uzavřených kolektivních smluv a o změnu hospodářské politiky (snížení cen a nezaměstnanosti) je legitimní a v rámci obvyklého okruhu činnosti odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 494.)

As regards a general strike, the Committee has considered that strike action is one of the means of action which should be available to workers' organizations. A 24-hour general strike seeking an increase in the minimum wage, respect of collective agreements in force and a change in economic policy (to decrease prices and unemployment) is legitimate and within the normal field of activity of trade union organizations.

544. Generální protestní stávka požadující skoncování se stovkami vražd odborových předáků a odborářů v posledních několika letech, je legitimní odborovou činností a její zákaz proto představuje závažné porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 495.)

A general protest strike demanding that an end be brought to the hundreds of murders of trade union leaders and unionists during the past few years is a legitimate trade union activity and its prohibition therefore constitutes a serious violation of freedom of association.

Typy stávkových akcí

545. Pokud jde o různé typy stávkových akcí odpíraných zaměstnancům (divoké stávky, odložení náradí, zpomalení práce, práce striktně podle předpisů a okupační stávky), Výbor konstatoval, že tato omezení mohou být oprávněna pouze tehdy, pokud stávka přestane být pokojná.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 496 a 497; a 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 337.)

Regarding various types of strike action denied to workers (wild-cat strikes, tools-down, go-slow, working to rule and sit-down strikes), the Committee considers that these restrictions may be justified only if the strike ceases to be peaceful.

546. Výbor konstatuje, že obsazení plantáží pracovníky a dalšími osobami, zejména když jsou páčány násilné činy, je v rozporu s článkem 8 úmluvy č. 87. Požádal proto vládu, aby do budoucna vynutila dodržování příkazů k vyklizení vynesných soudními orgány, kdykoli budou na plantážích nebo pracovištích v souvislosti s kolektivními spory páčány trestné činy.

(Viz 323. zprávu, Případ č. 2021, odst. 324 a 325.)

The Committee has considered that the occupation of plantations by workers and by other persons, particularly when acts of violence are committed, is contrary to Article 8 of Convention No. 87. It therefore requested the Government, in future, to enforce the evacuation orders pronounced by the judicial authorities whenever criminal acts are committed on plantations or at places of work in connection with industrial disputes.

Předpoklady

547. Podmínky, které musí být splněny podle zákona, aby byla stávka legální, by měly být rozumné a v žádném případě ne takové, aby kladly podstatná omezení akčním prostředkům, které mají k dispozici odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 498; 300. zprávu, Případ č. 1799, odst. 207; 318. zprávu, Případ č. 2018, odst. 514; 325. zprávu, Případ č. 2049, odst. 520; 327. zprávu, Případ č. 2118, odst. 635; a 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 995.)

The conditions that have to be fulfilled under the law in order to render a strike lawful should be reasonable and in any event not such as to place a substantial limitation on the means of action open to trade union organizations.

548. Zákonné postupy pro vyhlášení stávky by neměly být tak složité, aby v praxi znemožnily vyhlásit legální stávku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 499; a 316. zprávu, Případ č. 1989, odst. 189.)

The legal procedures for declaring a strike should not be so complicated as to make it practically impossible to declare a legal strike.

549. Právní předpisy, které stanoví dobrovolné smírčí a rozhodčí řízení v kolektivních sporech před tím, než může být vyhlášena stávka, nelze označit jako porušení svobody sdružování za předpokladu, že použití rozhodčího řízení není povinné a v praxi nebrání vyhlášení stávky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 500; 307. zprávu, Případ č. 1899, odst. 83, a Případ č. 1898, odst. 324; 309. zprávu, Případ č. 1912, odst. 364; 324. zprávu, Případ č. 2092/2101, odst. 731; a 336. zprávu, Případ č. 2369, odst. 212.)

Legislation which provides for voluntary conciliation and arbitration in industrial disputes before a strike may be called cannot be regarded as an infringement of freedom of association, provided recourse to arbitration is not compulsory and does not, in practice, prevent the calling of the strike.

550. Obecně rozhodnutí o dočasném přerušení stávky na přiměřenou dobu s cílem umožnit stranám usilovat o dohodu o řešení prostřednictvím zprostředkování nebo smírčího řízení, samo o sobě nezakládá porušení zásad svobody sdružování.

(Viz 338. zprávu, Případ č. 2329, odst. 1274.)

In general, a decision to suspend a strike for a reasonable period so as to allow the parties to seek a negotiated solution through mediation or conciliation efforts, does not in itself constitute a violation of the principles of freedom of association.

551. Výbor zdůrazňuje, že i když stávka může být právními předpisy dočasně omezena do doby, než budou vyčerpány všechny postupy, které jsou k dispozici pro vyjednávání, smírčí a rozhodčí řízení, takové omezení by mělo být doprovázeno odpovídajícími nestrannými a rychlými smírčími a arbitrážními řízeními, jichž se mohou dotyčné strany účastnit ve všech stádiích.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 501.)

The Committee has emphasized that, although a strike may be temporarily restricted by law until all procedures available for negotiation, conciliation and arbitration have been exhausted,

such a restriction should be accompanied by adequate, impartial and speedy conciliation and arbitration proceedings in which the parties concerned can take part at every stage.

552. Povinnost oznámit stávkou zaměstnavateli předem před jejím vyhlášením může být považována za přijatelnou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 502; 325. zprávu, Případ č. 2049, odst. 520; a 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 996.)

The obligation to give prior notice to the employer before calling a strike may be considered acceptable.

553. Požadavek, aby ve službách sociálního nebo veřejného zájmu byla stanovena pro oznámení stávkou dvacetidenní lhůta, nepodkopává zásady svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 504; a 309. zprávu, Případ č. 1912, odst. 365.)

The requirement that a 20-day period of notice be given in services of social or public interest does not undermine the principles of freedom of association.

554. Zákonný požadavek na čas na rozmyšlenou v délce 40 dnů před vyhlášením stávkou v nezbytné službě, pokud je jeho cílem poskytnout stranám čas na rozmyšlenou, není v rozporu se zásadami svobody sdružování. Toto ustanovení, které odkládá akci, může poskytnout oběma stranám možnost usednout ještě jednou k vyjednávacímu stolu a dosáhnout dohodu, aniž by bylo nutné sáhnout ke stávce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 505.)

The legal requirement of a cooling-off period of 40 days before a strike is declared in an essential service, in so far as it is designed to provide the parties with a period of reflection, is not contrary to the principles of freedom of association. This clause which defers action may enable both parties to come once again to the bargaining table and possibly to reach an agreement without having recourse to a strike.

555. Pokud jde o většinové hlasování požadované jedním právním předpisem pro vyhlášení legální stávkou (dvě třetiny celkového počtu členů odborové organizace nebo příslušného odborového svazu), jehož nedodržení by mohlo mít za následek postih ze strany správních orgánů, včetně rozpuštění odborové organizace, Výbor připomněl závěry Výboru expertů pro provádění úmluv a doporučení, že taková ustanovení právních předpisů představují zásah veřejných orgánů do činnosti odborových organizací, který je takové povahy, že omezuje práva těchto organizací v rozporu s článkem 3 úmluvy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 506.)

With regard to the majority vote required by one law for the calling of a legal strike (two-thirds of the total number of members of the union or branch concerned), non-compliance with which might entail a penalty by the administrative authorities, including the dissolution of the union, the Committee recalled the conclusions of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations that such legal provisions constitute an intervention by the public authorities in the activities of trade unions which is of such a nature as to restrict the rights of these organizations, contrary to Article 3 of the Convention.

556. Požadavek na přijetí rozhodnutí o vyhlášení stávkou více než polovinou zúčastněných zaměstnanců je nepřiměřený a mohl by přespříliš bránit možností provést stávku, zejména ve velkých podnicích.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 507.)

The requirement of a decision by over half of all the workers involved in order to declare a strike is excessive and could excessively hinder the possibility of carrying out a strike, particularly in large enterprises.

557. Požadavek, aby byla dosažena absolutní většina zaměstnanců pro vyhlášení stávkou, může být obtížně splnitelný, zejména v případě odborových organizací, které sdružují velký počet členů. Ustanovení vyžadující absolutní většinu může proto představovat riziko vážného omezení práva na stávku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 508; a 316. zprávu, Případ č. 1989, odst. 190.)

The requirement that an absolute majority of workers should be obtained for the calling of a strike may be difficult, especially in the case of unions which group together a large number of members. A provision requiring an absolute majority may, therefore, involve the risk of seriously limiting the right to strike.

558. Výbor požádal vládu, aby přijala opatření ke změně požadavku právního předpisu, podle kterého musí být rozhodnutí o vyhlášení stávkou přijato více než polovinou zaměstnanců, na které se stávka bude vztahovat, zejména v podnicích s velkou odborovou členskou základnou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 509.)

The Committee requested a government to take measures to amend the legal requirement that a decision to call a strike be adopted by more than half of the workers to which it applies, in particular in enterprises with a large union membership.

559. Povinnost dodržet určité kvorum a rozhodnout o stávce tajným hlasováním lze považovat za přijatelnou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 510; 316. zprávu, Případ č. 1989, odst. 190; a 332. zprávu, Případ č. 2216, odst. 912.)

The obligation to observe a certain quorum and to take strike decisions by secret ballot may be considered acceptable.

560. Dodržení kvora dvou třetin členů může být obtížně dosažitelné, zejména pokud má odborová organizace velký počet členů na rozsáhlém území.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 511; 332. zprávu, Případ č. 2216, odst. 912; a 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 987.)

The observance of a quorum of two-thirds of the members may be difficult to reach, in particular where trade unions have large numbers of members covering a large area.

561. Ustanovení vyžadující pro vyhlášení stávkou dohodu většiny členů federací a konfederací nebo schválení absolutní většinou zaměstnanců příslušného podniku, může představovat vážné omezení činností odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 512.)

A provision requiring the agreement of the majority of the members of federations and confederations, or the approval by the absolute majority of the workers of the undertaking concerned

for the calling of a strike, may constitute a serious limitation on the activities of trade union organizations.

562. Výbor konstatoval, že v souladu se zásadami svobody sdružování je situace, kdy rozhodnutí o vyhlášení stávký v místních pobočkách odborové organizace může být přijato členskou schůzí místních poboček, jestliže důvod stávký je místní povahy, a jestliže v odborových organizacích vyšší úrovně může být přijato rozhodnutí o vyhlášení stávký absolutní většinou všech členů jejich výkonného výboru.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 513.)

The Committee has considered to be in conformity with the principles of freedom of association a situation where the decision to call a strike in the local branches of a trade union organization may be taken by the general assembly of the local branches, when the reason for the strike is of a local nature and where, in the higher-level trade union organizations, the decision to call a strike may be taken by the executive committee of these organizations by an absolute majority of all the members of the committee.

563. Povinnost hlasovat podruhé o stávce, pokud se stávka neuskutečnila v průběhu tří měsíců od prvního hlasování, nepředstavuje omezení svobody sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 514.)

The obligation to hold a second strike vote if a strike has not taken place within three months of the first vote does not constitute an infringement of freedom of association.

Obrácení se k povinnému rozhodčímu řízení

564. Povinné rozhodčí řízení k ukončení kolektivního pracovního sporu a stávký je přijatelné, pokud se koná na žádost obou stran sporu, nebo jestliže příslušná stávka může být omezena, nebo dokonce zakázána, tj. v případě sporů ve veřejné službě týkajících se státních zaměstnanců vykonávajících pravomoc jménem státu nebo v nezbytných službách ve striktním slova smyslu, tedy takových službách, jejichž přerušeni by mohlo ohrozit život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 515 a 553; 302. zprávu, Případ č. 1845, odst. 512; 303. zprávu, Případ č. 1810/1830, odst. 62; 307. zprávu, Případ č. 1890, odst. 372; 310. zprávu, Případ č. 1931, odst. 506; 314. zprávu, Případ č. 1948/1955, odst. 75; 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 631; 335. zprávu, Případ č. 2303, odst. 1376; a 338. zprávu, Případ č. 2329, odst. 1275.)

Compulsory arbitration to end a collective labour dispute and a strike is acceptable if it is at the request of both parties involved in a dispute, or if the strike in question may be restricted, even banned, i.e. in the case of disputes in the public service involving public servants exercising authority in the name of the State or in essential services in the strict sense of the term, namely those services whose interruption would endanger the life, personal safety or health of the whole or part of the population.

565. Pokud povinné rozhodčí řízení znemožňuje stávkovou akci, je to v rozporu s právem odborových organizací organizovat svobodně své činnosti

a může to být ospravedlněno jen ve veřejné službě nebo v nezbytných službách ve striktním smyslu slova.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 518.)

In as far as compulsory arbitration prevents strike action, it is contrary to the right of trade unions to organize freely their activities and could only be justified in the public service or in essential services in the strict sense of the term.

566. Ustanovení, které umožňuje, aby kterákoli strana jednostranně požádala o zásah ústřední orgán práce k vyřešení sporu, může účinně podkopat právo zaměstnanců vyhlásit stávkou a nepodporuje dobrovolné kolektivní vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 519 a 863; 300. zprávu, Případ č. 1839, odst. 86; a 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 348.)

A provision which permits either party unilaterally to request the intervention of the labour authority to resolve a dispute may effectively undermine the right of workers to call a strike and does not promote voluntary collective bargaining.

567. Právo na stávkou by bylo ovlivněno, kdyby právní předpisy umožňovaly zaměstnavatelům ve všech případech předkládat povinně k rozhodčímu rozhodnutí spory vyplývající z nedosažení dohody v průběhu kolektivního vyjednávání, a tím bránit odborům uchýlit se ke stávce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 520.)

The right to strike would be affected if a legal provision were to permit employers to submit in every case for compulsory arbitral decision disputes resulting from the failure to reach agreement during collective bargaining, thereby preventing recourse to strike action.

568. Výbor konstatuje, že systém povinného rozhodčího řízení prostřednictvím ústředních orgánů práce jestliže spor není vyřešen jinými prostředky, může vést k podstatnému omezení práva organizací zaměstnanců organizovat své činnosti a může znamenat i absolutní zákaz stávek v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 521.)

The Committee considers that a system of compulsory arbitration through the labour authorities, if a dispute is not settled by other means, can result in a considerable restriction of the right of workers' organizations to organize their activities and may even involve an absolute prohibition of strikes, contrary to the principles of freedom of association.

569. Aby jakýkoli systém rozhodčího řízení získal a udržel důvěru stran, měl by být skutečně nezávislý a výstupy rozhodčího řízení by neměly být předurčeny legislativními kritérii.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1768, odst. 110.)

In order to gain and retain the parties' confidence, any arbitration system should be truly independent and the outcomes of arbitration should not be predetermined by legislative criteria.

Případy, ve kterých mohou být stávky omezeny nebo i zakázány, a odpovídající záruky

A. Naléhavá celostátní krizová situace

(Viz též odst. 198, 606, 609, 620, 636 a 637)

570. Všeobecný zákaz stávek může být ospravedlněn jen v případě naléhavé celostátní krizové situace a pouze na omezenou dobu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 527; 316. zprávu, Případ č. 1985, odst. 320; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 111; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 829, a Případ č. 2251, odst. 993; 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 645; a 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1268.)

A general prohibition of strikes can only be justified in the event of an acute national emergency and for a limited period of time.

571. Odpovědnost za pozastavení stávky z důvodu národní bezpečnosti nebo veřejného zdraví by neměla spočívat na vládě, ale na nezávislém orgánu, který má důvěru všech stran, kterých se to týká.

(Viz 335. zprávu, Případ č. 2303, odst. 1377; a 338. zprávu, Případ č. 2366, odst. 1279.)

Responsibility for suspending a strike on the grounds of national security or public health should not lie with the Government, but with an independent body which has the confidence of all parties concerned.

B. Veřejná služba

(Viz též odst. 588, 589 a 590)

572. Z uznání zásady svobody sdružování v případě státních zaměstnanců nutně nevyplývá právo na stávku.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 531; a 304. zprávu, Případ č. 1719, odst. 413.)

Recognition of the principle of freedom of association in the case of public servants does not necessarily imply the right to strike.

573. Výbor uznal, že právo na stávku může být omezeno nebo i zakázáno ve veřejné službě nebo v nezbytných službách, pokud by stávka v těchto službách mohla způsobit vážné těžkosti národnímu společenství, a za předpokladu, že taková omezení provázejí určité záruky kompenzace.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 533; 300. zprávu, Případ č. 1791, odst. 345; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 203; a 318. zprávu, Případ č. 2020, odst. 318.)

The Committee has acknowledged that the right to strike can be restricted or even prohibited in the public service or in essential services in so far as a strike there could cause serious hardship to the national community and provided that the limitations are accompanied by certain compensatory guarantees.

574. Právo na stávku může být omezeno nebo zakázáno jen státním zaměstnancům vykonávajícím pravomoc jménem státu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 534; 304. zprávu, Případ č. 1719, odst. 413; 338. zprávu, Případ č. 2363, odst. 731, a Případ č. 2364, odst. 975.)

The right to strike may be restricted or prohibited only for public servants exercising authority in the name of the State.

575. Příliš široká definice pojmu státního zaměstnance by mohla vést k velmi rozsáhlému omezení nebo i zákazu práva na stávkou pro tyto zaměstnance. Zákaz práva na stávkou ve veřejné službě by měl být omezen na zaměstnance veřejné správy vykonávající pravomoc jménem státu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 535.)

Too broad a definition of the concept of public servant is likely to result in a very wide restriction or even a prohibition of the right to strike for these workers. The prohibition of the right to strike in the public service should be limited to public servants exercising authority in the name of the State.

576. Právo na stávkou může být omezeno nebo zakázáno: (1) ve veřejné službě pouze státním zaměstnancům vykonávajícím pravomoc jménem státu; nebo (2) v nezbytných službách ve striktním smyslu slova (tj. službách, jejichž přerušeni by ohrozilo život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části).

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 526 a 536; a např. 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 427; 309. zprávu, Případ č. 1913, odst. 305; 316. zprávu, Případ č. 1934, odst. 210; 320. zprávu, Případ č. 2025, odst. 405; 326. zprávu, Případ č. 2135, odst. 266; 329. zprávu, Případ č. 2157, odst. 191; 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 749; 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 993; 335. zprávu, Případ č. 2257, odst. 466; 336. zprávu, Případ č. 2383, odst. 759; a 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1268.)

The right to strike may be restricted or prohibited: (1) in the public service only for public servants exercising authority in the name of the State; or (2) in essential services in the strict sense of the term (that is, services the interruption of which would endanger the life, personal safety or health of the whole or part of the population).

577. Státní zaměstnanci v obchodních a průmyslových podnicích vlastněných státem by měli mít právo sjednávat kolektivní smlouvy, požívat vhodné ochrany proti aktům protiodborové diskriminace a požívat práva na stávkou za předpokladu, že přerušeni služeb neohrozí život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 532; a 338. zprávu, Případ č. 2348, odst. 997.)

Public servants in state-owned commercial or industrial enterprises should have the right to negotiate collective agreements, enjoy suitable protection against acts of anti-union discrimination and enjoy the right to strike, provided that the interruption of services does not endanger the life, personal safety or health of the whole or part of the population.

578. Úředníci pracující ve správě justice a soudnictví jsou úředníci, kteří vykonávají pravomoc jménem státu a jejichž právo na stávkou proto může být předmětem omezení, jako jsou např. jeho pozastavení nebo i zákaz.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 537 a 538; a 336. zprávu, Případ č. 2383, odst. 763.)

Officials working in the administration of justice and the judiciary are officials who exercise authority in the name of the State and whose right to strike could thus be subject to restrictions, such as its suspension or even prohibition.

579. Zákaz práva na stávkou celníkům, kteří jsou státním zaměstnanci vykonávajícími pravomoc jménem státu, není v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1719, odst. 413.)

The prohibition of the right to strike of customs officers, who are public servants exercising authority in the name of the State, is not contrary to the principles of freedom of association.

580. Podání žaloby vládou s cílem získat soudní rozhodnutí o dočasném ukončení stávky ve veřejném sektoru nepředstavuje porušení odborových práv.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 539.)

Action taken by a government to obtain a court injunction to put a temporary end to a strike in the public sector does not constitute an infringement of trade union rights.

C. Nezbytné služby

(Viz též odst. 576)

581. K určení situací, ve kterých lze zakázat stávkou, musí být stanoveno kritérium jasného a bezprostředního ohrožení života, osobního bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva či jeho části.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 540; 320. zprávu, Případ č. 1989, odst. 324; 324. zprávu Případ č. 2060, odst. 517; 329. zprávu, Případ č. 2195, odst. 737; 332. zprávu, Případ č. 2252, odst. 883; 336. zprávu, Případ č. 2383, odst. 766; 338. zprávu Případ č. 2326, odst. 446, a Případ č. 2329, odst. 1275.)

To determine situations in which a strike could be prohibited, the criterion which has to be established is the existence of a clear and imminent threat to the life, personal safety or health of the whole or part of the population.

582. Co se rozumí nezbytnými službami ve striktním smyslu slova, záleží do značné míry na konkrétních okolnostech existujících v zemi. Navíc, tento pojem není absolutní v tom smyslu, že nikoli nezbytná služba se může stát nezbytnou, jestliže stávka trvá déle než určitou dobu nebo se rozšíří za určitý rámec a způsobí ohrožení života, osobního bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 541; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 229; 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 340; 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 749; 335. zprávu, Případ č. 2305, odst. 505; a 338. zprávu, Případ č. 2373, odst. 382.)

What is meant by essential services in the strict sense of the term depends to a large extent on the particular circumstances prevailing in a country. Moreover, this concept is not absolute, in the sense that a non-essential service may become essential if a strike lasts beyond a certain time or extends beyond a certain scope, thus endangering the life, personal safety or health of the whole or part of the population.

583. Zásada týkající se zákazu stávek v nezbytných službách by mohla ztratit svůj význam, pokud stávka byla prohlášena za nezákonnou v jednom nebo více podnicích, které nevykonávaly „nezbytnou službu“ ve striktním smy-

slu slova, tj. službách, jejichž přerušení by ohrozilo život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 542; 308. zprávu, Případ č. 1923, odst. 221; 314. zprávu Případ č. 1787, odst. 32; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 229; 328. zprávu, Případ č. 2120, odst. 540; a 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 645.)

The principle regarding the prohibition of strikes in essential services might lose its meaning if a strike were declared illegal in one or more undertakings which were not performing an "essential service" in the strict sense of the term, i.e. services whose interruption would endanger the life, personal safety or health of the whole or part of the population.

584. Nezdá se, že by bylo vhodné zacházet se všemi podniky, které vlastní stát, stejně, pokud jde o omezení práva na stávkou, aniž by se v příslušných právních předpisech rozlišovalo mezi těmi, které jsou a které nejsou opravdově nezbytné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 543.)

It would not appear to be appropriate for all state-owned undertakings to be treated on the same basis in respect of limitations of the right to strike, without distinguishing in the relevant legislation between those which are genuinely essential and those which are not.

585. Za nezbytné služby lze považovat následující:

- sektor nemocnic (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 544; 300. zprávu, Případ č. 1818, odst. 366; 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 427; 308. zprávu, Případ č. 1897, odst. 477; 324. zprávu, Případ č. 2060, odst. 517, a Případ č. 2077, odst. 551; 329. zprávu, Případ č. 2174, odst. 795; 330. zprávu, Případ č. 2166, odst. 292; a 338. zprávu, Případ č. 2399, odst. 1171);
- zásobování elektřinou (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 544; 308. zprávu, Případ č. 1921, odst. 573; 309. zprávu, Případ č. 1912, odst. 365; 318. zprávu, Případ č. 1999, odst. 165 a Případ č. 1994, odst. 458);
- zásobování vodou (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 544; a 326. zprávu, Případ č. 2135, odst. 267);
- telefonní službu (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 544; 314. zprávu, Případ č. 1948/1955, odst. 72; a 318. zprávu, Případ č. 2020, odst. 318);
- policii a ozbrojené síly (Viz 307. zprávu, Případ č. 1898, odst. 323);
- služby hasičů (Viz 309. zprávu, Případ č. 1865, odst. 145; a 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 336);
- veřejné nebo soukromé vězeňské služby (Viz 336. zprávu, Případ č. 2383, odst. 767);
- zajišťování stravy žákům školního věku a úklid škol (Viz 324. Zprávu, Případ č. 2037, odst. 102);
- řízení letového provozu (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 544; a 327. zprávu, Případ č. 2127, odst. 191).

The following may be considered to be essential services:

- *the hospital sector;*
- *electricity services;*
- *water supply services;*
- *the telephone service;*
- *the police and the armed forces;*

- *the fire-fighting services;*
- *public or private prison services;*
- *the provision of food to pupils of school age and the cleaning of schools;*
- *air traffic control.*

586. Zásada, že řízení letového provozu je nezbytnou službou, se uplatňuje na všechny stávky bez ohledu na jejich formu – zpomalení práce, práce striktně podle předpisů, hromadná pracovní neschopnost, atd. – neboť tyto stávky mohou být stejně nebezpečné pro život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části jako řádná stávka.

(Viz 327. zprávu, Případ č. 2127, odst. 191.)

The principle that air traffic control is an essential service applies to all strikes, whatever their form – go-slow, work-to-rule, sick-out, etc. – as these may be just as dangerous as a regular strike for the life, personal safety or health of the whole or part of the population.

587. Nezbytné služby v přesném smyslu slova nepředstavují následující:

- rozhlas a televize (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 204; 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 332, a Případ č. 1884, odst. 688);
- ropné odvětví (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 204; 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 332; 337. zprávu, Případ č. 2355, odst. 630, a Případ č. 2249, odst. 1478);
- přístavy (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 318. zprávu, Případ č. 2018, odst. 514; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 229; a 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 340);
- bankovníctví (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 303. zprávu, Případ č. 1810/1830, odst. 62; a 309. zprávu, Případ č. 1937, odst. 450);
- počítačové služby pro výběr cel a spotřebních daní (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545);
- obchodní domy a zábavní parky (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545);
- hutní a důlní odvětví (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545);
- doprava všeobecně (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 203, a Případ č. 1695, odst. 248; 303. zprávu, Případ č. 1810/1830, odst. 62; 316. zprávu, Případ č. 1989, odst. 191; 317. zprávu, Případ č. 1971, odst. 56);
- piloti leteckých společností (Viz 329. zprávu, Případ č. 2195, odst. 737);
- výroba, doprava a distribuce pohonných hmot (Viz 307. zprávu, Případ č. 1898, odst. 325);
- služby železnic (Viz 308. zprávu, Případ č. 1923, odst. 221);
- městská doprava (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545);
- poštovní služby (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 307. zprávu, Případ č. 1898, odst. 325; 316. zprávu, Případ č. 1985, odst. 321; a 318. zprávu, Případ č. 2020, odst. 318);
- služby odvozu domovního odpadu (Viz 309. zprávu, Případ č. 1916, odst. 100; a 338. zprávu, Případ č. 2373, odst. 382);
- mrazírenské podniky (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545);
- hotelové služby (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 324. zprávu, Případ č. 1890, odst. 58; 326. zprávu, Případ č. 2116, odst. 356; a 328. zprávu, Případ č. 2120, odst. 540);
- stavebnictví (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; a 338. zprávu, Případ č. 2326, odst. 446);

- výroba automobilů (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545);
- zemědělské činnosti, zásobování a distribuce potravin (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; a 308. zprávu, Případ č. 1900, odst. 183);
- mincovna (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; a 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 332);
- služba státní tiskárny a státní monopoly alkoholu, soli a tabáku (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545);
- sektor vzdělávání (Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 545; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 172, a Případ č. 1943, odst. 226; 311. zprávu, Případ č. 1950, odst. 457; 320. zprávu, Případ č. 2025, odst. 405; 327. zprávu, Případ č. 2145, odst. 302, a Případ č. 2148, odst. 800; 329. zprávu, Případ č. 2157, odst. 191; a 330. zprávu, Případ č. 2173, odst. 297);
- společnost stáčeující minerální vodu do lahví (Viz 328. zprávu, Případ č. 2028, odst. 475.).

The following do not constitute essential services in the strict sense of the term:

- *radio and television;*
- *the petroleum sector;*
- *ports;*
- *banking;*
- *computer services for the collection of excise duties and taxes;*
- *department stores and pleasure parks;*
- *the metal and mining sectors;*
- *transport generally;*
- *airline pilots;*
- *production, transport and distribution of fuel;*
- *metropolitan transport;*
- *postal services;*
- *refuse collection services;*
- *refrigeration enterprises;*
- *hotel services;*
- *construction;*
- *automobile manufacturing;*
- *agricultural activities, the supply and distribution of foodstuffs;*
- *the Mint;*
- *the government printing service and the state alcohol, salt and tobacco monopolies;*
- *the education sector;*
- *mineral water bottling company.*

588. I když Výbor shledává, že sektor vzdělávání nepředstavuje nezbytnou službu, zastává názor, že ředitelům škol a jejich zástupcům může být právo na stávkou omezeno nebo dokonce zakázáno.

(Viz 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 227.)

While the Committee has found that the education sector does not constitute an essential service, it has held that principals and vice-principals can have their right to strike restricted or even prohibited.

589. Argumenty, že veřejní zaměstnanci tradičně nepožívají právo na stávkou, protože stát jako jejich zaměstnavatel má vůči nim větší povinnost ochrany, nepřesvědčily Výbor, aby změnil svůj postoj k právu učitelů na stávkou.

(Viz 277. zprávu, Případ č. 1528, odst. 288; a 311. zprávu, Případ č. 1950, odst. 458.)

Arguments that civil servants do not traditionally enjoy the right to strike because the State as their employer has a greater obligation of protection towards them have not persuaded the Committee to change its position on the right to strike of teachers.

590. Možné dlouhodobé důsledky stávek v učitelském sektoru neodůvodňují jejich zákaz.

(Viz 262. zprávu, Případ č. 1448, odst. 117; a 327. zprávu, Případ č. 2145, odst. 303.)

The possible long-term consequences of strikes in the teaching sector do not justify their prohibition.

591. Služba odvozu domovního odpadu by se mohla stát nezbytnou, pokud stávka ji postihující přesáhne určitou dobu trvání nebo je takového rozsahu, že ohrožuje život, osobní bezpečí nebo zdraví obyvatelstva.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1916, odst. 100.)

The refuse collection service might become essential if the strike affecting it exceeds a certain duration or extent so as to endanger the life, personal safety or health of the population.

592. Vztažení omezení stávek na zásahy do průmyslu a obchodu by mohlo zabránit široké škále legitimních stávek. I když ekonomický dopad kolektivní akce a její vliv na průmysl a obchod může být politováníhodný, takové následky samy o sobě neučiní službu „nezbytnou“, a proto by právo na stávkou mělo zůstat zachováno.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 230.)

By linking restrictions on strike action to interference with trade and commerce, a broad range of legitimate strike action could be impeded. While the economic impact of industrial action and its effect on trade and commerce may be regrettable, such consequences in and of themselves do not render a service “essential”, and thus the right to strike should be maintained.

593. V rámci nezbytných služeb by určité kategorie zaměstnanců, jako např. pomocní zaměstnanci v nemocnicích a zahradníci, neměly být zbaveny práva na stávkou.

(Viz 333. zprávu, Případ č. 2277, odst. 274; a 338. zprávu, Případ č. 2403, odst. 601.)

Within essential services, certain categories of employees, such as hospital labourers and gardeners, should not be deprived of the right to strike.

594. Vyloučení osob pracujících za mzdu v soukromém sektoru v průběhu zkušební doby z práva na stávkou je neslučitelné se zásadami svobody sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 476.)

The exclusion from the right to strike of wage-earners in the private sector who are on probation is incompatible with the principles of freedom of association.

D. Odpovídající záruky v případě zákazu stávek ve veřejné službě nebo v nezbytných službách

595. Jestliže je právo na stávku v určitých nezbytných podnicích nebo službách omezeno nebo zakázáno, měla by být zaměstnancům poskytnuta odpovídající ochrana, která by kompenzovala omezení jejich svobody akcí týkajících se sporů v těchto organizacích a službách.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 546; a např. 300. zprávu, Případ č. 1818, odst. 367; 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 429; 310. zprávu, Případ č. 1943, odst. 227; 318. zprávu, Případ č. 1999, odst. 166; 324. zprávu, Případ č. 2060, odst. 518; 327. zprávu, Případ č. 2127, odst. 192; 330. zprávu, Případ č. 2166, odst. 292; 333. zprávu, Případ č. 2277, odst. 274; 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 649; a 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1269.)

Where the right to strike is restricted or prohibited in certain essential undertakings or services, adequate protection should be given to the workers to compensate for the limitation thereby placed on their freedom of action with regard to disputes affecting such undertakings and services.

596. Pokud jde o povahu vhodných záruk v případech, kdy jsou uložena omezení práva na stávku v nezbytných službách a veřejných službách, měla by omezení týkající se práva na stávku být provázena odpovídajícím, nestranným a urychleným smířcím a rozhodčím řízením, jehož se zúčastněné strany v každém stádiu mohou zúčastnit, a v nichž jsou učiněná rozhodnutí plně a promptně vykonána.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 547; a např. 300. zprávu, Případ č. 1818, odst. 367; 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 429; 308. zprávu, Případ č. 1897, odst. 478; 310. zprávu, Případ č. 1943, odst. 227; 318. zprávu, Případ č. 2020, odst. 318; 324. zprávu, Případ č. 2060, odst. 518; 330. zprávu, Případ č. 2166, odst. 292; 333. zprávu, Případ č. 2277, odst. 274; 336. zprávu, Případ č. 2340, odst. 649; a 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1269.)

As regards the nature of appropriate guarantees in cases where restrictions are placed on the right to strike in essential services and the public service, restrictions on the right to strike should be accompanied by adequate, impartial and speedy conciliation and arbitration proceedings in which the parties concerned can take part at every stage and in which the awards, once made, are fully and promptly implemented.

597. Vyhrazení rozpočtových pravomocí zákonodárným orgánům by nemělo vyústit v situaci, kdy nebude možné splnit podmínky obsažené v rozhodnutí orgánu povinného rozhodčího řízení. Jakýkoli odklon od této praxe by narušil účinné provádění zásady, že v případech, kdy jsou stávky zaměstnanců v nezbytných službách zakázány nebo omezeny, by takový zákaz měl být provázen smířcím řízením a nestranným rozhodčím mechanismem, jehož výroky jsou pro obě strany závazné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 548.)

The reservation of budgetary powers to the legislative authority should not have the effect of preventing compliance with the terms of awards handed down by the compulsory arbitration tribunal. Any departure from this practice would detract from the effective application of the principle that, where strikes by workers in essential services are prohibited or restricted, such prohibition should be accompanied by the existence of conciliation procedures and of impartial arbitration machinery, the awards of which are binding on both parties.

598. Při zprostředkování a v rozhodčím řízení je nezbytné, aby všichni členové orgánů pověřených takovými funkcemi byli nejen přísně nestranní, ale aby je za nestranné, pokud má být získána a udržena důvěra obou stran, na které záleží i úspěšný výsledek povinného rozhodčího řízení, považovali i zúčastnění zaměstnavatelé a zaměstnanci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 549; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 182, a Případ č. 1943, odst. 240; 318. zprávu, Případ č. 1943, odst. 117; 324. zprávu, Případ č. 1943, odst. 26; 327. zprávu, Případ č. 2145, odst. 306; 328. zprávu, Případ č. 2114, odst. 406; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 829; 335. zprávu, Případ č. 2305, odst. 507; a 336. zprávu, Případ č. 2383, odst. 773.)

In mediation and arbitration proceedings it is essential that all the members of the bodies entrusted with such functions should not only be strictly impartial but, if the confidence of both sides, on which the successful outcome even of compulsory arbitration really depends, is to be gained and maintained, they should also appear to be impartial both to the employers and to the workers concerned.

599. Jmenování všech pěti členů Rozhodčího tribunálu pro nezbytné služby ministrem zpochybňuje nezávislost a nestrannost takového tribunálu i důvěru zúčastněných stran v takový systém. Reprezentativní organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů by měly mít možnost, v tomto pořadí, volit členy Rozhodčího tribunálu pro nezbytné služby, kteří je zastoupí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 550; a 328. zprávu, Případ č. 2114, odst. 406.)

The appointment by the minister of all five members of the Essential Services Arbitration Tribunal calls into question the independence and impartiality of such a tribunal, as well as the confidence of the concerned parties in such a system. The representative organizations of workers and employers should, respectively, be able to select members of the Essential Services Arbitration Tribunal who represent them.

600. Zaměstnanci zbavení práva na stávku z důvodu, že vykonávají nezbytné služby, musí mít odpovídající záruky chránící jejich zájmy; odpovídající zákaz práva na výluky, zajištění společných smířčích řízení, a jestliže a pouze jestliže ke smíru nedojde, i ustanovení o společném rozhodčím mechanismu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 551; 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 428; 308. zprávu Případ č. 1902, odst. 703; a 309. zprávu, Případ č. 1913, odst. 306.)

Employees deprived of the right to strike because they perform essential services must have appropriate guarantees to safeguard their interests; a corresponding denial of the right of lock-out, provision of joint conciliation procedures and where, and only where, conciliation fails, the provision of joint arbitration machinery.

601. S odvoláním na své doporučení, že omezení práva na stávku by bylo přijatelné, pokud je doprovázeno smířčím a rozhodčím řízením, Výbor jasně vysvětlil, že toto doporučení se nevztahuje na absolutní zákaz práva na stávku, ale na omezení tohoto práva v nezbytných službách nebo ve veřejné službě, a že ve vztahu k těmto omezením by měly být poskytnuty odpovídající záruky chránící zájmy zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 552.)

Referring to its recommendation that restrictions on the right to strike would be acceptable if accompanied by conciliation and arbitration procedures, the Committee has made it clear that

this recommendation does not refer to the absolute prohibition of the right to strike, but to the restriction of that right in essential services or in the public service, in relation to which adequate guarantees should be provided to safeguard the workers' interests.

602. Pokud jde o požadavek, aby strany platily za služby smířčího řízení, zprostředkování a rozhodčího řízení, Výbor dospěl k závěru, že pokud jsou náklady opodstatněné a neznemožňují stranám, zejména těm s nedostatečnými zdroji, těchto služeb využít, nedochází z tohoto důvodu k ohrožení svobody sdružování.

(Viz 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 182.)

Regarding the requirement that the parties pay for the conciliation and mediation /arbitration services, the Committee has concluded that, provided the costs are reasonable and do not inhibit the ability of the parties, in particular those with inadequate resources, to make use of the services, there has not been a violation of freedom of association on this basis.

603. Výbor nepřijal žádné stanovisko, pokud jde o přednost smířčího řízení před zprostředkováním, jelikož v obou případech jde o nástroje napomáhající stranám dobrovolně dosáhnout dohody. Výbor nepřijal ani stanovisko, pokud jde o přednost oddělených systémů pro smířčí a rozhodčí řízení před kombinovaným systémem zprostředkování a rozhodčího řízení, jestliže členové orgánů pověřených takovými funkcemi jsou nestranní a lze na ně pohlížet jako na nestranné.

(Viz 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 182.)

The Committee takes no position as to the desirability of conciliation over mediation as both are means of assisting the parties in voluntarily reaching an agreement. Nor does the Committee take a position as to the desirability of a separated conciliation and arbitration system over a combined mediation-arbitration system, as long as the members of the bodies entrusted with such functions are impartial and are seen to be impartial.

Situace, ve kterých může být zavedena minimální služba k zaručení bezpečí osob a zařízení (minimální zajištění bezpečnosti)

(Viz též odst. 607)

604. Omezení práva na stávkou v některých odvětvích v rozsahu nezbytném k dodržení zákonných požadavků na bezpečnost představují obvyklá omezení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 554; a 310. zprávu, Případ č. 1931, odst. 496.)

Restrictions on the right to strike in certain sectors to the extent necessary to comply with statutory safety requirements are normal restrictions.

605. V jednom případě právní předpisy stanovily, že zaměstnanecké organizace ve všech odvětvích činnosti jsou povinny zajistit, že personál nezbytný pro bezpečnost strojů a zařízení a předcházení úrazů bude pokračovat v práci, a že neshody, pokud jde o definici „nezbytného personálu“ budou odstraněny správním rozhodčím tribunálem. Tato omezení práva na stávkou se považují za přijatelná.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 555.)

In one case, the legislation provided that occupational organizations in all branches of activity were obliged to ensure that the staff necessary for the safety of machinery and equipment and the prevention of accidents continued to work, and that disagreements as to the definition of "necessary staff" would be settled by an administrative arbitration tribunal. These restrictions on the right to strike were considered to be acceptable.

Situace a podmínky, za kterých lze požadovat minimální provoz služeb

606. Stanovení minimálních služeb v případě stávkové akce by mělo být možné jen:

(1) ve službách, jejichž přerušení by mohlo ohrozit život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části (nezbytné služby ve striktním smyslu slova);

(2) ve službách, které nejsou nezbytné ve striktním smyslu slova, ale ve kterých by však rozsah a délka trvání stávky mohly být takové, že by vyústily v akutní celostátní krizi ohrožující normální životní podmínky obyvatelstva; a

(3) ve veřejných službách zásadní důležitosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 556; 316. zprávu, Případ č. 1985, odst. 324; 320. zprávu, Případ č. 2057, odst. 780; 329. zprávu, Případ č. 2174, odst. 795; 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 990; 336. zprávu, Případ č. 2300, odst. 383; 337. zprávu, Případ č. 2355, odst. 630; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 975.)

The establishment of minimum services in the case of strike action should only be possible in: (1) services the interruption of which would endanger the life, personal safety or health of the whole or part of the population (essential services in the strict sense of the term); (2) services which are not essential in the strict sense of the term but where the extent and duration of a strike might be such as to result in an acute national crisis endangering the normal living conditions of the population; and (3) in public services of fundamental importance.

607. Minimální služba by mohla být vhodná jako možná alternativa v situacích, ve kterých by se podstatné omezení stávky nebo její úplný zákaz nejevily odůvodněné a kde by se mohlo vzít do úvahy, aniž by se zpochybnilo právo na stávku velké většiny zaměstnanců, zajištění toho, že budou uspokojeny základní potřeby uživatelů, nebo že zařízení budou pracovat bezpečně či bez přerušení.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1782, odst. 324; a 300. zprávu, Případ č. 1791, odst. 346.)

A minimum service could be appropriate as a possible alternative in situations in which a substantial restriction or total prohibition of strike action would not appear to be justified and where, without calling into question the right to strike of the large majority of workers, one might consider ensuring that users' basic needs are met or that facilities operate safely or without interruption.

608. Měla by být přijata opatření, aby se zaručilo, že minimální služby vyloučí ohrožení veřejného zdraví a bezpečnosti.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1916, odst. 100.)

Measures should be taken to guarantee that the minimum services avoid danger to public health and safety.

609. Určité minimální služby mohou být požadovány v případě stávek, jejichž rozsah a doba trvání by způsobily naléhavou celostátní krizi, ale v tomto případě by odborové organizace měly mít možnost podílet se vedle zaměstnavatelů a veřejných orgánů na přesném vymezení minimální služby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 557; 308. zprávu, Případ č. 1923, odst. 222; 316. zprávu, Případ č. 1985, odst. 324; 337. zprávu, Případ č. 2249, odst. 1478; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 975.)

A certain minimum service may be requested in the event of strikes whose scope and duration would cause an acute national crisis, but in this case, the trade union organizations should be able to participate, along with employers and the public authorities, in defining the minimum service.

610. Minimální služby mohou být zavedeny v případě stávky, jejíž rozsah a doba trvání by mohly způsobit naléhavou celostátní krizi ohrožující normální životní podmínky obyvatelstva. Takovéto minimální služby by se měly omezit jen na činnosti, které jsou nezbytně nutné, aby se zamezilo ohrožení života nebo normálních životních podmínek celého obyvatelstva nebo části; kromě toho, organizace zaměstnanců by měly mít možnost podílet se na vymezení takových služeb stejným způsobem jako zaměstnavatelé a veřejné orgány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 558; 308. zprávu, Případ č. 1923, odst. 222; 317. zprávu, Případ č. 1971, odst. 57; a 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 751.)

A minimum service may be set up in the event of a strike, the extent and duration of which might be such as to result in an acute national crisis endangering the normal living conditions of the population. Such a minimum service should be confined to operations that are strictly necessary to avoid endangering the life or normal living conditions of the whole or part of the population; in addition, workers' organizations should be able to participate in defining such a service in the same way as employers and the public authorities.

611. Výbor zdůraznil, že je důležité, aby ustanovení, týkající se minimální služby, kterou je třeba udržovat v případě stávky v nezbytné službě, byla jasně stanovena, přesně uplatňována a aby s nimi byli v pravý čas seznámeni všichni, kterých se to týká.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 559; 308. zprávu, Případ č. 1921, odst. 573; a 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 751.)

The Committee has pointed out that it is important that the provisions regarding the minimum service to be maintained in the event of a strike in an essential service are established clearly, applied strictly and made known to those concerned in due time.

612. Na stanovení minimálních služeb a minimálního počtu zaměstnanců je poskytujících by se měly podílet nejen veřejné orgány, ale také příslušné organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců. To umožní nejen pečlivou výměnu názorů na to, co se v dané situaci má považovat za minimální služby, které jsou nezbytně nutné, ale také přispěje k záruce, že rozsah minimálních služeb nevyústí v situaci, kdy se stávka stane neúčinnou kvůli jejímu omezenému dopadu, a že

se rozptýlí možné obavy odborových organizací, že stávka vyšla naprázdno z důvodu přespříliš velkorysých a jednostranně stanovených minimálních služeb.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 560; 299. zprávu, Případ č. 1782, odst. 325; 302. zprávu, Případ č. 1856, odst. 436; 308. zprávu, Případ č. 1923, odst. 222; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 231, a Případ č. 2044, odst. 453; 324. zprávu, Případ č. 2078, odst. 617; 325. zprávu, Případ č. 2018, odst. 88; a 338. zprávu, Případ č. 2373, odst. 381.)

The determination of minimum services and the minimum number of workers providing them should involve not only the public authorities, but also the relevant employers' and workers' organizations. This not only allows a careful exchange of viewpoints on what in a given situation can be considered to be the minimum services that are strictly necessary, but also contributes to guaranteeing that the scope of the minimum service does not result in the strike becoming ineffective in practice because of its limited impact, and to dissipating possible impressions in the trade union organizations that a strike has come to nothing because of over-generous and unilaterally fixed minimum services.

613. Pokud jde o zákonný požadavek, že minimální služby musí být v případě stávky v nezbytných veřejných službách zachovány a že všechny spory, pokud jde o počet dotčených zaměstnanců a jejich povinnosti, mají být řešeny orgánem práce, je Výbor názoru, že právní předpisy by měly stanovit, že všechny takové spory budou řešeny nezávislým orgánem a nikoli ministerstvem práce nebo ministerstvem či veřejným podnikem, kterých se to týká.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 561; 299. zprávu, Případ č. 1782, odst. 325; 308. zprávu, Případ č. 1923, odst. 222; 320. zprávu, Případ č. 2044, odst. 453; a 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 751.)

As regards the legal requirement that a minimum service must be maintained in the event of a strike in essential public services, and that any disagreement as to the number and duties of the workers concerned shall be settled by the labour authority, the Committee is of the opinion that the legislation should provide for any such disagreement to be settled by an independent body and not by the ministry of labour or the ministry or public enterprise concerned.

614. Konečné rozhodnutí, zda je úroveň minimálních služeb nezbytná či nikoli, přijaté s plnou znalostí skutečností, může být vysloveno jen soudními orgány, protože to závisí zejména na důkladné znalosti struktury a fungování dotčených podniků a organizací a skutečného dopadu stávky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 562; 302. zprávu, Případ č. 1856, odst. 437; a 304. zprávu, Případ č. 1866, odst. 114.)

A definitive ruling on whether the level of minimum services was indispensable or not – made in full knowledge of the facts – can be pronounced only by the judicial authorities, in so far as it depends, in particular, upon a thorough knowledge of the structure and functioning of the enterprises and establishments concerned and of the real impact of the strike action.

Příklady, kdy Výbor konstatoval, že byly splněny podmínky pro vyžadování minimálního provozu služby

615. Služby trajektové přepravy nejsou nezbytné služby. Ovšem s ohledem na problémy a nepohodlí, jimž by mohlo být vystaveno obyvatelstvo žijící na ostrovech podél pobřeží následkem zastavení služeb trajektové přepravy, může

být uzavřena dohoda o minimálních službách, které budou udržovány v případě stávky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 563; 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 749; a 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 282.)

The ferry service is not an essential service. However, in view of the difficulties and inconveniences that the population living on islands along the coast could be subjected to following a stoppage in ferry services, an agreement may be concluded on minimum services to be maintained in the event of a strike.

616. Služby poskytované Podnikem národních přístavů a přístavy samy nepředstavují nezbytné služby, přestože jsou důležitou veřejnou službou, v níž by mohly být v případě stávky minimální služby vyžadovány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 564; 318. zprávu, Případ č. 2018, odst. 514; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 231; a 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 340.)

The services provided by the National Ports Enterprise and ports themselves do not constitute essential services, although they are an important public service in which a minimum service could be required in case of a strike.

617. Dodržování povinnosti udržovat minimální služby činností podzemní dopravy k uspokojení minimálních potřeb místních společenství není porušením zásad svobody sdružování.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 2057, odst. 780.)

Respect for the obligation to maintain a minimum service of the underground railway's activities to meet the minimal needs of the local communities is not an infringement of the principles of freedom of association.

618. Ve vztahu ke stávce, do které vstoupili zaměstnanci podniku podzemní dopravy, by zřízení minimálních služeb při neexistenci dohody mezi stranami mělo být zajištěno nezávislým orgánem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 565; a 320. zprávu, Případ č. 2057, odst. 780.)

In relation to strike action taken by workers in the underground transport enterprise, the establishment of minimum services in the absence of agreement between the parties should be handled by an independent body.

619. Je legitimní požadovat udržování minimálních služeb v případě stávky v odvětví železniční dopravy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 567.)

It is legitimate for a minimum service to be maintained in the event of a strike in the rail transport sector.

620. Vzhledem ke zvláštní situaci v železničních službách jedné země by celková a dlouhotrvající výstražná stávka mohla vyústit ve vážnou celostátní krizovou situaci ohrožující blahobyt obyvatelstva, což může za určitých okolností ospravedlnit vládní zásah, např. zavedením minimálních služeb.

(Viz 308. zprávu, Případ č. 1923, odst. 221.)

In view of the particular situation of the railway services of one country, a total and prolonged stoppage could lead to a situation of acute national emergency endangering the well-

being of the population, which may in certain circumstances justify government intervention, for instance by establishing a minimum service.

621. Doprava cestujících a obchodního zboží není nezbytnou službou ve striktním smyslu slova; je to však veřejná služba prvořadého významu, kde je oprávněně požadovat v případě stávkový minimální služby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 566; 320. zprávu, Případ č. 2044, odst. 453; 324. zprávu, Případ č. 2078, odst. 616; 325. zprávu, Případ č. 2018, odst. 88; a 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 749.)

The transportation of passengers and commercial goods is not an essential service in the strict sense of the term; however, this is a public service of primary importance where the requirement of a minimum service in the event of a strike can be justified.

622. U poštovních služeb lze předvídat udržování minimálních služeb.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 568; 304. zprávu, Případ č. 1866, odst. 113; a 316. zprávu, Případ č. 1985, odst. 324.)

The maintenance of a minimum service could be foreseen in the postal services.

623. Uložení minimálních služeb ve službách odvozu domovního odpadu je přípustné.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1916, odst. 100.)

The imposition of a minimum service is permissible in the refuse collection service.

624. Ražba mincí, bankovní služby a ropný průmysl jsou službami, kde by v případě stávkový mohly být udržovány dohodnuté minimální služby, aby bylo zajištěno, že budou uspokojeny základní potřeby uživatelů těchto služeb.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1865, odst. 149; a 337. zprávu, Případ č. 2355, odst. 630.)

The Mint, banking services and the petroleum sector are services where a minimum negotiated service could be maintained in the event of a strike so as to ensure that the basic needs of the users of these services are satisfied.

625. Minimální služby mohou být zavedeny v případech dlouhodobých stávek ve školství po úplném projednání se sociálními partnery.

(Viz 330. zprávu, Případ č. 2173, odst. 297.)

Minimum services may be established in the education sector, in full consultation with the social partners, in cases of strikes of long duration.

626. Vládou přijaté rozhodnutí vyžadovat kvůli vypuknutí vysoce nakažlivé nemoci minimální službu v Útvaru zdraví zvířat neporušuje zásady svobody sdružování.

(Viz 331. zprávu, Případ č. 2209, odst. 734.)

The decision adopted by a government to require a minimum service in the Animal Health Division, in the face of an outbreak of a highly contagious disease, does not violate the principles of freedom of association.

Nedodržení minimálních služeb

627. I když konečné rozhodnutí pozastavit nebo zrušit právní status odborové organizace vydává nezávislý soudní orgán, taková opatření by neměla být vydávána v případě nedodržení minimálních služeb.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 569.)

Even though the final decision to suspend or revoke a trade union's legal status is made by an independent judicial body, such measures should not be adopted in the case of non-compliance with a minimum service.

Odpovědnost za prohlášení stávkový za nezákonnou

628. Odpovědnost za prohlášení stávkový za nezákonnou by neměla nést vláda, ale nezávislý orgán, který má důvěru zúčastněných stran.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 522; a např. 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 280; 309. zprávu, Případ č. 1916, odst. 102; 311. zprávu, Případ č. 1954, odst. 405; 314. zprávu, Případ č. 1948/1955, odst. 72; 320. zprávu, Případ č. 2007, odst. 282; 326. zprávu, Případ č. 2111, odst. 474; 329. zprávu, Případ č. 2195, odst. 736; 330. zprávu, Případ č. 2208, odst. 599; 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 634; a 337. zprávu, Případ č. 2355, odst. 631.)

Responsibility for declaring a strike illegal should not lie with the government, but with an independent body which has the confidence of the parties involved.

629. Konečná rozhodnutí týkající se nezákonnosti stávek by neměla být činěna vládou, zejména v takových případech, v nichž je vláda stranou sporu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 523; 305. zprávu, Případ č. 1870, odst. 143; 307. zprávu Případ č. 1899, odst. 83; a 316. zprávu, Případ č. 1934, odst. 210.)

Final decisions concerning the illegality of strikes should not be made by the government, especially in those cases in which the government is a party to the dispute.

630. Je v rozporu se svobodou sdružování, jestliže by právo prohlásit stávku ve veřejné službě za nezákonnou měli mít vedoucí veřejných institucí, kteří by se tak stali soudci a stranami sporu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 524.)

It is contrary to freedom of association that the right to declare a strike in the public service illegal should lie with the heads of public institutions, which are thus judges and parties to a dispute.

631. S odvoláním na úřední oběžník týkající se nezákonnosti stávek ve veřejném sektoru, Výbor konstatoval, že takové otázky nespadají do působnosti správního orgánu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 525.)

With reference to an official circular concerning the illegality of any strike in the public sector, the Committee has considered that such matters are not within the competence of the administrative authority.

Příkazy k návratu do práce, najímání zaměstnanců v době stávky, povolávací příkazy

632. Najímání zaměstnanců s cílem zlomit stávku v odvětví, které nelze považovat za nezbytné odvětví ve striktním slova smyslu, a tedy za odvětví, ve kterém je možné stávku zakázat, představuje závažné porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 570; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 217; 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 336; 307. zprávu, Případ č. 1899, odst. 81; 311. zprávu, Případ č. 1954, odst. 406; 327. zprávu, Případ č. 2141, odst. 322; 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 998; a 335. zprávu, Případ č. 1865, odst. 826.)

The hiring of workers to break a strike in a sector which cannot be regarded as an essential sector in the strict sense of the term, and hence one in which strikes might be forbidden, constitutes a serious violation of freedom of association.

633. Jestliže je stávka zákonná, použití pracovních sil získaných mimo podnik k nahrazení stávkujících na dobu neurčitou s sebou nese riziko narušení práva na stávku, které může nepříznivě ovlivnit svobodný výkon odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 571; 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 336; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 183; a 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 998.)

If a strike is legal, recourse to the use of labour drawn from outside the undertaking to replace the strikers for an indeterminate period entails a risk of derogation from the right to strike, which may affect the free exercise of trade union rights.

634. V případech, kdy by mohla úplná a dlouhotrvající stávka v životně důležitém odvětví hospodářství přivodit situaci, ve které by mohly být ohroženy život, zdraví nebo osobní bezpečí obyvatelstva, mohl by být příkaz k návratu do práce legální, pokud by se vztahoval na konkrétní kategorii zaměstnanců v případě stávky, jejíž rozsah a doba trvání by mohly způsobit takovou situaci. Avšak požadavek návratu do práce mimo takové případy je v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 572; 320. zprávu, Případ č. 2044, odst. 452; 329. zprávu, Případ č. 2195, odst. 737; 332. zprávu, Případ č. 2252, odst. 883; a 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 634.)

Whenever a total and prolonged strike in a vital sector of the economy might cause a situation in which the life, health or personal safety of the population might be endangered, a back-to-work order might be lawful, if applied to a specific category of staff in the event of a strike whose scope and duration could cause such a situation. However, a back-to-work requirement outside such cases is contrary to the principles of freedom of association.

635. Používání armády nebo povolávacích příkazů ke zlomení stávky za nároky ze zaměstnání, pokud tyto akce nemají za cíl udržení nezbytných služeb za okolností nejvyšší závažnosti, představuje závažné porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 573; 308. zprávu, Případ č. 1921, odst. 575; 320. zprávu, Případ č. 2044, odst. 452; a 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 831.)

The use of the military and requisitioning orders to break a strike over occupational claims, unless these actions aim at maintaining essential services in circumstances of the utmost gravity, constitutes a serious violation of freedom of association.

636. Použití ozbrojených sil nebo jiné skupiny osob k výkonu povinností, které byly pozastaveny v důsledku pracovního sporu, může být oprávněné, jestliže je stávka zákonná, pouze tehdy, je-li zapotřebí zajistit provoz služeb nebo průmyslových odvětví, jejichž pozastavení by vedlo k akutní krizi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 528 a 574; 321. zprávu, Případ č. 2066, odst. 340; 324. zprávu, Případ č. 2077, odst. 551; a 328. zprávu, Případ č. 2082, odst. 475.)

The employment of the armed forces or of another group of persons to perform duties which have been suspended as a result of a labour dispute can, if the strike is lawful, be justified only by the need to ensure the operation of services or industries whose suspension would lead to an acute crisis.

637. Přestože se uznává, že výstražná stávka ve službách nebo v podnicích, jako jsou např. dopravní podniky, železnice a ropný průmysl, by mohla narušit normální život společnosti, lze jen stěží připustit, že by zastavení takovýchto služeb mohlo způsobit stav akutní celostátní krize. Výbor proto usoudil, že opatření přijatá za účelem mobilizace zaměstnanců v době sporů ve službách tohoto druhu omezují práva zaměstnanců na stávku jakožto prostředku na obhajování jejich zaměstnaneckých a ekonomických zájmů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 530 a 575; 317. zprávu, Případ č. 1971, odst. 56; 335. zprávu, Případ č. 1865, odst. 826; a 337. zprávu, Případ č. 2249, odst. 1478.)

Although it is recognized that a stoppage in services or undertakings such as transport companies, railways and the oil sector might disturb the normal life of the community, it can hardly be admitted that the stoppage of such services could cause a state of acute national emergency. The Committee has therefore considered that measures taken to mobilize workers at the time of disputes in services of this kind are such as to restrict the workers' right to strike as a means of defending their occupational and economic interests.

638. Povolávání zaměstnanců železnic v případě stávek, hrozba propuštěním členům stávkových hlídek, najímání špatně placených zaměstnanců a zákaz vstupovat do odborů za účelem zlomení zákonných a pokojných stávek ve službách, které nejsou nezbytné ve striktním smyslu slova, nejsou v souladu se svobodou sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 576.)

The requisitioning of railway workers in the case of strikes, the threat of dismissal of strike pickets, the recruitment of underpaid workers and a ban on the joining of a trade union in order to break up lawful and peaceful strikes in services which are not essential in the strict sense of the term are not in accordance with freedom of association.

639. V případech, kdy je přerušena nezákonnou stávkou nezbytná veřejná služba, jako je telefonní služba, může vláda převzít odpovědnost za zajištění jejího fungování v zájmu společnosti a může za tímto účelem považovat za vhodné povolat ozbrojené síly nebo jiné osoby k výkonu pozastavených služeb a přijmout nezbytná opatření, aby tyto osoby měly přístup do budov a prostor, kde se uvedené služby vykonávají.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 577.)

Where an essential public service, such as the telephone service, is interrupted by an unlawful strike, a government may have to assume the responsibility of ensuring its functioning in the interests of the community and, for this purpose, may consider it expedient to call in the armed forces or other persons to perform the duties which have been suspended and to take the necessary steps to enable such persons to be installed in the premises where such duties are performed.

Zásah orgánů veřejné moci v průběhu stávky

640. V jednom případě, kdy vláda jednala se zaměstnanci, aby zjistila, zda chtějí pokračovat ve stávce nebo stávku ukončit, a kdy organizace tajného hlasování o této záležitosti byla svěřena stálému nezávislému orgánu, přičemž zaměstnanci měli zajištěno tajné hlasování, Výbor zdůraznil, že je žádoucí konzultovat zástupce reprezentativních organizací, aby bylo zajištěno, že ze strany orgánů veřejné moci nedojde k žádnému ovlivňování ani nátlaku, které by mohly v praxi narušit výkon práva na stávku.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 578.)

In one case where the government had consulted the workers in order to determine whether they wished the strike to continue or be called off, and where the organization of the ballot had been entrusted to a permanent, independent body, with the workers enjoying the safeguard of a secret ballot, the Committee emphasized the desirability of consulting the representative organizations with a view to ensuring freedom from any influence or pressure by the authorities which might affect the exercise of the right to strike in practice.

641. Zásah armády v souvislosti s pracovními spory nepřispívá atmosféře prosté násilí, nátlaku nebo hrozeb, která je nezbytná pro výkon svobody sdružování.

(Viz 333. zprávu, Případ č. 2268, odst. 765.)

The intervention of the army in relation to labour disputes is not conducive to the climate free from violence, pressure or threats that is essential to the exercise of freedom of association.

Zásah policie v průběhu stávky

642. Výbor doporučil odmítnout nařčení z policejního zásahu, kdy fakta ukázala, že takový zásah byl omezen na udržení veřejného pořádku a neomezil legitimní výkon práva na stávku.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 579.)

The Committee has recommended the dismissal of allegations of intervention by the police when the facts showed that such intervention was limited to the maintenance of public order and did not restrict the legitimate exercise of the right to strike.

643. Nasazení policie za účelem zlomení stávky je zásahem do odborových práv.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1863, odst. 361.)

The use of police for strike-breaking purposes is an infringement of trade union rights.

644. V případech stávkových hnutí by orgány veřejné moci měly sáhnout k užití síly jen v závažných situacích, v nichž jsou vážně ohroženy zákonost a veřejný pořádek.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 580; a např. 299. zprávu, Případ č. 1687, odst. 456; 302. zprávu, Případ č. 1825, odst. 492; 304. zprávu, Případ č. 1863, odst. 361; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 695; 308. zprávu, Případ č. 1773, odst. 446, a Případ č. 1914, odst. 669; 311. zprávu, Případ č. 1954, odst. 407; 324. zprávu, Případ č. 1865, odst. 412; 332. zprávu, Případ č. 2252, odst. 888; a 333. zprávu, Případ č. 2153, odst. 211.)

In cases of strike movements, the authorities should resort to the use of force only in grave situations where law and order is seriously threatened.

645. Zatímco zaměstnanci a jejich organizace mají povinnost dodržovat zákony země, zásah bezpečnostních sil ve stávkových situacích by měl být omezen výhradně na udržení veřejného pořádku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 581; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 211; a 324. zprávu, Případ č. 2093, odst. 437.)

While workers and their organizations have an obligation to respect the law of the land, the intervention by security forces in strike situations should be limited strictly to the maintenance of public order.

646. Zatímco zaměstnanci a jejich organizace jsou povinni dodržovat právní předpisy země, zásah policie s cílem vynutit výkon soudního rozhodnutí týkajícího se stávkujících by měl zachovávat základní záruky platné v jakémkoli systému, který dodržuje základní veřejné svobody.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1891, odst. 571.)

While workers and their organizations are obliged to respect the law of the land, police intervention to enforce the execution of a court decision affecting strikers should observe the elementary guarantees applicable in any system that respects fundamental public freedoms.

647. Orgány veřejné moci by se měly uchýlit k povolání policie v případě stávky jen tehdy, pokud existuje skutečné ohrožení veřejného pořádku. Zásah policie by měl být úměrný ohrožení veřejného pořádku a vlády by měly přijmout opatření, aby zajistily, že příslušné orgány veřejné moci obdržely odpovídající pokyny, aby se zabránilo nebezpečí přílišného násilí ve snaze zvládnout demonstrace, které by mohly narušit veřejný pořádek.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 582; 320. zprávu, Případ č. 1865, odst. 524; 324. zprávu, Případ č. 2093, odst. 437; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 314; 335. zprávu, Případ č. 2228, odst. 901; 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 175; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 976.)

The authorities should resort to calling in the police in a strike situation only if there is a genuine threat to public order. The intervention of the police should be in proportion to the threat to public order and governments should take measures to ensure that the competent authorities receive adequate instructions so as to avoid the danger of excessive violence in trying to control demonstrations that might undermine public order.

Stávkové hlídky

648. Činnost stávkových hlídek organizovaných v souladu se zákonem by neměla podléhat zásahu veřejných orgánů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 583.)

The action of pickets organized in accordance with the law should not be subject to interference by the public authorities.

649. Zákaz stávkových hlídek je oprávněný jen tehdy, pokud stávka přestane být pokojná.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 584.)

The prohibition of strike pickets is justified only if the strike ceases to be peaceful.

650. Výbor konstatoval, že ustanovení právního předpisu, které zakazuje stávkovým hlídkám narušovat veřejný pořádek a zastrašovat zaměstnance, kteří pokračují v práci, je legitimní.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 585; a 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 232.)

The Committee has considered legitimate a legal provision that prohibited pickets from disturbing public order and threatening workers who continued work.

651. Účastnit se stávkových hlídek a důrazně, ale pokojně vybízet jiné zaměstnance, aby nechodili na svá pracoviště, nemůže být považováno za nezákonné. Jiný je ovšem případ, kdy je držení stávkových hlídek prováděno násilím nebo nátlakem na nestávkující ve snaze zasahovat do jejich svobody pracovat; taková jednání jsou v mnoha zemích trestnými činy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 586; a např. 299. zprávu, Případ č. 1640/1646, odst. 152, a Případ č. 1687, odst. 456; 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 282; 305. zprávu, Případ č. 1879, odst. 204; 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 337; 307. zprávu, Případ č. 1863, odst. 344; 310. zprávu, Případ č. 1931, odst. 496; 314. zprávu, Případ č. 1787, odst. 33; 316. zprávu, Případ č. 2000, odst. 638; a 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 232.)

Taking part in picketing and firmly but peacefully inciting other workers to keep away from their work-place cannot be considered unlawful. The case is different, however, when picketing is accompanied by violence or coercion of non-strikers in an attempt to interfere with their freedom to work; such acts constitute criminal offences in many countries.

652. Výkon práva na stávku by měl brát ohled na svobodu nestávkujících pracovat, jak je stanoveno právními předpisy, i na právo vedení podniku vstoupit do prostor podniku.

(Viz 300. zprávu, Případ č. 1811/1816, odst. 307.)

The exercise of the right to strike should respect the freedom to work of non-strikers, as established by the legislation, as well as the right of the management to enter the premises of the enterprise.

653. Požadavek, že stávkové hlídky mohou být ustaveny jen v blízkosti podniku, nenarušuje zásady svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 587.)

The requirement that strike pickets can only be set up near an enterprise does not infringe the principles of freedom of association.

Srážky z mezd

654. Srážky z mezd za dny stávky nevyvolávají žádné námitky z hlediska zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 588; 304. zprávu, Případ č. 1863, odst. 363; a 307. zprávu, Případ č. 1899, odst. 83.)

Salary deductions for days of strike give rise to no objection from the point of view of freedom of association principles.

655. V případě, kdy jsou srážky z mezd vyšší než částka odpovídající době stávky, Výbor připomněl, že uložení sankcí za stávku neprospívá harmonickým pracovním vztahům.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 589 a 595.)

In a case in which the deductions of pay were higher than the amount corresponding to the period of the strike, the Committee recalled that the imposition of sanctions for strike action was not conducive to harmonious labour relations.

656. Uložení povinnosti zaměstnavateli platit mzdy za dny trvání stávky v případech, kdy je zaměstnavatel prohlášen „odpovědným“ za stávku, bez ohledu na skutečnost, že to může narušit rovnováhu v průmyslových vztazích a být pro zaměstnavatele nákladné, vyvolává problémy souladu se zásadami svobody sdružování, protože uvedená platba by neměla být ani vyžadována, ani zakazována. Tato záležitost by proto měla být řešena mezi stranami.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 1931, odst. 366.)

Obliging the employer to pay wages in respect of strike days in cases where the employer is declared “responsible” for the strike, apart from potentially disrupting the balance in industrial relations and proving costly for the employer, raises problems of conformity with the principles of freedom of association, as such payment should be neither required nor prohibited. It should consequently be a matter for resolution between the parties.

657. Opomenutí odpovědět na přehled uplatňovaných nároků může být považováno za neférovou praxi v rozporu se zásadou dobré víry v kolektivním vyjednávání, což může být spojeno s některými postihy stanovenými právním předpisem, nemůže však mít za následek zákonnou povinnost zaměstnavatele platit mzdy za dny trvání stávky, což je záležitostí, která by měla být ponechána na zúčastněných stranách.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 1931, odst. 369.)

Failure to reply to a statement of claims may be deemed an unfair practice contrary to the principle of good faith in collective bargaining, which may entail certain penalties as foreseen by law, without resulting in a legal obligation upon the employer to pay strike days, which is a matter to be left to the parties concerned.

Sankce

A. V případě zákonné stávky

(Viz též odst. 57, 77, 269 a 853)

658. Uvalení sankcí na odborové organizace za vedení zákonné stávky je závažným porušením zásad svobody sdružování.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 207.)

Imposing sanctions on unions for leading a legitimate strike is a grave violation of the principles of freedom of association.

659. Uzavření odborových kanceláří v důsledku zákonné stávky je porušením zásady svobody sdružování.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 215.)

The closure of trade union offices, as a consequence of a legitimate strike, is a violation of the principles of freedom of association.

660. Nikdo by neměl být potrestán za uskutečnění zákonné stávky nebo za pokus ji uskutečnit.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 590; a např. 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 211; 307. zprávu, Případ č. 1890, odst. 372; 310. zprávu, Případ č. 1932, odst. 515; 311. zprávu, Případ č. 1934, odst. 127; 316. zprávu, Případ č. 1934, odst. 211; 318. zprávu, Případ č. 1978, odst. 218; 321. zprávu, Případ č. 2056, odst. 137; 324. zprávu, Případ č. 2072, odst. 587; 326. zprávu, Případ č. 2091, odst. 154; 331. zprávu, Případ č. 1937/2027, odst. 105; a 333. zprávu, Případ č. 2164, odst. 608.)

No one should be penalized for carrying out or attempting to carry out a legitimate strike.

661. Propuštění zaměstnanců z důvodu stávky představuje závažnou diskriminaci v zaměstnání z důvodu legitimní odborové činnosti a je v rozporu s úmluvou č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 591; 306. zprávu, Případ č. 1904, odst. 596; 326. zprávu, Případ č. 2116, odst. 356; 333. zprávu, Případ č. 2164, odst. 608; 334. zprávu, Případ č. 2267, odst. 658, a Případ č. 2211, odst. 678; a 338. zprávu, Případ č. 2046, odst. 104.)

The dismissal of workers because of a strike constitutes serious discrimination in employment on grounds of legitimate trade union activities and is contrary to Convention No. 98.

662. Když jsou odboráři nebo odboroví předáci propuštěni za výkon práva na stávku, Výbor může pouze vyvodit závěr, že jsou potrestáni za svoji odborovou činnost a diskriminováni.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 592; 306. zprávu, Případ č. 1904, odst. 596; 318. zprávu, Případ č. 1978, odst. 218; 326. zprávu, Případ č. 2116, odst. 356; a 334. zprávu, Případ č. 2267, odst. 658.)

When trade unionists or union leaders are dismissed for having exercised the right to strike, the Committee can only conclude that they have been punished for their trade union activities and have been discriminated against.

663. Dodržování zásad svobody sdružování vyžaduje, aby zaměstnanci nebyli propuštěni, ani aby jim nebylo odepřeno opětovné zaměstnání z důvodu, že

se zúčastnili stávky nebo jiné kolektivní akce. Pro tyto účely je nerozhodné, zda k propuštění došlo během stávky nebo až po ní. Logicky by také mělo být nerozhodné, že k propuštění došlo před stávkou, jestliže smyslem propuštění je bránit výkonu práva na stávku nebo za něj uložit trest.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 593; 305. zprávu, Případ č. 1870, odst. 144; 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 132; a 327. zprávu, Případ č. 2141, odst. 324.)

Respect for the principles of freedom of association requires that workers should not be dismissed or refused re-employment on account of their having participated in a strike or other industrial action. It is irrelevant for these purposes whether the dismissal occurs during or after the strike. Logically, it should also be irrelevant that the dismissal takes place in advance of a strike, if the purpose of the dismissal is to impede or to penalize the exercise of the right to strike.

664. Výbor nemohl s klidem přihlížet k souboru právních pravidel, který

(a) považuje zřejmě prakticky každou kolektivní akci za porušení smlouvy ze strany těch, kdo se na ní podílejí;

(b) činí každou odborovou organizaci nebo každého odborového funkcionáře, kteří podněcují taková porušení smlouvy, odpovědnými za náhradu škody v případě jakékoli ztráty vzniklé zaměstnavateli v důsledku jejich jednání; a

(c) umožňuje zaměstnavateli, který čelí takové akci, získat soudní zákaz bránící zahájení (či pokračování) nezákonného jednání. Kumulativním účinkem takových ustanovení by mohlo být zbavení zaměstnance možnosti legálně použít stávku k prosazování a ochraně svých ekonomických a sociálních zájmů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 594.)

The Committee could not view with equanimity a set of legal rules which:

(a) appears to treat virtually all industrial action as a breach of contract on the part of those who participate therein; (b) makes any trade union or official thereof who instigates such breaches of contract liable in damages for any losses incurred by the employer in consequence of their actions; and (c) enables an employer faced with such action to obtain an injunction to prevent the commencement (or continuation) of the unlawful conduct. The cumulative effect of such provisions could be to deprive workers of the capacity lawfully to take strike action to promote and defend their economic and social interests.

665. Oznámení vlády, že zaměstnanci musí pracovat přesčas, aby nahradili ztráty způsobené stávkou, může samo o sobě nevhodně ovlivnit průběh stávky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 596.)

The announcement by the government that workers would have to do overtime to compensate for the strike might in itself unduly influence the course of the strike.

666. Použití extrémně závažných opatření jako např. propuštění zaměstnanců za podílení se na stávce a odmítnutí je znovu zaměstnat s sebou nese vážné nebezpečí zneužití a představuje porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 597; 311. zprávu, Případ č. 1954, odst. 406; 329. zprávu, Případ č. 2195, odst. 738; a 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 633.)

The use of extremely serious measures, such as dismissal of workers for having participated in a strike and refusal to re-employ them, implies a serious risk of abuse and constitutes a violation of freedom of association.

B. Případy zneužití při výkonu práva na stávkou

667. Zásady svobody sdružování nechrání zneužití spočívající v trestných činech při výkonu práva na stávkou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 598; 320. zprávu, Případ č. 2007, odst. 281; 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 719; a 338. zprávu, Případ č. 2363, odst. 734.)

The principles of freedom of association do not protect abuses consisting of criminal acts while exercising the right to strike.

668. Trestní sankce by měly být ukládány jen, pokud jde o stávky, při kterých došlo k porušení zákazů stávek, které samy o sobě jsou v souladu se zásadami svobody sdružování. Všechny tresty za nelegitimní akce spojené se stávkami by měly být úměrné trestnému činu, kterého se dotyčný dopustil, nebo míře zavinění, a orgány veřejné moci by se neměly uchýlovat k uvěznění za pouhou skutečnost organizování pokojné stávky nebo podílení se na ní.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 599; a např. 303 zprávu, Případ č. 1810/1830, odst. 62; 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 281; 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 354; 311. zprávu, Případ č. 1950, odst. 460; 320. zprávu, Případ č. 2048, odst. 718; 329. zprávu, Případ č. 2195, odst. 738; 331. zprávu, Případ č. 1937/2027, odst. 105; 332. zprávu, Případ č. 2252, odst. 886; 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 174; a 338. zprávu, Případ č. 2363, odst. 734.)

Penal sanctions should only be imposed as regards strikes where there are violations of strike prohibitions which are themselves in conformity with the principles of freedom of association. All penalties in respect of illegitimate actions linked to strikes should be proportionate to the offence or fault committed and the authorities should not have recourse to measures of imprisonment for the mere fact of organizing or participating in a peaceful strike.

669. Výbor konstatoval, že některá dočasná opatření přijatá orgány veřejné moci v důsledku stávky v nezbytných službách (zákaz odborových činností, pozastavení vybírání odborových příspěvků, atd.) jsou v rozporu se zárukami, které poskytuje článek 3 úmluvy č. 87. Výbor upozornil vládu na skutečnost, že opatření přijatá orgány veřejné moci k zajištění výkonu nezbytných služeb, by neměla být neúměrná k sledovaným cílům nebo vést k excesům.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 600.)

The Committee considered that some of the temporary measures taken by the authorities as a result of a strike in an essential service (prohibition of the trade union's activities, cessation of the check-off of trade union dues, etc.) were contrary to the guarantees provided for in Article 3 of Convention No. 87. The Committee drew the Government's attention to the fact that the measures taken by the authorities to ensure the performance of essential services should not be out of proportion to the ends pursued or lead to excesses.

670. Pokuty v maximální výši rovnající se 500 násobku nebo 1 000 násobku minimální mzdy za každý den násilné stávky mohou mít na odborové organizace zstrašující účinek a bránit jim v legitimních odborových činnostech, zejména pokud je zrušení pokuty tohoto typu podmíněno tím, že nebude uskutečněna žádná další násilná stávka.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1889, odst. 175.)

Fines which are equivalent to a maximum amount of 500 or 1,000 minimum wages per day of abusive strike may have an intimidating effect on trade unions and inhibit their legitimate trade

union activities, particularly where the cancellation of a fine of this kind is subject to the provision that no further strike considered as abusive is carried out.

C. V případech pokojných stávek

(Viz též odst. 77)

671. Orgány veřejné moci by se neměly uchýlovat k zatýkání nebo uvěznění v souvislosti s organizací nebo účastí na pokojné stávce; taková opatření v sobě nesou závažná rizika zneužití a představují vážnou hrozbu pro svobodu sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 601; 299. zprávu, Případ č. 1687, odst. 457; 302. zprávu, Případ č. 1825, odst. 493; 304. zprávu, Případ č. 1712, odst. 378; 320. zprávu, Případ č. 2048, odst. 716; a 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 111.)

The authorities should not resort to arrests and imprisonment in connection with the organization of or participation in a peaceful strike; such measures entail serious risks of abuse and are a grave threat to freedom of association.

672. Nikdo by neměl být zbaven své svobody nebo být vystaven trestním sankcím za pouhou skutečnost, že organizoval pokojnou stávku nebo se jí zúčastnil.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 602; 302. zprávu, Případ č. 1825, odst. 493; 304. zprávu, Případ č. 1712, odst. 378; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 686; 308. zprávu, Případ č. 1773, odst. 446; 320. zprávu, Případ č. 2007, odst. 283; a 332. zprávu, Případ č. 2234, odst. 782, a Případ č. 2252, odst. 886.)

No one should be deprived of their freedom or be subject to penal sanctions for the mere fact of organizing or participating in a peaceful strike.

673. Pokojný výkon odborových práv (stávka a demonstrace) ze strany zaměstnanců by neměl vést k zatýkání a deportacím.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 603.)

The peaceful exercise of trade union rights (strike and demonstration) by workers should not lead to arrests and deportations.

D. Rozsáhlé uplatňování sankcí

674. Zatýkání a propouštění stávkujících ve velkém měřítku představuje závažné nebezpečí zneužití a vystavuje svobodu sdružování vážnému ohrožení. Příslušné orgány veřejné moci by měly obdržet patřičné pokyny, aby se předešlo ohrožení svobody sdružování, které je důsledkem takového zatýkání a propouštění.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 604; 304. zprávu, Případ č. 1719, odst. 414; 326. zprávu, Případ č. 2105, odst. 445; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 977.)

Arrests and dismissals of strikers on a large scale involve a serious risk of abuse and place freedom of association in grave jeopardy. The competent authorities should be given appropriate instructions so as to obviate the dangers to freedom of association that such arrests and dismissals involve.

Diskriminace ve prospěch nestávkujících

675. Ve věci výplaty zvláštních odměn za účelem odškodnění zaměstnanců, kteří se neúčastní stávky, Výbor konstatuje, že takové diskriminační praktiky představují významnou překážku právu odborářů organizovat svou činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 605; a 326. zprávu, Případ č. 2105, odst. 446.)

Concerning measures applied to compensate workers who do not participate in a strike by bonuses, the Committee considers that such discriminatory practices constitute a major obstacle to the right of trade unionists to organize their activities.

Uzavření podniku v případě stávky

676. Uzavření podniku v případě stávky, které umožňují právní předpisy, je omezením svobody pracovat osob, které se stávky neúčastní, a nebere v úvahu základní potřeby podniku (udržování zařízení, předcházení nehodám a úrazům a práva zaměstnanců a vedení vstupovat do zařízení podniku a vykonávat jejich činnosti).

(Viz 310. zprávu, Případ č. 1931, odst. 497.)

The closure of the enterprise in the event of a strike, as provided for in the law, is an infringement of the freedom of work of persons not participating in a strike and disregards the basic needs of the enterprise (maintenance of equipment, prevention of accidents and the right of employers and managerial staff to enter the installations of the enterprise and to exercise their activities).

11. ROZPUŠTĚNÍ ORGANIZACÍ A DOČASNÉ POZASTAVENÍ ČINNOSTI ORGANIZACÍ

Všeobecné zásady

677. V případě týkajícím se rozpuštění a dočasného pozastavení činnosti odborových organizací v zemi, Výbor vyjádřil hluboké přesvědčení, že v žádném případě řešení hospodářských a sociálních problémů sužujících zemi nespočívají v izolaci odborových organizací a dočasném pozastavení jejich činností. Naopak, jen rozvojem svobodných a nezávislých odborových organizací a vyjednáváním s těmito organizacemi se může vláda pokusit takové problémy řešit a urovnat je v nejlepším zájmu zaměstnanců a státu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 31 a 673; a 338. zprávu, Případ č. 2006, odst. 266.)

In a case involving the dissolution and suspension of the trade union organizations in a country, the Committee expressed its deep conviction that in no case does the solution to the economic and social problems besetting a country lie in isolating trade union organizations and suspending their activities. On the contrary, only through the development of free and independent trade union organizations and negotiations with these organizations can a government tackle such problems and solve them in the best interests of the workers and the nation.

678. S ohledem na závažné následky, které s sebou nese rozpuštění odborové organizace pro zastupování zaměstnanců v pracovních záležitostech, Výbor zastává názor, že by bylo zřejmě výhodnější v zájmu pracovních vztahů, kdyby takový krok byl podniknut jen v krajním případě a po vyčerpání ostatních možností s méně závažnými dopady na organizaci jako celek.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 677.)

In view of the serious consequences which dissolution of a union involves for the occupational representation of workers, the Committee has considered that it would appear preferable, in the interest of labour relations, if such action were to be taken only as the last resort, and after exhausting other possibilities with less serious effects for the organization as a whole.

Dobrovolné rozpuštění

679. Pokud bylo přijato rozhodnutí rozpustit odborovou organizaci svobodně všemi dotyčnými zaměstnanci na řádně svolaném sjezdu, je Výbor názoru, že toto rozpuštění, ani jakýkoli důsledek z něj vyplývající, nebudou považovány za porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 660.)

Where the decision to dissolve a trade union organization was freely taken by a congress convened in a regular manner by all the workers concerned, the Committee was of the opinion that this dissolution, or any consequence resulting from it, would not be regarded as an infringement of trade union rights.

Rozpuštění kvůli nedostatečnému počtu členů

(Viz též odst. 289)

680. Právní ustanovení, které požaduje rozpuštění odborové organizace, jestliže počet jejích členů klesne pod 20 či 40, v závislosti na tom, zda jde o závodní nebo profesní odborovou organizaci, samo o sobě nepředstavuje zásah do výkonu odborových práv za předpokladu, že takové ukončení činnosti provázají všechny nezbytné zákonné záruky, aby se předešlo možnosti nesprávného výkladu ustanovení; jinými slovy, právo odvolat se k soudu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 661.)

A legal provision which requires the dissolution of a trade union if its membership falls below 20 or 40, depending on whether it is a works union or an occupational union, does not in itself constitute an infringement of the exercise of trade union rights, provided that such winding up is attended by all necessary legal guarantees to avoid any possibility of an abusive interpretation of the provision; in other words, the right of appeal to a court of law.

681. V jednom případě, kdy právní úprava vyžadovala k založení odborové organizace alespoň 20 osob a kdy soud nařídil rozpuštění odborové organizace zaměstnanců v homeopatii kvůli nedostatečnému počtu osob legálně kvalifikovaných vykonávat tuto profesi, Výbor konstatoval, že rozpuštění zřejmě nepředstavovalo opatření, které by mohlo být považováno za omezení svobody sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 662.)

In one case where the legislation required that there be at least 20 persons in order to found a union, and where a court had ordered the dissolution of a union of homeopathy workers because of the insufficient number of persons legally qualified to practice this profession, the Committee considered that the dissolution did not appear to constitute a measure which could be considered an infringement of freedom of association.

682. V případě, ve kterém Výbor dospěl k závěru, že snížení počtu členů odborové organizace pod zákonné minimum 25 bylo důsledkem protiodborových propouštění nebo výhrůžek, požádal vládu, aby v případě, že by skutečně šlo o protiodborová propouštění a ukončení členství v odborech odborových předáků v důsledku nátlaku zaměstnavatele nebo jeho výhrůžek, uložila příslušné sankce stanovené právní úpravou, navrátila propuštěné zaměstnance zpět na jejich pracovní místa a umožnila, aby zrušená odborová organizace byla znovu ustavena.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 663.)

In a case in which it concluded that the reduction in the number of union members to below the legal minimum of 25 was the consequence of anti-trade union dismissals or threats, the Committee requested the government, should it be concluded that these were anti-trade union dismissals and that the withdrawal from union membership of trade union leaders resulted from pressure or threats from the employer, to impose the penalties provided by the legislation, reinstate the dismissed workers in their jobs and permit the dissolved trade union to be reconstituted.

Rozpuštění a dočasné pozastavení činnosti správním orgánem

(Viz též odst. 199)

683. Dočasné pozastavení činnosti nebo rozpuštění organizace správním orgánem představují závažné porušení zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 664; 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 209; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 214; 325. zprávu, Případ č. 2090, odst. 166; 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 110; 329. zprávu, Případ č. 2181, odst. 760; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 979.)

Measures of suspension or dissolution by the administrative authority constitute serious infringements of the principles of freedom of association.

684. Rozpuštění odborové organizace správním orgánem představuje jasné porušení článku 4 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 665; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 214; 305. zprávu, Případ č. 1893, odst. 459; a 324. zpráva, Případ č. 1880, odst. 857.)

The administrative dissolution of trade union organizations constitutes a clear violation of Article 4 of Convention No. 87.

Zrušení registrace nebo statusu odborové organizace

685. Výbor zdůraznil, že zrušení registrace organizace registrátorem provádějícím registraci odborových organizací, nebo jejich výmaz z rejstříku se rovná zrušení této organizace správním orgánem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 669; 318. zprávu, Případ č. 2006, odst. 348; 320. zprávu, Případ č. 1953, odst. 120; 323. zprávu, Případ č. 2075, odst. 518; 327. zprávu, Případ č. 2098, odst. 759; 329. zprávu, Případ č. 2181, odst. 760; a 338. zprávu, Případ č. 2364, odst. 979.)

The Committee has emphasized that the cancellation of registration of an organization by the registrar of trade unions or their removal from the register is tantamount to the dissolution of that organization by administrative authority.

686. Zrušení registrace odborové organizace správním orgánem kvůli vnitřnímu sporu, které ve skutečnosti znamená dočasné pozastavení její činnosti, je závažným porušením zásad svobody sdružování, a zvláště článku 4 úmluvy č. 87, který stanoví, že organizace pracovníků a zaměstnavatelů nepodléhají rozpuštění správním orgánem.

(Viz 300. zprávu, Případ č. 1821, odst. 153.)

The cancellation of a trade union organization's registration by administrative authority because of an internal dispute – which in fact implies the suspension of its activities – is a serious infringement of the principles of freedom of association, and in particular of Article 4 of Convention No. 87 which provides that workers' and employers' organizations are not liable to be dissolved by administrative authority.

687. Zrušení registrace odborové organizace by mělo být možné jen soudní cestou.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 670; 310. zprávu, Případ č. 1888, odst. 382; 318. zprávu Případ č. 2006, odst. 348; a 324. zprávu, Případ č. 1880, odst. 857.)

Cancellation of a trade union's registration should only be possible through judicial channels.

688. Zrušení registrace, i když oprávněné, by nemělo vylučovat možnost, aby byla znovu přijata žádost odborové organizace o registraci ihned poté, kdy by byla obnovena normální situace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 671; a 329. zprávu, Případ č. 2181, odst. 760.)

De-registration measures, even when justified, should not exclude the possibility of a union application for registration to be entertained once a normal situation has been re-established.

689. Právní úprava, která přiznává ministrovi neomezenou pravomoc, aby podle vlastního uvážení nařídil zrušení registrace odborové organizace bez práva odvolat se k soudu, je v rozporu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 672; a 329. zprávu, Případ č. 2181, odst. 760.)

Legislation which accords the minister the complete discretionary power to order the cancellation of the registration of a trade union, without any right of appeal to the courts, is contrary to the principles of freedom of association

Rozpuštění v rámci zákonodárné činnosti

690. Rozpuštění výkonným orgánem vlády v souladu s právním předpisem, udělujícím mu k tomu neomezenou pravomoc, nebo jednání při výkonu legislativních funkcí, jako např. rozpuštění za použití správní pravomoci, nezajišťuje takové právo na ochranu, které zaručuje obvyklé soudní řízení a které Výbor považuje za nezbytné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 675; a 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 209.)

Dissolution by the executive branch of the government pursuant to a law conferring full powers, or acting in the exercise of legislative functions, like dissolution by virtue of administrative powers, does not ensure the right of defence which normal judicial procedure alone can guarantee and which the Committee considers essential.

691. S vědomím, že registrace existující odborové organizace byla zrušena v souladu s právní úpravou, Výbor konstatoval, že je nezbytné, aby jakékoli rozpuštění organizací zaměstnanců nebo zaměstnavatelů bylo provedeno soudními orgány, které jediné mohou zaručit práva na obhajobu. Výbor zdůraznil, že tato zásada platí i v případě, když rozhodnutí o rozpuštění uvedených organizací jsou přijímána v krizové situaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 676.)

Noting that under a legal provision, the registration of existing trade unions was cancelled, the Committee considered that it is essential that any dissolution of workers' or employers' organizations should be carried out by the judicial authorities, which alone can guarantee the rights of defence. This principle, the Committee has pointed out, is equally applicable when such measures of dissolution are taken even during an emergency situation.

Důvody pro rozpuštění

692. Připravit mnoho tisíc zaměstnanců o jejich odborové organizace kvůli soudnímu rozsudku, že byly některými vedoucími představiteli nebo členy

vyvíjeny nezákonné činnosti, představuje jasné porušení zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 667; 310. zprávu, Případ č. 1888, odst. 382; 318. zprávu, Případ č. 2006, odst. 347; a 323. zprávu, Případ č. 2006, odst. 427.)

To deprive many thousands of workers of their trade union organizations because of a judgement that illegal activities have been carried out by some leaders or members constitutes a clear violation of the principles of freedom of association.

693. Pokud bylo zjištěno, že někteří členové odborové organizace se pustili jednání, která jdou nad rámec mezi obvyklé odborové činnosti, mohli být soudně stíháni podle zvláštní právní úpravy a v souladu s obvyklými soudními postupy, aniž by došlo k dočasnému pozastavení činnosti a následnému rozpuštění celého odborového hnutí.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 2006, odst. 347; a 323. zprávu, Případ č. 2006, odst. 427.)

If it was found that certain members of the trade union had committed excesses going beyond the limits of normal trade union activity, they could have been prosecuted under specific legal provisions and in accordance with ordinary judicial procedure, without involving the suspension and subsequent dissolution of an entire trade union movement.

694. V případě, kdy byl odborové organizaci odňat status odborové organizace, zejména pro nesrovnalosti ve finančním řízení organizace, Výbor konstatoval, že, pokud orgány veřejné moci zjistily nesrovnalosti, které by mohly poškozovat sociální fondy odborové organizace, měly z důvodu těchto nesrovnalostí podniknout právní kroky proti odpovědným osobám, nikoliv přijímat opatření zbavující odborovou organizaci všech možností jednání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 668.)

In a case where trade union status was withdrawn from a trade union organization, mainly because of irregularities in the financial management of the organization, the Committee considered that, if the authorities found irregularities which might be detrimental to the union's social funds, they should have taken legal action based on these irregularities against the persons responsible rather than adopt measures depriving the union of all possibility of action.

695. Rozvojové potřeby by neměly ospravedlňovat udržování celého odborového hnutí země v nestandardní právní situaci, a tím bránit zaměstnancům ve výkonu jejich odborových práv a organizacím v provádění jejich obvyklých činností. Vyvážený hospodářský a sociální rozvoj vyžaduje existenci silných a nezávislých organizací, které se mohou na tomto procesu podílet.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 25 and 674; 330. zprávu, Případ č. 2189, odst. 466 a 337. zprávu, Případ č. 2189, odst. 485.)

Development needs should not justify maintaining the entire trade union movement of a country in an irregular legal situation, thereby preventing the workers from exercising their trade union rights, as well as preventing organizations from carrying out their normal activities. Balanced economic and social development requires the existence of strong and independent organizations which can participate in this process.

696. Vzhledem k nesmírně závažným důsledkům, které má rozpuštění odborové organizace pro profesní zastupování zaměstnanců, Výbor konstatuje, že

nominace zástupce federace jako kandidáta na úřad prezidenta země nemůže v žádném případě odůvodnit rozpuštění celé federace.

(Viz 325. zprávu, Příklad č. 2090, odst. 166.)

Given the extremely serious consequences that the dissolution of a union involves for the occupational representation of workers, the Committee has considered that the nomination of a representative of a federation as a candidate for the presidency of the country can in no way justify the dissolution of an entire federation.

697. Rozpuštění odborové organizace je krajním opatřením a uchýlení se k takovému kroku, jakým je dočasné pozastavení činností organizace, z důvodu aktivity stávkové hlídky vedoucí k narušení veřejné události nebo k narušení dopravy, je zcela zjevně neslučitelné se zásadami svobody sdružování.

(Viz 326. zprávu, Příklad č. 2090, odst. 242.)

The dissolution of a trade union is an extreme measure and recourse to such action on the basis of a picket action resulting in the disruption of a public event, the temporary termination of an organization's activities or the disruption of transport, is clearly not in conformity with the principles of freedom of association.

698. S ohledem na závažné důsledky, které má zrušení registrace odborové organizace pro profesní zastoupení zaměstnanců, Výbor konstatuje, že užívání názvu společnosti v názvu odborové organizace by nemělo vést ke zrušení registrace odborové organizace.

(Viz 337. zprávu, Příklad č. 2388, odst. 1371.)

In view of the serious consequences which cancellation of trade union registration involves for the occupational representation of workers, the Committee considers that the use of the company's name in the title of the trade union should not result in the cancellation of trade union registration.

Zásah soudních orgánů

(Viz též odst. 464)

699. Výbor konstatuje, že rozpuštění odborových organizací je opatřením, které by se mělo objevit jen ve výjimečně závažných případech; mělo by k němu docházet jen na základě soudních rozhodnutí, aby byla plně zaručena práva na obranu.

(Viz 1996 Zprávu, odst. 666; 315. zprávu, Příklad č. 1935, odst. 22; 327. zprávu, Příklad č. 1581, odst. 110; a 329. zprávu, Příklad č. 2181, odst. 760.)

The Committee considers that the dissolution of trade union organizations is a measure which should only occur in extremely serious cases; such dissolutions should only happen following a judicial decision so that the rights of defence are fully guaranteed.

700. Pozastavení svéprávnosti odborové organizace představuje vážné omezení odborových práv a v těchto případech mohou být práva na ochranu plně garantována jen řádným soudním procesem.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 678.)

The suspension of the legal personality of trade union organizations represents a serious restriction on trade union rights and in matters of this nature the rights of defence can only be fully guaranteed through due process of law.

701. Jakékoli pozastavení činnosti nebo rozpuštění provedené správním orgánem v krizové situaci, by měla doprovázet obvyklá soudní ochrana, zahrnující právo odvolat se k soudu proti takovému rozpuštění nebo pozastavení činnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 679; a 300. zprávu, Případ č. 1799, odst. 212.)

Any measures of suspension or dissolution by administrative authority, when taken during an emergency situation, should be accompanied by normal judicial safeguards, including the right of appeal to the courts against such dissolution or suspension.

702. Opatření přijatá ke zbavení svéprávnosti odborové organizace a zablokování odborových finančních prostředků, i když mohou být v některých případech oprávněná, by měla být provedena v soudním a nikoli správním řízení, aby se předcházelo nebezpečí svévolných rozhodnutí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 680.)

Even if they may be justified in certain circumstances, measures taken to withdraw the legal personality of a trade union and the blocking of trade union funds should be taken through judicial and not administrative action to avoid any risk of arbitrary decisions.

703. Jestliže má být řádně uplatněna zásada, že zaměstnanecké organizaci nesmí být pozastavena činnost nebo nesmí být rozpuštěna správním rozhodnutím, není postačující, že jí právní předpisy přiznávají právo se proti správním rozhodnutím odvolat; taková rozhodnutí by neměla být účinná před uplynutím zákonné lhůty pro podání odvolání, bez ohledu na to, zda odvolání bylo podáno, nebo před potvrzením takových rozhodnutí soudem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 681; a 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 690.)

If the principle that an occupational organization may not be subject to suspension or dissolution by administrative decision is to be properly applied, it is not sufficient for the law to grant a right of appeal against such administrative decisions; such decisions should not take effect until the expiry of the statutory period for lodging an appeal, without an appeal having been entered, or until the confirmation of such decisions by a judicial authority.

704. Právní úprava by měla vyloučit jakoukoli možnost pozastavení činnosti nebo rozpuštění správním orgánem nebo by měla alespoň stanovit, že správní rozhodnutí nenabude účinnosti dříve, než uplyne přiměřená doba pro odvolání, a v případě odvolání, než soudní orgán rozhodne o odvoláních podaných dotčenými odborovými organizacemi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 682; 323 zprávu, Případ č. 2075, odst. 518; a 327. zprávu, Případ č. 1581, odst. 110.)

Any possibility should be eliminated from the legislation of suspension or dissolution by administrative authority, or at the least it should provide that the administrative decision does not take effect until a reasonable time has been allowed for appeal and, in the case of appeal, until the judicial authority has ruled on the appeal made by the trade union organizations concerned.

705. Soudci by měli mít možnost zabývat se podstatou případu, aby měli možnost rozhodnout, zda ustanovení, na jejichž základě byla vydána dotčená správní rozhodnutí, představují porušení práv přiznaných zaměstnaneckým organizacím úmluvou č. 87, či nikoli. V podstatě, pokud má správní orgán právo zaregistrovat odborovou organizaci nebo zrušit její registraci podle vlastního uvážení, možnost odvolání se k soudu se nezdá být dostatečnou zárukou; soudci projednávající takové odvolání by mohli jen potvrdit, že právní úprava byla aplikována správně. Stejný problém může nastat v případě pozastavení činnosti nebo rozpuštění zaměstnanecké organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 683; a 310. zprávu, Případ č. 1908, odst. 22.)

Judges should be able to deal with the substance of a case to enable them to decide whether or not the provisions pursuant to which the administrative measures in question were taken constitute a violation of the rights accorded to occupational organizations by Convention No. 87. In effect, if the administrative authority has a discretionary right to register or cancel the registration of a trade union, the existence of a procedure of appeal to the courts does not appear to be a sufficient guarantee; the judges hearing such an appeal could only ensure that the legislation had been correctly applied. The same problem may arise in the event of the suspension or dissolution of an occupational organization.

Využití aktiv rozpuštěných organizací

A. Všeobecné zásady

706. Výbor přijal pravidlo, že, když je organizace rozpuštěna, její aktiva by měla být dočasně soudně obstavena a případně rozdělena mezi její dřívější členy nebo převedena na organizaci, která je jejím nástupcem, tj. na organizaci nebo organizace, které se snaží o dosažení cílů, pro které byla rozpuštěná odborová organizace založena, a které o ně usilují ve stejném duchu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 684; 308. zprávu, Případ č. 1869, odst. 497; 309. zprávu, Případ č. 1938, odst. 181; a 325. zprávu, Případ č. 1888, odst. 399.)

The Committee has accepted the criterion that, when an organization is dissolved, its assets should be provisionally sequestered and eventually distributed among its former members or handed over to the organization that succeeds it, meaning the organization or organizations which pursue the aims for which the dissolved union was established, and which pursue them in the same spirit.

707. Pokud odborová organizace přestane existovat, její aktiva by mohla být převedena na sdružení, které je jejím nástupcem, nebo rozdělena v souladu s jejími vlastními pravidly; jestliže neexistuje žádné konkrétní pravidlo, aktiva by měla být k dispozici zaměstnancům, kterých se to týká.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 685.)

When a union ceases to exist, its assets could be handed over to the association that succeeds it or distributed in accordance with its own rules; but where there is no specific rule, the assets should be at the disposal of the workers concerned.

B. Přechod do stavu plurality odborových organizací

(Viz též odst. 1088)

708. Pokud jde o otázku rozdělení odborových aktiv mezi různé odborové organizace v návaznosti na přechod od odborového monopolu k pluralitě odborových organizací, Výbor zdůrazňuje význam, který přikládá zásadě, podle níž postoupení odborových aktiv (včetně nemovitostí) nebo v případě, kdy jsou odborové prostory státem předány odborovým organizacím k dispozici, musí být přerozdělení tohoto majetku provedeno tak, aby bylo zajištěno, že všem odborovým organizacím bude na základě rovných výchozích podmínek zaručena možnost vykonávat zcela nezávisle svoji činnost. Bylo by žádoucí, aby se vláda a všechny dotčené odborové organizace snažily uzavřít co nejdříve konečnou dohodu upravující rozdělení aktiv předchozí odborové organizace.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 687.)

With regard to the issue of the distribution of trade union assets among various trade union organizations following a change from a situation of trade union monopoly to a situation of trade union pluralism, the Committee has emphasized the importance it attaches to the principle according to which the devolution of trade union assets (including real estate) or, in the event that trade union premises are made available by the State, the redistribution of this property must aim to ensure that all the trade unions are guaranteed on an equal footing the possibility of effectively exercising their activities in a fully independent manner. It would be desirable for the government and all the trade union organizations concerned to make efforts to conclude as soon as possible a definitive agreement regulating the distribution of the assets of the former trade union organization.

709. Při přezkoumávání případu týkajícího se převodu aktiv odborových organizací v bývalé komunistické zemi procházející demokratizací Výbor vyzval vládu a všechny dotčené odborové organizace, aby co nejdříve stanovily plán pro vyřešení převodu vlastnictví dotčených finančních prostředků tak, aby vláda mohla znovu nabýt aktiva, která by odpovídala výkonu sociálních funkcí, které nyní vykonává, a aby všechny odborové organizace měly zaručeny rovnými výchozími podmínkami možnost zcela nezávislého faktického výkonu svých činností.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 688.)

When examining a case concerning the devolution of the assets of the trade union organizations in a former communist country undergoing democratization, the Committee invited the government and all the trade union organizations concerned to establish, as soon as possible, a formula to settle the question of the assignment of the funds in question so that the government could recover the assets that corresponded to the accomplishment of the social functions which it now exercised and all the trade union organizations were guaranteed on an equal footing the possibility of effectively exercising their activities in a fully independent manner.

12. PRÁVO ORGANIZACÍ ZAMĚSTNAVATELŮ A ZAMĚSTNANCŮ USTAVOVAT FEDERACE A KONFEDERACE A STÁT SE ČLENY MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ ZAMĚSTNAVATELŮ A ZAMĚSTNANCŮ

Ustavení federací a konfederací

710. Zásada stanovená v článku 2 úmluvy č. 87, že pracovníci a zaměstnavatelé mají mít právo ustavovat organizace podle své vlastní volby a stát se členy takových organizací znamená pro samotné organizace právo ustavovat federace a konfederace podle své vlastní volby a stát se jejich členy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 606; 327. zprávu, Případ č. 2153, odst. 155; 329. zprávu, Případ č. 2140, odst. 295; 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 942; 332. zprávu, Případ č. 2225, odst. 378; 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 592; a 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 170.)

The principle laid down in Article 2 of Convention No. 87 that workers and employers shall have the right to establish and join organizations of their own choosing implies for the organizations themselves the right to establish and join federations and confederations of their own choosing.

711. Nabytí statusu právnické osoby organizacemi, federacemi a konfederacemi zaměstnanců by nemělo být podrobeno takovým podmínkám, které by svou povahou omezily výkon práva zmíněného v předchozím odstavci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 607; 329. zprávu, Případ č. 2140, odst. 295; 332. zprávu, Případ č. 2225, odst. 378; a 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 171.)

The acquisition of legal personality by workers' organizations, federations and confederations shall not be made subject to conditions of such a nature as to restrict the exercise of the right referred to in the preceding paragraph.

712. Ustanovení, na jehož základě může ministr podle vlastního uvážení schválit nebo zamítnout žádost o vytvoření všeodborové konfederace, je neslučitelné se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 609; a 332. zprávu, Případ č. 2225, odst. 380.)

A provision whereby a minister may, at his or her discretion, approve or reject an application for the creation of a general confederation is not in conformity with the principles of freedom of association.

713. Otázka, zda je pocítována potřeba vytvořit federaci nebo konfederaci, či nikoli, je záležitostí, která má být rozhodnuta výhradně samotnými zaměstnanci a jejich organizacemi poté, kdy bylo právně uznáno jejich právo je vytvořit.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 610; 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 942; a 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 592.)

The question as to whether a need to form federations and confederations is felt or not is a matter to be determined solely by the workers and their organizations themselves after their right to form them has been legally recognized.

714. Požadavek nadměrně vysokého minimálního počtu odborových organizací k ustavení organizace vyššího stupně je v rozporu s článkem 5 úmluvy č. 87 a se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 611; a 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 945.)

The requirement of an excessively high minimum number of trade unions to establish a higher-level organization conflicts with Article 5 of Convention No. 87 and with the principles of freedom of association.

715. Právní úprava, která brání ustavování federací a konfederací, které by sdružovaly odborové organizace nebo federace různých odvětví v určitém místě či oblasti, je neslučitelná s článkem 5 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 612.)

Legislation which prevents the establishment of federations and confederations bringing together the trade unions or federations of different activities in a specific locality or area is incompatible with Article 5 of Convention No. 87.

716. Situace, kdy může v zemi existovat pouze jedna konfederace zaměstnanců, a právo ustavovat federace je omezeno jen na federace, které mohou být ustaveny odborovými organizacemi uvedenými v právních předpisech, nebo na nové odborové organizace, které by mohly být zaregistrovány jen se souhlasem ministra, je neslučitelná s článkem 5 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 613.)

When only one confederation of workers may exist in a country, and the right to establish federations is limited to such federations as may be established by the unions mentioned in the law, as well as such new unions as might be registered with the consent of the minister, this is incompatible with Article 5 of Convention No. 87.

717. Výbor přikládá význam právu vytvářet federace sdružující odborové organizace zaměstnanců zaměstnaných v různých povoláních nebo průmyslových odvětvích. V této souvislosti Výbor expertů pro provádění úmluv a doporučení zdůraznil, pokud jde o ustanovení vnitrostátních právních předpisů zakazující organizacím úředníků veřejné správy stát se členy federací nebo konfederací průmyslových nebo zemědělských organizací, že je zjevně obtížné sladit uvedená ustanovení s článkem 5 úmluvy č. 87. Ve stejné připomínce poukázal na to, že přestože právní úprava dovoluje organizacím úředníků veřejné správy sdružovat se mezi sebou do federací s tím, že výsledná federace by byla jedinou státem uznanou, tato ustanovení by zřejmě nebyla v souladu s článkem 6 úmluvy, který se odvolává na článek 2 úmluvy, pokud jde o ustavování federací a konfederací a začleňování do těchto vyšších organizací. Podle těchto ustanovení úmluvy by měly odborové organizace mít právo ustavovat federace nebo konfederace a stát se jejich členy „podle své vlastní volby bez předchozího schválení“.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 615; a 313. zprávu, Případ č. 1967, odst. 148.)

Importance has been attached by the Committee to the right to form federations grouping unions of workers engaged in different occupations and industries. In this connection, the Com-

mittee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations pointed out, in respect of a provision of national law prohibiting organizations of public officials from adhering to federations or confederations of industrial or agricultural organizations, that it seemed difficult to reconcile this provision with Article 5 of Convention No. 87. It indicated, in the same observation, that while the legislation permitted organizations of public officials to federate among themselves and that the resulting federation would be the only one recognized by the State, these provisions did not appear to be compatible with Article 6 of the Convention, which refers to Article 2 of the Convention with respect to the establishment of federations and confederations and adhesion to these higher organizations. According to these provisions of the Convention, trade union organizations should have the right to establish and to join federations or confederations "of their own choosing without previous authorization".

718. Ustanovení zakazující ustavování federací odborovými organizacemi na různých ministerstvech představuje omezení práva organizací zaměstnanců ustavovat federace a konfederace zakotvené v článku 5 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 616.)

A provision prohibiting the establishment of federations by unions in different departments constitutes a restriction of the right of workers' organizations to establish federations and confederations, recognized by Article 5 of Convention No. 87.

719. Podmínky stanovené právním předpisem pro ustavování federací, a zejména podmínka, že zakládající odborové organizace se sídlem v různých provinciích musí nejprve požádat o povolení ministra (které může být odmítnuto), jsou neslučitelné s všeobecně přijímanými zásadami svobody sdružování, které zahrnují právo odborové organizace ustavovat federace a stát se jejich členy podle své vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 617.)

Conditions laid down by law for the establishment of federations, and in particular a condition that founding unions based in different provinces must first ask permission (which may be refused) from the minister, are incompatible with the generally accepted principles of freedom of association, which include the right of trade unions to establish and join federations of their own choosing.

720. Jakékoli omezení, ať přímé nebo nepřímé, práva odborových organizací ustavovat asociace odborových organizací patřící ke stejným nebo různým oborům, na regionální úrovni, nebo se stát jejich členy, by nebylo v souladu se zásadami svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 618.)

Any restriction, either direct or indirect, on the right of unions to establish and join associations of unions belonging to the same or different trades, on a regional basis, would not be in conformity with the principles of freedom of association.

721. Přednostní práva přiznaná nejrepresentativnějším organizacím by jim neměla poskytovat výhradní právo ustavovat federace a stát se jejich členy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 619; a 327. zprávu, Případ č. 2153, odst. 155.)

The preferential rights granted to the most representative organizations should not give them the exclusive right to establish and join federations.

Příslušnost k federacím a konfederacím

722. Organizace zaměstnanců by měla mít právo stát se členem federace a konfederace podle své vlastní volby za podmínek stanovených dotčenými organizacemi a bez jakéhokoli předchozího schválení. Je na federacích a konfederacích samotných, aby v souladu s jejich vlastními stanovami a pravidly rozhodly, zda odborovou organizaci přijmou za svého člena, či nikoli.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 608; a 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 521.)

A workers' organization should have the right to join the federation and confederation of its own choosing, subject to the rules of the organizations concerned, and without any previous authorization. It is for the federations and confederations themselves to decide whether or not to accept the affiliation of a trade union, in accordance with their own constitutions and rules.

723. V případě, ve kterém konfederace byla vládou donucena k přijetí nových členů, Výbor konstatoval, že jednání tohoto typu umožňují orgánům veřejné moci ovlivňovat výsledky voleb nebo jednání odborové organizace přímým zásahem do složení jejich členské základny.

(Viz 308. zprávu, Případ č. 1920, odst. 521.)

In a case in which a confederation had been compelled to accept new members by the government, the Committee considered that actions of this kind may allow the authorities to influence the result of elections or the actions of a trade union by direct interference with the composition of its constituents.

724. Všichni pracovníci by měli mít právo zapojit se svobodně do ochrany a prosazování svých ekonomických a sociálních zájmů prostřednictvím ústředních organizací podle své vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 614.)

All workers should have the right to engage freely in the defence and promotion of their economic and social interests through the central organizations of their own choice.

725. Organizace státních zaměstnanců by měly mít možnost, pokud se tak rozhodnou, stát se členy federací nebo konfederací zaměstnanců v soukromém sektoru, jejichž pravidla to umožňují.

(Viz 313. zprávu, Případ č. 1967, odst. 147.)

Organizations of public servants should be able to affiliate, if they so choose, to federations or confederations of workers in the private sector if the rules of the latter so permit.

726. Zdá se obtížné uvést jakékoli ustanovení zakazující organizacím úředníků veřejné správy začlenění do federací nebo konfederací průmyslových organizací do souladu s článkem 5 úmluvy č. 87.

(Viz 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 170.)

It seems difficult to reconcile with Article 5 of Convention No. 87 any provision prohibiting organizations of public officials from adhering to federations or confederations of industrial organizations.

727. Odmítnutí souhlasu vlády umožňujícího zemědělským odborovým organizacím stát se členy „národního střediska organizací zaměstnanců“ sdružujícího průmyslové odborové organizace je neslučitelné s článkem 5 úmluvy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 620.)

A government's refusal to permit agricultural unions to affiliate with a national centre of workers' organizations comprising industrial unions is incompatible with Article 5 of the Convention.

728. Zákaz přímé příslušnosti určitých osob k federacím a konfederacím je v rozporu se zásadami svobody sdružování. Je na samotných organizacích, aby si určily, jaká by měla být pravidla pro vznik jejich členství.

(Viz 300. zprávu, Případ č. 1777, odst. 70.)

The prohibition of the direct affiliation of certain persons to federations and confederations is contrary to the principles of freedom of association. It is for these organizations themselves to determine what the rules relating to their membership should be.

729. Určení počtu a druhu organizací, které mohou být členy odvětvových federací, je na stanovách těchto federací.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 1953, odst. 120.)

It is for the statutes of the federations of a branch of activity to determine the number and type of organizations of which it is comprised.

Práva federací a konfederací

(Viz též odst. 386, 387, 473, 483, 525, 561 a 562)

730. Aby mohly organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů chránit zájmy svých členů efektivněji, měly by mít právo vytvářet federace a konfederace podle své vlastní volby, a ty by měly požívat stejných práv, jaká náleží základním odborovým organizacím, zejména pokud jde o svobodu jejich fungování, činnosti a programů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 621; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 686; a 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 209.)

In order to defend the interests of their members more effectively, workers' and employers' organizations should have the right to form federations and confederations of their own choosing, which should themselves enjoy the various rights accorded to first-level organizations, in particular as regards their freedom of operation, activities and programmes.

731. Je na interních předpisech odborových organizací, aby určily podmínky volby odborových funkcionářů.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 2007, odst. 284.)

It is for union by-laws to determine the conditions of election of trade union officials.

Příslušnost k mezinárodním organizacím zaměstnanců a zaměstnavatelů

A. Všeobecné zásady

732. Mezinárodní odborová solidarita představuje jeden ze základních cílů jakéhokoli odborového hnutí a podtrhuje zásadu stanovenou v článku 5 úmluvy č. 87, že jakákoli organizace, federace nebo konfederace má mít právo stát se členem mezinárodní organizace zaměstnanců nebo zaměstnavatelů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 622.)

International trade union solidarity constitutes one of the fundamental objectives of any trade union movement and underlies the principle laid down in Article 5 of Convention No. 87 that any organization, federation or confederation shall have the right to affiliate with international organizations of workers and employers.

733. Odborové organizace a konfederace by měly mít volnost stát se členy mezinárodních federací nebo konfederací podle své vlastní volby bez zásahu politických orgánů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 623.)

Unions and confederations should be free to affiliate with international federations or confederations of their own choosing without intervention by the political authorities.

734. Článek 5 úmluvy č. 87 se vyjadřuje, jak je zřejmé z přípravných prací k této úmluvě, pouze ke skutečnosti, že zaměstnanec nebo zaměstnavatele spojuje solidarita zájmů, solidarita, která není omezena na jeden určitý podnik, ani na konkrétní odvětví nebo na národní hospodářství, ale rozprostírá se na celou mezinárodní ekonomiku. Navíc, právo organizovat se je ve shodě s praxí sledovanou Organizací spojených národů a Mezinárodní organizací práce, které obě formálně uznaly mezinárodní organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů tím, že je propojily přímo se svými vlastními činnostmi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 624.)

Article 5 of Convention No. 87 – as is clear from the preparatory work on the instrument – merely gives expression to the fact that workers or employers are united by a solidarity of interests, a solidarity which is not limited either to one specific undertaking or even to a particular industry, or even to the national economy, but extends to the whole international economy. Furthermore, the right to organize corresponds to the practice followed by the United Nations and the International Labour Organization, both of which have formally recognized international organizations of workers and employers by associating them directly with their own activities.

735. Výbor zdůrazňuje význam, který přikládá skutečnosti, že žádná překážka by neměla bránit zcela svobodnému přidružení se organizací zaměstnanců k mezinárodní organizaci zaměstnanců podle jejich vlastní volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 625.)

The Committee has emphasized the importance that it attaches to the fact that no obstacle should be placed in the way of the affiliation of workers' organizations, in full freedom, with any international organization of workers of their own choosing.

736. Výbor konstatoval, že by mohly existovat důvody na podporu tvrzení jednoho stěžovatele, že zásada práva organizací zaměstnanců příslušet k mezinárodní organizaci zaměstnanců nepřímou zahrnuje právo vystoupit z mezinárodní organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 626.)

The Committee has considered that there might be justification for one complainant's contention that the principle of the right of workers' organizations to affiliate with international organizations of workers includes by implication the right to disaffiliate from an international organization.

B. Zásah veřejných orgánů

(Viz též odst. 362)

737. Právní úprava, která vyžaduje vládní souhlas s členstvím odborové organizace v mezinárodní organizaci, je neslučitelná se zásadou svobodného a dobrovolného členství odborových organizací v mezinárodních organizacích.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 627; a 315. zprávu, Případ č. 1935, odst. 24.)

Legislation which requires that government permission be obtained for the international affiliation of a trade union is incompatible with the principle of free and voluntary affiliation of trade unions with international organizations.

738. Pokud se národní organizace uchází o členství v mezinárodní organizaci zaměstnanců, podmínky, s nimiž národní organizace spojuje svoji žádost, a otázka, zda souhlasí nebo nesouhlasí s přístupem mezinárodní organizace k jakékoli politické záležitosti, jsou věci, které se týkají jen dotčených organizací; i když rozdílný názor může ovlivnit národní organizaci v rozhodování, zda se ucházet o členství v mezinárodní organizaci, zachovávat je nebo z ní vystoupit, nezakládá důvod pro zásah vlády.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 628.)

When a national organization seeks to affiliate with an international organization of workers, the conditions which the national organization attaches to its application and the question as to whether it agrees or disagrees with the international organization in its attitude to any political matter are matters which concern only the respective organizations themselves; while disagreement may influence the national organization in deciding whether to seek, maintain or withdraw from international affiliation, it should not form a basis for government intervention.

C. Důsledky příslušnosti k mezinárodní organizaci

(Viz též odst. 121, 152, 153, 171 a 766)

739. Jakákoli pomoc nebo podpora, kterou by mohla mezinárodní odborová organizace poskytnout při zakládání, ochraně nebo rozvoji národních odborových organizací, je legitimní odborovou činností, a to i v případě, kdy takový odborový trend neodpovídá trendu nebo trendům v rámci země.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 629; 300. zprávu, Případ č. 1831, odst. 397; a 328. zprávu, Případ č. 2116, odst. 368.)

Any assistance or support that an international trade union organization might provide in setting up, defending or developing national trade union organizations is a legitimate trade union activity, even when the trade union tendency does not correspond to the tendency or tendencies within the country.

740. Právní úprava, která zakazuje organizaci, u které existují důkazy o vlivu nebo řízení financovaném z vnějších zdrojů, nebo organizaci, u které existují důkazy, že získává finanční pomoc nebo jinou podporu z vnějších zdrojů, aniž by taková finanční pomoc nebo jiná podpora byly schváleny vládou a financovány jejím prostřednictvím, je neslučitelná se zásadami uvedenými v článku 5 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 630.)

Legislation which provides for the banning of any organization where there is evidence that it is under the influence or direction of any outside source, and also for the banning of any organization where there is evidence that it receives financial assistance or other benefits from any outside source, unless such financial assistance or other benefits be approved by and channelled through government, is incompatible with the principles set out in Article 5 of Convention No. 87.

741. Přiznání výhod vyplývajících z členství odborové organizace v mezinárodní organizaci nesmí být v rozporu s právními předpisy v tom smyslu, že by právní předpisy neměly úpravou v nich obsaženou zbavit toto členství jeho významu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 631; a 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 236.)

The granting of advantages resulting from the international affiliation of a trade union organization must not conflict with the law, it being understood that the law should not be such as to render any such affiliation meaningless.

742. Právní předpisy zakazující národní odborové organizaci přijetí finanční pomoci od mezinárodní organizace zaměstnanců, jejíž je členem, porušují zásady týkající se práva na členství v mezinárodní organizaci zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 632; 305. zprávu, Případ č. 1834, odst. 380; a 325. zprávu, Případ č. 2090, odst. 168.)

Legislation prohibiting the acceptance by a national trade union of financial assistance from an international organization of workers to which it is affiliated infringes the principles concerning the right to affiliate with international organizations of workers.

743. Nemělo by být požadováno, aby odborové organizace získaly předchozí povolení k obdržení mezinárodní finanční pomoci na svou odborovou činnost.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 633; 325. zprávu, Případ č. 2090, odst. 168; a 337. zprávu, Případ č. 2327, odst. 205.)

Trade unions should not be required to obtain prior authorization to receive international financial assistance in their trade union activities.

744. Všechny národní organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů by měly mít právo získat finanční pomoc od mezinárodních organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů, ať jsou či nejsou jejich členy.

(Viz 305. zprávu, Případ č. 1834, odst. 380; a 321. zprávu, Případ č. 2031, odst. 172.)

All national organizations of workers and employers should have the right to receive financial assistance from international organizations of workers and employers respectively, whether or not they are affiliated to the latter.

745. Zásada, že mezinárodní organizace zaměstnanců by měly mít právo být členy mezinárodních organizací, s sebou nese právo těchto organizací navazovat vzájemné kontakty, zejména si vyměňovat své odborové publikace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 634; a 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 324.)

The principle that national organizations of workers should have the right to affiliate with international organizations carries with it the right, for these organizations, to make contact with one another and, in particular, to exchange their trade union publications.

746. Právo být členem mezinárodních organizací zaměstnanců znamená pro zástupce národních odborových organizací právo udržovat kontakt s mezinárodními odborovými organizacemi, jichž jsou členy, podílet se na činnostech těchto organizací a mít užitek ze služeb a výhod, které členství v nich nabízí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 635; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 236; a 325. zprávu, Případ č. 2108, odst. 365.)

The right to affiliate with international organizations of workers implies the right, for the representatives of national trade unions, to maintain contact with the international trade union organizations with which they are affiliated, to participate in the activities of these organizations and to benefit from the services and advantages which their membership offers.

747. Je plně legitimní usilovat odborovou činností o radu a podporu od ostatních dobře etablovaných odborových hnutí v regionu s cílem usnadnit ochranu nebo rozvíjení národních odborových organizací, i když odborový trend neodpovídá trendu nebo trendům existujícím v zemi, a návštěvy vykonávané z tohoto důvodu představují obvyklé odborové činnosti.

(Viz 337. zprávu, Případ č. 2365, odst. 1667.)

It is a fully legitimate trade union activity to seek advice and support from other well-established trade union movements in the region to assist in defending or developing the national trade union organizations, even when the trade union tendency does not correspond to the tendency or tendencies within the country, and visits made in this respect represent normal trade union activities.

748. Právo národních odborových organizací vysílat zástupce na mezinárodní odborové sjezdy je obvyklým důsledkem práva těchto národních organizací stát se členy mezinárodních organizací zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 636.)

The right of national trade unions to send representatives to international trade union congresses is a normal corollary of the right of those national organizations to join international workers' organizations.

749. Vedoucí představitelé organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů by měli užívat přiměřené vybavení a požívat oprávnění k výkonu svých funkcí, včetně práva opustit zemi, pokud to jejich činnosti ve prospěch osob, které za-

stupují, vyžadují; kromě toho, volný pohyb těchto zástupců by měl být zaručen orgány veřejné moci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 637; a 320. zprávu, Případ č. 1998, odst. 253.)

Leaders of organizations of workers and employers should enjoy appropriate facilities for carrying out their functions, including the right to leave the country when their activities on behalf of the persons they represent so require; moreover, the free movement of these representatives should be ensured by the authorities.

750. Návštěvy členských národních odborových organizací a účast na jejich sjezdech za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy týkajícími se vstupu cizinců do země, jsou obvyklými činnostmi mezinárodních organizací zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 638; 307. zprávu, Případ č. 1865, odst. 234; 316. zprávu, Případ č. 1773, odst. 611; a 337. zprávu, Případ č. 2365, odst. 1667.)

Visits to affiliated national trade union organizations and participation in their congresses are normal activities for international workers' organizations, subject to the provisions of national legislation with regard to the admission of foreigners.

751. Přímým důsledkem výše uvedené zásady je, že formality, kterým podléhají odboráři a odboroví předáci při podání žádosti o vstup na území státu nebo při vyřizování odborových služebních záležitostí v něm, by měly být založeny na objektivních kritériích a neměly by vést k protiodborové diskriminaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 639; 306. zprávu, Případ č. 1885, odst. 137; a 337. zprávu, Případ č. 2365, odst. 1667.)

The corollary of the above principle is that the formalities to which trade unionists and trade union leaders are subject in seeking entry to the territory of a State, or in attending to trade union business there, should be based on objective criteria and be free of anti-union discrimination.

752. Výbor uznal, že odmítnutí udělit cestovní pas (nebo vízum) cizincům nebo obecněji právo nespustit osoby na národní území, jsou záležitosti, které se týkají státní suverenity.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 640; a 307. zprávu, Případ č. 1865, odst. 234.)

The Committee has recognized that the refusal to grant a passport (or visa) to foreigners, or more generally the right to exclude persons from national territory, are matters which concern the sovereignty of a State.

753. Přestože Výbor uznává, že odmítnutí udělit víza cizincům je záležitost, která se týká suverenity státu, požádal vládu, aby zajistila, že formality vyžadované po zahraničních odboráři pro vstup do země budou založeny na objektivních kritériích a nepovedou k protiodborovým praktikám.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 641.)

Although it recognizes that the refusal to grant visas to foreigners is a matter which falls within the sovereignty of the State, the Committee has requested a government to ensure that the formalities required of international trade unionists to enter the country are based on objective criteria free of anti-trade unionism.

754. Formality požadované před tím, než odborář může opustit zemi, aby se zúčastnil mezinárodních shromáždění, by měly být založeny na objektivních kritériích, která by neměla vést k protiodborové diskriminaci, aby bylo vyloučeno riziko narušení práva odborových organizací vysílat zástupce na mezinárodní odborové sjezdy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 642.)

The formalities required before trade unionists can leave a country in order to take part in international meetings should be based on objective criteria that are free of anti-union discrimination, so as not to involve the risk of infringing the right of trade union organizations to send representatives to international trade union congresses.

755. Orgány veřejné moci by obecně neměly zadržovat úřední dokumenty z důvodu členství osoby v organizaci zaměstnanců či zaměstnavatelů, jelikož tyto dokumenty jsou někdy nutnou podmínkou pro důležité činnosti, např. pro získání zaměstnání nebo jeho udržení. To je zvlášť naléhavé, pokud tyto osoby zaujímají funkci v dané organizaci, neboť toto odmítnutí jim může zabránit ve výkonu jejich povinností, jako např. ve vycestování na oficiální jednání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 643.)

In general, the authorities should not withhold official documents by reason of a person's membership in a workers' or employers' organization, as these documents are sometimes a prerequisite for important activities, for instance obtaining or maintaining employment. This is even more essential where persons hold a position in that organization, inasmuch as the refusal may prevent them from exercising their duties, such as travelling to an official meeting.

756. Ukládání sankcí, jako např. vyhoštění nebo kontrola zámořských cest konaných z odborových důvodů, představuje porušení svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 644.)

The imposition of sanctions, such as banishment or control of overseas travel for trade union reasons, constitutes a violation of freedom of association.

757. Podílení se na práci mezinárodních organizací musí být založeno na zásadě nezávislosti odborového hnutí. V rámci této zásady by měla být zástupcům odborových organizací zajištěna plná svoboda účastnit se práce mezinárodních odborových organizací zaměstnanců, jejichž členy jsou organizace, které zastupují.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 646.)

Participation in the work of international organizations must be based on the principle of the independence of the trade union movement. Within the framework of this principle, full freedom should be given to representatives of trade unions to take part in the work of the international workers' unions to which the organizations they represent are affiliated.

758. Pokud jde o zákaz vystupování zahraničních zástupců mezinárodních organizací na odborových shromážděních, Výbor zdůraznil význam, jaký přikládá ochraně práva na odborové shromažďování a práva národních odborových organizací udržovat vztahy s mezinárodními zaměstnaneckými organizacemi.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 647.)

As regards a prohibition against foreign representatives of international organizations taking the floor at trade union meetings, the Committee has emphasized the importance which it attaches to safeguarding the right of trade union assembly and the right of national trade union organizations to maintain relations with international occupational organizations.

759. Vlády mají obecně právo přijmout nezbytná opatření k zajištění veřejného pořádku a národní bezpečnosti. To zahrnuje zjištění účelu návštěv země osobami, vůči nimž z tohoto hlediska existují důvodná podezření o účelu pobytu. Orgány veřejné moci by měly co nejdříve prověřit každý konkrétní případ a měly by se zaměřit, na základě objektivních kritérií, na zjištění, zda existují skutečnosti, které by mohly mít reálné dopady na veřejný pořádek a bezpečnost, či nikoli. Bylo by žádoucí v situacích tohoto typu usilovat o dohodu v náležitých diskusích, v nichž budou mít orgány veřejné moci, stejně jako vedoucí představitelé a organizace, kterých se to týká, možnost objasnit své postoje.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 648.)

In all cases governments have the right to take the necessary measures to guarantee public order and national security. This includes ascertaining the purpose of visits to the country by persons against whom there are grounds for suspicion from this point of view. The authorities should verify each specific case as quickly as possible and should aim – on the basis of objective criteria – at ascertaining whether or not there exist facts which might have real repercussions on public order and security. It would be desirable, in situations of this kind, to seek an agreement through appropriate discussions in which the authorities, as well as the leaders and organizations concerned, may clarify their positions.

Účast na zasedáních MOP

760. Výbor velmi litoval, že zatčení odboráře, ke kterému došlo v přímém důsledku se stávkou, by mohlo zabránit členu zaměstnanecké skupiny v účasti na zasedání Správní rady; dále konstatoval, že, jakmile již jednou bylo řízení zahájeno, nelze se dovolávat nezávislosti justice ze strany vlády jako omluvy za čin, který sama provedla. Výbor proto upozornil na význam, který Správní rada přikládá zásadě stanovené v článku 40 Ústavy, že členové Správní rady mají požívat takových výsad a imunit, které jsou nezbytné pro nezávislý výkon jejich funkcí.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 649.)

The Committee strongly regretted that the arrest of a trade unionist as a result of an event arising directly from a strike should have had the effect of preventing a Worker member from attending a session of the Governing Body; it also considered that, once proceedings have been initiated, the independence of the judiciary cannot be invoked by the government as an excuse for the action which it itself has taken. The Committee therefore drew attention to the importance which the Governing Body attaches to the principle set forth in article 40 of the Constitution that members of the Governing Body shall enjoy such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions.

761. Je důležité, aby žádnému delegátu na jednání orgánu MOP nebo na Konferenci MOP a žádnému členu Správní rady nebylo v žádném případě bráněno nebo zabráněno ve výkonu jeho funkce nebo plnění jeho mandátu nebo aby byl od toho odrazován.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 650.)

It is important that no delegate to any organ or Conference of the ILO, and no member of the Governing Body, should in any way be hindered, prevented or deterred from carrying out their functions or from fulfilling their mandate.

762. Je povinností vlády zdržet se přijímání opatření, která mají za cíl bránit delegátům Konference MOP ve výkonu jejich funkcí a využívat svého vlivu a přijímat všechny nezbytné kroky k zajištění, aby tito delegáti nebyli v žádném případě zvýhodňováni tím, že přijmou funkci delegátů nebo že jednají jako delegáti; v jejich nepřítomnosti by vůči delegátům neměla být uplatňována opatření z jiných důvodů, ale mělo by se vyčkat jejich návratu tak, aby se mohli bránit.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 651.)

It is the duty of a government to refrain from taking measures calculated to hinder delegates to an ILO Conference in the exercise of their functions, and to use its influence and take all reasonable steps to ensure that such delegates are in no way prejudiced by their acceptance of functions as delegates or by their conduct as delegates; measures on other grounds should not be envisaged against delegates in their absence, but should await their return so that they may be in a position to defend themselves.

763. Rozhodnutí vlády, které vyžaduje, aby zástupci zaměstnanců, kteří se chtějí zúčastnit mezinárodního jednání v zahraničí, získali povolení orgánů veřejné moci za účelem vycestování ze země, není v případě členů Správní rady v souladu se zásadami stanovenými v článku 40 Ústavy MOP.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 652.)

A government decision which requires workers' representatives wishing to attend an international meeting outside the country to obtain permission from the authorities in order to leave the country is not, in the case of members of the Governing Body, compatible with the principles set forth in article 40 of the ILO Constitution.

764. Odmítnutí ze strany státu povolit jednomu ze svých úředníků vykonávajících odborovou funkci, aby se zúčastnil poradního zasedání organizovaného MOP, nepředstavuje obecně porušení zásad svobody sdružování, pokud toto odmítnutí není založeno na odborové činnosti nebo funkci dotyčné osoby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 653.)

In general, the refusal by a State to grant leave to one of its officials holding trade union office to attend an advisory meeting organized by the ILO does not constitute an infringement of the principles of freedom of association, unless this refusal is based on the trade union activities or functions of the person concerned.

765. Účast odboráře na sympoziích organizovaných MOP je legitimní odborovou činností a vláda by z tohoto důvodu neměla odmítnout vydat nezbytné doklady k výjezdu ze země.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 654.)

Participation as a trade unionist in symposia organized by the ILO is a legitimate trade union activity, and a government should not refuse the necessary exit papers for this reason.

766. Výbor opakovaně zdůraznil zvláštní význam, který přikládá právu zástupců zaměstnanců a zaměstnavatelů účastnit se zasedání mezinárodních organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů a MOP a podílet se na nich.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 655.)

The Committee has reiterated the special importance it attaches to the right of workers' and employers' representatives to attend and to participate in meetings of international workers' and employers' organizations and of the ILO.

767. Vedle zvláštní ochrany přiznané v souladu s článkem 40 Ústavy MOP členům Správní rady v zájmu umožnění zcela nezávislého výkonu jejich funkce v Organizaci, je účast odboráře na zasedáních organizovaných MOP základním odborovým právem. Je proto povinností vlády kteréhokoli členského státu MOP, aby se zdržela jakéhokoli opatření, které by bránilo zástupcům organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů vykonávat jejich mandát zcela svobodně a nezávisle. Zejména nesmí vláda zadržovat dokumenty nezbytné k tomuto účelu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 657.)

Apart from the specific protection granted in conformity with article 40 of the Constitution of the ILO to members of the Governing Body so as to enable them to carry out their functions vis-à-vis the Organization in full independence, participation as a trade unionist in meetings organized by the ILO is a fundamental trade union right. It is therefore incumbent on the government of any member State of the ILO to abstain from any measure which would prevent representatives of a workers' or employers' organization from exercising their mandate in full freedom and independence. In particular, a government must not withhold the documents necessary for this purpose.

768. Výbor konstatuje, že zákaz komukoli, zaměstnanci nebo zaměstnavateli, účastnit se více než jednou jako delegát nebo poradce mezinárodní konference práce porušuje zásady svobody sdružování, a zejména články 3 a 5 úmluvy č. 87.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 658.)

The Committee considers that the prohibition on any individual, whether worker or employer, from participating more than once as a delegate or adviser to international labour conferences violates the principles of freedom of association, and particularly Articles 3 and 5 of Convention No. 87.

13. OCHRANA PŘED PROTIODBOROVOU DISKRIMINACÍ

Všeobecné zásady

769. Protiodborová diskriminace je jedním z nejzávažnějších porušení svobody sdružování, neboť může ohrozit samotnou existenci odborových organizací.

(Viz 331. zprávu, Případ č. 2169, odst. 639.)

Anti-union discrimination is one of the most serious violations of freedom of association, as it may jeopardize the very existence of trade unions.

770. Žádná osoba nemá být postížena v zaměstnání z důvodu odborového členství nebo minulých či současných legitimních odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 690; a např. 300. zprávu, Případ č. 1823, odst. 440; 304. zpráva, Případ č. 1819, odst. 155; 306. zprávu, Případ č. 1867, odst. 67; 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 364; 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 226; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 316; 327. zprávu, Případ č. 2098, odst. 757; 331. zprávu, Případ č. 2187, odst. 441; 336. zprávu, Případ č. 2380, odst. 794; a 388. zprávu, Případ č. 2200, odst. 325.)

No person shall be prejudiced in employment by reason of trade union membership or legitimate trade union activities, whether past or present.

771. Žádná osoba by neměla být propuštěna nebo postižena v zaměstnání z důvodu odborového členství nebo legitimních odborových činností, a je důležité v praxi zakázat a postihovat všechna protiodborová diskriminační jednání ve vztahu k zaměstnání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 696 a 748; a např. 305. zprávu, Případ č. 1874, odst. 270; 309. zprávu, Případ č. 1925, odst. 116; 316. zprávu, Případ č. 1972, odst. 708; 320. zprávu, Případ č. 1998, odst. 254; 321. zprávu, Případ č. 2055, odst. 355; 327. zprávu, Případ č. 2125, odst. 778; 330. zprávu, Případ č. 2203, odst. 808; 331. zprávu, Případ č. 2097, odst. 277; 333. zprávu, Případ č. 2229, odst. 108; a 334. zprávu, Případ č. 2239, odst. 394.)

No person should be dismissed or prejudiced in employment by reason of trade union membership or legitimate trade union activities, and it is important to forbid and penalize in practice all acts of anti-union discrimination in respect of employment.

772. Nikdo by neměl být vystaven diskriminaci nebo postihu ve vztahu k zaměstnání kvůli legitimním odborovým činnostem nebo členství v odborech, a osoby odpovědné za takové činy by měly být potrestány.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1808, odst. 377.)

No one should be subjected to discrimination or prejudice with regard to employment because of legitimate trade union activities or membership, and the persons responsible for such acts should be punished.

773. Protože se může stát, že nedostatečná ochrana proti protiodborovým diskriminačním jednáním, zejména proti propouštění, povede k vymizení odborových organizací, jejichž členy jsou pouze zaměstnanci podniku, měla by být přijata dodatečná opatření k zajištění plné ochrany vedoucích představitelů

všech organizací a delegátů a členů odborových organizací před jakýmkoli diskriminačním jednáním.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 700; 304. zprávu, Případ č. 1853, odst. 299; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 556; 336. zprávu, Případ č. 2316, odst. 55; a 337. zprávu, Případ č. 2291, odst. 136.)

Since inadequate safeguards against acts of anti-union discrimination, in particular against dismissals, may lead to the actual disappearance of trade unions composed only of workers in an undertaking, additional measures should be taken to ensure fuller protection for leaders of all organizations, and delegates and members of trade unions, against any discriminatory acts.

774. Výbor konstatuje, že není jeho úlohou určovat ve federálních státech celostátní standardy upravující ochranu před protiodborovou diskriminací, zejména, zda by měly být použity v daném případě obecné normy nebo normy týkající se příslušné provincie. Nicméně bez ohledu na procesní nebo hmotné právo vztahující se na úředníky veřejné správy nebo zaměstnance federálního státu v provinciích je Výbor povinen prověřit, zda současná údajně protiodborová diskriminující opatření jsou či nejsou v souladu s ustanoveními ratifikovaných úmluv MOP a se zásadami svobody sdružování.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1867, odst. 63 a 64.)

The Committee considers that it is not its role to determine in federal States which are the internal standards regulating protection against anti-union discrimination and, in particular, whether the standards of general application or those of the province in question should be applicable. Nevertheless, irrespective of the procedural or substantive laws applying to public officials or employees in provinces of a federal State, the Committee is bound to examine whether the actual alleged anti-union discrimination measures are or are not in accordance with the provisions of ratified ILO Conventions and the principles of freedom of association.

Chránění zaměstnanci

775. Ochrana před protiodborovou diskriminací se vztahuje stejně jak na odborové členy a dřívější odborové funkcionáře, tak na současné odborové předáky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 691; 327. zprávu, Případ č. 2098, odst. 757.)

Protection against anti-union discrimination applies equally to trade union members and former trade union officials as to current trade union leaders.

776. Nikdo by neměl být postižen ve svém zaměstnání z důvodu členství v odborové organizaci, a to ani v případě kdy tato odborová organizace není zaměstnavatelem uznána za zástupce většiny zaměstnanců, kterých se to týká.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 693 a 701; 316. zprávu, Případ č. 1989, odst. 194; 333. zprávu, Případ č. 2291, odst. 917; 334. zprávu, Případ č. 2316, odst. 506; a 337. zprávu, Případ č. 2241, odst. 914.)

No person should be prejudiced in his or her employment by reason of membership of a trade union, even if that trade union is not recognized by the employer as representing the majority of workers concerned.

777. V jednom případě Výbor zaznamenal, že existují okolnosti blížící se občanské válce, a konstatoval, že konkrétní omezení za účelem odstranění sabotáže v podnicích veřejných služeb by neměla v žádném případě zavádět příčinu k protiodborové diskriminaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 714.)

Noting in one case that conditions approaching civil war prevailed, the Committee considered that special restrictions for the purpose of eliminating sabotage in public utility undertakings should not in any case be such as to give rise to anti-union discrimination.

778. Výbor zdůrazňuje, že článek 8 úmluvy č. 151 poskytuje určitou pružnost ve volbě postupů pro urovnání sporů týkajících se státních zaměstnanců za podmínky, že mezi zúčastněnými stranami panuje důvěra. Výbor sám ve vztahu ke stížnostem týkajícím se protiodborových praktik jak ve veřejném, tak soukromém sektoru prohlašuje, že takové stížnosti by obvykle měly být prověřeny vnitrostátním mechanismem, který, kromě toho, že je rychlý, by měl být i nestranný, a jako takový by měl být vnímán stranami, kterých se to týká.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 918.)

The Committee has pointed out that Article 8 of Convention No. 151 allows a certain flexibility in the choice of procedures for the settlement of disputes concerning public servants on condition that the confidence of the parties involved is ensured. The Committee itself has stated in relation to grievances concerning anti-union practices in both the public and private sectors that such complaints should normally be examined by national machinery which, in addition to being speedy, should not only be impartial but should also be seen to be such by the parties concerned.

Formy diskriminace

A. Všeobecné zásady

(Viz též odst. 338, 352, 353, 524 a 660)

779. Výbor není vyzýván, aby se vyslovil k otázce ukončení pracovního poměru výpovědí, s výjimkou případů, ve kterých umožňují ustanovení týkající se propouštění protiodborovou diskriminaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 692.)

The Committee is not called upon to pronounce upon the question of the breaking of a contract of employment by dismissal except in cases in which the provisions on dismissal imply anti-union discrimination.

780. Ochrana před protiodborovou diskriminací by měla být uplatňována především v případech, jejichž cílem je propuštění zaměstnance nebo jeho jiné poškození z důvodu odborového členství nebo účasti na odborové činnosti mimo pracovní dobu nebo se souhlasem zaměstnavatele v pracovní době.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 694; 304. zprávu, Případ č. 1787, odst. 174; 329. zprávu, Případ č. 2172, odst. 351, a Případ č. 2068, odst. 436; a 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 379.)

Protection against anti-union discrimination should apply more particularly in respect of acts calculated to cause the dismissal of or otherwise prejudice a worker by reason of union

membership or because of participation in union activities outside working hours or, with the employer's consent, during working hours.

781. Ochrana před protiodborovým diskriminačním jednáním by se neměla vztahovat jen na najímání a propouštění, ale také na jakákoli jiná diskriminační opatření během zaměstnání, zejména na převedení na jinou práci, přeložení do jiného místa výkonu práce nebo na nižší pozici a na další opatření, která zaměstnance postihují.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 695; a např. 306. zprávu, Případ č. 1867, odst. 67; 307. zprávu, Případ č. 1890, odst. 372; 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 266; 320. zprávu, Případ č. 1998, odst. 254; 323. zprávu, Případ č. 1874, odst. 60; 325. zprávu, Případ č. 2087, odst. 573; 326. zprávu, Případ č. 2103, odst. 295; 328. zprávu, Případ č. 2068, odst. 208; 330. zprávu, Případ č. 2200, odst. 1101; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 210.)

Protection against acts of anti-union discrimination should cover not only hiring and dismissal, but also any discriminatory measures during employment, in particular transfers, downgrading and other acts that are prejudicial to the worker.

B. Diskriminace v souvislosti s přijímáním zaměstnanců

782. Zaměstnanci čelí mnoha praktickým problémům při prokazování skutečného důvodu jejich propuštění nebo odmítnutí přijetí do zaměstnání, zejména pokud jsou zařazeni na černou listinu, což je praxe, jejíž vysoká účinnost spočívá v jejím utajení. I když je důležité, aby zaměstnavatelé získávali informace o potenciálních zaměstnancích, je stejně důležité, aby zaměstnanci, bývalí členové odborů nebo účastníci odborových aktivit, byli zpraveni o informacích, které jsou o nich vedeny, a měli možnost je napadnout, zejména pokud jsou chybné nebo pocházejí z nespolehlivého zdroje. Navíc, za těchto podmínek by se dotčení zaměstnanci více snažili využívat institut soudního řízení, protože by měli lepší šanci prokázat skutečný důvod svého propuštění nebo odmítnutí přijetí do zaměstnání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 173 a 710; 306. zprávu, Případ č. 1862, odst. 105; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 372; a 335. zprávu, Případ č. 2270, odst. 1394.)

Workers face many practical difficulties in proving the real nature of their dismissal or denial of employment, especially when seen in the context of black-listing, which is a practice whose very strength lies in its secrecy. While it is true that it is important for employers to obtain information about prospective employees, it is equally true that employees with past trade union membership or activities should be informed about the information held on them and given a chance to challenge it, especially if it is erroneous and obtained from an unreliable source. Moreover, in these conditions, the employees concerned would be more inclined to institute legal proceedings since they would be in a better position to prove the real nature of their dismissal or denial of employment.

783. Pokud jde o zvláštní výbory ustanovované podle právního předpisu za účelem vydání nebo odmítnutí vydání „osvědčení loajality“ vyžadovaného po určitých zaměstnancích v podnicích veřejných služeb k zařazení do služby nebo k ponechání ve službě, Výbor připomněl požadavek, aby uvedené zvláštní vý-

bory nebyly využívány takovým způsobem, který by vedl k protiodborové diskriminaci.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 713.)

With regard to special committees set up under a law with a view to granting or refusing the “certificates of loyalty” required of certain workers in public utility undertakings if they were to be engaged or retained in service, the Committee recalled the desirability of ensuring that the special committees in question should not be used in such a manner as to give rise to anti-union discrimination.

784. Právní úprava by měla připustit možnost odvolat se proti diskriminaci při přijímání, např. i dříve, než může být „pracovník“ kvalifikován jako „zaměstnanec“.

(Viz 338. zprávu, Příklad č. 2158, odst. 186.)

Legislation should allow the possibility to appeal against discrimination in hiring, i.e. even before the workers can be qualified as “employees”.

C. Diskriminace v době trvání zaměstnání

(Viz též odst. 675, 1054 a 1058)

785. Neobnovení (pracovní) smlouvy z protiodborových důvodů představuje jednání poškozující zaměstnance ve smyslu článku 1 úmluvy č. 98.

(Viz 327. zprávu, Příklad č. 2147, odst. 866.)

The non-renewal of a contract for anti-union reasons constitutes a prejudicial act within the meaning of Article 1 of Convention No. 98.

786. Jednání spočívající v obtěžování a zastrašování zaměstnanců z důvodu odborového členství nebo legitimních odborových činností, i když nezbytně nepoškozují zaměstnance v jejich zaměstnání, je může odradit od členství v organizacích podle jejich vlastní volby, čímž porušuje jejich právo organizovat se.

(Viz 302. zprávu, Příklad č. 1826, odst. 411.)

Acts of harassment and intimidation carried out against workers by reason of trade union membership or legitimate trade union activities, while not necessarily prejudicing workers in their employment, may discourage them from joining organizations of their own choosing, thereby violating their right to organize.

787. Přiznávání zvláštních odměn zaměstnancům, kteří nejsou členy odborů, i když se to nevztahuje na všechny zaměstnance, kteří nejsou členy odborů, a vyloučení všech zaměstnanců, kteří jsou členy odborů, z poskytování takových zvláštních odměn v průběhu období kolektivního sporu, zakládá protiodborovou diskriminaci v rozporu s úmluvou č. 98.

(Viz 307. zprávu, Příklad č. 1886, odst. 466.)

Granting bonuses to non-union member staff – even if it is not to all non-union workers – and excluding all workers who are union members from such bonuses during a period of collective conflict, constitutes an act of anti-union discrimination contrary to Convention No. 98.

788. Závazky vlády vyplývající z úmluvy č. 98 a ze zásady na ochranu před protiodborovou diskriminací se vztahují nejen na přímá diskriminační jednání (jako např. přeřazení na nižší pozici, propuštění, časté převádění na jinou práci či překládání do jiného místa výkonu práce apod.), ale i na potřebu chránit odborově organizované zaměstnance před rafinovanějšími útoky, které mohou být důsledkem opomenutí. V tomto ohledu nemohou vést změny vlastníka ke zbavení zaměstnanců práva na kolektivní vyjednávání nebo přímo či nepřímo zastrašovat odborově organizované zaměstnance a jejich organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 715; a 313. zprávu, Případ č. 1987, odst. 115.)

The government's obligations under Convention No. 98 and the principles on protection against anti-union discrimination cover not only acts of direct discrimination (such as demotion, dismissal, frequent transfer, and so on), but extend to the need to protect unionized employees from more subtle attacks which may be the outcome of omissions. In this respect, proprietorial changes should not remove the right to collective bargaining from employees, or directly or indirectly threaten unionized workers and their organizations.

D. Diskriminační propuštění

(Viz též odst. 268, 269, 408, 661 až 664, 666, 674 a 682)

789. Propuštění zaměstnanců z důvodu členství v organizaci nebo z důvodu výkonu odborových činností porušuje zásady svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 702; a např. 300. zprávu, Případ č. 1780, odst. 142; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 703; 310. zprávu, Případ č. 1888, odst. 389; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 555; 321. zprávu, Případ č. 1979, odst. 391; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 316; 328. zprávu, Případ č. 2161, odst. 674; 333. zprávu, Případ č. 2087, odst. 1010; 336. zprávu, Případ č. 2336, odst. 535; a 337. zprávu, Případ č. 2388, odst. 1359.)

The dismissal of workers on grounds of membership of an organization or trade union activities violates the principles of freedom of association.

790. Subdodávky doprovázené propouštěním odborových předáků mohou představovat porušení zásady, že by nikdo neměl být postižen ve svém zaměstnání z důvodu odborového členství nebo výkonu odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 705.)

Subcontracting accompanied by dismissals of union leaders can constitute a violation of the principle that no one should be prejudiced in his or her employment on the grounds of union membership or activities.

791. Nezdá se, že právní úpravou je přiznána dostatečná ochrana před protiodborovým diskriminačním jednáním, která vyplývá z úmluvy č. 98, v případech, kdy zaměstnavatelé mohou v praxi za podmínky, že zaplatí odstupné stanovené právním předpisem pro případy neoprávněného propuštění, propustit jakéhokoli zaměstnance, jestliže pravým důvodem propuštění je odborové členství nebo výkon odborových činností zaměstnancem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 707; a např. 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 134; 310. zprávu, Případ č. 1773, odst. 459; 316. zprávu, Případ č. 1934, odst. 211; 318. zprávu, Případ č. 2004, odst. 400; 321. zprávu, Případ č. 1978, odst. 35; 332. zprávu, Případ č. 2262, odst. 394;

333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 351; 335. zprávu, Případ č. 2265, odst. 1351; 336. zprávu, Případ č. 2336, odst. 535; a 337. zprávu, Případ č. 2262, odst. 262.)

It would not appear that sufficient protection against acts of anti-union discrimination, as set out in Convention No. 98, is granted by legislation in cases where employers can in practice, on condition that they pay the compensation prescribed by law for cases of unjustified dismissal, dismiss any worker, if the true reason is the worker's trade union membership or activities.

792. Jestliže jsou státní zaměstnanci zaměstnáni za podmínek, že je lze volně jmenovat do služby nebo propustit ze služby, výkon práva volně propustit uvedené zaměstnance z jejich míst by v žádném případě neměl být motivován odborovými funkcemi nebo výkonem odborových činností osob, které by mohly být takovým opatřením postiženy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 708; a 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 725.)

Where public servants are employed under conditions of free appointment and removal from service, the exercise of the right to freely remove public employees from their posts should in no instance be motivated by the trade union functions or activities of the persons who could be affected by such measures.

793. Nejenom propuštění, ale také nedobrovolný odchod do důchodu, pokud by byl důsledkem legitimních odborových činností, jsou v rozporu se zásadou, že žádná osoba by neměla být postižena ve svém zaměstnání z důvodu členství v odborech či výkonu odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 716.)

Not only dismissal, but also compulsory retirement, when imposed as a result of legitimate trade union activities, would be contrary to the principle that no person should be prejudiced in his or her employment by reason of trade union membership or activities.

794. V některých případech shledal Výbor obtížným akceptovat jako shodu okolností vzájemně nesouvisející s odborovou činností, že vedoucí oddělení měli ihned po stávce rozhodnout o svolání disciplinárních výborů, které na základě služebních záznamů nařídily propustit nejen mnoho stávkujících, ale i členů jejich odborového výboru.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 717; a 333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 353.)

In certain cases, the Committee has found it difficult to accept as a coincidence unrelated to trade union activity that heads of departments should have decided, immediately after a strike, to convene disciplinary boards which, on the basis of service records, ordered the dismissal not only of a number of strikers, but also of members of their union committee.

795. Protiodborová diskriminační jednání by neměla být schvalována pod záminkou propouštění z důvodu ekonomické nutnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 718; 304. zprávu, Případ č. 1853, odst. 299; 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 725 a 335. zprávu, Případ č. 2303, odst. 1371.)

Acts of anti-trade union discrimination should not be authorized under the pretext of dismissals based on economic necessity.

796. Zavedení programů na snížení počtu zaměstnanců nesmí být zneužito k protiodborovým diskriminačním jednáním.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1796, odst. 458; a 305. zprávu, Případ č. 1855, odst. 431.)

The application of staff reduction programmes must not be used to carry out acts of anti-union discrimination.

797. Restrukturalizace společnosti by přímo, ani nepřímo neměla ohrožovat zaměstnance sdružené v odborech a jejich organizace.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 1963, odst. 226.)

A corporate restructuring should not directly or indirectly threaten unionized workers and their organizations.

798. Bipartitní rozhovory a správní řízení o povolení propustit zaměstnance neposkytují dostatečnou ochranu zaměstnancům před protiodborovým diskriminačním jednáním, jestliže současně platná právní úprava umožňuje zaměstnavateli dovolávat se jen nesouladu v pracovním vztahu, aby odůvodnil propuštění pracovníků, kteří pouze chtěli vykonávat své základní právo podle zásad svobody sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 723.)

Bipartite talks and the administrative procedure of permission to dismiss do not accord sufficient protection to workers against acts of anti-union discrimination when the legislation currently in force allows an employer merely to invoke lack of harmony in the working relationship to justify the dismissal of workers who only wish to exercise a fundamental right under the principles of freedom of association.

Odborová předání a zástupci odborových organizací

A. Všeobecné zásady

799. Jednou ze základních zásad svobody sdružování je, že zaměstnanci by měli požívat náležitě ochrany před každým protiodborovým diskriminačním jednáním ve vztahu k jejich zaměstnání, jako jsou např. propuštění, přeřazení na nižší pozici, převedení na jinou práci, přeložení do jiného místa výkonu práce nebo jiná opatření poškozující zaměstnance. Tato ochrana je zvláště žádoucí v případě odborových funkcionářů, kteří by měli mít v zájmu plně nezávislého výkonu jejich odborových povinností záruku, že nebudou poškozováni s ohledem na mandát svěřený jim jejich odborovými organizacemi. Výbor konstatuje, že záruka takové ochrany v případě odborových funkcionářů je nezbytná také proto, aby bylo zajištěno v praxi uplatňování základní zásady, že organizace zaměstnanců mají právo zvolit si zcela svobodně své zástupce.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 724; a např. 302. zprávu, Případ č. 1809, odst. 381; 306. zprávu, Případ č. 1796, odst. 506; 311. zprávu, Případ č. 1944, odst. 543; 320. zprávu, Případ č. 1995, odst. 371; 332. zprávu, Případ č. 2262, odst. 394; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 210; 335. zprávu, Případ č. 2226, odst. 756; 336. zprávu, Případ č. 2336, odst. 538; 337. zprávu, Případ č. 2262, odst. 260; a 338. zprávu, Případ č. 2402, odst. 467.)

One of the fundamental principles of freedom of association is that workers should enjoy adequate protection against all acts of anti-union discrimination in respect of their employment, such as dismissal, demotion, transfer or other prejudicial measures. This protection is particularly desirable in the case of trade union officials because, in order to be able to perform their trade

union duties in full independence, they should have a guarantee that they will not be prejudiced on account of the mandate which they hold from their trade unions. The Committee has considered that the guarantee of such protection in the case of trade union officials is also necessary in order to ensure that effect is given to the fundamental principle that workers' organizations shall have the right to elect their representatives in full freedom.

800. Výbor věnoval pozornost úmluvě o ochraně zástupců pracovníků (č. 135) a Doporučení (č. 143) z roku 1971, v nichž je výslovně stanoveno, že zástupci pracovníků v podnicích mají požívat účinné ochrany před všemi opatřeními, která by je mohla poškozovat, včetně propuštění, a jež by byla motivována jejich postavením nebo činností jako zástupců pracovníků, jejich členstvím v odborech nebo účastí na odborářské činnosti, pokud jednájí podle platných zákonů, kolektivních smluv nebo jiných smluvních úprav.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 732; 324. zprávu, Případ č. 2091, odst. 893; 335. zprávu, Případ č. 2276, odst. 409; a 337. zprávu, Případ č. 2395, odst. 1191.)

The Committee has drawn attention to the Workers' Representatives Convention (No. 135) and Recommendation (No. 143), 1971, in which it is expressly established that workers' representatives in the undertaking shall enjoy effective protection against any act prejudicial to them, including dismissal, based on their status or activities as workers' representatives or on union membership, or participation in union activities, in so far as they act in conformity with existing laws or collective agreements or other jointly agreed arrangements.

801. Zásada, že zaměstnanec nebo odborový funkcionář by neměl být poškozen z důvodu výkonu své odborové činnosti, nezbytně neznamená, že skutečnost, že osoba zastává odborovou funkci, jí uděluje imunitu proti propuštění bez ohledu na okolnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 725; 316. zprávu, Případ č. 1972, odst. 706; a 335. zprávu, Případ č. 2236, odst. 963.)

The principle that a worker or trade union official should not suffer prejudice by reason of his or her trade union activities does not necessarily imply that the fact that a person holds a trade union office confers immunity against dismissal irrespective of the circumstances.

802. Úmyslná častá převádění na jinou práci či překládání do jiného místa výkonu práce osob zastávajících odborové funkce mohou vážně poškodit efektivitu odborových činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 733.)

A deliberate policy of frequent transfers of persons holding trade union office may seriously harm the efficiency of trade union activities.

B. Černé listiny

803. Všechny praktiky zahrnující zařazování odborových funkcionářů nebo členů odborů na černé listiny znamenají vážné ohrožení svobodného výkonu odborových práv a vlády by měly obecně přijmout přísná opatření, aby takové praktiky potíraly.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 709, 711 a 734; 304. zprávu, Případ č. 1850, odst. 217; 335. zprávu, Případ č. 2274, odst. 1125 a Případ č. 2270, odst. 1394.)

All practices involving the blacklisting of trade union officials or members constitute a serious threat to the free exercise of trade union rights and, in general, governments should take stringent measures to combat such practices.

C. Propuštění odborových předáků

(Viz též odst. 830 a 865)

804. Výbor zdůrazňuje, že jedním ze způsobů zaručení ochrany odborových funkcionářů je zajištění, že tito funkcionáři nesmí být propuštěni, jak během jejich funkčního období, tak po určitou dobu po jeho uplynutí, samozřejmě s výjimkou z důvodu vážného pochybení.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 727; 311. zprávu, Případ č. 1934, odst. 129; 316. zprávu, Případ č. 1972, odst. 706; a 334. zprávu, Případ č. 2046, odst. 350.)

The Committee has pointed out that one way of ensuring the protection of trade union officials is to provide that these officials may not be dismissed, either during their period of office or for a certain time thereafter except, of course, for serious misconduct.

805. Propuštění odborářů z důvodu nepřítomnosti na pracovišti bez souhlasu zaměstnavatele, např. za účelem docházení na vzdělávací kurzy zaměstnanců, zřejmě samo o sobě nepředstavuje porušení svobody sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 728; a 336. zprávu, Případ č. 2328, odst. 885.)

The dismissal of trade unionists for absence from work without the employer's permission, for example, to attend a workers' education course, does not appear in itself to constitute an infringement of freedom of association.

806. Výbor nemůže akceptovat, že nepřítomnost v práci v jiném než pracovním dni by měla být považována za porušení pracovní kázně vedoucí k propuštění odborových předáků.

(Viz 325. zprávu, Případ č. 2090, odst. 176.)

The Committee cannot accept that the failure to work on a non-workday should be considered a breach of labour discipline leading to the dismissal of trade union leaders.

807. V případě, ve kterém mohli být odboroví předáci propuštěni bez uvedení důvodu, Výbor požádal vládu, aby podnikla kroky, které povedou k potrestání protiodborových diskriminačních jednání a zajistila obětem takových jednání možnost využití opravných prostředků.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 706; a 318. zprávu, Případ č. 2004, odst. 400.)

In a case in which trade union leaders could be dismissed without an indication of the motive, the Committee requested the government to take steps with a view to punishing acts of anti-union discrimination and to making appeal procedures available to the victims of such acts.

808. V žádném případě by nemělo být možné propustit odborového funkcionáře jen za předložení stížností, které mohou vyústit ve spor; to představuje velmi vážné diskriminační jednání.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 720; a 330. zprávu, Případ č. 2158, odst. 848.)

In no case should it be possible to dismiss a trade union officer merely for having presented a list of dispute grievances; this constitutes an extremely serious act of discrimination.

809. Podle zjištění soudu bylo jedním z hlavních důvodů propuštění odborového funkcionáře, že bez souhlasu zaměstnavatele vykonával určité odborové činnosti v pracovní době s využitím personálu zaměstnavatele k odborovým účelům a s využitím svého postavení v práci k vyvinutí nevhodného nátlaku na jiné-ho zaměstnance. Výbor konstatoval, že pokud jsou odborové činnosti vykonávány tímto způsobem, není možné, aby se dotyčná osoba dovolávala ochrany podle Úmluvy č. 98 nebo v případě propuštění prohlašovala, že byla porušena její legitimní odborová práva.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 729.)

According to the findings of a court, one of the essential reasons for the dismissal of a trade union official was that he performed certain trade union activities in the employer's time, using the personnel of the employer for trade union purposes and using his business position to exercise improper pressure on another employee – all this without the consent of the employer. The Committee considered that, when trade union activities are carried on in this way, it is not possible for the person concerned to invoke the protection of Convention No. 98 or to contend that, in the event of dismissal, his legitimate trade union rights have been infringed.

810. V případě, ve kterém byl odborový předák propuštěn, a poté o několik dní později znovu přijat, Výbor zdůraznil, že propuštění odborových předáků z důvodu členství v odborech nebo odborové činnosti je v rozporu s článkem 1 úmluvy č. 98 a mohlo by být považováno za zastrahování, jehož cílem je bránit svobodnému výkonu jejich odborových funkcí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 730; a 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 371.)

In a case in which a trade union leader was dismissed and then reinstated a few days later, the Committee pointed out that the dismissal of trade union leaders by reason of union membership or activities is contrary to Article 1 of Convention No. 98, and could amount to intimidation aimed at preventing the free exercise of their trade union functions.

811. Pokud jde o důvody propuštění, měla by být činnost odborových funkcionářů posuzována v kontextu konkrétních situací, které mohou být zvláště vypjaté a obtížné v případech pracovních sporů a stávek.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 731; 320. zprávu, Případ č. 2014, odst. 815; a 324. zprávu, Případ č. 2091, odst. 892.)

With regard to the reasons for dismissal, the activities of trade union officials should be considered in the context of particular situations which may be especially strained and difficult in cases of labour disputes and strike action.

812. V případě týkajícím se velkého počtu propuštění odborových předáků a dalších odborářů Výbor konstatoval, že by bylo zvlášť žádoucí, aby je vláda prošetřila s cílem zjistit skutečné důvody přijatých opatření.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 735.)

In a case involving a large number of dismissals of trade union leaders and other trade unionists, the Committee considered that it would be particularly desirable for the government to carry out an inquiry in order to establish the true reasons for the measures taken.

Potřeba rychlé a účinné ochrany

813. Právní úprava by měla upravit výslovně opravné prostředky a postihy za protiodborová diskriminační jednání, aby bylo zajištěno účinné uplatnění článku I úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 697; 300. zprávu, Případ č. 1799, odst. 209; 329. zprávu, Případ č. 2172, odst. 351, a Případ č. 2068, odst. 436; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 210; a 335. zprávu, Případ č. 2265, odst. 1347.)

Legislation should lay down explicitly remedies and penalties against acts of anti-union discrimination in order to ensure the effective application of Article I of Convention No. 98.

814. Pokud se vláda zavázala zajistit, že právo sdružovat se bude zaručeno náležitými opatřeními, pak tato záruka, má-li být účinná, by měla být doplněna, pokud je to nezbytné, opatřeními, která zahrnují ochranu zaměstnanců vůči protiodborové diskriminaci v jejich zaměstnání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 698; a 329. zprávu, Případ č. 2154, odst. 813.)

Where a government has undertaken to ensure that the right to associate shall be guaranteed by appropriate measures, that guarantee, in order to be effective, should, when necessary, be accompanied by measures which include the protection of workers against anti-union discrimination in their employment.

815. V souladu s Úmluvou č. 98 by měla vláda, kdykoli je to potřeba, přijmout opatření k zajištění účinné ochrany zaměstnanců, což znamená, že by se orgány veřejné moci měly zdržet jakéhokoli jednání, které by zřejmě vyprovokovalo, nebo mělo za svůj cíl vyvolat protiodborovou diskriminaci zaměstnanců, pokud jde o jejich zaměstnání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 699.)

In accordance with Convention No. 98, a government should take measures, whenever necessary, to ensure that protection of workers is effective, which implies that the authorities should refrain from any act likely to provoke, or have as its object, anti-union discrimination against workers in respect of their employment.

816. Pokud je ochrana vůči protiodborové diskriminaci ve skutečnosti zajištěna, mohou se metody k ochraně zaměstnanců vůči takovým praktikám stát od státu lišit; ale jestliže k diskriminaci dochází, měla by příslušná vláda podniknout veškeré nezbytné kroky, aby ji odstranila bez ohledu na obvykle užívané metody.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 737; 307. zprávu, Případ č. 1877, odst. 403; a 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 950.)

As long as protection against anti-union discrimination is in fact ensured, the methods adopted to safeguard workers against such practices may vary from one State to another; but if there is discrimination, the government concerned should take all necessary steps to eliminate it, irrespective of the methods normally used.

817. Vláda je odpovědná za předcházení jakýmkoli protiodborovým diskriminačním jednáním a musí zajistit, že stížnosti na protiodborovou diskrimi-

naci budou prošetřeny v rámci vnitrostátních postupů, které by měly být rychlé, nestranné a za takové považované i dotčenými stranami.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 738; a např. 307. zprávu, Případ č. 1877, odst. 403; 310. zprávu, Případ č. 1880, odst. 539; 321. zprávu, Případ č. 1972, odst. 77; 327. zprávu, Případ č. 1995, odst. 211; 330. zprávu, Případ č. 2126, odst. 152; 334. zprávu, Případ č. 2126, odst. 73; 335. zprávu, Případ č. 2228, odst. 897; 336. zprávu, Případ č. 2336, odst. 536; 337. zprávu, Případ č. 2395, odst. 1200; a 338. zprávu, Případ č. 2402, odst. 467.)

The government is responsible for preventing all acts of anti-union discrimination and it must ensure that complaints of anti-union discrimination are examined in the framework of national procedures which should be prompt, impartial and considered as such by the parties concerned.

818. Základní předpisy existující ve vnitrostátní právní úpravě, které zakazují protiodborová diskriminační jednání, jsou nedostatečné, pokud je nedoplňují procedury, které zajistí účinnou ochranu proti takovým jednáním.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 739, 740 a 742; a např. 320. zprávu, Případ č. 2034, odst. 745; 324. zprávu, Případ č. 2035, odst. 574; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 372; 331. zprávu, Případ č. 2215, odst. 178; 332. zprávu, Případ č. 2227, odst. 608; 333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 350; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 210, a Případ č. 2215, odst. 236; 335. zprávu, Případ č. 2236, odst. 967; 337. zprávu, Případ č. 2395, odst. 1200; a 338. zprávu, Případ č. 2186, odst. 53.)

The basic regulations that exist in the national legislation prohibiting acts of anti-union discrimination are inadequate when they are not accompanied by procedures to ensure that effective protection against such acts is guaranteed.

819. Často může být obtížné, ne-li nemožné, aby zaměstnanci prokázali protiodborové diskriminační jednání, jehož jsou oběťmi. To ukazuje plný význam článku 3 úmluvy č. 98, který stanoví, že je-li to nutné, mají být zřízeny orgány odpovídající vnitrostátním podmínkám, aby bylo zajištěno zachování práva organizovat se.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 740; 310. zprávu, Případ č. 1867, odst. 88; 311. zprávu, Případ č. 1934, odst. 127; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 556; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 372; 333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 354; a 335. zprávu, Případ č. 2265, odst. 1348.)

It may often be difficult, if not impossible, for workers to furnish proof of an act of anti-union discrimination of which they have been the victim. This shows the full importance of Article 3 of Convention No. 98, which provides that machinery appropriate to national conditions shall be established, where necessary, to ensure respect for the right to organize.

820. Respektování zásad svobody sdružování jasně vyžaduje, aby zaměstnanci, kteří se domnívají, že byli postiženi za svoji odborovou činnost, měli přístup k prostředkům nápravy, které jsou rychlé, levné a zcela nestranné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 741; a např. 310. zprávu, Případ č. 1880, odst. 539; 327. zprávu, Případ č. 2098, odst. 757; 328. zprávu, Případ č. 2158, odst. 319; 329. zprávu, Případ č. 2172, odst. 351, a Případ č. 2176, odst. 565; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 372; 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 633; 335. zprávu, Případ č. 2236, odst. 967; a 338. zprávu, Případ č. 2378, odst. 1145.)

Respect for the principles of freedom of association clearly requires that workers who consider that they have been prejudiced because of their trade union activities should have access to means of redress which are expeditious, inexpensive and fully impartial.

821. Čím déle trvá dokončení takového procesu, tím složitější je často pro příslušný orgán zajistit spravedlivou a náležitou pomoc, protože situace, která byla předmětem stížnosti, se nevratně změnila, lidé mohli být přeloženi apod. a dosáhla stavu, kdy je již nemožné zajistit odpovídající náhradu nebo se vrátit zpět ke „statutu quo ante“.

(Viz 329. zprávu, Případ č. 2176, odst. 565.)

The longer it takes for such a procedure to be completed, the more difficult it becomes for the competent body to issue a fair and proper relief, since the situation complained of has often been changed irreversibly, people may have been transferred, etc, to a point where it becomes impossible to order adequate redress or to come back to the status quo ante.

822. Právní předpisy musí obsahovat zvláštní ustanovení o opravných prostředcích a v zájmu zajištění aplikace článků 1 a 2 úmluvy č. 98 zavést v praxi dostatečně odrazující sankce postihující protiodborová diskriminační jednání.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 743 a 745; 299. zprávu, Případ č. 1687, odst. 455; 307. zprávu, Případ č. 1877, odst. 401; 316. zprávu, Případ č. 1934, odst. 211; 330. zprávu, Případ č. 2203, odst. 808; 335. zprávu, Případ č. 2236, odst. 967, a Případ č. 2265, odst. 1315.)

Legislation must make express provision for appeals and establish sufficiently dissuasive sanctions against acts of anti-union discrimination to ensure the practical application of Articles 1 and 2 of Convention No. 98.

823. Jestliže se vláda zavázala zajistit, že svobodný výkon odborových práv bude zaručen náležitými opatřeními, pak by taková garance, má-li být účinná, a je-li to zapotřebí, měla být doplněna opatřeními, která zahrnují ochranu zaměstnanců před protiodborovou diskriminací v jejich zaměstnání.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 744.)

Where a government has undertaken to ensure that the free exercise of trade union rights shall be guaranteed by appropriate measures, that guarantee, in order to be effective, should when necessary be accompanied by measures which include the protection of workers against anti-union discrimination in their employment.

824. Výbor připomíná potřebu zajistit ochranu zaměstnanců před protiodborovým diskriminačním jednáním ze strany zaměstnavatelů konkrétními opatřeními, jejichž součástí jsou občanskoprávní opravné prostředky i trestněprávní sankce.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 746; 329. zprávu, Případ č. 2154, odst. 815; a 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 374.)

The Committee has recalled the need to ensure by specific provisions accompanied by civil remedies and penal sanctions the protection of workers against acts of anti-union discrimination at the hands of employers.

825. Systém ochrany vůči protiodborovým praktikám, který zahrnuje v případě protiodborově zaměřených propuštění vysoké pokuty, správní příkazy k navrácení takto propuštěných zaměstnanců na původní místo a možnost uzavření podniku, neporušuje úmluvu č. 98.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 747.)

A system of protection against anti-union practices which includes severe fines in the case of anti-union dismissals, administrative orders to reinstate workers so dismissed and the possibility of closing down the enterprise does not infringe Convention No. 98.

826. Případy týkající se protiodborové diskriminace, která je v rozporu s úmluvou č. 98, by měly být urychleně prošetřeny, aby mohla být nezbytná nápravná opatření opravdu účinná. Nadměrné průtahy, pokud jde o ukončování případů protiodborové diskriminace, a zejména zdlouhavé protahování řízení, týkajících se navrácení odborových předáků propuštěných podnikem na původní místo, představují odpírání spravedlnosti, a tudíž i odpírání odborových práv dotčeným osobám.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 749; a např. 304. zprávu, Případ č. 1719, odst. 415; 309. zprávu, Případ č. 1945, odst. 66; 320. zprávu, Případ č. 1937, odst. 95; 329. zprávu, Případ č. 1948/1955, odst. 396; 331. zprávu, Případ č. 1955, odst. 18; 333. zprávu, Případ č. 2291, odst. 915; 335. zprávu, Případ č. 2228, odst. 897; 336. zprávu, Případ č. 2203, odst. 428; 337. zprávu, Případ č. 2395, odst. 1194; a 338. zprávu, Případ č. 1890, odst. 179.)

Cases concerning anti-union discrimination contrary to Convention No. 98 should be examined rapidly, so that the necessary remedies can be really effective. An excessive delay in processing cases of anti-union discrimination, and in particular a lengthy delay in concluding the proceedings concerning the reinstatement of the trade union leaders dismissed by the enterprise, constitute a denial of justice and therefore a denial of the trade union rights of the persons concerned.

827. V případě, ve kterém řízení týkající se propuštění trvala již 14 měsíců, požádal Výbor, aby zabránil odepření spravedlnosti, soudní orgány, aby se k propuštění neprodleně vyjádřily, a zdůraznil, že jakékoli další zdržování řízení by samo mohlo být důvodem k navrácení dotčených osob na jejich místa.

(Viz 323. zprávu, Případ č. 2059, odst. 476.)

In a case in which proceedings concerning dismissals had already taken 14 months, the Committee requested the judicial authorities, in order to avoid a denial of justice, to pronounce on the dismissals without delay and emphasized that any further undue delay in the proceedings could in itself justify the reinstatement of these persons in their posts.

828. Stížnosti na protiodborovou diskriminaci by měly být normálně prošetřeny vnitrostátním postupem, který kromě toho, že je rychlý, by měl být i nestranný, a jako takový by měl být vnímán i dotčenými stranami, které by se měly vhodným způsobem a konstruktivně účastnit řízení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 750; 330. zprávu, Případ č. 2158, odst. 853; 331. zprávu, Případ č. 2187, odst. 443; 332. zprávu, Případ č. 2262, odst. 397; a 334. zprávu, Případ č. 2126, odst. 73.)

Complaints against acts of anti-union discrimination should normally be examined by national machinery which, in addition to being speedy, should not only be impartial but also be seen to be such by the parties concerned, who should participate in the procedure in an appropriate and constructive manner.

829. Výbor připomněl, že Vyšetřovací a smírčí komise pro svobodu sdružování zdůraznila význam zajištění časově úsporných, nenákladných a celkově nestranných prostředků k nápravě bezpráví způsobeného protiodborovým

diskriminačním jednáním; upozornil na potřebnost nápravy bezpráví, kdekoli je to možné, diskusí, aniž by byl v této záležitosti veden soudní spor, ale Komise došla k závěru, že by v případech, v nichž existují legitimní rozdíly v názorech nebo stanoviscích, měl být poslední instancí v řízení týkajícím se nápravy bezpráví nestranný tribunál či jednotlivec.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 751.)

The Committee has recalled that the Fact-Finding and Conciliation Commission on Freedom of Association had stressed the importance of providing expeditious, inexpensive and wholly impartial means of redressing grievances caused by acts of anti-union discrimination; it has drawn attention to the desirability of settling grievances wherever possible by discussion without treating the process of determining grievances as a form of litigation, but the Commission has concluded, in cases where honest differences of opinion or viewpoint exist, that resort should be had to impartial tribunals or individuals as the final step in the grievance procedure.

830. Výbor upozorňuje na Doporučení o zástupcích pracovníků, 1971 (č. 143), které doporučuje jako jedno z opatření, které by mělo být přijato k zajištění účinné ochrany zástupců zaměstnanců, přijetí právní úpravy o přenesení důkazního břemene na zaměstnavatele v případě jakéhokoli údajného diskriminačního propuštění nebo nepříznivé změny pracovních podmínek zástupce zaměstnanců, prokázat, že takové jednání bylo ve skutečnosti oprávněné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 736.)

The Committee has drawn attention to the Workers' Representatives Recommendation, 1971 (No. 143), which recommends, as one of the measures that should be taken to ensure the effective protection of workers' representatives, the adoption of provision for laying upon the employer, in the case of any alleged discriminatory dismissal or unfavourable change in the conditions of employment of a workers' representative, the burden of proving that such action was in fact justified.

831. Vedle preventivního postupu k předcházení protiodborové diskriminaci (jako je např. požadavek předběžného souhlasu inspekce práce k propuštění odborového předáka), by dalším prostředkem zajišťujícím efektivní ochranu mohlo být uložení povinnosti každému zaměstnavateli prokázat, že motiv pro rozhodnutí propustit zaměstnance nemá žádnou spojitost s odborovou činností zaměstnance.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 752; a 335. zprávu, Případ č. 2265, odst. 1348.)

Besides preventive machinery to forestall anti-union discrimination (such as, for example, a request for the prior authorization of the labour inspectorate before dismissing a trade union leader), a further means of ensuring effective protection could be to make it compulsory for each employer to prove that the motive for the decision to dismiss a worker has no connection with the worker's union activities.

832. V případech snižování stavu zaměstnanců Výbor upozorňuje na zásadu obsaženou v Doporučení o zástupcích pracovníků, 1971 (č. 143), která zmiňuje mezi opatřeními, která by měla být přijata k zajištění účinné ochrany těchto zaměstnanců, že by měla být v případě snižování počtu zaměstnanců zástupcům zaměstnanců přiznána priorita v zájmu jejich udržení v zaměstnání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 960; 302. zprávu, Případ č. 1838, odst. 121; 311. zprávu, Případ č. 1865, odst. 334; 313. zprávu, Případ č. 1987, odst. 115; 328. zprávu, Případ č. 2165, odst. 246; 330. zprávu, Případ č. 2142, odst. 58, a Případ č. 2151, odst. 536; 337. zprávu, Případ č. 2356, odst. 700; a 338. zprávu, Případ č. 2226, odst. 132.)

In cases of staff reductions, the Committee has drawn attention to the principle contained in the Workers' Representatives Recommendation, 1971 (No. 143), which mentions amongst the measures to be taken to ensure effective protection to these workers, that recognition of a priority should be given to workers' representatives with regard to their retention in employment in case of reduction of the workforce.

833. Výbor zdůrazňuje vhodnost přiznání priority zástupcům zaměstnanců v zájmu jejich udržení v zaměstnání v případě snižování počtu zaměstnanců za účelem zajištění jejich účinné ochrany.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 961; 305. zprávu, Případ č. 1875, odst. 180; 313. zprávu, Případ č. 1987, odst. 115; 322. zprávu, Případ č. 1962, odst. 66; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 334; 328. zprávu, Případ č. 2068, odst. 207; 331. zprávu, Případ č. 2226, odst. 302; a 337. zprávu, Případ č. 2356, odst. 700.)

The Committee has emphasized the advisability of giving priority to workers' representatives with regard to their retention in employment in case of reduction of the workforce, to ensure their effective protection.

834. Výbor konstatuje, že vlády by měly přijmout nezbytná opatření, aby umožnily inspektorům práce bez předchozího ohlášení volný vstup na pracoviště podléhající inspekci a provedení jakékoliv prohlídky, testu či šetření, které mohou považovat za nezbytné, aby se přesvědčili, že právní úprava, včetně právní úpravy týkající se protiodborové diskriminace, je přísně dodržována.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 753; a 336. zprávu, Případ č. 2316, odst. 55.)

The Committee has considered that governments should take the necessary measures to enable labour inspectors to enter freely and without previous notice any workplace liable to inspection, and to carry out any examination, test or inquiry which they may consider necessary in order to satisfy themselves that the legal provisions – including those relating to anti-union discrimination – are being strictly observed.

835. Příslušné orgány zabývající se pracovními záležitostmi by v případech údajné protiodborové diskriminace měly začít okamžitě vyšetřování a přijmout vhodná opatření k odstranění následků protiodborové diskriminace, na kterou byly upozorněny.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 754; a např. 308. zprávu, Případ č. 1897, odst. 476; 309. zprávu, Případ č. 1852, odst. 335; 310. zprávu, Případ č. 1880, odst. 539; 318. zprávu, Případ č. 1987, odst. 56; 320. zprávu, Případ č. 1989, odst. 327; 328. zprávu, Případ č. 2116, odst. 364; 331. zprávu, Případ č. 2068, odst. 265; 334. zprávu, Případ č. 2200, odst. 757; 337. zprávu, Případ č. 2371, odst. 238; a 338. zprávu, Případ č. 2407, odst. 492.)

Where cases of alleged anti-union discrimination are involved, the competent authorities dealing with labour issues should begin an inquiry immediately and take suitable measures to remedy any effects of anti-union discrimination brought to their attention.

836. V případě, ve kterém opatření k nápravě dostupná nedoloženým zaměstnancům propuštěným za pokus o výkon jejich odborových práv zahrnovala:

(1) příkaz k zastavení a upuštění od protiprávního jednání týkajícího se porušení právních předpisů; a

(2) průkazné zasilání upozornění zaměstnancům vysvětlujícího jejich práva podle právních předpisů a podrobně popisujícího předchozí nepoctivé postupy, Výbor konstatoval, že taková opatření k nápravě v žádném případě nepostihují již spáchaná protiodborová diskriminační jednání, ale působí jen jako možné odstrašující prostředky ve vztahu k budoucím skutkům. Je pravděpodobné, že takový přístup zajistí i dílčí ochranu nedoloženým pracovníkům, kteří mohou být zcela nahodile propuštěni za výkon svobody sdružování. Uvedená nápravná opatření jsou proto nedostatečná k zajištění efektivní ochrany před protiodborovým diskriminačním jednáním.

(Viz 332. zprávu, Příklad č. 2227, odst. 609 a 610.)

In a case in which the remedies available to undocumented workers dismissed for attempting to exercise their trade union rights included:

(1) a cease and desist order in respect of violations of the law; and

(2) the conspicuous posting of a notice to employees setting forth their rights under the law and detailing the prior unfair practices, the Committee considered that such remedies in no way sanctioned the act of anti-union discrimination already committed, but only acted as possible deterrents for future acts. Such an approach is likely to afford little protection to undocumented workers who can be indiscriminately dismissed for exercising freedom of association. The remedial measures in question are therefore inadequate to ensure effective protection against acts of anti-union discrimination.

Navrácení odborářů na jejich pracovní místa

(Viz též odst. 682)

837. Nikdo by neměl být vystaven protiodborové diskriminaci z důvodu výkonu legitimní odborové činnosti a těm, kteří jsou oběťmi protiodborové diskriminace, by měla být zajištěna náprava navrácením na jejich pracovní místo.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 755; 306. zprávu, Příklad č. 1867, odst. 67; 316. zprávu Příklad č. 1970, odst. 555; 327. zprávu, Příklad č. 2046, odst. 433; a 330. zprávu Příklad č. 2186, odst. 374.)

No one should be subjected to anti-union discrimination because of legitimate trade union activities and the remedy of reinstatement should be available to those who are victims of anti-union discrimination.

838. V případě země, ve které neexistovala právní úprava navrácení zaměstnanců, kteří byli bezdůvodně propuštěni, na jejich pracovní místo, Výbor požádal vládu, aby změnila právní úpravu tak, aby zaměstnanci propuštění za výkon jejich odborových práv mohli být navráceni na svá pracovní místa.

(Viz 332. zprávu, Příklad č. 2201, odst. 548.)

In the case of a country in which there was no legislation providing for the reinstatement of workers who had been dismissed without justification, the Committee requested the government to take measures to amend the legislation so that workers dismissed for the exercise of their trade union rights can be reinstated in their posts.

839. V případech propuštění odborářů z důvodu jejich členství v odborech nebo odborové činnosti Výbor požádal vládu, aby přijala nezbytná opatření, která umožní odborovým předákům a členům, kteří byli propuštěni z důvodu výkonu své legitimní odborové činnosti, zajistit návrat na jejich pracovní místa, a zaručí uplatnění odpovídajících právních postihů vůči dotýcným podnikům.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 756; 320. zprávu, Případ č. 1995, odst. 372; a 323. zprávu, Případ č. 2034, odst. 403.)

In cases of the dismissal of trade unionists on the grounds of their trade union membership or activities, the Committee has requested the government to take the necessary measures to enable trade union leaders and members who had been dismissed due to their legitimate trade union activities to secure reinstatement in their jobs and to ensure the application against the enterprises concerned of the corresponding legal sanctions.

840. V mnoha případech Výbor žádal vládu, aby zajistila, aby osoby, o které se jedná, byly navráceny na svá pracovní místa bez újmy na mzdě.

(Viz např. 318. zprávu, Případ č. 1974, odst. 306, a Případ č. 2004, odst. 401; 319. zprávu, Případ č. 1962, odst. 152; 320. zprávu, Případ č. 1989, odst. 325; 323. zprávu, Případ č. 2034, odst. 406; 324. zprávu, Případ č. 2090, odst. 212; 326. zprávu, Případ č. 2103, odst. 296; 327. zprávu, Případ č. 2125, odst. 778; a 328. zprávu, Případ č. 2068, odst. 206.)

In many cases, the Committee has requested the government to ensure that the persons in question are reinstated in their jobs without loss of pay.

841. Jestliže není možné s ohledem na dlouhou dobu, která uplynula od propuštění, k němuž došlo porušením zásad svobody sdružování, navrátit dotčené zaměstnance na jejich pracovní místa, Výbor požaduje, aby vláda přijala kroky, které zajistí, že zaměstnanci bez prodlení obdrží plné odškodnění.

(Viz 319. zprávu, Případ č. 1962, odst. 152 a 153.)

If, given the considerable time that has elapsed since the dismissals, in violation of the principles of freedom of association, it is not practicable to reinstate the workers concerned, the Committee has requested the government to take steps to ensure that the workers receive full compensation without delay.

842. V některých případech propuštění, ve kterých proběhlo soudní řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, že k propuštění došlo v důsledku protiodborového diskriminačního jednání, Výbor požaduje navrácení dotýcných zaměstnanců na jejich pracovní místa.

(Viz 324. zprávu, Případ č. 1880, odst. 853; 328. zprávu, Případ č. 2158, odst. 320; 329. zprávu, Případ č. 2188, odst. 214; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 374, Případ č. 2208, odst. 600, a Případ č. 2192, odst. 1072; 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 724; 333. zprávu, Případ č. 2286, odst. 874; a 335. zprávu, Případ č. 2283, odst. 225.)

In certain cases of dismissals in which judicial proceedings were ongoing, if the decision concludes that there have been acts of anti-union discrimination, the Committee has requested the reinstatement of the workers concerned.

843. Jestliže soudní orgán rozhodne, že navrácení zaměstnanců propuštěných v důsledku protiodborového diskriminačního jednání na jejich pracovní místo možné není, měla by být přijata opatření k jejich plnému odškodnění.

(Viz 335. zprávu, Případ č. 2274, odst. 1118.)

If the judicial authority determines that reinstatement of workers dismissed in violation of freedom of association is not possible, measures should be taken so that they are fully compensated.

844. Odškodnění by mělo být přiměřené s přihlédnutím jak ke vzniklé škodě, tak k potřebě předcházet opakování takové situace v budoucnu.

(Viz 336. zprávu, Příklad č. 2336, odst. 537; 338. zprávu, Příklad č. 2404, odst. 1053, a Příklad č. 2248, odst. 1200.)

The compensation should be adequate, taking into account both the damage incurred and the need to prevent the repetition of such situations in the future.

845. Pokud navrácení zaměstnanců na jejich pracovní místa není možné, měla by vláda zajistit, že dotyčným zaměstnancům bude vyplaceno náležité odškodnění, které by bylo dostatečně odrazující sankcí za protiodborová propuštění.

(Viz 336. zprávu, Příklad č. 2380, odst. 795; 337. zprávu, Příklad č. 2371, odst. 239, Příklad č. 2262, odst. 260, a Příklad č. 2268, odst. 1104, 1107 a 1109; 338. zprávu, Příklad č. 2228, odst. 195, a Příklad č. 2399, odst. 1172.)

If reinstatement is not possible, the government should ensure that the workers concerned are paid adequate compensation which would represent a sufficient dissuasive sanction for anti-trade union dismissals.

846. V některých případech Výbor požaduje, aby vláda provedla nezávislé vyšetření propuštění, a jestliže shledá, že došlo k protiodborovému jednání, aby přijala opatření k zajištění navrácení dotyčných zaměstnanců na jejich pracovní místa.

(Viz např. 327. zprávu, Příklad č. 2098, odst. 757, a Příklad č. 2126, odst. 845; 329. zprávu, Příklad č. 2098, odst. 125; 330. zprávu, Příklad č. 2103, odst. 766; 331. zprávu, Příklad č. 2169, odst. 639; 332. zprávu, Příklad č. 2187, odst. 725; 323. zprávu, Příklad č. 2286, odst. 876; 334. zprávu, Příklad č. 2239, odst. 394; 337. zprávu, Příklad č. 2371, odst. 239; 338. zprávu, Příklad č. 2096, odst. 274, a Příklad č. 2303, odst. 334.)

In certain cases, the Committee has requested the government to carry out independent investigations of dismissals and, if it finds that they constitute anti-trade union acts, to take measures to ensure the reinstatement of the workers concerned.

847. Jestliže bylo pracovní místo zastávané zaměstnancem zrušeno, měl by být zaměstnanec, jestliže k propuštění fakticky došlo v důsledku protiodborového diskriminačního jednání, navrácen na srovnatelné místo.

(Viz 329. zprávu, Příklad č. 2150, odst. 314.)

If the post occupied by the worker has been eliminated, she or he should be reinstated in a comparable post if the dismissal constituted an act of anti-union discrimination.

848. Jestliže již podnik neexistuje, měla by být přijata opatření k zajištění plného odškodnění zaměstnanců propuštěných v důsledku jejich odborové činnosti.

(Viz 329. zprávu, Příklad č. 2097, odst. 470.)

Where the enterprise no longer exists, measures should be taken to ensure that workers dismissed for trade union activities are fully compensated.

849. Podmínkou pro navrácení zaměstnance na jeho pracovní místo by nemělo být prohlášení loajality nebo jiný podobný závazek.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1851/1922, odst. 237.)

Declarations of loyalty or other similar commitment should not be imposed as a condition for reinstatement.

850. V případě stávky řídicích letového provozu, při níž by byla ohrožena veřejná bezpečnost, Výbor konstatoval, že nemohl po vládě požadovat, aby připustila vznést požadavek na návrat propuštěných zaměstnanců na jejich pracovní místa, jak se stěžovatel domáhal.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1913, odst. 305.)

In a case of a strike by air traffic controllers in which public safety was endangered, the Committee considered that it could not ask the Government to allow the request for a return to work of those who were dismissed, as claimed by the complainant.

851. V případě, ve kterém byl odborový funkcionář propuštěn v důsledku údajné loupeže, která nebyla v případě tohoto funkcionáře projednávaném soudem potvrzena, Výbor konstatoval, že dotyčná osoba by měla být navržena na své pracovní místo bez újmy na mzdě a mít možnost dál vykonávat odborovou činnost.

(Viz 333. zprávu, Případ č. 2299, odst. 560.)

In a case in which a trade union official had been dismissed for alleged robbery, and where the case against the official had not been upheld by the courts, the Committee considered that the person concerned should be reinstated without loss of pay and be authorized to exercise trade union activities.

852. Měla by být přijata nezbytná opatření, aby odboráři propuštění v důsledku činnosti související s ustavením odborové organizace, byli, pokud si to přejí, navrženi do svých funkcí.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 302, 703 a 757; 304. zprávu, Případ č. 1787, odst. 174; 328. zprávu, Případ č. 2160, odst. 658; 335. zprávu, Případ č. 2283, odst. 225, a Případ č. 2265, odst. 1351; 336. zprávu, Případ č. 2336, odst. 535, a Případ č. 2380, odst. 794; a 337. zprávu, Případ č. 2262, odst. 260.)

The necessary measures should be taken so that trade unionists who have been dismissed for activities related to the establishment of a union are reinstated in their functions, if they so wish.

853. Je v rozporu s právem na stávku, aby zaměstnavateli bylo umožněno odmítnout některým nebo všem zaměstnancům návrat na jejich pracovní místo po skončení stávky, výluky či jiné protestní kolektivní akce zaměstnanců, aniž by tito zaměstnanci měli právo napadnout takové propuštění před nezávislým soudem nebo tribunálem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 722; a 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 633.)

It is inconsistent with the right to strike for an employer to be permitted to refuse to reinstate some or all of the employees at the conclusion of the strike, lock-out or other industrial action without those employees having the right to challenge the fairness of that dismissal before an independent court or tribunal.

Diskriminace vůči zaměstnavatelům

854. Pokud jde o obvinění z diskriminace vůči vedoucím představitelům zaměstnavatelů v souvislosti s agrární reformou, Výbor konstatoval, že ustanovení týkající se odškodňování za vyvlastnění půdy by měla být přezkoumána, aby bylo zajištěno, že vlastníkům bude poskytnuta za ztráty skutečná a spravedlivá náhrada, a že vláda by měla opětovně otevřít evidenci náhrad, pokud o to požádají osoby, které se domnívají, že byly v průběhu agrární reformy okradeny.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 758.)

In relation to allegations concerning discrimination against employers' leaders on the grounds of agrarian reform, the Committee considered that the provisions concerning compensation for land expropriation should be reviewed to make sure that there is real and fair compensation for the losses thus sustained by owners, and that the Government should reopen the compensation files if so requested by persons who consider they have been despoiled in the agrarian reform process.

14. OCHRANA VŮČI ZÁSAHŮM

(Viz též odst. 1119)

Všeobecné zásady

855. Článek 2 úmluvy č. 98 zakotvuje plnou nezávislost organizací zaměstnanců na jejich zaměstnavatelích při výkonu jejich činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 759; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 321; 329. zprávu, Případ č. 2198, odst. 683; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 379; 331. zprávu, Případ č. 2185, odst. 676; 334. zprávu, Případ č. 2316, odst. 506; 337. zprávu, Případ č. 2388, odst. 1355; a 338. zprávu, Případ č. 2374, odst. 509.)

Article 2 of Convention No. 98 establishes the total independence of workers' organizations from employers in exercising their activities.

856. Uzavření odborových kanceláří v důsledku legitimní stávký představuje porušení zásad svobody sdružování, a je-li provedeno jeho vedením, jde o zásah zaměstnavatele do záležitostí organizace zaměstnanců, který zakazuje článek 2 úmluvy č. 98.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1849, odst. 215.)

The closure of trade union offices, as a consequence of a legitimate strike, constitutes a violation of the principles of freedom of association and, if carried out by management, interference by the employer in the functioning of a workers' organization, which is prohibited under Article 2 of Convention No. 98.

857. Intervence zaměstnavatele na podporu ustavení výkonného výboru odborové organizace, a zasahování do její korespondence, jsou jednání, která představují závažná porušení zásad svobody sdružování.

(Viz 311. zprávu, Případ č. 1966, odst. 360.)

The intervention by an employer to promote the constitution of the executive board of a trade union, and interference with its correspondence, are acts which constitute a grave violation of the principles of freedom of association.

858. Pokud jde o nařčení z protiodborové taktiky uskutečňované formou úplatků nabízených členům odborů na podporu jejich odchodu z odborové organizace, z předkládání prohlášení o rezignaci zaměstnancům a z údajných snah o vytvoření loutkových odborových organizací, je Výbor názoru, že taková jednání jsou v rozporu s článkem 2 úmluvy č. 98, který stanoví, že organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů požívají náležitě ochrany proti jakémukoliv zasahování jedněch do záležitostí druhých, ať již přímému či prostřednictvím zástupců, při jejich ustavování, činnosti nebo správě.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 760; 324. zprávu, Případ č. 2090, odst. 209; 330. zprávu, Případ č. 2090, odst. 232, a Případ č. 2203, odst. 810; a 337. zprávu, Případ č. 2388, odst. 1354.)

As regards allegations of anti-union tactics in the form of bribes offered to union members to encourage their withdrawal from the union and the presentation of statements of resignation to the workers, as well as the alleged efforts made to create puppet unions, the Committee considers such acts to be contrary to Article 2 of Convention No. 98, which provides that workers'

and employers' organizations shall enjoy adequate protection against any acts of interference by each other or each other's agents in their establishment, functioning or administration.

859. Dodržování zásad svobody sdružování vyžaduje, aby veřejné orgány zachovávaly velkou zdrženlivost, pokud jde o zasahování do vnitřních záležitostí odborových organizací. Je ještě důležitější, aby v tomto ohledu uplatňovali zdrženlivost zaměstnavatelé. Neměli by například konat nic, co by mohlo vypadat jako nadržování jedné skupině v rámci odborové organizace na úkor jiné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 761; 327. zprávu, Případ č. 2118, odst. 641; 328. zprávu, Případ č. 2124, odst. 460; 329. zprávu, Případ č. 2198, odst. 685, a Případ č. 2184, odst. 828; 330. zprávu, Případ č. 2118, odst. 116; a 331. zprávu, Případ č. 2132, odst. 589.)

Respect for the principles of freedom of association requires that the public authorities exercise great restraint in relation to intervention in the internal affairs of trade unions. It is even more important that employers exercise restraint in this regard. They should not, for example, do anything which might seem to favour one group within a union at the expense of another.

860. Pokud právní úprava neobsahuje zvláštní ustanovení na ochranu organizací zaměstnanců před zasahováním zaměstnavatelů a jejich organizací (a stanoví, že jakýkoli právními předpisy neupravený případ by měl být rozhodován mj. v souladu s ustanoveními obsaženými v úmluvách a doporučeních přijatých Mezinárodní organizací práce, jestliže nejsou v rozporu s právními předpisy země, a v souladu s úmluvou č. 98 na základě její ratifikace), bylo by vhodné, aby vláda prověřila možnost přijetí jasných a přesných ustanovení zajišťujících náležitou ochranu organizací zaměstnanců před tímto zasahováním.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 762; a 333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 358.)

Where legislation does not contain specific provisions for the protection of workers' organizations from acts of interference by employers and their organizations (and provides that any case not provided for by the legislation should be decided, inter alia, in accordance with the provisions laid down in the Conventions and Recommendations adopted by the International Labour Organization, in so far as they are not contrary to laws of the country, and in accordance with Convention No. 98, by virtue of its ratification), it would be appropriate for the government to examine the possibility of adopting clear and precise provisions ensuring the adequate protection of workers' organizations against these acts of interference.

861. Existence právní úpravy zakazující zasahování ze strany orgánů veřejné moci nebo organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů do záležitostí druhých je nedostačující, pokud ji nedoprovázejí účinné postupy k zajištění jejich realizace v praxi.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 763; a 333. zprávu, Případ č. 2168, odst. 358.)

The existence of legislative provisions prohibiting acts of interference on the part of the authorities, or by organizations of workers and employers in each other's affairs, is insufficient if they are not accompanied by efficient procedures to ensure their implementation in practice.

862. Právní úprava musí obsahovat ustanovení o opravných prostředcích a stanovit postihy dostatečně odrazující zaměstnavatele od zásahů proti zaměstnancům a organizacím zaměstnanců, aby byla v praxi zajištěna aplikace článků 1 a 2 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 764; 330. zprávu, Případ č. 2203, odst. 810; a 333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 358.)

Legislation must make express provision for appeals and establish sufficiently dissuasive sanctions against acts of interference by employers against workers and workers' organizations to ensure the practical application of Articles 1 and 2 of Convention No. 98.

863. Pokusy zaměstnavatelů přesvědčit zaměstnance, aby se vzdali oprávnění udělených odborové organizaci, by mohly příliš ovlivňovat rozhodování zaměstnanců a podkopávat postavení odborové organizace, a v důsledku toho by bylo obtížnější kolektivně vyjednávat, což je v rozporu se zásadou, že kolektivní vyjednávání by mělo být podporováno.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 766; 304. zprávu, Případ č. 1852, odst. 494; a 337. zprávu, Případ č. 2395, odst. 1188.)

Attempts by employers to persuade employees to withdraw authorizations given to a trade union could unduly influence the choice of workers and undermine the position of the trade union, thus making it more difficult to bargain collectively, which is contrary to the principle that collective bargaining should be promoted.

864. Právní předpisy, které umožňují zaměstnavatelům podkopávat organizace zaměstnanců prostřednictvím účelového povyšování zaměstnanců, představují porušení zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 767.)

Legal provisions which allow employers to undermine workers' organizations through artificial promotions of workers constitute a violation of the principles of freedom of association.

865. Při schvalování připomínky Výboru expertů pro provádění úmluv a doporučení týkající se právních předpisů Výbor zdůraznil, že by bylo pro zaměstnance, který byl propuštěn zaměstnavatelem dovolávajícím se např. „zanedbání povinnosti“, nesmírně obtížné dokázat, že skutečným motivem pro propuštění byla jeho odborová činnost. Navíc, jelikož podání odvolání v tomto případě nemělo odkladný účinek, propuštěný odborový předák musel při respektování práva rezignovat na svou odborovou funkci. Výbor konstatoval, že právní úprava tak umožnila vedení podniků bránit činnosti odborové organizace, což je v rozporu s článkem 2 úmluvy č. 98, podle kterého organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů požívají náležitě ochrany proti jakémukoli zasahování jedněch do záležitostí druhých, ať již přímému či prostřednictvím zástupců či členů při ustavování, činnosti nebo správě.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 768; a 333. zprávu, Případ č. 2186, odst. 357.)

In endorsing an observation made by the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations concerning a law, the Committee pointed out that it would be extremely difficult for a worker who was dismissed by an employer invoking, for example, "neglect of duty", to prove that the real motive for dismissal was to be found in his or her trade union activities. Further, since lodging an appeal in this case did not suspend the decision taken, the dismissed trade union leader had, by virtue of the law, to resign his or her trade union post when dismissed. The Committee considered that the law therefore made it possible for managements of undertakings to hinder the activities of a trade union, which is contrary to Article 2 of Convention No. 98, according to which workers' and employers' organizations shall enjoy adequate

protection against any acts of interference by each other or each other's agents or members in their establishment, functioning or administration.

866. Vydávání podnikových oběžníků žádajících zaměstnance, aby sdělili, které odborové organizace jsou členy, i když nemá za cíl zasahovat do výkonu odborových práv, může být přirozeně považováno za takové zasahování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 769.)

The issue of circulars by a company requesting its employees to state to which trade union they belong, even though this is not intended to interfere with the exercise of trade union rights, may not unnaturally be regarded as such an interference.

867. Skutečnost, že jeden z členů vlády je současně vedoucím představitelem odborové organizace, která zastupuje několik skupin zaměstnanců zaměstnaných státem, umožňuje zasahování v rozporu s článkem 2 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 770.)

The fact that one of the members of a government is at the same time a leader of a trade union which represents several categories of workers employed by the State creates a possibility of interference in violation of Article 2 of Convention No. 98.

868. Při vědomí významu nezávislosti stran kolektivního vyjednávání by jednání jménem zaměstnanců nebo jejich organizací neměli vést vyjednávači jmenovaní zaměstnavateli nebo jejich organizacemi nebo na základě jejich vlivu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 771 a 789; 329. zprávu, Případ č. 2198, odst. 683; 331. zprávu, Případ č. 2217, odst. 205, a Případ č. 2185, odst. 676; a 337. zprávu, Případ č. 2388, odst. 1354.)

Recalling the importance of the independence of the parties in collective bargaining, negotiations should not be conducted on behalf of employees or their organizations by bargaining representatives appointed by or under the domination of employers or their organizations.

Solidární či jiná sdružení

A. Definice

869. Zákon o solidárních sdruženích stanoví, že taková sdružení mohou být tvořena 12 či více zaměstnanci a definuje je následovně: „Solidární sdružení jsou osoby neurčitého trvání, které mají vlastní právní subjektivitu a které mohou pořizovat v zájmu naplňování svých cílů (podpory spravedlnosti a sociálního smíru, harmonie mezi zaměstnavateli a zaměstnanci a obecného rozvoje svých členů), statky všeho druhu, uzavírat jakýkoli typ smluv a realizovat činnosti jakéhokoli druhu v souladu s právem s cílem zlepšovat sociální a ekonomické podmínky svých členů za účelem zvyšování jejich životní úrovně a posilování jejich důstojnosti. V tomto smyslu mohou provádět spořicí, úvěrové a investiční činnosti a jakékoli jiné finanční operace. Smějí také organizovat programy v oblastech bydlení, vědy, sportu, umění, vzdělávání a rekreace, kulturních a duchovních záležitostí a sociálních a ekonomických záležitostí a jakékoli jiné programy vytvořené v souladu s právem na podporu spolupráce zaměstnanců a spolupráce zaměstnanců a zaměstnavatelů.“ Příjmy solidárních

sdužení plynou z minimálních měsíčních úspor členů, jejichž procentní podíl by měl být určen členskou schůzí, a z měsíčních příspěvků zaměstnavatelů za zaměstnance, ve výši určené obvykle dohodou obou stran.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 772.)

An Act on solidarist associations provides that such associations may be formed by 12 or more workers, and defines them as follows: "Solidarist associations are bodies of indeterminate duration which have their own legal personality and which, to achieve their purposes (the promotion of justice and social peace, harmony between employers and workers and the general advancement of their members), may acquire goods of all kinds, conclude any type of contract and undertake legal operations of any sort aimed at improving their members' social and economic conditions so as to raise their standard of living and enhance their dignity. To this effect they may undertake savings, credit and investment operations and any other financially viable operations. They may also organize programmes in the areas of housing, science, sport, art, education and recreation, cultural and spiritual matters and social and economic affairs and any other programme designed legally to promote cooperation between workers and between workers and their employers." The income of solidarist associations comes from members' minimum monthly savings, the percentage of which shall be determined by the general meeting, and the employers' monthly contribution on behalf of the workers, which shall be determined by common agreement between the two sides.

870. Solidární sdužení jsou sduženími zaměstnanců, která jsou zřizována na základě finančních příspěvků příslušného zaměstnavatele, a která jsou financovaná podle zásad vzájemně prospěšných společností jak zaměstnanci, tak zaměstnavateli za účelem ekonomických a sociálních cílů hmotného blahobytu (úspor, úvěrů, investic, bydlení a vzdělávacích programů, atd.) a jednoty a spolupráce zaměstnanců a zaměstnavatelů; jejich rozhodovací orgány musí být tvořeny zaměstnanci, členem orgánu může být i zástupce zaměstnavatelů s hlasem poradním. Podle názoru Výboru, přestože z pohledu zásad obsažených v úmluvách č. 87 a 98 nic nebrání zaměstnancům a zaměstnavatelům, aby usilovali v zájmu prosazování sociálních cílů o různé formy spolupráce, včetně vzájemné, je na Výboru, pokud takové formy spolupráce vykrystalizují do stálých struktur a organizací, aby zajistil, že právní úprava týkající se solidárních sdužení a jejich činnosti nebude zasahovat do činnosti a role odborových organizací.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 773.)

Solidarist associations are associations of workers which are set up dependent on a financial contribution from the relevant employer and which are financed in accordance with the principles of mutual benefit societies by both workers and employers for economic and social purposes of material welfare (savings, credit, investment, housing and educational programmes, etc.) and of unity and cooperation between workers and employers; their deliberative bodies must be made up of workers, though an employers' representative may be included who may speak but not vote. In the Committee's opinion, although from the point of view of the principles contained in Conventions Nos. 87 and 98, nothing prevents workers and employers from seeking forms of cooperation, including those of a mutualist nature, to pursue social objectives, it is up to the Committee, in so far as such forms of cooperation crystallize into permanent structures and organizations, to ensure that the legislation on and the functioning of solidarist associations do not interfere with the activities and the role of trade unions.

B. Pojistky bránící sdružením vykonávat odborové činnosti

871. Předpisy upravující „solidární“ sdružení by měly respektovat činnost odborových organizací garantovanou úmluvou č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 774.)

The provisions governing “solidarist” associations should respect the activities of trade unions guaranteed by Convention No. 98.

872. Měla by být přijata nezbytná legislativní a jiná opatření k zajištění, že se solidární sdružení nezapojí do odborových činností, a opatření, která zajistí účinnou ochranu vůči jakékoli formě protiodborové diskriminace a odstraní jakoukoli nerovnost v zacházení ve prospěch solidárních sdružení.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 775; a 320. zprávu, Případ č. 1984, odst. 542.)

The necessary legislative and other measures should be taken to guarantee that solidarist associations do not get involved in trade union activities, as well as measures to guarantee effective protection against any form of anti-union discrimination and to abolish any inequalities of treatment in favour of solidarist associations.

873. Pokud jde o obvinění týkající se „solidarity“, Výbor připomněl význam, který příkládá v souladu s článkem 2 úmluvy č. 98 ochraně vůči zásahům zaměstnavatelů na podporu ustavování organizací zaměstnanců ovládaných zaměstnavateli.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 776.)

As regards allegations relating to “solidarism”, the Committee has recalled the importance it attaches, in conformity with Article 2 of Convention No. 98, to protection being ensured against any acts of interference by employers designed to promote the establishment of workers’ organizations under the domination of an employer.

874. Pokud jde o obvinění týkající se činností solidárních sdružení usilujících o maření odborových činností, obrátil Výbor pozornost vlády k článku 2 úmluvy č. 98, který stanoví, že organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů používají náležitě ochrany proti jakémukoli zasahování jedněch do záležitostí druhých, a upozornil, že opatření navržená tak, aby podporovala ustavování organizací zaměstnanců ovládaných zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů nebo aby podporovala organizace zaměstnanců finančními nebo jinými prostředky s úmyslem ovládnout tyto organizace zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů, se velmi podobají takovým formám zasahování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 777.)

As regards allegations concerning the activities of solidarist associations aimed at thwarting trade union activities, the Committee drew the Government’s attention to Article 2 of Convention No. 98, which provides that workers’ and employers’ organizations shall enjoy adequate protection against any acts of interference by each other and that measures designed to promote the establishment of workers’ organizations under the domination of employers or employers’ organizations, or to support workers’ organizations by financial and other means, with the object of placing such organizations under the control of employers or employers’ organizations, are specifically assimilated to such acts of interference.

875. Zásahy solidárních sdružení do odborové činnosti, včetně kolektivního vyjednávání, prostřednictvím přímých dohod podepsaných mezi zaměstnavatelem a skupinou zaměstnanců, kteří nejsou členy odborů, i když v podniku odborová organizace existuje, nepodporují kolektivní vyjednávání, jak ukládá článek 4 úmluvy č. 98, která se vztahuje na rozvoj vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo jejich organizacemi a organizacemi zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 778 a 790.)

The interference of solidarist associations in trade union activities, including collective bargaining, through direct settlements signed between an employer and a group of non-unionized workers, even when a union exists in the undertaking, does not promote collective bargaining as set out in Article 4 of Convention No. 98, which refers to the development of negotiations between employers or their organizations and workers' organizations.

876. Protože solidární sdružení jsou částečně financována zaměstnavateli, jsou složena z pracovníků, ale také ze starších zaměstnanců nebo personálu, kteří mají důvěru zaměstnavatele, a jsou často zakládána zaměstnavateli, nemohou hrát úlohu nezávislých organizací v procesu kolektivního vyjednávání, procesu, který by měl probíhat mezi zaměstnavatelem (nebo organizací zaměstnavatelů) jednou nebo více organizacemi zaměstnanců navzájem zcela nezávislými. Tato situace proto zavdává příčinu k problémům při aplikaci článku 2 úmluvy č. 98, který zakotvuje zásadu plné nezávislosti organizací zaměstnanců při výkonu jejich činností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 779 a 790.)

Since solidarist associations are financed partly by employers, are comprised of workers but also of senior staff or personnel having the employers' confidence and are often started up by employers, they cannot play the role of independent organizations in the collective bargaining process, a process which should be carried out between an employer (or an employer's organization) and one or more workers' organizations totally independent of each other. This situation therefore gives rise to problems in the application of Article 2 of Convention No. 98, which sets out the principle of the full independence of workers' organizations in carrying out their activities.

877. Ve vztahu k solidárním sdružením Výbor zdůraznil základní význam zásady tripartity zastávané MOP, která předpokládá existenci organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů, které jsou navzájem nezávislé a nezávislé na veřejných orgánech. Výbor požádal vládu, aby po projednání s odborovými konfederacemi přijala opatření k vytvoření nezbytných podmínek pro posilování nezávislosti odborového hnutí a pro rozvoj jeho činností v sociální oblasti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 780.)

In relation to solidarist associations, the Committee emphasized the fundamental importance of the principle of tripartism advocated by the ILO, which presupposes organizations of workers and of employers which are independent of each other and of the public authorities. The Committee requested the Government to take measures, in consultation with the trade union confederations, to create the necessary conditions for strengthening the independent trade union movement and for developing its activities in the social field.

878. Sdružení pro blahobyt zaměstnanců nemohou nahradit svobodné a nezávislé odborové organizace, protože nemohou poskytnout záruky nezávislosti v jejich složení a činnosti.

(Viz 333. zprávu, Příklad č. 2268, odst. 742.)

Workers' welfare associations cannot be substitutes for free and independent trade unions for as long as they fail to present guarantees of independence in their composition and functioning.

879. Výbor opakuje, že musí být přijata legislativní nebo jiná opatření k zajištění, že jiné než odborové organizace nebudou přebírat odpovědnost za odborovou činnost, a k zajištění účinné ochrany vůči všem formám protiodborové diskriminace.

(Viz 334. zprávu, Příklad č. 2295, odst. 596.)

The Committee has recalled that legislative or other measures have to be taken in order to ensure that organizations that are separate from trade unions do not assume responsibility for trade union activities and to ensure effective protection against all forms of anti-union discrimination.

15. KOLEKTIVNÍ VYJEDNÁVÁNÍ

Právo kolektivně vyjednávat – Všeobecné zásady

880. Měla by být přijata opatření pro povzbuzení a podporování co nejširšího rozvoje a využití metody dobrovolného vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi zaměstnanců, aby byly upraveny podmínky zaměstnání pomocí kolektivních smluv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 781; a např. 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 127; 322. zprávu, Případ č. 2015, odst. 102; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 382; 331. zprávu, Případ č. 2228, odst. 469; 332. zprávu, Případ č. 2255, odst. 945; 333. zprávu, Případ č. 2172, odst. 318; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 211; 336. zprávu, Případ č. 2336, odst. 528; 337. zprávu, Případ č. 2349, odst. 404; a 338. zprávu, Případ č. 2253, odst. 82.)

Measures should be taken to encourage and promote the full development and utilization of machinery for voluntary negotiation between employers or employers' organizations and workers' organizations, with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements.

881. Právo svobodně vyjednávat se zaměstnavateli o pracovních podmínkách představuje podstatnou součást svobody sdružování, a odborové organizace by měly mít právo usilovat pomocí kolektivního vyjednávání nebo jiných zákonných prostředků o zlepšení životních a pracovních podmínek těch, které odborové organizace zastupují. Veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli zasahování, které by omezovalo toto právo nebo bránilo jeho výkonu. Jakékoli takové zasahování by zřejmě porušovalo zásadu, že organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů by měly mít právo organizovat své činnosti a formulovat své programy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 782; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 175; 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 220, a Případ č. 1942, odst. 269; 321. zprávu, Případ č. 2019, odst. 412; 327. zprávu, Případ č. 2119, odst. 253; a 338. zprávu, Případ č. 2326, odst. 450.)

The right to bargain freely with employers with respect to conditions of work constitutes an essential element in freedom of association, and trade unions should have the right, through collective bargaining or other lawful means, to seek to improve the living and working conditions of those whom the trade unions represent. The public authorities should refrain from any interference which would restrict this right or impede the lawful exercise thereof. Any such interference would appear to infringe the principle that workers' and employers' organizations should have the right to organize their activities and to formulate their programmes.

882. Přípravné práce k přijetí úmluvy č. 87 jasně naznačují, že „jedním z hlavních cílů záruky svobody sdružování je umožnit zaměstnavatelům a zaměstnancům spojit ustavování organizací nezávisle na veřejných orgánech se schopností určovat mzdy a další pracovní podmínky pomocí svobodně uzavřených kolektivních smluv“. (Svoboda sdružování a průmyslové vztahy, VII. zpráva, Mezinárodní konference práce, 30. zasedání, Ženeva, 1947, str. 52.)

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 799; 308. zprávu, Případ č. 1900, odst. 186; 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 225; a 325. zprávu, Případ č. 1951, odst. 211.)

The preliminary work for the adoption of Convention No. 87 clearly indicates that “one of the main objects of the guarantee of freedom of association is to enable employers and workers to combine to form organisations independent of the public authorities and capable of determining wages and other conditions of employment by means of freely concluded collective agreements”. (Freedom of Association and Industrial Relations, Report VII, International Labour Conference, 30th Session, Geneva, 1947, p. 52.)

883. Federace a konfederace by měly mít možnost uzavírat kolektivní smlouvy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 783; 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 320; a 332. zprávu, Případ č. 2216, odst. 910.)

Federations and confederations should be able to conclude collective agreements.

884. Výbor zdůrazňuje důležitost, kterou přikládá právu registrovaných i neregistrovaných reprezentativních organizací vyjednávat.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 784; 318. zprávu, Případ č. 2012, odst. 423; 329. zprávu, Případ č. 2140, odst. 296, a Případ č. 2133, odst. 546; a 333. zprávu, Případ č. 2133, odst. 60.)

The Committee has pointed out the importance which it attaches to the right of representative organizations to negotiate, whether these organizations are registered or not.

Zaměstnanci pokrytí kolektivním vyjednáváním

(Viz též odst. 577)

885. Úmluva č. 98 a zejména její článek 4 týkající se povzbuzení a podporování kolektivního vyjednávání se vztahuje jak na soukromý sektor, tak na státní podniky a veřejné orgány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 792; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 211.)

Convention No. 98, and in particular Article 4 thereof concerning the encouragement and promotion of collective bargaining, applies both to the private sector and to nationalized undertakings and public bodies.

886. Všichni zaměstnanci ve veřejných službách s výjimkou těch, kteří se podílejí na správě státu, by měli požívat práv na kolektivní vyjednávání, a kolektivní vyjednávání by mělo být přednostně využíváno jako prostředek urovnání sporů vznikajících v souvislosti s určováním pracovních podmínek ve veřejné službě.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 793 a 893; a např. 308. zprávu, Případ č. 1902, odst. 702; 321. zprávu, Případ č. 2019, odst. 412; 325. zprávu, Případ č. 2110, odst. 265; 327. zprávu, Případ č. 2138, odst. 541; 328. zprávu, Případ č. 2114, odst. 414; 329. zprávu, Případ č. 2114, odst. 72; 330. zprávu, Případ č. 2200, odst. 1097; 334. zprávu, Případ č. 2269, odst. 792; a 338. zprávu, Případ č. 2253, odst. 84.)

All public service workers other than those engaged in the administration of the State should enjoy collective bargaining rights, and priority should be given to collective bargaining as the means to settle disputes arising in connection with the determination of terms and conditions of employment in the public service.

887. Je třeba rozlišovat mezi státními zaměstnanci, kteří se z povahy svých funkcí přímo podílejí na správě státu (tzn., veřejnými zaměstnanci zaměstnanými na ministerstvech a v obdobných orgánech), a úředníky, kteří slouží v těchto orgánech k zajišťování podpůrných činností, na straně jedné a mezi osobami zaměstnanými vládou, veřejnými podniky nebo autonomními veřejnými institucemi na straně druhé. Pouze první kategorie úředníků může být vyloučena z uplatnění úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 794; 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 433; 329. zprávu Případ č. 2114, odst. 72, a Případ č. 2177/2183, odst. 644; 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 209; a 338. zprávu, Případ č. 2253, odst. 84.)

A distinction must be drawn between, on the one hand, public servants who by their functions are directly engaged in the administration of the State (that is, civil servants employed in government ministries and other comparable bodies), as well as officials acting as supporting elements in these activities and, on the other hand, persons employed by the government, by public undertakings or by autonomous public institutions. Only the former category can be excluded from the scope of Convention No. 98.

888. Výbor považuje za užitečné připomenout, že podle podmínek Úmluvy o pracovních vztazích (veřejné služby), 1978 (č. 151), (článek 7): „Je-li toho třeba, mají být učiněna opatření odpovídající vnitrostátním podmínkám k co nejširšímu rozvinutí a využití řízení, která umožňují jednání o podmínkách zaměstnání mezi zúčastněnými veřejnými orgány a organizacemi veřejných zaměstnanců, nebo jiných způsobů umožňujících zástupcům veřejných zaměstnanců účast na stanovení takových podmínek“.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 916.)

The Committee has considered it useful to recall that, under the terms of the Labour Relations (Public Service) Convention, 1978 (No. 151) (Article 7): “Measures appropriate to national conditions shall be taken, where necessary, to encourage and promote the full development and utilisation of machinery for negotiation of terms and conditions of employment between the public authorities concerned and public employees’ organisations, or of such other methods as will allow representatives of public employees to participate in the determination of these matters”.

889. Připomenutím podmínek článku 7 úmluvy č. 151 Výbor zdůrazňuje, že pokud vnitrostátní právní úprava zvolí metodu vyjednávání, musí stát zajistit, aby taková metoda byla řádně využívána.

(Viz 308. zprávu, Případ č. 1919, odst. 322.)

While recalling the terms of Article 7 of Convention No. 151, the Committee has emphasized that when national legislation opts for negotiation machinery, the State must ensure that such machinery is applied properly.

890. S odkazem na článek 8 úmluvy č. 151, týkající se urovnání sporů, Výbor sděluje, že se zřetelem k přípravným pracím, které předcházely přijetí úmluvy, byl tento článek vykládán, že dává při urovnání sporů na výběr mezi vyjednáváním a jinými způsoby (jako je zprostředkování, smírcí řízení nebo rozhodčí řízení). Výbor zdůrazňuje význam zásady obsažené v článku 8 úmluvy č. 151.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 917.)

Referring to Article 8 of Convention No. 151 concerning the settlement of disputes, the Committee has recalled that, in view of the preparatory work which preceded the adoption of the Convention, this Article has been interpreted as giving a choice between negotiation or other procedures (such as mediation, conciliation and arbitration) in settling disputes. The Committee has stressed the importance of the principle contained in Article 8 of Convention No. 151.

891. Výbor uznává, že článek 7 úmluvy č. 151 poskytuje určitou míru volnosti ve výběru způsobů, které se použijí pro stanovení podmínek zaměstnání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 923.)

The Committee acknowledges that Article 7 of Convention No. 151 allows a degree of flexibility in the choice of procedures to be used in the determination of the terms and conditions of employment.

892. Pouhá skutečnost, že státní zaměstnanci jsou označováni za úředníky („bílé límečky“), není sama o sobě dostatečná pro jejich kvalifikaci coby zaměstnanců podílejících se na správě státu; kdyby tomu tak nebylo, úmluva č. 98 by ztratila hodně ze svého pojetí. Stručně řečeno, všichni zaměstnanci veřejné služby s výjimkou ozbrojených sil, policie a státních zaměstnanců přímo se podílejících na správě státu by měli požívat práva na kolektivní vyjednávání.

(Viz 329. zprávu, Příklad č. 2177/2183, odst. 644.)

The mere fact that public servants are white-collar employees is not in itself conclusive of their qualification as employees engaged in the administration of the State; if this were not the case, Convention No. 98 would be deprived of much of its scope. To sum up, all public service workers, with the sole possible exception of the armed forces and the police and public servants directly engaged in the administration of the State, should enjoy collective bargaining rights.

893. Je nezbytně nutné, aby právní úprava obsahovala zvláštní ustanovení jasně a výslovně uznávající právo organizací veřejných zaměstnanců a úředníků, kteří nevystupují v postavení osoby pověřené uzavřením kolektivní smlouvy jménem orgánu státní správy. Z pohledu zásad formulovaných kontrolními orgány MOP v souvislosti s úmluvou č. 98 by toto právo mohlo být odepřeno pouze úředníkům pracujícím na ministerstvech a obdobných vládních orgánech, ale nikoli např. osobám pracujícím ve veřejných podnicích nebo nezávislých veřejných institucích.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 795; 327. zprávu, Příklad č. 2104, odst. 520; a 334. zprávu, Příklad č. 2253, odst. 312.)

It is imperative that the legislation contain specific provisions clearly and explicitly recognizing the right of organizations of public employees and officials who are not acting in the capacity of agents of the state administration to conclude collective agreements. From the point of view of the principles laid down by the supervisory bodies of the ILO in connection with Convention No. 98, this right could only be denied to officials working in ministries and other comparable government bodies, but not, for example, to persons working in public undertakings or autonomous public institutions.

894. Zaměstnanci státem vlastněných obchodních nebo průmyslových podniků by měli mít právo vyjednávat kolektivní smlouvy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 796.)

The workers of state-owned commercial or industrial enterprises should have the right to negotiate collective agreements.

895. Úmluva č. 98 se vztahuje na zaměstnance poštovních a telekomunikačních služeb.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 797.)

Convention No. 98 applies to employees of the postal and telecommunications services.

896. V případě, ve kterém byl učiněn pokus přiznat zaměstnancům Národní banky status zaměstnanců soukromého sektoru, Výbor konstatoval, že nespadá do jeho kompetence vyjádřit názor na to, zda by zaměstnanci měli spadat do působnosti veřejného nebo soukromého práva. Ovšem s ohledem na skutečnost, že se úmluvy č. 87 a 98 vztahují na všechny zaměstnance bankovního sektoru, Výbor vyjádřil přání, aby bylo uznáno právo zaměstnanců bank uzavírat kolektivní smlouvy a stát se členy federací podle své volby.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 798.)

In a case in which an attempt was being made to give the workers in the National Bank private sector status, the Committee considered that it was not within its purview to express an opinion as to whether the workers should be given public law or private law status. Considering that Conventions Nos. 87 and 98 apply to all workers in the banking sector, however, the Committee expressed the hope that the right of bank employees would be recognized to conclude collective agreements and join the federations of their choosing.

897. Zaměstnanci národního ústavu pro rozhlas a televizi, který je veřejným podnikem, nesmí být vyloučeni z důvodu jejich povinností z uplatňování zásady týkající se podporování kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 800.)

The staff of a national radio and television institute, a public undertaking, may not be excluded, by reason of their duties, from the principle concerning the promotion of collective bargaining.

898. Žádné ustanovení úmluvy č. 98 nepovoluje vyloučení zaměstnanců se statutem smluvních zaměstnanců z jejího rozsahu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 802; 324. zprávu, Případ č. 2083, odst. 254; 327. Zprávu, Případ č. 2138, odst. 544; a 335. zprávu, Případ č. 2303, odst. 1372.)

No provision in Convention No. 98 authorizes the exclusion of staff having the status of contract employee from its scope.

899. Když prověřoval právní úpravu, která umožňuje vyloučit z kolektivních smluv námořníky, kteří nemají trvalý pobyt v zemi, Výbor vyzval vládu, aby přijala opatření k novelizaci zákona a zajistila v praxi pro všechny námořníky zaměstnané na lodích plujících pod národní vlajkou znovu plné a dobrovolné kolektivní vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 803.)

When examining legislation which made it possible to exclude seafarers not resident in the country from collective agreements, the Committee called on the Government to take measures

to amend the Act so as to ensure that full and voluntary collective bargaining open to all seafarers employed on ships sailing under the national flag was once again a reality.

900. Výbor upozornil na význam podporování kolektivního vyjednávání zakotveného v článku 4 úmluvy č. 98 v sektoru školství.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 804; 302. zprávu, Případ č. 1820, odst. 109; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 175; 327. zprávu, Případ č. 2119, odst. 253; 328. zprávu, Případ č. 2114, odst. 414; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 645; a 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 212.)

The Committee has drawn attention to the importance of promoting collective bargaining, as set out in Article 4 of Convention No. 98, in the education sector.

901. Podle názoru Výboru, učitelé nevykonávají úkoly charakteristické pro úředníky podílející se na správě státu; tento druh činnosti je vykonáván také v soukromém sektoru. Za těchto okolností je důležité, aby učitelé se statutem veřejného zaměstnance požívali záruky zakotvené v úmluvě č. 98.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1820, odst. 109.)

In the Committee's opinion, teachers do not carry out tasks specific to officials in the state administration; indeed, this type of activity is also carried out in the private sector. In these circumstances, it is important that teachers with civil servant status should enjoy the guarantees provided for under Convention No. 98.

902. Řídicí letového provozu mají právo zapojit se do kolektivního vyjednávání o podmínkách svého zaměstnání.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1827, odst. 529.)

Air flight control personnel should have the right to engage in collective bargaining on their conditions of employment.

903. Osoby zaměstnané ve veřejných nemocnicích by měly požívat právo na kolektivní vyjednávání.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 433.)

Persons employed in public hospitals should enjoy the right to collective bargaining.

904. Technici civilního letectví pracující pod jurisdikcí ozbrojených sil nemohou být považováni vzhledem k povaze své funkce za příslušníky ozbrojených sil a nemohou být jako takoví vyloučeni ze záruk stanovených v úmluvě č. 98; normy obsažené v článku 4 úmluvy týkající se kolektivního vyjednávání by se na ně měly vztahovat.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 805.)

Civil aviation technicians working under the jurisdiction of the armed forces cannot be considered, in view of the nature of their functions, as belonging to the armed forces and as such liable to be excluded from the guarantees laid down in Convention No. 98; the standards contained in Article 4 of the Convention concerning collective bargaining should be applied to them.

905. Úmluva č. 98 se vztahuje na personál velvyslanectví najímaný v místě jeho působení.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2197, odst. 130.)

Convention No. 98 is applicable to locally recruited personnel in embassies.

906. Zaměstnanci na dobu určitou by měli mít možnost kolektivně vyjednávat. (Viz 305. zprávu, Případ č. 1829, odst. 130.)

Temporary workers should be able to negotiate collectively.

907. Pokud jde o nabídky pracovních míst na dobu určitou ve veřejném sektoru směřující ke snižování nezaměstnanosti, u nichž nebyly mzdy stanoveny podle podmínek kolektivních smluv upravujících odměňování zaměstnanců na dobu neurčitou, Výbor vyjádřil přání, aby vláda v praxi zajistila, že tyto nabídky práce budou využívány jen po omezenou dobu a neposkytnou příležitost k obsazování míst určených pro zaměstnance na dobu neurčitou nezaměstnanými osobami, omezenými v jejich právu kolektivně vyjednávat, pokud jde o jejich odměňování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 912.)

With regard to temporary job offers in the public sector to combat unemployment, in which the wages were not determined under the terms of the collective agreements governing remuneration of regular employees, the Committee expressed the hope that the Government would ensure that, in practice, the job offers remained of a limited duration and did not become an opportunity to fill permanent posts with unemployed persons, restricted in their right to bargain collectively as regards their remuneration.

908. Lidé zapojení do komunitních participačních aktivit zaměřených na potírání nezaměstnanosti časově omezených na dobu nejdéle šesti měsíců nejsou skutečnými zaměstnanci organizace, která má prospěch z jejich práce, a mohou proto být legitimně vyloučeni z působnosti kolektivních smluv, přinejmenším pokud jde o mzdy.

(Viz 316. zprávu, Případ č. 1975, odst. 269; a 324. zprávu, Případ č. 2022, odst. 764.)

People involved in community participation activities intended to combat unemployment, of a limited duration of six months, are not true employees of the organization which benefits from their labour and can therefore legitimately be excluded from the scope of collective agreements in force, at least in respect of wages.

909. S odkazem na výše uvedenou zásadu však Výbor konstatuje, že dotčené osoby vykonávají práci a poskytují služby, které jsou přínosem pro dotyčné organizace. Z toho důvodu musí požívat určitou ochranu, pokud jde o jejich pracovní podmínky a podmínky zaměstnání.

(Viz 316. zprávu, Případ č. 1975, odst. 270; a 324. zprávu, Případ č. 2022, odst. 764.)

With reference to the above principle, the Committee however considered that the persons concerned perform work and provide a service of benefit to the organizations concerned. For this reason, they must enjoy a certain protection in respect of their working and employment conditions.

910. V kontextu opatření ke snižování nezaměstnanosti a zavedení systémů nabídky práce, která zavedla stropy hodinových mzdových sazeb, Výbor zdůraznil, že vláda by měla v praxi zajistit, že tyto nabídky pracovních míst nebudou využívány k postupnému obsazení standardních pracovních míst nezaměstnanými osobami, omezenými v jejich právu kolektivně vyjednávat o mzdách.

Výbor naléhal na vládu, aby v zájmu předcházení zneužívání těchto systémů zavedla tripartitní procedury.

(Viz 312. zprávu, Příklad č. 1958, odst. 75.)

In the context of measures to combat unemployment and the introduction of job offer schemes which imposed a ceiling on hourly wage rates, the Committee emphasized that the Government should ensure, in practice, that job pools are not resorted to on a successive basis in order to fill regular jobs with unemployed persons restricted in their right to bargain collectively in respect of wages. The Committee urged the Government to set up tripartite procedures in order to prevent any abuse.

911. V případě, ve kterém se některé kolektivní smlouvy vztahovaly jen na strany smlouvy a jejich členy a nikoli na všechny zaměstnance, Výbor konstatoval, že jde o legitimní možnost (tak jako by jí byl i opak), která zřejmě neporušuje zásady svobody sdružování, a která se využívá v praxi v mnoha zemích.

(Viz 305. zprávu, Příklad č. 1765, odst. 100.)

In a case in which some collective agreements applied only to the parties to the agreement and their members and not to all workers, the Committee considered that this is a legitimate option – just as the contrary would be – which does not appear to violate the principles of freedom of association, and one which is practised in many countries.

Témata kolektivního vyjednávání

(Viz též odst. 480 a 481)

912. Opatření přijatá jednostranně orgány veřejné moci za účelem omezení rozsahu projednávaných otázek jsou často neslučitelná s úmluvou č. 98; zvláště vhodnou metodou řešení těchto obtíží jsou dobrovolné tripartitní diskuse pro přípravu vodítek pro kolektivní vyjednávání.

(Viz 308. zprávu, Příklad č. 1897, odst. 473.)

Measures taken unilaterally by the authorities to restrict the scope of negotiable issues are often incompatible with Convention No. 98; tripartite discussions for the preparation, on a voluntary basis, of guidelines for collective bargaining are a particularly appropriate method of resolving these difficulties.

913. Záležitostmi, které by mohly být předmětem kolektivního vyjednávání, jsou druh smlouvy nabízené zaměstnancům, nebo typ průmyslového nástroje, o kterém by mělo být do budoucna vyjednáváno, dále mzdy, příspěvky a finanční podpory, pracovní doba, roční dovolená, kritéria výběru za účelem propuštění v případě nadbytečnosti, pokrytí kolektivní smlouvou, poskytnutí vybavení pro činnost odborovým organizacím, včetně přístupu na pracoviště nad rámec toho, co je stanoveno právní úpravou atd.; tyto otázky by neměly být vyloučeny z rámce kolektivního vyjednávání ani právní úpravou, ani jako v tomto případě demotivujícími finančními znevýhodněními a vysokými pokutami, které lze uložit za porušování zákoníku a vodítek pro kolektivní vyjednávání.

(Viz 338. zprávu, Příklad č. 2326, odst. 450.)

Matters which might be subject to collective bargaining include the type of agreement to be offered to employees or the type of industrial instrument to be negotiated in the future, as well as wages, benefits and allowances, working time, annual leave, selection criteria in case of redundancy, the coverage of the collective agreement, the granting of trade union facilities, including access to the workplace beyond what is provided for in legislation etc.; these matters should not be excluded from the scope of collective bargaining by law, or as in this case, by financial disincentives and considerable penalties applicable in case of non-implementation of the Code and Guidelines.

914. Právní úprava vylučující bez svolení vlády z rámce kolektivního vyjednávání pracovní dobu, zřejmě porušuje právo organizací zaměstnanců svobodně vyjednávat se zaměstnavateli o pracovních podmínkách zaručené v článku 4 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 806.)

Legislation excluding working time from the scope of collective bargaining, unless there is government authorization, would seem to infringe the right of workers' organizations to negotiate freely their working conditions with employers, as guaranteed under Article 4 of Convention No. 98.

915. Pokud jde o právní zákaz zahrnutí vedlejších doložek o bojkotu do kolektivních smluv, Výbor konstatuje, že omezení týkající se takových doložek by nemělo být součástí právní úpravy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 807.)

As regards the legislative ban on including secondary boycott clauses in collective agreements, the Committee has considered that restrictions on such clauses should not be included in the legislation.

916. Mělo by být možné, aby kolektivní smlouvy upravily systém výběru odborových příspěvků bez zásahu orgánů veřejné moci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 327 a 808; a 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 722.)

It should be possible for collective agreements to provide for a system for the collection of union dues, without interference by the authorities.

917. Pokud je nabídka pracovních míst omezena zákonem, Výbor upozorňuje na skutečnost, že taková ustanovení mohou bránit vyjednávání lepších pracovních podmínek v kolektivní smlouvě, zejména týkajících se přístupu ke konkrétnímu zaměstnání, a tím porušovat práva dotčených zaměstnanců kolektivně vyjednávat a zlepšovat své pracovní podmínky.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 809.)

Where job distribution is subject to legal restrictions, the Committee has drawn attention to the fact that such provisions may tend to prevent the negotiation by collective agreement of better terms and conditions, mainly concerning access to particular employment, and thereby to infringe the rights of the workers concerned to bargain collectively and to improve their working conditions.

918. Právní úprava měnící kolektivní smlouvy, které jsou již určitou dobu účinné, a která zakazuje uzavírat v budoucnu kolektivní smlouvy týkající se obsazení posádky lodí, je neslučitelná s článkem 4 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 810.)

Legislation amending collective agreements which have already been in force for some time, and which prohibits collective agreements concerning the manning of ships from being concluded in the future, is not in conformity with Article 4 of Convention No. 98.

919. Právní úprava zmocňující ministerstvo práce upravovat mzdy, pracovní dobu, doby odpočinku, dovolenou a podmínky práce a požadující, že tyto úpravy musí být dodržovány v kolektivních smlouvách, a tím vylučuje tak důležité aspekty podmínek práce z oblasti kolektivního vyjednávání, je neslučitelná s článkem 4 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 811.)

Legislation establishing that the ministry of labour has powers to regulate wages, working hours, rest periods, leave and conditions of work, that these regulations must be observed in collective agreements, and that such important aspects of conditions of work are thus excluded from the field of collective bargaining, is not in harmony with Article 4 of Convention No. 98.

920. Pokud jde o tvrzení týkající se odmítnutí kolektivně vyjednat o určitých záležitostech ve veřejném sektoru, Výbor připomíná stanovisko Vyšetřovací a smířčí komise pro svobodu sdružování, že „existují určité záležitosti, které zřejmě přísluší primárně nebo nezbytně řízení a provozu vládních záležitostí; tyto záležitosti mohou být důvodně pokládány za záležitosti spadající mimo rozsah kolektivního vyjednávání.“ Je stejně zřejmé, že určité další záležitosti jsou primárně nebo nezbytně otázkami týkajícími se podmínek zaměstnání a že takové otázky by neměly být považovány za záležitosti spadající mimo rozsah kolektivního vyjednávání vedeného v atmosféře vzájemné dobré víry a důvěry.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 812; 306. zprávu, Případ č. 1859, odst. 242; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 175; 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 220; 327. zprávu, Případ č. 2119, odst. 253; a 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 646.)

With regard to allegations concerning the refusal to bargain collectively on certain matters in the public sector, the Committee has recalled the view of the Fact-Finding and Conciliation Commission on Freedom of Association that “there are certain matters which clearly appertain primarily or essentially to the management and operation of government business; these can reasonably be regarded as outside the scope of negotiation”. It is equally clear that certain other matters are primarily or essentially questions relating to conditions of employment and that such matters should not be regarded as falling outside the scope of collective bargaining conducted in an atmosphere of mutual good faith and trust.

921. Zatímco obsazenost pracovních míst nebo úseků, které mohou být ovlivněny finančními potížemi, lze považovat za záležitosti, které se týkají primárně nebo nezbytně řízení a provozu vládních záležitostí a proto důvodně nespádají do rámce vyjednávání, zajištění větší jistoty práce obecně zahrnuje otázky, které se vztahují primárně nebo nezbytně k podmínkám zaměstnání, jako jsou práva před propuštěním z práce, odškodnění apod., které by neměly být vyloučeny z rámce kolektivního vyjednávání.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1859, odst. 242; a 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 220.)

While staffing levels or the departments to be affected as a result of financial difficulties may be considered to be matters which appertain primarily or essentially to the management and

operation of government business and therefore reasonably regarded as outside the scope of negotiation, the larger spectrum of job security in general includes questions which relate primarily or essentially to conditions of employment, such as pre-dismissal rights, indemnities, etc., which should not be excluded from the scope of collective bargaining.

922. Určení obecných směrů vzdělávací politiky není předmětem kolektivního vyjednávání mezi příslušnými orgány veřejné moci a organizacemi učitelů, přestože může být obvyklé tyto záležitosti s uvedenými organizacemi projednávat.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 813; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 175; 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 220; a 330. zpráva, Případ č. 2173, odst. 300.)

The determination of the broad lines of educational policy is not a matter for collective bargaining between the competent authorities and teachers' organizations, although it may be normal to consult these organizations on such matters.

923. Svobodné kolektivní vyjednávání by mělo být umožněno, pokud jde o dopady rozhodnutí v oblasti vzdělávací politiky na podmínky zaměstnání.

(Viz 325. zprávu, Případ č. 1951, odst. 206; a 327. zprávu, Případ č. 2119, odst. 253.)

Free collective bargaining should be allowed on the consequences for conditions of employment of decisions on educational policy.

924. Vyjednávací partneři mají nejlepší předpoklady ke zvážení důvodů a stanovení postupů (a zaměstnavatelé i ke zvážení finanční proveditelnosti) ke sjednávání povinných doložek o odchodu do důchodu před dosažením zákonem stanoveného věku pro odchod do důchodu, ať již z důvodu namáhavé povahy práce nebo z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti.

(Viz 330. zprávu, Případ č. 2171, odst. 1048.)

The bargaining partners are best equipped to weigh the justification and determine the modalities (and, as far as employers are concerned, the financial practicability) of negotiated compulsory retirement clauses before the legal retirement age, be it by reason of the difficult nature of the job, or for health and safety reasons.

Zásada svobodného a dobrovolného vyjednávání

925. Dobrovolné sjednávání kolektivních smluv a tudíž i autonomie vyjednávacích stran je základním aspektem zásad svobody sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 844; 321. zprávu, Případ č. 1975, odst. 117; 327. zprávu, Případ č. 2146, odst. 896; 330. zprávu, Případ č. 2196, odst. 304, a Případ č. 2171, odst. 1048; 331. zprávu, Případ č. 2132, odst. 590; 332. zprávu, Případ č. 2233, odst. 639; a 337. zprávu, Případ č. 2349, odst. 404.)

The voluntary negotiation of collective agreements, and therefore the autonomy of the bargaining partners, is a fundamental aspect of the principles of freedom of association.

926. Kolektivní vyjednávání, má-li být efektivní, musí být dobrovolné a nesmí zahrnovat opatření donucujícího charakteru, která by změnila dobrovolnou povahu takového vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 845; a 337. zprávu, Případ č. 2349, odst. 404.)

Collective bargaining, if it is to be effective, must assume a voluntary character and not entail recourse to measures of compulsion which would alter the voluntary nature of such bargaining.

927. Článek 4 úmluvy č. 98 neukládá vládě vynucovat na jakékoli organizaci kolektivní vyjednávání stanovením povinnosti; takový zásah by jednoznačně změnil povahu vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 846; 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 269; 313. zprávu, Případ č. 1959, odst. 217; 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 667; 328. zprávu, Případ č. 2149, odst. 579; a 332. zprávu, Případ č. 2252, odst. 880.)

Nothing in Article 4 of Convention No. 98 places a duty on the government to enforce collective bargaining by compulsory means with a given organization; such an intervention would clearly alter the nature of bargaining.

928. Článek 4 úmluvy č. 98 nijak neukládá vládě povinnost vynucovat kolektivní vyjednávání; v rozporu s tímto ustanovením by nebylo ani uložení povinnosti sociálním partnerům v rámci povzbuzování a podporování co nejširšího rozvoje a využití metody kolektivního vyjednávání vyjednávat o podmínkách zaměstnání. Veřejné orgány by se však měly zdržet jakéhokoli nepřipustného zásahu do procesu vyjednávání.

(Viz 328. zprávu, Případ č. 2149, odst. 581.)

Article 4 of Convention No. 98 in no way places a duty on the government to enforce collective bargaining, nor would it be contrary to this provision to oblige social partners, within the framework of the encouragement and promotion of the full development and utilization of collective bargaining machinery, to enter into negotiations on terms and conditions of employment. The public authorities should however refrain from any undue interference in the negotiation process.

929. Přestože článek 4 úmluvy č. 98 neukládá povinnost vládě vynucovat na jakékoli organizaci kolektivní vyjednávání stanovením povinnosti vyjednávat, neboť takový zásah by jednoznačně změnil dobrovolný charakter kolektivního vyjednávání, neznamená to, že by se vlády měly zdržet jakéhokoli opatření zaměřeného na zavedení mechanismu kolektivního vyjednávání.

(Viz 338. zprávu, Případ č. 2253, odst. 82.)

Although nothing in Article 4 of Convention No. 98 places a duty on the government to enforce collective bargaining by compulsory means with a given organization, as such an intervention would clearly alter the voluntary nature of collective bargaining, this does not mean that governments should abstain from any measure whatsoever aiming to establish a collective bargaining mechanism.

930. Právní úprava, která stanoví povinné smírčí řízení a brání zaměstnavateli, aby se mu vyhnul, bez ohledu na okolnosti, pod hrozbou, že bude potrestán povinností vyplatit mzdy za dny stávkové, je nejen nepřiměřená, ale i v rozporu se zásadou dobrovolného vyjednávání zakotvenou v úmluvě č. 98.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 1931, odst. 369.)

Legislation which lays down mandatory conciliation and prevents the employer from withdrawing, irrespective of circumstances, at the risk of being penalized by payment of wages in respect of strike days, in addition to being disproportionate, runs counter to the principle of voluntary negotiation enshrined in Convention No. 98.

931. Možnost zaměstnavatelů upravenou právními předpisy předložit návrh na zahájení kolektivního vyjednávání za předpokladu, že tento návrh bude sloužit pouze jako podklad pro dobrovolné vyjednávání, na která se vztahuje úmluva č. 98, nemůže být považována za porušení zásad, které lze v tomto případě aplikovat.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 849; a 337. zprávu, Případ č. 2331, odst. 592.)

The opportunity which employers have, according to the legislation, of presenting proposals for the purposes of collective bargaining – provided these proposals are merely to serve as a basis for the voluntary negotiation to which Convention No. 98 refers – cannot be considered as a violation of the principles applicable in this matter.

Mechanismus k usnadnění kolektivního vyjednávání

932. Orgány určené pro urovnání sporů mezi stranami kolektivního vyjednávání by měly být nezávislé a obrácení se na tyto orgány by mělo být dobrovolné.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 858; 320. zprávu, Případ č. 2025, odst. 408; 327. zprávu, Případ č. 2145, odst. 305; a 335. zprávu, Případ č. 2305, odst. 506.)

The bodies appointed for the settlement of disputes between the parties to collective bargaining should be independent, and recourse to these bodies should be on a voluntary basis.

933. Některá pravidla a praxe mohou usnadňovat vyjednávání a napomáhat podpoře kolektivního vyjednání a různá uspořádání mohou usnadňovat stranám přístup k určitým informacím týkajícím se např. ekonomického postavení jejich vyjednávacích útvarů, mezd a pracovních podmínek v úzce souvisejících útvarrech, nebo obecné ekonomické situace; avšak právní úprava zavádějící metodu a postupy rozhodčího a smířčího řízení sloužícího k usnadnění vyjednávání mezi oběma stranami v průmyslu musí jako celek zaručit autonomii stran kolektivního vyjednávání. Současně by bylo lepší, než svěřit veřejným orgánům pravomoc aktivně pomáhat a zasahovat v zájmu prosazení jejich názoru, přesvědčit strany kolektivního vyjednávání, aby ve svých jednáních dobrovolně vzaly na vědomí hlavní důvody hospodářské a sociální politiky obecného zájmu prosazované vládou.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 859; a 318. zprávu, Případ č. 2012, odst. 424.)

Certain rules and practices can facilitate negotiations and help to promote collective bargaining and various arrangements may facilitate the parties' access to certain information concerning, for example, the economic position of their bargaining unit, wages and working conditions in closely related units, or the general economic situation; however, all legislation establishing machinery and procedures for arbitration and conciliation designed to facilitate bargaining between both sides of industry must guarantee the autonomy of parties to collective bargaining. Consequently, instead of entrusting the public authorities with powers to assist actively, even to intervene, in order to put forward their point of view, it would be better to convince the parties to collective bargaining to have regard voluntarily in their negotiations to the major reasons put forward by the government for its economic and social policies of general interest.

Zásada vyjednávání v dobré víře

(Viz též odst. 657)

934. Výbor připomněl význam, který přikládá povinnosti vyjednávat v dobré víře s cílem udržet harmonický rozvoj pracovních vztahů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 814; a např. 307. zprávu, Případ č. 1873, odst. 98; 311. zprávu, Případ č. 1944, odst. 546; 318. zprávu, Případ č. 2005, odst. 184; 325. zprávu, Případ č. 2106, odst. 485; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 380; 332. zprávu, Případ č. 2263, odst. 298; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 826; 335. zprávu, Případ č. 2274, odst. 1121; 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1258; a 338. zprávu, Případ č. 2404, odst. 1047.)

The Committee recalls the importance which it attaches to the obligation to negotiate in good faith for the maintenance of the harmonious development of labour relations.

935. Je důležité, aby zaměstnavatelé i odbory vyjednávali v dobré víře a vyvinuli maximální úsilí k dosažení dohody; navíc upřímná a konstruktivní jednání jsou nezbytná k vytvoření a udržení vztahu důvěry mezi stranami.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 815; a např. 300. zprávu, Případ č. 1806, odst. 125; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 566; 318. zprávu, Případ č. 2020, odst. 319; 324. zprávu, Případ č. 2092/2101, odst. 732; 325. zprávu, Případ č. 2110, odst. 265; 326. zprávu, Případ č. 2122, odst. 316; 329. zprávu, Případ č. 2198, odst. 679; 332. zprávu, Případ č. 2263, odst. 298; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 826; a 338. zprávu, Případ č. 2404, odst. 1047.)

It is important that both employers and trade unions bargain in good faith and make every effort to reach an agreement; moreover genuine and constructive negotiations are a necessary component to establish and maintain a relationship of confidence between the parties.

936. Jak zaměstnavatelé, tak odbory by měli vyjednávat v dobré víře a vyvinout maximální úsilí k dosažení dohody; uspokojivé pracovní vztahy závisí v první řadě na postojích stran vůči sobě navzájem a na jejich vzájemné důvěře.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1768, odst. 107.)

Both employers and trade unions should bargain in good faith and make every effort to come to an agreement, and satisfactory labour relations depend primarily on the attitudes of the parties towards each other and on their mutual confidence.

937. Zásada, že zaměstnavatelé i odborové organizace by měli vyjednávat v dobré víře a vyvíjet úsilí k dosažení dohody, znamená, že by se měli vyvarovat jakéhokoli bezdůvodného zdržování průběhu vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 816; 300. zprávu, Případ č. 1804, odst. 322; 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 566; 318. zprávu, Případ č. 2009, odst. 295, a Případ č. 1994, odst. 455; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 380; 332. zprávu, Případ č. 2252, odst. 880; 335. zprávu, Případ č. 2311, odst. 1148; a 338. zprávu, Případ č. 2404, odst. 1047.)

The principle that both employers and trade unions should negotiate in good faith and make efforts to reach an agreement means that any unjustified delay in the holding of negotiations should be avoided.

938. I když otázka, zda některá ze stran zaujímá vstřícný nebo neústupný postoj vůči druhé straně, či nikoli, je záležitostí vyjednávání mezi oběma stranami, zaměstnavatelé i odborové organizace by měli vyjednávat v dobré víře a s maximálním úsilím o dosažení dohody.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 817; 307. zprávu, Případ č. 1873, odst. 99; 320. zprávu Případ č. 2048, odst. 720; 324. zprávu, Případ č. 2093, odst. 436, a Případ č. 2091, odst. 890; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 326; 327. zprávu, Případ č. 2127, odst. 195; 328. zprávu, Případ č. 2149, odst. 580; a 337. zprávu, Případ č. 2337, odst. 443.)

While the question as to whether or not one party adopts an amenable or uncompromising attitude towards the other party is a matter for negotiation between the parties, both employers and trade unions should bargain in good faith making every effort to reach an agreement.

939. Dohody by měly být pro strany závazné.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 818; a např. 311. zprávu, Případ č. 1944, odst. 546; 320. zprávu, Případ č. 2048, odst. 720; 323 zprávu, Případ č. 1960, odst. 244; 324. zprávu, Případ č. 1965, odst. 801; 325. zprávu, Případ č. 2106, odst. 481; 327. zprávu, Případ č. 2138, odst. 540; 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 745; 331. zprávu, Případ č. 2187, odst. 437; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 826; a 337. zprávu, Případ č. 2362, odst. 760.)

Agreements should be binding on the parties.

940. Vzájemné dodržování závazků přijatých v kolektivních smlouvách je důležitým prvkem práva kolektivně vyjednávat a mělo by být podporováno s cílem rozvíjet pracovní vztahy na stabilním a pevném základě.

(Viz 308. zprávu, Případ č. 1919, odst. 325; 323 zprávu, Případ č. 1960, odst. 244; 325. zpráva, Případ č. 2068, odst. 329; 328. zpráva, Případ č. 2165, odst. 248; a 337. zpráva, Případ č. 2362, odst. 760.)

Mutual respect for the commitment undertaken in collective agreements is an important element of the right to bargain collectively and should be upheld in order to establish labour relations on stable and firm ground.

941. Kolektivní vyjednávání zahrnuje jak proces vzájemných ústupků, tak přiměřenou jistotu, že vyjednané závazky budou respektovány přinejmenším po dobu trvání dohody, protože tato dohoda je výsledkem kompromisů učiněných oběma stranami v některých otázkách a některých požadavků uplatněných při vyjednávání, od nichž bylo upuštěno v zájmu zajištění jiných práv, které odborové organizace a jejich členové upřednostňovali více. Jestliže by tato práva, pro jejichž nabytí byly učiněny v jiných bodech ústupky, mohla být jednostranně zrušena, nebylo by možné ani důvodně očekávat stabilitu průmyslových vztahů, ani se spoléhat na uzavřené smlouvy.

(Viz 330. zprávu, Případ č. 2171, odst. 1048.)

Collective bargaining implies both a give-and-take process and a reasonable certainty that negotiated commitments will be honoured, at the very least for the duration of the agreement, such agreement being the result of compromises made by both parties on certain issues, and of certain bargaining demands dropped in order to secure other rights which were given more priority by trade unions and their members. If these rights, for which concessions on other points have been made, can be cancelled unilaterally, there could be neither reasonable expectation of industrial relations stability, nor sufficient reliance on negotiated agreements.

942. Zákonné ustanovení, které umožňuje, aby zaměstnavatel jednostranně změnil obsah podepsaných kolektivních smluv, nebo požadoval, aby byly vyjednány znovu, je v rozporu se zásadami kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 848; 330. zprávu, Případ č. 2171, odst. 1047; 332. zprávu, Případ č. 2242, odst. 824; a 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 278.)

A legal provision which allows the employer to modify unilaterally the content of signed collective agreements, or to require that they be renegotiated, is contrary to the principles of collective bargaining.

943. Neplnění kolektivní smlouvy, byť jen dočasné, porušuje právo kolektivně vyjednávat, i zásadu vyjednávání v dobré víře.

(Viz 327. zprávu, Případ č. 2118, odst. 639.)

Failure to implement a collective agreement, even on a temporary basis, violates the right to bargain collectively, as well as the principle of bargaining in good faith.

Kolektivní vyjednávání se zástupci odborově neorganizovaných zaměstnanců

(Viz též odst. 868, 875 a 876)

944. Doporučení o kolektivních smlouvách, 1951 (č. 91) zdůrazňuje roli zaměstnaneckých organizací jako jedné ze stran v kolektivním vyjednávání; na zástupce neorganizovaných zaměstnanců odkazuje pouze tehdy, pokud žádná organizace neexistuje.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 785; 299. zprávu, Případ č. 1512, odst. 424; 302. zprávu, Případ č. 1781, odst. 253; 308. zprávu, Případ č. 1926, odst. 628; 321. zprávu, Případ č. 1926, odst. 65; 327. zprávu, Případ č. 2138, odst. 545; 331. zprávu, Případ č. 2243, odst. 618; 332. zprávu, Případ č. 2216, odst. 909; a 333. zprávu, Případ č. 2251, odst. 977.)

The Collective Agreements Recommendation, 1951 (No. 91), emphasizes the role of workers' organizations as one of the parties in collective bargaining; it refers to representatives of unorganized workers only when no organization exists.

945. Doporučení o kolektivních smlouvách, 1951 (č. 91) stanoví, že: „Pro účely tohoto doporučení, termín „kolektivní smlouvy“ znamená všechny písemné smlouvy týkající se pracovních podmínek a podmínek zaměstnávání dohodnuté mezi zaměstnavatelem, skupinou zaměstnavatelů nebo jednou nebo více organizacemi zaměstnavatelů, na straně jedné, a jedním nebo více zástupci organizací zaměstnanců, nebo, při neexistenci takových organizací, zástupci zaměstnanců řádně zvolenými a schválenými jimi v souladu s vnitrostátním zákonodárstvím, na straně druhé.“ V tomto ohledu Výbor zdůrazňuje, že uvedené doporučení klade důraz na úlohu zaměstnaneckých organizací jako jedné ze stran kolektivního vyjednávání. Přímé jednání mezi podnikem a jeho zaměstnanci obcházející existující zástupce organizací by mohlo být v některých případech na újmu zásadě, že jednání mezi zaměstnavateli a organizacemi zaměstnanců by měla být povzbuzována a podporována.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 786; 318. zprávu, Případ č. 2018, odst. 512; 322. zprávu, Případ č. 2046, odst. 138; 325. zprávu, Případ č. 2107, odst. 234; 334. zprávu, Případ č. 2046, odst. 345; 337. zprávu, Případ č. 2362, odst. 762; a 338. zprávu, Případ č. 2386, odst. 1249.)

The Collective Agreements Recommendation, 1951 (No. 91), provides that: "For the purpose of this Recommendation, the term 'collective agreements' means all agreements in writing regarding working conditions and terms of employment concluded between an employer, a group of employers or one or more employers' organisations, on the one hand, and one or more repre-

sentative workers' organisations, or, in the absence of such organisations, the representatives of the workers duly elected and authorised by them in accordance with national laws and regulations, on the other." In this respect, the Committee has emphasized that the said Recommendation stresses the role of workers' organizations as one of the parties in collective bargaining. Direct negotiation between the undertaking and its employees, by-passing representative organizations where these exist, might in certain cases be detrimental to the principle that negotiation between employers and organizations of workers should be encouraged and promoted.

946. Úmluva o zástupcích pracovníků, 1971 (č. 135) a úmluva o kolektivním vyjednávání, 1981 (č. 154) obsahují také výslovná ustanovení zaručující, že tam, kde jsou ve stejném podniku jak zástupci odborů tak zvolení zástupci, je třeba přijmout vhodná opatření, aby bylo zajištěno, že zvolených zástupců nebude užito k oslabení postavení zúčastněných odborů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 787; 308. zprávu, Případ č. 1934, odst. 127; 310. zprávu Případ č. 1887, odst. 104; 325. zpráva, Případ č. 2090, odst. 162a 332. zpráva, Případ č. 2255, odst. 944.)

The Workers' Representatives Convention, 1971 (No. 135), and the Collective Bargaining Convention, 1981 (No. 154), also contain explicit provisions guaranteeing that, where there exist in the same undertaking both trade union representatives and elected representatives, appropriate measures are to be taken to ensure that the existence of elected representatives is not used to undermine the position of the trade unions concerned.

947. Možnost delegátů zaměstnanců, kteří zastupují 10 procent zaměstnanců, uzavřít kolektivní smlouvu se zaměstnavatelem i pokud již existuje jedna nebo více organizací zaměstnanců, neprospívá rozvoji kolektivního vyjednávání ve smyslu článku 4 úmluvy č. 98; navíc s ohledem na nízké procento, které je vyžadováno, by tato možnost mohla v rozporu s článkem 4 odstavcem 2 úmluvy č. 154 oslabit postavení organizací zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 788.)

The possibility for staff delegates who represent 10 per cent of the workers to conclude collective agreements with an employer, even where one or more organizations of workers already exist, is not conducive to the development of collective bargaining in the sense of Article 4 of Convention No. 98; in addition, in view of the small percentage required, this possibility could undermine the position of the workers' organizations, contrary to Article 3, paragraph 2, of Convention No. 154.

948. Pokud nabídka společnosti učiněná přímo jejím zaměstnancům pouze opakuje návrhy učiněné dříve odborům, které je odmítly, a kde je následně vyjednávání mezi společnostmi a odborovou organizací obnoveno, Výbor konstatuje, že stěžovatelé v tomto případě neprokázali, že došlo k porušení odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 791.)

Where an offer made directly by the company to its workers is merely a repetition of the proposals previously made to the trade union, which has rejected them, and where negotiations between the company and the trade union are subsequently resumed, the Committee considers that the complainants have not demonstrated in such a situation that there has been a violation of trade union rights.

Uznání nejrepresentativnějších organizací

(Viz též odst. 356 a 358)

949. Doporučení o kolektivním vyjednávání, 1981 (č. 163) vyjmenovává různé prostředky podpory kolektivního vyjednávání, včetně uznání reprezentativních organizací zaměstnavatelů a organizací zaměstnanců (odstavec 3(a)).

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 819.)

The Collective Bargaining Recommendation, 1981 (No. 163), enumerates various means of promoting collective bargaining, including the recognition of representative employers' and workers' organizations (Paragraph 3(a)).

950. Systémy kolektivního vyjednávání s výhradními právy pro nejrepresentativnější odborovou organizaci i systémy, které umožňují, aby určitý počet odborových organizací v podniku uzavřel určitý počet kolektivních smluv, jsou v souladu se zásadami svobody sdružování.

(Viz 328. zprávu, Případ č. 2136, odst. 526; a 329. zprávu, Případ č. 2136, odst. 99.)

Systems of collective bargaining with exclusive rights for the most representative trade union and those where it is possible for a number of collective agreements to be concluded by a number of trade unions within a company are both compatible with the principles of freedom of association.

951. V případě, že právo zastupovat všechny zaměstnance v dotčeném odvětví bylo zřejmě přiznáno organizacím, které jsou na národní úrovni reprezentativní jen v omezené míře, Výbor konstatoval, že pokud vnitrostátní právní řád stanoví způsob zastupování zaměstnaneckých zájmů celé kategorie zaměstnanců, toto zastupování by obvykle mělo příslušet organizacím, které mají největší členskou základnu v této kategorii zaměstnanců, a veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli zásahu, který by tuto zásadu mohl oslabovat.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 820.)

In a case where the right to represent all the employees in the sector in question appeared to have been granted to organizations which were representative only to a limited extent at the national level, the Committee considered that, if national legislation establishes machinery for the representation of the occupational interests of a whole category of workers, this representation should normally lie with the organizations which have the largest membership in the category concerned, and the public authorities should refrain from any intervention that might undermine this principle.

952. Zaměstnavatelé, včetně vládních orgánů v postavení zaměstnavatelů, by měli uznat pro účely kolektivního vyjednávání organizace zastupující zaměstnance, kteří jsou u nich zaměstnáni.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 821; 305. zprávu, Případ č. 1861, odst. 251; 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 269; 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 667; 318. zprávu, Případ č. 1978, odst. 217; 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 595, a Případ č. 2291, odst. 916; a 336. zprávu, Případ č. 1996, odst. 93.)

Employers, including governmental authorities in the capacity of employers, should recognize for collective bargaining purposes the organizations representative of the workers employed by them.

953. Uznání hlavních odborů zastoupených v podniku nebo nejrepresentativnějších z těchto odborů zaměstnavatelem je předpokladem pro jakýkoli postup v rámci kolektivního vyjednávání o podmínkách zaměstnání v podniku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 822; 307. zprávu, Případ č. 1890, odst. 373; 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 595, Případ č. 2281, odst. 635, a Případ č. 2291, odst. 916; a 338. zprávu, Případ č. 2378, odst. 1141.)

Recognition by an employer of the main unions represented in the undertaking, or the most representative of these unions, is the very basis for any procedure for collective bargaining on conditions of employment in the undertaking.

954. Zaměstnavatelé by měli uznat pro účely kolektivního vyjednávání organizace, které jsou zástupci zaměstnanců v určitém odvětví.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 823; 333. zprávu, Případ č. 1996, odst. 98; a 336. zprávu, Případ č. 1996, odst. 93.)

Employers should recognize for the purposes of collective bargaining organizations that are representative of workers in a particular industry.

955. Pokud potíže při výkladu pravidel týkajících se volby odborových funkcionářů vedou k situacím, kdy zaměstnavatelé odmítají vyjednat s dotýčenými odbory, navíc obecně odmítají tyto odbory uznat, vznikají problémy slučitelnosti s úmluvou č. 87.

(Viz 338. zprávu, Případ č. 2096, odst. 273.)

Where difficulties with regard to the interpretation of rules concerning the election of trade union officers create situations where the employers refuse to negotiate with the union concerned and, more in general, to recognize such a union, problems of compatibility with Convention No. 87 arise.

Určení odborové organizace (odborových organizací) oprávněné vyjednat

956. Požadavek většiny, nejen pokud jde o počet zaměstnanců, ale i podniků, k uzavření kolektivní smlouvy na úrovni odvětví nebo povolání, by mohl vyvolat problémy, pokud jde o aplikaci úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 854; 302. zprávu, Případ č. 1845, odst. 514; a 306. zprávu, Případ č. 1906, odst. 553.)

The requirement of the majority of not only the number of workers, but also of enterprises, in order to be able to conclude a collective agreement on the branch or occupational level could raise problems with regard to the application of Convention No. 98.

957. Aby mohla odborová organizace působící na úrovni odvětví vyjednat kolektivní smlouvu na podnikové úrovni, mělo by postačovat, že tato odborová organizace prokáže, že je dostatečně reprezentativní na podnikové úrovni.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1845, odst. 516.)

For a trade union at the branch level to be able to negotiate a collective agreement at the enterprise level, it should be sufficient for the trade union to establish that it is sufficiently representative at the enterprise level.

958. Pokud jde o ustanovení, podle kterého se většinová odborová organizace v podniku nemůže zapojit do kolektivního vyjednávání, jestliže není členem reprezentativní federace, Výbor znovu zdůraznil význam, který je přikládán právu většinové odborové organizace kolektivně vyjednat v podniku.

(Viz 305. zprávu, Případ č. 1765, odst. 99.)

In relation to a provision under which a majority union in an enterprise cannot engage in collective bargaining if it is not affiliated to a representative federation, the Committee recalled the importance to be attached to the right to bargain collectively of the majority union in an enterprise.

959. Příslušné orgány veřejné moci by měly mít ve všech případech pravomoc provést objektivní ověření jakéhokoli prohlášení odborové organizace, že zastupuje většinu zaměstnanců v podniku, za předpokladu, že se zdá být takové prohlášení věrohodné. Pokud dotyčnou odborovou organizaci uznají za většinovou, měly by orgány veřejné moci přijmout potřebná smířčí opatření k uznání takové organizace zaměstnavatelem pro účely kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 824 a 835; 305. zprávu, Případ č. 1861, odst. 251; 309. zprávu, Případ č. 1852, odst. 337; 311. zprávu, Případ č. 1873, odst. 108; 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 667; 332. zprávu, Případ č. 2250, odst. 281, a Případ č. 2187, odst. 726; 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 635; 334. zprávu, Případ č. 2316, odst. 504; a 338. zprávu, Případ č. 2378, odst. 1141.)

The competent authorities should, in all cases, have the power to proceed to an objective verification of any claim by a union that it represents the majority of the workers in an undertaking, provided that such a claim appears to be plausible. If the union concerned is found to be the majority union, the authorities should take appropriate conciliatory measures to obtain the employer's recognition of that union for collective bargaining purposes.

960. Pokud se jiná odborová organizace než ta, která uzavřela smlouvu, v mezidobí stane většinovou odborovou organizací a požaduje zrušení této smlouvy, orgány veřejné moci by bez ohledu na tuto smlouvu měly požádat zaměstnavatele vhodným způsobem o uznání této odborové organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 825; a 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 955.)

If a union other than that which concluded an agreement has in the meantime become the majority union and requests the cancellation of this agreement, the authorities, notwithstanding the agreement, should make appropriate representations to the employer regarding the recognition of this union.

961. Jestliže mají orgány veřejné moci pravomoc uspořádat hlasování za účelem zjištění většinové organizace, která by měla zastupovat zaměstnance pro účely kolektivního vyjednávání, mělo by být takové hlasování prováděno vždy, jen pokud existují pochybnosti o tom, kterou odborovou organizací si přejí být zaměstnanci zastupováni.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 826 a 837; 323 zprávu, Případ č. 2006, odst. 428; a 329. zprávu, Případ č. 2175, odst. 697.)

If the authorities have the power to hold polls for determining the majority union which is to represent the workers for the purposes of collective bargaining, such polls should always be held in cases where there are doubts as to which union the workers wish to represent them.

962. Pokud podle platného systému požívá nejrepresentativnější organizace přednostní nebo výhradní právo vyjednávat, rozhodnutí o určení nejrepresentativnější organizace by mělo být přijato na základě objektivních a předem stanovených kritérií, aby byla vyloučena jakákoli možnost nadržování nebo zneužití.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 827; 307. zprávu, Případ č. 1890, odst. 373; a 328. zprávu, Případ č. 2136, odst. 525.)

Where, under the system in force, the most representative union enjoys preferential or exclusive bargaining rights, decisions concerning the most representative organization should be made by virtue of objective and preestablished criteria so as to avoid any opportunities for partiality or abuse.

963. I když mají veřejné orgány právo rozhodnout, jestli budou vyjednávat na regionální nebo národní úrovni, měli by mít zaměstnanci, jichž se vyjednávání na regionální nebo národní úrovni týká, právo zvolit si organizaci, která je bude ve vyjednáváních zastupovat.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 828.)

While the public authorities have the right to decide whether they will negotiate at the regional or national level, the workers, whether negotiating at the regional or national level, should be entitled to choose the organization which shall represent them in the negotiations.

964. V případě, ve kterém musely prokázat dotčené organizace, které se chtěly prohlásit za reprezentativní a mít postavení výhradní smluvní strany kolektivních smluv, reprezentativnost na národní úrovni a ve více odvětvích, Výbor konstatoval, že kombinace těchto požadavků vyvolává problémy s ohledem na zásady svobody sdružování ve vztahu k reprezentativnosti. Jejich aplikace by mohla zabránit reprezentativní organizaci v určitém odvětví, aby byla výhradním signatářem kolektivních smluv, které jsou výsledkem kolektivního vyjednávání, kterého se účastnila.

(Viz 324. zprávu, Případ č. 1980, odst. 669.)

In a case in which, in order to claim to be representative and have the capacity to be the sole signatory to collective agreements, the organizations in question needed to demonstrate national and multi-sectoral representativeness, the Committee considered that the combination of these requirements raises problems with regard to the principles of freedom of association in terms of representativeness. Their application could have the consequence of preventing a representative union in a given sector from being the sole signatory to the collective agreements resulting from the collective negotiations in which it has participated.

965. Aby spojení organizace s procesem vyjednávání bylo plně efektivní a skutečné, zahrnuje oprávnění organizace podepsat uzavřené dohody, jestliže si to přeje, a pokud je to nezbytné, i být jejich výhradním signatářem, pokud je objektivně prokázána její reprezentativnost v odvětví.

(Viz 324. zprávu, Případ č. 1980, odst. 679.)

The association of an organization with the negotiation process, in order to be fully effective and real, implies that the organization should be able to sign, and where necessary to be the sole signatory to, resulting agreements when it wishes, provided that its representativeness in the sector has been objectively demonstrated.

966. Účast v kolektivním vyjednávání a podepsání výsledných smluv s sebou nutně nese nezávislost signatářů na zaměstnavatelích a na organizacích zaměstnavatelů i na státních orgánech. Odborové organizace mohou mít přístup k vyjednávání, jen pokud je potvrzena jejich nezávislost.

(Viz 324. zprávu, Příklad č. 1980, odst. 671.)

Participation in collective bargaining and in signing the resulting agreements necessarily implies independence of the signatories from the employer or employers' organizations, as well as from the authorities. It is only when their independence is established that trade union organizations may have access to bargaining.

967. Ke zjištění způsobilosti organizace být výhradní smluvní stranou kolektivních smluv by měla být užita dvě kritéria: reprezentativnost a nezávislost. Zjištění, které organizace uvedená kritéria splňují, by mělo být provedeno orgánem poskytujícím plnou záruku nezávislosti a objektivitu.

(Viz 324. zprávu, Příklad č. 1980, odst. 672.)

In order to determine whether an organization has the capacity to be the sole signatory to collective agreements, two criteria should be applied: representativeness and independence. The determination of which organizations meet these criteria should be carried out by a body offering every guarantee of independence and objectivity.

968. Požadavek minimálního počtu 1000 členů uvedený v zákoně pro přiznání výhradních práv k vyjednávání by mohl v rozporu se zásadami svobody sdružování připravit zaměstnance v malých vyjednávacích útvech nebo rozptýlené v rozlehlých zeměpisných oblastech o právo ustavovat organizace schopné plně vykonávat odborovou činnost.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 832; 316. zprávu, Příklad č. 1996, odst. 662; a 338. zprávu, Příklad č. 2378, odst. 1149.)

A minimum membership requirement of 1,000 set out in the law for the granting of exclusive bargaining rights might be liable to deprive workers in small bargaining units or who are dispersed over wide geographical areas of the right to form organizations capable of fully exercising trade union activities, contrary to the principles of freedom of association.

969. Není nezbytně neslučitelné s úmluvou č. 87 ustanovit nejreprezentativnější organizaci v určitém útvaru za výhradního zástupce zaměstnanců pro účely kolektivního vyjednávání za tento útvar. To ovšem platí jen, pokud jsou poskytnuty některé záruky. Výbor zdůrazňuje, že se v několika zemích, ve kterých je stanoven postup uznávání organizací za výhradní vyjednávací zástupce, považuje za nezbytné, aby takové záruky splňovaly následující podmínky:

(a) uznání by měl učinit nezávislý orgán;

(b) reprezentativní organizace by měly být určeny většinovým hlasováním zaměstnanců dotyčného útvaru;

(c) právo organizace, která nezískala dostatečně velké množství hlasů, požádat o nové hlasování po uplynutí stanovené lhůty;

(d) právo jiné než uznané organizace požadovat nové hlasování po uplynutí stanovené lhůty, často po uplynutí 12 měsíců, od předchozího hlasování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 834; 300. zprávu, Případ č. 1741, odst. 55; 302. zprávu, Případ č. 1826, odst. 407; 328. zprávu, Případ č. 2136, odst. 525; a 332. zprávu, Případ č. 2252, odst. 879.)

It is not necessarily incompatible with Convention No. 87 to provide for the certification of the most representative union in a given unit as the exclusive bargaining agent for that unit. This is the case, however, only if a number of safeguards are provided. The Committee has pointed out that in several countries in which the procedure of certifying unions as exclusive bargaining agents has been established, it has been regarded as essential that such safeguards should include the following: (a) certification to be made by an independent body; (b) the representative organizations to be chosen by a majority vote of the employees in the unit concerned; (c) the right of an organization which fails to secure a sufficiently large number of votes to ask for a new election after a stipulated period; (d) the right of an organization other than the certificated organizations to demand a new election after a fixed period, often 12 months, has elapsed since the previous election.

970. Pokud došlo ke změně relativní síly organizací soupeřících o přednostní právo nebo oprávnění výhradně zastupovat zaměstnance v kolektivním vyjednávání, je žádoucí, aby bylo možné přezkoumat faktické podmínky, na jejichž základě bylo toto právo nebo oprávnění přiznáno. Pokud by taková možnost neexistovala, mohla by být většina dotčených zaměstnanců zastupována organizací, jíž by mohlo být po velmi dlouhou dobu, fakticky nebo právně bráněno, organizovat svoji správu a činnost za účelem plného prosazování a obhajování zájmů svých členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 836; 329. zprávu, Případ č. 2175, odst. 696; a 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 955.)

If there is a change in the relative strength of unions competing for a preferential right or the power to represent workers exclusively for collective bargaining purposes, then it is desirable that it should be possible to review the factual bases on which that right or power is granted. In the absence of such a possibility, a majority of the workers concerned might be represented by a union which, for an unduly long period, could be prevented – either in fact or in law – from organizing its administration and activities with a view to fully furthering and defending the interests of its members.

971. K povzbuzování harmonického rozvoje kolektivního vyjednávání a předcházení sporům by měly být v praxi vždy využívány, pokud existují, postupy stanovené pro určení nejrepresentativnějších organizací pro účely kolektivního vyjednávání, jestliže není zřejmé, kterou organizací si zaměstnanci přejí být zastupováni. Neexistují-li takové postupy, měly by orgány veřejné moci, je-li to vhodné, prověřit možnost stanovení objektivních pravidel pro tyto účely.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 838; a 311. zprávu, Případ č. 1942, odst. 269.)

In order to encourage the harmonious development of collective bargaining and to avoid disputes, it should always be the practice to follow, where they exist, the procedures laid down for the designation of the most representative unions for collective bargaining purposes when it is not

clear by which unions the workers wish to be represented. In the absence of such procedures, the authorities, where appropriate, should examine the possibility of laying down objective rules in this respect.

972. V jednom případě stanovil návrh zákona týkající se vyjednávacích výborů pro veřejnou službu, že by měl být brán pro účely určení reprezentativní povahy odborových organizací zřetel na jejich řádně platící členy a na ověření takové reprezentativní povahy orgánem, jemuž by měl předsedat úředník se soudní pravomocí (každých šest let nebo kdykoli na vyžádání odborové organizace). Výbor konstatoval, že přestože obecně může být hlasování žádoucím prostředkem pro zjištění, jak jsou odbory reprezentativní, šetření předvídaná v návrhu zákona by zřejmě nabízela silné záruky mlčenlivosti a nestrannosti, které jsou při takové činnosti nepostradatelné.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 839.)

In one case a Bill concerning negotiating committees for the public service provided for a count to be taken of the paid-up membership of the trade unions in order to determine their representative character, and for a verification of such representative character to be carried out by a board presided over by a magistrate (every six years or at any time at the request of a union). The Committee considered that although, in general, a vote might be a desirable means of ascertaining how representative trade unions are, the inquiries provided for in the Bill seemed to offer strong guarantees of secrecy and impartiality which are indispensable in such an operation.

973. V jednom případě, kde vláda obecně s ohledem na vnitrostátní podmínky omezila právo zapojovat se do kolektivního vyjednávání dvěma nejreprezentativnějším národním odborovým organizacím zaměstnanců, Výbor konstatoval, že by to nemělo zabránit odborové organizaci zastupující většinu zaměstnanců určité kategorie v prosazování zájmů jejich členů. Výbor doporučil požádat vládu o prověření opatření, která by mohla přijmout podle vnitrostátních podmínek, aby umožnila této odborové organizaci zapojit se do procesu kolektivního vyjednávání, a tak jí umožnit adekvátně zastupovat a hájit kolektivní zájmy svých členů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 843.)

In one case where the government, in the light of national conditions, had restricted the right to engage in collective bargaining to the two most representative national unions of workers in general, the Committee considered that this should not prevent a union representing the majority of workers of a certain category from furthering the interests of its members. The Committee recommended that the Government be requested to examine the measures that it might take under national conditions to afford this union the possibility of being associated with the collective bargaining process so as to permit it adequately to represent and defend the collective interests of its members.

Práva minoritních odborových organizací

(Viz též odst. 326, 358 a 359)

974. Výbor připomíná postoj Výboru expertů pro provádění úmluv a doporučení, že pokud právní řád země rozlišuje mezi nejrepresentativnější odborovou organizací a ostatními odborovými organizacemi, neměl by takový systém bránit minoritním odborovým organizacím v činnosti a měl by jim přiznat přinejmenším právo vznášet stížnosti jménem svých členů a zastupovat je v případech individuálních stížností.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 829.)

The Committee has recalled the position of the Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations that, where the law of a country draws a distinction between the most representative trade union and other trade unions, such a system should not have the effect of preventing minority unions from functioning and at least having the right to make representations on behalf of their members and to represent them in cases of individual grievances.

975. Přiznání výhradních práv nejrepresentativnější organizaci by nemělo vést k zákazu existence jiných odborových organizací, jejichž členy by se někteří zaměstnanci, kterých se to týká, mohli chtít stát. Minoritním organizacím by mělo být umožněno vykonávat svoji činnost a mít přinejmenším právo hovořit jménem svých členů a zastupovat je.

(Viz 300. zprávu, Případ č. 1741, odst. 55.)

The granting of exclusive rights to the most representative organization should not mean that the existence of other unions to which certain involved workers might wish to belong is prohibited. Minority organizations should be permitted to carry out their activities and at least to have the right to speak on behalf of their members and to represent them.

976. Jestliže neexistuje v systému pro určení výhradního zástupce zaměstnanců pro kolektivní vyjednávání odborová organizace zastupující požadované procento zaměstnanců, právo kolektivně vyjednat by mělo být přiznáno všem odborovým organizacím v tomto útvaru, přinejmenším pro vyjednávání jménem jejich vlastních členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 830.)

Where, under a system for nominating an exclusive bargaining agent, there is no union representing the required percentage to be so designated, collective bargaining rights should be granted to all the unions in this unit, at least on behalf of their own members.

977. Pokud neexistuje žádná odborová organizace pokrývající více než 50 procent zaměstnanců útvaru, právo kolektivně vyjednat by nicméně mělo být přiznáno odborovým organizacím v těchto útvarech, přinejmenším pro vyjednávání jménem svých vlastních členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 833; 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 321; 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 663; 333. zprávu, Případ č. 2301, odst. 595; 337. zprávu, Případ č. 2118, odst. 85; a 338. zprávu, Případ č. 2303, odst. 337.)

If there is no union covering more than 50 per cent of the workers in a unit, collective bargaining rights should nevertheless be granted to the unions in this unit, at least on behalf of their own members.

978. Pokud jde o ustanovení, které stanoví, že kolektivní smlouva může být vyjednávána pouze odborovou organizací zastupující absolutní většinu zaměstnanců v podniku, Výbor konstatoval, že toto ustanovení nepodporuje kolektivní vyjednávání ve smyslu článku 4 úmluvy č. 98, a vyzval vládu, aby po projednání s dotčenými organizacemi přijala kroky k novelizaci dotčeného ustanovení, která zajistí, že pokud absolutní většinu zaměstnanců nezastupuje žádná odborová organizace, mohou organizace společně sjednat kolektivní smlouvu vztahující se na podnik nebo vyjednávající útvar, nebo mohou alespoň uzavřít kolektivní smlouvu jménem svých členů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 831; 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 663; 335. zprávu, Případ č. 2303, odst. 1373; a 338. zprávu, Případ č. 2386, odst. 1248.)

With regard to a provision that stipulates that a collective agreement may be negotiated only by a trade union representing an absolute majority of the workers in an enterprise, the Committee considered that the provision does not promote collective bargaining in the sense of Article 4 of Convention No. 98 and it invited the government to take steps, in consultation with the organizations concerned, to amend the provision in question so as to ensure that when no trade union represents the absolute majority of the workers, the organizations may jointly negotiate a collective agreement applicable to the enterprise or the bargaining unit, or at least conclude a collective agreement on behalf of their members.

979. Požadavek stanovený právní úpravou, že odborová organizace musí prokázat své oprávnění jednat za všechny zaměstnance, o kterých tvrdí, že je zastupuje v jednáních týkajících se kolektivní pracovní smlouvy, je nepřiměřený a v rozporu se zásadami svobody sdružování, jelikož může být využit k vytvoření překážky právu organizace zaměstnanců zastupovat její členy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 840.)

The requirement established by law that a union has to establish its authority for all the workers it claims to represent in negotiations for a collective employment contract is excessive and in contradiction with freedom of association principles as it may be applied so as to constitute an impediment to the right of a workers' organization to represent its members.

980. Vzhledem k tomu, že osoby, které uzavírají kolektivní smlouvy, jsou odboroví zástupci, požadavek, že by měli být schváleni absolutní většinou dotčených zaměstnanců, může vytvářet překážku kolektivnímu vyjednávání, která je neslučitelná s ustanoveními článku 4 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 841.)

In so far as the persons who conclude collective agreements are trade union representatives, the requirement that they be approved by an absolute majority of the workers involved may constitute an obstacle to collective bargaining which is incompatible with the provisions of Article 4 of Convention No. 98.

Určení organizací zaměstnavatelů oprávněných vyjednat

981. Zaměstnavatelé by měli mít možnost zvolit si organizaci, po níž chtějí, aby zastupovala jejich zájmy v procesu kolektivního vyjednávání.

(Viz 327. zprávu, Příklad č. 2146, odst. 897.)

Employers should be able to choose the organization which they wish to represent their interests in the collective bargaining process.

982. Zásada zastupování pro účely kolektivního vyjednávání nemůže být uplatněna ve vztahu ke sdružením zaměstnavatelů rovným způsobem, jestliže je členství v Hospodářské komoře povinné a Hospodářská komora je oprávněna kolektivně vyjednat s odborovými organizacemi.

(Viz 327. zprávu, Příklad č. 2146, odst. 896; a 332. zprávu, Příklad č. 2233, odst. 641.)

The principle of representation for collective bargaining purposes cannot be applied in an equitable fashion in respect of employers' associations if membership in the Chamber of Commerce is compulsory and the Chamber of Commerce is empowered to bargain collectively with trade unions.

983. Přiznání práva kolektivně vyjednat Hospodářské komoře, která vznikla ze zákona a v níž je členství povinné, narušuje svobodu volby zaměstnavatelů, pokud jde o organizaci, která by měla zastupovat jejich zájmy v kolektivním vyjednávání.

(Viz 327. zprávu, Příklad č. 2146, odst. 897.)

Granting collective bargaining rights to the Chamber of Commerce which is created by law and to which affiliation is compulsory impairs the employers' freedom of choice in respect of the organization to represent their interests in collective bargaining.

Zastupování organizací v procesu kolektivního vyjednávání

984. Organizace zaměstnanců musí mít možnost samy si zvolit delegáty, kteří je budou zastupovat v kolektivním vyjednávání, bez zásahu veřejných orgánů.

(Viz 307. zprávu, Příklad č. 1910, odst. 174.)

Workers' organizations must themselves be able to choose which delegates will represent them in collective bargaining without the interference of the public authorities.

985. Nadměrně přísné předpisy týkající se takových záležitostí, jako je složení zástupců stran v procesu kolektivního vyjednávání, může omezit jeho efektivnost a jde o záležitost, která by měla být rozhodnuta samotnými stranami.

(Viz 310. zprávu, Příklad č. 1931, odst. 504.)

Excessively strict prescriptions on such matters as the composition of the representatives of the parties in the process of collective bargaining may limit its effectiveness and this is a matter which should be determined by the parties themselves.

986. Organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců by měly mít právo zvolit si bez jakýchkoli překážek osoby, od nichž požadují pomoc v průběhu kolektivního vyjednávání a urovnávání sporu.

(Viz 306. zprávu, Případ č. 1865, odst. 331.)

Organizations of employers and workers should have the right to choose, without any hindrance, the persons from whom they wish to seek assistance during collective bargaining and dispute settlement procedures.

987. Pokud jde o zákaz zásahu třetí strany do urovnávání sporů, je Výbor názoru, že takové vyloučení zásahu třetí strany představuje vážné omezení svobodného fungování odborů, jelikož je zbavuje pomoci poradců.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 850.)

With regard to the ban on third party intervention in the settlement of disputes, the Committee is of the opinion that such an exclusion constitutes a serious restriction on the free functioning of trade unions, since it deprives them of assistance from advisers.

Úroveň vyjednávání

(Viz též odst. 336 a 963)

988. Podle zásady svobodného a dobrovolného kolektivního vyjednávání vtělené do článku 4 úmluvy č. 98, určení úrovně vyjednávání je v zásadě záležitostí, která by měla být ponechána na uvážení stran, a proto by neměla být úroveň vyjednávání předepisována právním předpisem, rozhodnutím správního orgánu nebo precedenty správního pracovního úřadu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 851; 302. zprávu, Případ č. 1845, odst. 514; 306. zprávu, Případ č. 1906, odst. 553; 308. zprávu, Případ č. 1926, odst. 629; 321. zprávu, Případ č. 1975, odst. 117; 325. zprávu, Případ č. 2099, odst. 193; 338. zprávu, Případ č. 2326, odst. 448, Případ č. 2403, odst. 600, a Případ č. 2375, odst. 1226.)

According to the principle of free and voluntary collective bargaining embodied in Article 4 of Convention No. 98, the determination of the bargaining level is essentially a matter to be left to the discretion of the parties and, consequently, the level of negotiation should not be imposed by law, by decision of the administrative authority or by the case-law of the administrative labour authority.

989. Určení úrovně vyjednávání je v zásadě záležitostí, která by měla být ponechána na uvážení stran. Výbor tudíž nepovažoval odmítnutí zaměstnavatelů vyjednat na určité úrovni za omezení svobody sdružování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 852; a 321. zprávu, Případ č. 1975, odst. 117.)

The determination of the bargaining level is essentially a matter to be left to the discretion of the parties. Thus, the Committee does not consider the refusal by employers to bargain at a particular level as an infringement of freedom of association.

990. Právní úprava by neměla vytvářet překážky kolektivnímu vyjednávání na úrovni odvětví.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 853.)

Legislation should not constitute an obstacle to collective bargaining at the industry level.

991. Nejlepší postup pro zabezpečení nezávislosti stran zapojených do kolektivního vyjednávání je nechat je vymezit si vzájemnou dohodou úroveň, na které by vyjednávání mělo probíhat. Nicméně v mnoha zemích je tato otázka určována orgánem nezávislým na stranách vyjednávání. Výbor se domnívá, že v takových případech by měl být dotyčný orgán skutečně nezávislý.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 855; a 338. zprávu, Případ č. 2375, odst. 1226.)

The best procedure for safeguarding the independence of the parties involved in collective bargaining is to allow them to decide by mutual agreement the level at which bargaining should take place. Nevertheless, it appears that, in many countries, this question is determined by a body that is independent of the parties themselves. The Committee considers that in such cases the body concerned should be truly independent.

Omezení zásady svobodného a dobrovolného vyjednávání

A. Povinné rozhodčí řízení

(Viz též odst. 566 a 567)

992. Zavedení povinného rozhodčího řízení, pokud strany nedosáhnou dohody o návrhu kolektivní smlouvy, vyvolává problémy ve vztahu k aplikaci úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 861; 332. zprávu, Případ č. 2261, odst. 665; a 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 631.)

The imposition of a compulsory arbitration procedure if the parties do not reach agreement on a draft collective agreement raises problems in relation to the application of Convention No. 98.

993. Ustanovení, která stanoví, že nedojde-li k dohodě mezi stranami, musí být sporné body v kolektivním vyjednávání vyřešeny rozhodčím řízením orgánu veřejné moci, nejsou v souladu se zásadou dobrovolného vyjednávání obsaženého v článku 4 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 518 a 862; a 338. zprávu, Případ č. 2329, odst. 1276.)

Provisions which establish that, failing agreement between the parties, the points at issue in collective bargaining must be settled by the arbitration of the authority are not in conformity with the principle of voluntary negotiation contained in Article 4 of Convention No. 98.

994. Využití povinného rozhodčího řízení v případech, v nichž strany nedosáhnou dohody pomocí kolektivního vyjednávání, je přípustné pouze v kontextu nezbytných služeb ve striktním smyslu slova (např. služeb, jejichž přerušeni by ohrozilo život, osobní bezpečí nebo zdraví celého obyvatelstva nebo jeho části).

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 860; 320. zprávu, Případ č. 2025, odst. 408; 327. zprávu; Případ č. 2145, odst. 305; 332. zprávu, Případ č. 2261, odst. 665; a 335. zprávu, Případ č. 2305, odst. 506.)

Recourse to compulsory arbitration in cases where the parties do not reach agreement through collective bargaining is permissible only in the context of essential services in the strict sense of the term (i.e. services the interruption of which would endanger the life, personal safety or health of the whole or part of the population).

995. V zájmu získání a udržení důvěry stran by měl být každý systém rozhodčího řízení skutečně nezávislý a výstupy rozhodčího řízení by neměly být předurčeny legislativními kritérii.

(Viz 299. zprávu, Příklad č. 1768, odst. 110.)

In order to gain and retain the parties' confidence, any arbitration system should be truly independent and the outcomes of arbitration should not be predetermined by legislative criteria.

996. V některých případech Výbor litoval, že vláda nedává v jiných než nezbytných službách přednost kolektivnímu vyjednávání jako prostředku regulace podmínek zaměstnání, a spíše cítí povinnost uchýlit se v dotyčném sporu k povinnému rozhodčímu řízení.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 864.)

In certain cases, the Committee has regretted that the government has not given priority to collective bargaining as a means of regulating employment conditions in a non-essential service, but rather that it felt compelled to have recourse to compulsory arbitration in the dispute in question.

997. Využití kolektivního vyjednávání k řešení racionalizačních problémů v podnicích a ke zlepšení jejich efektivity může přinést hodnotné výsledky jak pro zaměstnance, tak pro podniky. Nicméně pokud tento typ kolektivního vyjednávání musí probíhat podle zvláštního vzoru, který ukládá odborovým organizacím vyjednat o uvedených aspektech určených orgánem práce a vyžaduje, aby doba vyjednávání nepřekročila stanovenou dobu, pak nedojde-li k dohodě mezi stranami, že body sporu mají být předloženy k posouzení rozhodčímu řízení před výše uvedeným orgánem, takový zákonem stanovený systém nevyhovuje zásadě dobrovolného vyjednávání, která je vůdčí zásadou článku 2 úmluvy č. 98.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 847 a 865.)

The use of collective bargaining to settle problems of rationalization in undertakings and improve their efficiency may yield valuable results for both the workers and the undertakings. Nevertheless, if this type of collective bargaining has to follow a special pattern which imposes bargaining on the trade union organizations on those aspects determined by the labour authority and stipulates that the period of negotiation shall not exceed a specified time; and failing agreement between the parties, the points at issue shall be submitted to arbitration by the said authority, such a statutory system does not conform to the principle of voluntary negotiation which is the guiding principle of Article 4 of Convention No. 98.

B. Zásah orgánů veřejné moci do kolektivního vyjednávání

(Viz též odst. 919, 1086 a 1087)

(a) Všeobecné zásady

998. V případech vládního zásahu za účelem omezení kolektivního vyjednávání Výbor konstatuje, že není jeho úlohou vyjádřit názor na kvalitu ekonomických argumentů použitých vládou k odůvodnění jejího postoje nebo přijaté-

ho opatření. Je ovšem na Výboru, aby vyjádřil svůj názor na to, zda při podnikání uvedených kroků šla vláda nad rámec toho, co považuje Výbor za přijatelná omezení svobodného kolektivního vyjednávání, která by mohla být dočasně zavedena.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1800, odst. 180, Případ č. 1733, odst. 241, a Případ č. 1802, odst. 275; a 300. zprávu, Případ č. 1806, odst. 120.)

In cases of government intervention to restrict collective bargaining, the Committee has considered that it is not its role to express a view on the soundness of the economic arguments used by the Government to justify its position or on the measures it has adopted. However, it is for the Committee to express its views on whether, in taking such action, the Government has gone beyond what the Committee has considered to be acceptable restrictions that might be placed temporarily on free collective bargaining.

999. V každém případě, jakémukoli omezování kolektivního vyjednávání ze strany orgánů veřejné moci by měla předcházet projednání s organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů ve snaze získat jejich souhlas.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 884; 330. zprávu, Případ č. 2194, odst. 791; a 335. zprávu, Případ č. 2293, odst. 1237.)

In any case, any limitation on collective bargaining on the part of the authorities should be preceded by consultations with the workers' and employers' organizations in an effort to obtain their agreement.

1000. V případě, ve kterém se vláda uchýlila při mnoha příležitostech v minulé dekádě k zákonným omezením kolektivního vyjednávání, Výbor zdůraznil, že opakované uchýlování se k zákonným omezením kolektivního vyjednávání by se mohlo z dlouhodobého hlediska ukázat jen jako škodlivé a narušovat pracovní vztahy, protože by zbavilo zaměstnance základního práva a prostředku k prosazování a obhajování jejich ekonomických a sociálních zájmů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 885.)

In a case in which the government had, on many occasions over the past decade, resorted to statutory limitations on collective bargaining, the Committee pointed out that repeated recourse to statutory restrictions on collective bargaining could, in the long term, only prove harmful and destabilize labour relations, as it deprived workers of a fundamental right and means of furthering and defending their economic and social interests.

(b) Vypracování návrhů kolektivních smluv

1001. Orgány veřejné moci by se měly zdržet zásahů s cílem měnit obsah svobodně uzavřených kolektivních smluv.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1733, odst. 243.)

State bodies should refrain from intervening to alter the content of freely concluded collective agreements.

1002. Zasahování zástupců veřejných orgánů do přípravy návrhů kolektivních smluv, pokud nespočívá výlučně v technické pomoci, je neslučitelné s duchem článku 4 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 866.)

The intervention by a representative of the public authorities in the drafting of collective agreements, unless it consists exclusively of technical aid, is inconsistent with the spirit of Article 4 of Convention No. 98.

1003. Výbor uznává, že ve vyjednávání nastává čas, kdy mohou orgány veřejné moci po vleklých a bezvýsledných jednáních oprávněně vstoupit do vyjednávání, pokud je zřejmé, že vyjednávání uvízlo na mrtvém bodě, který nebude možné překonat bez jejich iniciativy.

(Viz 299. zprávu, Příklad č. 1768, odst. 109; a 330. zprávu, Příklad č. 2170, odst. 888.)

The Committee recognizes that there comes a time in bargaining where, after protracted and fruitless negotiations, the authorities might be justified in stepping in when it is obvious that the deadlock in bargaining will not be broken without some initiative on their part.

1004. S odvoláním se na výše uvedenou zásadu však Výbor vyjádřil názor, že pouhá existence patové situace v procesu kolektivního vyjednávání není sama o sobě dostatečným důvodem pro ospravedlnění zásahu veřejných orgánů v podobě uvalení rozhodčího řízení na strany pracovního sporu. Jakýkoli zásah veřejných orgánů v kolektivních sporech musí být v souladu se zásadou svobodného a dobrovolného vyjednávání; to znamená, že orgány ustavené pro urovnávání sporů mezi stranami kolektivního vyjednávání by měly být nezávislé a uchýlení se k těmto orgánům by se mělo dít na dobrovolném základě s výjimkou vážné vnitrostátní krize.

(Viz 330. zprávu, Příklad č. 2170, odst. 888.)

With reference to the above principle, the Committee has however expressed the view that the mere existence of a deadlock in a collective bargaining process is not in itself a sufficient ground to justify an intervention from the public authorities to impose arbitration on the parties to the labour dispute. Any intervention by the public authorities in collective disputes must be consistent with the principle of free and voluntary negotiations; this implies that the bodies appointed for the settlement of disputes between the parties to collective bargaining should be independent and recourse to these bodies should be on a voluntary basis, except where there is an acute national crisis.

1005. Zásah veřejných orgánů, který je nezbytný pro zajištění, aby vyjednávací strany podřídily své zájmy vládou prosazované vnitrostátní hospodářské politice bez ohledu na to, zda s touto politikou souhlasí, či nikoli, je neslučitelný s obecně přijímanými zásadami, že organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů by měly požívat práva svobodně organizovat své činnosti a formulovat své programy, že veřejné orgány by se měly zdržet jakéhokoli zasahování, které by omezilo toto právo nebo bránilo jeho zákonnému výkonu a že zákony země by neměly poškozovat užívání takového práva, nebo být uplatňovány tak, aby je poškozovaly.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 867.)

Where intervention by the public authorities is essentially for the purpose of ensuring that the negotiating parties subordinate their interests to the national economic policy pursued by the government, irrespective of whether they agree with that policy or not, this is not compatible with the generally accepted principles that workers' and employers' organizations should enjoy the right freely to organize their activities and to formulate their programmes, that the public

authorities should refrain from any interference which would restrict this right or impede the lawful exercise thereof, and that the law of the land should not be such as to impair or be so applied as to impair the enjoyment of such right.

1006. Právní úprava, která umožňuje odmítnout schválení kolektivní smlouvy z důvodu čistě formálních chyb, není v rozporu se zásadou dobrovolného vyjednávání. Pokud však tato právní úprava znamená, že evidence kolektivní smlouvy může být odmítnuta z důvodů, jako např. pro nesoulad s obecnou politikou vlády, rovná se to požadavku předchozího schválení kolektivní smlouvy k nabytí její účinnosti.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 868.)

Legislation which permits the refusal to approve a collective agreement on grounds of errors of pure form is not in conflict with the principle of voluntary negotiation. If this legislation, however, implies that the filing of a collective agreement may be refused on grounds such as incompatibility with the general policy of the government, it would amount to a requirement that prior approval be obtained before a collective agreement can come into force.

1007. V případě, ve kterém byla pozastavena v kontextu stabilizační politiky ustanovení kolektivních smluv vztahující se k odměňování (ve veřejném i soukromém sektoru), Výbor zdůraznil, že kolektivní smlouvy, které nabyly účinnosti, by měly být plně aplikovány (pokud se strany nedohodnou jinak).

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 883; a 318. zprávu, Případ č. 1976, odst. 613.)

In a case in which, in the context of a stabilization policy, the provisions of collective agreements relating to remuneration were suspended (in the public and private sectors), the Committee emphasized that collective agreements which were in force should be applied fully (unless otherwise agreed by the parties).

1008. Pozastavení nebo zrušení kolektivních smluv svobodně uzavřených stranami dekretem bez souhlasu smluvních stran, porušuje zásadu svobodného a dobrovolného kolektivního vyjednávání zakotvenou v článku 4 úmluvy č. 98. Pokud si vláda přeje uvést ujednání obsažená v kolektivní smlouvě do souladu s hospodářskou politikou země, měla by se pokusit přesvědčit strany, aby její záměry dobrovolně zohlednily, aniž by po nich požadovala opětovné sjednání účinných kolektivních smluv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 876; 307. zprávu, Případ č. 1899, odst. 84; a 323 zprávu, Případ č. 2089, odst. 491.)

The suspension or derogation by decree – without the agreement of the parties – of collective agreements freely entered into by the parties violates the principle of free and voluntary collective bargaining established in Article 4 of Convention No. 98. If a government wishes the clauses of a collective agreement to be brought into line with the economic policy of the country, it should attempt to persuade the parties to take account voluntarily of such considerations, without imposing on them the renegotiation of the collective agreements in force.

1009. I když si Výbor uvědomuje, že zavedení opatření v podobě mzdového omezení musí být načasované tak, aby mělo maximální účinek na hospodářskou situaci, konstatuje nicméně, že pozastavení účinnosti již sjednaných smluv

je neslučitelné se zásadami svobodného kolektivního vyjednávání, protože takové smlouvy by měly být respektovány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 877; 299. zprávu, Případ č. 1802, odst. 279, a Případ č. 1807, odst. 356.)

While the Committee appreciates that the introduction of wage restraint measures must be timed in order to obtain the maximum impact on the economic situation, it nevertheless considers that the interruption of already negotiated contracts is not in conformity with the principles of free collective bargaining because such contracts should be respected.

1010. Harmonický rozvoj pracovních vztahů by usnadnilo, pokud by veřejné orgány při řešení problémů týkajících se ztráty kupní síly zaměstnanců přijaly řešení, která by nezahrnovala změny smluv bez souhlasu obou stran.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 880; a 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 720.)

The harmonious development of labour relations would be facilitated if the public authorities, when dealing with the problems concerning the workers' loss of purchasing power, adopted solutions which did not involve modifications of agreements without the consent of both parties.

1011. Veřejné orgány by měly podporovat svobodné kolektivní vyjednávání a nikoli bránit uplatňování svobodně uzavřených kolektivních smluv, zejména jestliže tyto orgány vystupují jako zaměstnavatelé nebo převzaly odpovědnost za uplatnění smluv tím, že je spolupodepsaly.

(Viz 299. zprávu, Případ č. 1807, odst. 356.)

The public authorities should promote free collective bargaining and not prevent the application of freely concluded collective agreements, particularly when these authorities are acting as employers or have assumed responsibility for the application of agreements by countersigning them.

(c) Souhlas správního orgánu se svobodně uzavřenými kolektivními smlouvami a vnitrostátní hospodářská politika

1012. Podmínění platnosti kolektivních smluv podepsaných stranami jejich schválením orgány veřejné moci je v rozporu se zásadami kolektivního vyjednávání a Úmluvou č. 98.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 2030, odst. 596.)

Making the validity of collective agreements signed by the parties subject to the approval of these agreements by the authorities is contrary to the principles of collective bargaining and of Convention No. 98.

1013. Právní úprava, která podrobuje kolektivní smlouvy schválení ministerstvem práce z důvodů hospodářské politiky, aby organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců nemohly stanovit mzdy svobodně, je neslučitelná s článkem 4 úmluvy č. 98 vyžadujícím podporování a co nejširší rozvoj metody dobrovolného kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 869.)

Legal provisions which make collective agreements subject to the approval of the ministry of labour for reasons of economic policy, so that employers' and workers' organizations are not

able to fix wages freely, are not in conformity with Article 4 of Convention No. 98 respecting the promotion and full development of machinery for voluntary collective negotiations.

1014. Požadavek souhlasu vlády se sjednanými smlouvami a jejich souladu s politikou a jednostranně stanovenými zásadami pro veřejný sektor nejsou v plném souladu se zásadami svobody sdružování, které se vztahují na všechny zaměstnance kryté úmluvou č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 870.)

The requirement of Cabinet approval for negotiated agreements and of conformity with the policy and guidelines unilaterally set for the public sector are not in full conformity with the principles of freedom of association, which apply to all workers covered by Convention No. 98.

1015. Požadavek předchozího souhlasu vládního orgánu jako podmínky platnosti smlouvy by mohl odrazovat od uplatňování dobrovolného kolektivního vyjednávání mezi zaměstnavateli a zaměstnanci při stanovení podmínek zaměstnání. Přestože proti odmítnutí orgánů veřejné moci udělit souhlas se lze v některých případech odvolat k soudům, sám systém předchozího schvalování je v rozporu s celým systémem dobrovolného vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 871; a 310. zprávu, Případ č. 1930, odst. 346.)

The requirement of previous approval by a government authority to make an agreement valid might discourage the use of voluntary collective bargaining between employers and workers for the settlement of conditions of employment. Even though a refusal by the authorities to give their approval may sometimes be the subject of an appeal to the courts, the system of previous administrative authorization in itself is contrary to the whole system of voluntary negotiation.

1016. Námitky Výboru vůči požadavku na předchozí schválení kolektivních smluv vládou neznamenají, že by nemohly být nalezeny způsoby jak přesvědčit strany kolektivního vyjednávání, aby dobrovolně braly ve svých vyjednáváních ohledy na hospodářskou a sociální politiku vlády a na zajištění veřejného zájmu. K tomu je však nezbytné nejdříve zajistit uznání, že tyto cíle jsou ve veřejném zájmu, a to na základě široké diskuse se všemi důležitými stranami ve vnitrostátním měřítku vedené zvláštním vyjednávacím orgánem v souladu se zásadou uvedenou v Doporučení o konzultacích (průmyslová a národní úroveň), 1960 (č. 113). Mělo by být také možné předjímat postup, jehož prostřednictvím by měla být pozornost stran v některých případech obrácena k úvahám veřejného zájmu, které mohou vést k přehodnocení podmínek platné smlouvy z jejich strany. Ovšem v této souvislosti by vždy mělo být upřednostňováno přesvědčování před nátlakem. Předně, místo podmínění platnosti kolektivních smluv schválením vládou by mělo být zajištěno, aby každá kolektivní smlouva zaslaná ministerstvu práce vstoupila v platnost normálně v rozumné době po jejím zaevidování; pokud veřejný orgán konstatuje, že podmínky navrhované smlouvy jsou očividně v rozporu s cíli hospodářské politiky považovanými za žádoucí ve veřejném zájmu, případ by mohl být předložen ke konzultaci a doporučení příslušnému poradnímu orgánu, samozřejmě s tím, že konečné rozhodnutí v této záležitosti spočívá na smluvních stranách.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 872.)

Objections by the Committee to the requirement that prior approval of collective agreements be obtained from the government do not signify that ways could not be found of persuading the parties to collective bargaining to have regard voluntarily in their negotiations to considerations relating to the economic or social policy of the government and the safeguarding of the general interest. But to achieve this, it is necessary first of all that the objectives to be recognized as being in the general interest should have been widely discussed by all parties on a national scale through a consultative body in accordance with the principle laid down in the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960 (No. 113). It might also be possible to envisage a procedure whereby the attention of the parties could be drawn, in certain cases, to the considerations of general interest which might call for further examination of the terms of agreement on their part. However, in this connection, persuasion is always to be preferred to constraint. First, instead of making the validity of collective agreements subject to governmental approval, it might be provided that every collective agreement filed with the ministry of labour would normally come into force a reasonable length of time after being filed; if the public authority considered that the terms of the proposed agreement were manifestly in conflict with the economic policy objectives recognized as being desirable in the general interest, the case could be submitted for advice and recommendation to an appropriate consultative body, it being understood, however, that the final decision in the matter rested with the parties to the agreement.

1017. Požadavek předchozího schválení kolektivní smlouvy ministerstvem, které je podmínkou její účinnosti, je neslučitelný se zásadami dobrovolného vyjednávání stanovenými v úmluvě č. 98. V případech, kdy některé kolektivní smlouvy obsahují podmínky, které jsou zřejmě v rozporu s kritérii veřejného zájmu, mohlo by být možné předvídat postup, jehož prostřednictvím by byla pozornost stran zaměřena k těmto kritériím, která by umožnila tuto záležitost prověřit hlouběji s tím, že konečné rozhodnutí o této záležitosti by mělo spočívat na smluvních stranách. Zavedení takového systému by bylo v souladu se zásadou, že odborové organizace by měly mít právo pokusit se zlepšit pomocí kolektivního vyjednávání podmínky pro život a práci svých členů a že orgány veřejné moci by se měly zdržet jakéhokoli zásahu, který by mohl toto právo omezovat.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 873.)

The requirement of ministerial approval before a collective agreement can come into effect is not in full conformity with the principles of voluntary negotiation laid down in Convention No. 98. In cases where certain collective agreements contain terms which appear to conflict with considerations of general interest, it might be possible to envisage a procedure whereby the attention of the parties could be drawn to these considerations to enable them to examine the matter further, it being understood that the final decision thereon should rest with the parties. The setting up of a system of this kind would be in conformity with the principle that trade unions should enjoy the right to endeavour to improve, by means of collective bargaining, the conditions of living and of work of their members and that the authorities should refrain from any interference which might limit this right.

1018. Ustanovení, které stanoví jako důvod pro neschválení kolektivní smlouvy existenci doložky kolektivní smlouvy, která zasahuje do „práva koordinovat a mít celkovou kontrolu nad ekonomickým životem státu vyhrazeného

státu“ představuje nebezpečí vážného omezení dobrovolného vyjednávání kolektivních smluv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 874.)

A provision which establishes as a ground for refusing approval the existence in a collective agreement of a clause which interferes with “the right reserved to the State to coordinate and have the overall control of the economic life of the nation” involves the risk of seriously restricting the voluntary negotiation of collective agreements.

(d) Zásahy správního orgánu, které vyžadují opětovné vyjednání platných kolektivních smluv

1019. Opakované využívání právních omezení kolektivního vyjednávání může z dlouhodobého hlediska pouze poškozovat a destabilizovat atmosféru pracovních vztahů, jestliže zákonodárce často zasahuje, aby pozastavil nebo ukončil výkon práv přiznaných odborům a jejich členům. Může to navíc mít neblahý vliv na zájem zaměstnanců sdružovat se v odborech, protože členové a potenciální členové odborů by mohli považovat za zbytečné stát se členy organizace, jejímž hlavním cílem je zastupovat své členy v kolektivním vyjednávání, pokud jsou výsledky takového vyjednávání právní cestou neustále rušeny.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 875; 330. zprávu, Případ č. 2196, odst. 304; a 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 283.)

Repeated recourse to legislative restrictions on collective bargaining can only, in the long term, prejudice and destabilize the labour relations climate, if the legislator frequently intervenes to suspend or terminate the exercise of rights recognized for unions and their members. Moreover, this may have a detrimental effect on workers' interests in unionization, since members and potential members could consider useless joining an organization the main objective of which is to represent its members in collective bargaining, if the results of such bargaining are constantly cancelled by law.

1020. Právní úprava, která ukládá stranám povinnost znovu vyjednat již nabytá odborová práva, je v rozporu se zásadami kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 878.)

Legislation which obliges the parties to renegotiate acquired trade union rights is contrary to the principles of collective bargaining.

1021. Při prověřování obvinění z prohlašování kolektivních smluv za neplatné a z vynucování opětovného vyjednávání kolektivních smluv z důvodů hospodářské krize dospěl Výbor k názoru, že právní úprava, která vyžaduje opětovné vyjednání účinných smluv, je v rozporu se zásadami svobodného a dobrovolného kolektivního vyjednávání zakotvenými v úmluvě č. 98, a trvá na tom, aby se vláda snažila dosáhnout, aby opětovné vyjednávání účinných kolektivních smluv bylo výsledkem dohody zúčastněných stran.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 879; a 307. zprávu, Případ č. 1887, odst. 67.)

In examining allegations of the annulment and forced renegotiation of collective agreements for reasons of economic crisis, the Committee was of the view that legislation which required the renegotiation of agreements in force was contrary to the principles of free and volun-

tary collective bargaining enshrined in Convention No. 98 and insisted that the government should have endeavoured to ensure that the renegotiation of collective agreements in force resulted from an agreement reached between the parties concerned.

1022. Nebylo by zcela nepřijatelné, kdyby vláda, jakmile by bylo zřejmé, že by bylo prakticky nemožné zajistit další plnění smlouvy týkající se penzijních fondů závislých na státním rozpočtu, vyvinula po provedení všech kroků učiněných v dobré víře s cílem zajistit naplnění smlouvy konkrétní úsilí k opětovnému vyjednání této smlouvy v zájmu nalezení řešení obecně přijatelného pro smluvní strany.

(Viz 330. zprávu, Příklad č. 2212, odst. 746.)

It would not be objectionable if, once it became clear that the implementation of an agreement concerning pension funds dependent on the State budget would be practically impossible, and after having exhausted all good faith efforts to achieve the implementation of the agreement, the Government undertook concrete efforts to renegotiate the agreement in order to find a solution that would be commonly acceptable to the parties.

(e) Povinné prodloužení doby účinnosti kolektivních smluv

1023. S odvoláním se na zákon o prodloužení účinnosti kolektivních smluv, který navazoval na předchozí vládní zásahy do kolektivního vyjednávání, Výbor zdůraznil, že prodloužení účinnosti kolektivní smlouvy, které představuje zákonný zásah do procesu kolektivního vyjednávání, by mělo být provedeno jen v případech nouze a na krátkou dobu. Výbor vyslovil přání, aby do budoucna nebyla přijímána žádná obdobná opatření, která by zasahovala do svobodného kolektivního vyjednávání nebo omezovala práva zaměstnanců ohajovat své ekonomické a sociální zájmy prostřednictvím kolektivní akce.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 881.)

Referring to an Act on the extension of collective agreements which followed other government interventions in collective bargaining, the Committee pointed out that such action, involving as it did statutory intervention in the collective bargaining process, should only be taken in cases of emergency and for brief periods of time. The Committee hoped that in future no similar measures would be taken to interfere with free collective bargaining or to restrict the right of workers to defend their economic and social interests through industrial action.

(f) Omezení uvalená orgány veřejné moci na budoucí kolektivní vyjednávání

(Viz též odst. 918)

1024. Pokud vláda v rámci své stabilizační politiky dospěla k závěru, že mzdové tarify nemohou být určovány svobodně pomocí kolektivního vyjednávání, takové omezení by mělo být uplatňováno jen jako výjimečné opatření a pouze v nezbytné míře, na přiměřenou dobu, a mělo by být provázeno vhodnými zárukami v zájmu ochrany životní úrovně zaměstnanců.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 882; 299. zprávu, Příklad č. 1733, odst. 242; 300. zprávu, Příklad č. 1806, odst. 121; 306. zprávu, Příklad č. 1882, odst. 432; 324. zprávu, Příklad č. 2060, odst.

524; 330. zprávu, Případ č. 2194, odst. 789; 332. zprávu, Případ č. 2132, odst. 104; a 335. zprávu, Případ č. 2293, odst. 1235.)

If, as part of its stabilization policy, a government considers that wage rates cannot be settled freely through collective bargaining, such a restriction should be imposed as an exceptional measure and only to the extent that is necessary, without exceeding a reasonable period, and it should be accompanied by adequate safeguards to protect workers' living standards.

1025. Omezení kolektivního vyjednávání o odměňování po dobu tří let v souvislosti s politikou hospodářské stabilizace představuje podstatné omezení a účinnost příslušné právní úpravy by měla skončit nejpozději dnem uvedeným v zákoně, popřípadě i dříve, pokud se finanční a hospodářská situace zlepší.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 886.)

A three-year period of limited collective bargaining on remuneration within the context of a policy of economic stabilization constitutes a substantial restriction, and the legislation in question should cease producing effects at the latest at the dates mentioned in the Act, or indeed earlier if the fiscal and economic situation improves.

1026. Omezení kolektivního vyjednávání po dobu tří let je příliš dlouhé.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 1996; a 330. zprávu, Případ č. 2166, odst. 293.)

Restraints on collective bargaining for three years are too long.

1027. Pokud vláda přijímá opatření k omezení mezd v zájmu nastolení finanční stability, měla by věnovat plnou péči zajištění, aby mohlo probíhat kolektivní vyjednávání o jiných než peněžních otázkách a aby odborové organizace a jejich členové mohli plně vykonávat svou obvyklou odborovou činnost.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 888.)

Where wage restraint measures are taken by a government to impose financial controls, care should be taken to ensure that collective bargaining on non-monetary matters can be pursued and that unions and their members can fully exercise their normal trade union activity.

1028. Výbor nemá oprávnění rozhodovat o přijatelné výši finančního omezení, ale toto opatření by se mělo vztahovat, je-li to možné, pouze na odvětví, která v dané době čelí nepříznivé situaci.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 889; a 325. zprávu, Případ č. 2106, odst. 479.)

The Committee is not mandated to decide on acceptable amounts of financial restraint, but where possible these measures should only extend to the sectors actually facing an emergency situation.

1029. Pokud jde o povinnost, aby budoucí kolektivní smlouvy respektovaly kritéria produktivity, Výbor připomíná, že pokud by vláda na základě pádných důvodů uvažovala v rámci stabilizační politiky o tom, že mzdové tarify nebudou moci být stanovovány svobodně kolektivním vyjednáváním (v daném případě fixní stanovení mzdových tarifů vylučuje indexační mechanismy a musí být přizpůsobeno růstu produktivity), takové omezení by mělo být uplatněno jen jako výjimečné opatření a pouze v nezbytném rozsahu, jen na přiměřenou dobu a mělo by být provázeno vhodnými zárukami k ochraně životní úrovně zaměstnanců. Tato zásada je o to důležitější, že na sebe navazující omezení mohou

vést k prodlužování pozastavení mzdových vyjednávání, což je v rozporu se zásadou povzbuzování dobrovolného kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 890; a 332. zprávu, Případ č. 2250, odst. 949.)

As regards the obligation for future collective agreements to respect productivity criteria, the Committee recalled that if, within the context of a stabilization policy, a government may consider for compelling reasons that wage rates cannot be fixed freely by collective bargaining (in the present case the fixing of wage scales excludes index-linking mechanisms and must be adjusted to increases in productivity), such a restriction should be imposed as an exceptional measure and only to the extent necessary, without exceeding a reasonable period and it should be accompanied by adequate safeguards to protect workers' living standards. This principle is all the more important because successive restrictions may lead to a prolonged suspension of wage negotiations, which goes against the principle of encouraging voluntary collective negotiation.

(g) Omezení týkající se doložek o indexaci mezd k životním nákladům

1030. Právní předpisy zakazující jednání o zvyšování mezd nad úroveň růstu životních nákladů jsou v rozporu se zásadou dobrovolného kolektivního vyjednávání zakotvenou v úmluvě č. 98; takové omezení by bylo přípustné pouze, pokud by bylo realizováno v rámci kontextu hospodářské stabilizační politiky, a i zde jen jako výjimečné opatření a pouze v nezbytném rozsahu a jen na přiměřenou dobu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 891.)

Legislative provisions prohibiting the negotiation of wage increases beyond the level of the increase in the cost of living are contrary to the principle of voluntary collective bargaining embodied in Convention No. 98; such a limitation would be admissible only if it remained within the context of an economic stabilization policy, and even then only as an exceptional measure and only to the extent necessary, without exceeding a reasonable period of time.

1031. V případě, kde vládní opatření stanoví referenční základ pro indexaci mezd, zatímco smluvní strany stanoví jiný indexační systém, Výbor připomíná, že zásah vlády v oblastech, ve kterých probíhá tradičně vždy svobodné vyjednávání smluvních stran, by mohl zpochybnit zásadu svobodného kolektivního vyjednávání uvedenou v článku 4 úmluvy č. 98, pokud není provázen určitými zárukami a zejména, pokud doba, po kterou je uplatňován, není časově omezena.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 892.)

In a case where government measures had fixed the base reference for the indexation of wages, whereas the parties had fixed another indexation system, the Committee recalled that the intervention of a government in areas which traditionally have always been negotiated freely by the parties could call into question the principle of free collective bargaining recognized by Article 4 of Convention No. 98, if it is not accompanied by certain guarantees and in particular if its period of application is not limited in time.

1032. Určení kritérií, která by měla být použita smluvními stranami při pevném stanovení mezd (zvýšení životních nákladů, produktivita atd.), je zále-

žitostí jednání mezi stranami a není na Výboru, aby vyjádřil názor na kritéria, která by měla být použita při provádění mzdových úprav.

(Viz 310. zprávu, Případ č. 1946, odst. 268.)

The determination of criteria to be applied by the parties in fixing wages (cost-of-living increases, productivity, etc.) is a matter for negotiation between the parties and it is not for the Committee to express an opinion on the criteria that should be applied in fixing pay adjustments.

(h) Rozpočtové pravomoci a kolektivní vyjednávání

1033. Vyhrazení rozpočtových pravomocí zákonodárnému orgánu by nemělo bránit dodržování kolektivních smluv, které tento orgán uzavřel sám, nebo které byly uzavřeny jeho jménem.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 894; a 330. zprávu, Případ č. 2212, odst. 745.)

The reservation of budgetary powers to the legislative authority should not have the effect of preventing compliance with collective agreements entered into by, or on behalf of, that authority.

1034. Výbor konstatuje, že výkon finančních pravomocí veřejnými orgány způsobem, který brání dodržování kolektivních smluv, které veřejné orgány uzavřely, nebo který je omezuje, je neslučitelný se zásadou svobodného kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 895; a 325. zprávu, Případ č. 2106, odst. 481.)

The Committee has considered that the exercise of financial powers by the public authorities in a manner that prevents or limits compliance with collective agreements already entered into by public bodies is not consistent with the principle of free collective bargaining.

1035. Měl by být hledán spravedlivý a rozumný kompromis mezi potřebou zachovávat tak dlouho, jak je to možné, autonomii vyjednávacích stran na straně jedné, a mezi opatřeními, která musí přijímat vlády k překonání rozpočtových problémů na straně druhé.

(Viz 297. zprávu, Případ č. 1758, odst. 229; a 299. zprávu, Případ č. 1800, odst. 184.)

A fair and reasonable compromise should be sought between the need to preserve as far as possible the autonomy of the bargaining parties, on the one hand, and measures which must be taken by governments to overcome their budgetary difficulties, on the other.

1036. Vzhledem k tomu, že příjem veřejných podniků a orgánů závisí na státním rozpočtu, nebylo by nepřijatelné, aby byly po široké diskusi a jednáních mezi příslušnými organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců v systému, který má důvěru stran, mzdové stropy stanoveny pevně zákonem o státním rozpočtu; rovněž by nemělo být kritizováno, že ministerstvo financí připravuje v zájmu zajištění dodržování těchto stropů svoji zprávu ještě před zahájením kolektivního vyjednávání.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 896 a 898; 318. zprávu, Případ č. 1993, odst. 590; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 325, a Případ č. 2106, odst. 486; 327. zprávu, Případ č. 1865, odst. 501; a 330. zprávu, Případ č. 2166/2173/2180/2196, odst. 290.)

In so far as the income of public enterprises and bodies depends on state budgets, it would not be objectionable – after wide discussion and consultation between the concerned employers' and employees' organizations in a system having the confidence of the parties – for wage ceilings to be fixed in state budgetary laws, and neither would it be a matter for criticism that the Ministry of Finance prepare a report prior to the commencement of collective bargaining with a view to ensuring respect of such ceilings.

1037. Pokud jde o požadavek, aby návrhy kolektivních smluv ve veřejném sektoru byly povinně doprovázeny předběžným názorem finančních orgánů na jejich finanční dopady, nikoli názorem příslušného veřejného orgánu nebo podniku, Výbor poznamenal, že si je vědom, že kolektivní vyjednávání ve veřejném sektoru vyžaduje ověření dostupných zdrojů různých veřejných orgánů nebo podniků, jejichž zdroje závisí na státním rozpočtu, a že doba účinnosti kolektivních smluv ve veřejném sektoru se ne vždy shoduje s dobou účinnosti zákona o státním rozpočtu, tedy je si vědom situace, která by mohla vést k potížím. Orgán vyslovující výše uvedený názor by měl také formulovat doporučení v souladu s vládní hospodářskou politikou nebo se snažit zajistit, aby proces kolektivního vyjednávání nevedl k jakékoli diskriminaci, pokud jde o pracovní podmínky zaměstnanců v různých veřejných institucích nebo podnicích. Měl by proto být připraven mechanismus, který by zajistil, aby v procesu kolektivního vyjednávání ve veřejném sektoru byly konzultovány a mohly vyjádřit své názory orgány odpovědnému za stanovení finančních dopadů návrhu kolektivních smluv jak odborové organizace, tak zaměstnavatelé a jejich sdružení. Nicméně bez ohledu na názor finančních orgánů by měly mít strany kolektivního vyjednávání možnost uzavřít smlouvu svobodně.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 897 a 898; 306. zprávu, Případ č. 1878, odst. 537; 318. zprávu, Případ č. 1993, odst. 590; 325. zprávu, Případ č. 2106, odst. 482; 327. zprávu, Případ č. 1865, odst. 501; a 330. zprávu, Případ č. 2166/2173/2180/2196, odst. 290.)

With regard to the requirement that draft collective agreements in the public sector must be accompanied by a preliminary opinion on their financial implications issued by the financial authorities, and not by the public body or enterprise concerned, the Committee noted that it was aware that collective bargaining in the public sector called for verification of the available resources in the various public bodies or undertakings, that such resources were dependent on state budgets and that the period of duration of collective agreements in the public sector did not always coincide with the duration of the State Budgetary Law – a situation which could give rise to difficulties. The body issuing the above opinion could also formulate recommendations in line with government economic policy or seek to ensure that the collective bargaining process did not give rise to any discrimination in the working conditions of the employees in different public institutions or undertakings. Provision should therefore be made for a mechanism which ensured that, in the collective bargaining process in the public sector, both trade union organizations and the employers and their associations were consulted and could express their points of view to the authority responsible for assessing the financial consequences of draft collective agreements. Nevertheless, notwithstanding any opinion submitted by the financial authorities, the parties to collective bargaining should be able to conclude an agreement freely.

1038. Výbor podporuje stanovisko vyjádřené Výborem expertů v jeho Souhrnném přehledu za rok 1994:

I když zásada autonomie stran kolektivního vyjednávání je platná, pokud jde o státní zaměstnance, na které dopadá úmluva č. 151, zvláštní rysy veřejné služby popsané výše vyžadují jistou pružnost při jejím uplatňování. Tak podle názoru Výboru právní úprava, která umožňuje Parlamentu nebo příslušným rozpočtovým orgánům stanovit vyšší nebo nižší limity pro mzdová vyjednávání nebo celkový „rozpočtový balíček“, v jehož rámci mohou strany sjednat doložky vyčíslicí dopady nebo stanovující standardy (např. omezení pracovní doby nebo jinou úpravu, měnící se zvýšení mezd podle úrovně odměňování, pevné určení harmonogramu pro provádění platových úprav) nebo které přiznají finančním orgánům právo účastnit se kolektivního vyjednávání vedle přímého zaměstnavatele, je v souladu s úmluvou za předpokladu, že ponechává významnou roli kolektivnímu vyjednávání. Je ale nezbytné, aby zaměstnanci a jejich organizace měli možnost účastnit se plně a smysluplně koncipování tohoto obecného rámce pro vyjednávání, což zahrnuje zejména, že musí mít přístup ke všem finančním, rozpočtovým a dalším údajům, které jim umožní vyhodnotit situaci na základě faktů.

To není případ právní úpravy, která z důvodů hospodářské situace země zavádí jednostranně např. zvláštní procentní nárůst a vylučuje jakoukoli možnost vyjednávání, zejména zakazuje použití nátlakových prostředků, které jsou předmětem uplatnění přísných sankcí. Výbor si je vědom, že kolektivní vyjednávání ve veřejném sektoru „vyžaduje ověření dostupných zdrojů různých veřejných orgánů nebo podniků, jejichž zdroje jsou závislé na státním rozpočtu, a že doba účinnosti kolektivních smluv ve veřejném sektoru se ne vždy shoduje s dobou účinnosti rozpočtových zákonů, tedy je si vědom situace, která by mohla vést k potížím“. Výbor proto bere plně v úvahu vážné finanční a rozpočtové potíže, kterým vlády čelí, zejména během období vleklé hospodářské stagnace. Ovšem konstatuje, že orgány veřejné moci by měly upřednostnit, pokud je to možné, kolektivní vyjednávání při určování podmínek zaměstnání státních zaměstnanců; kde to okolnosti vylučují, měla by být opatření tohoto typu časově omezena a chráněna životní úroveň zaměstnanců, kteří jsou nejvíce postiženi. Jinými slovy, měl by být hledán spravedlivý a rozumný kompromis mezi potřebou zachovat co nejdéle bude možné autonomii stran vyjednávání na straně jedné a opatřeními, která musí být přijata vládami k překonání rozpočtových potíží, na straně druhé.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 899; a např. 299. zprávu, Případ č. 1561, odst. 38; 300. zprávu, Případ č. 1806, odst. 122; 306. zprávu, Případ č. 1859, odst. 238; 307. zprávu, Případ č. 1873, odst. 98; 308. zprávu, Případ č. 1921, odst. 571; 318. zprávu, Případ č. 1999, odst. 168; 329. zprávu, Případ č. 2123, odst. 531; 330. zprávu, Případ č. 2166/2173/2180/2196, odst. 290; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 826; a 337. zprávu, Případ č. 2356, odst. 704.)

The Committee has endorsed the point of view expressed by the Committee of Experts in its 1994 General Survey:

While the principle of autonomy of the parties to collective bargaining is valid as regards public servants covered by Convention No. 151, the special characteristics of the public service described above require some flexibility in its application. Thus, in the view of the Committee, legislative provisions which allow Parliament or the competent budgetary authority to set upper and lower limits for wage negotiations or to establish an overall “budgetary package” within which the parties may negotiate monetary or standard-setting clauses (for example: reduction of working hours or other arrangements, varying wage increases according to levels of remuneration, fixing a timetable for readjustment provisions) or those which give the

financial authorities the right to participate in collective bargaining alongside the direct employer, are compatible with the Convention, provided they leave a significant role to collective bargaining. It is essential, however, that workers and their organizations be able to participate fully and meaningfully in designing this overall bargaining framework, which implies in particular that they must have access to all the financial, budgetary and other data enabling them to assess the situation on the basis of the facts.

This is not the case of legislative provisions which, on the grounds of the economic situation of a country, impose unilaterally, for example, a specific percentage increase and rule out any possibility of bargaining, in particular by prohibiting the exercise of means of pressure subject to the application of severe sanctions. The Committee is aware that collective bargaining in the public sector "calls for verification of the available resources in the various public bodies or undertakings, that such resources are dependent on state budgets and that the period of duration of collective agreements in the public sector does not always coincide with the duration of budgetary laws – a situation which can give rise to difficulties". The Committee therefore takes full account of the serious financial and budgetary difficulties facing governments, particularly during periods of prolonged and widespread economic stagnation. However, it considers that the authorities should give preference as far as possible to collective bargaining in determining the conditions of employment of public servants; where the circumstances rule this out, measures of this kind should be limited in time and protect the standard of living of the workers who are the most affected. In other words, a fair and reasonable compromise should be sought between the need to preserve as far as possible the autonomy of the parties to bargaining, on the one hand, and measures which must be taken by governments to overcome their budgetary difficulties, on the other.

1039. Je přijatelné, aby ve vyjednávacím procesu strana zaměstnavatele zastupující veřejnou správu usilovala o stanovisko ministerstva financí nebo hospodářského či finančního orgánu, které by ověřilo finanční dopady návrhů kolektivních smluv.

(Viz 306. zprávu, Příklad č. 1878, odst. 537; a 318. zprávu, Příklad č. 1993, odst. 590.)

It is acceptable that in the bargaining process the employer side representing the public administration seek the opinion of the Ministry of Finances or an economic and financial body that verifies the financial impact of draft collective agreements.

1040. V kontextu hospodářské stabilizace by měla být dána přednost kolektivnímu vyjednávání jako prostředku stanovení podmínek zaměstnání státních zaměstnanců před přijetím právní úpravy omezující mzdy ve veřejném sektoru.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 900; 331. zprávu, Příklad č. 2187, odst. 438; a 337. zprávu Příklad č. 2349, odst. 406.)

In context of economic stabilization, priority should be given to collective bargaining as a means of determining the employment conditions of public servants, rather than adopting legislation to restrain wages in the public sector.

1041. Výbor odsuzuje, že vláda, navzdory předchozím výzvám, aby se zdržela zásahů do procesu kolektivního vyjednávání, znovu nedostála závazku upřednostnit kolektivní vyjednávání jako prostředek vyjednávání změny podmínek zaměstnání státních zaměstnanců, a že zákonodárný orgán cítil povinnost přijmout zákon o zkráceném pracovním týdnu a o správě náhrad ve veřejném sektoru, zejména vzhledem ke skutečnosti, že tento zákon následoval okamžitě

po předchozím legislativním zásahu, který zmrazil mzdy ve veřejném sektoru na dobu jednoho roku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 901.)

The Committee deplored that, despite its previous calls to the government to refrain from intervening in the collective bargaining process, it once again failed to give priority to collective bargaining as a means of negotiating a change in the employment conditions of public servants, and that the legislative authority felt compelled to adopt the Public Sector Reduced Work-week and Compensation Management Act, particularly in view of the fact that this Act followed immediately the previous legislative intervention which had frozen public sector wages for one year.

1042. Přestože zásada autonomie stran v procesu kolektivního vyjednávání platí i pro státní zaměstnance a veřejné zaměstnance, na které se vztahuje úmluva č. 151, měla by vůči nim být uplatňována s určitou mírou pružnosti vyplývající ze zvláštního charakteru veřejné správy; současně by měly orgány veřejné moci v co největším rozsahu podporovat proces kolektivního vyjednávání jako mechanismus pro stanovení podmínek zaměstnání státních zaměstnanců.

(Viz 337. zprávu, Případ č. 2331, odst. 594, a Případ č. 2356, odst. 704.)

Even though the principle of the autonomy of the parties in the collective bargaining process remains valid with regard to public servants and public employees covered by Convention No. 151, this may be applied with a certain degree of flexibility given the particular characteristics of the public administration, while at the same time, the authorities should, to the greatest possible extent, promote the collective bargaining process as a mechanism for determining the conditions of employment of public servants.

1043. Systém, ve kterém veřejní zaměstnanci mohou pouze předkládat „náležitě sepsané požadavky“, zejména pokud jde o podmínky zaměstnání, o kterých nelze jednat, protože mohou být stanoveny pouze orgány veřejné moci, které mají výhradní pravomoc v této záležitosti, je neslučitelný s úmluvami č. 98, 151 a 154.

(Viz 337. zprávu, Případ č. 2331, odst. 594.)

A system in which public employees may only present “appropriate written representations” which are non-negotiable, in particular with regard to conditions of employment, which may only be determined by the authorities who have exclusive competence in this matter, is not in conformity with Conventions Nos. 98, 151 and 154.

(i) Ostatní formy zásahu orgánů veřejné moci

1044. V jednom případě, kdy bylo tvrzeno, že byl porušen článek 4 úmluvy č. 98, protože zdlouhavá vyjednávání uvázla na mrtvém bodě, vláda shledala oprávněnou stížnost odborů na nečinnost. Výbor zdůraznil, že takový argument, pokud by byl doveden do logického závěru, by znamenal, že téměř v každé zemi, kde by zaměstnanci nebyli dostatečně silně organizováni, aby získali minimální mzdu, a v níž by tento standard byl stanoven právními předpisy, by byl porušen článek 4 úmluvy č. 98. Takový argument by zřejmě byl neobhajitelný. Pokud by vláda ovšem prováděla systematickou politiku přiznávající ze zákona

to, co odbory nemohou získat vyjednáváním, situace by mohla vyžadovat přehodnocení.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 902.)

In one case it was alleged that Article 4 of Convention No. 98 had been infringed because, when lengthy negotiations had reached a deadlock, the Government gave effect to the claims of the union by an enactment. The Committee pointed out that such an argument would, if carried to its logical conclusion, mean that, in nearly every country where the workers were not sufficiently strongly organized to obtain a minimum wage, and that this standard was prescribed by law, Article 4 of Convention No. 98 would be infringed. Such an argument would clearly be untenable. If a government, however, adopted a systematic policy of granting by law what the unions could not obtain by negotiation, the situation might call for reappraisal.

1045. V případě, ve kterém obecné zvyšování mezd v soukromém sektoru bylo upraveno právními předpisy nad rámec zvýšení dohodnutých v kolektivních smlouvách, Výbor obrátil pozornost vlády ke skutečnosti, že harmonický rozvoj průmyslových vztahů by podpořilo, jestliže by veřejné orgány při řešení problémů týkajících se ztráty kupní síly zaměstnanců přijaly taková řešení, která by neměnila bez souhlasu obou stran to, co bylo dohodnuto organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 903.)

In a case in which general wage increases in the private sector were established by law, which were added to the increases agreed upon in collective agreements, the Committee drew to the Government's attention the fact that the harmonious development of industrial relations would be promoted if the public authorities, in tackling problems relating to the loss of the workers' purchasing power, were to adopt solutions which did not entail modifications of what had been agreed upon between workers' and employers' organizations without the consent of both parties.

Lhůty pro vyjednávání

1046. V jednom případě, kdy právní úprava obsahovala ustanovení, kterým bylo stanoveno časové omezení pro vyjednávání na dobu maximálně 105 dní, během kterých museli zaměstnavatelé odpovědět na návrhy zaměstnanců, a časové omezení v délce šesti měsíců (které mohly být prodlouženy jednou o dalších šest měsíců), během nichž musí být kolektivní smlouva uzavřena, Výbor vyjádřil názor, že by bylo žádoucí v zájmu povzbuzení a podpory rozvoje dobrovolného vyjednávání zkrátit tyto doby, zejména s ohledem na skutečnost, že zaměstnanci v dotyčné zemi nejsou schopni stávkovat.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 904.)

In one case where the legislation contained a provision whereby a time-limit of up to 105 days was fixed, within which employers had to reply to proposals by the workers, and a time-limit of six months fixed within which collective agreements had to be concluded (which could be prolonged once for a further six months), the Committee expressed the view that it would be desirable to reduce these periods in order to encourage and promote the development of voluntary negotiation, particularly in view of the fact that the workers in the country in question were unable to take strike action.

Období, na která se uzavírají kolektivní smlouvy

1047. Doba účinnosti kolektivní smlouvy je především záležitostí smluvních stran, ale pokud vláda uvažuje o řešení této záležitosti, měla by jakákoli úprava odpovídat tripartitní dohodě.

(Viz 320. zprávu, Případ č. 2047, odst. 361.)

The duration of collective agreements is primarily a matter for the parties involved, but if government action is being considered any legislation should reflect tripartite agreement.

1048. Výbor zastává názor, že změny odstraňující maximální délku doby účinnosti kolektivních smluv, a jejich dopady na lhůty pro posuzování reprezentativnosti, na kolektivní vyjednávání, změny příslušnosti a členství v odborové organizaci, nepředstavují porušení zásad svobody sdružování. Výbor si je ale vědom toho, že možnost uzavření kolektivních smluv na dlouhou dobu v sobě skrývá přinejmenším potenciálně nebezpečí, že odborová organizace s hraniční reprezentativností se může snažit upevnit si své postavení uzavřením kolektivní smlouvy na delší dobu ke škodě skutečných zájmů zaměstnanců.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 905; a 320. zprávu, Případ č. 2047, odst. 361.)

The Committee has considered that amendments removing the upper limit on the term of collective agreements, and their effect on the time periods for assessing representativity, collective bargaining, change of union allegiance and affiliation, do not constitute a violation of the principles of freedom of association. However, the Committee is aware that, at least potentially, the possibility of concluding collective agreements for a very long term entails a risk that a union with borderline representativity may be tempted to consolidate its position by accepting an agreement for a longer term to the detriment of the workers' genuine interests.

1049. Zákonné ustanovení, podle kterého by kolektivní smlouva měla být účinná dva roky, pokud stranami není dohodnuta jiná doba, nepředstavuje porušení práva kolektivně vyjednávat.

(Viz 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 956.)

A statutory provision providing that a collective agreement should be in force for two years when no other period has been agreed by the parties does not constitute a violation of the right to collective bargaining.

Rozšiřování kolektivních smluv

1050. V případě, kdy veřejné orgány nařídily rozšíření kolektivních smluv v situaci, kdy současné kolektivní smlouvy byly uzavřeny menšinovými organizacemi přes odpor organizace, která údajně zastupovala valnou většinu zaměstnanců v odvětví, je Výbor názoru, že vláda měla objektivně posoudit reprezentativnost dotyčných zaměstnaneckých sdružení, protože bez takového posouzení by mohla být kolektivní smlouva rozšířena na celé odvětví i proti názoru většinové organizace zastupující zaměstnance v kategorii, na kterou se rozšířená smlouva vztahuje, a tím by bylo omezeno právo této většinové organizace na svobodné kolektivní vyjednávání.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 906.)

In a case where the public authorities decreed the extension of collective agreements when current collective agreements had been concluded by minority organizations in the face of opposition by an organization which allegedly represented the large majority of workers in the sector, the Committee considered that the Government could have carried out an objective appraisal of representativity of the occupational associations in question since, in the absence of such appraisal, the extension of an agreement could be imposed on an entire sector of activity contrary to the views of the majority organization representing the workers in the category covered by the extended agreement, and thereby limiting the right of free collective bargaining of that majority organization.

1051. Jakékoli rozšíření kolektivních smluv by mělo proběhnout na základě tripartitní analýzy důsledků, které by mělo na odvětví, na které by bylo aplikováno.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 907.)

Any extension of collective agreements should take place subject to tripartite analysis of the consequences it would have on the sector to which it is applied.

1052. Pokud se kolektivní smlouva rozšíří na zaměstnance, kteří nejsou členy odborové organizace podniků pokrytých kolektivní smlouvou, tato situace v zásadě neodporuje zásadám svobody sdružování, pokud je tato odborová organizace podle právní úpravy nejrepresentativnější organizací, která vyjednává jménem všech zaměstnanců, a podniky nejsou tvořeny několika závody (situace, ve které by rozhodnutí týkající se rozšíření mělo být ponecháno na smluvních stranách).

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 908.)

When the extension of the agreement applies to non-member workers of enterprises covered by the collective agreement, this situation in principle does not contradict the principles of freedom of association, in so far as under the law it is the most representative organization that negotiates on behalf of all workers, and the enterprises are not composed of several establishments (a situation in which the decision respecting extension should be left to the parties).

1053. Rozšíření smlouvy na celé odvětví činnosti v rozporu s názory organizace zastupující většinu zaměstnanců v kategorii, na kterou se rozšířená smlouva vztahuje, může omezit právo takové většinové organizace na svobodné kolektivní vyjednávání. Tento systém umožňuje rozšířit smlouvy obsahující ustanovení, která by mohla mít za následek zhoršení podmínek zaměstnání dotčené kategorie zaměstnanců.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 909; a 307. zprávu, Případ č. 1725, odst. 29.)

The extension of an agreement to an entire sector of activity contrary to the views of the organization representing most of the workers in a category covered by the extended agreement is liable to limit the right of free collective bargaining of that majority organization. This system makes it possible to extend agreements containing provisions which might result in a worsening of the conditions of employment of the category of workers concerned.

Vztah mezi individuálními pracovními smlouvami a kolektivními smlouvami

1054. Jestliže podnik nabídne v průběhu kolektivního vyjednávání s odborovou organizací zaměstnancům, kteří nejsou členy odborů, v individuálních smlouvách lepší podmínky, existuje vážné nebezpečí, že by to mohlo oslabit vyjednávací schopnost odborové organizace a vyvolat diskriminační situace ve prospěch zaměstnanců, kteří nejsou odborově organizováni; navíc by to mohlo podnítit odborově organizované zaměstnance k vystoupení z odborů.

(Viz 306. zprávu, Příklad č. 1845, odst. 517.)

When in the course of collective bargaining with the trade union, the enterprise offers better working conditions to non-unionized workers under individual agreements, there is a serious risk that this might undermine the negotiating capacity of the trade union and give rise to discriminatory situations in favour of the non-unionized staff; furthermore, it might encourage unionized workers to withdraw from the union.

1055. Jestliže budou individuální smlouvy týkající se zvláštních otázek převažovat nad kolektivními smlouvami, pak takový systém nepovzbuzuje a nepodporuje plný rozvoj a užití metody dobrovolného vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi zaměstnanců, pokud jde o úpravu podmínek zaměstnání pomocí kolektivních smluv.

(Viz 330. zprávu, Příklad č. 2178, odst. 582.)

As individual agreements on specific subjects will prevail over collective agreements, the system does not encourage and promote the full development and utilization of machinery for voluntary negotiation between employers or employers' organizations and workers' organizations with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements.

1056. Vztah mezi individuálními pracovními smlouvami a kolektivními smlouvami a zejména možnost, že individuální pracovní smlouvy mohou mít za zvláštních podmínek přednost před určitými ujednáními v kolektivních smlouvách, je v různých zemích a v různých systémech kolektivního vyjednávání upraven různě. Základním úkolem Výboru je rozhodnout, zda skutková podstata případu je v souladu s úmluvami a se zásadami týkajícími se svobody sdružování. V případě, ve kterém, jak se zdá, byl vztah mezi individuálními smlouvami a kolektivními smlouvami dohodnut mezi zaměstnavatelem a odborovými organizacemi, Výbor konstatuje, že není zapotřebí další prošetřování.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 910.)

The relationship between individual employment contracts and collective agreements, and in particular the possibility that the former may override certain clauses in the latter under specific conditions, is dealt with differently in the various countries and under the various types of collective bargaining systems concerned. The basic task of the Committee is to decide whether the facts of the case are compatible with the Conventions and principles concerning freedom of association. In a case in which the relationship between individual contracts and the collective agreement seems to have been agreed between the employer and the trade union organizations, the Committee considered that the case did not call for further examination.

1057. V jednom případě shledal Výbor obtížným uvést stejný právní status individuálních a kolektivních smluv do souladu se zásadami MOP týkajícími se kolektivního vyjednávání, podle nichž by měl být povzbuzován a podporován co nejširší rozvoj a využití metody dobrovolného vyjednávání mezi zaměstnavateli nebo organizacemi zaměstnavatelů a organizacemi zaměstnanců tak, aby byly upraveny podmínky zaměstnání pomocí kolektivních smluv. V podstatě se zdá, že zákon spíše jen připouští kolektivní vyjednávání pomocí kolektivních smluv vedle jiných alternativ, než aby ho podporoval a povzbuzoval.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 91;1 a 329. zprávu, Případ č. 2172, odst. 354.)

In one case, the Committee found it difficult to reconcile the equal status given in the law to individual and collective contracts with the ILO principles on collective bargaining, according to which the full development and utilization of machinery for voluntary negotiation between employers or employers' organizations and workers' organizations should be encouraged and promoted, with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements. In effect, it seemed that the Act allowed collective bargaining by means of collective agreements, along with other alternatives, rather than promoting and encouraging it.

Pobídky pro zaměstnance, aby se vzdali práva kolektivně vyjednat

1058. Když Výbor prověřoval různé případy, ve kterých nebyly zaměstnancům, kteří se odmítli vzdát práva kolektivně vyjednat, zvyšovány mzdy, konstatoval, že to vyvolává značné problémy, pokud jde o slučitelnost se zásadami svobody sdružování, zejména pokud jde o článek 1, odstavec 2(b) úmluvy č. 98. Navíc, taková ustanovení lze jen stěží považovat za opatření „na povzbuzení a podporování co nejširšího rozvoje a využití metody dobrovolného vyjednávání... tak, aby byly upraveny podmínky zaměstnání pomocí kolektivních smluv“, jak je stanoveno v článku 4 úmluvy č. 98.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 913; 321. zprávu, Případ č. 2020, odst. 50; 330. zprávu, Případ č. 2186, odst. 382; a 333. zprávu, Případ č. 2281, odst. 637.)

When examining various cases in which workers who refused to give up the right to collective negotiation were denied a wage rise, the Committee considered that it raised significant problems of compatibility with the principles of freedom of association, in particular as regards Article 1, paragraph 2(b), of Convention No. 98. In addition, such a provision can hardly be said to constitute a measure to "encourage and promote the full development and utilization of machinery for voluntary negotiation ... with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements", as provided in Article 4 of Convention No. 98.

Uzavření podniku a aplikace kolektivní smlouvy

1059. Uzavření podniku by nemělo samo o sobě vést k zániku povinností vyplývajících z kolektivní smlouvy, zejména pokud jde o odstupné náležitosti v případě propuštění.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 914.)

The closing of an enterprise should not in itself result in the extinction of the obligations resulting from the collective agreement, in particular as regards compensation in the case of dismissal.

1060. V případě týkajícím se insolvenčního a konkurzního řízení Výbor konstatoval, že trvání na plném dodržení ustanovení kolektivní smlouvy by mohlo ohrozit nepřetržitý provoz podniku a zachování pracovních míst zaměstnanců.

(Viz 307. zprávu, Případ č. 1887, odst. 67.)

In a case related to insolvency and bankruptcy proceedings, the Committee considered that insisting on full compliance with the provisions of the collective agreement might threaten the continued operation of the enterprise and the maintenance of the workers' jobs.

Vztah mezi úmluvami MOP

1061. Úmluva č. 151, která měla být doplňkem k Úmluvě o právu organizovat se a kolektivně vyjednávat, 1949 (č. 98), stanovením některých ustanovení týkajících se zejména ochrany vůči protiodborové diskriminaci a určení podmínek zaměstnání ve veřejné službě jako celku, nijak neodporuje nebo neoslabuje základní právo sdružovací zaručené všem pracovníkům úmluvou č. 87.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 915.)

Convention No. 151, which was intended to complement the Right to Organize and Collective Bargaining Convention, 1949 (No. 98), by laying down certain provisions concerning, in particular, protection against anti-union discrimination and the determination of terms and conditions of employment for the public service as a whole, does not in any way contradict or dilute the basic right of association guaranteed to all workers by virtue of Convention No. 87.

1062. Výbor uznává, že zvláštní povaha funkcí státních zaměstnanců podílejících se na správě státu a zejména skutečnost, že jejich podmínky zaměstnání mohou být stanoveny jinak než svobodným procesem kolektivního vyjednávání, byla uznána úmluvou č. 98, a že úmluva č. 151, jejímž záměrem bylo vytvořit zvláštní úpravu pro tuto kategorii státních zaměstnanců, kteří byli vyňati z rozsahu úmluvy č. 98, uznává, že určité kategorie státních zaměstnanců (včetně těch na vysoce utajovaných místech) mohou být vyloučeny z obecných ustanovení zaručujících státním zaměstnancům ochranu vůči protiodborovým diskriminačním jednáním nebo z uplatnění metod účasti při stanovení jejich podmínek zaměstnání. Podle názoru Výboru ale vynětí určitých kategorií zaměstnanců v úmluvách č. 98 a 151 nemůže být vykládáno jako ovlivňující nebo minimalizující jakýmkoli způsobem základní právo organizovat se všech zaměstnanců zaručené úmluvou č. 87. Nic v úmluvě č. 98 ani v úmluvě č. 151 nenaznačuje záměr omezit rozsah uplatnění úmluvy č. 87. Naopak, jak podmínky těchto úmluv, tak přípravné práce vedoucí k přijetí úmluvy č. 98 ukazují opačný záměr.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 920.)

The Committee acknowledges that the special nature of the functions of public servants engaged in the administration of the State and, in particular, the fact that their terms and conditions of employment may be determined otherwise than by a free collective bargaining process, was recognized by Convention No. 98, and that Convention No. 151, which was intended to make

more specific provision for that category of public servants who were excluded from the scope of Convention No. 98, recognized that certain categories of public servants (including those in highly confidential positions) may be excluded from the more general provisions guaranteeing to public servants protection against acts of anti-union discrimination or ensuring the existence of methods of participation in the determination of their conditions of employment. In the opinion of the Committee, however, the exclusion of certain categories of workers in Conventions Nos. 98 and 151 cannot be interpreted as affecting or minimizing in any way the basic right to organize of all workers guaranteed by Convention No. 87. Nothing in either Convention No. 98 or Convention No. 151 indicates an intention to limit the scope of Convention No. 87. On the contrary, both the terms of these Conventions and the preparatory work leading to the adoption of Convention No. 98 show a contrary intention.

1063. Výbor upozorňuje na podmínky článku 6 úmluvy č. 98, který stanoví, že: „Tato úmluva se nezabývá postavením veřejných zaměstnanců pracujících ve státní správě a nebude moci být žádným způsobem vykládána tak, že by poškozovala jejich práva nebo jejich statut“. Na rozdíl od článku 5 úmluvy (zabývajícího se ozbrojenými silami a policií) článek 6 stanovením, že úmluva nemá být vykládána tak, že by jakýmkoli způsobem poškozovala práva nebo statut státních zaměstnanců, současně odstranil možný rozpor mezi úmluvou č. 98 a úmluvou č. 87 a výslovně zachoval práva státních zaměstnanců, včetně práv zaručených úmluvou č. 87. Argument, že důsledky ustanovení úmluvy č. 87 jsou omezené s ohledem na odkaz na článek 6 úmluvy č. 98, je v rozporu s podmínkami vyjádřenými v tomto článku. Stejně tak článek 1 odstavec 1 úmluvy č. 151 stanoví, že úmluva se vztahuje na všechny osoby zaměstnané veřejnými orgány, „pokud pro ně nebudou použitelná příznivější ustanovení v jiných mezinárodních úmluvách týkajících se práce“. Ze skutečnosti, že úmluva č. 98 ponechala práva přiznaná státním zaměstnancům úmluvou č. 87 nedotčená, vyplývá, že ani úmluva č. 151 je nepoškozuje.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 921.)

The Committee has drawn attention to the terms of Article 6 of Convention No. 98, which provide that: "This Convention does not deal with the position of public servants engaged in the administration of the State, nor shall it be construed as prejudicing their rights or status in any way". Unlike Article 5 of the Convention (dealing with the armed forces and the police), Article 6, in providing that the Convention shall not be construed as in any way prejudicing the rights or the status of public servants, at the same time removed the possible conflict between the Convention and Convention No. 87 and expressly preserved the rights of public servants, including those guaranteed in Convention No. 87. The argument that the effect of the provisions of Convention No. 87 is limited if reference is made to Article 6 of Convention No. 98 conflicts with the express terms of that Article. Likewise, Article 1, paragraph 1, of Convention No. 151 provides that the Convention applies to all persons employed by the public authorities "to the extent that more favourable provisions in other international labour Conventions are not applicable to them". If, therefore, Convention No. 98 left intact the rights granted to public servants by Convention No. 87, it follows that Convention No. 151 has not impaired them either.

1064. Článek 4 úmluvy č. 98 nabízí výrazně příznivější úpravu než článek 7 úmluvy č. 151 v odvětví činnosti, jakým je veřejné vzdělávání, kde lze použít obě úmluvy, neboť zahrnuje pojmy dobrovolného vyjednávání a nezávislosti

vyjednávacích stran. V takových případech s přihlédnutím k článku 1 úmluvy č. 151 by měl být článek 4 úmluvy č. 98 používán přednostně před článkem 7 úmluvy č. 151, který vyzývá veřejné orgány, aby podporovaly kolektivní vyjednávání jak prostřednictvím postupů, které taková vyjednávání umožňují, tak jinými metodami, které umožní státním zaměstnancům podílet se na stanovení jejich podmínek zaměstnání.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 922.)

Article 4 of Convention No. 98 offers more favourable provisions than Article 7 of Convention No. 151 in a branch of activity such as that of public education, where both Conventions are applicable, since it includes the concept of voluntary negotiation and the independence of the negotiating parties. In such cases, taking into account Article 1 of Convention No. 151, Article 4 of Convention No. 98 should be applicable in preference to Article 7 of Convention No. 151, which calls upon the public authorities to promote collective bargaining either by means of procedures that make such bargaining possible, or by such other methods as will allow public servants to participate in the determination of their terms and conditions of employment.

16. PROJEDNÁNÍ S ORGANIZACEMI ZAMĚSTNANCŮ A ZAMĚSTNAVATELŮ

Všeobecné zásady

(Viz též odst. 1090)

1065. Výbor zdůrazňuje význam pravidelných projednávání se zástupci zaměstnavatelů a zaměstnanců pro udržení sociální harmonie v zemi; taková projednání by měla zahrnovat celé odborové hnutí, bez ohledu na filozofické či politické přesvědčení jejich vedoucích představitelů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 26 a 924; a 331. zprávu, Případ č. 2090, odst. 165.)

The Committee has expressed the importance, for the preservation of a country's social harmony, of regular consultations with employers' and workers' representatives; such consultations should involve the whole trade union movement, irrespective of the philosophical or political beliefs of its leaders.

1066. Výbor zdůrazňuje, že zásada projednání a spolupráce mezi veřejnými orgány a organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců na odvětvové a národní úrovni je jednou ze zásad, které by měl být přikládán význam.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 925; 306. zprávu, Případ č. 1882, odst. 437; a 329. zprávu, Případ č. 2090, odst. 266.)

The Committee has emphasized that the principle of consultation and cooperation between public authorities and employers' and workers' organizations at the industrial and national levels is one to which importance should be attached.

1067. Výbor zdůrazňuje význam, který přikládá propagaci dialogu a projednání záležitostí společného zájmu veřejnými orgány a nejrepresentativnějšími zaměstnaneckými organizacemi příslušného odvětví.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 926; 299. zprávu, Případ č. 1808, odst. 380; 320. zprávu, Případ č. 2032, odst. 697; 330. zprávu, Případ č. 2229, odst. 953; 332. zprávu, Případ č. 2221, odst. 224; a 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 283.)

The Committee has emphasized the importance it attaches to the promotion of dialogue and consultations on matters of mutual interest between the public authorities and the most representative occupational organizations of the sector involved.

1068. Výbor považuje za užitečné odvolat se na Doporučení o konzultacích (průmyslová úroveň a národní úroveň), 1960 (č. 113), odstavec 1, podle kterého by měla být přijata opatření na podporu efektivního projednání a spolupráce mezi veřejnými orgány a organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců bez jakékoli diskriminace těchto organizací. V souladu s odstavcem 5 doporučení by mělo mít takové projednání za cíl zajistit, že veřejné orgány budou usilovat o názory, rady a pomoc těchto organizací, zejména při přípravě a implementaci právních norem a regulací ovlivňujících jejich zájmy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 928; 316. zprávu, Případ č. 1972, odst. 703; 325. zprávu, Případ č. 2110, odst. 263; a 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1254.)

The Committee has considered it useful to refer to the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960 (No. 113), Paragraph 1 of which provides that measures should be taken to promote effective consultation and cooperation between public authorities and employers' and workers' organizations without discrimination of any kind against these organizations. In accordance with Paragraph 5 of the Recommendation, such consultation should aim at ensuring that the public authorities seek the views, advice and assistance of these organizations, particularly in the preparation and implementation of laws and regulations affecting their interests.

1069. Jak bylo znovu potvrzeno Filadelfskou deklarací, válka s bídou vyžaduje, aby byla vedena s vytrvalým nasazením každého státu a s nepřetržitým a společným mezinárodním úsilím, v němž zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelů požívají stejný status jako zástupci vlády a spojují se s nimi ve svobodné diskusi a demokratickém rozhodování za účelem podpory obecného blahobytu.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1066.)

As reaffirmed by the Declaration of Philadelphia, the war against want requires to be carried on with unrelenting vigour within each nation, and by continuous and concerted international effort in which the representatives of workers and employers, enjoying equal status with those of governments, join with them in free discussion and democratic decision with a view to the promotion of the common welfare.

1070. Tripartitní konzultace by měly proběhnout dříve, než vláda postoupí návrh zákonodárnému sněmu nebo stanoví pracovní, sociální nebo hospodářskou politiku.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1066.)

Tripartite consultation should take place before the Government submits a draft to the Legislative Assembly or establishes a labour, social or economic policy.

1071. Je důležité, aby konzultace probíhaly v dobré víře, důvěře a vzájemném respektu a aby strany měly dostatečný čas vyjádřit své názory a plně je diskutovat v zájmu dosažení přijatelného kompromisu. Vláda musí také zajistit, že bude přikládat nezbytný význam dohodám dosaženým mezi organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů.

(Viz 328. zprávu, Případ č. 2167, odst. 296.)

It is important that consultations take place in good faith, confidence and mutual respect, and that the parties have sufficient time to express their views and discuss them in full with a view to reaching a suitable compromise. The Government must also ensure that it attaches the necessary importance to agreements reached between workers' and employers' organizations.

Projednání při přípravě právní úpravy a její aplikaci

1072. Výbor zdůrazňuje hodnotu projednávání právní úpravy, která se týká jejich zájmů, s organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců během její přípravy a aplikace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 929; 316. zprávu, Případ č. 1972, odst. 703; 327. zprávu, Případ č. 2145, odst. 308; 329. zprávu, Případ č. 2123, odst. 526; a 335. zprávu, Případ č. 2305, odst. 508.)

The Committee has emphasized the value of consulting organizations of employers and workers during the preparation and application of legislation which affects their interests.

1073. Výbor zaměřuje pozornost vlád na význam předchozích projednání s organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců před přijetím jakékoli právní úpravy v oblasti pracovního práva.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 930; 304. zprávu, Případ č. 1851, odst. 279; 306. zprávu, Případ č. 1884, odst. 685; 309. zprávu, Případ č. 1851/1922, odst. 248; 311. zprávu, a Případ č. 1969, odst. 149; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 651; 335. zprávu, Případ č. 2276, odst. 410; a 336. zprávu, Případ č. 2381, odst. 574.)

The Committee has drawn the attention of governments to the importance of prior consultation of employers' and workers' organizations before the adoption of any legislation in the field of labour law.

1074. Výbor zdůrazňuje význam, který by měl být přikládán co nejširšímu a otevřenému projednání jakýchkoli otázek nebo návrhů právní úpravy týkající se odborových práv.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 927; a např. 327. zprávu, Případ č. 2145, odst. 308, a Případ č. 2132, odst. 660; 330. zprávu, Případ č. 2144, odst. 717, a Případ č. 2229, odst. 938; 331. zprávu, Případ č. 2187, odst. 440; 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 721; 335. zprávu, Případ č. 305, odst. 508; 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 283; 337. zprávu, Případ č. 2244, odst. 1254; a 338. zprávu, Případ č. 2281, odst. 249.)

The Committee has emphasized the importance that should be attached to full and frank consultation taking place on any questions or proposed legislation affecting trade union rights.

1075. Je nezbytné, aby předložení návrhu právní úpravy ovlivňující kolektivní vyjednávání nebo podmínky zaměstnání předcházelo co nejširší a podrobné projednání s příslušnými organizacemi zaměstnanců a zaměstnavatelů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 931; 302. zprávu, Případ č. 1817, odst. 318; 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 149; 320. zprávu, Případ č. 2025, odst. 410; 326. zprávu, Případ č. 2095, odst. 193; 327. zprávu, Případ č. 2118, odst. 637; 329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 651; 330. zprávu, Případ č. 2180, odst. 302; 334. zprávu, Případ č. 2269, odst. 792; a 338. zprávu, Případ č. 2326, odst. 436.)

It is essential that the introduction of draft legislation affecting collective bargaining or conditions of employment should be preceded by full and detailed consultations with the appropriate organizations of workers and employers.

1076. Proces projednání právní úpravy a minimálních mezd pomáhá dát právním předpisům, programům a opatřením přijímaným a uplatňovaným veřejnými orgány přesvědčivější odůvodnění a pomáhá zajistit, že budou řádně dodržovány a úspěšně aplikovány. Vláda by měla co nejvíce usilovat o všeobecný konsensus, a organizace zaměstnavatelů a zaměstnanců by měly mít možnost sdílet odpovědnost za zajištění blahobytu a prosperity společnosti jako celku. To je obzvláště důležité vzhledem k narůstající složitosti problémů, kterým společnost čelí. Žádný veřejný orgán si nemůže klást nároky na to, aby znal všechny odpovědi, ani předpokládat, že jeho návrhy přirozeně dosáhnou všech jeho cílů.

(Viz 328. zprávu, Případ č. 2167, odst. 295; 330. zprávu, Případ č. 2067, odst. 175; 334. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1065; a 337. zprávu, Případ č. 2254, odst. 1592.)

The process of consultation on legislation and minimum wages helps to give laws, programmes and measures adopted or applied by public authorities a firmer justification and helps to ensure that they are well respected and successfully applied. The Government should seek general consensus as much as possible, given that employers' and workers' organizations should be able to share in the responsibility of securing the well-being and prosperity of the community as a whole. This is particularly important given the growing complexity of the problems faced by societies. No public authority can claim to have all the answers, nor assume that its proposals will naturally achieve all of their objectives.

1077. I když odmítnutí připustit nebo podpořit účast odborových organizací na přípravě nové právní úpravy či regulací ovlivňujících jejich zájmy nezbytně neznamená porušení odborových práv, zásada projednání a spolupráce mezi veřejnými orgány a organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců na úrovni odvětví a na národních úrovních je jednou ze zásad, kterým by měla být věnována pozornost. V této souvislosti Výbor upozorňuje na ustanovení Doporučení o konzultacích (průmyslová úroveň a národní úroveň), 1960 (č. 113).

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 933; a 328. zprávu, Případ č. 2167, odst. 296.)

While the refusal to permit or encourage the participation of trade union organizations in the preparation of new legislation or regulations affecting their interests does not necessarily constitute an infringement of trade union rights, the principle of consultation and cooperation between public authorities and employers' and workers' organizations at the industrial and national levels is one to which importance should be attached. In this connection, the Committee has drawn attention to the provisions of the Consultation (Industrial and National Levels) Recommendation, 1960 (No. 113).

Projednání a flexibilita zaměstnání

1078. Zmenšování veřejného sektoru ani větší pružnost v zaměstnávání (např. zevšeobecnění krátkodobých smluv) nepředstavují samy o sobě porušení svobody sdružování. Ovšem není pochyb o tom, že tyto změny mají závažné dopady v sociální a odborové oblasti, zejména s ohledem na zvýšenou nejistotu práce, ke které mohou zavdat příčinu. Rozsah a podoba opatření přijatých orgány veřejné moci by proto měly být projednány s organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 934; a 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 278.)

A contraction of the public sector and/or greater employment flexibility (for example, the generalization of short-term contracts) do not in themselves constitute violations of freedom of association. However, there is no doubt that these changes have significant consequences in the social and trade union spheres, particularly in view of the increased job insecurity to which they can give rise. Employers' and workers' organizations should therefore be consulted as to the scope and form of the measures adopted by the authorities.

Projednáání a proces restrukturalizace, racionalizace a snižování počtu zaměstnanců

1079. Výbor může prověřit obvinění týkající se hospodářských racionalizačních programů a restrukturalizačních procesů, ať již vedou k propouštění nadbytečných zaměstnanců nebo k převodu podniků či služeb z veřejného sektoru do soukromého sektoru, či nikoli, pouze pokud by mohly zavdat příčinu k diskriminačnímu jednání nebo zásahům vůči odborovým organizacím. V každém případě může Výbor jen litovat, že v procesu racionalizace a snižování stavu zaměstnanců vláda nejednala s odborovými organizacemi, ani se nepokusila s nimi dosáhnout dohody.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 935; a např. 299. zprávu, Případ č. 1808, odst. 374; 305. zprávu, Případ č. 1875, odst. 180; 314. zprávu, Případ č. 1962, odst. 91; 316. zprávu, Případ č. 1996, odst. 665; 321. zprávu, Případ č. 2052, odst. 250; 330. zprávu, Případ č. 2151, odst. 535; 333. zprávu, Případ č. 2272, odst. 539; 334. zprávu, Případ č. 2297, odst. 403; 336. zprávu, Případ č. 2324, odst. 280; a 338. zprávu, Případ č. 2384, odst. 753.)

The Committee can examine allegations concerning economic rationalization programmes and restructuring processes, whether or not they imply redundancies or the transfer of enterprises or services from the public to the private sector, only in so far as they might have given rise to acts of discrimination or interference against trade unions. In any case, the Committee can only regret that in the rationalization and staff-reduction process, the government did not consult or try to reach an agreement with the trade union organizations.

1080. Procesy racionalizace a snižování počtu zaměstnanců by měly zahrnovat projednání nebo pokusy dosáhnout dohody s odborovými organizacemi, místo upřednostňování jejich realizace dekretem či ministerským rozhodnutím.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 936; 331. zprávu, Případ č. 2169, odst. 637; a 337. zprávu, Případ č. 2356, odst. 702.)

Rationalization and staff reduction processes should involve consultations or attempts to reach agreement with the trade union organizations, instead of giving preference to proceeding by decree and ministerial decision.

1081. Výbor zdůrazňuje, že je důležité, aby vlády konzultovaly s odborovými organizacemi, a aby diskutovaly dopady restrukturalizačních programů na zaměstnanost a pracovní podmínky zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 937; 306. zprávu, Případ č. 1787, odst. 289; 314. zprávu, Případ č. 1962, odst. 91; 321. zprávu, Případ č. 2052, odst. 250; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 333, a Případ č. 2052, odst. 412; 329. zprávu, Případ č. 2154, odst. 813; 331. zprávu, Případ č. 2068, odst. 263; 332. zprávu, Případ č. 2187, odst. 728; 333. zprávu, Případ č. 2288, odst. 828; a 334. zprávu, Případ č. 2310, odst. 719.)

The Committee has emphasized that it is important that governments consult with trade union organizations to discuss the consequences of restructuring programmes on the employment and working conditions of employees.

1082. Výbor požaduje, aby v případech, kdy jsou uskutečňovány nové programy na snižování počtu zaměstnanců, proběhla jednání mezi příslušným podnikem a odborovými organizacemi.

(Viz 291. zprávu, Případ č. 1648/1650, odst. 472; a 304. zprávu, Případ č. 1796, odst. 458.)

The Committee requests that, in the cases where new staff reduction programmes are undertaken, negotiations take place between the enterprise concerned and the trade union organizations.

1083. Pokud jsou uskutečňovány programy dobrovolného odchodu do důchodu, měly by být projednány s odborovými organizacemi v daném odvětví.

(Viz 316. zprávu, Případ č. 1970, odst. 562.)

When voluntary retirement programmes are carried out, the trade union organizations in the sector should be consulted.

1084. Pokud jde o obvinění týkající se opatření přijatých v souvislosti s programy propouštění nadbytečných zaměstnanců s cílem přimět zaměstnance ve veřejném sektoru, aby se vzdali svých pracovních míst za finanční náhradu, Výbor litoval, že se v průběhu procesu snižování stavu zaměstnanců neuskutečnilo žádné projednání ani pokus dosáhnout dohody s odborovými organizacemi.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 939.)

With regard to the allegation concerning measures taken to induce workers in the public sector to give up their posts in the context of redundancy programmes in return for financial compensation, the Committee regretted that in the course of the staff reduction process there was no consultation and no attempt to come to an agreement with the trade union organizations.

1085. Přestože není v pravomoci Výboru vyjadřovat se k hospodářským opatřením, která může vláda přijmout v těžkých dobách, nebo k doporučením Mezinárodního měnového fondu, Výbor nicméně poukazuje na to, že rozhodnutí týkající se propouštění velkého počtu zaměstnanců by měla být široce diskutována s dotýcnými odborovými organizacemi za účelem plánování budoucího pracovního zapojení těchto zaměstnanců podle možností dané země.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 940.)

Although it is not within the Committee's competence to comment on economic measures which a government may take in difficult times or on the recommendations of the International Monetary Fund, the Committee nevertheless notes that decisions involving the dismissal of large numbers of workers should be discussed extensively with the trade union organizations concerned with a view to planning the occupational future of these workers in the light of the country's opportunities.

Projednání týkající se vyjednávacího procesu

1086. Výbor prohlašuje, stejně jako Výbor expertů, že pokud vláda usiluje o změny vyjednávacích struktur, ve kterých ve skutečnosti nebo nepřímo jedná jako zaměstnavatel, je zvláště důležité uplatňovat přiměřený proces projednání, v němž mohou být všechny cíle vnímané jako součást společného národního zájmu, diskutovány všemi stranami, kterých se to týká. Taková projednání by měla být vedena v dobré víře a oba partneri by měli mít všechny informace nezbytné k přijetí kvalifikovaného rozhodnutí.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 856 a 941; a např. 299. zprávu, Případ č. 1802, odst. 281; 300. zprávu, Případ č. 1806, odst. 126; 310. zprávu, Případ č. 1928, odst. 183; 311. zprávu, Případ č. 1951, odst. 228; 318. zprávu, Případ č. 1976, odst. 613; 325. zprávu, Případ č. 2110, odst. 263;

329. zprávu, Případ č. 2177/2183, odst. 651; 330. zprávu, Případ č. 2173, odst. 299; 333. zprávu, Případ č. 2277, odst. 272; a 338. zprávu, Případ č. 2403, odst. 598.)

The Committee has stated, in the same way as the Committee of Experts, that where a government seeks to alter bargaining structures in which it acts actually or indirectly as employer, it is particularly important to follow an adequate consultation process, whereby all objectives perceived as being in the overall national interest can be discussed by all parties concerned. Such consultations imply that they be undertaken in good faith and that both partners have all the information necessary to make an informed decision.

1087. S ohledem na možné dopady stanovení mezd vládou, která obešla proces kolektivního vyjednávání, na životní úroveň zaměstnanců a vládní mzdové politiky obecně, Výbor zdůrazňuje význam, který přikládá v této souvislosti účinné podpoře projednání a spolupráce mezi veřejnými orgány a organizacemi zaměstnanců v souladu se zásadami stanovenými v Doporučení č. 113, za účelem společného posouzení záležitostí společného zájmu s cílem dobrat se, v co nejširším rozsahu, k dohodě o řešeních.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 949.)

In view of the implications for the standard of living of the workers of the fixing of wages by the government, by-passing the collective bargaining process, and of the government's wage policy in general, the Committee has pointed out the importance it attaches to the effective promotion of consultation and cooperation between public authorities and workers' organizations in this respect, in accordance with the principles laid down in Recommendation No. 113, for the purpose of considering jointly matters of mutual concern with a view to arriving, to the fullest possible extent, at agreed solutions.

Projednání týkající se přerozdělení majetku zrušených odborových organizací

1088. V případech týkajících se přerozdělení aktiv zrušených odborových organizací, Výbor připomněl, že je na vládě a odborových organizacích, aby spolupracovaly při hledání uspořádání odpovídajícího zásadám svobody sdružování přijatelného pro dotčené strany tak, aby odborové organizace mohly vykonávat své činnosti zcela nezávisle a za rovných podmínek.

(Viz 309. zprávu, Případ č. 1938, odst. 181.)

In a case relating to the redistribution of the assets of trade unions which had been dissolved, the Committee recalled that it is for the Government and the trade unions to cooperate to seek an arrangement consistent with the principles of freedom of association and acceptable to the parties concerned so that the trade unions are able to carry out their activities in full independence and on an equal footing.

17. ÚČAST ORGANIZACÍ ZAMĚSTNANCŮ A ZAMĚSTNAVATELŮ V RŮZNÝCH ORGÁNECH A ŘÍZENÍCH

(Viz též odst. 516)

1089. Výbor konstatoval, že není povolán k vyjádření názoru na právo určité organizace, aby byla přizvána k účasti ve společných nebo vyjednávacích orgánech, ledaže by její vyloučení představovalo jasný případ diskriminace týkající se zásady svobody sdružování. To je záležitost, která by měla být rozhodnuta Výborem ve světle skutečností každého konkrétního případu.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 942; 299. zprávu, Případ č. 1753, odst. 69; 302. zprávu, Případ č. 1841, odst. 77; a 305. zprávu, Případ č. 1871, odst. 79.)

The Committee considered that it was not called upon to express an opinion as to the right of a particular organization to be invited to take part in joint or consultative bodies unless its exclusion constituted a clear case of discrimination affecting the principle of freedom of association. This is a matter to be determined by the Committee in the light of the facts of each given case.

1090. Jakákoli rozhodnutí týkající se účasti organizací zaměstnanců v tripartitním orgánu by měla být přijímána po důkladném projednání se všemi odborovými organizacemi, jejichž reprezentativnost je objektivně prokázána.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 943; 327. zprávu, Případ č. 2132, odst. 660; 328. zprávu, Případ č. 2139, odst. 444; 329. zprávu, Případ č. 2090, odst. 268; a 331. zprávu, Případ č. 2132, odst. 586.)

Any decisions concerning the participation of workers' organizations in a tripartite body should be taken in full consultation with all the trade unions whose representativity has been objectively proved.

1091. Skutečnost, že odborová organizace byla zbavena členství ve společných výborech, nutně neznamená porušení odborových práv této organizace. Ale aby nešlo o takové porušení práv, musí být splněny dvě podmínky: zaprvé, důvod, pro který je odborové organizaci zakázána účast ve společném výboru, musí spočívat v její nereprezentativnosti zjištěné na základě objektivních kritérií; zadruhé, že navzdory její neúčasti jí musí zůstat ostatní práva, která požívá, a činnosti, které může podnikat v ostatních oblastech, umožnit efektivně prosazovat a obhajovat zájmy svých členů ve smyslu článku 10 úmluvy č. 87.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 842 a 946; 305. zprávu, Případ č. 1857, odst. 447; 328. zprávu, Případ č. 2139, odst. 443; a 335. zprávu, Případ č. 2317, odst. 1083.)

The fact that a trade union organization is debarred from membership of joint committees does not necessarily imply infringement of the trade union rights of that organization. But for there to be no infringement, two conditions must be met: first, that the reason for which a union is debarred from participation in a joint committee must lie in its non-representative character, determined by objective criteria; second, that in spite of such non-participation, the other rights which it enjoys and the activities it can undertake in other fields must enable it effectively to further and defend the interests of its members within the meaning of Article 10 of Convention No. 87.

1092. Jestliže mají okolnosti takovou povahu, že brání organizaci považované za nejrepresentativnější organizaci zaměstnanců nebo zaměstnavatelů v zemi v účasti ve společných a tripartitních meziprofesionálních orgánech hospodářských odvětví nebo oborů, jejichž je zástupcem, Výbor by zastával názor, že byly porušeny zásady svobody sdružování.

(Viz 302. zprávu, Případ č. 1841, odst. 77.)

If the circumstances are such that an organization considered to be the most representative of workers or of employers in a country were prevented from taking part in joint and tripartite inter-occupational bodies for the economic sectors or branches of which it is representative, the Committee would consider that the principles of freedom of association had been infringed.

1093. Při zřizování společných výborů zabývajících se záležitostmi týkajícími se zájmů zaměstnanců by vlády měly učinit vhodná opatření k zastoupení různých částí odborového hnutí, které mají podstatný zájem o předmět jednání.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 944; 328. zprávu, Případ č. 2139, odst. 444; a 330. zprávu, Případ č. 2090, odst. 230.)

When setting up joint committees dealing with matters affecting the interests of workers, governments should make appropriate provision for the representation of different sections of the trade union movement having a substantial interest in the questions at issue.

1094. Výbor souhlasí, že za jistých podmínek není v rozporu se zásadami svobody sdružování, že minoritní organizace nemusí mít podle právní úpravy právo na zastoupení v poradních orgánech.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 945.)

The Committee has accepted that, under certain conditions, it is not contrary to the principles of freedom of association that a minority organization may not under the law be entitled to be represented on consultative bodies.

1095. Při zjišťování, zda je organizace reprezentativní pro účely členství v rozhodčích tribunálech, je důležité, aby stát nezasahoval jinak, než, že by formálně uznal faktický stav, a je nezbytné, aby jakékoli rozhodnutí bylo založeno na objektivních kritériích stanovených předem nezávislým orgánem.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 947.)

In determining whether an organization is representative for the purpose of participation in the membership of arbitration tribunals, it is important that the State should not intervene other than to give formal recognition to situations of fact, and it is indispensable that any decision should be based on objective criteria laid down in advance by an independent body.

1096. Zřízení tripartitní skupiny k přezkoumání otázky mezd a protiinflačních opatření, která by měla být přijata v souladu s ustanovením Doporučení č. 113, které stanoví, že by mělo být podporováno projednání a spolupráce mezi veřejnými orgány a organizacemi zaměstnavatelů a zaměstnanců s obecným cílem dosáhnout jejich vzájemného porozumění a dobré vztahy mezi nimi v zájmu rozvoje ekonomiky jako celku nebo jejich jednotlivých odvětví, zlepšování podmínek pro práci a zvyšování životních standardů. Orgány veřejné moci by zejména měly usilovat přiměřeným způsobem o názory, rady a pomoc

organizací zaměstnavatelů a zaměstnanců, pokud jde o takové záležitosti, jako je příprava a implementace zákonů a ostatních předpisů týkajících se jejich zájmů.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 948.)

The establishment of a tripartite group to examine the question of wages and the anti-inflationary measures that should be taken is in accordance with the provision in Recommendation No. 113 which provides that consultation and cooperation should be promoted between public authorities and employers' and workers' organizations with the general objective of achieving mutual understanding and good relations between them with a view to developing the economy as a whole or individual branches thereof, improving conditions of work and raising standards of living. In particular, the authorities should seek the views, advice and assistance of employers' and workers' organizations in an appropriate manner in respect of such matters as the preparation and implementation of laws and regulations affecting their interests.

1097. I když zásady svobody sdružování nevyžadují, aby existovalo absolutně proporcionální zastoupení (což by se mohlo ukázat nemožné a ve skutečnosti není ani vhodné z důvodu nebezpečí přílišné reprezentační fragmentace), orgány veřejné moci by měly přinejmenším brát ohled na uznání plurality odborových organizací, uznat volbu zaměstnanců a v praxi předvést, že vyvíjejí spravedlivé a přiměřené úsilí, aby zacházely se všemi reprezentativními organizacemi zaměstnanců na základě rovných podmínek.

(Viz 328. zprávu, Případ č. 2139, odst. 444.)

While the principles of freedom of association do not require that there be an absolute proportional representation (which might prove impossible, and indeed is not advisable due to the risks of excessive representational fragmentation), the authorities should at the very least make some allowance to recognize the plurality of trade unions, reflect the choice of workers and demonstrate in practice that fair and reasonable efforts are made to treat all representative workers' organizations on an equal footing.

18. MATERIÁLNÍ MOŽNOSTI PRO ZÁSTUPCE ZAMĚSTNANCŮ

Všeobecné zásady

1098. Úmluva č. 135 vyzývá ratifikující členské státy, aby zabezpečily takové vhodné materiální možnosti zástupcům zaměstnanců v podniku, které jim umožní rychle a účinně vykonávat jejich funkce a takovým způsobem, který nebude na překážku výkonnému chodu příslušného podniku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 950; 308. zprávu, Případ č. 1897, odst. 474; a 337. zprávu, Případ č. 2395, odst. 1197.)

Convention No. 135 calls on ratifying member States to supply such facilities in the undertaking as may be appropriate in order to enable workers' representatives to carry out their functions promptly and efficiently, and in such a manner as not to impair the efficient operation of the undertaking concerned.

1099. Úmluva o zástupcích pracovníků, 1971 (č. 135) a úmluva o kolektivním vyjednávání, 1981 (č. 154), obsahují výslovná ustanovení zaručující, že pokud jsou ve stejném podniku jak zástupci odborů, tak zvolení zástupci, musí být přijata vhodná opatření, aby bylo zajištěno, že zvolených zástupců v podniku nebude užito k oslabení postavení zúčastněných odborových organizací.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 951; a 331. zprávu, Případ č. 2243, odst. 618.)

The Workers' Representatives Convention, 1971 (No. 135), and the Collective Bargaining Convention, 1981 (No. 154), contain explicit provisions guaranteeing that, where there exist in the same undertaking both trade union representatives and elected representatives, appropriate measures are to be taken to ensure that the existence of elected representatives in an enterprise is not used to undermine the position of the trade unions concerned.

Výběr členských příspěvků

1100. Výbor upozorňuje na Doporučení o zástupcích pracovníků, 1971 (č. 143), týkající se ochrany a materiálních možností poskytnutých zástupcům zaměstnanců v podniku, podle kterého by mělo být v případě neexistence jiných úprav výběru odborových členských příspěvků dovoleno zástupcům zaměstnanců k tomu oprávněným odborovou organizací vybírat členské příspěvky pravidelně v prostorách podniku.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 436 a 953.)

The Committee has drawn attention to the Workers' Representatives Recommendation, 1971 (No. 143), concerning protection and facilities to be afforded to workers' representatives in the undertaking, which provides that, in the absence of other arrangements for the collection of trade union dues, workers' representatives authorized to do so by the trade union should be permitted to collect such dues regularly on the premises of the undertaking.

Přístup k vedení

1101. V případě odmítnutí vedením podniku navázat komunikaci se zástupci odborové organizace Výbor zdůraznil, že odstavec 13 Doporučení o zástupcích pracovníků (č. 143) uvádí, že zástupcům zaměstnanců by měl být umožněn bez zbytečných odkladů přístup k vedení podniku a k zástupcům vedení oprávněným přijímat rozhodnutí, který může být nezbytný pro řádný výkon jejich funkcí.

(Viz 304. zprávu, Případ č. 1852, odst. 493.)

In a case of the refusal by the management of an enterprise to establish communications with the representatives of the trade union, the Committee pointed out that Paragraph 13 of the Workers' Representatives Recommendation (No. 143) provides that workers' representatives should be granted without undue delay access to the management of the undertaking and to management representatives empowered to take decisions, as may be necessary for the proper exercise of their functions.

Přístup na pracoviště

1102. Výbor obrací pozornost vlád k zásadě, že zástupci zaměstnanců by měli požívat takových materiálních možností, které mohou být nezbytné pro řádný výkon jejich funkcí, včetně přístupu na pracoviště.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 957; 304. zprávu, Případ č. 1852, odst. 493; 333. zprávu, Případ č. 2255, odst. 131; a 334. zpráva, Případ č. 2316, odst. 505.)

The Committee has drawn the attention of governments to the principle that workers' representatives should enjoy such facilities as may be necessary for the proper exercise of their functions, including access to workplaces.

1103. Vlády by měly zaručit přístup odborových zástupců na pracoviště s náležitým respektem k vlastnickým právům a řízení, aby mohly odborové organizace komunikovat se zaměstnanci za účelem seznámit je s potenciálními výhodami odborového sdružování.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 954; 309. zprávu, Případ č. 1852, odst. 338; 327. zprávu, Případ č. 1948/1955, odst. 358; 330. zprávu, Případ č. 2208, odst. 604; 332. zprávu, Případ č. 2046, odst. 446; 333. zprávu, Případ č. 2255, odst. 131; 334. zprávu, Případ č. 2316, odst. 505; 335. zprávu, Případ č. 2317, odst. 1087; a 336. zprávu, Případ č. 2316, odst. 58, a Případ č. 2255, odst. 112.)

Governments should guarantee the access of trade union representatives to workplaces, with due respect for the rights of property and management, so that trade unions can communicate with workers in order to apprise them of the potential advantages of unionization.

1104. Zástupcům zaměstnanců by měl být poskytnut přístup na všechna pracoviště v podniku, pokud je takový přístup nezbytný v zájmu umožnění výkonu jejich funkce zástupců zaměstnanců.

(Viz 318. zprávu, Případ č. 2012, odst. 426.)

Workers' representatives should be granted access to all workplaces in the undertaking where such access is necessary to enable them to carry out their representation function.

1105. Odborovým zástupcům, kteří nejsou zaměstnání v podniku, ale jejichž odborová organizace má členy zaměstnané v podniku, by měl být umožněn přístup do podniku. Poskytnutí takových možností by nemělo poškodit výkonný chod příslušného podniku.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2316, odst. 505.)

Trade union representatives who are not employed in the undertaking but whose trade union has members employed therein should be granted access to the undertaking. The granting of such facilities should not impair the efficient operation of the undertaking concerned.

1106. Aby mělo právo organizovat se smysl, měly by požívat příslušné organizace zaměstnanců v zájmu prosazování a obhajování zájmů svých členů takových možností, které mohou být nezbytné pro řádný výkon jejich funkcí zástupců zaměstnanců, včetně přístupu na pracoviště členů odborové organizace.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 220.)

For the right to organize to be meaningful, the relevant workers' organizations should be able to further and defend the interests of their members, by enjoying such facilities as may be necessary for the proper exercise of their functions as workers' representatives, including access to the workplace of trade union members.

1107. Odepření přístupu odborovým předákům do prostor podniků z důvodu předložení stížností, které mohou vyústit ve spor, představuje vážné porušení práva organizací vykonávat své činnosti svobodně, které zahrnuje přednesení stížností i jinou odborovou organizací než tou, která uzavřela platnou kolektivní smlouvu.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 955.)

The denial of access by trade union leaders to the premises of enterprises on the grounds that a list of dispute grievances had been presented constitutes a serious violation of the right of organizations to carry out their activities freely, which includes the presentation of grievances even by a trade union other than that which concluded the collective agreement in force.

1108. Měla by být přijata nezbytná opatření, aby bylo zajištěno, že odborovým organizacím a jejich funkcionářům bude přiznán volný přístup k pracovníkům na farmách, domácím pracovníkům a zaměstnancům v důlním průmyslu za účelem výkonu obvyklých odborových činností i v prostorách zaměstnavatele.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 956.)

The necessary measures should be taken to ensure that access is granted freely to farm-workers, domestic workers and workers in the mining industry by trade unions and their officials for the purpose of carrying out normal union activities although on the premises of employers.

1109. Přístup na pracoviště by samozřejmě neměl být využíván na úkor účinného výkonu správy nebo činnosti příslušných veřejných institucí. Proto by měly dotčené organizace zaměstnanců a zaměstnavatel usilovat o dosažení dohody umožňující zajistit organizacím zaměstnanců přístup na pracoviště během pracovní doby a mimo ni bez narušení účinného výkonu správy nebo činnosti příslušných veřejných institucí.

(Viz 334. zprávu, Případ č. 2222, odst. 220.)

Access to the workplace should not of course be exercised to the detriment of the efficient functioning of the administration or public institutions concerned. Therefore, the workers' organizations concerned and the employer should strive to reach agreements so that access to workplaces, during and outside working hours, should be granted to workers' organizations without impairing the efficient functioning of the administration or the public institution concerned.

Volno poskytované zástupcům zaměstnanců

1110. Při prověřování obvinění týkajícího se odepření poskytnutí volna za účelem účasti na odborových shromážděních Výbor zopakoval, že ačkoli by mělo být přihlédnuto k charakteristickým rysům vnitrostátního systému průmyslových vztahů a přiznání takových možností by nemělo být na překážku výkonnému chodu příslušného podniku, odstavec 10, pododstavec 1 Doporučení o zástupcích pracovníků, 1971 (č. 143) uvádí, že zástupcům zaměstnanců v podniku by mělo být poskytnuto nezbytné volno z práce k výkonu jejich funkce zástupců zaměstnanců bez ztráty mzdy nebo sociálních a zaměstnanec-kých benefitů. Pododstavec 2 odstavce 10 také blíže vymezuje, že i když lze po zástupcích zaměstnanců požadovat, aby dostali souhlas vedení před tím, než budou čerpat volno, takový souhlas by neměl být bezdůvodně odepřen.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 952; 311. zprávu, Případ č. 1934, odst. 130, a Případ č. 1944, odst. 542; 318. zprávu, Případ č. 2009, odst. 296; 325. zprávu, Případ č. 2068, odst. 312; 330. zprávu, Případ č. 2192, odst. 1075; a 336. zprávu, Případ č. 2046, odst. 322.)

When examining an allegation concerning the denial of time off to participate in trade union meetings, the Committee recalled that, while account should be taken of the characteristics of the industrial relations system of the country, and while the granting of such facilities should not impair the efficient operation of the undertaking concerned, Paragraph 10, subparagraph 1, of the Workers' Representatives Recommendation, 1971 (No. 143), provides that workers' representatives in the undertaking should be afforded the necessary time off from work, without loss of pay or social and fringe benefits, for carrying out their representation functions. Subparagraph 2 of Paragraph 10 also specifies that, while workers' representatives may be required to obtain permission from the management before taking time off, such permission should not be unreasonably withheld.

1111. Poskytování materiálních možností zástupcům veřejných zaměstnanců včetně přiznání pracovního volna přispívá k zajištění „výkonného chodu příslušné správy nebo služby“. V důsledku toho mohou příslušné orgány odpovědné za „výkonný chod“ jimi poskytovaných služeb kontrolovat nepřítomnost na pracovišti v průběhu pracovní doby na základě žádostí o poskytnutí pracovního volna k výkonu odborové funkce orgánů.

(Viz 335. zprávu, Případ č. 2306, odst. 353.)

The affording of facilities to representatives of public employees, including the granting of time off, has as its corollary ensuring the "efficient operation of the administration or service concerned". This corollary means that there can be checks on requests for time off for absences during hours of work by the competent authorities solely responsible for the "efficient operation" of their services.

Materiální možnosti na plantážích

1112. Výbor uznává, že plantáže jsou soukromým majetkem, na kterém zaměstnanci nejen pracují, ale i žijí. Odboroví funkcionáři proto mohou vykonávat obvyklé odborové činnosti mezi zaměstnanci jen, pokud mají přístup na plantáže. Proto je zvláště důležité, aby byl bez průtahů povolován přístup odborových funkcionářů na plantáže za účelem výkonu zákonných odborových činností za podmínky, že nebude zasahovat do výkonu práce v průběhu pracovní doby a že budou přijata náležitá preventivní opatření na ochranu majetku. V této souvislosti Výbor také upozorňuje na usnesení přijaté Výborem pro plantáže na jeho prvním zasedání v roce 1950, podle kterého by měli zaměstnavatelé odstranit existující překážky ve způsobu organizace svobodných, nezávislých a demokraticky kontrolovaných odborových organizací zaměstnanců na plantážích a měli by takovým odborovým organizacím zajistit materiální možnosti pro provádění jejich obvyklých činností, zahrnující poskytnutí kanceláře zdarma, svobodu pořádat shromáždění a svobodu vstupu na plantáž.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 958.)

The Committee has recognized that plantations are private property on which the workers not only work but also live. It is therefore only by having access to plantations that trade union officials can carry out normal trade union activities among the workers. For this reason, it is of special importance that the entry of trade union officials into plantations for the purpose of carrying out lawful trade union activities should be readily permitted, provided that there is no interference with the carrying on of the work during working hours and subject to any appropriate precautions being taken for the protection of the property. In this connection, the Committee has also drawn attention to the resolution adopted by the Plantations Committee at its First Session in 1950, which provides that employers should remove existing hindrances, if any, in the way of the organization of free, independent and democratically controlled trade unions by plantation workers and they should provide such unions with facilities for the conduct of their normal activities, including free office accommodation, freedom to hold meetings and freedom of entry.

19. ROZPORY V RÁMCI ODBOROVÉHO HNUTÍ

(Viz též odst. 431)

1113. Záležitost, která nezahrnuje spor mezi vládou a odborovými organizacemi, nýbrž střet v rámci odborového hnutí samotného, je výhradní odpovědností stran samotných.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 962.)

A matter involving no dispute between the government and the trade unions, but which involves a conflict within the trade union movement itself, is the sole responsibility of the parties themselves.

1114. Výbor není oprávněn vydávat doporučení ohledně vnitřních neshod v rámci odborové organizace, pokud do nich vláda nezasahuje způsobem, který by mohl ovlivnit výkon odborových práv a obvyklé fungování organizace.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 963; 321. zprávu, Případ č. 2070, odst. 372; 325. zprávu, Případ č. 1888, odst. 397; a 338. zprávu, Případ č. 2382, odst. 527.)

The Committee is not competent to make recommendations on internal dissensions within a trade union organization, so long as the government does not intervene in a manner which might affect the exercise of trade union rights and the normal functioning of an organization.

1115. I když Výbor nemá oprávnění prověřovat podstatu sporů týkajících se různých tendencí odborového hnutí, může stížnost vůči jiné organizaci, je-li zformulovaná dostatečně precizně, aby mohl Výbor prověřit její podstatu, zpochybnit vládu dotyčné země, např., jestliže vláda neprávem podporuje jednání organizace, vůči níž stížnost směřuje, nebo jestliže jsou tato jednání takové povahy, že jim je vláda povinna předcházet s ohledem na skutečnost, že ratifikovala mezinárodní úmluvu týkající se práce.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 964; a 332. zprávu, Případ č. 2090, odst. 346.)

While the Committee has no competence to examine the merits of disputes within the various tendencies of a trade union movement, a complaint against another organization, if couched in sufficiently precise terms to be capable of examination on its merits, may bring the government of the country concerned into question – for example, if the acts of the organization complained against are wrongfully supported by the government or are of a nature which the government is under a duty to prevent by virtue of its having ratified an international labour Convention.

1116. V případech vnitřních neshod v rámci odborové organizace Výbor zdůrazňuje, že soudní rozhodnutí by umožnilo vyjasnit situaci z právního pohledu za účelem vyřešení otázky vedení a zastupování dotyčné organizace.

(Viz Sborník z roku 1996, odst. 965; 307. zprávu, Případ č. 1918, odst. 249; 308. zprávu, Případ č. 1915, odst. 271; 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 144; 328. zprávu, Případ č. 2124, odst. 458; 336. zprávu, Případ č. 2153, odst. 165; a 338. zprávu, Případ č. 2382, odst. 527.)

In cases of internal dissensions within a trade union organization, the Committee has pointed out that judicial intervention would permit a clarification of the situation from the legal point of view for the purpose of settling the question of the leadership and representation of the organization concerned.

1117. V případě vnitřních neshod v rámci jedné a téže odborové federace je na základě článku 3 úmluvy č. 87 jedinou povinností vlády zdržet se jakéhokoli zásahu, který by omezoval právo organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů vypracovávat své stanovy a pravidla, volit své zástupce zcela svobodně, organizovat svoji správu a činnost a formulovat své programy a zdržet se jakéhokoli zásahu, který by zabraňoval zákonnému výkonu tohoto práva.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 966; a 335. zprávu, Případ č. 2345, odst. 207.)

In the case of internal dissent within one and the same trade union federation, by virtue of Article 3 of Convention No. 87, the only obligation of the government is to refrain from any interference which would restrict the right of the workers' and employers' organizations to draw up their constitutions and rules, to elect their representatives in full freedom, to organize their administration and activities and to formulate their programmes, and to refrain from any interference which would impede the lawful exercise of that right.

1118. Článek 2 úmluvy č. 98 je zamýšlen, aby chránil organizace zaměstnanců vůči organizacím zaměstnavatelů a jejich zástupcům či členům a nikoli vůči ostatním organizacím zaměstnanců nebo jejich zástupcům či členům. Mezi odborové soupeření nespadá do působnosti úmluvy.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 967.)

Article 2 of Convention No. 98 is designed to protect workers' organizations against employers' organizations or their agents or members and not against other workers' organizations or the agents or members thereof. Interunion rivalry is outside the scope of the Convention.

1119. Pokud jde o existenci dvou výkonných výborů v rámci odborové organizace, z nichž jeden je údajně ovládán zaměstnavatelem, Výbor zopakoval potřebu stanovit v zájmu zajištění efektivní aplikace článku 2 úmluvy č. 98 výslovně právní úpravou nápravná opatření a postihy za protiodborová diskriminační jednání a za zásahy zaměstnavatelů do organizací zaměstnanců.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 765 a 968.)

With regard to the existence of two executive committees within the trade union, one of which is allegedly manipulated by the employer, the Committee recalled the need to lay down explicitly in legislation remedies and penalties for acts of anti-union discrimination and acts of interference by employers in workers' organizations in order to ensure the effective application of Article 2 of Convention No. 98.

1120. V případech vnitřních neshod Výbor vyzývá vládu, aby po projednání s dotyčnými organizacemi vytrvala ve svém úsilí uvést do praxe co nejdříve nestranné procedury umožňující dotčeným zaměstnancům svobodně si zvolit své zástupce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 969; a 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 145.)

In cases of internal dissent, the Committee has invited the government to persevere with its efforts, in consultation with the organizations concerned, to put in place as soon as possible impartial procedures to enable the workers concerned freely to choose their representatives.

1121. Jestliže se dva výkonné výbory prohlašují za legitimní, měl by tento spor řešit soudní orgán nebo nezávislý rozhodce a nikoli správní orgán.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 970; a 335. zprávu, Případ č. 2345, odst. 207.)

When two executive committees each proclaim themselves to be the legitimate one, the dispute should be settled by the judicial authority or an independent arbitrator, and not by the administrative authority.

1122. Dojde-li v odborové organizaci k vnitřním sporům, měly by být řešeny dotčenými osobami (např. hlasováním), prostřednictvím nezávislého prostředníka jmenovaného se souhlasem dotyčných stran nebo soudními orgány.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 971; 311. zprávu, Případ č. 1969, odst. 144; a 331. zprávu, Případ č. 2217, odst. 202.)

When internal disputes arise in a trade union organization they should be resolved by the persons concerned (for example, by a vote), by appointing an independent mediator with the agreement of the parties concerned, or by intervention of the judicial authorities.

1123. Neshody uvnitř odborové organizace nespádají do pravomoci Výboru a měly by být řešeny stranami samotnými nebo obrácením se na soudní orgán nebo na nezávislého rozhodce.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 972; a 333. zprávu, Případ č. 2068, odst. 485.)

Conflicts within a trade union lie outside the competence of the Committee and should be resolved by the parties themselves or by recourse to the judicial authority or an independent arbitrator.

1124. V případech vnitřních neshod Výbor zdůrazňuje, že soudní rozhodnutí by umožnilo vyjasnit situaci z právního pohledu za účelem vyřešení otázek vedení a zastupování dotčené odborové federace. Jiným možným prostředkem řešení by bylo jmenování nezávislého rozhodce, na kterém by se dotčené strany dohodly, hledání společného řešení existujících problémů, a pokud by to bylo nezbytné, uspořádání nových voleb. V každém případě by vláda měla uznat ustanovené vedoucí představitele jako legitimní zástupce organizace.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 973; a 300. zprávu, Případ č. 1821, odst. 153.)

In cases of internal conflict, the Committee has pointed out that judicial intervention would permit a clarification of the situation from the legal point of view for the purpose of settling questions concerning the management and representation of the trade union federation concerned. Another possible means of settlement would be to appoint an independent arbitrator to be agreed on by the parties concerned, to seek a joint solution to existing problems and, if necessary, to hold new elections. In either case, the government should recognize the leaders designated as the legitimate representatives of the organization.

1125. Násilí vycházející z vnitřní odborové soupeření může představovat pokus bránit svobodnému výkonu odborových práv. Pokud by se jednalo o tento případ a taková jednání by byla dostatečně závažná, byl by zřejmě žádoucí k zajištění odpovídající ochrany odborových práv zásah orgánů veřejné moci, zejména policie. Otázka zasahování do odborových práv vládou by vyvstala jen do té míry, že pokud jde o údajné násilí, mohla vláda jednat nezákonně.

(Viz *Sborník* z roku 1996, odst. 974.)

Violence resulting from inter-union rivalry might constitute an attempt to impede the free exercise of trade union rights. If this were the case and if the acts in question were sufficiently serious, it appears that the intervention of the authorities, in particular the police, would be

called for in order to provide adequate protection of those rights. The question of infringement of trade union rights by the government would only arise to the extent that it may have acted improperly with regard to the alleged violence.

Zvláštní procedury Mezinárodní organizace práce pro přezkoumání stížností na údajné porušení svobody sdružování

Níže uvedený nástin současné procedury pro přezkoumávání stížností na údajné zásahy do odborových práv je založen na ustanoveních přijatých po vzájemné dohodě Správní radou Mezinárodního úřadu práce a Hospodářskou a sociální radou Organizace spojených národů v lednu a únoru 1950, a také na rozhodnutích přijatých Správní radou na jejím 117. zasedání (v listopadu 1951), 123. zasedání (v listopadu 1953), 132. zasedání (v červnu 1956), 140. zasedání (v listopadu 1958), 144. zasedání (v březnu 1960), 175. zasedání (v květnu 1969), 184. zasedání (v listopadu 1971), 202. zasedání (v březnu 1977), 209. zasedání (v květnu – červnu 1979) a 283. zasedání (v březnu 2002) s ohledem na vnitřní postup pro předběžné přezkoumání stížností, a konečně na určitých rozhodnutích přijatých samotným Výborem pro svobodu sdružování.¹

¹ Většina procedurálních pravidel, na které se tato Příloha odvolává, je obsažena pod názvem "procedurální záležitosti" v následujících dokumentech: První zprávě Výboru, odst. 6 až 32, v Šesté zprávě Mezinárodní organizace práce Organizaci spojených národů (Ženeva, MOP, 1952), V. Příloze; 6. zprávě v Sedmé zprávě Mezinárodní organizace práce Organizaci spojených národů (Ženeva, MOP, 1953), V. Příloze, odst. 14 až 21; 9. zprávě v Osmé zprávě Mezinárodní organizace práce Organizaci spojených národů (Ženeva, MOP, 1954), II. Příloze, odst. 2 až 40; 29. a 43. zprávě v Úředním věstníku („Official Bulletin“), Vydání č. XLIII, 1960, č. 3; 111. zprávě tamtéž, Vydání č. LII, 1969 č. 4, odst. 7 až 20; 127. zprávě tamtéž, Vydání č. LV, 1972, Dodatku, odst. 9 až 28; 164. zprávě tamtéž, Vydání č. LX, 1977, č. 2, odst. 19 až 28; 193. zprávě tamtéž, Vydání č. LXII, 1979, č. 1 a 327. zprávě tamtéž, Vydání č. LXXXV, 2002, odst. 17 až 26.

Souvislosti

1. V lednu 1950 Správní rada v návaznosti na jednání s Hospodářskou a sociální radou Organizace spojených národů ustavila Vyšetřovací a smírčí komisi pro svobodu sdružování složenou z nezávislých osob a formulovala pravomoci Výboru a obecné směry jeho procedury. Rozhodla také předat Hospodářské a sociální radě určité návrhy s cílem vytvořit proceduru, která umožní, že služby Výboru budou k dispozici Organizaci spojených národů.

2. Hospodářská a sociální rada (*dále také „Rada“*) na svém 10. zasedání 17. února 1950 vzala rozhodnutí Správní rady na vědomí a přijala rezoluci, ve které formálně schválila toto rozhodnutí a konstatovala, že je v souladu se záměrem rezoluce Rady z 2. srpna 1949 a že se pravděpodobně osvědčí jako nejefektivnější způsob ochrany odborových práv. Rozhodla přijmout jménem Organizace spojených národů služby MOP a Vyšetřovací a smírčí komise pro svobodu sdružování a stanovila proceduru, která byla doplněna v roce 1953.

Stížnosti obdržené Organizací spojených národů

3. Všechna obvinění týkající se porušování odborových práv obdržená Organizací spojených národů od vlád nebo odborových či zaměstnavatelských organizací vůči členským státům MOP budou postupována Hospodářskou a sociální radou Správní radě

Mezinárodního úřadu práce, která zvaží otázku jejich postoupení Vyšetřovací a smírčí komisi.

4. Obdobná obvinění obdržena Organizací spojených národů týkající se jakéhokoli členského státu Organizace spojených národů, který není členem MOP, budou předávána Výboru prostřednictvím Správní rady MOP poté, kdy generální tajemník Organizace spojených národů, zastupující Hospodářskou a sociální radu, obdrží souhlas vlády, které se to týká, a jestliže Hospodářská a sociální rada považuje tato obvinění za vhodná k předání. Pokud takový souhlas vlády není k dispozici, Hospodářská a sociální rada vezme do úvahy situaci vyvolanou takovým odmítnutím s úmyslem přijmout náležité náhradní řešení vědomě počítající s ochranou práv vztahujících se ke svobodě sdružování, kterých se případ dotýká. Jestliže má Správní rada před sebou obvinění týkající se porušení odborových práv, která jsou vznesena proti členu Organizace spojených národů, který není členem MOP, předloží takové obvinění nejdříve Hospodářské a sociální radě.

Orgány odpovědné za prověření stížností

5. V souladu s rozhodnutím původně přijatým Správní radou byly stížnosti vůči členským státům MOP předávány nejdříve úředníkům Správní rady k předběžnému přezkoumání. V návaznosti na diskuse na svém 116. a 117. zasedání Správní rada rozhodla ustavit Výbor pro svobodu sdružování, aby prováděl tato předběžná přezkoumání.

6. V současnosti proto existují tři orgány, které jsou oprávněné projednávat stížnosti na údajná porušení odborových práv, která jsou podávána MOP, Výbor pro svobodu sdružování zřízený Správní radou, Správní rada sama a Vyšetřovací a smírčí komise pro svobodu sdružování.

Složení a činnost Výboru pro svobodu sdružování

7. Tento orgán je orgánem Správní rady a odráží vlastní tripartitní charakter MOP. Od svého ustavení v roce 1951 se skládá z devíti řádných členů zastupujících ve stejném poměru vládní, zaměstnavatelskou a zaměstnaneckou skupinu Správní rady; každý člen se účastní osobně. Devět náhradních členů, rovněž jmenovaných Správní radou, bylo původně přizvááno k účasti na zasedáních k udržení původního složení pouze tehdy, když řádný člen nebyl z jakéhokoli důvodu přítomen jednání.

8. Současná praxe schválená Výborem v únoru 1958 a zpřesněná v březnu 2002 dává náhradníkům právo účastnit se práce Výboru, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou přítomni všichni řádní členové. Nabývají proto statutu zastupujících členů a musí dodržovat stejná pravidla jako řádní členové.

9. Při posledním prověřování procedury v březnu 2002 Výbor vyjádřil přání, aby s ohledem na pravidlo, že všichni členové jsou jmenováni jako jednotlivci, nominace vládních členů byla provedena jako osobní, aby byla zajištěna relativní trvalost vládního zastoupení.

10. Žádný zástupce nebo občan státu, proti němuž je vznesena stížnost, nebo osoba, která má oficiální postavení v národní organizaci zaměstnavatelů nebo zaměstnanců, která stížnost učinila, se nemůže účastnit debat Výboru, ani být přítomen během slyšení

týkajícího se uvedené stížnosti. Obdobně jim nejsou poskytovány dokumenty týkající se případu.

11. Výbor vždy usiluje o dosažení jednomyslných rozhodnutí.

Mandát a odpovědnost Výboru

12. MOP byla na základě své Ústavy ustavena zejména proto, aby zlepšovala pracovní podmínky a podporovala svobodu sdružování v různých zemích. Proto záležitosti, které Organizace v této souvislosti řešila, už dávno nespádají do výlučné působnosti států a kroky přijaté Organizací za tímto účelem nemohou být považovány za zasahování do vnitřních záležitostí, neboť to spadá do pravomocí, které MOP získala od svých členů za účelem dosažení jí stanovených cílů.²

² Viz Svoboda sdružování: Sborník rozhodnutí a zásad Výboru pro svobodu sdružování Správní rady MOP, Páté (přepřacované) vydání, 2006, odst. 2.

13. Úlohou Mezinárodní organizace práce, pokud jde o svobodu sdružování a ochranu jednotlivce, je přispět k efektivitě všeobecných zásad svobody sdružování jako jedné ze základních záruk míru a sociální spravedlnosti. Její úlohou je zajistit a podporovat sdružovací právo zaměstnanců a zaměstnavatelů.³ Nevznáší obvinění vlád, ani je neodsuzuje. Při naplňování svého úkolu dává Výbor v rámci procedury, kterou za mnoho let rozvinul, maximální pozor, aby se zdržel řešení záležitostí, které nespádají do jeho zvláštní pravomoci.

³ Viz Sborník z roku 2006, odst. 1.

14. Mandát Výboru spočívá v určování, zda je jakákoli určitá právní úprava nebo praxe v souladu se zásadami svobody sdružování a kolektivního vyjednávání stanovenými v příslušných Úmluvách.⁴

⁴ Viz 287. zprávu, Příklad č. 1627, odst. 32.

15. Do rámce mandátu Výboru spadá prověření, zda a v jakém rozsahu je předložen uspokojivý důkaz na podporu obvinění; toto posouzení jde k samotné podstatě případu a nemůže podpořit nepřijatelný závěr.⁵

⁵ Viz *Sborník* z roku 2006, odst. 10.

16. Za účelem vyhnout se možnosti nedorozumění nebo nesprávného výkladu Výbor považoval za nutné vyjasnit, že jeho úkol je omezený na prověření obvinění, která jsou mu předložena. Jeho úlohou není formulovat obecné závěry týkající se odborové situace v konkrétních zemích na základě vágních obecných prohlášení, ale prostě jen posoudit konkrétní obvinění.

17. Obvyklou praxí Výboru není činit rozdíl mezi obviněními vznesenými proti vládám a obviněními vznesenými proti osobám obviněným z porušování svobody sdružování, ale posoudit, zda či nikoli v každém konkrétním případě vláda zajistila na svém území svobodný výkon odborových práv.

18. Výbor (po předběžném prošetření a při vzetí v úvahu jakýchkoli připomínek učiněných vládami, kterých se to týká, pokud byly obdrženy v rozumné době) podává zprávu Správní radě, že případ nevyžaduje další prověřování, jestliže shledá např., že údajné skutky, pokud jsou prokázány, by nepředstavovaly porušení výkonu odborových práv nebo že učiněná obvinění jsou ryze politického charakteru, že je nežádoucí záležitost dále sledovat nebo že učiněná obvinění jsou příliš neurčitá, aby dovolila posoudit

případ, pokud jde o jeho význam, nebo že stěžovatel nenabídl dostatečné důkazy, aby odůvodnil doporučení záležitosti Vyšetřovací a smírčí komisi.

19. Výbor může doporučit Správní radě, aby vlády, kterých se to týká, věnovaly pozornost anomáliím, které zaznamenal, a vyzvat je, aby přijaly náležitá opatření k nápravě situace.

Pravomoc Výboru prověřovat stížnosti

20. Výbor konstatuje, že není v jeho pravomoci dospět k rozhodnutí o porušení Úmluv MOP o pracovních podmínkách, protože taková obvinění se netýkají svobody sdružování.

21. Výbor připomíná, že otázky týkající se právní úpravy sociálního zabezpečení nespádají do jeho pravomoci.

22. Vyvolané pochybnosti týkající se vlastnictví a držby půdy na základě zvláštní vnitrostátní právní úpravy nemají nic do činění s problémy týkajícími se výkonu odborových práv.

23. Do kompetence Výboru nespádá vydávání stanovisek k typu nebo k charakteristickým rysům systému průmyslových vztahů v jakékoli konkrétní zemi, včetně povahy jeho právní regulace.⁶

⁶ Viz 287. zprávu, Případ č. 1627, odst. 32.

24. Výbor bere vždy v úvahu vnitrostátní podmínky, jako např. historický vývoj pracovních vztahů a sociální a hospodářské souvislosti, ale zásady svobody sdružování se uplatňují na jednotlivé státy jednotně a důsledně.⁷

⁷ Viz Sborník z roku 2006, odst. 10.

25. Pokud se vláda, které se to týká, domnívá, že vyvolané pochybnosti jsou čistě politického rázu, Výbor rozhodl, že, i když obvinění mohou mít politický původ nebo vykazovat určité politické aspekty, měly by být prověřeny, pokud jde o jejich podstatu, jestliže vyvolávají pochybnosti přímo se týkající výkonu odborových práv.

26. Otázka, zda se problémy nadnesené ve stížnosti týkají trestního práva nebo výkonu odborových práv, nemůže být rozhodnuta jednostranně vládou, proti které byla vznesena stížnost. Je na Výboru, aby o záležitosti rozhodl po přezkoumání všech dostupných informací.⁸

⁸ Viz 268. zprávu, Případ č. 1500, odst. 693.

27. Když musí řešit konkrétní a detailní obvinění vztahující se k návrhu právní úpravy, Výbor zastává názor, že skutečnost, že takové obvinění se týká textu, který nemá sílu právní normy, by mu sama o sobě neměla bránit, aby vyjádřil svůj názor na podstatu učiněného obvinění. Považuje za žádoucí, aby v takových případech vláda a stěžovatel byli obeznámeni se stanoviskem Výboru k návrhu zákona před tím, než bude schválen, protože vláda, na jejíž iniciativě tato záležitost závisí, může navrhnout jeho příslušnou úpravu.

28. Kde vnitrostátní právní úprava umožňuje odvolat se k soudu nebo nezávislému tribunálu a tato řízení nebyla využita ve věcech, kterých se stížnost týká, Výbor tuto skutečnost při prověřování stížnosti vezme na vědomí.

29. Pokud je případ prověřován nezávislými vnitrostátními jurisdikcemi, jejichž řízení nabízejí náležitě záruky, a Výbor konstatuje, že rozhodnutí, která budou přijata, by měla poskytnout dodatečné informace, pozastaví své prověřování případu na přiměřenou dobu, aby vyčkal rozhodnutí za předpokladu, že prodloužení, k němuž tím dojde, nepůsobí nebezpečí nadržování straně, jejíž práva jsou údajně porušena.

30. Přestože využití vnitřních právních procedur, ať už je jejich výstup jakýkoli, je nepochybně faktorem, který by měl být vzat v úvahu, Výbor vždy konstatuje, že z pohledu jeho odpovědnosti nemá pravomoc přezkoumávat obvinění podmíněná vyčerpáním vnitrostátních postupů.

Připustnost stížností

31. Stížnosti vznesené k Mezinárodní organizaci práce, ať již přímo nebo prostřednictvím Organizace spojených národů, musí pocházet buď od organizací zaměstnanců nebo zaměstnavatelů nebo od vlád. Obvinění jsou přípustná, jen pokud jsou podána národní organizací přímo zainteresovanou ve věci, mezinárodní organizací zaměstnavatelů nebo zaměstnanců, která má u MOP poradní statut, nebo ostatními mezinárodními organizacemi zaměstnanců nebo zaměstnavatelů, pokud se obvinění vztahují k záležitostem přímo ovlivňujícím jejich členské organizace. Takové stížnosti mohou být předneseny, ať již země, které se to týká, Úmluvy o svobodě sdružování ratifikovala, či nikoli.

32. Výbor má plnou svobodu, aby rozhodl o tom, zda organizace může být považována za organizaci zaměstnavatelů nebo zaměstnanců ve smyslu Ústavy MOP, a nepovažuje sebe samého za vázaného jakoukoli národní definicí tohoto termínu.

33. Výbor nepovažuje žádnou stížnost za nepřijatelnou pouze proto, že dotčená vláda rozpustila nebo navrhla rozpustit organizaci, jejímž jménem byla stížnost podána, nebo proto, že osoba nebo osoby podávající stížnost, našli útočiště v zahraničí.

34. Skutečnost, že odborová organizace neuložila své interní předpisy, jak může být požadováno vnitrostátními právními předpisy, není dostačující k tomu, aby její stížnost byla považována za nepřipustnou, protože zásady svobody sdružování přesně stanoví, že zaměstnanci mají mít možnost ustavovat organizace podle své vlastní volby bez předchozího schválení.

35. Skutečnost, že organizace není úředně uznána, neospravedlňuje odmítnutí obvinění, když je ze stížností zřejmé, že tato organizace existuje alespoň de facto.

36. V případech, ve kterých je Výbor vyzván k přezkoumání stížností předložených organizací, ohledně níž nejsou k dispozici žádné konkrétní informace, je generální tajemník oprávněn při jakémkoli prošetřování připustnosti stížnosti požadovat po organizaci, aby dodala informace o velikosti její členské základny, stanovách, členství v národních nebo mezinárodních organizacích a obecně jakékoli další informace, s tím, že povedou k lepšímu pochopení konkrétní povahy stěžující si organizace.

37. Výbor bude reagovat na stížnosti přednesené osobami, které kvůli strachu z odvet vyžadují, aby jejich jména nebo původ stížností nebyly prozrazeny, pouze pokud generální tajemník po prověření dotčené stížnosti informuje Výbor, že obsahuje obvinění takového stupně závažnosti, jaký dříve nebyl Výborem prověřován. Výbor

potom může rozhodnout, zda, popřípadě jaké kroky by měly být u takových stížností přijímány.

Opakované stížnosti

38. V případě, ve kterém se stížnost týká naprosto stejných porušení, ke kterým již Výbor vydal rozhodnutí, generální tajemník smí v první instanci předložit stížnost Výboru, který rozhodne, zda je vhodné záležitost projednat.

39. Výbor zastává názor, že by mohl opětovně otevřít případ, který již přezkoumal, pokud jde o jeho podstatu, a v němž předal konečná doporučení Správní radě, jen jestliže jsou uvedeny a jemu oznámeny nové důkazy. Obdobně Výbor nepřezkoumává opětovně obvinění, ke kterým již vydal stanovisko: např., když se stížnost odvolává na právo, které již prověřil, a jako taková neobsahuje žádné nové prvky.⁹

⁹ Viz 297. zprávu odst. 13.

Forma stížnosti

40. Stížnosti musí být předneseny písemně, musí být řádně podepsané zástupcem orgánu oprávněným je předložit a musí být doloženy tak, jak je to jen možné, důkazy o konkrétních porušeních odborových práv.

41. Když Výbor obdrží, ať již přímo či prostřednictvím Organizace spojených národů, pouhé kopie sdělení zaslaných organizacemi třetím stranám, taková sdělení nepředstavují formální stížnosti a nevyžadují jednání z jeho strany.

42. Stížnosti vycházející od shromáždění nebo schůzí, které nejsou stálými orgány nebo dokonce ani orgány uspořádanými jako skutečné subjekty a se kterými je nemožné si dopisovat, ať již proto, že existují pouze dočasně, nebo proto, že stížnosti neobsahují žádnou adresu stěžovatelů, jsou nepřijatelné.

Pravidla týkající se vztahů se stěžovateli

43. Stížnosti, které se nevztahují ke konkrétním porušením odborových práv, jsou předloženy generálním tajemníkem Výboru pro svobodu sdružování ke stanovisku, a Výbor rozhodne, zda by v nich měly být podniknuty nějaké kroky, či nikoli. V případech tohoto druhu generální tajemník nemusí čekat, až se Výbor sejde, ale smí se spojit se stěžující si organizací přímo, aby ji informoval, že mandát Výboru dovoluje řešit pouze otázky týkající se svobody sdružování, a požádal ji, aby v této souvislosti upřesnila konkrétní body, které si přeje, aby Výbor prošetřil.

44. Generální tajemník při obdržení nové stížnosti týkající se konkrétních případů omezení svobody sdružování, ať již přímo od stěžující si organizace nebo prostřednictvím Organizace spojených národů, informuje stěžovatele, že jakékoli informace, které si přeji doplnit pro prokázání pravdivosti stížnosti, by mu měly být sděleny ve lhůtě jednoho měsíce. V případě, že uvedené informace jsou zaslány MOP po uplynutí období jednoho měsíce poskytnutého procedurami, bude na Výboru, aby určil, zda tato informace představuje nový důkaz, který by stěžovatel nebyl schopen uvést v rámci stanovené lhůty; v případě, že Výbor konstatuje, že tomu tak není, dotčená informace je považována za nepřijatelnou. Na druhé straně, jestliže stěžovatel nevybaví stížnost nezbytnými informacemi k prokázání opodstatněnosti stížnosti (kde se nejeví dostatečně

prokázanou) ve lhůtě jednoho měsíce ode dne potvrzení přijetí stížnosti ze strany generálního tajemníka, je na Výboru, aby rozhodl, zda je ve věci vhodný nějaký další krok.

45. V případech, ve kterých je obdrženo značný počet kopií identické stížnosti od jednotlivých organizací, není po generálním tajemníkovi vyžadováno, aby požádal každého jednotlivého stěžovatele o dodání dalších informací; je obvykle dostačující, aby generální tajemník odeslal žádost ústřední organizaci v zemi, k níž seskupení předkládající kopie identické stížnosti náleží nebo, kde je to podle okolností případu neproveditelné, autorům první obdržené kopie, tím se rozumí, že to nebrání tomu, aby generální tajemník komunikoval s více než jedním z uvedených seskupení, jestliže se to jeví být opodstatněné zvláštními okolnostmi konkrétního případu. Generální tajemník předá vládě, které se to týká, první obdrženou kopii, ale bude také vládu informovat o jménech ostatních stěžovatelů, kteří zaslali kopie identických stížností.

46. Když byla stížnost oznámena vládě, které se týká, a ta k ní předložila své podmínky, a jestliže vyjádření obsažená ve stížnosti a vládní připomínky se vzájemně pouze negují, ale neobsahují žádné relevantní důkazy, čímž znemožňují, aby Výbor dosáhl informovaného názoru, je Výbor oprávněn vyžadovat po stěžovateli další písemné informace, pokud jde o pochybnosti týkající se podmínek stížnosti vyžadující další vysvětlení. V takových případech se rozumí, že na jedné straně by vláda, které se to týká, jako obviněná strana, měla příležitost odpovědět, až bude na řadě, na jakýkoli dodatečný komentář, který mohou stěžovatelé učinit, a na druhé straně, že tato metoda by nebyla používána automaticky ve všech případech, ale jen v případech, kdy by takový požadavek směrem ke stěžovatelům mohl napomoci při zjišťování skutečností.

47. Za dvou podmínek uvedených v předchozím odstavci Výbor smí navíc informovat stěžovatele v příslušných případech o podstatě vládních připomínek a vyzvat je, aby k nim předložili své komentáře v rámci stanovené doby. Navíc generální tajemník si smí ověřovat, zda ve světle připomínek zaslaných vládou, které se to týká, jsou nezbytné další informace nebo komentáře stěžovatelů k záležitostem týkajícím se stížnosti a, jestliže ano, smí oslovovat stěžovatele přímo jménem Výboru a bez čekání na jeho další zasedání požadovat informace nebo komentáře k vládním připomínkám do určitého data, přičemž respektuje právo vlády odpovědět, jak je zdůrazněno v předchozím odstavci.

48. Aby byl stěžovatel průběžně informován o hlavních fázích procedury, je informován po každém zasedání Výboru, že stížnost byla Výboru projednána, a jestliže Výbor nedospěl k závěru, který by se objevil v jeho zprávě, že přezkoumání případu bylo odročeno z důvodu nepřítomnosti nebo chybějící odpovědi vlády nebo proto, že Výbor požádal vládu o určité dodatečné informace.

Lhůta pro vyřízení stížnosti

49. Protože procedura pro vyřizování stížností neobsahuje žádná formální pravidla pevně stanovující jakoukoli konkrétní lhůtu pro vyřízení stížnosti, může být obtížné – pokud ne zcela nemožné – aby vláda odpověděla zevrubně na obvinění týkající se záležitostí, k nimž došlo již před velmi dlouhou dobou.

Zpětvzetí stížnosti

50. Pokud Výbor obdrží žádost o zpětvzetí stížnosti, vždy konstatuje, že žádost vyžádaná organizací, která podává stížnost o stažení této stížnosti, představuje prvek, k němuž by se mělo přihlédnout, ale není sám o sobě pro Výbor dostačující k tomu, aby se přestal automaticky sám případem zabývat. V takových případech Výbor rozhodne, že je výlučně jeho pravomocí zcela svobodě posoudit předložené důvody zpětvzetí stížnosti a usilovat o zjištění, zda se jeví dostatečně přesvědčivými pro vyvození závěru, že zpětvzetí je činěno zcela nezávisle. V této souvislosti Výbor upozorňuje, že mohou nastat případy, ve kterých zpětvzetí stížnosti organizací, která ji předložila, bylo výsledkem nikoli skutečnosti, že se stala bezpředmětnou, ale důsledkem tlaku vlády na stěžovatele, kteří byli ohroženi pronásledováním za situace, kdy by nesouhlasili s tímto zpětvzetím.

Pravidla pro vztahy s vládami, vůči kterým směřuje stížnost

51. Členstvím v Mezinárodní organizaci práce je každý členský stát zavázán dodržovat určitý počet zásad, včetně zásad svobody sdružování, které se staly zvykovými pravidly nad Úmluvami.¹⁰

¹⁰ Zpráva Vyšetřovací a smírčí komise pro svobodu sdružování týkající se situace v Chile, 1975, odst. 466.

52. Jestliže původní stížnost nebo jakékoli další obdržené informace v reakci na přijetí stížnosti je dostatečně prokázána, stížnost a jakékoli další informace jsou co nejrychleji sděleny generálním tajemníkem vládě, které se stížnost týká; současně je vláda požádána, aby generálnímu tajemníku zaslala do termínu předem pevně stanoveného se zřetelem na datum dalšího zasedání Výboru, jakékoli připomínky, které by chtěla učinit. Při sdělování obvinění, generální tajemník upozorní vlády na důležitost, kterou Správní rada přikládá zaslání vládních odpovědí ve stanoveném termínu, aby Výbor mohl prověřit případy co nejdříve poté, kdy nastaly události, ke kterým se obvinění vztahují. Jestliže má generální tajemník jakékoli pochybnosti při rozhodování, zda konkrétní stížnost může být považována za dostatečně prokázanou, aby ospravedlnil při jejím oznámení příslušné vládě, svou žádost o její připomínky, může jednat v této záležitosti s Výborem, než přijme rozhodnutí o dalším postupu.

53. V případech, ve kterých se obvinění týkají konkrétních podniků nebo v jiných obdobných případech, dopis, kterým je o obviněních informována vláda, ji žádá, aby získala názory všech organizací a institucí, kterých se to týká, tak, aby mohla Výboru poskytnout odpověď, která bude co nejúplnější. Ovšem užití tohoto pravidla procedury by nemělo vést v praxi k průtahům v podobě uchylování se k naléhavým výzvám adresovaným vládám, ani při prověřování případů.

54. Jsou činěny rozdíly mezi naléhavými případy, které jsou řešeny prioritně, a méně naléhavými případy. Se záležitostmi týkajícími se lidského života nebo osobní svobody, nebo nových či měnících se podmínek ovlivňujících svobodu jednání odborového hnutí jako celku, s případy pramenícími z pokračující krizové situace a s případy zahrnujícími rozpuštění organizace je zacházeno jako s naléhavými případy. Prioritu v zacházení mají také případy, o nichž již byla podána zpráva Správní radě.

55. Ve všech případech, kdy první odpověď dotčené vlády je příliš obecné povahy, Výbor požádá generálního tajemníka, kdykoli to bude považovat za vhodné, aby od vlády získal všechny nezbytné doplňující informace.

56. Generální tajemník je však dále oprávněn zjišťovat bez posuzování podstaty případu, zda připomínky vlády k předmětné záležitosti stížnosti nebo vládní odpovědi na žádosti o další informace jsou dostatečné, aby Výboru umožnily prověřit stížnost a, jestliže ne, je oprávněn přímo oslovit vládu, které se to týká, jménem Výboru a bez čekání na jeho příští zasedání, aby ji informoval, že by bylo žádoucí, kdyby mohla dodat podrobnější informace k bodům nadneseným Výborem nebo stěžovatelem.

57. Účelem celé procedury zřízené v MOP pro prověřování obvinění porušení svobody sdružování je podporovat dodržování odborových práv v právu i v praxi. Jestliže tato procedura chrání vlády před neopodstatněnými obviněními, vlády samy by měly v zájmu své vlastní pověsti uznat význam formulování detailních odpovědí na obvinění vznesená proti nim, aby umožnily jejich objektivní prošetření. Výbor si přeje zdůraznit, že ve všech případech mu přednesených od doby, kdy byl zřízen, vždy konstatuje, že odpovědi vlád, proti kterým jsou podávány stížnosti, by neměly být omezeny na obecné připomínky.

58. V případech, kde se vlády opoždují se zasíláním svých připomínek ke stížnostem, které jim byly sděleny, nebo dodatečných informací, o které byly požádány, Výbor zmíní tyto vlády ve zvláštním úvodním odstavci jeho zprávy po uplynutí přiměřené doby, která se liší podle stupně naléhavosti případu a podle otázek, o které jde. Tento odstavec obsahuje naléhavou výzvu adresovanou vládám, kterých se to týká, a bezprostředně poté zašle generální tajemník jménem Výboru těmto vládám zvláštní sdělení.

59. Tyto vlády jsou upozorněny, že na svém dalším zasedání může Výbor předložit zprávu o podstatě záležitosti, i když od dotčených vlád ještě nebyly obdrženy očekávané informace.

60. Případy, ve kterých vlády stále nedostatečně spolupracují s Výborem, nebo v kterých přetrvávají určité potíže, jsou uvedeny ve zvláštním odstavci úvodu zprávy Výboru. Vlády, kterých se to týká, jsou pak okamžitě informovány, že předseda Výboru bude jménem Výboru kontaktovat zástupce účastníci se zasedání Správní rady nebo Mezinárodní konference práce. Předseda obrátí jejich pozornost k některým případům, o které tu jde, a, kde je to vhodné, k závažnosti potíží a bude s nimi diskutovat důvody pro pozdržení odeslání žádosti vládám o připomínky požadované Výborem a prověří s nimi uplatnění různých prostředků k napravení situace. Předseda potom podá zprávu Výboru o výsledcích takových kontaktů.

61. V příslušných případech, kdy nejsou k dispozici odpovědi, mohou vnější úřady MOP oslovit vlády, aby získaly po nich požadované informace, buď během prověřování případu, nebo ve spojení s kroky, které bylo nutné přijmout na doporučení Výboru, schválené Správní radou. K tomu jsou vnějším úřadům MOP zaslány detailní informace ke stížnostem týkajícím se jejich konkrétních oblastí a jsou požádány, aby se obrátily na vlády, které se opoždily se zasíláním svých odpovědí, a upozornily je na důležitost poskytnutí připomínek nebo na nich požadovaných informací.

62. V případech, ve kterých obviněné vlády zjevně nechtějí spolupracovat, může Výbor doporučit jako výjimečné opatření, že bude dána širší publicita obviněním, doporučením Správní rady a negativním postojům vlády, kterých se to týká.

63. Procedura přezkoumání stížností na údajná porušení výkonu odborových práv zajišťuje přezkoumání stížností vznesených proti členským státům MOP. Evidentně je možné, aby následky událostí, které byly příčinou vznesení původních stížností, trvaly po zřízení nového státu, který se stal členem MOP, ale pokud by takový případ nastal, stěžovatelé by měli mít možnost využít s ohledem na nový stát proceduru zavedenou pro přezkoumání stížností vztahujících se k zásahu do výkonu odborových práv.

64. Mezi následujícími vládami stejného státu existuje kontinuita a, i když vláda nemůže být činěna odpovědnou za události, které se udály za předchozí vlády, je plně odpovědná za jakékoli pokračující následky, které tyto události mohou mít od jejího nástupu k moci.

65. Pokud v zemi došlo ke změně režimu, měla by nová vláda podniknout všechny nezbytné kroky, aby napravila jakékoli pokračující důsledky, které by události, které jsou předmětem stížnosti, mohly mít od jejího nástupu k moci, i když k těmto událostem došlo za předchozí vlády.

Požadavky na odložení prošetření případů

66. Pokud jde o požadavky o odložení prošetření případů stěžující si organizace nebo vlády, které se to týká, praxe, kterou se Výbor řídí, je založena na zcela svobodném rozhodnutí učiněném poté, kdy jsou posouzeny důvody daného požadavku a vzaty v úvahu všechny okolnosti případu.¹¹

¹¹ Viz 274. zprávu, Případy č. 1455, 1456, 1696 a 1515, odst. 10.

Mise na místě

67. V různých stádiích procedury může být zástupce MOP vyslán do země, které se to týká, např. v souvislosti s přímými kontakty, aby usiloval o řešení potíží, se kterými se setkal, jak během prošetřování případu, tak ve stádiu opatření, která by měla být přijata na doporučení Správní rady. Takové kontakty mohou být navázány na pozvání dotčených vlád, nebo přinejmenším alespoň s jejich souhlasem. Navíc, na základě potvrzení přijetí stížnosti obsahující obvinění zvláště závažné povahy a po obdržení předchozího souhlasu předsedy Výboru, může generální tajemník jmenovat zástupce, jehož mandátem by bylo provést předběžné kontakty za následujícími účely, jmenovitě: informovat kompetentní státní orgány v zemi, jimž případy popsané ve stížnosti spadají do působnosti; vysvětlit těmto státním orgánům zásady svobody sdružování, o které tu jde; získat od státních orgánů jak jejich počáteční reakce, tak jakékoli připomínky a informace s ohledem na záležitosti uvedené ve stížnosti; vysvětlit státním orgánům zvláštní postup v případech údajných porušení odborových práv a zejména metodu přímého kontaktu, která může být následně požadována po vládě, aby umožnila plné posouzení situace Výborem a Správní radou; požádat a podnítit státní orgány, aby co nejdříve zaslaly podrobnou odpověď obsahující vyjádření vlády ke stížnosti. Zpráva zástupce generálního tajemníka je předložena k posouzení Výboru na jeho následném zasedání spolu se všemi ostatními informacemi, které jsou k dispozici. Zástupce MOP může být úředník MOP nebo nezávislá osoba jmenovaná generálním tajemníkem. Posláním zástupce MOP je zejména zjistit skutečnosti a usilovat o možná řešení na místě.

Výbor a Správní rada zůstávají plně kompetentní posoudit situaci ve světle výsledku těchto přímých kontaktů.

68. Zástupce generálního tajemníka pověřený misí v místě nebude moci vykonat svůj úkol řádně, a tudíž nebude plně a objektivně informován o všech aspektech případu, jestliže se nebude moci svobodně setkat se všemi zúčastněnými stranami¹².

¹² Viz 229. zprávu, Případ č. 1097, odst. 51

Slyšení stran

69. Výbor rozhodne na příslušné instanci a při vzetí v úvahu všech okolností případu, zda by měl během svého zasedání slyšet strany, nebo některou z nich, aby získal úplnější informace v této záležitosti. Může to učinit zejména: (a) v příslušných případech, kde stěžovatelé a vlády podali protichůdná stanoviska o podstatě záležitosti, která je problémem, a kde Výbor může považovat za užitečné, aby zástupci stran dodali ústně detailnější informace, o které byli požádáni Výborem; (b) v případech, v nichž Výbor může považovat za užitečné vést výměnu názorů s dotčenými vládami na jedné straně a se stěžovateli na straně druhé o určitých důležitých záležitostech, aby úplněji ocenili skutečnou situaci a eventuální vývoj situace, což by mohlo vést k řešení problémů, o které tu jde, a usilovat o usmíření na základě zásad svobody sdružování; (c) v dalších případech, kde určité potíže vyvstaly při prověřování souvisejících otázek nebo při implementaci jeho doporučení, a kde Výbor mohl považovat za vhodné diskutovat záležitosti se zástupci vlády, které se to týká.

Uvedení doporučení Výboru v platnost

70. Ve všech případech, kde Výbor navrhuje, že by Správní rada měla učinit doporučení vládě, Výbor přidává ke svým závěrům, týkajícím se takových případů, odstavec navrhuující, že vláda, které se to týká, by měla být přizvána, aby uvedla, po uplynutí přiměřené doby a při vzetí v úvahu podmínek případu, jaké kroky přijala na základě usnesení Výboru.

71. Je činěn rozdíl mezi zeměmi, které ratifikovaly jednu nebo více Úmluv o svobodě sdružování, a těmi, které ji neratifikovaly.

72. V prvním případě (ratifikované Úmluvy) je přezkoumání kroků přijatých na základě doporučení Správní rady obvykle svěřeno Výboru expertů pro provádění úmluv a doporučení, jehož pozornost je obrácena v závěrečném odstavci zpráv Výboru k nesouladu mezi vnitrostátními právními předpisy a praxí a podmínkami Úmluv nebo k neslučitelnosti určité situace s ustanoveními těchto nástrojů. Tato možnost však nebrání Výboru v uvedení jím přijatého doporučení v platnost prostřednictvím níže nastíněného postupu; to může být užitečné, pokud se vezme v úvahu naléhavost určitých otázek.

73. V druhém případě (neratifikované Úmluvy), pokud neexistuje žádná odpověď nebo daná odpověď je částečně nebo celkově neuspokojivá, může být záležitost dále opakovaně vyšetřována, Výbor instruuje generálního tajemníka ve vhodných intervalech podle povahy každého případu, aby připomněl záležitost vládě, které se to týká, a požádal ji, aby poskytla informace o přijatých krocích, týkajících se doporučení přijatých Správní radou. Výbor sám, čas od času, podává zprávy o situaci.

74. Výbor může Správní radě doporučit, aby se pokusila zajistit souhlas vlády, které se to týká, s předáním případu Vyšetřovací a smírčí komisi. Výbor předkládá na každé zasedání Správní rady zprávu o pokroku v případech, které Správní rada určila za vyžadující další šetření. V každém případě, ve kterém vláda, proti níž je stížnost vznesena, odmítla souhlasit s oficiálním doporučením Vyšetřovací a smírčí komise nebo v rámci čtyř měsíců nereagovala na žádost o takový souhlas, může Výbor do své zprávy pro Správní radu zahrnout doporučení ohledně „náležitého náhradního jednání“, které může podle názoru Výboru Správní rada učinit. V určitých případech Správní rada sama diskutuje opatření, která by měla být přijata, kde vláda nesouhlasí s postoupením věci Vyšetřovací a smírčí komisi

CHRONOLOGICKÝ SEZNAM PŘÍPADŮ

1	Francie	51	Sársko
2	Francie/Maroko	52	Terst
3	Francie/Tunisko	53	Španělsko
4	Řecko	54	Argentina
5	Maďarsko	55	Řecko
6	Libanon	56	Uruguay
7	Nový Zéland	57	Spojené království/Britská Guyana
8	Filipíny	58	Polsko
9	Spojené království/ Anglo-egyptský Súdán	59	Spojené království/Kypr
10	Spojené království/Kypr	60	Japonsko
11	Spojené království/Zlaté Pobřeží	61	Francie/Tunisko
12	Spojené království/Grenada	62	Nizozemsko
13	Spojené království/Hongkong	63	Jihoafrická unie
14	Spojené království/Jamajka	64	Itálie
15	Francie/Tunisko	65	Kuba
16	Řecko	66	Řecko
17	Maďarsko	67	Egypt
18	Libanon	68	Kolumbie
19	Nový Zéland	69	Francie
20	Filipíny	70	USA a Řecko
21	Spojené království/ Anglo-egyptský Súdán	71	USA
22	Spojené království/Kypr	72	Venezuela
23	Spojené království/Zlaté Pobřeží	73	Spojené království/Britský Honduras
24	Spojené království/Grenada	74	Barma
25	Spojené království/Hongkong	75	Francie/Madagaskar
26	Spojené království/Jamajka	76	Kostarika
27	Spojené království/Hongkong	77	Francie/různá africká teritoria
28	Spojené království/Jamajka	78	Švýcarsko
29	Spojené království/Keňa	79	Belgie
30	Spojené království/Malajsie	80	Spolková republika Německo
31	Spojené království/Nigérie	81	Chile
32	Spojené království/Uganda	82	Libanon
33	USA	83	Brazílie
34	Cejlon	84	Mexiko
35	Maďarsko	85	Rakousko
36	Saudská Arábie	86	Itálie
37	Spojené království/Britský Honduras	87	Indie
38	Spojené království/Kypr	88	Francie/Súdán
39	Bolívie a Peru	89	USA
40	Francie/Tunisko	90	Francie
41	Spojené království/Britská Guyana	91	Spojené království/Britská Guyana
42	USA/Panama Kanál jedna	92	Peru
43	Chile	93	Írán
44	Kolumbie	94	Kuba
45	USA a Řecko	95	USA
46	USA	96	Spojené království
47	Indie	97	Indie
48	Japonsko	98	Francie/Tunisko
49	Pákistán	99	Francie
50	Turecko	100	Salvador

101	Spojené království/Britská Guyana	151	Dominikánská republika
102	Jihoafrická unie	152	Spojené království/Severní Rhodesie
103	Spojené království/Jižní Rhodesie	153	Chile
104	Írán	154	Chile
105	Řecko	155	SSSR
106	Argentina	156	Francie/Alžírsko
107	Barma	157	Řecko
108	Kostarika	158	Maďarsko
109	Guatemala	159	Kuba
110	Pákistán	160	Maďarsko
111	SSSR	161	Francie/Kamerun
112	Řecko	162	Spojené království
113	Francie/Maroko	163	Barma
114	USA	164	USA a Řecko
115	Řecko	165	Argentina
116	Írán	166	Řecko
117	Argentina	167	Jordánsko
118	Francie	168	Paraguay
119	Jihoafrická unie	169	Turecko
120	Francie	170	Francie/Madagaskar
121	Řecko	171	Kanada
122	Venezuela	172	Argentina
123	Německá demokratická republika	173	USA a Řecko
124	Kolumbie	174	Řecko
125	Brazílie	175	Jugoslávie
126	Kostarika	176	Řecko
127	Guatemala	177	Honduras
128	Nizozemsko	178	Spojené království/Aden
129	Peru	179	Japonsko
130	Švýcarsko	180	Spojené království/Singapur
131	Guatemala	181	Ekvádor
132	Řecko	182	Spojené království
133	Nizozemsko/Nizozemské Antily	183	Jihoafrická unie
134	Chile	184	Haiti
135	Barma	185	Řecko
136	Spojené království/Kypr	186	Bolívie
137	Brazílie	187	Spojené království/Severní Rhodesie
138	USA a Řecko	188	Dánsko
139	Rakousko	189	Honduras
140	Argentina	190	Argentina
141	Chile	191	Súdán
142	Honduras	192	Argentina
143	Španělsko	193	Barma
144	Guatemala	194	Spojené království/Singapur
145	Jihoafrická unie	195	Francie
146	Kolumbie	196	Řecko
147	Jihoafrická unie	197	Pákistán
148	Polsko	198	Řecko
149	Indie	199	Argentina
150	Spojené království/Jamajka	200	Jihoafrická unie

201	Řecko	251	Spojené království/Jižní Rhodesie
202	Thajsko	252	Spojené království/Gambie
203	Maďarsko	253	Kuba
204	Indie	254	Kongo (Léopoldville)
205	Brazílie	255	Maroko
206	Uruguay	256	Řecko
207	Řecko	257	Francie/Francouzské Somálsko
208	Francie/Pobřeží slonoviny	258	Argentina
209	Sjednocená arabská republika	259	Argentina
210	Haiti	260	Írán
211	Kanada	261	Jihoafriická unie
212	USA	262	Kamerun
213	Spolková republika Německo	263	Řecko
214	Guinea	264	Uruguay
215	Řecko	265	Írán
216	Argentina	266	Portugalsko
217	Paraguay	267	Argentina
218	Francie/Kamerun	268	Argentina
219	Írán	269	Barma
220	Argentina	270	Chile
221	Spojené království/Aden	271	Chile
222	Řecko	272	Jihoafriická republika
223	Maroko	273	Argentina
224	Řecko	274	Libye
225	Mexiko	275	Spojené království/Aden
226	Haiti, Nikaragua a Paraguay	276	Jordánsko
227	Chile	277	Senegal
228	Řecko	278	Jihoafriická republika
229	Jihoafriická unie	279	Spojené království
230	Paraguay	280	Francie
231	Argentina	281	Belgie
232	Maroko	282	Belgie/Burundi
233	Francie/Kongo	283	Kuba
234	Řecko	284	Jihoafriická republika
235	Kamerun	285	Peru
236	Írán	286	Portugalsko
237	Maroko	287	Indie
238	Řecko	288	Jihoafriická republika
239	Kostarika	289	Senegal
240	Řecko	290	Kongo (Léopoldville)
241	Francie	291	Spojené království/Aden
242	Maroko	292	Spojené království
243	Barma	293	Spolková republika Německo
244	Belgie	294	Španělsko
245	Řecko	295	Řecko
246	Kuba	296	Pákistán
247	Řecko	297	SSSR
248	Senegal	298	Spojené království/Jižní Rhodesie
249	Řecko	299	Řecko
250	Belgie	300	Jihoafriická republika

301	Libérie	351	Španělsko
302	Maroko	352	Guatemala
303	Ghana	353	Řecko
304	Španělsko, Portugalsko, Jihoafrická re- publika, Írán a Řecko	354	Chile
305	Chile	355	Jamajka
306	Syrská arabská republika	356	Španělsko
307	Somálsko	357	Kongo (Léopoldville)
308	Argentina	358	Mexiko
309	Řecko	359	Maroko
310	Japonsko	360	Dominikánská republika
311	Jihoafrická republika	361	Maroko
312	Dominikánská republika	362	Maroko
313	Dahomey	363	Kolumbie
314	Jihoafrická republika	364	Ekvádor
315	Spojené království/Aden	365	Kongo (Léopoldville)
316	Ekvádor	366	Spojené Království/Britská Guyana
317	Norsko	367	Kongo (Léopoldville)
318	Maroko	368	Rakousko
319	Salvador	369	Argentina
320	Pákistán	370	Portugalsko
321	Jihoafrická republika	371	Spolková republika Německo
322	Sierra Leone	372	Kongo (Léopoldville)
323	Peru	373	Haiti
324	Itálie	374	Kostarika
325	Spojené království/Singapur	375	Kypr
326	Horní Volta	376	Belgie
327	Kongo (Léopoldville)	377	Kongo (Léopoldville)
328	Finsko	378	Honduras
329	Kuba	379	Kostarika
330	Irák	380	Spojené Království/Jižní Rhodesie
331	Peru	381	Honduras
332	Dahomey	382	Řecko
333	Řecko	383	Španělsko
334	Argentina	384	Ekvádor
335	Peru	385	Brazílie
336	Dahomey	386	Indie
337	Francie/Francouzské Somálsko	387	Vietnam
338	Kamerun	388	Kostarika
339	Maroko	389	Kamerun
340	Jihoafrická republika	390	Venezuela
341	Řecko	391	Ekvádor
342	Irák	392	Kongo (Léopoldville)
343	Cejlon	393	Syrská arabská republika
344	Mali	394	Mexiko
345	Spojené království/Svazijsko	395	Kolumbie
346	Argentina	396	Guatemala
347	Venezuela	397	Španělsko
348	Honduras	398	Japonsko
349	Panama	399	Argentina
350	Dominikánská republika	400	Španělsko

401	Burundi	451	Bolívie
402	Kongo (Léopoldville)	452	Kolumbie
403	Horní Volta	453	Řecko
404	Jihoafrická republika	454	Honduras
405	Peru	455	Irsko
406	Spojené Království/Britská Guyana	456	Bolívie
407	Pákistán	457	Mexiko
408	Honduras	458	Kuba
409	Bolívie	459	Uruguay
410	Paraguay	460	Mexiko
411	Dominikánská republika	461	Španělsko
412	Nizozemsko/Nizozemské Antily	462	Venezuela
413	Řecko	463	Kongo (Léopoldville)
414	Spojené Království/Jižní Rhodesie	464	Řecko
415	Spojené Království/Saint Vincent	465	Spojené království/Aden
416	Pákistán	466	Panama
417	Vietnam	467	Dominikánská republika
418	Kamerun	468	Kongo (Léopoldville)
419	Kongo (Brazzaville)	469	Kuba
420	Indie	470	Řecko
421	Spojené království/Aden	471	Itálie
422	Ekvádor	472	Jihoafrická republika
423	Honduras	473	Ekvádor
424	Indie	474	Ekvádor
425	Kuba	475	Chile
426	Řecko	476	Peru
427	Kongo (Léopoldville)	477	Ekvádor
428	Dominikánská republika	478	Spojené království/Aden
429	Španělsko	479	Nikaragua
430	USA/Portoriko	480	Tunisko
431	Malta	481	Řecko
432	Portugalsko	482	Kypr
433	Ekvádor	483	Vietnam
434	Kolumbie	484	Indie
435	Bahrajn	485	Venezuela
436	Indie	486	Maroko
437	Kongo (Léopoldville)	487	Španělsko
438	Řecko	488	Belgie
439	Paraguay	489	Řecko
440	USA/Panama Canal Zone	490	Kolumbie
441	Paraguay	491	Cejlon
442	Guatemala	492	Mexiko
443	Bolívie	493	Indie
444	Kostarika	494	Súdán
445	Maroko	495	Francie/Nová Kaledonie
446	Panama	496	Honduras
447	Dominikánská republika	497	Španělsko
448	Uganda	498	Řecko
449	Spojené království/Saint Kitts	499	Francie/Francouzské Somálsko
450	Salvador	500	Kongo (Kinshasa)

501	Indonésie	551	Kuba
502	Jordánsko	552	Argentina
503	Argentina	553	Argentina
504	Španělsko	554	Brazílie
505	Maroko	555	Libye
506	Libérie	556	Maroko
507	Španělsko	557	Dominikánská republika
508	Řecko	558	Brazílie
509	Španělsko	559	Trinidad a Tobago
510	Paraguay	560	Maroko
511	Nikaragua	561	Uruguay
512	Kypr	562	Dominikánská republika
513	Maroko	563	Kostarika
514	Kolumbie	564	Nikaragua
515	Francie/Francouzské Somálsko	565	Francie
516	Peru	566	Dominikánská republika
517	Řecko	567	Izrael
518	Kolumbie	568	Maroko
519	Řecko	569	Čad
520	Španělsko	570	Nikaragua
521	Spojené království/Saint Vincent	571	Bolívie
522	Dominikánská republika	572	Panama
523	Kanada	573	Bolívie
524	Maroko	574	Argentina
525	Spojené království/Bermudy	575	Indie
526	Bolívie	576	Argentina
527	Kolumbie	577	Maroko
528	Maroko	578	Ghana
529	Peru	579	Guatemala
530	Uruguay	580	USA
531	Panama	581	Panama
532	Peru	582	Brazílie
533	Indie	583	Argentina
534	Kolumbie	584	Nikaragua
535	Venezuela	585	Pákistán
536	Gabon	586	Panama
537	Indonésie	587	Kostarika
538	Indie	588	Argentina
539	Salvador	589	Indie
540	Španělsko	590	Lucembursko
541	Argentina	591	Senegal
542	Dahomey	592	Jamajka
543	Turecko	593	Argentina
544	Dominikánská republika	594	Indie
545	Vietnam	595	Brazílie
546	Kolumbie	596	Panama
547	Peru	597	Togo
548	Haiti	598	Ekvádor
549	Chile	599	Nizozemsko/Nizozemské Antily
550	Guatemala	600	Jemen

601	Kolumbie	651	Argentina
602	Guyana	652	Filipíny
603	Mexiko	653	Argentina
604	Uruguay	654	Portugalsko
605	Jamajka	655	Belgie
606	Paraguay	656	Argentina
607	Uruguay	657	Španělsko
608	Indie	658	Španělsko
609	Guatemala, Argentina a Uruguay	659	Guatemala
610	Panama	660	Mauretánie
611	Kostarika	661	Španělsko
612	Španělsko	662	Nikaragua
613	Mauricius	663	Paraguay
614	Peru	664	Kolumbie
615	Dominikánská republika	665	Kostarika
616	Brazílie	666	Portugalsko
617	Venezuela	667	Španělsko
618	Malajsie	668	Jordánsko
619	Honduras	669	Argentina
620	Panama	670	Kypr
621	Švédsko	671	Bolívie
622	Španělsko	672	Dominikánská republika
623	Brazílie	673	Madagaskar
624	Spojené království/Britský Honduras	674	Indonésie
625	Venezuela	675	Kolumbie
626	Guatemala	676	Nikaragua
627	USA	677	Súdán
628	Venezuela	678	Španělsko
629	Nikaragua	679	Španělsko
630	Španělsko	680	Spojené království
631	Turecko	681	Středoafriká republika
632	Brazílie	682	Kostarika
633	Argentina	683	Ekvádor
634	Itálie	684	Španělsko
635	Kostarika	685	Bolívie
636	Argentina	686	Japonsko
637	Španělsko	687	Kolumbie
638	Lesotho	688	Chile
639	USA	689	Mauricius
640	Indie	690	Spojené království/Britský Honduras
641	Kolumbie	691	Argentina
642	Spojené království/Britský Honduras	692	Brazílie
643	Kolumbie	693	Uruguay
644	Mali	694	Honduras
645	Ekvádor	695	Indie
646	Kostarika	696	Mexiko
647	Portugalsko	697	Španělsko
648	Spojené království/Svatý Vincent	698	Senegal
649	Salvador	699	Kanada
650	Salvador	700	Guyana

701	Kolumbie	751	Vietnam
702	Kostarika	752	Salvador
703	Chile	753	Japonsko
704	Španělsko	754	Jamajka
705	USA	755	Japonsko
706	Uruguay	756	Indie
707	Argentina	757	Austrálie
708	Bulharsko	758	Kostarika
709	Mauricius	759	Spojené království/Britský Honduras
710	Argentina	760	Španělsko
711	Maroko	761	Mauricius
712	Guatemala	762	Peru
713	Peru	763	Uruguay
714	Ekvádor	764	Kolumbie
715	Nikaragua	765	Chile
716	Spojené království/Svatý Vincenc	766	Jemen
717	Kostarika	767	Jihoafriická republika
718	Dominikánská republika	768	Dominikánská republika
719	Kolumbie	769	Nikaragua
720	Indie	770	Řecko
721	Indie	771	Uruguay
722	Španělsko	772	Izrael
723	Kolumbie	773	Mexiko
724	Filipíny	774	Středoafriická republika
725	Japonsko	775	Uganda
726	Uruguay	776	Jamajka
727	Nigérie	777	Indie
728	Jamajka	778	Francie
729	Bangladéš	779	Argentina
730	Jordánsko	780	Španělsko
731	Argentina	781	Bolívie
732	Togo	782	Libérie
733	Guatemala	783	Kostarika
734	Kolumbie	784	Řecko
735	Španělsko	785	Kolumbie
736	Španělsko	786	Uruguay
737	Japonsko	787	Brazílie
738	Japonsko	788	Peru
739	Japonsko	789	Guatemala
740	Japonsko	790	Jamajka
741	Japonsko	791	Izrael
742	Japonsko	792	Japonsko
743	Japonsko	793	Indie
744	Japonsko	794	Řecko
745	Japonsko	795	Libérie
746	Kanada	796	Bahamy
747	Guatemala	797	Jordánsko
748	Brazílie	798	Kypr
749	Senegal	799	Turecko
750	Španělsko	800	Brazílie

801	Uruguay	851	Řecko
802	Dominikánská republika	852	Jihoafrická republika
803	Španělsko	853	Čad
804	Pákistán	854	Paraguay
805	Malta	855	Honduras
806	Bolívie	856	Guatemala
807	USA/Portoriko	857	Spojené království/Antigua
808	Pobřeží Slonoviny	858	Ekvádor
809	Argentina	859	Kostarika
810	Francie/Guyana	860	Spojené království/Svatý Vincenc
811	Jordánsko	861	Bangladěš
812	Španělsko	862	Indie
813	Kolumbie	863	Turecko
814	Bolívie	864	Španělsko
815	Etiopie	865	Ekvádor
816	Bangladěš	866	Francie
817	Francie/Území Afaru a Issas	867	Spojené království/Belize
818	Kanada	868	Peru
819	Dominikánská republika	869	Indie
820	Honduras	870	Peru
821	Kostarika	871	Kolumbie
822	Dominikánská republika	872	Spojené království/Antigua
823	Chile	873	Salvador
824	Dahomey	874	Španělsko
825	Nikaragua	875	Kostarika
826	Kostarika	876	Řecko
827	Mexiko	877	Řecko
828	Indie	878	Nigérie
829	Itálie	879	Malajsie
830	Brazílie	880	Madagaskar
831	Mexiko	881	Indie
832	Indie	882	Spojené království/Svatý Vincenc
833	Indie	883	Spojené království/Belize
834	Řecko	884	Peru
835	Španělsko	885	Ekvádor
836	Argentina	886	Kanada
837	Indie	887	Etiopie
838	Španělsko	888	Ekvádor
839	Jordánsko	889	Kolumbie
840	Súdán	890	Guyana
841	Kanada	891	Guatemala
842	Argentina	892	Fidži
843	Indie	893	Kanada
844	Salvador	894	Ekvádor
845	Kanada	895	Maroko
846	Austrálie	896	Honduras
847	Dominikánská republika	897	Paraguay
848	Španělsko	898	USA/Portoriko
849	Nikaragua	899	Tunis
850	Kolumbie	900	Španělsko

901	Nikaragua	951	Peru
902	Austrálie	952	Španělsko
903	Kanada	953	Salvador
904	Salvador	954	Guatemala
905	SSSR	955	Bangladéš
906	Peru	956	Nový Zéland
907	Kolumbie	957	Guatemala
908	Maroko	958	Brazílie
909	Polsko	959	Honduras
910	Řecko	960	Peru
911	Malajsie	961	Řecko
912	Peru	962	Turecko
913	Srí Lanka	963	Grenada
914	Nikaragua	964	Kanada
915	Španělsko	965	Malajsie
916	Peru	966	Portugalsko
917	Kostarika	967	Peru
918	Belgie	968	Řecko
919	Kolumbie	969	Peru
920	Spojené království/Antigua	970	Řecko
921	Řecko	971	Dominikánská republika
922	Indie	972	Peru
923	Španělsko	973	Salvador
924	Guatemala	974	Peru
925	Jemen	975	Guatemala
926	Itálie	976	Řecko
927	Brazílie	977	Kolumbie
928	Malajsie	978	Guatemala
929	Honduras	979	Španělsko
930	Turecko	980	Kostarika
931	Kanada	981	Belgie
932	Řecko	982	Kostarika
933	Peru	983	Belgie
934	Maroko	984	Keňa
935	Řecko	985	Turecko
936	Nový Zéland	986	Dominikánská republika
937	Španělsko	987	Salvador
938	Honduras	988	Srí Lanka
939	Řecko	989	Řecko
940	Súdán	990	Srí Lanka
941	Guyana	991	Kostarika
942	Indie	992	Maroko
943	Dominikánská republika	993	Maroko
944	Egypt	994	Kolumbie
945	Argentina	995	Indie
946	Paraguay	996	Řecko
947	Řecko	997	Turecko
948	Kolumbie	998	Řecko
949	Malta	999	Turecko
950	Dominikánská republika	1000	Salvador

1001	Španělsko	1051	Chile
1002	Brazílie	1052	Panama
1003	Srí Lanka	1053	Dominikánská republika
1004	Haiti	1054	Maroko
1005	Spojené království/Hongkong	1055	Kanada
1006	Řecko	1056	Honduras
1007	Nikaragua	1057	Řecko
1008	Řecko	1058	Řecko
1009	Kolumbie	1059	Dominikánská republika
1010	Španělsko	1060	Argentina
1011	Senegal	1061	Španělsko
1012	Ekvádor	1062	Řecko
1013	Horní Volta	1063	Kostarika
1014	Dominikánská republika	1064	Uruguay
1015	Thajsko	1065	Kolumbie
1016	Salvador	1066	Rumunsko
1017	Maroko	1067	Argentina
1018	Maroko	1068	Řecko
1019	Řecko	1069	Indie
1020	Mali	1070	Kanada/Nové Skotsko
1021	Řecko	1071	Kanada/Ontario
1022	Malajsie	1072	Kolumbie
1023	Kolumbie	1073	Kolumbie
1024	Indie	1074	USA
1025	Haiti	1075	Pákistán
1026	Guatemala	1076	Bolívie
1027	Paraguay	1077	Maroko
1028	Chile	1078	Španělsko
1029	Turecko	1079	Kolumbie
1030	Francie/Guyana a Martinique	1080	Zambie
1031	Nikaragua	1081	Peru
1032	Ekvádor	1082	Řecko
1033	Jamajka	1083	Kolumbie
1034	Brazílie	1084	Nikaragua
1035	Indie	1085	Kolumbie
1036	Kolumbie	1086	Řecko
1037	Súdán	1087	Portugalsko
1038	Spojené království	1088	Mauretánie
1039	Španělsko	1089	Horní Volta
1040	Středoafriická republika	1090	Španělsko
1041	Brazílie,	1091	Indie
1042	Portugalsko	1092	Uruguay
1043	Bahrajn	1093	Bolívie
1044	Dominikánská republika	1094	Chile
1045	Portugalsko	1095	Chile
1046	Chile	1096	Chile
1047	Nikaragua	1097	Polsko
1048	Pákistán	1098	Uruguay
1049	Peru	1099	Norsko
1050	Indie	1100	Indie

1101	Kolumbie	1151	Japonsko
1102	Panama	1152	Chile
1103	Nikaragua	1153	Uruguay
1104	Bolívie	1154	Kamerun
1105	Kolumbie	1155	Kolumbie
1106	Dominikánská republika	1156	Chile
1107	Indie	1157	Filipíny
1108	Kostarika	1158	Jamajka
1109	Chile	1159	Nikaragua
1110	Thajsko	1160	Surinam
1111	Indie	1161	Bolívie
1112	Bolívie	1162	Chile
1113	Indie	1163	Kypr
1114	Nikaragua	1164	Malta
1115	Maroko	1165	Japonsko
1116	Maroko	1166	Honduras
1117	Chile	1167	Řecko
1118	Dominikánská republika	1168	Salvador
1119	Argentina	1169	Nikaragua
1120	Španělsko	1170	Chile
1121	Sierra Leone	1171	Kanada/Quebec
1122	Kostarika	1172	Kanada/Ontario
1123	Nikaragua	1173	Kanada/Britská Kolumbie
1124	Bolívie	1174	Portugalsko
1125	Argentina	1175	Pákistán
1126	Chile	1176	Guatemala
1127	Kolumbie	1177	Dominikánská republika
1128	Bolívie	1178	Izrael
1129	Nikaragua	1179	Dominikánská republika
1130	USA	1180	Austrálie
1131	Horní Volta	1181	Peru
1132	Uruguay	1182	Belgie
1133	Nikaragua	1183	Chile
1134	Kypr	1184	Chile
1135	Ghana	1185	Nikaragua
1136	Chile	1186	Chile
1137	Chile	1187	Islámská republika Irán
1138	Peru	1188	Dominikánská republika
1139	Jordánsko	1189	Keňa
1140	Kolumbie	1190	Peru
1141	Venezuela	1191	Chile
1142	Thajsko	1192	Filipíny
1143	USA	1193	Řecko
1144	Chile	1194	Chile
1145	Honduras	1195	Guatemala
1146	Irák	1196	Jordánsko
1147	Kanada	1197	Maroko
1148	Nikaragua	1198	Kuba
1149	Honduras	1199	Peru
1150	Salvador	1200	Chile

1201	Maroko	1251	Portugalsko
1202	Řecko	1252	Kolumbie
1203	Španělsko	1253	Maroko
1204	Paraguay	1254	Uruguay
1205	Chile	1255	Norsko
1206	Peru	1256	Portugalsko
1207	Uruguay	1257	Uruguay
1208	Nikaragua	1258	Salvador
1209	Uruguay	1259	Bangladéš
1210	Kolumbie	1260	Kanada/New Foundland
1211	Bahrajn	1261	Spojené království
1212	Chile	1262	Guatemala
1213	Řecko	1263	Japonsko
1214	Bangladéš	1264	Barbados
1215	Guatemala	1265	USA
1216	Honduras	1266	Horní Volta
1217	Chile	1267	Papua Nová Guinea
1218	Kostarika	1268	Honduras
1219	Libérie	1269	Salvador
1220	Argentina	1270	Brazílie
1221	Dominikánská republika	1271	Honduras
1222	Bahamy	1272	Chile
1223	Džibutsko	1273	Salvador
1224	Řecko	1274	Uruguay
1225	Brazílie	1275	Paraguay
1226	Kanada	1276	Chile
1227	Indie	1277	Dominikánská republika
1228	Peru	1278	Chile
1229	Chile	1279	Portugalsko
1230	Ekvádor	1280	Chile
1231	Peru	1281	Salvador
1232	Indie	1282	Maroko
1233	Salvador	1283	Nikarague
1234	Kanada	1284	Grenada
1235	Kanada/Britská Kolumbie	1285	Chile
1236	Uruguay	1286	Salvador
1237	Brazílie	1287	Kostarika
1238	Řecko	1288	Dominikánská republika
1239	Kolumbie	1289	Peru
1240	Kolumbie	1290	Uruguay
1241	Austrálie/Severní území	1291	Kolumbie
1242	Kostarika	1292	Španělsko
1243	Grenada	1293	Dominikánská republika
1244	Španělsko	1294	Brazílie
1245	Kypr	1295	Spojené království/Montserrat
1246	Bangladéš	1296	Antigua
1247	Kanada/Alberta	1297	Chile
1248	Kolumbie	1298	Nikarague
1249	Španělsko	1299	Uruguay
1250	Belgie	1300	Kostarika

1301	Paraguay	1351	Nikaragua
1302	Kolumbie	1352	Izrael
1303	Portugalsko	1353	Filipíny
1304	Kostarika	1354	Řecko
1305	Kostarika	1355	Senegal
1306	Mauretánie	1356	Kanada/Britská Kolumbie
1307	Honduras	1357	Řecko
1308	Grenada	1358	Španělsko
1309	Chile	1359	Pákistán
1310	Kostarika	1360	Dominikánská republika
1311	Guatemala	1361	Nikaragua
1312	Řecko	1362	Španělsko
1313	Brazílie	1363	Peru
1314	Portugalsko	1364	Francie
1315	Portugalsko	1365	Portugalsko
1316	Uruguay	1366	Španělsko
1317	Nikaragua	1367	Peru
1318	Spolková republika Německo	1368	Paraguay
1319	Ekvádor	1369	Honduras
1320	Španělsko	1370	Portugalsko
1321	Peru	1371	Austrálie
1322	Dominikánská republika	1372	Nikaragua
1323	Filipíny	1373	Belgie
1324	Austrálie	1374	Španělsko
1325	Súdán	1375	Španělsko
1326	Bangladěš	1376	Kolumbie
1327	Tunisko	1377	Brazílie
1328	Paraguay	1378	Bolívie
1329	Kanada/Britská Kolumbie	1379	Fidži
1330	Guyana	1380	Malajsie
1331	Brazílie	1381	Ekvádor
1332	Pákistán	1382	Portugalsko
1333	Jordánsko	1383	Pákistán
1334	Nový Zéland	1384	Řecko
1335	Malta	1385	Nový Zéland
1336	Mauricius	1386	Peru
1337	Nepál	1387	Irsko
1338	Dánsko	1388	Maroko
1339	Dominikánská republika	1389	Norsko
1340	Maroko	1390	Izrael
1341	Paraguay	1391	Spojené království
1342	Španělsko	1392	Venezuela
1343	Kolumbie	1393	Dominikánská republika
1344	Nikaragua	1394	Kanada/Britská Kolumbie
1345	Austrálie	1395	Kostarika
1346	Indie	1396	Haití
1347	Bolívie	1397	Argentina
1348	Ekvádor	1398	Honduras
1349	Malta	1399	Španělsko
1350	Kanada/Britská Kolumbie	1400	Ekvádor

1401	USA	1451	Kanada
1402	Československo	1452	Ekvádor
1403	Uruguay	1453	Venezuela
1404	Uruguay	1454	Nikaragua
1405	Burkina Faso	1455	Argentina
1406	Zambie	1456	Argentina
1407	Mexiko	1457	Kolumbie
1408	Venezuela	1458	Island
1409	Argentina	1459	Guatemala
1410	Libérie	1460	Uruguay
1411	Ekvádor	1461	Brazílie
1412	Venezuela	1462	Burkina Faso
1413	Bahrajn	1463	Libérie
1414	Izrael	1464	Honduras
1415	Austrálie	1465	Kolumbie
1416	USA	1466	Španělsko
1417	Brazílie	1467	USA
1418	Dánsko	1468	Indie
1419	Panama	1469	Nizozemsko
1420	USA/Portoriko	1470	Dánsko
1421	Dánsko	1471	Indie
1422	Kolumbie	1472	Španělsko
1423	Pobřeží slonoviny	1473	Maroko
1424	Portugalsko	1474	Španělsko
1425	Fidži	1475	Panama
1426	Filipíny	1476	Panama
1427	Brazílie	1477	Kolumbie
1428	Indie	1478	Peru
1429	Kolumbie	1479	Indie
1430	Kanada	1480	Malajsie
1431	Indonésie	1481	Brazílie
1432	Peru	1482	Paraguay
1433	Španělsko	1483	Kostarika
1434	Kolumbie	1484	Peru
1435	Paraguay	1485	Venezuela
1436	Kolumbie	1486	Portugalsko
1437	USA	1487	Brazílie
1438	Kanada	1488	Guatemala
1439	Spojené království	1489	Kypr
1440	Paraguay	1490	Maroko
1441	Salvador	1491	Trinidad a Tobago
1442	Nikaragua	1492	Rumunsko
1443	Dánsko	1493	Kypr
1444	Filipíny	1494	Salvador
1445	Peru	1495	Filipíny
1446	Paraguay	1496	Argentina
1447	Svatá Lucie	1497	Portugalsko
1448	Norsko	1498	Ekvádor
1449	Mali	1499	Maroko
1450	Peru	1500	Čína

1501	Venezuela	1551	Argentina
1502	Peru	1552	Malajsie
1503	Peru	1553	Spojené království
1504	Dominikánská republika	1554	Honduras
1505	Barbados	1555	Kolumbie
1506	Salvador	1556	Irák
1507	Turecko	1557	USA
1508	Súdán	1558	Ekvádor
1509	Brazílie	1559	Austrálie
1510	Paraguay	1560	Argentina
1511	Austrálie	1561	Španělsko
1512	Guatemala	1562	Kolumbie
1513	Malta	1563	Island
1514	Indie	1564	Sierra Leona
1515	Argentina	1565	Řecko
1516	Bolívie	1566	Peru
1517	Indie	1567	Argentina
1518	Spojené království	1568	Honduras
1519	Paraguay	1569	Panama
1520	Haiti	1570	Filipíny
1521	Turecko	1571	Rumunsko
1522	Kolumbie	1572	Filipíny
1523	USA	1573	Paraguay
1524	Salvador	1574	Maroko
1525	Pákistán	1575	Zambie
1526	Kanada	1576	Norsko
1527	Peru	1577	Turecko
1528	Spolková republika Německo	1578	Venezuela
1529	Filipíny	1579	Peru
1530	Nigérie	1580	Panama
1531	Panama	1581	Thajsko
1532	Argentina	1582	Turecko
1533	Venezuela	1583	Turecko
1534	Pákistán	1584	Řecko
1535	Venezuela	1585	Filipíny
1536	Španělsko	1586	Nikaragua
1537	Niger	1587	Kanada/Britská Kolumbie
1538	Honduras	1588	Guatemala
1539	Guatemala	1589	Maroko
1540	Spojené království	1590	Lesotho
1541	Peru	1591	Indie
1542	Malajsie	1592	Čad
1543	USA	1593	Středoafriická republika
1544	Ekvádor	1594	Pobřeží slonoviny
1545	Polsko	1595	Guatemala
1546	Paraguay	1596	Uruguay
1547	Kanada	1597	Mauretánie
1548	Peru	1598	Peru
1549	Dominikánská republika	1599	Gabon
1550	Indie	1600	Československo

1601	Kanada/Quebec	1651	Indie
1602	Španělsko	1652	Čína
1603	Kanada/Britská Kolumbie	1653	Argentina
1604	Kanada/Manitoba	1654	Paraguay
1605	Kanada/Nový Brunšvik	1655	Nikaragua
1606	Kanada/Nové Skotsko	1656	Paraguay
1607	Kanada/Newfoundland	1657	Portugalsko
1608	Libanon	1658	Dominikánská republika
1609	Peru	1659	Salvador
1610	Filipíny	1660	Argentina
1611	Venezuela	1661	Peru
1612	Venezuela	1662	Argentina
1613	Španělsko	1663	Peru
1614	Peru	1664	Ekvádor
1615	Filipíny	1665	Ekvádor
1616	Kanada	1666	Guatemala
1617	Ekvádor	1667	Ekvádor
1618	Spojené království	1668	Kypr
1619	Spojené království	1669	Čad
1620	Kolumbie	1670	Kanada
1621	Srí Lanka	1671	Maroko
1622	Fidži	1672	Venezuela
1623	Bulharsko	1673	Nikaragua
1624	Kanada/Nové Skotsko	1674	Dánsko
1625	Kolumbie	1675	Senegal
1626	Venezuela	1676	Venezuela
1627	Uruguay	1677	Polsko
1628	Kuba	1678	Kostarika
1629	Korea	1679	Argentina
1630	Malta	1680	Norsko
1631	Kolumbie	1681	Kanada
1632	Řecko	1682	Haiti
1633	Spojené království/Ostrov Man	1683	Ruská federace
1634	Rusko	1684	Argentina
1635	Portugalsko	1685	Venezuela
1636	Venezuela	1686	Kolumbie
1637	Togo	1687	Maroko
1638	Malawi	1688	Súdán
1639	Argentina	1689	Pobřeží slonoviny
1640	Maroko	1690	Peru
1641	Dánsko	1691	Maroko
1642	Peru	1692	Německo
1643	Maroko	1693	Salvador
1644	Polsko	1694	Portugalsko
1645	Středoafriická republika	1695	Kostarika
1646	Maroko	1696	Pákistán
1647	Pobřeží slonoviny	1697	Turecko
1648	Peru	1698	Nový Zéland
1649	Nikaragua	1699	Kamerun
1650	Peru	1700	Nikaragua

1701	Egypt	1751	Dominikánská republika
1702	Kolumbie	1752	Myanmar
1703	Guinea	1753	Burundi
1704	Libanon	1754	Salvador
1705	Paraguay	1755	Turecko
1706	Peru	1756	Indonésie
1707	Malta	1757	Salvador
1708	Peru	1758	Kanada
1709	Maroko	1759	Peru
1710	Chile	1760	Švédsko
1711	Haiti	1761	Kolumbie
1712	Maroko	1762	Česká republika
1713	Keňa	1763	Norsko
1714	Maroko	1764	Nikaragua
1715	Kanada	1765	Bulharsko
1716	Haiti	1766	Portugalsko
1717	Kapverdy	1767	Ekvádor
1718	Filipíny	1768	Island
1719	Brazílie	1769	Ruská federace
1720	Nikaragua	1770	Kostarika
1721	Kolumbie	1771	Pákistán
1722	Kanada/Ontario	1772	Kamerun
1723	Argentina	1773	Indonésie
1724	Maroko	1774	Austrálie
1725	Dánsko	1775	Belize
1726	Pákistán	1776	Nikaragua
1727	Turecko	1777	Argentina
1728	Argentina	1778	Guatemala
1729	Ekvádor	1779	Kanada/Ostrov prince Edwarda
1730	Spojené království	1780	Kostarika
1731	Peru	1781	Kostarika
1732	Dominikánská republika	1782	Portugalsko
1733	Kanada/Quebec	1783	Paraguay
1734	Guatemala	1784	Peru
1735	Kanada/Ontario	1785	Polsko
1736	Argentina	1786	Guatemala
1737	Kanada	1787	Kolumbie
1738	Kanada/Newfoundland	1788	Rumunsko
1739	Venezuela	1789	Korejská republika
1740	Guatemala	1790	Paraguay
1741	Argentina	1791	Čad
1742	Maďarsko	1792	Keňa
1743	Kanada/Quebec	1793	Nigérie
1744	Argentina	1794	Peru
1745	Argentina	1795	Honduras
1746	Ekvádor	1796	Peru
1747	Kanada	1797	Venezuela
1748	Kanada/Quebec	1798	Španělsko
1749	Kanada/Quebec	1799	Kazachstán
1750	Kanada/Quebec	1800	Kanada/federální

1801	Kanada/Ostrov prince Edwarda	1851	Džibutsko
1802	Kanada/Nové Skotsko	1852	Spojené království
1803	Džibutsko	1853	Salvador
1804	Peru	1854	Indie
1805	Kuba	1855	Peru
1806	Kanada/Yukon	1856	Uruguay
1807	Ukrajina	1857	Čad
1808	Kostarika	1858	Francie/Francouzská Polynésie
1809	Keňa	1859	Kanada
1810	Turecko	1860	Dominikánská republika
1811	Paraguay	1861	Dánsko
1812	Venezuela	1862	Bangladéš
1813	Peru	1863	Guinea
1814	Ekvádor	1864	Paraguay
1815	Španělsko	1865	Korejská republika
1816	Paraguay	1866	Brazílie
1817	Indie	1867	Argentina
1818	Zair	1868	Kostarika
1819	Čína	1869	Lotyšsko
1820	Německo	1870	Kongo
1821	Etiopie	1871	Brazílie
1822	Venezuela	1872	Argentina
1823	Guatemala	1873	Barbados
1824	Salvador	1874	Salvador
1825	Maroko	1875	Kostarika
1826	Filipíny	1876	Guatemala
1827	Venezuela	1877	Maroko
1828	Venezuela	1878	Peru
1829	Chile	1879	Kostarika
1830	Turecko	1880	Peru
1831	Bolívie	1881	Argentina
1832	Argentina	1882	Dánsko
1833	Demokratická republika Kongo	1883	Keňa
1834	Kazachstán	1884	Svazijsko
1835	Česká republika	1885	Bělorusko
1836	Kolumbie	1886	Uruguay
1837	Argentina	1887	Argentina
1838	Burkina Faso	1888	Etiopie
1839	Brazílie	1889	Brazílie
1840	Indie	1890	Indie
1841	Burundi	1891	Rumunsko
1842	Salvador	1892	Guatemala
1843	Súdán	1893	Čad
1844	Mexiko	1894	Mauretánie
1845	Peru	1895	Venezuela
1846	Pobřeží slonoviny	1896	Kolumbie
1847	Guatemala	1897	Japonsko
1848	Ekvádor	1898	Guatemala
1849	Bělorusko	1899	Argentina
1850	Kongo	1900	Kanada (Ontario)

1901	Kostarika	1951	Kanada (Ontario)
1902	Venezuela	1952	Venezuela
1903	Pákistán	1953	Argentina
1904	Rumunsko	1954	Pobřeží slonoviny
1905	Demokratická republika Kongo	1955	Kolumbie
1906	Peru	1956	Guinea-Bissau
1907	Mexiko	1957	Bulharsko
1908	Etiopie	1958	Dánsko
1909	Zimbabwe	1959	Spojené království (Bermudy)
1910	Demokratická republika Kongo	1960	Guatemala
1911	Ekvádor	1961	Kuba
1912	Spojené království (Ostrov Man)	1962	Kolumbie
1913	Panama	1963	Austrálie
1914	Filipíny	1964	Kolumbie
1915	Ekvádor	1965	Panama
1916	Kolumbie	1966	Kostarika
1917	Komory	1967	Panama
1918	Chorvatsko	1968	Španělsko
1919	Španělsko	1969	Kamerun
1920	Libanon	1970	Guatemala
1921	Niger	1971	Dánsko
1922	Džibutsko	1972	Polsko
1923	Chorvatsko	1973	Kolumbie
1924	Argentina	1974	Mexiko
1925	Kolumbie	1975	Kanada (Ontario)
1926	Peru	1976	Zambie
1927	Mexiko	1977	Togo
1928	Kanada (Manitoba)	1978	Gabon
1929	Francie (Francouzská Guyana)	1979	Peru
1930	Čína	1980	Lucembursko
1931	Panama	1981	Turecko
1932	Panama	1982	Brazílie
1933	Dánsko	1983	Portugalsko
1934	Kambodža	1984	Kostarika
1935	Nigérie	1985	Kanada
1936	Guatemala	1986	Venezuela
1937	Zimbabwe	1987	Salvador
1938	Chorvatsko	1988	Komory
1939	Argentina	1989	Bulharsko
1940	Mauricius	1990	Mexiko
1941	Chile	1991	Japonsko
1942	Čína – Zvláštní správní oblast Hongkong	1992	Brazílie
1943	Kanada (Ontario)	1993	Venezuela
1944	Peru	1994	Senegal
1945	Chile	1995	Kamerun
1946	Chile	1996	Uganda
1947	Argentina	1997	Brazílie
1948	Kolumbie	1998	Bangladéš
1949	Bahrajn	1999	Kanada (Saskatchewan)
1950	Dánsko	2000	Maroko

2001	Ukrajina	2051	Kolumbie
2002	Chile	2052	Haiti
2003	Peru	2053	Bosna a Hercegovina
2004	Peru	2054	Argentina
2005	Středoafriická republika	2055	Maroko
2006	Pákistán	2056	Středoafriická republika
2007	Bolívie	2057	Rumunsko
2008	Guatemala	2058	Venezuela
2009	Mauricius	2059	Peru
2010	Ekvádor	2060	Dánsko
2011	Estonsko	2061	Nový Zéland
2012	Ruská federace	2062	Argentina
2013	Mexiko	2063	Paraguay
2014	Uruguay	2064	Španělsko
2015	Kolumbie	2065	Argentina
2016	Brazílie	2066	Malta
2017	Guatemala	2067	Venezuela
2018	Ukrajina	2068	Kolumbie
2019	Svazijsko	2069	Kostarika
2020	Nikaragua	2070	Mexiko
2021	Guatemala	2071	Togo
2022	Nový Zéland	2072	Haiti
2023	Kapverdy	2073	Chile
2024	Kostarika	2074	Kamerun
2025	Kanada (Ontario)	2075	Ukrajina
2026	USA	2076	Peru
2027	Zimbabwe	2077	Salvador
2028	Gabon	2078	Litva
2029	Argentina	2079	Ukrajina
2030	Kostarika	2080	Venezuela
2031	Čína	2081	Zimbabwe
2032	Guatemala	2082	Maroko
2033	Uruguay	2083	Kanada (Nový Brunšvik)
2034	Nikaragua	2084	Kostarika
2035	Haiti	2085	Salvador
2036	Paraguay	2086	Paraguay
2037	Argentina	2087	Uruguay
2038	Ukrajina	2088	Venezuela
2039	Mexiko	2089	Rumunsko
2040	Španělsko	2090	Bělorusko
2041	Argentina	2091	Rumunsko
2042	Džibutsko	2092	Nikaragua
2043	Ruská federace	2093	Korejská republika
2044	Kapverdy	2094	Slovensko
2045	Argentina	2095	Argentina
2046	Kolumbie	2096	Pákistán
2047	Bulharsko	2097	Kolumbie
2048	Maroko	2098	Peru
2049	Peru	2099	Brazílie
2050	Guatemala	2100	Honduras

2101	Nikaragua	2151	Kolumbie
2102	Bahamy	2152	Mexiko
2103	Guatemala	2153	Alžírsko
2104	Kostarika	2154	Venezuela
2105	Paraguay	2155	Mexiko
2106	Mauricius	2156	Brazílie
2107	Chile	2157	Argentina
2108	Ekvádor	2158	Indie
2109	Maroko	2159	Kolumbie
2110	Kypr	2160	Venezuela
2111	Peru	2161	Venezuela
2112	Nikaragua	2162	Peru
2113	Mauretánie	2163	Nikaragua
2114	Japonsko	2164	Maroko
2115	Mexiko	2165	Salvador
2116	Indonésie	2166	Kanada (Britská Kolumbie)
2117	Argentina	2167	Guatemala
2118	Maďarsko	2168	Argentina
2119	Kanada (Ontario)	2169	Pákistán
2120	Nepál	2170	Island
2121	Španělsko	2171	Švédsko
2122	Guatemala	2172	Chile
2123	Španělsko	2173	Kanada (Britská Kolumbie)
2124	Libanon	2174	Uruguay
2125	Thajsko	2175	Maroko
2126	Turecko	2176	Japonsko
2127	Bahamy	2177	Japonsko
2128	Gabon	2178	Dánsko
2129	Čad	2179	Guatemala
2130	Argentina	2180	Kanada (Britská Kolumbie)
2131	Argentina	2181	Thajsko
2132	Madagaskar	2182	Kanada (Ontario)
2133	Bývalá jugoslávská republika Makedonie	2183	Japonsko
2134	Panama	2184	Zimbabwe
2135	Chile	2185	Ruská federace
2136	Mexiko	2186	Čína – Zvláštní správní území Hongkong
2137	Uruguay	2187	Guyana
2138	Ekvádor	2188	Bangladéš
2139	Japonsko	2189	Čína
2140	Bosna a Hercegovina	2190	Salvador
2141	Chile	2191	Venezuela
2142	Kolumbie	2192	Togo
2143	Svazijsko	2193	Francie
2144	Gruzie	2194	Guatemala
2145	Kanada (Ontario)	2195	Filipíny
2146	Srbsko a Černá Hora	2196	Kanada (Britská Kolumbie)
2147	Turecko	2197	Jižní Afrika
2148	Togo	2198	Kazachstán
2149	Rumunsko	2199	Ruská federace
2150	Chile	2200	Turecko

2201	Ekvádor	2251	Ruská federace
2202	Venezuela	2252	Filipíny
2203	Guatemala	2253	Čína – Zvláštní správní území Hongkong
2204	Argentina	2254	Venezuela
2205	Nikaragua	2255	Srí Lanka
2206	Nikaragua	2256	Argentina
2207	Mexiko	2257	Kanada (Quebec)
2208	Salvador	2258	Kuba
2209	Uruguay	2259	Guatemala
2210	Španělsko	2260	Brazílie
2211	Peru	2261	Řecko
2212	Řecko	2262	Kambodža
2213	Kolumbie	2263	Argentina
2214	Salvador	2264	Nikaragua
2215	Chile	2265	Švýcarsko
2216	Ruská federace	2266	Litva
2217	Chile	2267	Nigérie
2218	Chile	2268	Myanmar
2219	Argentina	2269	Uruguay
2220	Keňa	2270	Uruguay
2221	Argentina	2271	Uruguay
2222	Kambodža	2272	Kostarika
2223	Argentina	2273	Pákistán
2224	Argentina	2274	Nikaragua
2225	Bosna a Hercegovina	2275	Nikaragua
2226	Kolumbie	2276	Burundi
2227	USA	2277	Kanada (Alberta)
2228	Indie	2278	Kanada (Quebec)
2229	Pákistán	2279	Peru
2230	Guatemala	2280	Uruguay
2231	Kostarika	2281	Mauricius
2232	Chile	2282	Mexiko
2233	Francie	2283	Argentina
2234	Mexiko	2284	Peru
2235	Peru	2285	Peru
2236	Indonésie	2286	Peru
2237	Kolumbie	2287	Srí Lanka
2238	Zimbabwe	2288	Niger
2239	Kolumbie	2289	Peru
2240	Argentina	2290	Chile
2241	Guatemala	2291	Polsko
2242	Pákistán	2292	USA
2243	Maroko	2293	Peru
2244	Ruská federace	2294	Brazílie
2245	Chile	2295	Guatemala
2246	Ruská federace	2296	Chile
2247	Mexiko	2297	Kolumbie
2248	Peru	2298	Guatemala
2249	Venezuela	2299	Salvador
2250	Argentina	2300	Kostarika

2301	Malajsie	2351	Turecko
2302	Argentina	2352	Chile
2303	Turecko	2353	Venezuela
2304	Japonsko	2354	Nikaragua
2305	Kanada (Ontario)	2355	Kolumbie
2306	Belgie	2356	Kolumbie
2307	Chile	2357	Venezuela
2308	Mexiko	2358	Rumunsko
2309	USA	2359	Uruguay
2310	Polsko	2360	Salvador
2311	Nikaragua	2361	Guatemala
2312	Argentina	2362	Kolumbie
2313	Zimbabwe	2363	Kolumbie
2314	Kanada (Quebec)	2364	Indie
2315	Japonsko	2365	Zimbabwe
2316	Fidži	2366	Turecko
2317	Moldavská republika	2367	Kostarika
2318	Kambodža	2368	Salvador
2319	Japonsko	2369	Argentina
2320	Chile	2370	Argentina
2321	Haiti	2371	Bangladéš
2322	Venezuela	2372	Panama
2323	Islámská republika Írán	2373	Argentina
2324	Kanada (Britská Kolumbie)	2374	Kambodža
2325	Portugalsko	2375	Peru
2326	Austrálie	2376	Pobřeží slonoviny
2327	Bangladéš	2377	Argentina
2328	Zimbabwe	2378	Uganda
2329	Turecko	2379	Nizozemsko
2330	Honduras	2380	Srí Lanka
2331	Kolumbie	2381	Litva
2332	Polsko	2382	Kamerun
2333	Kanada (Quebec)	2383	Spojené království
2334	Portugalsko	2384	Kolumbie
2335	Chile	2385	Kostarika
2336	Indonésie	2386	Peru
2337	Chile	2387	Gruzie
2338	Mexiko	2388	Ukrajina
2339	Guatemala	2389	Peru
2340	Nepál	2390	Guatemala
2341	Guatemala	2391	Madagaskar
2342	Panama	2392	Chile
2343	Kanada (Quebec)	2393	Mexiko
2344	Argentina	2394	Nikaragua
2345	Albánie	2395	Polsko
2346	Mexiko	2396	Salvador
2347	Mexiko	2397	Guatemala
2348	Irák	2398	Mauricius
2349	Kanada/Newfoundland a Labrador	2399	Pákistán
2350	Moldavská republika	2400	Peru

2401	Kanada (Quebec)	2451	Indonésie
2402	Bangladěš	2452	Peru
2403	Kanada (Quebec)	2453	Irák
2404	Maroko	2454	Srbsko a Černá Hora
2405	Kanada (Britská Kolumbie)	2455	Maroko
2406	Jižní Afrika	2456	Argentina
2407	Benin	2457	Francie
2408	Kapverdy	2458	Argentina
2409	Kostarika	2459	Argentina
2410	Mexiko	2460	USA
2411	Venezuela	2461	Argentina
2412	Nepál	2462	Chile
2413	Guatemala	2463	Argentina
2414	Argentina	2464	Barbados
2415	Srbsko a Černá Hora	2465	Chile
2416	Maroko	2466	Thajsko
2417	Argentina	2467	Kanada (Quebec)
2418	Salvador	2468	Kambodža
2419	Srí Lanka	2469	Kolumbie
2420	Argentina	2470	Brazílie
2421	Guatemala	2471	Džibutsko
2422	Venezuela	2472	Indonésie
2423	Salvador	2473	Spojené království (Jersey)
2424	Kolumbie	2474	Polsko
2425	Burundi	2475	Francie
2426	Burundi		
2427	Brazílie		
2428	Venezuela		
2429	Niger		
2430	Kanada (Ontario)		
2431	Rovníková Guinea		
2432	Nigérie		
2433	Bahrajn		
2434	Kolumbie		
2435	Salvador		
2436	Dánsko		
2437	Spojené království		
2438	Argentina		
2439	Kamerun		
2440	Argentina		
2441	Indonésie		
2442	Mexiko		
2443	Kambodža		
2444	Mexiko		
2445	Guatemala		
2446	Mexiko		
2447	Malta		
2448	Kolumbie		
2449	Eritrea		
2450	Džibutsko		

SVOBODA SDRUŽOVÁNÍ

Originální znění tohoto díla bylo publikováno Mezinárodním úřadem práce, Ženeva, pod názvem „Freedom of association. Digest of decisions and principles of the Freedom of Association Committee of the Governing Body of the ILO, 5th (revised) edition”.

Copyright © 2006 Mezinárodní organizace práce.

Český překlad copyright © 2017 ČMKOS.

Přeloženo a reprodukováno na základě povolení.

Názvy použité v publikacích MOP, které jsou v souladu s praxí Organizace spojených národů, a uvedení materiálu s tím souvisejícího tamtéž v žádném případě na straně Mezinárodního úřadu práce neznamení vyjádření jakéhokoli názoru/stanoviska týkajícího se právního stavu kterékoli země, území, regionu nebo oblasti nebo jejich orgánů, nebo týkajícího se vymezení jejich hranic.

Odpovědnost za názory vyjádřené ve studiích a dalších příspěvcích nesou pouze jejich autoři, a publikování nezakládá souhlas Mezinárodního úřadu práce s názory v nich vyjádřenými.

Odkaz na názvy firem a obchodních produktů a postupů/procesů neznamení vyjádření jejich podpory ze strany Mezinárodního úřadu práce, a jakékoli opomenutí uvést konkrétní firmu, obchodní produkt či postup není známkou nesouhlasu/odmítnutí.

MÚP nepřijímá žádnou odpovědnost za platnost nebo úplnost českého překladu nebo jakoukoli nepřesnost, chyby nebo opomenutí nebo následky z užití tohoto plynoucí.

Materiál byl realizován v rámci projektu ČMKOS 2017 „§ 320a ZP I. - Průmysl, vzdělávání, práce, společnost 4.0", který je financován z prostředků státního rozpočtu ČR prostřednictvím MPSV ČR.

